

Gipende Gungu: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

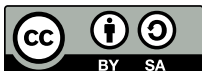
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Gikanda gia Yesu Kilistu, Muna Davidi, muna Abalayama ²Abalayama wa kalele sha Izaki , Izaki sha yakobo , yakobo sha yuda nu aphanienji. ³Yuda wa kalele sha Tamar Fares nu Zara; Fares sha Esrom, Esrom sha Arami; ⁴Alama wa kalele sha Aminadab; Aminadab sha Nasoni; Nasoni sha Salmoni; ⁵Salmoni sha Bowazi wa gu Rahabi; Bowazi sha Obedi wa gu Rutu; ⁶Obedi sha Izai; Izai sha Davidi; fumu Davidi sha Salomoni wa wa zudile mukaja Uri. ⁷Salomoni wakalele sha loboami. Loboami wakalele sha aba. Aba sha asa. ⁸Asa sha yosu fata. ⁹Yo safata wakalele sha yomo , yoma wakalele khagu ya ozasa wakalele sha yonata wakalele sha akuza , Akuza wakalele sha wakalele sha eze kiasi. ¹⁰Eze kiasi wakalele sha manase sha amoni ; eji amoni sha yosasi. ¹¹Yosasi wakalele sha yesho niasa nu ha phagieji mukumbi ayile mu gihiya gu babilona. ¹²Gugima ya guyika gu babiloni , yekeniasa wakalele sha shabele , shabele khagu ya yolo babele. ¹³Yolo babele Abudi sha. ¹⁴Ashima eji ashamala sha elude. ¹⁵Elude sha ebeazale , elezale wa kalele sha Matana , Matana wa kalele sha Yakobo. ¹⁶Yakobo wa kalele sha Yosefu , Yosefu mulumia Madiya yombi mitile Yesu , Yesu mwene u Mu tamegeya egi Kilistu. ¹⁷Dimunu dikima dia A balayama nu gwa Dawidi gwa balegele kumi no uvana ya mavumo , yandiga a ile mu gi higa gu babilona kumi nu a wana ya mifugo, enji yandiga mu gihiga nu babilona ti no gubuga gwa kilistu mafugu kumi no yiwana. ¹⁸Yesu wa butiye ngegi : gineji madiya wakalele mukhetu wa songele yosefi , guwi akalele ndo hama he mosi ntomo ndo , gwegele mwene wa monega guwumo dia ngolo ya pepe santu. ¹⁹Mulunieji yozefi wakalele hala wa bonga , enji gwatohiginine go ha gumuhuwa soni ha mesu ya athu , ene a zangwile olukame ha gumubemba mu giswegi. ²⁰MUKumbi ha kamu tanginga umu yene , mu wa njo ya fumu ya maleza gutulo egie " yozefe munu dawidi , guvi ndo woma ha guwafa madiya ele mukajaye , mukunda , vumo dia diadi ma dio didi dia pepe santu. ²¹Bo mubuta mona , ba mugutamega yesu , mukunda mwene bo gulusa athu eji mu majamu" ²²Ndaga jiji jejile mukunda ha gutugenesa ngaga ja gaswe , jazwelele fumu nu ivo yagaswe gwa ma profeta egie. ²³" Talenu mona mukhetu mumosi wa khaji gwazile yala ndo , bo mita eji bo vwala (bobuta) mona yala. Ba mutame ga" Emmanuel " idi muzwele egie " Nzambi udi ne eswe". ²⁴Yosefi wa zugule galulo yeji eji , wa kitile mutshi do ya mulezele wajo ya fumu wa muwabelele ha gakita, wa muwatelemayila go. ²⁵Guvi amova wamesele go ti lusunga a butile monayala. Ene a muhwile jina dia yesu.

Chapter 2

¹Gu nyima ya gu butuga gwa Yesu gu Beteleyemi gu Yudeya mu tangwa dia fumu Elode, enya gu longuga themwa a katugile gu Yelusalemi a hudile egi: ²" Gwi gudi yonu wa katuga gu butuga, Fumu wa ba yuda? Ta katuga gu mona themwa yenji gu khanda ya mazogelo a tangwa hene te za ha gu mu hwa lukumu." ³Tangwa fumu Elode a vile nganyi wa bwile gisaga-saga, nu dimbo dikima. ⁴Elode wa bungishile mafumu a nganga nzambi nu a longi a shigo wa a hudile egi: " Gwi gwa butuga Kilistu? ⁵A mu vutudile egi: " Gu Beteleyemi gu Yudeya, mukunda tala ndaga ya sonegeye gwa profeta: ⁶" Eye Beteleyemi, dimbo dia gu Yudeya, udi ga dimbo ga moshi ga phamba mu katshi dia membo a gu yudeya, uvi mu katshi diaye mba gu zoga muthu yonu mba u twameza athu ami a gu Izalaye." ⁷Gu nyima, elode wa tamegele mu giswegi enya gu longuga themwa ha gu a hula tangwa khi gibeni a monele themwa. ⁸Wa a tumile gu Beteleyemi nu gu zwela egi: " Ndenu mu kambe mwa bonga bonga mona mwene. Gula mwa mu mona, ngu lezenu mu phushi mukunda n'eme ngu ye ha gu mu hwa lukumu." ⁹Gu nyima ya gu solula nu fumu, a hatele njila yawo enji amonele themwa yene iny a monele gu khanda ya mazogelo a tangwa, ya kalele mu ya ti ya ile mu magana hama hanyi ha kalele mona mwene. ¹⁰Tangwa a monele themwa yene, a vile kiese gia vula ¹¹A ngidile monzo a monele mona nu ginenji Mariya. A fugamele ha gu mu hwa lukumu. A kangudile sagi a mu hwile makapho a gu vugisa nu wolo, nu ima ya nu tamegeya egi asa, nu mire. ¹²Nzambi wa a jiyishile mu nzoji ha gu konda gu vutugila mu njila ya dimbo dia Elode; hene a vutugile gu dimbo diawo mu njila iko. ¹³Gu nyima ya guya gwawo, wanjo mu moshi wa monegele gwa Yozefi mu njila ya nzoji enji wa mu lezele egi: " zuga, zula mona nu ginenji, lenga nawo gu Ejipito. Bega gwene ti nu gilumbu mba ngu gu jiyisa gu ndaga ya Elode mukunda udi mu kamba phila ya gu shiya mona." ¹⁴Kaka mu phipha yene, Yozefi wa zugile wa zudile mona nu ginenji a ile gu Ejipito. ¹⁵Wa begele gwene ti nu gu lufwa lwa Elode. Ndaga yene mukunda nu gu lungisa ndaga ya zwelele Fumu mu njila ya profeta egi: " Nga tamegele Munami ha guya gu Ejipito." ¹⁶Gu nyima tangwa Elode a jiyile egi enya gu longuga themwa a mu dimbile, wa vile khabu. Wa tumile athu ha gu shiya ana amala akima a mvula jiyadi bulumuga a kalele gu Beteleyemi nu mu membo a mu khanda, wanyi a butugile yandiga tangwa enya gu longuga themwa a jiyishile ndaga jene. ¹⁷Nganyi, ndaga ya sonegeye gwa profeta Yeremia ya lungisamele: ¹⁸Milolo ya viye gu Rama, nu idilo nu ya phashi ja vula, Rachel wa kalele mu dila anenji, enji wa tunyile ha gu heneseya mukunda mba gwa a monyi nji go. ¹⁹Tangwa dia file Elode, tala wanjo mu moshi wa Fumu wa monegele gwa Yozefi mu njila ya nzoji gu Ejipito wa mu lezele egi: ²⁰" Zuga; zula mona nu ginenji vutuga mu dimbo dienu gu Izalaye mukunda wanyi a kambele ha gu shiya mona a fi gale." ²¹Yozefi wa zugile, wa zudile mona nu ginenji a vutugile mu dimbo dia Izalaye. ²²Uvi tangwa a vile egi Arkelusi wa zula giyega gia gu yala gu yudeya ha gu inga shenji Elode, wa vile woma. Gu nyima Nzambi wa mu jiyishile mu nzoji, hene a ile gu khanda ya gu Galileya ²³mu jinga mu dimbo mi moshi dia nu tamegeya Nazareti. Yiyi mukunda nu gu lungisa ndaga ya sonegeye gwa profeta ya kalele mu zwela egi mba udi mu tamegeya egi mwenya gu Nazareti.

Chapter 3

¹muyilumbu yene , yo ani botika wejile mulonga nu giaga gia yudani wakamu zuela. ²" kubululele o masumu enu , mukunda gifu mugia gosa gidi pepe _ pepe ". ³ Talenu oyonyi kamuzuelela profeta izaya , wakamu zuele egi "dizui dia yongi umukaluluga kiana " londenu nzila ya fumu , londegeni nzila mu ndonga"⁴Talenu , yoani wakamusudiya gazagu ga ya mpunda nu mukaba ya mbizi mu luketu ; wakamudia matulu nu gunwa wembawa mugishitu. ⁵Lwengenu , yelusalemi ya gaswe , yudeya ya gaswe , na nya ma khulo ya mutayu koma yuludeya akamuya gwa mwene. ⁶ Wa ka mabotiga mu mita wa koma yulude ya , mutshindo a kamu kumbululu masumu awo. ⁷Mukumbi a mwanene ma faluse nu ma saduse ejile egie awe botiga wa a vutudile egie : "emwe athu a gishine gia nyoga ja bala , nanji wa mileji ha gulenga khabu ja nzambi ji miza ? ⁸Butenu maba ndu a gubemba o masumu diago. ⁹Eji gu ka muzuela ndo ha kenu eswe shetu A balahama: "guvi nzambi udi nu ya gaswe ha guzolele Abala hama ana ako nu maseso wawa. ¹⁰Mwaleha sogi idi gale mu muji wa mitshi , eji mutshi ula gujila lo o budi dia bonga , dia khesele gule eji dia biye mu khatshi dia tshiya. ¹¹Gudi mu mibotiga mu meya mukunda nu kukumbulula ya masumu guvi womuga onyi gungima yami udi wa gudidamana diago ya balegela eme eji ngakugile go gusudiga sapatu jieji go bo mibotiga mu pepe ya santu eji mu tshiya. ¹² Bago yeji udi ha mago eji pushi ha guwowa ya gaswe mu guyugula eji ha gubugisa o muangu gu tshiya ba tushi mujima go"¹³Eji yesu wejile gu galilea mu muta yulu dani mukunda yoani a mubotige. ¹⁴Guvi yoani gwakubudilego ha gubotiga go , eji , guvi , yoani wezwelele aye udi ne funu ha gubotiga guvi ikwatshi umuza gweme? ¹⁵ Yesu wavutudilele egie : " nswa udi livenielu mukunda , mu masonga a gaswe , luvenijelu yoani wa muwila nswa. ¹⁶Gungima wa maboti gile , yesu wazogele mu,eya eji gosa gwa kangudile muhehe wa nzambi wa bulumugine mu gigwani gia yembe , dia bulele ho dia mutwe weji. ¹⁷ Mbumbi imosi ya kutshigile gosa , ya zuelele egie " yogo munami wa yala gutshigina mwa vula , wa na kukwa kiese gia vula."

Chapter 4

¹Yesu wa twaleye mu temu dia zala fufuta gwa Pheve mukunda nu gu mu mega gwa Diabulu. ²Gu nyima ya gu tuna gudia ilumbu makumi a wana mwanya nu phipha, mwene wa vile nzala. ³Mudimbi wa mu phusanele enji wa mu lezele egi: " Gula udi wa Muna Nzambi, leza maseso wawa a kituge mapha." ⁴Uvi Yesu wa mu vutudile egi: " Ya sonegeye egi, "Muthu mba gwa jingila go kaka nu mapha, uvi gu ndinga yinyi idi mu zoga mu kano dia Nzambi." ⁵Gu nyima diabulu wa mu tuphudile ha gu mu bata mu dimbo dia santu wa mu hagele hama ha gosa gwa leha holo dia inzo ya isambu ⁶enji wa mu lezele egi: " Gula udi wa Muna Nzambi, di kwembe u bwe haha hoshi; mukunda ya sonegeye egi: " Mba udi mu leza ba wanjio enji ha gu gu keba" nu gu gu bata holo dia mago awo muphila egi kulu diaye dile gu tutana ndo gu seso." ⁷Uvi Yesu wa mu vutudile egi: " ya sonegeye nji egi:" wa jiyile go gu dimba Fumiaye Nzambi." ⁸Diabulu wa mu batele nji hama ha moshi ha gu balega gu leha wa mu monesele ifumu ikima ya haha hoshia mavu nu khembo ikima. ⁹Wa mu lezele egi: " Nga mbo guhwa ima yiyi ikima gula wa fugama ha gu ngu hwa lukumu." ¹⁰Yesu wa mu lezele egi: " Katuga haha , satana! mukunda ya sonegeye egi: " U fetu hana lukumu kaka gwa Fumu Nzambi waye enji kaka mwene u fetu salela." ¹¹Gu nyima diabulu wa mu bembele muya ebuna ma wanjio ejile enji a yandigile gu mu salela. ¹²Tangwa Yesu a vile egi Yowani wa kwateye, mwene wa yile genji gu Galileya. ¹³Tangwa a katugile gu Nazareti wa yile mu jinga gu Kapernaum gu khanda ya muta wa Galileya mu membo a Zabiloni nu Neftali. ¹⁴Ndaga jiji jia bwile mukunda nu gu lungisa ndaga jia zwelele profeta Yezaya egi. ¹⁵ " Mavu a Zabiloni nu Neftali gu khanda ya muta wa mungwa mungwa ha sambwa dia Yolodani, Galileya nu ikanda ya aphagano! ¹⁶Athu adi mu jinga mu katshi dia phipha a mona semo ya koma; enji wanyi adi mu jinga mu membo a givudi vudi gia nu bata lufwa, semo imoshi ya mi zogela." ¹⁷Katuga mu tangwa diene, Yesu wa yandigile gu longa nu gu zwela egi: " Balulenu mitshima; mukunda gifumu gia gosa gidi phene-phene." ¹⁸Mu phila a yandigile gu wenda mu khelelego ya muta wa mungwa wa Galileya, wa monele aphanji muyadi, Simoni wa nu tamegeya egi Phetelo nu Andele phangienji. A khalele mu kwemba wanda mu muta wa mungwa; mukunda a khalele enya gu lowa swi. ¹⁹Yesu wa a lezele egi: " Zenu, ngu hatenu nga mbo mi bwisa enya gu lowa athu." ²⁰Mu mbala imoshi, a bembele wanda wawo wa gu lowela a mu hatele. ²¹Tangwa Yesu a khalele mu hata njila yenji, wa monele aphanji ako muyadi, Zake, muna zebede, nu Yowani phangienji. A khalele mu katshi dia wato nu Zebede shawo; a khalele mu londa wanda wawo. ²²Wa a tamegele mu mbala imoshi a bembele wato nu shawo hene a mu hatele. ²³Yesu wa wendele mu dimbo dia Galileya dikima gu guya mu longa mu katshi dia jinzo jiawo jia isambu, mu longa sango jia gifumu nu gu belula misongo ikima nu ifu ikima ya khalele nu athu. ²⁴Sango jienji jia phanzanele mu siriya ikima enji athu a khalele muza mu mu batela enya imbefu, nu wanyi a khalele nu phashi jia phila nu phila nu wanyi a imbefu ya phila nu phila enji, nu wanyi a khalele nu ba diabulu, nu wanyi a khalele mubwa gishidi nu wanyi enya khonzo; ebuna Yesu wa khalele mu a belula. ²⁵Imvuga ya vula ya athu ya khalele mu mu hata katuga gu Galileya, gu Dekapolo, gu Yelusalemi, gu Yudeya ti nu gu khanda ya Yolodani.

Chapter 5

¹Tangwa Yesu a monele gimvuga gia athu,wa kandugile ha mulundu wadi tumbigile hoshi,alongogi ejile phene-phene nu mwene. ²Mwene wa kangudile kano, wa yandigile gu a longa egi:"³kiese gwa athu wanyi adi a sugami a mu gipheve,mukunda Gifumu gia Nzambi gidi giawo. ⁴Kiese gwa athu wanyi adi mu dila, mukunda mba adi mu zula gikesa. ⁵Kiese gwa athu wanyi adi nu mawete nu gu hima mukunda mba adi mu zula mavu. ⁶Kiese gwa athu wanyi adi nu nzala nu luhungu lwa masonga mba adi mu kuta. ⁷Kiese gwa athu wanyi a nu vila athu ako khenda, mukunda mba adi mu viya khenda. ⁸Kiese gwa athu wanyi adi nu mitshima ila phe, mukunda mba adi mu mona Nzambi⁹Kiese gwa athu wanyi adi mu bata ngemba mba a tamegeya ana a Nzambi. ¹⁰Kiese gwa athu wanyi adi mu moneseya phashi mukunda nu masonga, mukunda Gifumu gia Gosa gidi giawo. ¹¹Kiese gienu kana athu adi gu mi monesa phashi, kana adi mu mi mbila mambo mu ndaga jikima jia bola, jia phila-nu-phila mukunda nu Eme¹² mu khala mu kiese , kiese gia vula, mukunda mba mba mu zula mabula a vula Gosa,mukunda kaka phila imoshi a profeta a ha thomo wanyi a jingile gu twama diene a moneseye phashi¹³Enwe mudi mwa mungwa wa ha mavu; gula mungwa wa totesa gufula, phila khi gufula gwene gwa jiya gu vutudiya? Mungwa wene ushi go nu funu, khuta gu u bishila gonze mukunda athu a u diate. ¹⁴Enwe mudi mwa mwanya wa ha mavu. Dimbo dinyi dia tungiya holo dia mulundu dia jiyile go guswegeya. ¹⁵Giteso gimoshi, athu a nu lemesa go mwinda ha gu u haga goshia mulongo u moshi. Uvi a nu u haga holo dia gima mukunda u leze gieji-gieji gwa athu wanyi adi mu katshi dia gisapha. ¹⁶Nganyi mu fetu sema gu meso a athu, mukunda a mone isalo yenu ya bonga, enji a hane lukumu gwa shenu yonu udi Gosa. ¹⁷Mu khadi go mu yindula egi Eme nge jile ha gu shiya shigo, to ba profeta (athu wanyi a zwelele ndinga ya Nzambi ha thomo); nga jile go mukunda nu gu jishiya, uvi mukunda nu gu ji lungisa. ¹⁸Mu masonga ngu mu mi leza egi, gosa nu mavu mba gu balega, uvi ata gisono gi moshi gia zonda gia isono ya shigo mba gi katudiya go ti nu gu salama gwa ndaga jikima. ¹⁹Hene yonu mukima mba ushiya shigo ya gubalega guzonda mu katshi dia shigo, nu udi mulonga athu ako ha gusala giteso gi moshi, mba ukhala muthu wa gubalega guzonda mu Gifumu gia Gosa, uvi muthu yonu wanu salela shigo jiene nu gu longa athu ako ha gusala giteso gi moshi mba ukhala muthu wa koma mu Gifumu gia Gosa. ²⁰Ngu mu mi leza egi gula masonga enu a balegele go masonga a alongogi a shigo nu afalisaye, mba mu ngila go ata fioti mu Gifumu gia Gosa. ²¹Enwe mwa vile egi, mu tangwa dikulu a zwelele egi:"gushiya ndo muthu",hene" konso muthu yonu mba ushiya muthu muko mba udi mu sambeseya". ²²Uvi Eme ngu mu mi leza egi , konso muthu yonu udi mu vila phangi enji khabu mba udi mu sambeseya, enji muthu yonu udi mu leza phangi enji egi udi wa muthu wa phamba " mba udi mu sambeseya gu twama dia gimvuga; konso muthu yonu mba uzwela egi" udi wa gikata" wa jiya gu tumiya gu tshiya twa bilungi"²³Phila imoshi gula udi mu bata makapo aye gu mesa-a- gimenga, enji wa yangiga gu yibuga egi udi nu ndaga nu phangi'aye, ²⁴bemba dikapo diaye gu twama dia mesa-a-gimenga, vutuga udi vise thomo nu phangi'aye. Gu nyima vutuga uze uhane dikapo diaye²⁵Londa mu phushi-phushi ndaga wa fundiya,tangwa mudi thomo mu njila ha guya mu samba; mukunda gula muthu yonu wa gufundu wa gutwala gu mago a nzuji; nzuji mba uguhana gwa suta, ebuna mba udi mu gu ngidisa mu bologo. ²⁶Mu masonga ngu mu gu leza egi: Eye mba uzogi go mu bologo ti nu tangwa mba umanesa gufuta mbongo ata jia ga gibende ga suga. ²⁷Enwe mwa vile a zwelele egi: "wa jiyile go gusala uthambi"²⁸. Uvi Eme ngu mu ,mi leza egi, konso muthu yonu udi mu hatesa meso gwa mukwetu mu ,moshi nu guvwa nzala ya gu mu tshigina, mwene udi mu katshi dia gusala uthambi mu mutshima nu mukwetu mwene²⁹Hene gula diso diaye dia gi tata didi mu gu twala ha gu tutana dibako, di katule, udi bishile gwa leha phene-phene n'eye, mukunda idi ya bonga gwa eye ha gu totesa gitshidi gia mwila waye ha gukonda gu totesa mwila waye wa mvimba gu bilungi. ³⁰Gula koko diaye dia madia didi mu gu twala ha gu bulana dibako, batula koko diene udi bishile gwa leha nu eye; mukunda idi ya bonga mukunda nu eye ha gutotesa gitshidi gia mwila ha gukonda gutotesa mwila waye wa mvimba gu bilungi³¹A zwelele nji egi:" konso muthu yonu wa kaya mukaje'nji wa fetu gu muhwa mukanda wa gushiya makwela ". ³²Uvi Eme ngu mu mi leza egi konso muthu yonu wa shiya makwela nu mukaje'nji, kaka mukunda nu uthambi, udi mu twala mukwetu mwene ha gusala uthambi; muthu mukima mba u kwela mukwetu gu nyima ya gushiya makwela udi mu sala uthambi. ³³Mwa nu vwa nji egi a lezele a khakha jienu egi: "Wa jiyile go gu batula giba gia luvunu, ³⁴uvi batula giba giaye gwa Fumu"guidia ndo giba mu jina dia Gosa, mukunda gosa gudi kiti gia Nzambi to mu jina dia mavu, mukunda mavu adi hama henji ha gu haga malu; ³⁵to mu jina dia yelusalemi, mukunda didi Dimbo dia Fumu wa koma. ³⁶Gubatula nji ndo giba mu jina dia mutwe waye, mukunda wa jiyile go gu balula lu sugi lu moshi lu bwe lwa phelegeta to lwa bwiyla. ³⁷Tangwa udi mu zwela guzwela gwaye gu khale gwa kielega "Eya, Eya " nga ndo : "ndo ndo" ndaga jinyi jidi mudi yiga jia nu katuga gwa muthu wa bola. ³⁸Enwe mwa vile a zwelele egi ;"diso nu diso, dizo nu dizo". ³⁹Uvi Eme ngu mu mi leza egi , mu hagi go gingolo-ngolo gwa muthu yonu udi muthu wa bola uvi gula muthu wa gu beta mbata gu butu diaye dia gitata, mwa bonga u mu baludile butu diko nji⁴⁰Gula muthu wa tshigina gu gu funda mu sambe,

mukunda a gu tambule gazau, mu bembe a tambule nu gikhutu giaye. ⁴¹Gula konso muthu yonu wa gubangiga ha gusala gitamina gia ba metelo funda-di-moshi, mwa bonga mu sale n"enji mafunda-a-yadi. ⁴²Hua muthu yonu udi mu gu lomba, gutuna ndo guhwa muthu yonu wa tshigina ha gu somba gima giaye⁴³Enwe mwa vile a zwelele egi : "Eye tshigina phangi'aye, uvi vweza mbeni waye " ⁴⁴Uvi Eme ngu mu mi leza egi ; " tshiginenu mbeni jienu, enji mu khala mu lombela athu wanyi adi gu mi monesa phashi, mu khala mu lombela lusagumunu gwa athu wanyi adi gu mi shinza. Mu sala mambote gwa athu wanyi adi gu mi vweza " ⁴⁵. Nganyi mba mu kituga ana a Tata yonu udi Gosa, mukunda wa nu zola mwanya mukunda nu athu a bola nu gwa athu a bonga, wa nu nogesa mvula mukunda nu athu a kielega nu gwa athu a konda kielega⁴⁶Gula mudi mu tshigina khuta athu wanyi a nu mi tshigina, mabula khi mba mu zula? Ata tulagi twa nu futisa itadi twa nu kita nganyi, enwe mu khala mu kita ndaga jia gu a balega. ⁴⁷Gula mudi mu hana mbote kaka gwa aphan'enu, ndaga khi jia bonga mudi mu sala jia gubalega athu ako? Ata a aphagano adi mu kita giteso-gi-moshi. ⁴⁸ Hene, enwe mu khala mwa kuwa, phila Shenu wa gosa adi wa kuwa.

Chapter 6

¹Keba guye ha gukita yima ya masonga gutwama dia athu , mukunda a mimone guvi ndo , bo shi muviya o lufuto gwa shaye udi gasa. ²Guvi ha guhana mulamba , gudishima ndo nu gubula ngoma gutwema diaye ele ha na kita anya mambo mu sinago gi nu mabalabala mukunda athu ashimane mu masonga , gomo guleza egie , awiye gale mabula. ³Mukunda nenye, mutanzwa mu nu hana o mulambu , kogo wa gihidi ijiya go yinye yimukita o kogo ya ma dila. ⁴Ha gumunesela makapu enu ahane ye mu giswegi ngenyi shenu umomi tala mu giswegi, bo momefuta. ⁵Mukumbi mu musamba , gukala ndo ele anya luvunu , mukunda ana samba molumi shina gogo no mukhomo ya nzila , mukanda athu a mone mu masonga a hunye gale mabula. ⁶Guvi enye mugusamba gwenu , ngilenu musugu jenu , jidi genu o yizidigo , eji sambenu shenu udi mugifundo gia guswega bo mo mifuta. ⁷Eji nungusamba gwenu katulenu o izwelele zuele ele ha na kita mapagano mukunda a mutungiza engie ba ahuya o mvutu kana a muswela mwa mvula. ⁸Ngenyi ma fwana go , mukunda shenu umugiya ishi mudi nayo o funu ; gu twama dia gumuloba. ⁹Ngeyi lombenu ngagi shetu wetu uvudi gosa , jina diaye di bwe mu gisantu. ¹⁰Gifumu giaye gize , luzolo lwa ye lukala hashi , eji gosa. ¹¹Tu hwe gudia gwetu , gwa lusugu no lusugu. ¹²Tufile nkenda ele to no fila athu ako nkenda. ¹³Gututijala ndo mukita gu bola , guvi tui katule mu gubela mukanda gifumu , nu ngolo , no lukumu ludi lwaye. ¹⁴Mukunda uvila mu kwenu kenda o majamu awa shenu wa gosa bo momifila kenda. ¹⁵Givi kanu mafile go athu kenda mu gu bola gwawo , shenu bashimomi jila kenda ndojia masumu enu ndo. ¹⁶Eji mutunu gudia gukala ndo no mawa ele ha na kita anya luvunu pala yawo yana kuma gikenene. mukunda athu atala egie atuna gudia mu masonga , ahuya galo ho mabula awo. ¹⁷Guvi enye mituni o gudia , diku ngenu mafuta mu mutwe , eji zwenu meya gu meso. ¹⁸Mukunda ha gubeza ndo athu , engie mudinzala , guvi shenu udi uwa diswega , ha gumona ngenyi , bomi somona. ¹⁹Mukungiga go gimvama gia ha mamvu wawa go gudi nu mizombi nu ukelenge ba ibolesa ; eji miyimbi bo yimona ba ikuye . ²⁰Ha gutyshita genyi ndo zalese nu gimvama gosa gunyi misobi nu ukelenge ya jiya gubolesa ndo , eji yi gwagiya mungila mu kuiya. ²¹Mukunda guma gu di gimvama giaye , kwene gudi mutshima wa ye. ²²Diso didi mwinda wa mwila guvi diso didi dia bonga , mwila wa gaswe udi nu mwaya. ²³Guvi diso didi dia bola , mwila wagaswe udi na yo idi ya gaswe pipa gutshi pipa yene idi ya vula. ²⁴Gutshi ata muthu mumosi umusalela ma fumu mu yadi ndo guvibo tshigina fumu mumosi , bo sebulula o muko eji bo mutuniya gwa muko eji , eji bo bamba muko wa lendele go gusalela nzambi eji no gimvama. ²⁵Hene gumumitenza , mumoniç lomba go mukunda nu , luzinga lowenu , itshi ba musadiga mwila mukunda luzingu lwabale gela o gudia , eji nmwela wa balegela o milele. ²⁶Talenu , tujila twa gosa , tonoku na go eji tomo katula ga o buto go , twana swagu ndo mu mukala , guvi shenu go sa wana gujidisa maji balega lukumu. ²⁷Nanyi ha katshi dienu umumva gikenene eji waji gulunda ata gamonyo gamosi mu luzingu lueji. ²⁸Eji mukunda netshi mu munwa gikenene mukunda no milele ? tangizenu mufundo jia gilanga ikwatshi ya nazoga , ya na sala do ya na tunga milele go. ²⁹Givi udi mo mileza enyie ata salomo mu gutubuisa kwesi , gwa sudji bego ingosi akatshi diawo. ³⁰Eji guvi nzambi udi musudigisa mwangu wa ijilunga idi mwene mamino eji ha mene ba yimbiya ha yigo , ngenyi mukunda natshi mba a tuna gu sudigisa athu a gutshigina ya zonda. ³¹Guswa ndo o gikenene , " ithi ba tidia eji itshi ba tumwa " mbala iko itshi tuhaya ha gusudiya". ³²Ima yiyi aphagano ana i kala , shenu gosa udi mu jiya ikhi mudi nayo funu. ³³Kebenu thomo Gifumu gia Nzambi mu masonga gi, ima ikima ba i mu shiya. ³⁴Gumona phashi ndo mukunda nu hamene , mukunda hamene ishi mu mi talela go mukunda gilumbu nu gilumbu gidi nu ndaga jienji.

Chapter 7

¹Mu kala go mu sambesa mukunda mba mu le gu sambeseya ndo. ²Mukunda mba mudi mu sambeseya mu phila mwa nu sambesa, mba mu mu teseya nu ga giteselo ganyi mwa nu tesela. ³Mukunda nu ikhi udi mu mona ga mwangu gadi nu iso dia mukwenu, uvi u shi mu mona go ga mutshi gadi mu iso diaye ? ⁴Phila khi wa jiya gu leza phangi'aye egi: " ngu bembe ngu gu katule ga mwangu gadi mu iso diaye", uvi eye udi nu ga mutshi mu diso diaye? ⁵Mwa enya mbamba mbalumugu! Katula thomo ga mutshi gadi mu diso diaye gu nyima u katule ga mwangu gadi mu iso dia phangi'aye. ⁶Gu hana ndo ima ya bonga gwa mbwa, nga ndo gu bemba mayaga a bonga gu twama dia ngulu; mukunda ngulu ja jiya gu a diata, gu nyima jeza mu mi phasula milele⁷Lomba mba u hwiye; kamba mba u mone, kokola, mba a gu kangudile. ⁸Mukunda yonu u mu lombamba u mu hwiya, yonu u mu kamba mba u mu zula, a nu kangudila muthu yonu u mu kokola. ⁹Keti gudi nu muthu mu katshi dienu, gula munenji wa mu lombamba gitshidi gia dipha, mwene na a mu hwi seso? ¹⁰Nga ndo gula wa mu lombamba iswi mwene na u mu hwi nioga?¹¹Hene, enwe mudi mwa athu a bola, mwa nu hwa anenu ima ya bonga, phila khi shenu yonu udi gosa gwa jiyile go gu mi hwa ima ya bonga gula mwa mu lombamba? ¹²Hene, ndaga jikima mu mu tshigina egi athu ako a mu kitila, mwa fetu gu a kitile; mukunda idi shigo ya sonegeye gwa ba profeta.¹³Ngidilenu ha mufulo wa kamagana, mukunda mufulo wa koma wa nu twala mu njila ya bola, athu a vula a nu balegela hene. ¹⁴Mufulo wa gibibila udi wa kamagana udi njila ya nu twala gu lujingu, athu gabiyo a nu balegela mu njila yene.¹⁵Mu kala go mu hata malongi a ba profeta a mambo adi mu mi jila mu gifwanisu gia mameme, uvi mu masonga adi miyegu idi nzala. ¹⁶Mba mu a jiyila gu mabundu awo. Ketu wa jiya gu hela manga gu mutshi wa isongesa? ¹⁷Phila imoshi, mutshi wa bonga wa nu haga mabundu a bonga, uvi mutshi wa bola wa bola wa nu haga mabundu a bola. ¹⁸Mutshi wa bonga wa jiyile go gu haga mabundu a bola, nga ndo mutshi wa bola u haga mabundu a bonga. ¹⁹Mutshi ukima u shi mu haga go mabundu a bonga u fetu kheseya a gu mbiya ha jigo. ²⁰Giteso gi moshi, mba mudi mu jiya mitshi yene mu njila ya mabundu. ²¹Ishi go athu wanyi a nu ngu tamege egi " Fumu, Fumu, " mba a ngila mu gifumu gia gosa, uvi idi wanyi a nu kita luzolo lwa Shami yonu udi gosa. ²²Athu a vula mba a zwela mu gilumbu giene egi : " Fumu, Fumu, ketu ta longele go mu jina diaye, nu gu kaya ba diabulu mu jina diaye nga ndo gu kita ndaga ja gu yituga mu jina diaye? ²³Hene mba ngu a leza pwelele egi : " Ngu mi jiya go! Katugenu haha, enwe mwa kitile ndaga ja bola!²⁴Hene, muthu mukima u mu hata malongi ami nu gu a salela mba u kala muthu wa tema udi mu tunga gisapha gienji holu dia maseso. ²⁵Mvula ya nogele, meya a zalele muphephe wa bala wa budile gisapha giene; uvi gia bwile go, mukunda gia tungiye holu dia maseso. ²⁶Uvi muthu yonu udi mu hata malongi ami enji gwa shi mu a salela go udi wa fwana muthu yonu wa unga wa tunga gisapha gienji ha fufuta. ²⁷Mvula ya nogele, meya a zalele, muphephe wa budile gisapha giene gia bwile gikima."²⁸Gu nyima ya gu manesa gu longa, athu a yitugile ha gu vwa malongi a nganyi, ²⁹mukunda wa kalele mu longa ole muthu udi nu giyega uvi ndo ole a longi a shigo.

Chapter 8

¹Tangwa Yesu a katugile gu mulundu, athu a vula a mu hatele. ²Muthu mu moshi ya hute we jile mu malu a yesu wa zwelele egi: " Fumu gula wa tshigina ngu belule." ³Yesu wa sununile koko wa mu kwatele nu gu zwela egi: " Nga tshigina, beluga." Kaka hene henyanyi, wa belugile ⁴Yesu wa mu lezele egi: " Keba gaye ha gu konda gu leza ata muthu. Inda udi monese gwa nganga-nzambi, u hane makapho wanyi Moyize a mi lezele ha gu hana mukunda nu gu leza athu egi wa beluga. ⁵Tangwa Yesu a ngidile mu dimbo dia Kapernaum, fumu mu moshi wa masuta we jile mu mu mona. ⁶Wa yandigile gu mu bondila egi: " Fumu, muthu wami wa gisalo udi wa swama ha gitanda monzo nu gimbe fu gia gikhandambwa udi nu gukata gwa vula." ⁷Yesu wa mu lezele egi: " Ngu mu za mu inzo yaye ha gu mu belula." ⁸Uvi fumu wa masuta wa mu vutudile egi: " Fumu, nga jiyile go gu guyamba mu inzo yami, uvi zwela kaka ndinga imoshi nganyi muthu wami wa gisalo a beluge. ⁹Mukunda n'eme nji nga muthu wa gisalo nga nu lemvuga gwa mafumu ami, n'eme ngu di nu masuta ako nga nu tuma nu gu a leza egi: " Eye inda hanyi, gwa muko " Iza ", mwene nu guza. Gwa muthu muko ngu mu leji egi " kita ngagi, mwene nu gu kita." ¹⁰Gu nyima ya gu hata ndaga jene, Yesu wa yitugile, wa lezele athu wanyi a mu hatele egi: Ngu mu mi leza mu masonga egi, khanji ngu monega go muthu wa lukwikilu lwa phila yiyi gu Izalaye. ¹¹Ngu mu mi leza egi, a vula mba eza gu khanda ya mazogelo a tangwa ako gu ma totelo a tangwa mba eza mu di tumbiga ha mesa nu Abrahami, Izaki nu yakhobo mu Gifumu gia gosa. ¹²Uvi wanyi a hageye ha gu khala mu Gifumu, Nzambi mba udi mu a bishila honze mu phipha, gunu athu a nu dila nu gudi sumana mazo." ¹³Yesu wa lezele fumu wa masuta yonu egi: "inda! mu phila wa kwikila, ndaga wa khala mu kamba i mu salama mu phila wa tshigina." Muthu wa gisalo wa belugile kaka mu tangwa diene dinyi. ¹⁴Tangwa Yesu a kumile mu inzo ya Phetelo, wa sangele bokilo wa Phetelo wa swama mukunda nu misongo. ¹⁵Yesu wa mu kwatele gu koko ebuna wa belugile. Wa zugile, wa yandigile gu mu salesa gu tu isalo. ¹⁶Mu gingweze, athu ejile mu batela Yesu athu a vula a khalele nu pheve jia bola, wa yandigile gu kaya pheve jene jia bola kaka gu ndinga imoshi, nu wanyi a khalele nu imbe fu ya phila nu phila khungia wo akima a belugile. ¹⁷Wa kitile nganyi ha gu lungisa ndaga ya sonegeye gu mukanda : " Mwene hakhenji wa zudile phashi jetu, nu gu tu belula gu imbe fu yetu." ¹⁸Tangwa Yesu a monele athu a mu jeta, wa lezele alongogi ha gu zauga ha sambwa dia muta wa Galileya. ¹⁹Gunu longi mu moshi wa shigo we jile mu mu leza egi : " Longi, ngu mu gu hata hama hakima wa mbo ya." ²⁰Yesu wa mu vutudile egi : " Mikenge idi nu ma wina ya nu ngila, tunjila twa gosa tu di nu yanzu, uvi Muna Muthu gwa shi nu hama ha guya mu haga mutwe go." ²¹Mu longogi muko we jile mu mu leza egi : " Fumu, ngu hwe njila ngu ye ngu funde shami udi wa fwa." ²²Uvi yesu wa mu lezele egi : " Ngu hate, bemba athu a fwa adi funde." ²³Tangwa Yesu a ngidile mu wato, alongogi a mu hatele. ²⁴Tala, muphephe wa vula wa zugile holu dia meya mu phila egi wato wa zalele nu meya, uvi Yesu wa kalele genji gu tulo. ²⁵A longogi ejile mu mu zugisa nu gu zwela egi : " Tu guluse, Fumu Tu fwa! " ²⁶Yesu wa a lezele egi : " Mukunda nu ikhi mudi nu woma, enwe athu a konda lukwikilu?" Hene, wa zugile enji wa balele muphephe wene nu meya, mu mbala imoshi a henele tedie. ²⁷A yitugile mwa vula enji a zwelele egi : " Muthu wa phila khi ngagi, muphephe nu meya adi mu mu lemvugila? ²⁸Tangwa Yesu a kumile ha sambwa diko dia muta gu khanda ya dimbo dia Gadarenie, athu muyadi a zala nu ma diabulu ejile ha gu mu yamba. A kalele mu jinga gu majamo enji a kalele ole enya malwi, mukunda gwa kalele go nu muthu wa kalele mu balegela khanda yene. ²⁹A yandigile gu kabuga mu ngolo nu gu zwela egi : " Ndaga khi tu di nayo nu eye, Muna Nzambi ? Ketu weji haha ha gu tu monesa phashi gu twama tangwa diene di lunge?" ³⁰Gwa kalele mu lwega, ngulu ja vula ja kalele mu dia. ³¹Ma diabulu a yandigile gu bondila Yesu nu gu zwela egi : " Gula wa tshigina gu tu kaya, tu tume tu ngile mu ngulu ginyi." ³²Yesu egi : " Indenu!" Ma diabulu a zoge le gwa athu ene a ile mu ngila mu katshi dia ngulu, mu mbala imoshi ngulu jene ja zudile phushi katuga ha mulundu ti nu guya mudi bwa mu muta. ³³Athu a kalele mu tala ngulu jene a lengele, a ile mu dimbo mu ta ndaga phila ya balegele, giben i ha gu tala ndaga ya athu wanyi muyadi enya ma diabulu. ³⁴Gu nyima, enya dimbo diene a zoge le muya mu tagana Yesu. Tangwa a mu monele, a kalele mu mu bondila ha gu katuga mu dimbo diawo.

Chapter 9

¹Yesu wa ngidile mu wato, wa zaugile ha sambwa diko dia muta, wa yile mu dimbo diawo. ²Hene ejile mu mu batela muthu mu moshi wa gikata, wa swama ha gitanda. Ha gumona gukwikila gwawo, Yesu wa lezele muthu wa gikata egi: " Munami, zula gikhesa; masumu aye a lolulama." ³Alongogi ako a shigo adi zwelele ene nu ene egi: " Muthu yogu udi mu vweza." ⁴Yesu wa jiyile ngindu jiawo wa zwelele egi: " Mukunda nu ikhi mudi mu yindula ndaga jia bola mu mitshima yenu? ⁵Ikhi idi ya kola ha gu zwela egi: " Masumu aye a lolulama" nga ndo " Zuga wenda?" ⁶Uvi, mukunda mu jiye egi Muna Muthu udi nu giyega haha ha mavu ha gu lolula masumu,..." hene mwene a leza gikata egi: " Zuga, zula gitanda giaye, nda monjiaye." ⁷Gu nyima muthu mwene wa zugile wa vutugile mu inzo yenji. ⁸Tangwa gimvuga gia monele nganyi, a yitugile mwa vula enji a vutudile lukumu gwa Nzambi wa hanele giyega gia nganyi gwa athu. ⁹Tangwa Yesu a khalele mu balega ga ginano nu hama hene wa monele muthu mu moshi jina dienji Matayo, wadi tumbiga mu inzo yinyi a nu futisa gitadi. Wa mu lezele egi: " Ngu hate." Wa zugile enji wa mu hatele. ¹⁰Gu nyima Yesu wa yile mudi tumbiga monzo ha gudia; afutisi a yitadi a vula nu athu ako a lujingu lwa bola ejile mudia nenji nu alongogi hama ha moshi. ¹¹Tangwa afalisaye a monele nganyi, a lezele alongogi egi: " Mukunda nu ikhi Longi wenu adi mudia nu afutisi a yitadi nu athu a lujingu lwa bola hama ha moshi?" ¹²Tangwa Yesu a vile ndaga yene, wa zwelele egi: " Athu wanyi adi nu mwila wa bonga a nu khala go nu funu ya munganga, khuta wanyi adi nu misongo. ¹³Hene ndenu mu jiyise disongidila gia ndaga yiyi egi: " Nga nu tshigina khenda uvi gi menga ndo" mukunda eme nge jile go ha gu tamega athu a bonga ha gu balula mitshima, uvi athu wanyi a masumu." ¹⁴Gu nyima alongogi a Yowani ejile ha gu mu hula egi: " Mukunda nu ikhi etwe nu afalisaye tudi nu gikalulu gia gu tuna gudia, uvi alongogi aye ashu mu kita nganyi go? ¹⁵Yesu wa a lezele egi: " Athu wanyi a tamegeya gu khinji ya makwela a jiya gu khala nu khenda tangwa muthu yonu wa kwedi udi mu katshi diawo? Uvi ilumbu mba iza tangwa muthu yonu wa kwedi mba wa katudiya mu katshi diawo, mba adi mu tuna gudia. ¹⁶Gushi nu muthu mu moshi go wa nu bamba gitemba gia mulele wa pha holu dia mulele wa kulu, mukunda gitemba gia mulele wa pha mba gi mu nana mulele wa kulu, nganyi gu tauga mba gu mu koma nji. ¹⁷Muthu gwa nu futula go matombe a pha mu katshi dia mabungu a kulu, mukunda gula wa kita nganyi, mabungu a fetu tauga, matombe a yandiga gudi zogela ebuna mabungu ene a fetu bola. Uvi, matombe a bonga a nu mbiya mu katshi dia mabungu a pha, nganyi ima yiyi iyadi i mu khala ya gu tanina mwa bonga." ¹⁸Tangwa Yesu a khalele mua leza ndaga jiene, fumu mu moshi wa masuta wa phusanele phene-phene nu mwene wa fugamele gu twama dienji. Wa zwelele egi: " Munami wa mukhetu wa katuga gufwa iza u mu hage mago ha mutwe mukunda a jinge." ¹⁹Yesu wa zugile enji wa mu hatele nu alongogi. ²⁰Gu nyima mukhetu wa khalele nu misongo ya gu zoga menga katuga mvula kumi nu jiyadi we jile gu kunda dia Yesu hene a kwatele songi ya mulele yenji; ²¹mukunda wa zwelele egi: "Gula nga kwata milele yenji ngu mu beluga." ²²Yesu wa balumugile gwa mukhetu mwene wa mu lezele egi: " Munami, zula gikhesa. Lukwikilu lwaye lwa gu belula." Kaka mu tangwa diene mukhetu mwene wa belugile. ²³Tangwa Yesu a kumile mu inzo ya Fumu wa masuta, wa monele athu a khalele mu bula mihembo enji nu gimvuga gia khalele mu haga milolo ya vula; ²⁴mwene wa zwelele egi: " Katugenu haha mukunda mona mukhetu gwa file go, uvi udi gu tulo." Hene a yandigile gu mu lela. ²⁵Tangwa gimvuga gia athu gia zoleye honze, wa ngidile gu sugu enji wa mu kwatele gu koko; mu mbala imoshi mona mukhetu wa zugile. ²⁶Sango ya ndaga yene ya phanzanele mu membo akima. ²⁷Tangwa Yesu a katugile hama hene, ifwa meso iyadi a yandigile gu mu hata. A yandigile gu kabuga mu ndinga ya ngolo egi: " Tu vile khenda, Muna Davidi!" ²⁸Tangwa Yesu a ngidile mu inzo, ifwa meso yene ejile phene-phene nenji. Yesu wa a hudile egi: " Ketu mudi mu kwikila egi nga jiya gu kita nganyi? A vutudile egi: " Eya Fumu." ²⁹Hene Yesu a kwatele meso awo enji wa zwelele egi: " Ndaga yene i salame mu lukwikilu lwenu." ³⁰Hene meso awo a kangugile. Gu nyima Yesu wa a kebesele mu ngolo egi: " Ata muthu mu moshi gwa jiya go ndaga yene." ³¹Uvi athu ene mu yadi a yile mu phanza sango yene mu membo akima. ³²Tangwa athu wawa muyadi a khalele mu vutuga gawo, athu ejile mu batela Yesu gatabu ga moshi ga khalele nu pheve ya bola. ³³Tangwa pheve yene ya bola ya zoleye, gatabu ga yandigile gu zwela. Gimvuga gia athu gia yitugile nu gu zwela egi: " Ndaga ya ngagi khanji i monega go gu Izrayele!" ³⁴Uvi afalisaye a khalele mu zwela egi: " Idi mu ngolo jia fumu wa pheve jia bola adi mu kaya pheve jia bola." ³⁵Yesu wa khalele muya mu mbanza nu mu membo akima. Wa khalele mu longa mu jinzo jiawo jia isambu mu jiyisa sango jia bonga jia gifumu, nu gu belula misongo ikima nu ifu ya mwila ya phila ikima. ³⁶Tangwa a monele gimvuga gia athu, wa a vile khenda mukunda a khalele mu niongamana nu mu mona phashi. A khalele ole mameme a konda Muthu wa nu a tala. ³⁷Wa lezele alongogi egi: " Ima ya gu katula mu ilanga idi ya vula uvi athu a gisalo adi gabiyo. ³⁸Hene mu bondila Fumu wa gisalo gia gu katula ima mu gilanga ha gu mi tumila athu a gisalo a gu katula ima mu gilanga."

Chapter 10

¹Yesu wa tamegele alongogi enji kumi nu muyadi wa a hwile giyega holu dia pheve jia bola ha gu ji kaya nu gu belula imbefu ya phila ikima nu ifu ya mwila ya phila ikima.²Haha ngagi wawa majina a athumwa kumi ni muyadi. Wa thomo, Simoni (wa nu tamegeya egi Phiele) nu Andele phangienji; Jake, muna Zebedeyo, nu Ja phangienji; ³Filipo, nu Bartelemi; Toma, nu Matayo, mufutisi wa itadi; Jake muna Alfeyo nu Tade; ⁴Simoni muthu wa di zalula, nu Yudas Isikaliote, yonu wa yegudile Yesu.⁵Athu wawa kumi nu muyadi, Yesu wa a tumile; wa a hwile giyega gigi egi, "Guya ndo mu njila idi mu jinga athu wanyi adi aphagano enji gu ngila ndo mu membo a gu samaliya.⁶Uvi gindenu gwa mameme wanyi a totele athu a gu Isalele. Mu njila ⁷longenu sango ya bonga egi, "Gifumu gia gosa gidi phene-phene.⁸Belulenu mbefu, zugisenu athu a fwa, Enya gimbefu gia hute a belulenu, kayenu pheve jia bola jidi nu athu. Mwa zudile giyega gia ofele mu gi hana gia ofele.⁹Mu zudi go wolo to maseso a thalo mukunda nu phogotshi jenu; mu zudi go ata sagi ya gumba ima yenu, ata mulele uko mu zudi go, ata sabatu, nga muhango.¹⁰Mukunda muthu wa gisalo wa nu futiya gu gisalo gienji.¹¹Mu membo akima mba mu ngila, kambenu muthu yonu wa jiya gu mi yamba, mu khala mu gisapha giene ti nu gilumbu gia gu katuga gwenu.¹²Tangwa mba mu khala mu ngila mu konso gisapha hwenu enya gisapha giene mbote.¹³Gula enya gisapha giene a mi yamba, ngemba yenu i khale mu inzo yene; uvi gula enya gisapha gi moshi a tuna ha gu mi yamba, ngemba yenu mba mu vutuga nayo.¹⁴Wanyi akima mba a tuna ha gu mi yamba to ha gu vwa ndaga jenu, tangwa mba mu katuga mu inzo yene to dimbo diene, mba mu a phuphudila fuphi ya malu.¹⁵Mu masonga, ngu mu mi leza egi, mu gilumbu gia gu sambeseya, dimbo dia sodome nu gomore mba di sambeseya mu lebe dikima dia gu balega dimbo diene.¹⁶Tala ngu mu mi tuma ule mameme mu katshi dia mbwa ibulu, mudi keba mu phila ya nu di keba nioga nu gu khala mwa konda ndaga phila ya nu khala mayembe.¹⁷Mu khala mwa di keba mukunda enya hoshia mavu mba ale gu mi twala ndo gu twama dia ma nzuji nu gu twama dia jinzo jiawo jia isambu ha gu mi kuphula fimbu ¹⁸nu gu mi twala gu twama dia Guvernere nu gu twama dia mafumu mukunda nu jina diami, mukunda nu gu ta githemwe giawo nu gia aphagano.¹⁹Tangwa mba a mi hana gu maga awo, mudi yangisa go mukunda nu phila mba mu zwela, mukunda ndaga mba mu zwela mba jidi mu mi lezeya kaka hene henyanyi.²⁰Mukunda ishi enwe mba mu kamba ndaga jia gu zwela go, uvi ndaga mba mu zwela mba ji katuga gu Pheve ya Shenu mba i zwela mu katshi dienu.²¹Mba adi mu mi twala gu twama dia mafumu mukunda mudi mu kwikila mu jina diami. Mu mbandu, athu ako mba a yegula aphangiawo nu a shawo nu anawo. Ana mba mba a kituga mbeni jia ibuti yawo enji mba adi mu kamba phila ya gu a shiya.²²Athu a vula mba adi mu mi tuna mukunda mudi mu kwikila mu jina diami, uvi muthu yonu mba u kanga mutshima tii nu ha suga mba udi mu guluga.²³Gula enya dimbo di moshi a mi monesa phashi, mba lengenu gu dimbo diko. Jiyenu egi: Muna Muthu mba uza mu vutuga haha hoshia mavu gu twama dia guya gwenu mu membo ako ha gu longa jina diami gwa enya gu Izalaye.²⁴Longogi gwa balegele go longi wenji, ata mwenya gisalo gwa balegele go fumienji.²⁵Mu yindula go egi longogi wa jiya gudi tesa nu longi, nu mwenya gisalo adi tese nu fumienji wa gisalo. Mu phila ngudi nga longi wenu, mba mudi mu moneseya phashi mu phila adi mu ngu monesa phashi. Gula fumia gisapha wa tamegeya egi udi Bezebulu, jiyenu egi athu adi mu jinga mu gisapha gienji mba a tamegeya phila imoshi.²⁶Nganyi, mu vi woma go mukunda gushi nu gima gi moshi go gidi gia gu swega mba gila gu monega ndo ha phelo, enji gushi go nu gima gia giswegi mba gila gu jiyiya go.²⁷Ndaga jikima ngu mu mi leza mu phipha, ji zwelenu mu mwanya, enji ndaga jinyi mudi mu vwa hoshi hoshi ji longenu holu dia kangu dia gisapha.²⁸Enwe mu vi woma go wa athu wanyi adi mu shiya kaka mwila uvi monyo ndo. Uvi enwe vwenu woma wa muthu yonu wa jiya gu shiya mwila nu monyo nu gu u bishila gu milungi.²⁹Indulenu tunjila tutu tunzunzu tushi nu funu ya vula go, twa giya gu digiya mu thalo ya gibende gi moshi gia falanga. Uvi gula ga moshi ga bwa hoshi ga fwa, Shenu yonu udi gosa wa nu giya mukunda wa nu giya ndaga jikima.³⁰Wa nu jiya ndaga jenu jikima. Ata sugi jia gu mutwe wa nu ji tanga.³¹Hene, mu vi woma go mukunda mudi nu funu ya vula ya gu balega tunjila tutu tunzunzu.³²Hene muthu mukima mba u ngu tshigina gu twama dia athu, n'eme mba ngudi gu tshigina gu twama dia Tata yonu udi gosa.³³uvi muthu yonu mba u ngu tuna gu twama dia athu, n'eme mba ngudi gu mu tuna gu twama dia Shami yonu udi gosa.³⁴Mu yindula go egi nge jile haha hoshia mavu ha gu haga ngemba ndo, nge jile mu bata ngemba uvi nge jile mu bata phogo ya ita.³⁵Nge jile mu bata gudi kapha mu katshi dia ana a mala nu a shawo, ana a akhetu nu a ginawo, gwa mukhetu wa makwela nu bokilo wenji wa mukhetu, bokilo wa mukhetu nu mukajia munenji wa yala.³⁶Mbeni wa muthu mba ukhala mwenya mu gisapha gienji.³⁷Muthu yonu wa nu tshigina shenji nga ndo ginenji ya gu ngu balega gwa kuyile go ha gu khala muthu wami nga ndo muthu yonu wa nu tshigina munenji wa yala nga ndo wa mukhetu gwa kuyile go ha gu khala muthu wami.³⁸Muthu yonu wa nu la gu zula khulunji yenji ndo ha gu ngu hata gwa shi muthu wami go.³⁹Muthu yonu mba u tshigina gu swega monyo wenji mba udi mu u totesa, uvi yonu mba monyo wenji mukunda nu eme mba udi mu u zula.⁴⁰Muthu wa

mi yamba, wa ngu yamba eme giben, hene yonu wa ngu yamba, wa yamba muthu yonu wa ngu tumile. ⁴¹Muthu yonu wa yamba profeta mu moshi mukunda udi profeta, mba udi mu zula mabula wanyi mba a hwiya profeta. Yonu mwa u yamba muthu wa bonga, mba udi mu zula mabula wanyi mba a hwiya muthu wa bonga. ⁴²Muthu mukima mba u hwa longogi mu moshi kopho dia meya a madidi mukunda udi longogi wami, ngu mu mi leza mu masonga egi mba gwa totesa mabula enji go.

Chapter 11

¹Tangwa Yesu a manesele gu longa alongogi kumi nu muyadi, wa katugile hene ha guya mu longa sango ya bonga mu membo ako. ²Yowani Mubotigi mu bologo wa vile ndaga jia khalele mu zwela athu gu isalo ya Kilisto, wa tumile alongogi enji, ha guya ³mu hula egi : " Ketu udi muthu yonu u fetu za, to tu nengele muthu muko?"⁴Yesu wa vutudile egi, " Gindenu mu jiyise Yowani ndaga mwa mona nu jinyi mwa vwa. ⁵Enya meso a fwa a mu mona, enya malu a fwa a mu wenda, enya misongo ya hute adi mu beluga, ifwa matshi mu vwa, mvumbi mu futumuga, athu wanyi adi nu funu ya guvwa sango ya bonga adi mu longeya. ⁶Kiese gwa muthu yonu gwa shi go nu mitshima iyadi mukunda nu eme. ⁷Mu phila alongogi a khalele mu katuga hama hene, Yesu wa yandigile gu leza gimvuga gia athu ndaga jia khalele mu talela Yowani egi, " Nanyi mwa yile mu tala mu temu dia zala fufuta? Gilengelenge gi moshi gidi mu nyigana gu muphephe? ⁸Uvi nanyi gibeni mwa yile mu tala? Muthu mu moshi wa sudiga milele ya thalo? Athu a nu sudiga milele ya thalo a nu jinga mu jinzo jia mafumu. ⁹Uvi enwe nanyi mwayi mu tala? profeta ? Eya, ngu mu mi leza egi muthu mwene udi wa balega profeta. ¹⁰Yogu muthu wa sonegeye mukunda nu mwene egi, ' Tala, nga tuma gaphungu gami gu twama diaye mukunda nu gu gulondela njila gu twama diaye'. ¹¹Ngu mu mi leza mu masonga egi, mu katshi dia wanyi akima a butugile gwa mukhetu, gushi nu muthu mumoshi go udi wa balega Yowani Mubotigi. Uvi muthu yonu udi wa konda funu ya vula mu katshi dia gifumu gia gosa mwene udi wa mu balega gu funu. ¹²Katuga mu ilumbu ya Yowani Mubotigi ti nu magino, athu adi mu lwisa gifumu gia gosa, adi mu tshigina gu gi tambula mu gingolo ngolo. ¹³Mukunda ba profeta akima a zwelele nu gu mikanda ya shigo ya sonegeye ti nu magino mu gilumbu gia yandigile Yowani gisalo. ¹⁴Gula mwa tshigina gu mu yamba nganyi, mwene udi Eliya yonu u fetu za mu vutuga. ¹⁵Yonu udi nu matshi a gu vila a vwe. ¹⁶Nu nanyi nga jiya gu fwanegesa khukho yiyi? Khukho yene idi ole ana mitumba adi mu kena ha zando, adi tumbiga hoshi mu kabuga mu ngololo nu mafuta wanyi adi mu kena nawo, ¹⁷nu gu zwela egi, " Etwe ta mi budile ngoma nu miheho, uvi enwe mwa kinile go. Ta mi yimbile khunga jia khenda, uvi enwe mwa monesele go khenda. ¹⁸Yowani we jile, wa tunyile gudua nu gunwa, uvi athu a zwelele egi, "udi nu pheve ya bola." ¹⁹Muna muthu we jile, udi mu dia nu nu gunwa uvi athu adi mu zwela egi, " Talenu, udi nu lukhala, enji udi ginwi gia matombe, wa ta gifuta nu afutisi a itadi nu enya masumu! uvi ,mayele a bonga a nu monega gu isalo. ²⁰Gu nyima, yesu wa yandigile gu balela athu a membo wanyi mwene a kitile idimbu ya khumbwa, mukunda a baludile go mitshima. Wa zwelele egi, ²¹khenda jia vula gwa eye dimbo dia korazini! khenda ji jia vula gwa eye Betesayida! mukunda gula idimbu ya khumbwa yinyi ya salamele mu membo enu nga ya salamele mu membo a tire nu sidoni, nga a sudigile sagi nu gudi kungula fuphi ya tshiya nu. gu balula mitshima. ²²Hene ngu mu mi leza egi, mu gilumbu gia gu sambeseya, membo a tire nu sidoni mba adi mu sambeseya nu gu lebeseya. ²³Eye dimbo dia kapelenawum, udi mu yindula egi mba udi mu thuphudiya ti nu gosa? Ndo, mba udi mu bulumwishiya ti nu hoshi; mukunda gula idimbu ya khumbwa yinyi mwa monele ya salamele gu dimbo dia Sodome, nga dimbo diene dia baludile mutshima enji nga didi ti nu magino. ²⁴Uvi ngu mu mi leza egi, mu gilumbu gia gu sambesa, dimbo didi mba didi mu sambeseya nu gu lebesa, uvi enwe ndo. ²⁵Mu tangwa diene dinyi, Yesu wa zwelele egi: " Tata eye fumu wa gosa nu wa hoshi, nga gu vutudila matondo a vula mukunda wa swegele ndaga jiji gwa athu a tema, uvi wa monesa ndaga jene gwa wanyi a longugile go nu gwa ana a mitumba. ²⁶Eya, Tata mukunda wa tshiginile egi ndaga jene ji salame nganyi. ²⁷Ima yiyi ikima shami wa ngu hwile nayo, gushi ata muthu go udi mu jiya Mona mwa bonga-bonga katula kaka Tata mwene hakhenji; gushi go ata muthu wa jiya Tata mwa bonga-bonga katula kaka Mona mwene hakhenji, nu athu wanyi mona a nu tshigina egi a mu monese. ²⁸Gizenu gwa eme, khungienu akima mwa hwila enwe mudi nu inemo, mba ngu mi hwe gu hima. ²⁹Zulenu ginemo giami ha phanga jenu, mukunda ngudi nga muthu wa mawete nu wa khenda jia vula, nganyi mba mudi mu zula gu hima gwa vula gu mitshima yenu. ³⁰Mukunda ginemo giami gishi go nu phashi ha gu tuphula.

Chapter 12

¹Ha sungi yene, Yesu wa khalele mu balega mu katshi dia gilanga gia ble ; ya khalele mu gilumbu gia shigo. Nzala ya kwatele alongogi enji, hene a yandigile gu hala khenyi jia ble ha gudua. ²Tangwa a falisaye a monele ndaga jiene a lezele Yesu egi : "Tala! a longogi aye adi mu kita ndaga jinyi jia tuniya ha gusala mu gilumbu gia shigo. ³Yesu wa a vutudile egi ; "mwa tangele go ndaga jia salele Davidi nu athu enji tangwa nzala ya a kwatele ? ⁴Mwene wa ngidile mu inzo-Nzambi ya tenta, mwene nu athu enji a dile mapha wanyi a hageye mukunda nu Nzambi, ata a khalele nu shigo ha gu a dia, khuta Nganga-Nzambi jia khalele nu giyega gia gu a dia. ⁵To khanji mu tanga go mu mukanda wa shigo egi mu gilumbu gia shigo, nganga-Nzambi a nu hata go shigo jia gilumbu gia shigo, enji Nzambi gwa nu a belesa go ? ⁶Ngudi gu mi leza egi, muthu yonu udi haha wa balega inzo-Nzambi gu ufumu ⁷Gula nga mwa jiyile thendula ya ndaga yiyi : "nga tshigina khenda, uvi makapho a gimenga gia mbiji ndo " nga mwa jiyile thendula nga mwa belesele go athu ako. ⁸Mukunda Muna-Muthu udi Fumu nu mu gilumbu gia shigo ⁹Yesu wa katugile hene ha guya mu ngila mu inzo yawo ya isambu. ¹⁰Gwa khalele nu muthu mu moshi wa koko dia gifu. A falisaye a hudile Yesu egi : keti idi ya bonga a gu belula muthu mu gilumbu gia shigo ? A hudile mukunda nu gu mu funda. ¹¹Yesu wa vutudile egi : " gula gudi nu muthu mu moshi mu katshi dienu udi nu dimeme di moshi dia bwa mu wina mu gilumbu gia shigo, keti mba udi bemba to mba udi zola mu wina ? ¹²Muthu udi nu funu ya gubalega dimeme. Hene ishi go gubola ha gusalela muthu mambote mu gilumbu gia shigo ¹³Ebuna Yesu wa lezele muthu yonu wa khalele nu koko dia gifu egi: "Sununa koko diaye , mwene wa sununile koko, hene koko diene dia belugile, dia vutugile giteso gi moshi nu koko diko. ¹⁴A falisaye adi bungishile mukunda nu gukamba phila ya gushiya Yesu ¹⁵Tangwa Yesu a jiyile ndaga yene, wa katugile hama hene. Athu a vula a khalele mu mu hata, ebuna Yesu wa khalele mu a belula. ¹⁶Yesu wa khalele mu a kebesa ha gukonda gu mu jiyisa gwa athu ako. ¹⁷Ya khalele mukunda nu gulungisama gwa ndaga yinyi profeta Yezaya a zwelele egi : ¹⁸" Tala muthu wami, yonu nga phonele ha gu ngu salela, muthu yonu nga tshigina, muthu yonu nga nu monela kiesa gia vula, mba ngudi gu mu hua pheve yami ebuna mba udi mu jiyisa ndaga jia gu sambeseya gwa aphagano ¹⁹Mwene mba a hagi go thembe nu makelele. Ata muthu mba gwa shi mu vwa go ndinga yenji mu ma bala-bala. ²⁰Mwene mba gwa kheshi go ata diyiji dia gu kondamana, mba gwa Jimi go tshiya tudi mu lema gu shinga ya bola ya mwinda. Mwene mba uhata ti nu gunu mba a nungisa ndaga jia kielega. ²¹Ebuna athu akima mba adi mu mu hagela mutshima. ²²Tangwa didi, athu ejile ,mu bata gwa Yesu gatabu ga fwa meso ga khalele nu pheve ya bola. Yesu wa mu beludile hene a yandigile guzwela nu gumona. ²³Athu akima a yitugile, enji a khalele mu hula egi : "Muthu yogu wa jiya gukhala Muna Davidi ? ²⁴Tangwa a falisaye a vile ndaga yene ya gidimbu gia khumbwa a zwelele egi : "Muthu yogu udi mu kaya pheve jia bola kaka mu ngolo jia fumu wawo satana belezebule. ²⁵Uvi Yesu wa jiyile ngindu jiawo wa a lezele egi: " Konso gifumu gidi gia gu di kapha gia nu fwa, enji gula athu a dimbo di moshi, nga a vumo di moshi adi mu di lwisa ene-nu-ene, dimbo dinyi, nga vumo dinyi mba di jingi go. ²⁶Gula satana udi mu kaya athu enji, udi wa gudi kapha gwa mwene, ebuna phila khi gifumu gienji gia jiya gu jinga ? ²⁷Enwe mwa nu zwela egi nga nu kaya pheve jia bola mu ngolo jia belezebule, gula nganyi alongogi a nu kaya pheve jia bola mu ngolo jia nanyi ? Mukunda nu nganyi ndaga jinyi alongogi enu adi mu sala jidi mu leza egi, jidi ndaga jia mambo mwa nu zwela. ²⁸Uvi gula Eme nga nu kaya pheve jia bola mu ngolo jia pheve ya Nzambi, idi mu leza egi Gifumu gia Nzambi gia kuma mu katshi dienu. ²⁹Gushi go nu muthu wa jiya gungila mu inzo ya muthu wa ngolo, mukunda nu gu kuya ima ya muthu mwene, gula gwa mu jitshigile go shinga. Kansi gula wa mu jitshiga shinga, wa jiya gu kuya ima ya muthu mwene ikima mu inzo yenji. ³⁰Muthu yonu gwa shi go futa diami, udi mbeni wami, muthu yonu wa nu tuna ha gu ngu salela ngu vudise athu ako, muthu yonu wa nu phanza athu. ³¹Hene ngudi gu mi leza egi : mukunda nu masumu akima wanyi athu adi mu sala, nu gu vweza gukima athu adi mu vweza Nzambi, Nzambi mba udi mu a lolula, uvi Nzambi mba gwa lolula go muthu yonu mba u vweza Pheve-Santu. ³²Muthu mukima yonu mba u zwela ndaga ya bola mukunda nu Muna-Muthu, Nzambi mba udi gu mu lolula. Uvi muthu yonu mba u zwela ndaga ya bola mukunda nu Pheve-Santu, Nzambi mba gwa mu lolula go ata mu tangwa didi nga mu tangwa dinyi mba didi muza. ³³Gula mwa tshigina guzula mabundu a bonga, idi ya bonga ha gukhala nu mutshi wa bonga; gula mudi nu mutshi wa bola, mba mudi mu zula mabundu a bola. Mutshi ukima wa nu jiyana gu mabundu enji. ³⁴Enwe athu a phamba, gula mudi athu a bola, phila khi mwa jiya guzwela ndaga jia bonga ? mukunda muthu wa nu zwela ndaga jinyi jia nu zala gu mutshima wenji. ³⁵Muthu wa bonga wa nu zwela ndaga jia bonga jinyi jia vula adi najio gu mutshima, muthu wa bola wa nu zwela ndaga jia bola jinyi adi najio jia vula gu mutshima ³⁶Ngudi gu mi leza egi: Mu gilumbu ginyi Nzambi mba a sambesa athu, mba adi mu samba mukunda nu ndaga jikima jinyi jia phamba-phamba a khalele muzwela. ³⁷Nzambi mba u nungisa to gu belesa athu mukunda nu ndaga jinyi a nu zwela. ³⁸Tangwa didi a longi ako a shigo nu a falisaye a hudile Yesu egi : " Longi ta tshigina tu mone gidimbu jiaye gimoshi gidi mu leza egi udi nu giyega. ³⁹Uvi Yesu wa a vutudile egi :

"Enwe athu a tangwa didi, mwa athu a bola, enji mushi nu lukwikilu go, mudi mu kamba ha gumona gidimbu, uvi Nzambi mba gwa shi go gu mi leza gidimbu giko ndo kaka ginyi gia profeta Yonasi phamba. ⁴⁰Phila Yonasi a khalele mu vumo dia ishi ya koma mu muta ilumbu itatu phipha nu mwanya, phila yene nji Muna-Muthu mba u khala mu mavu ilumbu itatu phipha nu mwanya. ⁴¹Mu gilumbu ginyi Nzambi mba a sambesa athu, athu a mu dimbo dia Niniwe mba a magana hama ha moshi nu athu a tangwa didi ebuna mba adi mu mi funda mukunda mwa baludile mitshima tangwa mwa vile malongi a Yonasi. Uvi haha hadi nu muthu wa balega yonasi ⁴²Mu gilumbu Nzambi mba a sambesa athu, fumu mukhetu wa dimbo dia saba mba u zuga hama ha moshi nu athu a tangwa didi, ebuna mba adi gu mi funda mukunda mwene wa katugile gu suga ya mavu ha guza muvwa ndaga jia gutema Salomo a khalele mu zwela, uvi haha hadi nu muthu wa balega Salomo. ⁴³Gula pheve ya bola ya zoga gwa muthu, pheve yene ya nu ya mu wenda hama ha konda meya, mukunda nu gukamba gifundo gia gu hima, gula pheve yene ya bola ya monele go gifundo gia gu hima ⁴⁴mba idi mu zwela egi : "Idi ya bonga ngu vutuge mu inzo wami inyi nga zoge. Tangwa mba i vutuga mu inzo yene, pheve yene ya sanga inzo yene ya gukomba mwa bonga, enji ya gu londa mwa bonga ⁴⁵, tangwa didi pheve yene mba i vutuga mu zula pheve jiko sambwadi jia gu balega gubola, pheve jiene mba jidi muza mu ngila mu inzo yene ha gu jinga mwene. Nganyi ha suga ya ndaga yene, lujingu lwa muthu mwene mba lukhala lwa gu balega gubola mu phila ya ha thomo. Mba ikhala giteso gi moshi gwa athu a bola a tangwa didi. ⁴⁶Tangwa Yesu a khalele mu longa athu, "Ginenji nu aphangienji ejile a maganele honze; a khalele mu kamba phila ya gu solula nu Yesu. ⁴⁷Hene muthu mu moshi wa lezele Yesu egi : "Tala, Ginaye nu aphangi'aye adi haha honze adi nu funu ya gu solula n'eye ndaga. ⁴⁸Yesu wa vutudile gwa muthu mwene egi ; "Ginami nanyi ? A phangia'mi a kwatshi ? ⁴⁹Yesu wa tuphudile koko, ebuna wa lezele alongogi enji egi ; " talenu, mama nu a phangia'mi enyawa. ⁵⁰Muthu mukima yonu udi mu kita ndaga jinyi jia nu tshigina Tata, mwene muthu udi phangia'mi wa yala nu wa mukhetu, to ginami ."

Chapter 13

¹Mu gilumbu giene, Yesu wa katugile mu inzo, wa vutugile ha guya mukhala phene-phene mu khelelego ya gijiba, wa yandigile gulonga. ²Athu a vula ejile mu zala phene-phene nu Mwene, ebuna Yesu wa ngidile mu wato. Athu akima a maganele phene-phene nu muta³Yesu wa yandigile gu a longa ndaga jia vula mu ingana egi ; "Muthu mu moshi wa katugile mu inzo yenji wa yile mu gilanga ha kukuna.⁴ Tangwa a khalele mu kuna khenyi mu gilanga, khenyi jiko jia bwile mu katshi dia njila ; tunjila twa dile khenyi jiene.⁵ Khenyi jiko jia bwile ha mavu a maseso, khenyi jiene jia zogege mu phushi uvi mavu a khalele go a vula.⁶ Tangwa mwanya wa zogege wa vula wa shididishile imenina yene ya uma mukunda imenina yene ya khalele go nu miji ya leha⁷Khenyi jiko jia bwile mu katshi dia mitshi ya isongesa. Tangwa isongesa ya zogege ya kula ya yandigile gutshoga imenina yinyi ya zogege ya bonga.⁸ Khenyi jiko jia bwile ha mavu a bonga. Imenina ya butile mabundu. Mabundu ako a butugile khama, ako makumi-a-sambano, ako nji makumi- a-tatu ." ⁹Ebuna Yesu wa zwelele egi : " Muthu yonu udi nu matshi a guvwila a vwe "¹⁰Tangwa didi alongogi ejile gwa Yesu a mu hudile egi :Mukunda nu ikhi udi mu leza athu mu ingana ?"¹¹ Yesu wa vutudile egi :Nzambi wa mi hwile njila ha gu jiya ndaga jia giswegi gia Gifumu Gienji, uvi gwa hanele go njila gwa athu ako. ¹²Mukunda muthu yonu udi nu ima, Nzambi mba udi gu mu yiga ima iko mukunda a khale nu ima ya gu balega giteso, uvi muthu yonu udi wa konda gima, Nzambi mba u mu tumbula nu ga ndambu ga ima inyi adi nayo.¹³Hene, ngu mu a leza ndaga mu ingana, mukunda adi mu tala uvi a shi go mu mona, adi mu vwa , uvi a shi mu bagisa go. ¹⁴Nganyi ndaga jia zwelele profeta Yezaya jia lungisama egi : " Adi mu vwa, uvi a shi mu bagisa go, adi mu mu tala, uvi a shi mu mona go.¹⁵Mukunda mitshima ya athu wawa ya bwa ya gingolo-ngolo ; a shi go muvwa gu matshi ; enji a shi go mu mona gu meso gula nganyi ndo, nga a nu mona nu meso, enji nga a nu vwa gu matshi, nga a nu bagisa ndaga, ebuna nga a nu balula mitshima mukunda nu gu beluga.¹⁶Hene Enwe mu khala mu kiese! mudi mu mona nu meso, enji mudi mu vwa gu matshi. ¹⁷Eme ngudi gu mi leza ndaga jia kielega egi : Mu tangwa dikulu ba profeta a vula nu athu a vula a masonga a khalele nu nzala ya gumona ndaga jiji mudi mu mona uvi a ji monele go ; enji a khalele nu nzala ya guvwa ndaga jiji mudi muvwa, uvi a ji vile go.¹⁸Enwe hatenu gingana gia muthu wa yile mu kuna mu gilanga. ¹⁹Athu wanyi a nu hata nu guvwa sango jia Gifumu gia Nzambi, athu ene a shi mu bagisa go sango jiene, athu ene a fwanana nu njila. Khenyi jiko jidi mu bwa mu njila yene. Muthu wa luvunu udi muza mu katula sango jinyi jidi mu mitshima yawo. ²⁰Athu ako adi a fwanana nu khenyi jia bwile mu mavu a maseso. Athu ene a vile sango jia Nzambi a ji tshiginile nu kiese,²¹ uvi athu ene a nu kanga go mitshima enji, athu ene a nu khala go nu tangwa dia vula. Gula phashi jia a kwata to athu ako a amonesa phashi mukunda nu sango jia Nzambi, athu wawa a nu bwisa lukwikilu mu phushi. ²²Khenyi jia bwile mu katshi dia isongesa jia fwanana nu athu wanyi a nu vwa sango jia Nzambi, uvi lujingu lulu lwa ha mavu lwa nu yangisa mabanza awo ; kiese gia gimvwama gia nu a dimba, gia nu yangisa sango jia Nzambi, hene sango jia Nzambi jia nu fwa phamba. ²³Khenyi jia bwile mu mavu a bonga jia fwanana nu athu wanyi adi a fwanana nu mavu a bonga. Sango jia Nzambi jia bwile mu mavu ene, athu ene a vile sango a ji bagisele, athu ene a nu buta mabundu a gubalega khama, ako adi mu buta mabundu makumi-a-sambano, ako adi mu buta mabundu makumi-a-tatu . "²⁴Yesu wa a tele gingana giko egi : "Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu muthu mu moshi wa kunyile khenyi jia bonga mu gilanga gienji. ²⁵Gilumbu gi moshi mu phipha, tangwa athu a khalele gu tulo mbeni wenji we jile mu kuna khenyi jia bola mu katshi dia khenyi jia ble, ebuna wa katugile genji. ²⁶Tangwa khenyi jia ble jia zogege, jia butile mabundu, khenyi jia bola jia zogege mu katshi jia khenyi jia bonga. ²⁷Athu a gisalo ejile mu hula fumu wa gilanga egi : "Fumu, keti wa kunyile go khenyi jia bonga mu gilanga giaye ? gwi gwa katuga mayiji wawa a bola ?"²⁸ Mwene wa a vutudile egi : " Mbeni muthu wa kita nganyi." A mu hudile egi : wa tshigina tu vuze mayiji ene a bola ?"²⁹Fumu wa vutudile egi :Ndo, mukunda tangwa muya mu vuza mayiji a bola, mba mu mu vuza nu khenyi jia ble. ³⁰Hene bembenu khenyi jia ble nu khenyi jia bola ji kule hama ha moshi ti nu tangwa dinyi mba tu ji katula. Mu tangwa diene mba ngudi mu leza athu wanyi a nu katula khenyi ha gukatula thomo mayiji a bola ha gu a jitshiga mu sophe mukunda nu gu a bishila ha jigo dia tshiya, uvi khenyi jia ble ji katulenu mu ji mbe mu mukala. ³¹Yesu wa a tele nji gingana giko egi : "Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu bundu di moshi dia ga mutshi ga mutarde ga kunyile muthu mu gilanga gienji. ³²Gabundu gene gadi ga bundu ga zonda mu katshi dia mabundu akima. Uvi gula ga zoga ga nu balega mitshi iko gu gu koma, mu phila egi tunjila twa tu za mu tunga yanzu mu thango jienji. "³³Yesu wa a tele nji gingana egi : "Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu khishi dia mapha dinyi gula mukhetu wa di futula nu phupha ya giteso gia gilo makumi-a-yadi nu a- tano, mwene mba udi mu bemba phupha yene ti tangwa mba i jimba. "³⁴Yesu wa khalele mu longa athu kaka mu ingana. ³⁵Mwene wa khalele mu kita nganyi mukunda nu gu lungisa ndaga jia zwelele profeta egi : Eme mba ngu a longa khuta mu ingana ; mba ngudi mu a jiyisa ndaga jinyi Nzambi a swegele katuga tangwa dinyi, Mwene a salele ima ikima. ³⁶Tangwa didi Yesu wa bembele athu, Mwene wa vutugile gu inzo. Alongogi enji ejile ha gu mu hula egi : " Tu

tendudile gingana ginyi gia mayiji a bola. ³⁷Yesu wa vutudile egi : "Muthu yonu wa kunyile khenyi jia bongaudi Muna-Muthu ³⁸; gilanga gidi mavu a kima; khenyi jia bonga jidi athu a Gifumu gia Nzambi ; khenyi jia bola jidi athu a bola. ³⁹Mbeni yonu wa kunyile mayiji a bola udi satana. Tangwa dia gukatula mabundu didi tangwa dia suga ya mavu. Athu wanyi a nu katula mabundu adi ba wanjio. ⁴⁰Phila ya nu bungishiya mayiji a bola hama ha moshi ha jigo dia tshiya, mba ikhala mu phila inyi mu tangwa dia suga ya mavu. ⁴¹Muna-Muthu mba udi mu tuma ba wanjio ha gukatula mu Gifumu gienji athu wanyi akima a nu benda athu ako ha gukita masumu, nu athu wanyi akima a nu kita ndaga jia bola, ⁴²mba a bishidiya mu wina dia tshiya twa bala gunu mba a khala mu dila, nu gu di sumana mazo mu ngolo. ⁴³Ebuna athu a bonga mba a khala mu sema mu Gifumu gia Shawo phila tangwa dia nu sema. Muthu yonu udi nu matshi a gu vila a vwe . "⁴⁴" Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu ima inyi ya thalo ya swegeye mu gilanga. Gula muthu mu moshi wa imona, mwene mba udi mu iswega. Mukunda nu kiese mba uya mu diga ima yenji ikima ; tangwa didi mba uza mu vutuga ha gu sumba gilanga giene. " ⁴⁵"Enji Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu komersa udi mu kamba mayaga a thalo. ⁴⁶Gula wa mona diyaga di moshi dia thalo ya vula; mba u vutuga mu diga ima yenji ikima, mukunda nu gu sumba diyaga diene. "⁴⁷"Twa jiya nji gufwanesa Gifumu gia Nzambi nu ukonde wa nu tambeya jiswi mu muta. Ukonde wene wa kwata jiswi jia phila nu phila. ⁴⁸Gula ukonde wene wa zala nu jiswi wa nu zoleya gonze phene-phene nu muta, a tambi a jiswi mba a khala mu phona jiswi ; mba adi mumba jiswi jia bonga mu mulongo, uvi jiswi jia bola mba adi mu ji bishila ⁴⁹Mba ikhala giteso gi moshi mu tangwa dia suga ya mavu ; ba wanjio mba eza tangwa Nzambi mba a sambesa athu, ebuna mba adi mu phona athu a bola nu athu a bonga. ⁵⁰Athu a bola mba adi mu bishidiya mu wina dia tshiya, gunu mba a khala mu dila , nu gudi sumana mazo. ⁵¹Yesu wa a hudile egi : " Enwe mwa bagisa ndaga jiji jikima ? Alongogi a vutudile egi : Nganyi ta bagisa. ⁵²" Ebuna Yesu wa a lezele egi : "Nganyi konso longi wa shigo yonu wa kituga mulongogi wa Gifumu gia Nzambi, udi wa fwanana nu fumu mu moshi wa inzo wa nu zola gu sugu ima yenji ya pha nu inyi ikulu a nu swega. ⁵³Tangwa Yesu a manesele guta ingana yene wa katugile hama hene, ⁵⁴ebuna wa yile mu dimbo diawo, gunu wa yandigile gulonga athu mu inzo ya isambu. Athu wanyi a khalele mu hata malongi, a khalele mu yituga, nu guzwela egi ; "Gwi gudi mu katuga mayele a muthu yogu ? Phila khi adi mu kita idimbu ya kumbwa ? ⁵⁵Keti muthu yogu gwa shi go muna mwenya mabaya go ? Ketu mariya gwa shi go ginenji ? Yakobo, Yozefi, Simoni nu Yude keti a shi go a phangie'nji go? ⁵⁶A phangienji a akhetu keti a shi go haha mu katshi dietu? Hene ndaga jiji ji kima gwi gidi mu mu katugila? "⁵⁷Hene mukunda nu ndaga jiene, athu a tunyile Yesu, uvi Yesu wa a lezele egi : " profeta wa Nzambi wa nu zula lukumu khanda ji kima, uvi wa nu katudiya lukumu mu inzo ya Shenji nu mu dimbo diawo. " ⁵⁸Mwene gwa salele go nji idimbu ya vula, mukunda nu gukonda gu mu tshigina.

Chapter 14

¹Mu tangwa diene Elode Antipase, wa vile ndaga jia khalele mu zwela athu mukunda nu Yesu. Mwene wa lezele athu enji a gisalo egi :²" Muthu mwene udi Yowani-mubotigi wa zuga gu lufwa, hene adi nu ngolo jia gu kita ndaga jia gu yituga³Mukunda Elode wa kwatesele Yowani, wa mu jitshigishile shinga, hene a mu mbile mu bologo, mukunda nu ndaga ya Elodiade mukajia phangienji Filipo. ⁴Yowani wa khalele mu leza Elode egi : "Ishi ya bonga go ha gu tambula mukajia phangiaye ".⁵Hene Elode a khalele mu kamba phila ya gushiya Yowani, uvi wa khalele muvwa woma wa athu, mukunda athu a khalele mu yindula egi Yowani udi profeta wa Nzambi. ⁶Mu gilumbu gia khalele mu kita fete ya gubutuga gwa Elode, mona wa Mukhetu wa Elodiade wa zoge mu kina mu katshi dia athu wanyi a tamegeye Hene henyanyi wa hwile Elode kiese gia vula ;⁷ hene Mwene a lezele mona-mukhetu mwene egi : Nga batudile giba egi gima gi kima mba u lombu, mba ngudi mu guhwa na gio !"⁸Gina mona-mukhetu wa mu lezele gima gia gulomba ; Hene mona-mukhetu a lombele mutwe wa Yowani-mubotigi holo dia longa. ⁹Fumu Elode wa monele khenda jia vula, uvi mukunda nu giba gia batudile gu meso a athu wanyi a tamegeye gu fete, wa tamegele muthu wenji mu moshi wa mu lezele egi : muhwe gima giene."¹⁰Wa tumile muthu mwene ha guya mu batula mutwe wa Yowani-mubotigi wa khalele mu bologo. ¹¹Mutwe wa Yowani wa bateye holo dia longa, wa hwiye mona-mukhetu wa yile mu hwa ginenji. ¹²Alongogi a Yowani ejile mu zula mvumbi ya Yowani ha guya mu ifunda. Gu nyima a yile mu jiyisa Yesu ndaga yene. ¹³Tangwa Yesu a vile ndaga yene, wa ngidile mu wato, wa katugile hene ha guya mukhala hama hako ha khenji. Tangwa athu a jiyile nganyi a katugile mu membo awo ha guhata Yesu. ¹⁴Tangwa Yesu a zoge mu wato, wa monele athu a vula, khenda jia mu kwatele, ebuna wa yandigile gu belula athu wanyi a khalele nu misongo. ¹⁵Mu gingweze gia gilumbu giene, alongogi enji a mu lezele egi : " tangwa dia balega, haha tu di mu katshi dia temu, mwa bonga u leza athu a vutuge mu membo adi phene-phene ha gu sumba ima ya gudia"¹⁶Uvi Yesu wa a vutudile egi : A shi go nu funu ya gu vutuga. Enwe ha khenu a hwenu ima ya gudia" ¹⁷A vutudile egi : "Haha tudi nu mapha a tano nu jiswi ji yadi " ¹⁸Yesu egi : " Ngu batelenu ima yene " ¹⁹Yesu wa lezele athu ha gudi tumbiga holo dia mwangu. Mwene wa zudile mapha wanyi a-tano nu jiswi ji yadi, wa tuphudile meso gosa, wa vutudile matondo gwa Nzambi, wa batudile mapha itshidi-itshidi wa hwile alongogi enji ha gu kaphela athu. ²⁰Athu akima a dile a kuta, gu nyima alongogi a nonele itshidi ya mapha, a zalesele milongo kumi-nu-iyadi. ²¹Athu wanyi a dile a khalele giteso athu mafunda-a-tano, gukonda gu tanga akhetu nu ana a mitumba. ²²Gu nyima, Yesu wa lezele alongogi ha gungila mu wato a diangele ha gu zauga ha sambwa dia gijiba, tangwa diene mwene wa begele ha guleza athu a vutuge mu membo. ²³Tangwa athu a zudile njila ha guvutuga mu membo, Yesu wa kandugile ha mulundu mukunda nu gusamba Nzambi. Mu tangwa diene dia gingweze Yesu wa begele ha khenji, ²⁴ hene henyanyi wato wa khalele ha katshi-katshi dia muta, muphephe wa katugile gu khanda iko, wa nyigishile meya mu ngolo, ebuna wato wa yandigile gu zaluga. ²⁵Mu kolombolo dia thomo, Yesu wa wendele holo dia meya, ha guza mu phusana phene-phene nu alongogi. ²⁶Woma wa vula wa kwatele alongogi tangwa a monele Yesu mu wenda holo dia meya, a zwelele egi : " yogo diabulu !" hene a yandigile gukabuga nu gu haga milolo ya vula mukunda nu woma. ²⁷Yesu wa a lezele kaka mu mbala imoshi hene henyanyi egi : "khalenu nu gikhesa ! yogo Eme ! mu vi go woma ! " ²⁸Piele wa vutudile egi : "Fumu gula idi Eye, ngu hwe nswa, ngu wende holo dia meya ngu ze ngu gu sange ".²⁹ Yesu egi : "giza !" Phetelo wa zoge mu wato, wa yandigile gu wenda holo dia meya ha guya mu sanga Yesu. ³⁰ Tangwa muphephe wa budile meya, Piele wa vile woma, ebuna wa yandigile gu koboga, wa kabugile mu ngolo : Fumu ngu guluse !"³¹Kaka mu mbala imoshi Yesu wa sununile koko, wa kwatele Piele wa mu lezele egi : "Eye muthu wa lukwikilu lwa gabiyo, mukunda nu ikhi udi nu mitshima iyadi ?" ³²Tangwa Yesu nu Piele a ngidile mu wato, muphephe wa batugile. ³³Alongogi a khalele mu wato a fugamele ha gu kumisa Yesu, a zwelele egi : "Idi ya masonga, udi Muna-Nzambi !" ³⁴Tangwa a zaugile ha sambwa dia muta a kumile gu khanda ya dimbo dia Zenezareti. ³⁵Tangwa athu a mu dimbo diene a jiyile egi yonu Yesu :sango jenji jia phanzanele mu khanda yene ikima, hene athu a batele gwa Yesu athu a gimbefu. ³⁶A khalele mu bondila Yesu egi : hana njila gwa mbefu ha gu kwata ata songi yaye ya mulele " ebuna athu wanyi a khalele mu kwata mulele wa Yesu a khalele mu beluga

Chapter 15

¹Hene henyanyi, a falisaye ako, nu a longi a shigo a katugile gu Yelusalemi muza gwa Yesu, a mu hudile egi :² "Mukunda nu ikhi alongogi aye a shi go mu hata shigo jia mambuta ? adi mudia mago a konda guwova. "³ Yesu wa vutudile egi : " Enwe mukunda nu ikhi mwa nu jitisa kaka shigo jienu uvi jia Nzambi ndo ? "⁴Mukunda Nzambi wa zwelele egi : "Jitisa Shaye nu Ginaye" wa zwelele nji egi "Muthu yonu udi mu zweza Shenji nu Ginenji u feto fwa. " ⁵Uvi Enwe mwa zwelele gwa athu enu egi, gula muthu wa leza Shenji to Ginenji egi : gusadisa gukima nga tshigina gu guhwa, idi makapo wanyi ngudi mu swega ha guhwa Nzambi" ⁶funu gu thugu gwa muthu mwene ha gujitisa Shenji, nganyi mudi mu shiya ndaga jia zwelele Nzambi, hene mudi mu hata kaka shigo jiene.⁷Enwe athu a mambo, Yezaya wa zwelele ndaga jia kielega, tangwa mwene a zwelele gu twama mukunda nu ndaga jiene egi : ⁸Nzambi wa zwelele egi : " Athu wawa adi mu ngu jitisa kaka ha kano, uvi gu mitshima ndo. ⁹Isambu inyi adi mu samba idi ya phamba, mukunda adi mu longa shigo jia athu egi malongi a Nzambi. "¹⁰Henyanyi, Yesu wa tamegele athu, wa a lezele egi : " mu vwa mu bagise egi ;¹¹ ima ya gudia inyi ya nu ngila mu kano dia muthu, ishi go yene ya nu hana mvindu gwa muthu, uvi ndaga jinyi jia nu zoga mu kano dia muthu jia nu hana mvindu gwa muthu. "¹²Tangwa diene alongogi ejile mu hula Yesu egi : "wa jiya egi ndaga wa nu zwela jia nu hana phashi gu mitshima ya afalisaye ?" ¹³Yesu wa vutudile egi : Shami yonu udi gosa, mba udi mu vuza imenina ikima inyi mwene a kunyile go¹⁴. Enwe mu hati go afalisaye ! adi a twadisi a meso a fwa, gula muthu wa meso a fwa udi mu twalesa muthu muko wa meso a fwa, ene mu yadi mba adi muya mu bwa mu wina. "¹⁵Piele wa lezele Yesu egi : " Tu tendudile gingana giene. "¹⁶ Yesu wa vutudile egi : " Nenwe, khanji mu bagisa go ? ¹⁷Khanji mu bagisa go egi madia wanyi a nu ngila mu kano dia muthu, a nu balega mu vumo, gu nyima a nu zoga honze ?¹⁸Uvi ndaga ginyi jia nu zoga mu kano jia nu katuga gu mutshima; ndaga jiene jia nu bolesa muthu. ¹⁹Mukunda ngindu jia bola jia nu zoga gu mutshima wa muthu jia nu tuma muthu ha gushiya athu, gusala pite, gusala ndaga jia sonyi, gukuya, guzwela ndaga jia mambo, nu gu vweza athu ako. ²⁰Ndaga jia phila yiya jia nu bolesa muthu uvi gula muthu wa dia gukonda gu wova mago, gwa nu bola go. ²¹Tangwa diene Yesu wa katugile hene wa yile gu khanda ya membo a tire nu sidoni. ²² Mukhetu mu moshi wa mu dimbo dia kanana wa khalele mu jinga gu khanda yene, we jile mu leza Yesu nu gu kabuga egi : "Fumu, Muna-Davidi, ngu vile khenda ! Munami wa mukhetu udi nu pheve ya bola, ebuna udi mu mona phashi jia vula. " ²³Uvi Yesu wa mu vutudile go ata mvutu. Alongogi a Yesu ejile mu bondila Yesu egi : " Kaya mukhetu yogu ! udi mu haga makelele a vula, tangwa adi mu tu hata ! "²⁴Ebuna Yesu wa vutudile egi :Nzambi wa ngu tumile kaka gwa athu a gu Izrayele wanyi adi gifwa mameme a totele. ²⁵ Uvi mukhetu mwene we jile mu fugamela Yesu, wa mu lezele egi : "Fumu ngu salese ! " ²⁶Yesu egi : Ishi go ya bonga ha guhwa mbwa mapha wanyi adi mukunda nu ana-a-athu. ²⁷ Mukhetu egi : "Idi nganyi Fumu, uvi ata mbwa jia nu dia itshidi ya ima ya nu bwa ha mesa a mafumu ajio. "²⁸ Ebuna Yesu wa mu lezele egi : " Mukhetu eye udi nu lukwikilu lwa ngolo ! " ndaga wa tshigina idi mu salama. " Mu tangwa diene mona-mukhetu wa belugile. ²⁹Yesu wa katugile hama hene wa yile phene-phene nu gijiba gia koma gia Galileya. Wa yile mu khala ha ga mulundu ga moshi? ³⁰ Athu a vula ejile gwa Yesu, ha gu mu batela athu a malu a fwa, nu athu a meso a fwa, nu tutabu, nu athu ako a gimbefu gia phila- nu- phila. Athu wawa a tuludiye ha malu a Yesu mukunda Yesu a a belule. ³¹ Athu a yitugile mwa vula, tangwa a monele tutabu mu zwela, ifwa malu mu wenda, ifwa meso mu mona, hene a yandigile guvutula lukumu gwa Nzambi wa Izrayele. ³²Yesu wa tamegele alongogi enji, wa a lezele egi : " Ngu mu mona khenda mukunda nu athu wawa a kita ilumbu ya vula nu Eme a konda gima gia gudia. Nga tshiginile go gu a vutula mu jinzo jiawo nu nzala ; mukunda a mbo hwila mwa vula mu njila. " ³³Alongogi a hudile Yesu egi : " Haha tudi mu temu, gwi ta jiya gumona ima ya gudia ha guhwa athu wawa ? ³⁴ Yesu egi : " Mudi nu mapha gutshi ? " A vutudile egi : " Mapha sambwadi, nu ga ndambu ga itshidi ya jiswi. " ³⁵Ebuna Yesu wa lezele athu ha gudi tumbiga ha mwangu. ³⁶Tangwa didi Yesu wa zudile mapha ene a sambwadi nu itshidi ya jiswi, wa vutudile matondo gwa Nzambi, wa batudile mapha nu jiswi itshidi-itshidi, wa hwile alongogi ha gu kaphela athu? ³⁷ Athu akima a dile a kuta. Ebuna alongogi a nonele itshidi ya mapha nu itshidi ya jiswi a zalesele milongo sambwadi. ³⁸ Athu wanyi a dile madia a khalele a mala mafunda-a-wana, konda gutanga akhetu nu ana. ³⁹Ebuna Yesu wa lezele athu ene ha guvutuga " ebuna mwene wa ngidile mu wato ha guzauga muya gu khanda ya dimbo dia Magadania.

Chapter 16

¹Afalisaye nu asaduse ejile gwa Yesu ha gu mu phaga, a mu hudile egi : " Tu leze gidimbu gi moshi gidi mu jiyisa egi giyega giaye gia katuga gwa Nzambi . " ²Uvi Yesu wa a vutudile egi : " Gula tangwa dia tota, enwe mwa nu zwela egi " Hamene gilumbu mba gikhala gia bonga, mukunda gosa gudi gwa bonga. " ³Ebuna mu gikhela, enwe mwa nu zwela egi: magino mvula ya mbo noga, mukunda gosa gwa yandiga gu buyila. " Gula mwa tala gosa mwa nu jiya phila gilumbu gia mbo balega ; uvi mu shi go mu jiya gutendula idimbu inyi idi mu talela ilumbu yiyi. ⁴ Enwe athu a tangwa didi ; mudi mwa athu a bola, lukwikilu ndo ! Mu mu kamba ha gumona idimbu, uvi Nzambi mba gwa mi leji go gidimbu giko kaka gidimbu gia profeta Yonasi. " Kaka hene henyanyi Yesu wa a bembele, wa katugile. ⁵Tangwa alongogi a zaugile ha sambwa dia muta a jimbidile ha gubata mapha. ⁶ Yesu wa a lezele egi : "Enwe mu keba, mu tala mwa bonga, mukunda nu khinji ya mapha ya afalisaye nu asaduse. " ⁷ Alongogi a yandigile gu yindula nu gudi hula egi ; "Mwene udi mu zwela nganyi mukunda ta batele go mapha. " ⁸ Uvi Yesu wa jiyile mabanza a alongogi, wa a hudile egi : Enwe athu a lukwikilu lwa gabiyo, mukunda nu ikhi mudi mu yindula nganyi egi idi mukunda ta batele go mapha ? ⁹khanji mu jiya go ata gima? Enwe mwa jimbila genu ndaga jia mapha a-tano mukunda nu athu mafunda-a-tano ? Mwa zalesele milongo guvula gutshi ya itshidi inyi mwa nonele? ¹⁰Enji mwa jimbila genu ndaga ya mapha sambwadi, mukunda nu athu mafunda-a- wana, mwa zalesele milongo guvula gutshi ¹¹Phila khi mushi mu jiya go egi nga khalele gu mi leza ndaga jia mapha? Enwe mu keba mukunda mu keba mukunda nu fete ya ya khishi dia mapha a afalisaye nu asaduse! ¹² Tangwa diene alongogi a yandigile gu jiya egi, Yesu wa khalele go mu a leza ha gukeba mukunda nu fete ya khishi dia mapha, uvi mukunda nu malongi a afalisaye nu asaduse. ¹³ tangwa Yesu a kumile mu dimbo dia Sezareya-filipo, wa hudile alongogi egi : " Athu adi mu zwela egi Muna-Muthu udi nanyi ? " ¹⁴ A vutudile egi : " Athu ako adi mu zwela egi Yowani-Mubotigi, ako egi Eliya, ako nji egi Yeremia to profeta muko. " ¹⁵Yesu wa a hudile egi : "uvi enwe mwa nu zwela egi nga nanyi? ¹⁶ Simoni Petelo wa vutudile egi : " udi wa Kilisto Muna-Nzambi wa monyo ! " ¹⁷Yesu egi : "udi wa gusagumuna Simoni muna Yonasi, mukunda ishi go musunyi to menga a gu leza ndaga jiji, uvi idi Shami yonu udi gosa wa gu jiyisa. . ¹⁸Hene Eme nga gu leza egi : Petelo, udi wa seso, hene holo dia seso diene, mba ngudi mu tunga Dibundu diami. Ata lufwa mba lu kwati go Dibundu diene. ¹⁹Mba ngu mu guhwa twana twa saphi twa Gifumu gia Nzambi ; ndaga inyi mba u kanga njila haha hoshia mavu, Nzambi mba udi mu kanga njila gosa ; ndaga inyi mba u kangula njila haha hoshia mavu ; Nzambi mba udi mu kangula njila gosa. " ²⁰Ebuna Yesu wa lezele alongogi egi : "Enwe mu jiyisa go athu egi nga Mesiya Kilisto. " ²¹Katuga tangwa diene, Yesu wa yandigile guleza alongogi egi wa fete guya gu Yelusalemi, gunu mambuta a nganga-Nzambi nu mambuta ako a malongi a shigo mba a mu ngu monesa phashi jia vula, mba adi mu ngu shiya uvi gu nyima dia ilumbu itatu mba udi mu futumuga. ²²Petelo wa mu batele mu lwega, wa yandigile gu mu balela egi ndaga jiji jiye gwa leha nu eye Fumu., mba ji gu bwila go. " ²³Uvi Yesu wa balumugile wa lezele Petelo egi "katuga gu meso ami satana! wa tshigina gu ngu kanga njila mukunda ushi go mu vwa khenda gu ndaga gia Nzambi kaka gu jinyi jia athu. " ²⁴Yesu wa lezele alongogi enji egi: "Gula muthu wa tshigina gu ngu hata, mwene wa jiyile go guyindula lujingu lwenji, uvi mwene guzula khulunji yenji a ngu hate. ²⁵Mukunda muthu yonu wa tshigina gu gulusa monyo wenji mba udi mu u totesa, yonu mba u totesa monyo wenji mukunda nu Eme mba udi mu umona. Ikhi funu gwa muthu ha guzula ima ya vula ya ha mavu uvi mwene wa totesa monyo wenji? ²⁶To gima khi muthu a jiya guhana ha gusombegesa monyo wenji? ²⁷Mukunda Muna-Muthu mba udi muza mu khembo nu lukumu lwa Shenji nu ba wanjio enji. Mba udi mu futa konso muthu mu phila ya isalo yenji. ²⁸Eme ngu mu mi leza ndaga jia kielega egi, athu ako adi haha mba ashi go mu fwa, gula mba a monele go Muna-Muthu muza mu Gifumu gienji.

Chapter 17

¹Ilumbu isambano gu nyima, Yesu wa zudile Phetelo, Yakobo nu phangienji Yowani wa a batele mu lwega ha mulundu wa leha. ²Gunu wa yandigile gu balumuga gu twama diawo. Meso enji a khalele mu sema phila ya tangwa, enji milele yenji ya balumugile ya phembe ole mwanya. ³Mu tangwa diene Moyize nu Eliya ejile mu monega hene, a yandigile gu solula nu Yesu. ⁴Petelo wa lezele Yesu egi: "Fumu idi ya bonga phila tudi haha. Gula wa tshigina, twa jiya gutunga isasa itatu, gi moshi giaye, gi moshi gia Moyize, gi moshi giko gia Eliya. ⁵Tangwa Petelo a khalele mu zwela tuta di moshi die jile mu a tshiga, ebuna ndinga ya zoge mu tuta diene egi: "Muthu yogu udi Munami nga tshigina mwa vula; ngudi nu kiese gia vula gwa mwene, mu khala mu mu vila. ⁶Tangwa alongogi a vile ndinga yene a vile woma wa vula. ⁷Hene Yesu a phusanele phene-phene nu alongogi wa a kwatele, gu nyima wa a lezele egi; "Zugenu mu vi go woma!" ⁸Tangwa a talele gosa a monele go ata muthu, kaka Yesu ha khenji. Mu phila a khalele mu bulumuga ha mulundu, Yesu wa a hwile shigo egi: "Mwa jiyile go gu leza ata muthu ndaga jinyi mwa katuga gu mona ti nu gilumbu mba a zugisa Muna-Muthu gu lufwa." Alongogi a hudile Yesu egi: "Mukunda nu ikhi alongi a shigo a nu zwela egi Eliya mba uza thomo?" ¹¹Yesu wa a vutudile egi: "Mu masonga Eliya mba udi muza ha gu yidiga ndaga ji kima phila ji feto khala. ¹²Uvi Eme ngudi gu mi leza egi Eliya we jile gale mwa leha, ebuna athu a mu bagishile go, uvi a mu salele ndaga mu phila a tshiginile. Giteso gi moshi nji mba adi mu monesa Muna-Muthu phashi. ¹³Hene alongogi a bagisele egi Yesu wa khalele mu zwela mukunda nu Yowani-mubotigi. ¹⁴Tangwa ejile mu vutuga ha gu sanga athu, muthu mu moshi we jile gwa Yesu, wa fugamele gu malu a Yesu, ¹⁵ebuna wa lezele Yesu egi: "Fumu munami udi nu gimbefu gia gu konia, mu vile khenda mukunda udi mu phashi jia vula. Mbala jia vula udi mu Konya nu gubwa ha tshiya to gu muta. ¹⁶Nga mu bati gwa alongogi aye, uvi a monele go phila ya gu mu belula. ¹⁷Yesu wa vutudile egi: Enwe athu a tangwa didi mwa nu kwikila go, enwe athu mwa jimbila njila ya bonga! Ma tangwa gutshi mba ngu khala n'enu ha gu mi kangela mutshima? Ngu batelenu mona mwene haha. ¹⁸Yesu wa balele pheve yene ya bola, hene ya zoge gwa mona mwene, kaka mu tangwa diene mona mwene wa belugile. ¹⁹Hene alongogi a hudile Yesu tangwa a khalele ene ha khawo egi: "Mukunda nu ikhi ta monyi phashi ha gukaya pheve yene ya bola?" ²⁰Yesu wa vutudile egi: "Mukunda mu shi nu lukwikilu lwa gu lunga go. Ngudi gu mi leza ndaga jia masonga: gula nga mwa khala nu ga lukwikilu ga koma gifwa ga bundu ga mutshi wa mutarde, mwa jiya gu leza mulundu wuwu egi: "katuga haha, nda u bwe gunu" mulundu wene guya sha, enji Nga mwa nu sala ndaga jikima!" ²¹Pheve ya phila inyi ya nu zoleya kaka mu njila ya isambu nu gutuna gudua ha gusamba Nzambi. ²²Tangwa alongogi a vutugile gu Galileya, Yesu wa a lezele egi: "Muna-Muthu mba udi mu haneya gu mago a athu, ²³ebuna athu mba adi mu mu shiya uvi mu gilumbu gia tatu, Nzambi mba udi mu mu zugisa gu lufwa", hene khenda jia vula jia kwatele alongogi. ²⁴Mu tangwa Yesu nu alongogi a kumile mu dimbo dia Kapernaum, tulagi twa nu futisa itadi mu inzo-Nzambi twe jile mu hula Phetelo egi: "Keti Longi wenu wa nu futa gitadi gia inzo-Nzambi?" ²⁵Phetelo wa vutudile egi: "Eya! wa nu futa. Tangwa Phetelo a ngidile mu inzo, Yesu wa mu hudile muthu wa thomo egi: "Simoni, ikhi udi mu yindula? A kwatshi a nu futa gitadi gia mafumu a hoshia mavu? Ana a mu dimbo nga a nzenza?" ²⁶Phetelo wa vutudile egi: "Nzenza jia nu futa" Yesu egi "Gula idi nganyi, ana a mu dimbo a jiyile go gufuta gitadi. ²⁷Uvi ha gutuna guhwa a Afutisi a itadi phashi, idi ya bonga u ye mu gijiba u sonona ndobo u Lowe, iswi ya thomo wa mbo kwata u zule gibende gi moshi gia mbongo, tangwa wa mbo kangula kano dia iswi yene; u ze u fute gitadi.

Chapter 18

¹Mu tangwa diene, a longogi ejile gwa Yesu a hudile egi: "nanyi udi mbuta mu Gifumu gia gosa ? ". ²Yesu wa tamegele mona wa mutumba phene - phene nu mwene wa mu hagele mu katshi diawo wa zwelele egi :³ " Mu masonga ngu mu mi leza egi gula mwa balumunile go ifu enji mwa tuna gukhala ole ana mitumba , mba mu ngila go ata gikwatshi mu Gifumu gia gosa.⁴Mukunda nu nganyi , konso yonu wa di bulumwisa ole mona yogu wa mutumba mwene udi mbuta mu gifumu gia gosa. ⁵Enji konso yonu mba u yamba mumoshi mu katshi diawo mu jina diami wa ngu yamba eme. ⁶Uvi yonu mba u tuna mu moshi mu katshi dia ana a mitumba wawa adi mu ngu kwikila udi mu sala masumu, idi ya bonga gwa muthu wa nganyi ha gu mu jitshiga seso dia koma mu shingo ha gu mu bishila ha jinga dia mu muta wa koma.⁷Phashi jia vula ha mavu mu tangwa didi dia phashi! Mukunda ata nganyi ndaga jene ji fete guza, uvi khenda gwa muthu yonu ndaga jene mba ji bwila ! ⁸Gula koko nu kulu diaye didi mu gu twala ha gu kita ndaga jia bola idi ya bonga ha gudi katula mukunda nu gudi bishila gwa leha nu eye. Mukunda idi ya bonga u ngile mu gifumu gia gosa ya konda mago nga ndo ha guya mu hia tshiya twa mvula nu mvula nu mago nu malu a yadi.⁹Gula diso diaye didi mu gu talesa njila ya bola, di katule u di bishile gwa leha. Mukunda idi ya bonga ha gu ngila mu gifumu gia gosa nu diso di moshi, nga ndo u bishidiye mu tshiya twa mvula nu mvula nu meso a yadi.¹⁰Kebenu ha gu konda gu vweza mu moshi mu katshi dia ana wawa a mitumba. Mukunda ngu mu mi leza egi, gunu gosa ma wanjio awo a nu tala konso tangwa luse lwa Shami yonu udi gosa. ¹¹Mukunda muna muthu we jile ha gu gulusa wanyi a khalele a tota.¹²Ikhi mudi mu tangiza? Gula muthu mu moshi udi nu mameme khama, di moshi dia tota, mba gwashi mu bamba go wanyi makumi uvwa nu uvwa ha guya mu kamba dinyi dimoshi dia toti? ¹³Gula wadi mona, mu masonga ngu mu mi leza egi mba udi mu vwa kiese gia vula mukunda nu dimeme diene gia gu balega wanyi makumi uvwa nu uvwa a totele go. ¹⁴Phila imoshi ishi luzolo lwa Shenu yonu udi gosa ha gu totesa ata muthu mumoshi mu katshi dienu.¹⁵Gula phangi'aye wa gu kita gima gia bola, nda mu leze gifu gienji. Gula wa gu vila wa nungi. ¹⁶Uvi gula gwa gu vile go, gindenu mu mone muthu mumoshi nga muyadi mukunda gi temwe gia athu muyadi nga mu tatu gi khale gia masonga.¹⁷Gula wa tuna ha gu a vila, bata ndaga yene gu twama dia dibundu. Gula wa tuna ha gu vila dibundu, mu katulenu a khale ole muphagano nga ndo mufutisi wa itadi. ¹⁸Mu masonga ngu mu mi leza egi ndaga jinyi mba mu jitshiga haha hoshia mavu mba jidi mu jitshigiya gosa, jinyi mba mu jitulula haha hoshia mavu mba jidi mu jituludiya gosa. ¹⁹Ngu mu mi leza nji egi gula athu mu yadi mu katshi dienu a di visa haha hoshia mavu mu gima gimoshi adi mu lomba, Shami udi gosa mba udi mu a hwa nagio. ²⁰Mukunda gula athu muyadi nga mu tatu adi bungisa mu jina diami, nga nu khala mu katshi diawo.²¹Hene henyanyi Phetelo we jile mu hula Yesu egi, Fumu, mbala gutshi nga jiya gu totesela phangi'ami? tangwa a ngu kita gu bola? keti mbala sambwadi? ²²Yesu wa mu vutudile egi : nga mi lezele go egi mbala sambwadi, uvi mbala makumi sambwadi nu sambwadi.²³Gifumu gia gosa gidi gia fwanana nu fumu mumoshi wa tshiginile gu tanga ima yenji nu athu enji a gisalo. ²⁴Tangwa a yandigile a mu batele muthu mumoshi wa gisalo wa khalele u fetu gu mu hwa mafunda khama a falanga. ²⁵Uvi ha mona egi gwa khalele go nu phila ya gu futa, fumu wenji wa gisalo wa hanele nswa ya gu mu diga mwene nu mukajenji, nu anenji, nu ima yawo ikima ha guza mu futa fuga yene.²⁶Muthu mwene wa gisalo wa fugamele gu twama dienji wa zwelele egi: " Fumu bwisa mutshima ngu muza mu futa fuga ikima. ²⁷Hene fumu wenji wa gisalo, wa mu vile khenda wa mu bembele enji wa mu katudile fuga yene ikima.²⁸Uvi tangwa muthu yogu wa gisalo wa zogege, wa kutanele nu futa dienji mumoshi wa gisalo wa khalele nu fuga yenji ya khama jia falanga. Wa mu kwatele ha muminio nu gu mu leza egi : " Ngu fute fuga yami udi nayo". ²⁹Uvi futa dienji wa mu zonzele wa mu bubile nu gu mu leza egi : "bwisa mutshima mukunda ngu mu za mu futa fuga yaye ikima". ³⁰Muthu wa gisalo yogu wa thomo wa tunyile; wa mu mbile mu bologo, ti tangwa ejile mu futa fuga ikima. ³¹Tangwa athu ako a gisalo a monele ndaga phila ya balegele, a vile khenda ; a yile mu ta ndaga yene gwa fumu wawo wa gisalo.³²Kaka mu tangwa diene fumu wa gisalo wa tamegele muthu yonu wa gisalo wa mu lezele egi: " Eye wa bala, nga gu totesele fuga ikima wa khalele nayo mukunda wa ngu lombele khenda. ³³Phila khi wala gu vila phangi'aye khenda ndo mu phila nga gu vile eme khenda?³⁴Fumu ya gisalo wa vile khabu, wa mu kwatesele ti nu tangwa ejile mu futa fuga ikima. ³⁵Phila imoshi yene Shami wa gosa mba a mi salela gula mushi mu lolula go a aphangi'enu mu mutshima ukima.

Chapter 19

¹Tangwa Yesu a manesele guta ndaga yene, wa katugile gu Galileya ha guya gu khanda ya gu Yudeya gu balega muta wa koma wa Yolodani. ²Gimvuga gia athu a vula a mu hatele ebuna wa khalele mu a belula. ³A falisaye ejile gu mu mona ha gu mu yunza mu masunga nu gu mu hula egi : " Ketu shigo idi mu hwa muthu nswa ha gu tuna mukajenji mu makwela ata mukunda nu konso ndaga?" ⁴Yesu wa vutudile egi: " Khanji mu tanga go egi katuga ha luyandigu egi phila khi mwene a gangele yala nu mukwetu?" ⁵Wa zwelelele nji egi : " Mukunda nu nganyi, yala mba u bembu shenji nu Ginenji ha gu kangama nu mukajenji, mba adi mu kituga mwila umoshi. ⁶Hene mba a khadi muyadi uvi mba a kituga mwila umoshi, mukunda nu nganyi gima ginyi Nzambi a vugisa muthu gu gi kapha ndo. ⁷A mu hudile egi : " mukunda nu ikhi Moyize a hanele swa gwa ha gu hana mukanda wa gu shiya dibala nu gu kaya mukhetu?" ⁸Wa a vutudile egi : " Mukunda nu gu kolesela gwenu gwa mitshima, Moyize wa mi hwile nswa ha gu shiya makwela nu akajenu uvi ha luyandigu, ya khalele go nganyi." ⁹Ngu mu mi leza egi: " Yonu mukima wa shiya makwela nu mukajenji katula kaka mukunda nu uthambi, waya mu kwela mukhetu muko, mwene wa kita uthambi; muthu yonu wa kwela mukhetu wa tunyiye mu makwela udi mu kita uthambi. ¹⁰Alongogi a lezele yesu egi : " gula mukwala udi gwa yala mukunda nu mukhetu, ishi mwa bonga go ha gukwela." ¹¹Uvi Yesu wa a lezele egi: " Ishi go athu akima a jiya gu tshigina malongi wawa, kaka wanyi a hwiye nswa ha gu a tshigina. ¹²Mukunda gudi nu athu a butugile ishita, gudi nu ako adi bwisa ishita mukunda nu gifumu gia gosa. Muthu yonu wa tshigina ha gu hata malongi wawa a tshigine. ¹³Gu nyima a mu batele ana a mitumba mukunda a a hage mago nu gu a sambela, uvi alongogi a khalele mu a balela. ¹⁴Yesu wa a lezele egi: " Bembenu ana a mitumba eze gwa eme mu a kangi njila go, mukunda gifumu gia gosa gidi gia athu wanyi adi a fwanana nawo." ¹⁵Wa a hagele mago, gu nyima, wa katugile hene. ¹⁶Muthu mumoshi we jile gwa Yesu wa mu hudile egi: " Longi, gima khi gia bonga nga jiya gu kita ha gu zula monio wa mvula nu mvula? ¹⁷Yesu wa mu vutudile egi : " Mukunda nu khi udi mu ngu hula gima gia bonga? Gi moshi gidi gia bonga, uvi gula wa tshigina gu ngila mu lujingu, hata shigo." ¹⁸Muthu mwene wa mu hudile egi: " Shigo khi ? Yesu egi: " Gu shiya ndo, gu kita uthambi ndo, gu kuya ndo, gu ta gi themwe gia mambo ndo, ¹⁹jitisa shaye nu ginaye, tshigina phangiaye phila wa nu di tshigina." ²⁰Mona yala mwene wa mu lezele egi : " Ndaga jiji jikima nga nu ji jitisa; ikhi iko nga jiya gu khala nayo funu"? ²¹Yesu wa mu lezele egi: " Gula udi mudi mona egi wa muthu wa bonga, nganyi diga ima yaye ikima udi nayo enji kaphela a sugami, nganyi mba udi mu zula ima ya vula gosa. Gu nyima iza ngu hate." ²²Uvi tangwa mona yala mwene a vile ndaga yene ya zwelelele Yesu, wa katugile hene nu khenda, mukunda wa khalele muthu mu moshi wa khalele nu ima ya vula. ²³Yesu wa lezele a longogi enji egi: " Mu masonga ngu mu mi leza egi, idi phashi jia vula gwa mvwama ha gu ngila mu gifumu gia gosa. ²⁴Enji, ngu mu mi leza egi, mbiji yiyo chamo ya jiya gu balega ha ga wina ga shindani, uvi ishi go nu phila gwa mvwama ha gu ngila mu gifumu gia Nzambi. ²⁵Tangwa a longogi a vile nganyi, a yitugile enji a zwelelele egi: " Nanyi wa jiya gu guluga?" ²⁶Yesu wa a talele enji wa zwelelele egi: " Gima ginyi athu a jiyile go gu kita gwa Nzambi gia fetu salama." ²⁷Hene Phetelo a mu vutudile egi: " Tala, ta bembu ima yetu ikima ta gu hata; ikhi mba tu zula?" ²⁸Yesu wa a lezele egi: " Mu masonga ngu mu mi leza egi, enwe mwa ngu hati mu tangwa dia lubutugu lwa pha tangwa Muna Muthu mba a khala wa di tumbiga ha gife gia lukumu, N'enwe nji mba mudi tumbiga holu dia lukumu kumi nu muyadi, ha gu sambesa ikanda kumi nu iyadi ya gu izalaye. ²⁹Muthu mu kima wa bembu jinzo jenzi, aphanjenji a amala nu a akhetu, shenji , ginenji, anenji nga ndo ilanga yenji mukunda nu jina diami, mba udi mu zula ima holu dia khama nu gu zula gifugo gia lujingu lwa mvula nu mvula. ³⁰Uvi a vula wanyi adi athu a thomo mu tangwa didi mba adi mu khala athu a suga, a vula wanyi adi athu a suga mba adi mu khala athu a thomo.

Chapter 20

¹Gifumu gia gosa gidi gia fwanana nu muthu udi nu gilanga gienji, wa zoge le nu gikhela gikhela ha gu zula athu a gisalo mukunda aye a bundule gilanga gia vinu. Gu nyima ya gudi visa nu athu ene a gisalo mu ndaga ya mbongo jia gu a futa mu gilumbu, ²wa a tumile mu gilanga gienji gia vinu. ³Wa zoge le mu tangwa dia tatu wa monele ako a khalele a konda gisalo. ⁴Wa a lezele egi ; " N'enwe nji gindenu mu gilanga, gima gikima gia bonga ngu mu mi hwa nagio. Hene a yile mu kita gisalo. ⁵Wa zoge le nji mu tangwa dia sambano nu dia uvwa, wa kitile kaka phila imoshi. ⁶Mbala iko nji wa zoge le mu tangwa dia kumi ni imoshi wa sangele ako, wa a hudile egi ; " Mukunda nu ikhi mudi genu mwa hena ya konda gu kita ata gima mu gilumbu gia mvimba?" ⁷A vutudile egi; " Mukunda gushi go nu muthu wa gu tu zula gu gisalo." Wa a lezele egi: " N'enwe nji, gindenu mu gilanga." ⁸Mu tangwa dia gingweze, fumu wa gilanga wa lezele gaphita genji egi, ⁹tamega athu a gisalo ha gu a futa katuga muthu wa suga ti gwa yonu wa thomo. Athu wanyi a zudiye gu gisalo mu tangwa dia kumi nu dimoshi ejile, konso muthu wa zudile phata imoshi ya falanga. ¹⁰Tangwa athu a thomo a zudiye gu gisalo ejile a yindudile egi a mbo zula falanga jia gu balega, uvi a zudile nu ene konso muthu phata imoshi ya falanga. ¹¹Gu nyima ya gu futiya, a yandigile gu bogutula fumu wa gilanga. ¹²A hudile egi, athu wawa ako a balegesa kaka tangwa dimoshi dia gisalo, uvi wa tu futa nawo giteso gi moshi, etwe ta mona phashi katuga gikhela goshia mwanya. ¹³Uvi fumu wa gilanga wa vutudile gwa mu moshi mu katshi diawo egi, yala, nga mi kitile go ata gima gia bola. Ketu ta di vishile go ha gu mi futa phata imoshi? ¹⁴Zangulenu konso muthu kapho dienji mu katuge; mukunda idi gu tshigina gwami ha gu mi futa nu muthu wa suga giteso gi moshi. ¹⁵Ketu ngu shi gami nu nswa go ya gu salela ima yami mu phila nga tshigina? ¹⁶To diso diaye didi mu vwa giphi mu phila ngu di mwa bonga ? Mu phila yiye muthu a suga mba u kituga muthu wa thomo, yonu wa thomo mba u kituga muthu wa suga. ¹⁷Mu phila Yesu a khalele mu kanduga gu Yelusalemi; wa yile nu a longogi enji kumi nu muyadi. Mu njila, wa a lezele egi : ¹⁸"Tala, mu phila tudi mu kanduga gu Yelusalemi, Muna muthu wa fetu hane ya gu mago a mafumu a nganga-nzambi nu gwa tulagi twa shigo. ¹⁹Mba adi gu mu hana gu mago a athu a masumu mukunda a mu shiye, ha gu mu lela, gu mu kuphula fimbu nu gu mu hana ha khulunji. Uvi mu gilumbu gia tatu, mba udi mu futumuga. ²⁰Gu nyima gina ana a Zebedeyo we jile gwa Yesu nu anenji; wa fugamele gu twama dia Yesu, wa mu lombele gima gi moshi. ²¹Yesu wa mu hudile egi: " Ikhi udi mu tshigina ?" Wa mu vutudile egi: " Hana giyege gwa anami muyadi ha gudi tumbiga, mumoshi gu koko diaye dia madia muko gu koko dia gihidi mu gifumu giaye. ²²Yesu wa mu vutudile egi: " Ushi mu jiya go gima udi mu lombu. Ketu wa jiya gu nwa kopho mba ngu nwa? A mu lezele egi : " Eya mba tudi mu kita nganyi." ²³Wa a lezele egi: " Ya kielega mwa jiya gu nwa kopho diene. Uvi gu ndaga ya gudi tumbiga gu koko diami dia madia nu dia gihidi, ishi eme go nga jiya gu hana giyege giene, uvi idi mukunda nu wanyi a yidigiye gwa Shami. ²⁴Tangwa alongogi ako a vile nganyi, a vile khabu mukunda nu aphanji wanyi muyadi. ²⁵Uvi Yesu wa a tamegele enji wa a lezele egi: " Mu jiye egi mafumu a aphagano adi mu zula giyege gia gingolo-ngolo, enji manene awo a nu zwela egi adi nu giyege holu diawo. ²⁶Uvi ya jiyile go gu khala nganyi mu katshi dienu, mukunda konso muthu yonu udi nene mu katshi dienu wa fetu khala muthu wenu wa gisalo; ²⁷muthu yonu udi mu tshigina gu khala muthu wa thomo mu katshi dienu wa fetu khala muthu wenu wa gisalo; ²⁸kaka mu phila yene Muna Muthu gwe jile go mukunda athu a mu salele, uvi mukunda nu gu a salela nu gu a hwa lujingu ole mabula. ²⁹Tangwa a zoge le mu dimbo dia Yeriko, gibuga gia athu gia a hatele. ³⁰Ifwa meso muyadi a khalele a di tumbiga mu khelelego ya njila; tangwa a vile egi Yesu wa khalele mu balega, a zugile a yandigile gu zwela egi, " Mwatha, Muna Davidi tu vile khenda. " ³¹Uvi gibuga gia athu gia khalele mu a balela, nu gu a leza a hene tedie. Uvi ene a khalele sha mu kabuga mu ngolo egi: " Mwatha, Muna Davidi, tu vile khenda. ³²Gu nyima Yesu wa maganele, wa a tamegele enji wa a hudile egi: "Ikhi mwa tshigina ngu mi kitile ?" ³³A mu vutudile egi: " Mwatha, ta tshigina egi meso etu a kanguge." ³⁴Yesu wa vile khenda jia vula, wa kwatele meso awo. Kaka hene henyanyi meso awo a kangugile.

Chapter 21

¹Mu phila Yesu nu alongogi a khalele phene-phene nu Yelusalemi, a kumile gu dimbo dia Betefaze phene-phene nu mulundu wa mitshi ya ba olive. ²Yesu wa lezele alongogi egi: " Gindenu gu dimbo dia ha twama, tangwa mwa mbo kuma, mu mu mona muna phunda wa gu jitshiga. Mu jitululenu mu ngu batele nenji. ³Gula gwa mi hula muthu egi mukunda nu ikhi mudi mu kita ngagi, mu lezenu egi: " Mwatha udi nayo funu nganyi udi gu mi bemba muza nayo." ⁴Ndaga yiyi ya salamele mukunda nu gulungisama gwa ndaga ya sonegeye gu mukunda wa profeta egi: ⁵" Lezenu mona mukhetu wa gu dimbo dia siyoni egi; tala Fumu wenu muthu wa hima udi mu mi jila wa di tumbiga holu dia gana ga phunda. ⁶Alongogi a yile mu kita phila Yesu a zwelele ha gu kita. ⁷A batele phunda nu gana, a bambele milele holu, hene Yesu a ngidile holu dia phunda yene. ⁸Athu a vula a yandigile gu bamba milele mu njila, ako a khesele thango jia mitshi a bambele mu njila. A kitile ndaga jene mukunda nu lukumu lwa Yesu. ⁹Gimvuga gia athu wanyi a khalele ha twama dienji a khalele muya nu gu zwela mu ndinga ya ngolo egi, " Lukumu lu khale gwa Muna Davidi" Nzambi a sagumune muthu yonu udi muza mu jina dienji. Ozana gosa gwa leha. ¹⁰Tangwa a ngidile gu Yelusalemi dimbo dia nyiganele athu a khalele mu hula egi: "mukunda nu ikhi adi mu hwa muthu yogu lukumu lwa ngagi? ¹¹Gimvuga gia athu a khalele muza mu hata a vutudile egi: " Yogu Yesu profeta mwenya gu Nazaleti wa katuga gu Galileya. ¹²Gu nyima Yesu wa ngidile mu inzo Nzambi. Wa kayele athu a kima a khalele mu diga mu inzo yene. Wa bishidile mesa wanyi athu a khalele mu sombegesela falanga nu gu phanza kiti jia athu wanyi a khalele mu diga phijio. Wa a lezele egi. ¹³" Idi ya gu sonega egi: Gisapha giami gidi gia isambu; uvi enwe mwa gi kitula gisapha gia nzangi. ¹⁴Ifwa meso nu athu a fwa malu ejile gwa Yesu mu inzo Nzambi; mwene wa khalele mu a belula. ¹⁵Mambuta a nganga-nzambi nu alongi a shigo a monele ndaga jia gu yituga jinyi a kitile; nu mu phila a monele ana a mala a khalele mu kabuga mu ndinga ya ngolo mu katshi dia inzo nzambi egi, " lukumu lu khale gwa Kilisto, Muna Davidi. Ha gu mona nganyi a vile khabu jia vula mukunda a khalele go mu kwikila egi Yesu udi Kilisto. ¹⁶Hene a mu hudile egi: " Ketu udi mu vwa ndaga jiji ana mala wawa adi mu zwela? Yesu wa vutudile egi: " Eya , keti mwa tangele genu go ndaga jia sonegeye egi wa zudile lukumu gwa ana a mitumba nu gwa wanyi adi gu mayele a ginawo? ¹⁷Yesu wa lezele alongogi enji ha gu katuga mu dimbo diene ha guya mu banda gu Betaniya. ¹⁸Mu gikhela-gikhela, tangwa a khalele mu vutuga gu dimbo diene; nzala ya mu kwatele. ¹⁹Wa monele mutshi umoshi wa mabundu a fige mu khelele go ya njila; wa phusanele phene-phene nu mutshi wene, uvi gwa monele go ata bundu di moshi kaka mayiji. Wa lezele mutshi wene egi: " Katuga henyaha mba ushi mu haga nji go ata bundu di moshi. Kaka hene henyanyi, mutshi wene wa umile. ²⁰Mu gilumbu gwa hatele, tangwa alongogi a monele mutshi wene, a yitugile mwa vula hene a hudile egi: " phila khi mutshi wuwu wa uma mu mbala imoshi ngagi?" ²¹Yesu wa a hwile mvutu egi: " Mu masonga, ngu mu mi leza egi, gula mudi nu lukwikilu enji mushi mu haga thembe go mwa jiya gu leza mulundu egi: " katuga di bishile mu muta," ndaga yene i feto salama. ²²Gima gikima mba mu lombu mu isambu, gula mudi nu lukwikilu mba mudi mu zula gima giene. ²³Yesu wa yile mu ngila mu inzo ya isambu, mafumu a nganga-nzambi nu mambuta a gimvuga gia athu ejile mu phusana phene-phene nu mwene tangwa a khalele mu longa, hene a khalele mu zwela egi; mu giyega khi adi mu kita ndaga jia ngagi? Nanyi wa mu hwa giyega giene?" ²⁴Yesu wa a vutudile egi: " Ngu mu mi hula muhu umoshi. Gula mwa hana mvutu, n'eme ngu mu mi leza gula idi mu giyega gia nanyi ngu mu kita ndaga jiji. ²⁵Mbotiga ya Yowani, ya katugile gwi? Gosa to gwa athu? A yandigile gudi hula egi: gula ta vutula egi, gosa, u mu tu leza egi; mukunda nu khi mwa dile gu kwikila ndo? ²⁶Uvi gula ta vutula egi gwa "athu," gimvuga gigi gia athu gi mu tu bendumugila mukunda athu a nu zwela egi Yowani wa khalele profeta." ²⁷Hene a hanele mvutu gwa Yesu egi: " tu shi mu jiya go guma gwa zudile Yowani Mbotiga giyega." Yesu wa a lezele egi: " n'eme nji ngu shi mu mi leza go mu giyega gia nanyi ngudi mu kita ngada jiji. ²⁸Ikhi mudi mu yindula? Muthu mumoshi wa khalele nu anenji muyadi; wa yile gwa mona wa thomo wa mu lezele egi; " munami nda magino u kite gisalo mu gilanga." ²⁹Mona mwene wa mu vutudile egi: " Ngu shi muya go." Gu nyima ya ga tangwa wa yile. ³⁰Muthu mwene wa yile gwa mona wa giyadi wa mu lezele giteso gimoshi. Mona yogu wa vutudile egi: " Ngu mu ya ngu kite, " uvi gwa yile genji go. ³¹Nanyi mu katshi dia ana wawa muyadi wa kitile luzolo lwa shawo? A vutudile egi: " Mona yonu wa mbuta." Yesu wa a lezele egi: " Mu masonga ngu mu mi leza egi athu ako ule tulagi twa nu futisa itadi nu akhetu a ndumbu wanyi mwa nu mona egi adi enya masumu mba adi mu diango ngila mu Gifumu gia Nzambi. ³²Ngu mu mi leza ngagi egi ata tangwa Yowani Mbotiga ejile mu mi jiyisa phila ya gujinga mu lunungu, mwa kwikile go sango yenji. Haha ngagi, afutisi a itadi nu akhetu a ndumbu ene a kwikile gwa mwene hene a baludile njila jiawo jia masumu. Ata mwa a monele phila a baludile mitshima enwe mwa kwikile go gwa Yowani. ³³Vwenu gingana giko. Gwa khalele nu muthu mumoshi wa khalele nu gitshidi gienji gia mavu, wa kunyile gilanga gia vinu, wa mbile luphango, gu nyima wa hagele wina dia gu kamela vinu, wa tungile gisapha gia leha mukunda nu gu langidila gilanga, gu nyima wa hanele gilanga giene gwa athu a gisalo. Gu nyima wa yile gu dimbo di moshi

gwa leha. ³⁴Sungi ya gu katula ima mu gilanga ya dile ya kuwa wa tumile athu a gisalo gwa athu a gilanga mukunda aye a zule ima ya mu gilanga. ³⁵Athu a gisalo gia gilanga a kwatele athu a gisalo a tumiye, a betele mumoshi, muko a mu shiyile, muko nji a mu namanesele nu maseso a mu kayele. ³⁶Mu mbala ya giyadi fumu wa gilanga wa tumile nji athu ako a vula a gu balega wanyi a thomo, uvi a beteye giteso gi moshi. ³⁷Gu nyima fumu wa gilanga wa tumile munenji wa yala, mwene wa zwelele egi: " Adi mu jitisa munami nu gu muhwa ga ndambu ga kapho diami dia ima." ³⁸Tangwa athu a gisalo gia gilanga a monele mona mwene, adi lezele egi: Fumia gifugo mweniowu. Tshiyenu tu mu shiye mukunda gifugo gi tu batugile. ³⁹Hene a mu kwatele, a mu zolele mu gilanga a mu shiyile. ⁴⁰Lulu ngagi, gula fumia gilanga weza ikhi mba a kita gwa athu a gisalo a gilanga? ⁴¹Athu a zwelele egi: " Fumu wa gilanga mba udi mu shiya athu a gisalo a gilanga, ebuna mba udi mu hana gilanga gwa athu ako, wanyi mba a mu hwa ima ya gilanga mu sungi ya gu katula ima mu gilanga. ⁴²Yesu wa a lezele egi: " Khanji mu tanga genu go ndaga jia sonegeye egi: " seso dinyi dia bishidiye gwa athu a khalele mu tunga diene dia katugile seso dia ha khomo? Seso diene dia katugile gwa Fumu didi gima gia gu yituga gu meso etu. ⁴³Hene mu phila mwa ngu tuna, ba yuda mba a shi mu khala nji go gikanda gia Nzambi. Mba udi mu khala Nzambi wa athu wanyi a shi go ba yuda wanyi adi mu kita luzolo lwenji. ⁴⁴Muthu mba u bwa holu dia seso diene mba udi mu sasumuga, yonu seso diene mba di bwila mba udi mu sasumuga. ⁴⁵Tangwa mafumu a nganga-nzambi nu afalisaye a vile ingana yene a jiyile egi wa khalele mu a zwelela. ⁴⁶Uvi konso tangwa a tshiginile gu mu kwata, a khalele mu vwa woma wa athu, mukunda a khalele mu jiya egi Yesu udi profeta.

Chapter 22

¹Yesu wa a lezele ndaga mu ingana egi:² " Gifumu gia gosa gidi gia fwanana nu fumu mu moshi wa khalele mu yidiga khinji ya makwela mukunda nu munenji wa yala. ³Wa tumile athu enji a gisalo ha gu tamega wanyi a tamegeye gu khinji ya makwela, uvi a tunyile gawo ha guza. ⁴Fumu wa tumile nji athu ako a gisalo enji wa zwelele egi: " Lezenu athu wanyi a tamegeya gu khinji egi: " Talenu, nga yidiga madia; nga shiya ngombe jiami nu twana twa ngombe twa mafuta enji ima ikima idi ya gu londa. Izenu gu khinji ya makwela." ⁵Uvi athu ene akima a monele ndaga yene phamba. A yile konso muthu gu gilanga gienji, muko gu ndaga jienji jia gu diga. ⁶Athu ako a kwatele athu a gisalo a fumu, a a monesele phashi nu gu a shiya. ⁷Fumu wa vile khabu; wa tumile masuta enji ha guya mu shiya athu wawa a mubulu nu gu konda dimbo diawo nu tshiya. ⁸gu nyima wa lezele athu a gisalo egi: " khinji ya makwela idi ya gu yidiga, uvi wanyi nga tamega a lungile go. ⁹Hene, ndenu ha phanda njila tamegegu athu akima wanyi mwa mbo mona eze gu khinji ya makwela." ¹⁰Athu a gisalo a yile mu ma bala-bala a tamegele athu akima a monele, a bola nu a bonga. Hene inzo ya makwela ya zalele nu athu a tamegeye. ¹¹Mu tangwa fumu a ngidile ha gu tala athu a tamegele, wa monele muthu mu moshi wa sudigile go mulele wa khinji ya makwela. ¹²Fumu wa mu hudile egi: " Futa, phila khi wa ngidi haha wa konda gu sudiga mulele wa khinji?" Muthu mwene gwa vutudile go ata ndinga. ¹³Gu nyima, fumu wa lezele athu a gisalo egi: " Jitshigenu mago nu malu a muthu yogu mu bishilenu gonze mu katshi dia phipha, gunu gudi nu gu dila nu gudi sumana mazo." ¹⁴Mukunda a vula a tamegeye, uvi gabiyo a phoneye. ¹⁵Gu nyima , afalisaye a yile mu londa fondo nu gu tela Yesu muheto ha gu mu kwata mu gu zwela gwenji. ¹⁶A mu tumile alongogi awo, nu athu wanyi a gimvuga gia elode. A lezele Yesu egi: " Longi, tudi mu jiya egi wa nu zwela ndaga jia kielega nu gu longa njila ya Nzambi mu masonga. Wa nu tala go lukumu lwa muthu mukunda wa nu tala go phila athu a nu mona gu meso. ¹⁷Hene tu leze ikhi udi mu yindula? keti tudi nu nswa ya gu futa gitadi gia Kayisala nga ndo?" ¹⁸Uvi Yesu wa jiyile ngindu jiawo jia bola wa zwelele egi: " Enwe athu a mambo! Mukunda ni ikhi mudi mu ngu phaga? ¹⁹Ngu lezenu gibende gi moshi gia mbongo mwa nu futila gitadi." A mu batele ga gibende ga moshi. ²⁰Yesu wa a lezele egi: " Gifwanisu nu jina didi dia nanyi?" ²¹A mu vutudile egi: " Ya Kayisala". Hene Yesu a zwelele egi: " Hanenu ima ya Kayisala gwa Kayisala, gwa Nzambi ima ya Nzambi." ²²Tangwa a vile nganyi, a yitugile. Gu nyima a mu bembele a yile gawo. ²³Mu gilumbu giene, ba saduse ako wanyi a nu zwela egi gufutumuga gu thugu ejile gwa mwene. A mu hudile egi: ²⁴ " Longi, Moyize wa zwelele egi: " Gula muthu mu moshi wa fwa konda gu bamba ana, phanjienji wa fetu kwela mukwetu yonu ha gu buta nenji ana." ²⁵Gwa khalele nu aphangi a mala mu sambwadi. Wa thomo wa zudile mukwetu wa file wa konda gu bamba ata mona. Wa bembele mukwetu gwa phangienji. ²⁶Gu nyima wa giyadi wa kitile giteso gi moshi; nu wa gi tatu, ti nu wa sambwadi. ²⁷Gu nyima diawo mukwetu mwene wa file. ²⁸Lulu ngagi tu leze, ha gufutumuga gwa athu mukwetu mwene mba u khala mukajia nanyi mu katshi dia aphangi wanyi sambwadi; mukunda khungiawo akima a mu zudile mu makwela?" ²⁹Uvi Yesu wa vutudile nu gu zwela egi: " Mudi mu katshi dia gu jimbila, mukunda mushi mu jiya go ndaga jia sonegeye, nu gu konda gu jiya ngolo jia Nzambi. ³⁰Mukunda ha gufutumuga gwa athu, makwela mba ashi mu khala go nu gu kwelesa mba gu khala go. Uvi mba tu khala ole ba wanjio gosa. ³¹Uvi mukunda nu ndaga yinyi idi mu talela gufutumuga gwa athu wanyi a file, khanji mu tanga go ndaga yinyi Nzambi a zwelele egi: ³² " Eme nga Nzambi wa Abram, Nzambi wa Izaki, nu Nzambi wa Yakhobo?" Nzambi gwa shi go Nzambi wa athu a fwa, uvi udi Nzambi wa athu a monyo. ³³Tangwa gimvuga gia athu a vile nganyi, a yitugile ha guvwa malongi ene. ³⁴Tangwa afalisaye a jiyile egi Yesu wa kangele ba saduse kano, adi bungishile hama ha moshi. ³⁵Mu moshi mu katshi diawo, muthu wa jiya shigo mwa bonga-bonga, wa mu hudile mwehu ha gu mu phaga egi: ³⁶ " Longi, shigo khi ya balega gu koma mu katshi dia shigo jikima?" ³⁷Yesu wa vutudile egi: " Tshigina Fumu Nzambi waye mu mutshima waye ukima, mu monyo waye nu mu ngindu jaye." ³⁸Yiyi idi shigo ya koma nu ya thomo mu katshi dia shigo jikima. ³⁹Ya giyadi idi ya fwanana nu inyidi: " Tshigina mukwenu phila wa nu di tshigina ha khaye." ⁴⁰Mu katshi dia shigo jiji jiyadi hene ha kwata shigo nu ba profeta. ⁴¹Mu phila afalisaye a khalele kaka adi bungisa, Yesu wa a hudile egi: ⁴² " Ikhi mudi mu yindula mukunda nu Kilisto? Udi muna nanyi?" A vutudile egi: " Muna Davidi." ⁴³Yesu wa a hudile egi: " Phila khi Davidi, wa zala nu Pheve, udi mu mu tamega egi Fumu, tangwa adi mu zwela egi: ⁴⁴ " Fumu wa lezele Fumu wami egi: " Di tumbige haha gu khanda ya koko diani dia gi tata, ti nu tangwa nga mbo haga mbeni jiaye goshia malu aye?" ⁴⁵Gula Davidi wa tamega Kilisto egi: " Fumu", phila khi mwene adi muna Davidi?" Ata muthu mu moshi gwa mu hwile go mvutu. ⁴⁶Hene katuga gilumbu giene, ata muthu gwa phagele nji go ha gu mu hula miehu.

Chapter 23

¹Hene, yesu a lezele gimvuga gia athu nu a longogi enji. ²Wa zwelele egi: " alongi a shigo nu afalisaye adi mudi tumbiga ha gife gia Moyize. ³Hene ndaga jikima adi mu mi leza ha gu kita, kitenu ndaga jiene nu gu ji lungisa. Uvi mu sadi go ngada mu phila adi mu kita. Mukunda adi mu zwela ndaga uvi ashi go mu ji salela. ⁴Eya, adi mu jitshiga inemo ya phashi ha gu bata, adi mu i haga ha phanga jia athu ako. Uvi ene ha khawo a nu tshigina go gu tuphula munwe u moshi ha gu bata. ⁵Adi mu kita ndaga jia wo jikima mukunda a moneye gwa athu. Mukunda adi mu sudiga tu mishete twa koma ha mbombo nu mu mago ha gudi tanina, enji adi mu iga malenda ha gu lehesa songi jia milele yawo. ⁶A nu tshigina gudi tumbiga ha gife jia lukumu hama ha mu kitiya khinji; nu gudi tumbiga mu ife ya thomo mu katshi dia jinzo jia isambu, ⁷nu gu tshigina gu hwiya mbote jia lukumu mu ibunga ya athu, nu gu tshigina a tamegeye egi Longi gwa athu. ⁸Uvi enwe mwa jiyile go gudi tamegesa egi: " Longi", mukunda mudi nu Longi mu moshi, enji enwe mudi mwa aphanji. ⁹Mu tamega go ata muthu mu moshi haha hoshia mavu egi shenu, mukunda mudi nu shenu mu moshi, yonu udi gosa. ¹⁰Mu tshigina go athu a mi tamege egi " Longi", mukunda mudi nu Longi mu moshi, Kilisto. ¹²Uvi yonu udi muthu wa koma mu katshi dienu mba udi mukhala muthu wenu wa gisalo. ¹¹Yonu mukima udi mudi tuphula mba udi mu bulumwishiya, yonu mba udi bulumwisa mba udi mu kandwishiya. ¹³Uvi khenda jia vula gwa enwe a longi a shigo nu afalisaye, enwe enya mambo! Mudi mu kanga athu njila ya Gifumu gia gosa. Mukunda enwe ha khenu mba mushi mu ngila go, hene mushi go mu tshigina guhwa athu wanyi a mu tshigina gu ngila ¹⁴njila. "Khenda gwa enwe a longi a shigo nu afalisaye, enya mambo! mudi muya mu tambula ima gwa akhetu a mifidi. " ¹⁵Khenda gwa enwe, a longi a shi nu afalisaye, enya mambo! mukunda mudi muya mu wenda gu khanda ya muta wa mungwa-mungwa nu gu khanda ya mavu a kima ha gu longa muthu mu moshi mu moshi. Gula gudi nu muthu wa tshigina ha gu kituga muthu wa gimvuga gienu, mudi mu mu bwisa muthu yonu wa gu balega gu bola , wa fwana guya gu bilungi, mu phila yenu ha khenu. ¹⁶Khenda gwa Enwe, mudi mu twameza athu a fwa meso, Enwe mwa nu zwela egi: " Gula Muthu mu batula giba mu jina dia inzo ya isambu gwa kitile go gima gia bola. Uvi yonu wa batula giba mu jina dia wolo wa inzo ya isambu wa fetu lungisa giba giene. " ¹⁷Enwe, ikata enji ifwa meso! ikhi ya balega funu, wolo, to inzo ya isambu inyi ya nu kitula wolo wa phelegeta? ¹⁸Enji, yonu mukima wa batula giba mu jina dia mesa a gimenga gwa kitile go gima. Uvi gula muthu wa batula giba mu jina dia makapho wanyi adi holo dia mesa a gimenga wa fetu lungisa giba giene. " ¹⁹Enwe ifwa meso, ikhi idi ya balega funu, makapho to mesa a gimenga a mu kitula makapho a bonga? ²⁰Hene, yonu wa batula giba mu jina dia mesa a gimenga wa batula giba mu jina dia mesa a gimenga nu mu jina dia ima ikima idi holu dia mesa ene. ²¹Enji yonu wa batula giba mu jina dia inzo ya isambu wa batula mu jina dia inzo yene nu mu jina dia yonu wa nu jinga mwene. ²²Yonu wa batula giba mu jina dia gosa wa batula giba mu jina dia Nzambi nu mu jina dia yonu wadi tumbiga holu dia gife gia gifumu. ²³Khenda gwa enwe, alongi a shigo nu afalisaye, enwe athu a luvunu! mukunda mwa nu hana ga ndambu ga moshi ga makapho mu katshi dia ga ndambu kumi ga mayiji wanyi a nu hana lengo dia bonga, nu dia aneti nu kumini, uvi enwe mwa nu zweza ndaga jidi nu funu mu katshi dia shigo (Masonga, khenda nu lukwikilu). Jiji ndaga nga mwa kitile konda gu mona ndaga jiko phamba. ²⁴Enwe a twameji a meso a fwa, mudi mu yungula jinji uvi mudi mu minya mbiji jiji shamo. ²⁵Khenda gwa enwe, alongi a shigo nu afalisaye, enya luvunu! Mukunda wanu wova kopho nu malonga kaka gonze, uvi mu katshi adi a zala nu ima ya vula mwa nu tambula mu gingolo-ngolo. ²⁶Mu falisaye wa meso a fwa, udi mu wova ha thomo mu katshi dia kopho nu katshi dia longa, mukunda i phelegete gonze. ²⁷Khenda gwa Enwe, alongi a shigo nu Enwe afalisaye, enya luvunu! mukunda mwa fwanana nu majiamo a kungudiya luphemba, ha gu monega a bonga gonze, uvi mu katshi a zala nu mikuwa ya athu a file nu ima ikima ya mvindu. ²⁸Mu phila imoshi, enwe nji mudi mu monega athu a bonga gonze, uvi mu katshi mudi mwa zala nu luvunu nu ima ikima ya bola. ²⁹Khenda gwa Enwe, alongi a shigo nu afalisaye athu a luvunu! mukunda mudi mu tunga majiamo a athu a masonga. ³⁰Mwa nu zwela egi: " Gula nga ta jingile mu ilumbu ya a shetu, nga ta dibungishile go nawo ha gu mwanga menga a ba profeta. " ³¹Nganyi mudi mu ta gimbangi gienu hakhenu egi mudi mwa ana a wanyi a shiyile ba profeta. ³²Hene, Enwe salenu gisalo ginyi a shenu a yandigile. ³³Enwe mudi mwa nioga, mwa fwanana nu iwuta, phila khi mwa jiya gu lenga ndola ya gu bilungi? ³⁴Mukunda nu nganyi, nga mi tumila ba profeta, nu athu a tema nu alongi a shigo. Mba mudi mu shiya ako mu katshi diawo nu gu haga ako holu dia khulunji. Mba mudi mu beta ako nu fimbu mu katshi dia jinzo jienu jia isambu, nu gu hata ako ha gu a monesa phashi mu dimbo nu dimbo. ³⁵Gikuma giene menga a athu wanyi a masonga mba adi mu bwa holu dienu, katuga menga a Abel muthu wa masonga, ti nu gu menga a Zakari, muna Baraki, yonu mwa shiyile ha katshi dia hama ha santu nu mesa a gimenga. ³⁶Mu masonga, ngu mu mi leza egi, ndaga jiji jikima mba jidi mu bwila athu a khukho yiyi. ³⁷Yelusalemi, Yelusalemi, eye wa nu shiya ba profeta nu gu kwemba athu wanyi a nu gu tumiya maseso! mbala gutshi nga tshiginile gu bungisa anaye, mu phila suswa ya nu bungisa tu nenji moshia mavuji enji, uvi wa tshiginile go.

³⁸Tala, gisapha giaye gia bega gi thugu. ³⁹Mukunda nga mi lezele egi, mba mu ngu monyi nji go katuga tangwa didi, ti nu di tangwa mba mu zwela egi: " Muthu yonu udi muza mu jina dia Fumu a zule Lusagumunu."

Chapter 24

¹Yesu wa zoglele mu inzo ya Isambu wa yile genji. Alongogi enji ejile phene-phene nenji ha gu mu monesa phila inzo ya Isambu ya tungiye. ²Yesu wa a vutudile egi: "Keti mudi mu mona ndaga jiji jikima? Mu masonga ngu mu mi leza egi, ata seso di moshi mba dishi mu bega go holu dia seso diko akima mba a mu bwa."³Mu tangwa adi tumbigile ha mulundu wa mitshi ya ba olive, alongogi ejile mu mu mona mu giswegi a mu hudile egi: "Tu leze tangwa khi ndaga jiji mba ji salama. Idimbu khi mba i leza gu vutuga gwaye nu gu leza suga jia ndaga gi kima jia hoshia mavu?"⁴Yesu wa a vutudile egi: "Mu keba, muthu gu mi dimba ndo. ⁵Mukunda a vula mba eza mu jina diami nu gu zwela egi: "Eme Kilisto, "enji athu a vula mba a tota. ⁶Mba mudi mu vwa makelele a itumba nu itumba ya phila nu phila; mu digima go, mukunda ndaga jiene jikima ji feto salama, uvi mba ishi go mu khala ha suga ya ndaga. ⁷Mukunda dimbo di moshi mba di mu lwisa dimbo diko, gifumu gi moshi mba gidi mu lwisa gifumu giko. Nzala mba idi mu ngila mavu mba a mu nyigana mu khanda jikima. ⁸Uvi ndaga jiji jikima mba ji khala ha luyandigu lwa phashi jia gubuta. ⁹Mba adi mu mi hana ha mago a athu ha gu mi shiya. Membo akima mba adi mu mi vweza mukunda nu jina diami. ¹⁰A vula mba a shalumuga. Mba adi mudi vweza nu gudi menga mu katshi diawo. ¹¹Ba profeta a vula a luvunu mba adi mu dimba athu a vula. ¹²Mukunda gikalulu gia gu kita ndaga jia bola mba gi mu bwa gia vula, nji gu tshigina gwa athu ako mba gudi mu bwa gwa leba. ¹³Uvi yonu mba u kanga mutshima ti nu ha suga mba udi mu guluga. ¹⁴Sango ya bonga ya gifumu mba idi mu longeya mu mavu akima, mukunda nu guta gimbangi mu mavu akima. Gu nyima mba khala suga jia ndaga jikima. ¹⁵Hene, mu tangwa mba mu mona ndaga jia bola jinyi jia nu bata lufwa jinyi profeta Daniel a zwelele jia zuga ha gife gia santu (bemba muthu udi mu tanga a jiye), ¹⁶wanyi mba a khala gu Yudeya mba a yandiga gu lenga gu milundu, ¹⁷yonu udi gosa holu dia kangu dia gisapha mba gwa bulumuga go ha guza mu zula konso gima ginyi, ¹⁸yonu mba mba u khala mu gilanga gwa vutuga go mu inzo yenji ha guza mu zula gazau genji. ¹⁹Khenda gwa akhetu a mavumo nu gwa wanyi mba a khala mu nwise ana mu ilumbu yene! ²⁰Sambenu ha gu mona egi gu lenga gwenu gule gubwa ndo ha sungi ya gishiyo, nga mu gilumbu gia shigo. ²¹Mukunda mu tangwa diene phashi mba ji khala jia balegesa guvula phashi ji moshi khanji ji bwa go katuga ha luyandigu lwa mavu ti nu magino enji phashi jiene mba jishi mu bwa nji go. ²²Gula ilumbu yene ishi go ya hihia, ata musunyi u moshi mba u guluga go; uvi mukunda nu wanyi a phoneye, ilumbu yene mba ikhala ya hihia. ²³Hene gula muthu mu moshi wa mi leza egi: "Tala Kilisto udi haha, nga ndo Kilisto udi hanyi, mu kwikila go. ²⁴Mukunda ba kilisto a mambo nu ba profeta a mambo mba a muza enji mba adi mu kita idimbu ya koma nu gu kita ndaga jia gu yituga, mukunda nu gu dimba gula phila idi gwene ata athu wanyi a phoneye. ²⁵Tala, ngu mu mi temesa gu twama." ²⁶Gula a mi leza egi: "Tala, Kilisto udi mu temu dia zala fufuta, mui go gwene; nga ndo udi mu sugu imoshi ya bonga, mu kwikila go. ²⁷Mukunda mu phila gweji gweji gia nzaji gia nu sema katuga gu mazogelo a tangwa muya ti nu gu matotelo a tangwa, mu phila yene yinyi guza gwa Muna Muthu mba gu khala. ²⁸Hama hanyi ha kima mba ha khala mvumbi jia mbiji, hama hene henyanyi tunjila tutu ikwanga-nzala mba idi bungisa hene. ²⁹Gu nyima ya ilumbu yene ya phashi, tangwa mba di bwa phipha, ngonda mba ishi mu sema go, themwa mba ji katuga gosa mubwa hoshi, enji ngolo jia gosa mba jidi mu nyigana. ³⁰Gu nyima gidimbu gia Muna Muthu mba gi zoga gosa, enji ikanda ikima ya hoshia mavu mba idi mudi tenda. Muna Muthu mba udi muza gosa mu katshi dia matuta nu ngolo nu lukumu lwa koma. ³¹Tangwa ngunga mba i bula, mba udi mu tuma ba wanjio ha gu bungisa athu a phoneye mu miphephe iwana katuga songi nu songi iko ya gosa. ³²Hatenu dilongi dia mutshi wa fige. Mu tangwa thango jenji jia pha jia nu bwa lebelebe enji jia nu zola mayiji, mba mu jiya egi gishiyo gidi phene-phene. ³³Giteso gi moshi, gula mba mwa mona ndaga jene jikima, mba mu jiya egi udi phene-phene, ha mufulo. ³⁴Mu masonga ngu mu mi leza egi, khukho yiyi mba ishi mu balega go ti nu tangwa ndaga jiji mba ji lungisama. ³⁵Gosa nu hoshi mba a balega; uvi ndinga yami mba i balega go ata ha zonda. ³⁶Gu yinyi idi mu talela gilumbu nu tangwa didi, ata muthu gwa shi mu jiya go, ata ba wanjio gosa, ata nji Moni, uvi Tata ha khenji. ³⁷Mu phila ya tangwa dia Nowa, mba ikhala nganyi ha guza gwa Muna Muthu. ³⁸Mukunda kaka phila imoshi mba ikhala mu ilumbu inyi ya gu twama dia mvula ya gikudi ye jile mu tangwa diene athu a khalele mudia mu nwa, mu kwela nu gu hana anawo a akhetu nu a mala mu makwela ti nu mu gilumbu ginyi Nowa a ngidile mu masuwa. ³⁹A jiyile go ata gima ti nu tangwa dia jile mvula ya gikudi ha gu a shiya. Hene guza gwa Muna Muthu mba gu khala nganyi. ⁴⁰Hene a mala muyadi mba a khala mu gilanga; mu moshi mba u zangudiya, mu moshi mba u bembeya. ⁴¹Akhetu mu yadi mba a khala mu kula mabundu, mu moshi mba udi mu zudiya muko mba udi mu bembeya. ⁴²Mu khala mudi keba, mukunda mushi mu jiya go gilumbu Fumu wenu mba eza. ⁴³Uvi khalenu mu jiya egi gula fumia inzo udi mu jiya tangwa khi nzangi mba eza, mwene mba u khala mu langidila ha gu konda gubemba gisapha gienji gi phanzeye. ⁴⁴Hene nji enwe mu khala mwa yilama, mukunda Muna Muthu mba udi muza mu tangwa dia gisagumwisa. ⁴⁵Nanyi muthu wa gisalo wa masonga nu gutema yonu, gula fumu wenji wa mu haga ha gu tala inzo nu guhwa athu a gisalo ima ya gudua mu tangwa

dia bonga? ⁴⁶Guswanguluga gwa vula gwa muthu yogu wa gisalo gula fumu mba uza gu mu sanga udi mu kita nganyi tangwa mba eza mu vutuga. ⁴⁷Mu masonga ngu mu mi leza egi fumu mba udi gu mu mu haga ha gutala ima yenji ikima. ⁴⁸Uvi gula muthu wa gisalo wa bola wa yandiga gudi zwelela mwene hakhenji egi: " Fumu wami gwa shi go muza mu vutuga lulu ngagi", ⁴⁹ enji wa yandiga gu beta athu ako a gisalo, mudia nu gunwa nu athu wanyi a nu lauga matombe; ⁵⁰fumu wa gisalo mba uza mu vutuga mu gilumbu ginyi athu a gisalo ashi go mu jiya, nu mu tangwa dinyi ene a shi go mu yindula. ⁵¹Fumu wenji mba udi gu mu haga hama hanyi ha nu hageya athu a mbala ji yadi, gunu mba gu khala gudila nu gudi sumana mazo.

Chapter 25

¹Hene Gifumu gia gosa gia fwanana nu akhetu kumi wanyi a jiya go mala a zudile sog a jia tshiya ha guya mu tagana yala yonu wa kwelele. ²Mu tano mu katshi diawo a khalele a unga mu tano ako a khalele a tema. ³Wanyi a unga a zudile sog a jia tshiya, a jimbidile gawo ha guzula mafuta. ⁴Uvi wanyi a tema a zudile nzungu jia mafuta nu sog a jia w o jia tshiya. ⁵Yala yonu wa makwela wa shiphile ha guza, khungia wo a kima a bwile gu tulo. ⁶Uvi mu katshi-katshi dia phipha, a vile dizwi dia kabugile mu ngolo egi: " Talenu! yala wa makwela mwenyowu muza! Gindenu ha gu mu tagana!" ⁷Hene henyanyi akhetu akima a zugile gu tulo a yandigile gu londa sog a jia w o jia tshiya. ⁸Wanyi a unga a lezele wanyi a tema egi: " Tu hwenu ga ndambu ga mafuta enu mukunda sog a jetu jia tshiya jidi mu jima!" ⁹Uvi wanyi a tema a vutudile egi: " mbala iko a shi mu kuwa go mukunda n'etwe n'enwe, hene gindenu gwa athu wanyi a nu diga mudi sumbile ha khenu." ¹⁰Tangwa a khalele muya mu sumba, yala wa makwela wa kumile, wanyi a khalele phene-phene a yile mu ngila nenji gu khinji ya makwela, enji mufulo wa kangeye. ¹¹Gu nyima, wanyi a unga ejile mukuma a zwelele egi: " Fumu, fumu tu kangudile mufulo." ¹²Uvi mwene wa vutudile egi: " Ngu mu mi leza mu masonga egi, ngu shi mu mi jiya go." ¹³Hene mu khala mu kengelela mwa bonga mukunda mushi mu jiya go gilumbu nu tangwa. ¹⁴Mukunda mba ikhala gifwa tangwa muthu mu moshi wa tshiginile guya gu dimbo diko. Mwene wa tamegele athu enji a gisalo wa a hwile gimvwama gienji gikima. ¹⁵Gwa mu moshi wa mu hwile phata jitano jia falanga, gwa muko phata jiyadi gwa muko nji phata imoshi. Muthu mukima wa zudile thalo mu phila ya gutema gwenji hene muthu mwene wa yile genji mu wenda. ¹⁶Hene henyanyi, yonu wa zudile phata jitano wa ji vudishile wa zudile phata jiko jitano. ¹⁷Giteso gi moshi yonu wa zudile phata jiyadi wa butishile jiko jiyadi. ¹⁸Uvi muthu wa gisalo yonu wa zudile phata imoshi wa yile mu haga wina goshia mavu, hene a vumbigile phata ya falanga ya fumu wenji wa gisalo. ¹⁹Gu nyima mwa vula, fumu wa athu a gisalo we jile mu vutuga wa a lombele a te maga a gisalo gienji. ²⁰Muthu wa gisalo yonu wa zudile phata jitano jia falanga we jile nu phata jiko jitano wa zwelele egi: " Fumu, wa ngu hwile phata jitano. Tala, phata jiko jitano holu dia jinyi wa ngu hwile jiji." ²¹Fumu wenji wa mu lezele egi: " Mwa bonga, udi wa muthu wa gisalo wa masonga! Udi nu masonga gu ima ya gabiyo; ngu mu gu haga ha gutala ima ya vula. Ngila mu kiese gia fumu waye." ²²Muthu wa gisalo yonu wa zudile phata jia falanga jiyadi we jile muzwela egi: "Fumu wa ngu hwile phata jiyadi jia falanga. Tala nga yiga phata jiko jiyadi holu dia jinyi wa ngu hwile." ²³Fumu wenji wa gisalo wa mu lezele egi: " Mwa bonga sha, udi wa muthu wa gisalo wa masonga! Udi nu masonga mu ima ya gabiyo, ngu mu guhwa ima iko ya vula. Giza ngila mu kiese gia fumi'aye." ²⁴Gu nyima, muthu wa gisalo yonu wa zudile phata imoshi ya falanga we jile enji wa zwelele egi: " Fumu, ngu mu jiya egi udi wa muthu mu moshi wa bala. Wa nu katula mabundu hama hanyi wa dile gu kuna ndo enji wa nu zula gaye mabundu nu wanyi wa dile gaye guteta. ²⁵Nga vile gami woma, hene nga yile gami mu swega phata yaye ya falanga hoshi mu mavu. Tala phata yaye ya falanga yi yi." ²⁶Fumienji wa gisalo wa mu vutudile egi: " wa muthu wa bola enji wa molo, wa jiyile egi nga nu katula mabundu hama hanyi nga kunyile go. ²⁷Nga wa yile mu haga phata yami ya falanga mu inzo ya nu bumbiya falanga mu phila egi ha gu vutuga gwami mba ngu zule phata yami ya falanga nu nuta holu." ²⁸Mu tambulenu phata ya falanga i hwenu muthu yonu udi nu phata kumi. ²⁹Mukunda yonu udi nu ima mba udi mu hwiya ima ya balegesa gu vula uvi, yonu gwa shi go nu gima mba udi mu tambudiya nu gabiyo ganyi adi nago. ³⁰Bishilenu muthu wa gisalo wa phamba gonze, gunu mba a khala mu dila nu gudi sumana mazo." ³¹Tangwa Muna Muthu mba eza mu vutuga mu khembo yenji nu ma wanjio akima, mba ukhala holo dia gife gia gifumu mu khembo. ³²Ikanda ikima mba idi bungisa nu twama dienji enji mba udi mu kapha athu ene nu ene mu phila mu tadi wa imeme a nu kapha mameme nu khombo. ³³Mba udi mu haga mameme gu koko dia madia, khombo gu koko dia mahidi. ³⁴Hene fumu mba u leza wanyi mba a khala gu koko dia madia egi: " Izenu enwe mwa hwiye lusagumunu gwa shami, mu zule gifumu gia londye mukunda n'enwe katuga luyandigu lwa thotho. ³⁵Mukunda nga khalele mu nzala mwa ngu hwile go ima ya gudia; nga khalele nu luhungu mwa ngu hwile go meya a gunwa; nga khalele mu wenyi mwa ngu yambele go; ³⁶nga khalele thowa mwa ngu sudigishile go; nga khalele nu misongo mwa ngu sasele go; nga khalele mu bologo mwe jile go mu ngu tala." ³⁷Hene athu a mitshima ya bonga mba a vutula egi: " Fumu, tangwa khi ta gu monele nzala hene twa dile gu guhwa go ima ya gudia? Nga ndo wa khalele nu luhungu ta gu nwishile go? ³⁸Enji tangwa khi ta gu monele mu wenyi, hene twa dile gu gu yamba ndo? Nga ndo wa khalele thowa hene twa dile gu gu sudiga ndo? ³⁹Enji tangwa khi wa khalele nu misongo, nga ndo mu bologo twa gu salesele go? ⁴⁰Hene fumu a vutudile egi " Mu masonga ngu mu mi leza egi, gima gikima mwa kitile gwa muthu mukima yonu udi mu monega egi mona mutumba mu katshi dia a phangi, idi gwa eme mwa kitile." ⁴¹Gu nyima wa lezele wanyi a khalele gu koko dienji dia gihidi egi: " Katugenu gu twama diami, enwe mwa shinjiye; gindenu mu tshiya tunu twa yidigiye mukunda nu satana nu ma wanjio enji, ⁴²mukunda nga khalele nzala uvi enwe mwa ngu hwile go ima ya gudia; nga vile luhungu uvi enwe mwa ngu hwile go, eya a gunwa; ⁴³nga khalele mu wenyi uvi

enwe mwa ngu yambele go; nga khalele thowa uvi enwe mwa ngu sudigishile go; nga khalele nu gu kata enji mu bologo uvi enwe mwa ngu salesele go."⁴⁴Hene mba adi mu vutula egi: "Fumu, tangwa khi ta gu monele udi nu nzala, nga ndo udi nu luhungu, nga ndo mu wenyi, nga ndo thowa, nga ndo nu gukata, nga ndo mu bologo, hene ta dile gu gusalesa ndo?"⁴⁵Hene mwene mba u vutula egi: "Mu masonga ngu mu mi leza egi, inyi ikima mwa kitile go gwa mu moshi mu katshi ata yonu udi gabiyo, mwa salele go mukunda nu eme."⁴⁶Akima gawo mba adi muya mu phashi jia konda suga uvi wanyi mba a nunga mba adi mu zula monyo wa mvula ji kima."

Chapter 26

¹Mu tangwa Yesu a manesele gulonga, wa lezele alongogi enji egi : ²" Jiyenu egi sungi ya page ya bega ilumbu iyadi, enji muna muthu mba udi mu haneya ha gu hageya ha khulunji." ³Hene mafumu a nganga-Nzambi nu ma mbuta adi bungishile mu luphango lwa Gayifa, fumu wa nganga-Nzambi. ⁴A hagele fondo ha gukwata Yesu mu giswegi Mukunda nu gu mu shiya. ⁵Mukunda a zwelele egi : " Mwa bonga ndaga yene ile gu salama ndo mu sungi ya wadi, mu phila egi mavanga gu zoga ndo mu katshi dia athu." ⁶Yesu wa khalele gu betaniya mu inzo ya simoni mwenya hute, ⁷mu phila a khalele gu mesa, mukhetu mu moshi we jile gwa mwene nu mulangi wa mananashi a thalo ya vula; wa a bundudile holo dia mutwe wa yesu. ⁸Uvi, tangwa alongogi a monele nganyi, a vile khabu jia vula hene a zwelele egi: " Mukunda nu ikhi gu bolesa nganyi? ⁹Mananashi wawa a bolo digiya mu thalo ya vula ha guhwa a sugami." ¹⁰Uvi yesu wa jiyile ngindu jenji, wa zwelele egi: "Mukunda nu ikhi mudi mu monesa mukhetu yogu phashi? Wa kiti gima gia bonga mukunda nu eme. ¹¹Mba mudi mu khala nu a sugami tangwa dikima, uvi mba ngu khala n'enu go tangwa dikima." ¹²Mu phila a ngu bundudila mananashi wawa mu mwila wami, wa i kiti ha gu yidiga ha gu ngu funda. ¹³Mu masonga ngu mu mi leza egi, mu thotho ikima mba ilongeya sango yiyi ya bonga, ndaga ya mukhetu yogu mba idi mu zweleya ha gu mu tangiza." ¹⁴Mu moshi mu katshi dia kumi nu muyadi, jina dienji Yudasi isikaliote, wa yile gwa mafumu a nganga-nzambi ¹⁵wa a lezele egi: " Ikhi mwa mbo ngu hwa mukunda ngu mi hwe nenji?" A mu tuludile ibende makumi a tatu a falanga. ¹⁶Katuga tangwa diene dinyi, wa yandigile gu kamba phila ya gu a hwa nenji. ¹⁷Mu gilumbu gia thomo gia mapha a konda khishi, alongogi a hudile yesu egi: " Gwi udi mu tshigina tuye tu londe madia a khinji ya phage?" ¹⁸Mwene wa vutudile egi: " Gindenu mu katshi dia dimbo mu inzo ya muthu mu moshi mu mu leze egi: "Longi wa zwelele egi: " Tangwa diami dia kuwa. Nga tshigina ha guza mudia madia a khinji ya phage mu inzo yaye nu alongogi ami." ¹⁹Alongogi a kitile ndaga mu phila Yesu wa a lezele hene a yile mu londa madia a khinji ya phage. ²⁰Mu gingweze giene, wa khalele ha mesa nu alongogi enji kumi nu muyadi. ²¹Tangwa a khalele mudia, wa zwelele egi: " Mu masonga ngu mu mi leza egi, mu moshi mu katshi dienu wa ngu diga." ²²A bwile khungiawo akima khenda-khenda hene a yandigile gu mu hula egi: " Keti eme, Fumu?" ²³Mwene wa vutudile egi: " Yonu wa bonda koko dienji nu diami mu longa di moshi, udi mwene wa mbo ngu diga. ²⁴Muna muthu udi muya mu phila ya sonegeye mukunda nu mwene. Uvi phashi jia vula gwa muthu yonu udi mu diga muna muthu! Ya bolo khala mwa bonga gula nga gwa butugile go." ²⁵Yudasi, yonu wa tshiginile gu mu diga, wa mu lezele egi: " Ketidi eme Fumu?" Mwene wa mu vutudile egi: " Eye ha khaye wa zwela." ²⁶Mu phila a khalele mudia, Yesu wa zudile dipha, wa di sagumunile, enji wa di khesele itshidi-itshidi. Mwene wa hwile alongogi nu gu zwela egi: " Zulenu mu die. Mukunda wuwu udi mwila wami." ²⁷Wa zudile kopho enji wa vutudile matondo. Wa a hwile kopho diene nu gu zwela egi: " Nwenu khungienu akima; ²⁸mukunda wawa adi menga ami, wanyi a gudi visa gwa pha wanyi mba a bishidiya mukunda nu athu a vula, ha gu katula gubola. ²⁹Uvi eme ngu mu mi leza egi, mba ngu shi mu nwa nji go meya a bundu didi dia vino, ti nu gilumbu ginyi mba ngu a nwa nji nenu mu Gifumu gia Shami." ³⁰Gu nyima ya gu yimba khunga, a yile gu mulundu wa mitshi ya ba olive. ³¹Gunu Yesu wa a lezele egi : " Enwe mu mu ngu bamba mu gingweze gia magino; mukunda ya sonegeye egi: "Mba ngu beta mubambi wa mameme gu nyima mameme mba adi mu phanzana." ³²Uvi gu nyima mba ngu futumuga gu lufwa mba ngu mu mi diangela gu Galileya." ³³Uvi piele wa mu lezele egi: " Ata akima mba adi mu gu bamba, eme mba ngu shi mu gu bamba go." ³⁴Yesu wa mu lezele egi: "Mu masonga ngu mu gu leza egi, kaka mu phipha yiyi, gu twama kolombolo di dile, udi mu ngu tuna mbala jitatu." ³⁵Piele wa mu lezele egi: " Ata idi ya gufwa naye, nga jiyile go gu gutuna." Hene alongogi akima a zwelele giteso gi moshi. ³⁶Gu nyima Yesu wa yile nawo hama ha moshi ha nu tamegeya egi gesetemanene enji wa lezele alongogi enji egi: "Di tumbigenu haha mu tangwa ngu phusana ga ginano ha gu samba." ³⁷Wa zudile Piele nu ana muyadi a zebedeyo, gu nyima wa yandigile gu monesa khenda nu guvwa woma. ³⁸Gu nyima wa a lezele egi: " Monyo wami udi mu katshi dia khenda jia vula, ti nu tangwa dia lufwa. Begenu haha enji khalenu mu sungidila." ³⁹Wa yile ga ndambu gu twama, wa bwile wa shiwudile meso hoshi wa sambele egi: " Tata, gula phila idi gwene, phusa kopho yiyi gu twama diami. Ishi go mu phila ngudi mu tshigina, uvi i khale mu phila udi mu tshigina." ⁴⁰Wa vutugile gwa khalele alongogi wa a sangele gu tulo. Hene a lezele piele egi : " Ikhi? Mwa jiyile go gu sungidila ata tangwa di moshi? ⁴¹Sungidilenu enji sambenu mukunda mule gubwa ndo mu ndaga jia bola. Pheve idi ya gudi londa, uvi mwila udi phetephete." ⁴²Wa vutugile mu mbala ya giyadi wa sambele egi: " Tata gula ishi go nu phila egi kopho didi diye gwa leha nu eme mu phila egi ngule gu dinwa ndo, kaka luzolo lwaye lu salame." ⁴³We jile mu vutuga wa a sangele gu tulo; uvi meso awo a khalele a nema nu gu hwila. ⁴⁴Hene wa a bembele nji wa vutugile. Wa sambele mu mbala ya gitatu nu gu zwela ndaga jia phila imoshi. ⁴⁵Gu nyima, Yesu we jile mu vutuga gwa khalele Alongogi wa a lezele egi: " Mwa bandi genu nu gu hululuga genu nji? Talenu, tangwa dia kuwa ha gu mona egi Muna Muthu wa haneya ha mago a athu a masumu. ⁴⁶Zugenu tuye. Tala, yonu udi mu ngu diga wa phusana." ⁴⁷Tangwa a

khalele nji mu zwela, Yudas, mu moshi mu katshi dia kumi nu muyadi we jile mu zoga. Gibuga gia athu a vula a katugile gwa mafumu a nganga-Nzambi nu mambuta a gimvuga gia athu ejile nenji. Ejile nu phogo jia khusa nu itshidi ya mitshi. ⁴⁸Muthu yonu wa digile yesu wa a lezele egi: " Muthu yonu nga mbo yamba, mwene, mu kwatenu." ⁴⁹Mu mbala imoshi, we jile gwa yesu enji wa zwelele egi: " Wa banda fumu! wa mu yambele. ⁵⁰Yesu wa mu lezele egi: " Yala, kita gima ginyi we ji mu kita." Hene ejile, a mbile yesu mago a mu kwatele. ⁵¹Mu moshi mu katshi dia wanyi a khalele nu yesu wa sununile koko dienji wa nanele phogo yenji ya khusa wa khesele ditshi dia muthu wa gisalo wa fumu wa nganga-Nzambi. ⁵²Yesu wa mu lezele egi: " Vutula phogo yaye ya khusa mu gitshigo giayo, mukunda wanyi akima mba a salela phogo ya khusa mba a shiyi gu phogo ya khusa. ⁵³Ushi mu yindula go egi nga jiya gu tamera Shami a ngu tumile gimvuga gia ma wanjio gubalega kumi nu muyadi? ⁵⁴Uvi phila khi ndaga ya sonegeye ya jiya gulungisama gula ndaga yiya nu gu salama go?" ⁵⁵Kaka mu tangwa diene dinyi, yesu wa lezele gibuga gia athu egi: " Mwe'ji nu itshidi ya mitshi nu phogo jia khusa ha gu ngu kwata ule nga nzangi? Nga khalele ilumbu ikima nga di tumbiga mu katshi dia inzo ya isambu mu longa, uvi mwa ngu kwatele go. ⁵⁶Uvi ndaga yiya ya salama mukunda nu gu lungisama gwa ndaga ba profeta a sonegele." Hene henyanyi alongogi akima a mu bembele hene a lengele. ⁵⁷Wanyi a kwatele yesu a mu batele gwa kayifa fumu wa Nganga-Nzambi, gunu gwa khalele alongi a shigo nu ma mbuta adi bungisa. ⁵⁸Phetelo wa khalele mu hata gwa leha- leha ti nu mu luphango lwa fumu wa nganga-nzambi. Wa ngidile mu luphango wadi tumbigile mu khelelego ya masuta a nu langidila ha gu tala ndaga mu phila jia mbo balegela. ⁵⁹Ma fumu a nganga-nzambi nu athu a gimvuga a khalele mu kamba phila ya gu mbila yesu mambo, mukunda nu gu mu shiya. ⁶⁰Uvi a monele go ata gima, ata ndaga jia mambo jia vula jia zwelele. Gu twama athu mu yadi ejile ⁶¹a zwelele egi: " Muthu yogu wa zwelele egi "Nga jiya gu phanza inzo yiya ya Nzambi ha gu itunga mu ilumbu itatu." ⁶²Fumu wa nganga-nzambi wa zugile enji wa zwelele egi: " Ushi mu vutula go ata gima?" Ndaga khi jiji athu wawa adi mu gu tela gimbangi? ⁶³Uvi, yesu wa henele tedie. Fumu wa nganga-nzambi wa mu lezele egi: " Nga guhwa nswa mu jina dia Nzambi wa monyo ha gu tu leza gula udi wa Kilisto, Muna Nzambi. ⁶⁴Yesu wa mu vutudile egi: " Wa zwela eye ha khaye. Uvi ngu mu gu leza egi, mba udi mu mona Muna Muthu wadi tumbiga gu koko dia madia dia ngolo jia katuga mu matuta a gosa. ⁶⁵Hene fumu wa nganga-nzambi a taudile mulele wenji enji wa zwelele egi: " Wa shingana! Keti tudi nji nu funu ya gimbangi? Talenu, mwa vwa hakheni phila a shingana. ⁶⁶Ikhi mudi mu yindula?" A vutudile egi: " Ta tshigina a shiyiye. ⁶⁷A yandigile gu mu tshila mate gu meso, gu mu beta mbata, ⁶⁸nu gu zwela egi: " tondolola kilisto nanyi wa gu beta?" ⁶⁹Phetelo wadi tumbigile hoshi honze mu mbandanzo, mona gisalo mu moshi wa mukhetu we jile gwa mwene enji wa zwelele egi: " N'eye wa khalele nu yesu mwenya gu galileya. ⁷⁰Uvi mwene wa tunyile gu twama dia athu akima egi: " ngu shi gami mu jiya go ikhi udi mu zwela. ⁷¹Tangwa a khalele muya gu khanda ya mufulo wa gu zogela, mona gisalo muko wa mukhetu wa mu monele hene a lezele wanyi a khalele hene egi: " Muthu yogu wa khalele nu Yesu wa gu nazaleti. ⁷²Hene a mu tunyile mbala iko nu gudua giba egi; " ngu jiya go muthu mwene. ⁷³Gu nyima dia ga tangwa, wanyi a khalele hene a monele hene a lezele phetelo egi: " idi ya kielega n'eye udi mu moshi wa mu katshi diawo; mukunda gifwanisu giaye gi mu gu funda. ⁷⁴Hene a yandigile gu a bubila nu gudua giba egi: " Ngu jiya gami go muthu mwene." Hene henyanyi, kolombolo dia didile. ⁷⁵Phetelo wa yibugile ndaga jia mu lezele yesu egi: " Gu twama kolombolo di dile, mba udi mu ngu tuna mbala ji tatu." Hene a zogege wa yandigile gu dila mu ngololo.

Chapter 27

¹Gwa dile guma gwakia, mafumu akima a nganga-nzambi nu mambuta a gimvuga gia athu a yile mu ngila fondo ha gu kamba phila ya gu shiya Yesu. ²Tangwa a kangele shinga, a mu batele ha gu mu hana gwa fumu Pilato. ³Yudasi wa mu yegudile, tangwa a monele egi Yesu wa kwateye ha gu shiyiya, wa vile khenda jia vula hene a yile mu vutudile nganga-nzambi nu mambuta a gimvuga khama jitatu jia falanga, mwene ⁴wa zwelele egi: " nga salele gima gia bola tangwa nga yegudile menga a muthu yonu wa konda gu kita gima gia bola." Uvi a mu lezele egi: " Ya tu tala gu khi? Idi ndaga yaye." ⁵Hene wa bishidile phata jene jia falanga mu katshi dia inzo ya isambu, wa zogele ha guya mudi kanda shinga. ⁶Fumu wa nganga-nzambi wa zangudile falanga jene hene a zwelele egi: " Shigo ishi mu tu hwa nswa go ha gu vutula falanga jiji mu sundugu ya dibundu, mukunda jidi falanga jia gimenga." ⁷Gu nyima ya gudi visa a sumbile gitshidi gia mavu gwa muthu mu moshi mwenia gu londa nzungu mukunda nu gu funda a nzenza akima a khalele mufwa. ⁸Hene gilanga giene gia nu tamegeya nu magino egi: " gilanga gia menga." ⁹Hene ndaga ya zwelele profeta Yereimia ya lungisamele egi: " a zudile khama jitatu jia falanga, thalo yinyi ya hageye gwa enya gu Izalaye mukunda nu muna muthu, ¹⁰thalo yene ya haneye ha gu sumba gilanga gwa mwenia gu londa nzungu, mu phila Fumu a ngu lezele." ¹¹Yesu wa maganele gu twama dia fumu wa gitshidi ha gu samba, hene fumu wa dimbo wa mu hudile egi: " Ketu udi wa fumu wa ba yuda? Yesu wa vutudile egi: " Eya wa zwela." ¹²Tangwa yesu a fundiye gu twama dia mafumu a nganga-nzambi nu mambuta a gimvuga gia athu, gwa vutudile go ata gima. ¹³Hene Pilato a mu lezele egi: " keti ushi mu vwa go ndaga adi mu gu fundila? ¹⁴Uvi mwene gwa vutudile go ata gima, hene fumu wa dimbo a yitugile mwa vula. ¹⁵Fumu wa dimbo wa khalele nu gikalulu mu konso khinji ha gu bembela gimvuga gia athu mwenia bologo mu moshi. ¹⁶Mu tangwa diene dinyi, gwa khalele nu mwenia bologo mu moshi wa jiyanele mwa vula mu jina dia Barabasi. ¹⁷Hene, tangwa gimvuga gia athu a di bungishile, Pilato wa a hudile egi: " Nanyi mwa tshigina ngu mi bembele? Barabasi to Yesu udi mu tamegeya egi Kilisto?" ¹⁸Mukunda wa khalele mu jiya egi a mu yegudile mukunda nu gingonzo. ¹⁹Mu phila a khalele wadi tumbiga gu twama dia hama ha nu sambesa, mukajenji wa mu tumile ndinga egi: " gu ngila ndo ndaga ya muthu yogu wa konda gu kita gima gia bola; mukunda nga mona phashi jia vula gu nzoji nga lota magino mukunda nu mwene." ²⁰Fumu wa nganga-nzambi nu mambuta a gimvuga gia athu a bendele athu matshi ha gu lombamba Barabasi, uvi ha gu shiya Yesu. ²¹Fumu wa dimbo wa a hudile egi: " Nanyi mu katshi dia athu wawa muyadi mwa tshigina ngu mu bembele? A zwelele egi: " Barabasi." ²²Pilato wa a hudile egi: " Ikhi nga jiya gu kita Yesu udi mu tamegeya egi Kilisto? A vutudile khungiawo akima egi: " Mu hage holu dia khulunji." ²³Wa hudile egi: " Mukunda nu ikhi, gima khi gia bola mwene a kiti?" Uvi ene a kabugile mu ngololo egi: " Mu hage holu dia khulunji." ²⁴Pilato gwa monele nji go ata gima giko gia gu kita, mu phila makelele a balegesele giteso, wa zudile meya, wa wovele mago gu twama dia gimvuga gia athu nu gu zwela egi: " Ndaga ya lufwa lwa muthu yogu ishi mu ngu talela go; idi mu mi talela enwe hakheni." ²⁵Athu akima a vutudile egi: " Menga enji a bwe holu dia mitwe yetu nu ya anetu." ²⁶Hene wa bembele Barabasi uvi wa betesele Yesu fimbu nu gu mu hana ha guya mu hageya holu dia khulunji. ²⁷Masuta a fumu wa dimbo a mu batele Yesu mu inzo ya fumu gunu a bungishile gimvuga gikima gia masuta. ²⁸A mu katudile milele, a mu sudigile lopho dia banga. ²⁹A londele giphu gia isongesa, a mu hagele nagio gu mutwe, a mu hagele gitshidi gia mutshi gu koko dia madia, gu nyima a fugamele gu twama dieni, a mu lelele nu gu zwela egi: " Wa banda fumu wa ba yuda!" ³⁰A mu tshidile mate, a zudile gitshidi gia mutshi unu a mu betele holu dia mutwe. ³¹Gu nyima ya gu mu lela, a mu katudile lopho, a mu vutudile milele yenji, hene a mu batele ha guya mu mu haga holu dia khulunji. ³²Tangwa a zogele muya, a monele muthu mu moshi mwenia gu Sirene jina dieni Simoni, a mu bangigile ha guya nawo mukunda a bate khulunji ya Yesu. ³³A kumile hama ha nu tamegeya egi Gologota disongidila: " hama ha mikuwa ya mitwe." ³⁴A mu nwishile vinu dia gu fungisa nu meya a lula; uvi tangwa a phagele, wa tunyiye ha gunwa. ³⁵Gu nyima ya gu haga holu dia khulunji, adi kaphele milele yenji ha gu budila ubwadi; ³⁶hene a di tumbigile a yandigile gu mu langidila. ³⁷Holu dia mutwe wenji a sonegele gikuma ginyi a kwatele egi: " Yogu Yesu Fumu wa ba yuda." ³⁸Nzangi jiyadi jia hageye nenji holu dia khulunji, mu moshi gu koko dia madia muko gu koko dia gihidi. ³⁹Athu wanyi a khalele mu balega a khalele mu mu shingana nu gudi hunga mitwe ⁴⁰nu gu zwela egi: " Eye wa tshiginile gu bwisa inzo ya isambu ha gu i tunga gu nyima dia ilumbu itatu, di guluse ha khaye. Gula udi wa muna Nzambi, tuluga ha khulunji." ⁴¹Giteso gi moshi, mafumu a nganga-nzambi a khalele nji gu mu lela nu alongi a shigo nu mambuta a gimvuga nji a khalele mu zwela egi: ⁴²" Wa gulushile athu ako, uvi gwa jiyile go gudi gulusa mwene hakhenji. Gula udi Fumu wa Izalaye; a tuluge ha khulunji, nganyi tu mu kwikile. ⁴³Wa nu haga mutshima gwa Nzambi; Nzambi mwene a mu guluse gula wa nu mu tshigina, mukunda wa zwelele egi: " Ngu di nga muna Nzambi." ⁴⁴Nzangi mu moshi wa hageye nenji ha khulunji wa yandigile gu mu shingana. ⁴⁵Katuga tangwa dia sambano nu tangwa dia uvwa, phipha ya bwile mu thotho ikima. ⁴⁶Ha gu mona tangwa dia uvwa, Yesu wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi: " Eli, Eli, lama sabakatani?"

disongidila egi: " Nzambi wami mukunda nu khi wa ngu bemba? ⁴⁷Tangwa athu ako wanyi a khalele hene a vile nganyi, a zwelele egi: " Udi mu tamega Eliya". ⁴⁸Mu mbala imoshi, mu moshi mu katshi diawo wa zudile phushi wa yile mu zula sasula imoshi, wa i zalesele nu vinu dila kwa we jile mu mu hwa a nwe. ⁴⁹Athu ako a zwelele egi: " Mu bembenu; tu tale gula Eli wa mbo za ha gu mu gulusa." ⁵⁰Yesu wa kabugile mbala iko mu ndinga ya ngolo, wa zenzele monyo. ⁵¹Hene henyanyi, mulele wa nu tshiga hama ha santu mu inzo ya isambu wa taugile mu itshidi iyadi katuga gosa nu hoshi; mavu a nyiganele, maseso a koma a taugile. ⁵²Majiamo a kangugile, athu wanyi a vula a ba santu a file a futumugile. ⁵³A zoge mu majiamo, gu nyima ya gu futumuga gwa Yesu a ngidile mu dimbo dia santu enji athu a vula a amonele. ⁵⁴Tangwa fumu wa masuta nu wanyi a khalele nawo ha gu mu langidila a monele phila mavu a nyiganele nu phila ndaga ya khalele mu balega a vile woma wa vula hene a zwelele egi: " Ya kielega muthu yogu udi Muna Nzambi." ⁵⁵Akhetu a vula a hatele Yesu katuga gu Galileya wanyi ejile gu mu twala a khalele hene, mu talela ndaga jene gwa leha. ⁵⁶Mu katshi diawo gwa khalele Mariya wa gu Magadala, Mariya wa gina Zake nu Yozefi, nu gina ana a Zebedeyo. ⁵⁷Mu gingweze, muthu mu moshi wa mvwama wa gu dimbo dia dia Arimateya, jina dienji Yozefi we jile mu zoga hene, wa khalele nu mwene longogi wa Yesu. ⁵⁸Wa yile mu mona Pilato ha gu lombamba mvumbi ya Yesu. Pilato wa hanele nswa ha gu mu hwa nayo. ⁵⁹Yozefi wa zudile mvumbi ya Yesu, wa i langele ha madikanyi a bonga, ⁶⁰wa yile mu funda mvumbi yene gu majiamo enji wanyi mwene hakhenji a hagele mu katshi dia seso. Gu nyima wa kangele seso diko dia koma ha mufulo wa majiamo ene, gu nyima wa yile genji. ⁶¹Mariya wa gu magadala nu Mariya muko a khalele hene, a di tumbiga ha sambwa dia majiamo. ⁶²Mu gilumbu gia hatele, gu nyima dia gilumbu gia gu di longa, mafumu a nganga-nzambi nu afalisaye a di bungishile gu twama dia Pilato. ⁶³A zwelele egi: " Fumu, tu di mu yibuga egi tangwa muthu yogu wa luvunu a khalele nu monyo, wa zwelele egi: " Gu nyima dia ilumbu itatu mba udi mu futumuga." ⁶⁴Hana nswa mu phila egi majiamo aye a langidiye ti nu mu gilumbu gia gitatu gula ndo alongogi enji a jiya guza mu kuya mvumbi aye a zwele gwa athu egi: " Wa futumuga gu lufwa"; luvunu lulu lwa suga mba ludi mu balega lunu lwa thomo." ⁶⁵Pilato wa a lezele egi: " Gindenu mu langidile mu phila mwa tshigina". ⁶⁶A yile mu haga masuta ha gu langidila majiamo, a kangele seso ha mufulo wa majiamo.

Chapter 28

¹Gu nyima ya gilumbu gia gu hwima, mu gikhela gikhela gia gilumbu gia thomo gia phoso, Mariya wa gu magadala nu mariya yonu muko ejile mu tala majiamo. ²Mu mbala imoshi, mavu a nyiganele mu ngolo, wanjio mu moshi wa Fumu wa katugile gosa, wa bulumugile we jile mu phusa seso, wa di tumbigile hene. ³Gu meso wa khalele mu sema, milele yenji ya khalele ya phembe-phembe ole mbundu ya phembe-phembe. ⁴Masuta a khalele mu kengelela majiamo a vila woma wa vula a bwile hoshi ole athu a fwa. ⁵Wanjio wa lezele akhetu egi: " Bembenu gu vwa woma, mukunda ngu mu jiya egi mudi mu kamba Yesu, yonu wa hageye ha khulunji. ⁶Gwa shi nji go haha uvi wa futumuga gu lufwa, mu phila a zwelele. Gizenu mu tale hama Fumu a hageye. ⁷Gindenu mu phushi- phushi mu leze alongogi egi: Wa futumuga gu lufwa; ebuna wa mi diangela gu Galileya. Gwene mwa mbo mu mona. " Tala ngada nga khala nayo ha gu mi leza." ⁸Hene akhetu ene a katugile gu majiamo mu phushi. A khalele nu woma wa vula uvi nu ga ndambu ga kiese. A vutugile mu phushi mukunda nu guya mu twala sango jia ndaga jia katuga gu balega. ⁹Mu mbala imoshi, Yesu wa a zogle mu gisagumwisa nu a leza egi: " Mwa banda" Akhetu ene ejile mu phusana phene-phene nu mwene a mu kwatele mu malu nu fugama ha gu mu sambela. ¹⁰Yesu wa a lezele egi: " Mu vi woma go. Gindenu mu leze aphanji 'ami aye gu Galileya; gwene a mbo ngu mona." ¹¹Tangwa akhetu a katugile muya, masuta wanyi a khalele mu tala majiamo a yile gu dimbo mu hana sango gwa mafumu a nganga-nzambi ndaga jikima mu phila jia balegele. ¹²Tangwa mafumu a nganga-nzambi a kutanele nu mambuta a dibundu a di vishile a hwile masuta falanga jia vula, ebuna ¹³a zwelele egi: " Mu zwela egi alongogi enji eji mu phipha a kuya mvumbi yenji tangwa ta kala gu tulo." ¹⁴Gula fumu wa dimbo wa vwa ndaga yiyi, ta mbo mu tendudila mwa bonga-bonga etwe hakhetu, nganyi mwa mbo zula ndola go." ¹⁵Hene masuta a zudile falanga jene, a kitile phila a zudile nswa. Ndaga yene ya phanzanele mu katshi dia bayuda ti nu magino. ¹⁶Uvi alongogi wanyi kumi nu mumoshi a yile gu Galileya, ha mulundu unu Yesu a a lezele. ¹⁷Tangwa a mu monele, a mu fugamele, uvi ako a khalele mu haga thembe. ¹⁸Yesu wa phusanele wa a lezele egi: " Giyega gikima gia ngu hwiye gosa nu haha hoshia mavu. ¹⁹Gindenu, mu kitule athu a ikanda ikima alongogi, mu a botige mu jina dia Tata, dia Mona nu dia Pheve-Santu. ²⁰A longenu ha gu lemvuga gu ndaga jikima nga mi longele. Mu jiya egi, ngu di nenu ilumbu ikima ti nu suga ya thotho.

Mark

Chapter 1

¹Tudi ha luyandigu ya ndigu ya ndinga ya bonga ya Yesu kilisto muna Nzambi. ²Mutshindo wa sonegele profeta esaya "Tala nga tuma ngendji wami gutwama diaye , mwene mba uyidiga ndjila yaye. ³Zuyi dia muthu dimutamega mu mavu a konda mutshi nu mbole (desert), egye "hangiza ndjila ya fumu , hangiga jindjila jiji tanana mwabonga. ⁴Yowani wa khalele muhana mbotshiga mu mavu athugu nu gulonga ndaga ya mbotshiga ya gubomba o zikhenda gia masumu. ⁵Thothu ya gaswe ya judeya nu athu agaswe ya yelusalemi ayile gudi mwene. Wa ahwila mbutshiga mu kiawo wa yurdani , ene adidile masumu awo. ⁶Yowani wa sudigile mulele wa wonya wa gamelo nu mukaba wa gilema ha khete , mwene wa khalele mudia matulu nu gunwa wemba. ⁷Wa khalele mulonga nu gazuela gye muthu nza gu gima diami , udi ji mgolo ja ngu balega eme , ngushi nu giyega go gia gujitulula shinga jia sabatu jia gamalu endji go. ⁸Eme ga khalele muhana mutshiga yameya , kashi mwene mba uka muhana mbutshiga ya pheve. ⁹Mukumbi diene dinyi Yesu wa katugile na nazareti wezagu galileya , yowani wa muhwile mbotshiga ya meya mu yurdani. ¹⁰Mukumbi Yesu wa zogle mu kiawo , dilo diagaswe dia ditshigile , pheve ya longo ye jile mugifanyi gia yembe. ¹¹Dijui dia katugile gosa nu guzuele gie"eye udi munani ngenutshigina mwavula ndji wenu nguhua guswangulago gua vula " ¹²Tangwedi pheve ya mutumine mutoto ya gitugu. ¹³Gu thoto ya gitugu wa salela ilumbu makumi awana gunu satana wa mumegele ; wa khalele mukhala nu fimbiji ja mugishitu nu awanjo a Nzambi akhalele gumukwatesa. ¹⁴Kumbi yowani akwateye , mwene Yesu wayile gu gelusalemi mulonga malongi a Nzambi. ¹⁵Wa khalele muzwele gi kumbi dia gifumu gia Nzambi dilungu. Balumu nenu matangi nu mitshima yenu kumbululenu malongi a Nzambi. ¹⁶Hagubalegela a maziya a galileya ,Yesu wa monene shimo kiawo mukunda nu gulowa eswe. ¹⁷Yesu wa alezele egie bembenu mambo wowo ngulabenu mba ngumikitula mayanga a athu. ¹⁸Mukumbi dinyi abembele jikonde jagaswe amulabele. ¹⁹Mukumbi diene Yesu waswangu dishile malu gualeha wa monene Ijake muma zebede yo nu pangi endji yowani nu shawo mu wato amuhangiga jikonde. ²⁰wa tamegele ana anji muyadi , shawo zebedeyo nu athu ako a gisalo abegele mu wato. ²¹Watamegele egie ngubabenu , anulubele ,ejile nawo gu capernaumu mu musuma "Yesu wabalegele nu gunzo Nzambi mulonga. ²²Athu akalele mudihula mwavule mukanda malongi endji wa alongele nu gifumu nu

masonga avula.²³ Mukumbi dienu asangele muthu mu nzo - Nzambi wa khalele nu jipheve jiabola gia khalele mumu hutumuna. ²⁴Wa khalele mukabuga nu guzuvele gie "Ndaga khitudi na yo nu eye yesu wa gunazareti? Wezi mutushiya ? Ngumugujiya eye nanyi? eye udi pheve ya Nzambi wa konda masumu.²⁵ Yesu wa zolele a pheve ya bola ya khalele muhua muthu munu gi pasi , "wa ibalele, wa izola". ²⁶Pheve inyi ya buisila muthu munu hoshi , hene ya zogege mulega nu gukabuga. ²⁷Athu akhima akalele mu guswanguluga , nu guyituga , ayandigile gudihula "Ndaga khi gugu" malongi a Nzambi a kama nu gifumu gia Nzambi. Muthu yogo wa tuma nu gabala pheve jiabola jiene jia mulemvugila. ²⁸Ndaga yene ya wendele mu thoto ya gaswe ya galiko. ²⁹Tangua dinyi a zogege mu inzo ya Nzambi ayile gu inzo ya shimo nu andele mwene ti ijaki ti yowani. ³⁰Kumbi dinyi ukwa shimo wa khalele mukata wa kadi wa kalele wa banda monzo a mujishile ndaga Yesu. ³¹Yesu wezile wa mukwatele mu mago wa muzugisa , misonga ya lenga , wa disaga heneayile mu adisa. ³²Mukumbi dia gingwese , amibatele athu gweswe andala nu akhalele nu jipheve jiabola. ³³Athu ageswe adimbo dinyi abuzugile gutwama dia ginzo. ³⁴Wa sagele athu amaladi avula wa kayele pheve jia bola jiavula mukunda wa tunishile jipheve jinyi gu guzuele mukunda jia khalele mujia ngolo jiendji. ³⁵Wa zugile mumakolombolo nu gashimba ga phipha , wayila musamba hama hagudiswega mukunda nu gusamba. ³⁶Shimo nu athu akhadi nawo a belege gumukaba. ³⁷Amumonene amulezegie Athu agaswe amugukamba. ³⁸wa alezele gie tshie nu hama hekha , gonze a membo wawa ageswe , mukunda ngu milonge. Ngeji mukanda nu gulonga. ³⁹Wa ile galileya gagwese migulonga nu mujinzo ja Nzambi , nu gukaya pheve jia bola. ⁴⁰Mwenya hute wezile mumubondela wa. ⁴¹Yesu wavile gikhenda, wa mukwatela mukogo , nga kumbula disage ngusage , nguve muabonga fugamele nu gumuleze ege"kana wa kumbula. ⁴²Mumbala imosi hute diahuile , muthu wa belugile. ⁴³Yesu wa mubalele wa tuma gu inzo. ⁴⁴Wa mulezele egie kumbula nyi mba ushi mujiyisa ata muthu moshi go , nda mona nganga - Nzambi moshi muhwe sambo wa milezele mose mukunda nu gitemu gia bonga. ⁴⁵Mwene gu azogege waya nuguleza athu agwese , ndaga wa wendele muma mwageswe , na tangwedi wa bindile guzoga gia Yesu nu guwenda mu ngembo anyi agwaswe. Nganyi na wakalele mu ifundo ya gudiswega mwene munu athu akhalele muza muma mwaleha akhalele guya mumusanga.

Chapter 2

¹Gu nyima dia ilumbu Yesu wa vutugile gu kapernahum. Athu avile egie wa vutuga gu inzo. ²Avula adi bungishile uvi phila ya kadigo ha gumona funda , atha ha mufulo. Yesu wa lezele nga. ³Ndambu ya athu ejile mubata dugi Yesu , muthu wa gikhalanda , wabateye gua athu muwana. ⁴Gua khalele go phila ya gumundigisa monzo mukunda nu guvula gua athu akhalele nu tangua di nyinyi a mukanduishile holo dia yangi gia mukhatshi dia inzo nu nji gakangudile yangi amungi dishele di khalele Yesu. Abulumuishile muthu wa khalele izezela ya fua holo dia mukambo gu gifundo gia khadi Yesu. ⁵Ha muenene Yesu egi muthu munu udi gutshigina mukunda nu gubolela wa musasele , wa mulezele egi:munami , masumu aye nga totesa". ⁶Uvi ndambu ya tulagi akhalele hashi akhadimu di hula gosha mitshima. ⁷philatshi muthu yogu udi nu yaguzuela ngenyi? wa veza nanyi udi nuya gutotesela gubola gula Nzambilo ?"⁸Mutangua dinyinyi yesu wagile mumabonza akhadi muyindula ene hakhao. wa alezele egi , mukunda nakhi mudi muyindula ima inyini mu mutshima yenu? ⁹Itshi ishigo ya leba gueme ha gu zuela , gubola guaye gua gutoteseya , zuga ! zula gibatelo giamisongo wenda ?"¹⁰Mudinayo ya gujia egie muna muthu udi nu gifumu gia gutotesela gubola ho sha mavu walezena muthu wakhalele khonza ya gasue ya mula ya fua. ¹¹Zuga , zula gikalo giaye vutuga gu mbodiaye. ¹²Muthu wa zuga , wa zula gitanda nunji wa ile , athu agaswe nugumutala , akhalele agaswe nu kiese nunji asambale Nzambi nuguzuela egie khanji tumuenene ngagi go. ¹³Yesu wa katugile gu kapernahum nu wa wendele mukhe wo gia gizanga gia meya thundu ya gasue ya zile gudi muene wa longele. ¹⁴Mugubalega wa mona muthu mujina dia levi , muna Alphe. Akhalele ha shi munzo ya gufutisa itadi , Yesu wa lezenegi"Ngu hate" wazugile wa hatele. ¹⁵Gunyima ya ilumbu Yesu wa khalele mudia mu inzo ya levi. Athu avula a bola nu afutishi ya itadi adi nu muene nu alongogi enji, nunji akhadi avula nu wa muhatele. ¹⁶Tulagi nu afalesayi amuenegi Yesu wadile nu enya gubola nu ifutishi ya ibau , wa hudile alongogi enji : mukunda natshi mudi mudia nu gunua nu egnia gubola nu ifutishi ya itadi?"¹⁷Nunji Yesu ha vilegie ima igni walezelegi athu abonga eshi nu funu ya minganga ; khuta athu adi nu gibefo adi nayo gumona munganga. Ngezilego mukunda nu athu abonga uvi mukunda nathu abola. ¹⁸Alongogi a yone nu afalese atusine gudua. Nunji athu ako egile ha mulezele" Mukunda natshi alongogi a yone nu alongogi a afarisien atusine gudua? mukunda natshi apagnienji a mula gutuna ndo ima ya gudua ? ¹⁹Yesu walezele : ishigo ya bonga ha gutuna gudua tangua fumia makwela mukhugu dia egnia mala adi nji mukhatshi dio. Tangu mba dikala fumia watha hene ajiya gutuna gudua. ²⁰Uvi ilumbu mba imuza mutangua fumu wa watha mba akatudiya , mu tangua diyni mba jila gudua. ²¹Gushi ata muthu wajiya gutunga mulele wampa , ha didia mulele ukhulu , kanalo mulele unu ukulu mba umupasuga unu wampa ,wampa holo dia ukolu, nu gupasuga mba gubalega. ²²Gushi nu muthu ya jiya bungisa matombe a bonga nu ayni akulu , kanalo yagaswe mba itolesa phila yao, phila yau mba itata. uvi udi nayo ya gumba matombe abola mumata mbe ampa. ²³Gilumbu gia gupema yesu wa kadi mu balega mu gilanga gia uviale alongogi enji nu gukhatula mabundu ako (mbuto). ²⁴Falisayi a lezele egi: tala mukunda matshi gukondo gutshita ima ya bonga mutangua dia gu hululuga(Guphema). ²⁵Wa lezene egi khanji mutanga Davidi wakadi nayni tangua diakalele nu funu nu nzala.(muene nu athu adi nao). ²⁶Pila tshi ya ngidile monzo ya Nzambi mutangua abiathar wa kadi fumu ya mafumu nu wadile mapha shigo (Ya gaswe ya wagaswe wa idia wudi wa gutota), nu nji wa ahanene gua athu akhalele hene?²⁷Yesu wa lezele egi gilumbi gia guhu luluga gidi mukana nu mavu agaswe uvi mavu agaswe eshigo mukunda nu gilumbu gia guhululuga. ²⁸Ngeyni muna Nzambi udi fumu nu gilumbu gia guhululuga.

Chapter 3

¹Muene wa nginine nji mu inzo ya gusamba , gua khalele mu katshi muthu nu hute. ²A khalele gu mutala sha ha gumona gula wa jiya gubelula muenya hute mu gilumbu gia guhuima , mu phila ya gumufunda:³Yesu wa lezele muthu ya hute egi " zuga , magana ha ktshi dia Athu ". ⁴Yesu wa hudile athu egi "Idi ya bonga ha gusala mambote , nga gubola mu gilumbu gia guhuima , nga ha guhana monyo , nga gubemba muthu ha gufua ? uvi A henele tedie .⁵Wa wendesele meso nu khabu , wa vile khenda , mukunda nu gu kolesela guawo guamitshima , wa zuelele gua muenya hute egi " sununa koko diaye" wa sununile koko diene , Yesu wadi belula " . ⁶Hene henyanyi a falisaye azogele , ayile mu kota gipungi nu enya helode ha gumushiya.⁷Hene Yesu nu alongagi enji akatugile nuiyu mu khelele go ya muta wa koma , guene athu avula akatugile gu galileya nu gu yudeya. ejile gumuhatasha. ⁸Gu yelusaleme, nu membo a koma a yudeya , gu Idima ti nu mu mavu a yolodani , nu mu membo anyi adi khanda nu khanda nu tire nu sidoni athu avula avile ndaga jinyi wa khadi musala , ejile gua muene.⁹Wa zuelele gua alongugi ha gulonda wato mukunda gimvuga gia athu giejele mu phila gula gumudiata go. ¹⁰Wa belushile athu avula mu phila egi wanyi akhalele nu ukhashi akhalele muza , nu matangi a gumu kwata.¹¹Mu tangua dinyi pheve jia bola jia khele gumunona , jia khele mufugama gu twama dienji nu gukaluluga egi "Udi muna Nzambi ". ¹²Wa Ahuile mukhala ha gula gumujiyisa go .¹³Wa kandugile ha mulundu , wa tamegela yanyi akhalele mutshigina , ejile gua muene. ¹⁴wa ponele kumi nu muyadi (Wa atemegela , tumua) , mukunda a khele gifundo gimosi egi mukunda muatuma mulonga. ¹⁵Nu mu ngolo jia gukaya o pheve jia bola. ¹⁶Wa solele kumi mu muyadi sinoni , yonyi a wile jina dia petelo.¹⁷Zaki muna zebedeyo yo ani phangia zaki yonyi awule jina dia Boanerge , Yinu tendula egi muna ya mwandu. ¹⁸Andele , Filipino , Baditelemi , matayo , toma , zakemuna Alfe, tadeo , simoni Zeloti. ¹⁹Yudasi Isikaloti , yonyi wa mu digile.²⁰Gungima a yile gu Inzo , gunu thundu ya athu ya kugamene luko , uvi gua khalele go phila ya gudia. ²¹Tangua fami yenji ya vile ndaga yene , ejile ha gu mukwata , azuelele egi : "gua nu jiya genji go" ²²Tulagi tua bulumugile gu yelusalemi tua zuelele "egi"udi nu Bezebulu.Mukunda.mukunda udi mukaya ma diabulu , mukunda udi fumu wa ma.²³Yesu wa ta megele alongogi eze mu khulo yenji , wa alezele mu gingana egi:"phila tshi satana wa jiya gukaya satana na muko? ²⁴Gula gifumu gia dikapa gifumu giene gia lenda gukala nu ngolo go. ²⁵Gula gisapa gimashi giadikapa mi itshidi gia fete bwa. ²⁶Gula satana wa disagisa mwene hakendji wa dikapesa gwa lendele gukhala nu ngalogo, gusuga. ²⁷Hashi nu muthu go wa jiya gungila mu inzo ya muthu wa ngolo gukuya sha. ²⁸Ngumu mileza diago mba ngu totesela athu masumu amo agaswe nu mashingo ageswe mba aashingana. ²⁹Uvi mashingana egeswe gu khanda ya pheve santu mba amitoteseya go , ata muthu muene wa galegele disumu dia mayilago. ³⁰Yesu wazuelele ima yiye wa gaswe mukunda azwelele egi : udi nu ga pheve gabola. ³¹Ginendji nu apangi endji ejile akhadi honze mu mukanda : ³²Tundu ya athu alezele egie : "Mama nu apangi jia khi?"³³Kumbi dia wendesele meso gudi athu akhalele. ³⁴Mu khulo ye ndji , wa zwelele egie : "Talenu Tata mama nu apangi ami. ³⁵Koso muthu umusala luzolo lwa Tata Nzambi , muthu munu udi pangi ami , wa yala , wa mukhetu nu mama.

Chapter 4

¹Mbala imoshi wa yandigile gulonga mu kulo ya muta wa koma.Thundu ya athu ya mujetele gu mwila wenji. ²wa ngidile mu wato holo dia meya. Wa alongele ima ya vula mu ingana mu malongi enji wa zuelele egi :³"vuenu! mukuni wa mbuto wa zogeke mukuna. ⁴ tangua a khalele mu kuna mbuto iko ya bwile mu njila , tunjila tua dile mbuto ya zogeke. ⁵Mbuto iko ya buile mu mavu a maseso , a khalele go nu mavu avula. ⁶Tangua dia zogeke dia wokia mbuto mukunda miji ya khalele go mbuto ya wumile. ⁷ Mbuto iko ya bwile mukatshi ya songosongo , songosongo jia dile jia kula jia shiya mbuto. ⁸Mbuto iko ya buile ha mavu bonga ya zozele mbuma jia khalele mukula nu guvula. ⁹Mbuto yene ya butile mbala makumi a wana , iko makumi a sambanu , iko khama. Wa zuelele egi: yonu udi nu matshi a guvua ave. ¹⁰Ttangua Yesu akhalele akhenji wanyi a khalele pene pene nu muene nu enji kumi nu muyadi ha mu hudile mukunda nu malongi a ingana. ¹¹Wa alezele egi: gua henue mudi mujiya ima ya gifumu gia Nzambi. Uvi wanyi adi honze ima ikima idi mu ingana. Mukunda kana adi mutala , atale uvi gu mona ndo , ata adi muvua , uvi ale guva ndo , kana adi mu bakisa , ale gubagisa ndo. ¹²Kana ndo mba akhala mu jieta gwa Nzambi enji mba udi mu atotesela gubala. ¹³Wa alezele egi "mshi genu go mujiya o gingana gigi?" ikwatshi mba mujiya ingana iko ? ¹⁴Mukuni udi mukuna ndinga. ¹⁵jiko jia buile mu khulo ya njila ; idi egi ndinga longeye, uvi satana wa itambudile mu katshi diawo. ¹⁶Ako adi wanyi a ku niyeha mavu a maseso , wanyi a vile ndinga nu kiese. Ashigo nu miji mukatshi diawo , hene idi mu atota mu tangua dimoshi. ¹⁷Mba eza gudi kapha nu mavanga mukunda mu ndinga adi mukhala muyungana. ¹⁸Ako adi wanyi akunyiye mu katshi jia songo songo. Avile ndinga. ¹⁹Uvi ndaga jia ha mavu , gudimba , gimuwama , nu gutshigina gua ima ya vula gua ngila mutotesa ndinga phila ya gubuta mbuto guthugu. ²⁰Ha gusugisa , jiko jia buile a mavu abonga. Adi muvua ndinga , adi mu itshigina , idi mu bata mabundu ; ma kumi a tatu , makumi a sambano , nu khama " ²¹Yesu wa zuelele egi: (nanyi akhatshi dienu wajiya guhaya muinda monzo agu haya moshi ginda nu gosha mbeto? mba ha guhala mukatshi egi gu tulula gakui ga tshiya. ²²Guvi gushi ugima ha ushiga ndo mbayi konda gujiya egi gushi gima giswegi ndo mbayi konda ujiya gua ujiya gua agaswe. ²³Muthu u matshi mukunda uguva ave. ²⁴Wa alezele egi "mukeba mukunda nu ima inyini mudi muvua. mba mudi nu giteselo ginyi mudi mutesele , enji mba adi mu miyiga. ²⁵Mukunda yonu udi mugima , mba uheta ima ya vula , uvi yonu mba ukhale ha mago hathugu mba utambudiya nu ndambu ya khala nayo. ²⁶Wa zuelele luko egi"Gifumu gia Nzambi gidi ule muthu udi mukuna mbuto mu mavu. ²⁷Mu phipha wa sawama , uvi mu mwanya wa zuga mbuto idi muzoga nu gukula ata guashi go mu jiya phila idi muzoga. ²⁸Mavu abuta mbuma gwa hene hakhawo , hathomo lutango guhata itshitshi ha suga mbuma dia kolagale mugitshitshi. ²⁹Tangua mbuma ya banga wa zula phushi nu musanda mukunda sungi ya gukatula idi phene - phene ". ³⁰Wa zuelele luko egi "Twa lenda gudifwanese gifumu gia Nzambi nu gingana gigi kana wa jiya gu gizangule haguhanu tendula. ³¹Idi ule mbuma ya mutarde. ³²Tangua kuniya idi mbuma ya gabibila mukathi jia mbuma ji kima tangwa ya kuniya , ya zoga ya bwa mutshi wa koma wa gubalega mitshi ikima mu masamba , idi mu haga thango jia koma , nganyi tunjila twa gosa tudi mukita gianzu mu mavunda. ³³Mu ingana ya vula ule gigi , wa zuelele ndinga muphila ene a bagise. ³⁴Wa khalele mu aleza kaka mu inganga uvi tngua diaha kenji wa khalele mu tendula ima ikima gua alongogi enji. ³⁵Gilumbu giene , tangua gingweze gia buile , wa alezele egi "Zugenu tuye mu sambwa diko". ³⁶Lulu ngagi a bembele thundu ya athu , uvi wa ile n'awo , mukunda wa khalele thethe mu wato mawato ako akhalele hene. ³⁷Muphephe wa bala wejile , gitembo gia meya gia ngidishile meya. ³⁸Uvi Yesu muene hakhenji wa khalele gu ngima dia wato gutulo holo dia kuse. A muzugishile azwela egi"longi , ushi go mu tuvila khenda , eswe tu fwa. ³⁹Wa zugile gutulo , wa balela muphephe nu muta wa koma egi "Hena ! khalatedie" muphephe wa henele. ⁴⁰Wa Alezele egi"mukunda nu itshi ma khala nu woma? mushigo genu nu lukwikilu ? ⁴¹A khalele nu wo,a enji nu gudi zuelele ene n'ene egi "yogo nanyi? nu muphephe nu meya akoma adi mu mulemvula

Chapter 5

¹Ajile akuma ha sambua dia muta ula zala ndanda mu khanda ya dimbo dia garaza. ²Henyaha Yesu wazogele mu wato , muthu mumoshi wa khalele nu pheve ya bola , wazogele gu majiamo wejile mumonega gua muene. ³Muthu muene wakhalele mujinga mu khatshi dia majiamo. Ata n'anyi wakuyilego ha gu mukuata , nga nu gu mugitshiga nu ibende. ⁴Wa jitshigiye mbala nu mbala uvi wa khalele mu batula ibende yene ya gitshigiye gu malu , wa khalelesha mu batula ibende nu utadi. Ata muthu gua khalele go nu ngolo jia gumukwata. ⁵Muanyu nu phipha wa khalele mu khatshi dia majiamo nu mu milundu. Wa khalele mu kaluluga nu mu dinamenesa nu maseso amazo. ⁶Tangu'a dia monele Yesu ha leha , wa zudile phushi gua , nu guza mu fugama gu tuama dia muene. ⁷Wa kalulu gile egi : " ndaga itshi ngudi n'ayo n'aye Yesu , muna Nzambi wa gosa? nga buba mu jina dia Nzambi , unguhui lamba go " . ⁸sambu wa khalele mu muleza egi "Zoga mu muila muthu yago , eye pheve ya bola " . ⁹Yesu wa hudile egi "Ana gutamega egi nanyi ? " wa vutudilegi jina diami tavula tudi". ¹⁰Pheve jiene jia bubilenji egi utu tumigo gonze gua dimbo. ¹¹Tangu'a dinyinyi ngulu jia vula jia khalele mudia gikhatshi giene gia mulundu. ¹²A bubile gua Yesu egi " tu tume tu ngile mu khatshi dia ngulu jinyi " . ¹³Yesu wa jihuike njila ; pheve jia bola jia zogele gua muthu muene , jia ile mungila mu khashi jia ngulu. Ngulu jiene jiazudile phushi mu mulundu muya mubua mu gijiba , jia khalele ha mutangu'a mafunda ayadi afuile. ¹⁴Abambi 'a ngulu jiene , a lengele phushi ha guya muta ndaga yene mu dimbo dia koma nu mu membo a mukhele lego. Athu avula amonele ndaga yene mu phila ya balegele. ¹⁵E jile gua Yesu , tangu'a dia molele wa khalele ha thomo nu pheve jia bola (Tata megele ta vula) wa khala hashi , nu milele mu phila ya bonga , a itugile nu guvua. ¹⁶Wanyi amonele ndaga mu phila ya balegele gua muthu yonu wa khalele nu ndele (diabulu) a lezele wanyi ejile , ndaga jia talele ngulu. ¹⁷A yandigile gu bubila Yesu ha gukatuyga mu dimbo diawo. ¹⁸Mu phila Yesu anginyile mu wato , muthu yago wa yandigele gubondila Yesu ha guya n'enji. Uvi Yesu gua muhuile go njila. ¹⁹Uvi wa zuelele 'egi : "Vutuga mu inzo yaye gudi athu aye ute ndaga inyi Nzambi wa kita mukunda n'aye , nu ji khenda jia gu monegesa. ²⁰Hene wa yile adi mu ta megeya kumi ha gu jiyisa ndaga jinyi mu dimbo dia dekapole Yesu amu salele , wanyi avile ndaga jiene a khalele mu yituga. ²¹Tangu'a Yesu aza ugile ha sambua diko mu wato , gibuga gia athu azelele gua muene , khalele magana hehi nu muta wa koma. ²²Mu moshi wa mafumu'a nzo nzambi jina dienji zayirusu wejile , tangu'a dia monele Yesu , wa buile mu malu enji. ²³Wa yandiga gu mubondila giben egi " Mu mami wa mukhetu ufwa " gula wa tshigina giza u muhage mago ha mutue aguluge , ajinge. ²⁴Hene henyanyi Yesu wa ile n'enji , gibuga gia athu avula a hatele , ako akhalele mu phusana mu khulo yenji. ²⁵Gua khalele mu mukhetu mumoshi wa khadi muzogeya menga mvula kumi nu jiyadi. ²⁶Wa monele phasi mivula jia vula , watotesele ima ya vula gua minganga ,uvi gua hetelego mambote. ²⁷wa vile ndaga jia Yesu , wa phusanele phene - phene gu nyima , tangua dia khalele muwenda mu khatshi dia athu , mukhetu muene wa kuatele mulele ya Yesu. ²⁸Wa di zuelele muene hakenji egi , gula nga mulele wenji , ngudi me beluga. ²⁹Tangu'a dia kuatele mulele , menga abatugile , egi wa vile egi wa belunga. ³⁰Tangu'a di nyinyi Yesu wa vile egi ngolo iko ya zoga mu katshi dienji , wa balumugile gu nyima gua khalele athu a vula wa hudil'egi : "Nanyi wa ngu kuata mu milele ? " . ³¹A longoki enji a zuelel'egi : " Tata guvula gua athu adi muthu hata aye udi mu hul'egi nanyi wa ngu kuata?". ³²uvi Yesu watelele mu luega luenji ha gu jiya nanyi wa kita gima ginyi. ³³Mukhetu yago wa vile woma , wa buile gu tuama dia Yesu , ha gu muleza ndaga mu masonga akima. ³⁴Yesu wa mu lezelegi : Mumami wa mukhetu , lukwikilu luaye lua gusala ma bonga. Vutuga nu Ngemba , beluga gu gimbefo giaye. ³⁵Tangua ha khadi muzuela , Athu akatugile gu inzo ya fumu ya Inzo - Nzambi ejile , muzuel'egi : "munaye wa mukhetu wa fwa mukunda nu itshi udi mu monesa longi pasi ?". ³⁶Tangua Yesu avile ndanga ndinga inyi , wa zuelele gua fumu ya Inzo - Nzambi egi : "guvua ndo woma , khala nu gukwikila " . ³⁷Gwa tshiginenego gu hana inswa ata gua muthu ha gumusumbiga , khuta piele , zake , jiya phangi ya zake. ³⁸Mukuta wawo ayile mu inzo ya fumu ya Inzo - Nzambi. Yesu wa monele athu a khalele mu haga makelele , akhalele mu dila nu gudi bula thulo mungololo. ³⁹Tangua dia ngina mu inzo , wa zuelele egi : "Mukunda nu itshi mudi mudila ? mona yogo udi gu tulo , gua gile go " . ⁴⁰A yandigile gumu lela mwa vula , uvi wa azolele khungi yawo ya gaswe. Khuta wa nginishile sha mona ni gima mona muene nu wanyi akhalele muza n'enji , nu gifundo gia hageye mufi. ⁴¹Wa kwatele koko dia mona wa file , wa zuelele egi "Talitha kouw " gisongidila "Mona mukhetu , nga zuela egi zuga " . ⁴²Mu tangua diene mona wa zugile nu guwenda wa khalele nu ivo kumi nu jiyadi. Athu ayitugile. ⁴³Wa ahuile mukwala (shigo) ya gula gujiyisa ndanga yene go gua ata muthu. Wa zuelele a muhue ima ya gudua.

Chapter 6

¹Wa zoge, nu gu ya genji mu dimbo diao, a alongigi enji a muhatele. ²Mu gilumbu gia gu huima wa yile mu longa mu inzo ya Nzambi. Athu a vula akhalele muyituga. Q khadi muzuel'egi "Gui guadi muzulu malongi wawa?" "Ungambi wa phila itshi wa huiye?" ³Ishi go muenya mabaya go, muna maliga, enji a akhetu eshi go haha mu katshi dietu go?" A khalele mu muyegula. ⁴Yesu wa alezele egi: "Gushigo profeta mu khatshi dia inzo ya shenji go." ⁵Ishigo nu phila ya gusala gima gia koma, nga ha guhaga akashi mago ha mutwe, egi abeluge. ⁶Gukonda gukwikila gua muyigishile wahile mu membo a gikatshi ginyi mulonga. ⁷Watemegele kumi nu muyadi, wa atumile muyadi, wa ahuile giyega holu jia pheve jia bola. ⁸Wa alezele ha gula guzula ndo ata gima mu njietelo, khuta gitshidi gia mutshi, dipa ndo, saki ndo, falanga ndo mu thenga (luk). ⁹Uvi gusudiga sapata ha malu, guzula ndo lubula. ¹⁰Wa alezele egi: Tangwa di kima mba mungila mu inzo imoshi, bandenu muene nu lusugu mba mukatuga. ¹¹Gula mu dimbo dia koma nu gumiyamba go, nga nu vumivua go, zogienu, mu abundile fupi ya malu enu mba ikhale gimbangi giene. ¹²A zoge nu gulonga egi athu gu lenga masumu. ¹³A khalele mukaya pheve jia bola, nu gu kungula maji gua akhasi, nu gua belula. ¹⁴Fumu helodia wa vile ndaga jiene, mukunda jina dia Yesu dia jiyiwe mua gaswe. Avula mukunda nu nganyi, ngolo jia Idimbo Ikhumbuku jidi musala n'enji. ¹⁵Ako akhadi muzwela egi "udi Eliya", Ako egi: "udi profeta, phila ya profeta ji kulu mu tangua di kulu". ¹⁶Tangua helode avile ndaga jinyi wa zuelele egi "Yowani nga batshishile mutue muene wazuga". ¹⁷Elode wa kwatesele yowani, wa mukangesele shinga nu gu mumba mu bologo, mukunda nu ndaga ya Elodias (Mukajia phangunji filepo) yonu a zudile mu wala. ¹⁸Yowani wa zuelele egi: "Ishigo ya bonga ha guzula mu wala mukajia phanji'aye". ¹⁹Elodias wa vile giphi gua muene hene akambe phila ya gumushiya, uvi gua kuhuile go. ²⁰Elode wa khalele muvua Yowani woma; wa ji ile egi muthu yogu udi wa pelegeta mu mutshima, enji udi muthu wa bonga, hene a muhagele ha gutalewa mua bonga, gu muvua gua khalele mu mubuisa tungatunga, uvi wa khalele mu muvua nu giese. ²¹Guejila mu muenega phila, mu gilumbu gia gulungishile elode mvula ya gubutuga guenji muena wa londesele ima ya gudua mukunda nu mafumu a yita, nu wanyi akhalele mu hana shigo nu manene a galileya. ²²Muna elodias ya mukhetu wa jile mu kina gu meso ya athu ene, wa huile elode giese nu athu ata megele ha gudua fumu wa lezele mona mukhetu egi "Ngulombe gi ma gi udi mutshigina, ngu guhue nagio". ²³Wa batudile giba egi: "Inyi wa ngu lombu, ngudi gu guhua, ata kapa dia gifumu giami". ²⁴Wa zoge mu hula gi nenji egi "Gima tshingu lombu? ginenji egi: "Mutue ya yowani mubothigi". ²⁵Tangua di nyinyi wa nginajile mu phushi waza gua fumu wa mu lombu egi "Nga tshigina u nguhue he nyaha holo dia longa mutwe ya Yowani - mubothigi". ²⁶Fumu wa vile khenda mukunda nu giba gia batudile ha meso a athu atamegele, gua khalele go luko phila ya gutuna go. ²⁷Wa tumile phumbulu dia nu kengelele, wa mu huile sua ya gumubatela muto ya Yowani. Muphumbulu wa hile, wa mu batula muto mu bologo. ²⁸Wa batele moto holo dia longo, wa huile mona mukhetu, mona mukhetu wa huile gin'enji. ²⁹Alongogi enji avuile ndaga yene ajile muzula muila ha gu ufunda gu majiamo. ³⁰Athu agutuma a Yesu a dibungishile gua Yesu amutela mu phila a longele mbimbi nu gu tshita ndaga. ³¹Wa alezele egi "vutugienu mu mavu a fufuta nu fufuta ha guhuima tangua di moshi" mukunda athu avula akhalele muza nu guvutuga, tangua dia khalele go mu monega. ³²Hene anginine me wato ha guya gu mavu a fufuta nu fufuta. ³³Athu a amonele mu phila ya kadi mukatuga, hene azudile phushi ha malu muhata, Akumile mu fundo diene, athu a membo a koma. ³⁴Tangua dia tulugile ha sambua, wa monele thundu ya athu muza, wa vile phashi ha gua a mona mukunda akhalele wa imene ya konda mutadi. Wa yangigile gulonga ima ya vula. ³⁵Mu tangua dia gubalega, alongogi enji eza gua muene azuelele egi "haha tudi ha fundo dia mavu a fufuta nu fufuta, tangua dia balega. ³⁶Vutula athu aye mu membo adi hehi ha gukamba asumbe ima ya gudua". ³⁷Wa vutudile egi "A hanenu ima ya gudua adie" A zuelele egi gui ta jiya guheta ima ya thalo ya falanga a khama ji yadi ha gudisa athu?" ³⁸Wa zuelele egi "itshidi gutshi mudi nayo?" "Ndenu, tadienu" tangua a hudishile, azuelele egi "Itshidi itano, nu jishi jiyadi". ³⁹Wa hanele nswa gua athu athu a gukhasa holo dia mwangu mu gumvuga, gimvuga. ⁴⁰Adi tumbigile holo dia mwangu mu gimvuka gia khama, nu gia makumi a tano. ⁴¹wa zudile Itshidi I tano ya mapha tu jishi jiyadi, wa tu phula meso wa tala gosa, wa khesele wa sagumuna Itshidi ya mapha, wa hanele gua alongeshi ha gukapela athu akapeleye luko jishi jiyadi. ⁴²Adile khungi, enji akutile. ⁴³A nonele Itshinyi - Itshi ya mapha milonga ya zola kumi nu iyadi kiteso gi moshi nu jishi. ⁴⁴Athu akalele mafunda a tano adile Itshidi ya mapha. ⁴⁵Tangua di nyinyi, wa zudile Alongogi enji mu wato, ahile gu tuama gu khada ya betesayida, tangua dia vutudile athu. ⁴⁶Tangua dia ile, ayile ha mulundu ha gu samba. ⁴⁷Gingwenza gia buile, uvi wato wa khalele ha katshi - katshi dia muta wa koma, wa khalele ha khenji ha begele ha mavu. ⁴⁸Wa muenele phila a khalele mu phashi jia gupisa meya mukunda nu muphephe wa vula. Ha gumona tangua dia Ngwana, phene phene nu phipha, we jile gua hene nu guwenda holo dia muta wa koma, nu ji ngindu jia guabelega. ⁴⁹Tangua dia mumonele muwenda holo dia meya a yindudile egi a mona dia bulu, enji akabugile sha. ⁵⁰Mukunda a munonele akhalele nu woma, hene henya nji wa

alezele egi "Zulenu gikesa ! yogo heme! muvi go woma"⁵¹Wa ngidile mu wato ha gu khala , muphephe wa huile hene ayitugile mua vula. ⁵²Mukunda ajiyilego ndaga ya Itshidi tanoya mapha , hene mitshima ya akhalele ya kola. ⁵³Kumbi dia aza uga , amonele thotho ya zenesaleti , agitshigile wato. ⁵⁴Kumbi dia azogele mu wato , hene a mujihile gia. ⁵⁵A ndinyile mu dimbo nu guyandiga gulonga , nu hagumubatela mbefo holo dia itanda , khanda jia vile ndaga jene. ⁵⁶Wa balegele mu membo , nu mu membo a koma , gunu akhalele muza nu mbefo ha mbaji , enji a yandigile gubondila Yesu nu gu mulomba ha gu kwata songi ya mulele wenji athu avila akhatele mulele abelugile.

Chapter 7

¹Afalisayi ejile mu giphungi gua yesu nu tulagi tuejile gu yelusalemi.²A monele egi a longogi akhalele mudia nu athu anyi a mago abola , a mvindu.³ Mukunda Afahsayi nu a yuda ana dia go konda gu yeva mago muphila ya gikalulu gia mambuta.⁴Tangua afalisayi a mu katuga ha mbaji ya athu , ana dia go konda gu wova mago gudi nu ikalulu iko ya vula a fete gujitisa nu inyi idi mutala guwova mbungu , mabungu , nu nzungu jia khalegewe⁵Afulisayi nu tulagi ahudile Yesu egi : "mukunda na itshi , alongogi aye ashi go muhata gikalulu ya mambuta mudia mapha, mago a mvindu?"⁶Uvi wa alezele egi "mudi mwa athu a mbala jiyadi, yesaya wa zuelele mu gubigula mu ndaga jiji athu wawa adi mu nguhva lukumu kaka ha kano, uvi mitshima idi gua leha nu ame.⁷Gukombelela guadi mu kita gudi gua phamba , gua konda funu , adi musonega shigo ule gikalulu.⁸Mudi mubemba shigo jia Nzambi agu kangama gu ikalulu ya athu.⁹ Wa alezele egi "Mudi mubishila shigo jia Nzambi , uvi mudi mubamba ikalulu yamambuta.¹⁰Uvi mose wa zuelele egi : "hana lukumu gua Tata nu mama" enji "Mukima mba uzuela ndinga ya bola gua Tata nga gua mama gufwa sha ".¹¹Henue mudi muzuela egi gula muthu wa leza Tata nu mama egi "Nsadisa ikima mba uheta gua eme idi makapo a Nzambi. ¹²Heme mu shigo mu muhwa nswa ha kutwate, shenji nu giinenji. ¹³E mwashiya shigo jia Nzambi mukunda nu ikalulu inyi mua zangu dile enji mudi musale nu ima ya vula giteso gimoshi.¹⁴Wa tamegele luko thundu dia athu wa alezele egi: "Ngu vueni mu ngu ve.¹⁵ Gushigo gima gidi muza honze ha muthu gidi mu bolela uvi ima inyi idi mu zoga gua muthu idi mubolesa". ¹⁶Yoni udi mu matshi a guva awe.¹⁷Mutangwa Yesu wa katugile o yifundu ya athu ene a gidile mugisapa , malongogi eji a muhudile o disongidile ya gishuma. ¹⁸Yesu wazuelele : mudigenu nolulu a konda ndangu? mushi munona go yima ya gaswe ya nungila muthu yo mo mubolesu.¹⁹ Mukunda ya lenda go guvutuga mu mutshima wenji , uvi mu vumo nuguzoga mugavini ha zuelele nganyi Yesu wa zuelele egi ima ya gudua ikima idi ya bonga.²⁰Wa zuelele egi: inyi yi mu zoga gua muthu idi mumubolesa. ²¹Uvi gumutshima wa muthu gua nu zoga ngindu jia bola , gindumba , gishiya athu.²² Utambi , gu minya mateya ima , gubola guswega , gindumba , nzala ya ima , gubangiga lulendo nu gilau. ²³Yima ya gaswe ya sola yo no katuga gatshi diamuthu ejiyimubolese muthu muene.²⁴Ha katugile hene , wayile mu mavua iyi nu gu sidoni wangidile mu gisapa gi moshi eji gua shi ginene go mwithu azuye egie udihene guvi funu ya gudiswega ya khalele ga. ²⁵Mukumbi dinjinji , muketu munasi ya muneji ya mutetu wa khalele nu pheve ja bola , wa lezele egie udi haha; weji le nubwa mu malu enji. ²⁶muketu muene wa khalele mu giekimwanga syro feniala za mulezele ha guzola pheve ja bola honze ya muneji wa muketu.²⁷Wa muleza egi "yidi mua bonga anu adie thono mukunda yishi nu bonga ha guzangula dipha dia anu ha gunwa mbwa.²⁸ Guvi wa vutudfile egi "idi ngenyi" mukunda ata mbwa jidi gosha mesa gia nadia tuma twa ana tu mubwa.²⁹Wa lezele o muketu egi mukanda no guzuela gwa ye, gunda mungemba , pheve ya bale ya zoga gua munaye ya muketu ". ³⁰Wa yile gu ginzo yeji eji wa sangele o muneji wa gubanda ha gitanda enji pheve ja bola ya zogela gade.³¹Wa kutshi gile o mavu a tulo , wa balege mu sidoni mu nzila ya mutagu. ³²wakoma wa galilea enji wa kumine mu mavu a dekapolo .³³Wa muzudile musingenga , gwaleha mu thundu ya athu mu khanda wa mungidishile munue mu matshi , wa kwatele ludimi nu mate. A mubatele gifua matshi, gua khalele nuphashijia guzuela , a muzongele ha gu mu haga mago. ³⁴Watalele gosa , wa hima wa mbagisuvu wa zuelele egi:efata , disongidila"kanguga.³⁵ Mutangwa dinyinji , matshi enji a kangugile , inyi ya khalele mu kwata ludimi ya boleseye enji wa lendele guzuela mua bonga.³⁶Wa alezele egie guleza muthu ndo wiha guhena tedie , wa alezele ha gukhala mua bonga bonga. ³⁷A kamuyituga nu guzuela egi "udi mukita yima ya gaswe ya bonga majila go , uzuelesa nu athu afwa matshi nu guzuelesa tutabu.

Chapter 8

¹Gilumbu giene thundu ya athu ya khadi ya vula , nunji ima ya gudua ya kalele go. Yesu watamegele alongi enji , nu walezele egi. ²N²gudi (gudi) gumu vila khenda ndaga tuakhala nenu ilumbu itatu , gu dia ndo. ³Gula nga vutuga gu jinzo mba jia gu fua. mukhatshi dio ako akatugile gualeha. ⁴Alongi amuhudile guyi tuajia guheta mapha ha gusadisa athu wawa. ⁵Wa ahudile egi : tudi nu mapha gutshi , avutulegi sambuadi. ⁶walombele thundu ya athu ha gukhala hashi , wa zudile mapha , wa abatudile Itshidi - itshidi wa longele Nzambi nu waleze alongi enji guhaga mapha guthuala ya athu. ⁷Akadi nu tushi wa lombele Nzambi wa lombele gua alongoyi gukapela athu mapha ene. ⁸Adile , akuta ayandi jile gu nona tu itshidi twa begele , milongo sambwadi. ⁹A khalele giteso gia funda jiwana jia Athu Yesu wa avutudile. ¹⁰Gunyima avudile muwato nu alongogi ayile nao gu Dalmantha. ¹¹Afalesi a muhatele ayandiga guzuela nenji amulombe gima gimoshi gidi mu muenega gifa gia katuga gosa.ha gumuku kila. ¹²Yesu wa himine mu pheve yenji nu wa zuelelegi mukunda natshi khugo iyi idi mukamba gidimbu.nunji ngami lezena gushi ata gidimbu gingoshi mba gimuegago gua khuko nyi. ¹³Gunyima wabembe wangidile muwato wayile guma gu ko. ¹⁴Alongi ajimbidile guzula mapa guasalele khuta digoshimu wato. ¹⁵Wakebishile muyima ya bafarible nu ya herode yidi mufunzu muna athu. ¹⁶Alongeshi enji akadi gudihula ene nene mukunda akalele gao nu mapago. ¹⁷Yesu wajiyile gu nyima, wa hudi wa zuelele , egi, mukunda na tshimudi gudi hua pashi jia mapa mba fubidilego ? muaji yilego ? mutshima yenu ya bua yakola ? ¹⁸Mudinu meso mushimuwa go mushi mu ungu luga go! ¹⁹Mukumbi nga kesele gitshidi itano ya mapq mukunda nu fundaji tano jia athu inda gu tshi ya mapa muakalele na go avutudile mvutu egie kumi nu iyadi. ²⁰mutangua nga zengele itshidi sabuadi mukunda nathu funda jiwana mapa akadi gutshi mua hetele , ahanene mvutu egie sambuadi. ²¹Wa lezenegi mushi mujigo kaka? ²²Ha hetele gu bethsaida athu a mu batele gifofu alombeles yesu a mukwat. ²³Yesuwakwalele gifofu wagibalele gembo wamukangudile meso wa mutshidile mate nu wa muhagele mago ha mutue wa muhudilegi udi munona ata gima gingoshi? ²⁴Ngudi munosa athu avula nu mitshiidi muwenda. ²⁵Gunyima wa hagele mbala ya iyadi wa hagelegele mago bolo dia meso , muthu wa kangudile meso nu nji wa munene ima ya gaswe muabonga. ²⁶Yesu wa tumine gumbodienji nu wa mulezele egi "ungidigo mu dimbo". ²⁷Ha zogeles yesu mudimbo dia cesarée dia filippia munziala wa hudile alongi enji egi athuitshi adi muzuela mukunda neme?muhule mvula. ²⁸Ako adi muzuele egi yowani batista , ako egi eliya ako egi profeta. ²⁹Wa hudile egi itshi yidi muzueteya , ngudi nanyi? petelo egi udi kilisto. ³⁰Yesu wa lezele egi guleza ndo muthu. ³¹wa longele egi muna nzambi mbo mona pashi , mba mukwatagua tulagimbo bishidiya mukatshi dia akulu nu anganga nzambi , mbo shiya gunyima ya masugu atatu mba uzuga. ³²Wazuelele nu masonga uvi peletu wa mutamegele musingenga yandiga gumubalela. ³³Yesu wabalu mugile wa tala alongeshi enji wabalele petelo , wamuleza egi katuga gunyima diani satana mba ushi mutalenji ima ya nzambi go khuta ya athu. ³⁴Wa bungishile atu agasue nu alongi nu nji wawalezegi egimuthu wa gasue udi hana gueme udi nayo ya gudituna ,nu udi nayo ya gubata kulushi ya gungu hata. ³⁵Uvi udi mutshigina guhuluisa lujingu luenji mbo mumutotesela mukunda neme nu mukunda nu maga abonga mbo guluga. ³⁶Mukunda natshi gudizalu muna gunyima watotesa ùonyo waye. ³⁷Itshi ya jiya gu kana muthu mukundanu monyo? ³⁸Wagaswe udi muva sonyi jiami nu ndinga yami , mukhugo inji yenya masumu uthambi , musa muthu mbaukala nu sonyi mukunda nu muene mba heza ùuvutuga mu lukumu luashenji nu manjeto abonga.

Chapter 9

¹Yesu wa zwelele egie : "Ngu muzuela mu masonga agaswe myi athu ako adihaha mba eshi mufwa ti mba amona gifumu gia Nzambi muza nu jingolo" ²Gunyima ya ilumbu isambano , Yesu wa zangudile piele , jake ti yowani wa abatele gu mulundu waleha. Ntangua dinyi wa dibalumine gutu ama diawo. ³Milele yendji yandigile gukadima mukunda ya kalele ya swelegeta mwavula. ⁴Tangwedi amonene eliya nu mose azogele musolola nu Yesu. ⁵Hene petelo ahanene a mvutu mulezo Yesu egie: longi mwabonga eswe tu jinge haha , tuleze tutunge isasa itatu gimoshi guaye , gimoshi gia mose , giko gia eliya" ⁶ Mukunda petelo gwakalele mujiya go gima giayuzwema , mukunda akhalele mu yoma. ⁷Tuta diejile mwatshiga mbimbi ya zogele mututa egye "yogo udi munami ngatigina mwavula , muvilanu ". ⁸Mbala yimoshi , kumbi dia khalele muditala ako , amonene muthu weka go kaka Yesu. ⁹Tangwedi , diabulu mugila ha katugila gu mongo , Yesu wa atumishile egie guleza muthu lo ima imwanona guleza muthu lo ti gilumbu mona ya muthu mba azuga mu lufwa. ¹⁰Aswegele ndaga inyene mi mitshima yo , ntangwedi akhalele mugudihula "guzuga " mulufwa imuzuelela ikhi? ¹¹Gu nyima amuhudile egie mukunda na ikhi misonegi ya mika nda izwele egie eliya adiance guza muvutuga. ¹²Mwene wa vutudile mvutu egie eliya mba udiangela tomo muku nda nu guvutula ima ya gaswe ha dia mavu? mukunda nakhi ndaga jiasonegeye egie muna a muthu mbau mona pashi jia vula mukunda nu ima ya hamavu , uba uzangudia hangenyi muthu wa pamba ? ¹³Ngudi gu jisa egye eliya wejile gale , amukitile ima ya gaswe ya bola ya tangujile gusala hangenyi ya sonegeye. ¹⁴Haguvutuga gu endji hakatshi dia milongeshi , asangele athu avula amubumbule , asonegi akhalele gudisagesa ene na ene. ¹⁵ Mbala imoshi hamumwe nene akhalele nu guswaguluga ayile mumuguha mbote. ¹⁶Wa hudile "milongeshi , ikhi mudi gudisagishila nawo ? " ¹⁷Muthu mumoshi mukatshi dia gipungi wazuele egie "bongi ngagubatela munami wa yala udi nu pheve ya bola udi gumushiya kamo. ¹⁸Wa mukwatele wa mubuisa hoshi , wa muzala mafulofulo gu kamo , wadidile mazo nu mvila wa mukalele te. Nga lezi alongeshi awe giye amukaye gu aleha ene a mukundu a mukundu. ¹⁹Mwene wa avutu dile egie athu agitugu mudi , mutangwa gutshi mbangu kala nenu ? matangwa gutshi mbangu misalesa ? Izenu nawo. ²⁰A mu batele nenji. Tangwa pheve ya bola ya mwenene Yesu , ya bishidile mona nu gukonya wa buile nu mafulo fulo azogele gu kano. ²¹Yesu wahudile shendji udi nu gukata makumbi gutshi ? shamona egye ya ndiga "gubutuga gwendji " ²²Wa mumbile mbala jia vula hatshiya , nu mume ya mukunda nu gushiya pheve yene. Kana umulegie usala gima , tuvile jikenda , tusalese. ²³Yesu watudile gye "kana walenda gumega ? ishi nu gumbinda gu gudi uthu wa gaswe umukwila . ²⁴Mbala imoshi shamona ya kabugile egye "Nga kwikila! " ²⁵Tangwa a Yesu amwenene gipungigia athu muza gudi ene , wabalele epeve ya bola egye : "eye pheve ya fwa kano nu matshi , ngu mugutuma nyi zoga guvutuga ndji lo ". ²⁶Pheve ya bola ya kabugile , mona wa konyele ndji , gunyima ya zogele mona wakalele ndji hangenye muthu wafwa , athu azuele gye "udi wafwa " ²⁷Yesu wamukwatele mukoko , wa munjigisa , mona wazugile. ²⁸Kumbi Yesu azugile mungila monzo milongashi yamuhudila gugisuegi : mukunda nakhi tadi gukoya pheve ya bola inyi. ²⁹wa vutudila mwutu egye : pheve ya nganyi yenu zoleya nu gisambo ". ³⁰Akatugile muya abalegele ha galileya. Wa tumine egyi athu gujiya lo guna guadi. ³¹Mukunda wakelele mulonga milongeshi yendji. Wa lezele egyemu na muthu mba umukuateya muhaneya hamago a athu mba mushiya gunyima gua lufwa , mba uzuga gunyima dia ilumbu itatu. ³²Kashi ene ajiyile go ikhiya zwelele mu phila inyi , akhalele nu woma hagu muhula. ³³Akumine gu capernau mukumba dia khalele munzo , wahudile alongeshi ikhi mumuza nu gudisagila ndjila ya gaswe? ³⁴azelele ata gima gu mukunda mu ndjila akhalele gudihula nanyi mbuta mukhatshi diawo. ³⁵Wa khalele hoshi watamegele milongeshi kumi nu iyadi , wazuelele egye : "kana muthu umu zuele egye ukhala muthu wa atomo , wemukala muthuwa suga , ufeti kala gisashi gwa athu". ³⁶wazudile mona ya zonda wa muha ga hakatshi diawo , wa mubatele ha mago , wazuele gyi . ³⁷Koso muthu umuzanyula mona yogo mujina diami , wa nguzangula eme , gushi go eme hakhami kashi muthu wa ngutumine. ³⁸Yowani wa muleze egue "longi tamoni muthu mukaya pheve jia bola mu jina diaye tamutunisa mukunda gwenu wenda neswe gu. ³⁹Kashi yesu wazwelele egye : gumutunisa lo mukunda hubakala gonu muthu mba usala gisalo gia bonga mujina diami nundji mba uzwela gima giabola mu jina diami. ⁴⁰Koso nanyigweshi go watutuna , udi nu eswe. ⁴¹Koso na nyi wa mihua kopo ya meya mukunda na kilisto , ngumumileza mene mene , gwa bidishilego dikapo dia gumu vutudila. ⁴²Ha muthu mba ubata mona wa mutumba mumoshi ndjila ya bola mukunda angu kunebula mwa bonga a mukande gibata musingo a mubishile mu muta wa koma. ⁴³Kana kogo waye wa gubate mwabola , ubatule ; ⁴⁴Mwabonga luzingo lwa shishi , kashi lo lua gukala mago iyadi abata gu milungi , mutshiya twakonda gujima. ⁴⁵Kana kulu wa gutwala guma guabola , ubatule mukunda idi mwabonga guzula monyo wa mayilago nu khulu wa. ⁴⁶gubatula mabola gukhala nu malu ayadi abonga kashi waya gu milungi. ⁴⁷Kana diso diaye dia gutalesa hama habola , dikatule. ⁴⁸mukunda mba ikala mwabonga gugungila mu gifumu gia Nzambi diso dimoshi kashi umbiye gumilungi. ⁴⁹Guma monyo yawo ya

gubishila mu tshiya twa ivo na ivo twakonda mba uma.⁵⁰ Mukunda ,muthu wa gaswe mbo waseya mungwa. mungwa udi wabongo kana wa bidisa lengo diawo , mutindu khi gudivutula ndji?

Chapter 10

¹Yesu wa katugile ha gifundo giene, waile mu khanda ya yudeya gu muta wa koma yolodani , gunu thundu ya athu ya jile gwa muene. Wayandigile gu alonga mu phila ya khalele nu gikalulu. ²Ha faliseya ejile gudi muene ha gumutela muheto , a muhudile egi "Yidi ya bonga gwa yala ha gudikapa nu mukhetu wa makwela ? ". ³Wa vutudile egi "itshi mose a mulezele go ndaga uji ". ⁴Azuelele egi "mose wa hanele nswa gwa yala ha gusonega mukanda wa gushiya dibala nu gu mukaya " ⁵Ya khlele mukunda mu gukola gua mitshima yenu hene a songele nganyi". ⁶Ha luyondigu lua ima ikima "Nzambi wa salele yala nu mukhetu. ⁷Hene yala mba ubemba shenji nu ginenji hagukangama gua mu khetu. ⁸Ene muyadi mba akituga musunyi umoshi. ⁹Mba akhala luko athu muyadi uvi musunyi umoshi ahagele hama hamoshi. ¹⁰Tangwa dia akhalele mu inzo , Alongogi ahudile nji mukunda nu ndaga yene. ¹¹Wa Alezele egi "yonu mba ubemba mukaji enji wa wata mukhetu muko , wa bwa mumasuku". ¹²Mu khetu mba utuna mulumienji , wa zudiya gua yala muko wa sala masumu" ¹³Athu abotele ana a mitumba gua Yesu , mukunda ha gu ahaga mago , uvi alongogi a monele gubola , a avutudile. ¹⁴Gwadile Yesu wa mona wa khalelego nu kiese , wa alezele egi "Bembenu ana eze gweme mu atuniyisa go mukunda gifumu gia Nzambi gidi mukunda nu wanyi adi ole ana. ¹⁵Mu kielega nga mileza egi: yonu mba ubata ula guzula ndo gifumu gifumu gia Nzambi mutshindo wa ana mitumba , mba guva ngidi go mu giene. ¹⁶Yesu wa batele ha mago enji , wa asagumu ndo nu gu ahaga mago ha mutwe. ¹⁷Tangwa dia ayandigile guwenda muthu mumoshi wejile gwa Yesu , wa fugamene ha mabongo gu twama dienji , wa hudile egi, "longi wa bonga , ishi nga fete sala ha guzula monyo wa mwula nu mvula ?" ¹⁸Yesu wa zuelele egi "Mukunda nu itshi udi mu ngu tamega egi wa bonga ? gushi go mu muthu wa bonga khuta Nzambi phamba. ¹⁹Udi mu jiya shigo: Gu shiya ndo, gusala gubola ndo , gukuyando , guta gimbangi gia bola ndo , guzulagima gia muthu musingalongolo go, hua shaye nu ginaye lukumu " ²⁰Muthu muene wa zuelele egi "longi ngana lemvuga gu ima yene ikima katuga gubutuga gwami". ²¹Yesu wa mutalele , enji wa mutshiginile wa mulezele egi : " ya gukonda gima gimoshi Nda diga ima yaye ikima, gunyima ukape ima gwa athu adi asugami , mba udi muzangula gimvuama gosa , gungima giza ngu hate". ²²Wa khalele khenda khenda mukunda nu ndinga yene , wa vutugile. ²³Yesu watelele alongogi , wanyi akhalele a mu zuinga wa alezele egi "Idi phashi gua athu adi muwama ha gungila mu gifu gia nzambi " ²⁴Alongogi ayitugile a guvwa ndaga jinji uvi yesu wa alezele luko egi" Ana , idi phashi ha gungile mu gifumu gia nzambi. ²⁵Idi phashigua mbiji uji kamelo ha kubalega mu huina dia shindani , uvi muthu gumona phashi ha gungila mu gifumu gia nzambi. ²⁶Alongogi ayitugile nji azuelele ene nu ene egi "Nanyi ya jiya guguluga?". ²⁷Yesu wa alezele egi : "Ndaga jidi athu mu menele phashi jishigo phashigua nzambi " mukunda ima yikima katiye gua nzambi". ²⁸Petelo yandile yu zuele n'enji egi "Tala ta bemba ima yetu , ta guhata". ²⁹Yesu egi "Ngudi gu mileza ima ya masonga , gula muthu gubemba ndo inzo yenji , aphanji énji a mala nu akhetu , ginenji nu shenji , nu ana , nu mavu mukunda nu ndinga ya nzambi. ³⁰Mba azudi go mbala khama ha mavu , jinzo , aphanji amala nu akhetu , mama , ana , nu mavu mukunda nu phashi , nu ndaga mba jizu mba azudi go monyo ya mvula nu mvula. ³¹Avula athu a tho,a mba akhala a suga , wanyi a suga mba akhala a thomo". ³²Akhalele mu njila ha guya gu yelusalemi yesu wahile gu tuama alongogi akhalele muyituga wanyi a khalele mu hata ha nyima avile woma hene yesu wa katugile nu alongogi kumi nu muyadi wa yandigile gu aleza ndaga mba jibwa. ³³Vanu tudi muya gu yelusalemi , muna muthu mba uhaneya gua nganga nzambi nu tu lagi wawa mba amusambesa nu gu mushiya enji gu mu hana gu mago a mapaga no. ³⁴Mba adi mu mulela , gumutshila mate , gu mu beta nu fimbo , nu gu mutshiya uvi gu nyima ya ilumbu itatu , mba udi mufutumuga ". ³⁵Jake nu yowani , ana a zebedejo ajileha gu muleza egi "longi , tagulomba utusalela gima tudi mu gulomba. ³⁶Wa alezele egi "itshi mwa tshigina ngumi salele? ³⁷Azwelele egi ta tshigina mba tukhale mu lukumu , mu moshi gu mago a madia , mukogu koko dia mukhetu ". ³⁸Yesu wa lezele egi "mushi mujiya go gima mudi mulonga mba mutshigina gunwa mbungu inyi mba ngunwa? nu guzula mbotiga inyi mba ngu botigiya? ³⁹A mu lezele :mbatudi gu isala , ta tshigina yesu wa alezele egi "mbungu mba ngu nwa , mba mudi munwa muene , enyi nga botigiye" ⁴⁰Mu inyi idi mutalela gukhala gu koko dia madia nu koko dia gukhetu ishigo eme go ha gujiya uvi idi mukunda nu wanyi a londeye". ⁴¹Tangwa alongogi akokumi avuile ndaga giene a yandigile guvwa khabu mukunda nu jake nu yowani. ⁴²Yesu wa atamegele , wa alezele egi "mudi muiya egi wanyi adi mutamegeya egi adi mafumu a maphagano onoyala athu mu gingolongo wanyi adi mafumu a koma anu gu aleza egi, adi nugiyege. ⁴³Mukunda ishi go nganyi mu katshi dia gimvuga muthu mu moshi mu katshi dienu yonu udi mutshigina gukhala mbuta , ufwete khala musadi ya athu a gaswe. ⁴⁴Gula muthu mu moshi mu katshi dienu wa tshigina gukhala fumu , u fwete khala phiga ya athu agaswe. ⁴⁵Mukunda muna muthu we jile go athu amusalese uvi mukunda nu gu salesa athu ha gu ahwa mo,yo wenji ule makapo. ⁴⁶A kumile mu dimbo dia yeriko tangwa yesu akutugile muya nu alongogi enji , athu avula ahatele bartime muna time wa khalele gifofo gisalo gulomba ma gua athu akhalele mubalega. ⁴⁷Tangwa avile egi yesu wa nazaleti udi ubalega wa gandigele uhaga mikalulu egi :

yesu, muna davidi ngu vile khenda".⁴⁸ Athuavula ayandigile gumubalela nu gu muleza ahene tedie uvi wa khalele mukululuga sha" Muna davidi ngu vile.⁴⁹ Yesu wa maganele wa mutamegele athu atamegele gifwa meso egi : "zula ngolo , magana , uvi gugutamega "⁵⁰ Gifwa meso wa bishidila gazawu , wazugile wejile gwa yesu.⁵¹ Yesu egi "Itshi watshigina ngu kite mukunda nu eye" gifwa meso egi "longi , ngu mone luku".⁵² Yesu egi "nda lukwikilu lwaye lwa gubelula hene henyanyi wa monele, enyi wa hatele yesu mu njila.

Chapter 11

¹Talenu mukumbi dia buele pene pene nu yeluzalema akalele pene - pene nu Bethphage nu Betanie gu ngumba ya olive Yesu watumine alongogi enji muyandi. ²Nu wa lezene egi ndenu gu dimbo didi ha sambua dietu. Mu kumbi mba mungila , mba mumona gana gapunda ga gukanda ata muthu mumoshi khanji agninagale go. ³Muhika ngu lule nu mu muze nayo gula muthu wa muthu wa mihula :mukunda na thi mudi muyitulula? mumuvutulegi ; Fumu udi nayo nu Fumu " nu mba uyibemba mbala imoshi guza gugu." ⁴Ayile nu amuenele punda ga gu kanda ha nze hamu fulo mumukidi wakoma nu ayikangudile. ⁵Athu akadi hene a alezelegi itshi mu kinga hagu kangula punda igni". ⁶Avu tudile mvutu gifwa ya lezele Yesu athu anyi a abembebe muya. ⁷Malongi muyadi abatele phunda inyi gua Yesu abambebe milele yao holodua phunda hoshi mukunda hogulu Yezu a ngina. ⁸Athu avula a bambele milele yao hashi ako ambile thango jia mitshi jia zengele muyilanga. ⁹A khadi gutuala nu wanyi a muhata akhalele muzuela hozana ! lusagumunu lukale gua hetu dia fumu. ¹⁰Gifumu gia Nzambi gi sagumuge mujina dia shetu Davidi hosanna mudilu!" ¹¹Gu nyima Yesu wa ngidile mu yelu zalema wa jile mu tampelo wakalele mutala , ima ya gaswe ; gilumbu ginyi gia yile mibonga nu nji ahile gu Betania nu kumi nu muyadi. ¹²Iusugu luagu hata avutugile gu Bethania nzala ya kwalele. ¹³Nu amuenene gualeha mutshi uva figuier ya khalele mayiji , ayile mu yitala gula ajiya gu heta ata gima uvi amuenego go ata gila kaka mayiji phamba mukunda ya ha lelego sungi ya fige (ndulu, mahole). ¹⁴Wamulezele egie: "ata muthu mungoshi mba eshi mudia ata bundudimoshi go". Alongi enji ayivile. ¹⁵Ayile muyelusalema angidile , mutempelo ayandigile gu kaya athu akadi mudiga nu gusumba ma tampelo. wabishidile mesa a athu akhalele musombesa mbongo(Nzimbo) , nu mesa a yidigi ya mayembe. ¹⁶Wabembebe go ata muthu nu gima gia gudi. ¹⁷Walongele nu wa lezele egi "yakadi go ya gusonega : Nzo yami mba yikala nzo ya yisambu mukunda mu mavu agaswe uvi esue muayibushile nzo ya enya mubulu". ¹⁸Anganga Nzambi nu tulagi mukumbi dia vile ene ima ya zuelele akambebe pila ya gu mushia. Uvi avile woma mukunda thundu wa vula ya kalele hene ayitugile gugulonga guenji. ¹⁹Ha bule gingueze alengele dimbo. ²⁰Ha gu balegela gu ene mu gimenegesa amuenene figuier (Mutshi) wa wama ti nu gumiji. ²¹Petelo wa wungugile nu wa lezene egi (Rabbi) "longi diami , tala mutshi wa shinjile wa wuma". ²²Yesu walezele egi : "Kalenu nu gutshigina gua Nzambi". ²³Muma songa nga mi lezena egi wa gasue mba uleza ngumba egi: "Zuga nu nda ubue mumuta wa koma ubangi go , uvi kwikila nyi ima ya zuelele mba yisalama nu yene nji Nzambi mba kita. nu nji nga mileze egi hene" ²⁴Mudi musamba nu khalenu nu gudima egi mba mu heta nu mba ukhala nu eswe. ²⁵Mu kumbi mudi ya gumagana mukunda nu gusamba mudi nayo ya gu ditote sela akuenu ha gula henu wagesa wajiya gumitatesela nji ima yenu yabola. ²⁶Uvi kana watotesele mukuenu go shaye wagosa mba gueshigo gu gu totesela masumu aye" ²⁷Ha vutugile gu yelu zalema mukumbi dia khalele Yesu muwenda mu tampelo Nganga Nzambi , nu tulagi, nu akhulu ejile gudi muene. ²⁸Amulezele: "musua itshi udi mukita ima iyi? nanyi wa guhuile guyega jia gusala ima iyi? " ²⁹Yesu wa uhule ufumu wa guyisala ? Yesu wa lezene egi: "Ngudi gumi hu la muhu. Nguhuenu mvuthu nu mba ngu mumileza gifumutshi gudi muki la ima eyi. ³⁰Mbotiga ya yowani ya kathugile gosa to gua athu "Ngu huenu mvutu". ³¹

³² Kana tuazuele nji ; idi muza gua athu":thundu ya athu, nunji athu agasue akhadi muyindule egi yowani wakhalele profeta. ³³Nu ahule Yesu mvuthu egi: "tushi mujia go ". Yesu walezenele egi: "Neme nji ngushi gumilezena go gifumutshi ngudi mukitila ima iyi".

Chapter 12

¹Lulu yesu wa yandikile gulonga mu yishima; yuazuelele"yala mumoshi wakunene o mutshi wa umo wa yevungila lupiango khandu na khandu eji wa pundile o wina ele gikumeno gia matombe wa tugile e fuluene ahyile a sadi ya vino muya di ;gungima dieji, wa yilemu wenda.² Mutangua dia lungima dieji , wa musadi mumoshi gua magema mukande no guzangu la mabundu ha vino.³ Guvi a mukwatele , amabudile eji a mukuyele mago hatugu. wa tiamine o muthu wa mudimo muko guvi amunamesele nu tue eji amukuatesele sonyi jia vula.⁴ Wa tiamine o muthu wa mudimo muko guvi a munamesele nu mutue eji a mukwatesele sonyi jia vula.⁵ Wa tumise o muko guvi a mushiyele a kitile luholo lungosi , ashi yile athu a gaswe mutshindo umosi gubunda ako ji eji mako.⁶Guakalele lukio o muthu muko ha gutuma , muneji mumoshi wa gutshigina , wakalele muthu wa sugo ya a tumine wa zuelele ozojitisa a munami.⁷ Guvi ngema a dilezele ene ne ene "talenu e pingua guzenu , tinudieye , eji givuama ba gikale gietu pingua.⁸ Ba monukwata ba a mushiya , eji ba amubisila gonwe ya lupango.⁹ Luenyelu gumu ya vino yitshi ya kita ? bo muza , bo bebisa o magema a vino eji bo huvi o vino gwa athu ako.¹⁰ Khuji ma tangele o yisomi yiye ndo ? diseso dia bisidile o tungi jia jinzo , dia buile dia fumu mu khomo.¹¹ Yima yeneyakatu gwa mfumu gi yina ya guyituga gumeso .¹² A kamukamba pila ya gukwata Yesu , guvi a kamivwa woma ya gifundu gia athu mukunda akamujiye egie wa alezele mu gishima mukunda ne ene;wa akatugile geji eji wa yile yeji.¹³ Mukumbi dinyi a mutumine bafalizi ako eji ha gutela muheto mu yingana.¹⁴ Mutangua a kumine , a mulezele: "longito mujiya egie wa navu gaye ndo o ngindu ja athu ako ndo eji wana na kabisa geye athu do : wana longa ndangu ja mwa bonga shajila yu Nzambi.¹⁵ Yidi mwa bonga ha gufuta o gitadi kwa seizure? talendele gufutaga ndo.¹⁶ Givu yesu waji gile guswege ifu o giwa zuelele : "mukunda na itshi megumega vu mbongo mukunda gumibelese".¹⁷ Batele yemosi gwa yesa wa alozele egie yuyi gifa nuisu gia nany? nu yisoni ? "Avutule idiya kaisula".¹⁸ Yesu wa zuelele ; wenu kaisa yidi ya kaisa yi ya azambi ya nzambi " ayitu gila makunda no yime yene.¹⁹ Gungime ma sa dusse a tshiginine gu shi ndo gufutumuga gu lufua , ejile gwa mwene a muhudile.²⁰ longi, mose wa sonogene: givu phagia yala uvafwa eji wa bomba , wa bombele monando yala muene ufwelele guwata mu ketu mwene,mubuta neji ana mukunda na phagiezi.²¹ Gwakalele aphangi sambundi , yo nyi wa thomo wa watele muketu , wa konda gubembe mona.²² Eji yala wa giyadi wa file no gubemba mona ndo giteso gimoshi no wa gitatu.²³ Wa sambwa diji gwabembe ndo mona mimoshi gugima , muketu wafile eji.²⁴ Mu lufuta muga , ba ha mutuga mu lujingu , nani bo kala mukwa mukelu? ha gutalu eji a phangi a gaswe sambuadi a muwatele.²⁵ Yesu wazode ishi"mamone gima giene madi a guji bila guvi mushi mujiya go mikanda nu ngolo jia nzambi?²⁶ Mukunda lusagu ba futu nuga mu gufua ba eshi mukala ata yala ndo , ata muketu ndo , ata wala ndo guvi ba mukala ele mawanjo gosa.²⁷ Guvi yinyi imutala gufua gwa anyi bafu tumiga , matangelego o mukunda wa mose mu lusagu nu ndaga ya zenyi dia shiya.²⁸ Yagwashi nzambi a zuelele eji wa zuete"eme nzambi ya abrahama , nzambi ya yisalu , nzambi ya yakobo?²⁹ Gueshi nzambi wa athu a file go , guvi udi nzambi ya athu a monyo enyi mu didiba mwavula.³⁰ Galagi mumoshi ha katshi diawo wamanesele yipapa yau ashigineeye yesu wa vatudile.³¹ Mwa bonga amu ha dile lukio , shigo yitshi ya balega o ako.³² Yesu wa vatudile "ya fumu ya gaswe idi"swa isalele fumu udi nzambi wetu fumu udi mumosi.³³ Ufeti gutshigina fumu nzambi wa ye mu mutshima wa wagaswe , mu matangi a ye agazue , nu mutshima waye wa gaswe nu ma ngolo yuye jagaswe.³⁴ Tala o nukwala wa giadi udi mu gutshi gina phagiaye ele eye gushi ji no shigo yiko ya balega yiko.³⁵ Galagi gazalele"ma bonga longi wa zuedi ya masonga egie nzambi udi eji gushi ji muko wa mubalega. Gushigina gwa mutshima waye wa guswe nu matagi a gaswe eji nutshima wayi.³⁶ Gutshigina ga mutshima wa guswe na matangi a gaswe waye nu ngolo jiaye ja gaswe eji ha gushigina o phangie ye ele eye mwene , jidi ja gubalele o mukwala ya gaswe gwadile yesu ha mwenene egie a vutula o mvuta ja bonga ja gangu , ushi gwa lehu nu gifumu gia nzambi , gugima muthu mumoshi gia nzambi , gugima muthumumoshi go , wa muhu dile lukio gua .³⁷ Yesu wa vatudile mutagwa ya kanulonga mu tempelo wa zuelele : "ikuashitu lagi ta muzele egie kilisto udi muna david?"³⁸ Dave di muene hankeji mu pheve yiji : wa zuelele : "fumu wa zuelele gwa fumu a mi kala ga kogo wami gu Tata , khala hashi no bagu balununa beni jaye goshi malu aye".³⁹ Davidi mwene ha nkeyi umutamega "fumu" igwatshi mashiya u zue ga muna nzambi ? yifunda ya athu a kamuhata na guswangaluka lueswe.⁴⁰ Mu malongi eji yesu wa zuelele : muheta go otulagi tu mu venda na malongiha leha eji no ji mbote mu yifundo ya athu ha gazwe ha gukala gifegia thoma gutuana mu nzo jia usambu ya bayuda eji mu wadi yu muminya eji no nzo ja mafola eji a mulomba mukivula mukanda athu a mona. Athu ene ba muhuya ndola.⁴¹ Tanguedi yesu wa kalele pene pene no ginda gia makapa , wa khalele mubala athu akalele mu ba makupa mu tepelo , mwama ja vula ja kelele mumba mufidi mumoshi wa konda gima weza eji wambile tu ibende yiyadi ha gilesio gia lufalanga lumoshi .⁴² Huengelu yesu wa tamene o malongogiejiji ene a zuelele "masonga , masonga gu milonga egie , mufidi yogo wa hana jia vula hagutala athu a gasia a mbile mu

ginda.⁴³ Mukunda athu aguave a hanene ahanene jia gaswe ndo. ⁴⁴mwene wa hanene no nutshima weji wa gaswe ,
mbongo ja begele ha gudila

Chapter 13

¹Mutangua dia kadi Yesu mutampelo mulongogi mu,oshi wa hudile egi : "longi Tata maseso abonga nu jinzo" wa muleza:² "Tala jinzo jia koma ? mba gushimusala ata seso dingoshi go holo dia diko uvi holo dia seso dinyi mba dikonda gupanzuya.³Mukumbi dia kale hashi gu ngumba elive ha sambua dia tapelo , pelelo , zaki , yowani nu andele a muhudele gu gisudi.⁴" Ngulezele languatshi ima yinyi mba isalama ? idimbu tshi mba yitujiyisa egie ima inyidigalega idi gale pene pene gu guza?"⁵Avuta mba eza mujina diami nu inji Yesu wa hendenele gua leza, kebenu muthu gu midimba ndo. ⁶Mba zuelegi ngudi kilisto. Mba atotesa avula.⁷Mukutangua mba muvua itumba nu milolo ya itumba, mba mudihu pashi go ima inyi mba yimusalama , uvi ishigo suga.⁸ Mavu nu mavu mba adi gudimega, gifumu nu gifumu mba gidi mudimenga; Mavu mba anyigana mu mabugu avula nzala mba yikala ya bala.⁹Dikebenu mba mihana gua mafumu nu mba mibunda nu nzo Nzambi ya ba yuda.Jia mayuda; mbamu sambesewa gutuama ya fumia mavu , matolila mukunda nu ame , idi gitue mua mukunda nene .¹⁰Sangu mba udigo guyilonga gua ha agaswe.¹¹Sangu ya bongana nu mba mi hana mba mudi hudigo itshi mba muzuela uvi mutangua mbadi tagana , ima mba muzuela mba yimijila , mbadigo enue mba muko muzuela , uvi pheve.¹² Pangi mba hana pangienji gufwa nu Tata , munenji.Ana mba bendu mugila ashao nu mba lo,bela lufwa. ¹³Mba mu yegula mukunda nu zina diami wagaswe mbo dindamana ti nugusuga muthu munu mbo muhulushiya.¹⁴Gula muamona ima yabola gisagasaga gu nu idigo nu gukala (udi mutanga ajiye) , wanyi mba khala gu yudeya mba lenga gu milunda. ¹⁵Uvi yonu mbau kala holo dia kangu dia gisapa mba guabu lumugaga nga haguzula ata gima gingoshi nndo. ¹⁶Yonu mbokhala mu gilanga guvutuga ndo ha kamba gazau.¹⁸Pashi mba jikala gua akhethu anyi adi numona mumoshi nu wanyi mbaka munuisa ana mu ilumbu yene. ¹⁷Sambenu mukunda ya jio kala musungi ya madidi go.¹⁹ mba gumukala mavanga avula enji khanji ya kalele muleha , mu tangua Nzambi wa londele ima, ti nu mamino , ndo , mba ishimukala gifwa wakalele. ²⁰Gula Nzambi nu gukatula ndo ilumbu yene mba gukalago ata musunyi umoshi mba uguluga uvi mukunda nu wanyi aponeye wa katudile thalo ya gilumbu.²¹Ngenyi kana muthu wami leze egie talenu : kilisto yo nyi luko uhenego mumuvilango. ²²Mukunda kilisto amambo enji nu maprofeta amambo mbamuenega enji mba mukita ipya nu ima ya guyitiga mukunda nu gumba mambo; kana idi ngenyi , ata wanyi aponeye. ²³Kebenu ! nga muwambele ima inyi ya gaswe gutuama.²⁴Gunyima ye itumba ya itumbunyi , tangua mba diza pipha , ngonda mba ibua pipha. ²⁵Temua jibua gosa mba jibua ho dia mavu uvi ngolo jia gosa mba yikala ya gu panzana. ²⁶Munyi mba mona muna muthu muza mu matuta nu ngolo jia vula nu lukumu. ²⁷Nunji watumile mawonjo inji nu mba abungisa aponani enji mukho ji wana , songi nu songi ya mavu ti nu gusongi yagosa.²⁹Tangenu longi dia figuie.Mukumbi dinyi thango jia diphanzana , nu jia yandigile gukula mudimuji egi musungi ya gishio gidi pene - pene. ²⁸Giteso gimoshi , mbamunona ima inyi musalama , pene - pene mumifulo.³⁰Mumasonga , gumu miwambela , gikhugogi mbagibalegago ti nu gusuga ya imeyi yagaswe mbayisalama. ³¹Zulu nu mavu mba balega , uvi ndinga jienji mba ishigo mubalegago. ³²Uvi mutalela ya ilumbueyi nu ya kumbi edi , ata muthu mumoshi geshi muyija , anjelo nji adi gosa , nu muna nji ndo , uvi Tata.³³Mu keba ! kangulenu meso , mukunda mushi go mujiya tangua didi ta kuma.³⁴ Idi giteso gimoshi nu muthu udi muwenda mu njila ya leha udi mubemba inzo yenji udi mubemba inzo yene ha mago a nsadi gienji muthu nu muthu nu gisalo gienji.³⁵Wa hana isua gua mambuta ya gu kengelela ;uvi mushi mujiya tanguatshi fumia nzo mba uza , mbala jiko mu pipha , mukhatshi dia pipha , mutangua dioso dila susua , mbalajiko mugimenegena. ³⁶Gula weza mugitu lumuisa , gumisanga ndogutulo. ³⁷Ingamilezena nga izuela gua konso muthu :kebenu!"

Chapter 14

¹Gilumbu gia wadi gia pake inyi ya mapha akonda gihemba , gua begele masugu ayadi. mafumu a gi Nganga Nzambi , nu akambele phila ya bola ya gukwata Yesu a gu mushiga. ²Adi zuelele egi "Gushigo mua bonga ikhale mu tangua dia wadi , gula ndo mba gukhala nu bulu - bulu nago mu katshi dia ".³Yesu wakumile gu betania wa ngidile mu inzo ya simoni yonu muengahute , kumbi dia akhalele gu mesa , mukhetu mu moshi wa ngidile mu inzo ha mago nu mulangi ya zala mananashi wanyi a thalo. Wa budile mulangi , nu gu tshila Yesu holo dia mutue. ⁴Athu ako akhalele hene avile khabu a zuelele hene nu hene egi : "mukunda nu itshi guzangela. ⁵Mananashi a jiya gudigiwa mu thalo ya gubalega khama ji tatu jia falanga , ha gu jihua gua wanyi adiasukami".Abalele mukhetu muene.⁶Uvi Yesu wa zuelele egi "Mu bembienue tedie, mukunda nu itshi mudi gu muyanga?" wa kitha gima gia bonga mukunda n'eme. ⁷Mua nukha nu a nsukami tangua dia gaswe , mua lenda gu asalele mambote , uvi mba mukhala go n'eme mu luega luenu go wa kitha gima ginyi gia fetele gukitha. ⁸Wa ngu kungula mananashi ha guyidiga muila wami gutwama ha gu ngu funda gu majiamo. ⁹Nga mileza mu masonga egi : fundo di kima ndinga ya bonga mba ilongewa ha mavu akima , ndaga ya kita mukhetu yogo mba umuzueleya mukunda nu muene."¹⁰Yudasi isikaliote , mu moshi wa kumi nu jiyadi , wahile gua mambuta aji Nganga Nzambi ha guvidisa mu phila ya gudiga yesu. ¹¹Mu tangua mambuta a Nganga Nzambi avile ndaga yene ,avile guse gia vula a hanele lagi dia ha gumuhua falanga.Wa yandigile gu kamba phila ya gu ahua n'enji.¹²Mugilumbu gia thomo gia mapha akonda khishi , ginji akhalele mu tambiga ana a imema mukunda nu pake , alongogi a hudile egi:"Gui tuya mulonda madia a pake , ta mbo dia ?". ¹³Wa tumile muyadi mu katshi dia alongogi , wa alezele egi"ndenu mu dimbo dia koma , mudi mumona muthu wa bata dibungu dia meya , mu muhata. ¹⁴Tangua dia mbo ngila mu inzo , mumu hata , mu leze fumi'a inzo , longi wa hula egi : tuleze sugu inyi ta mboza mudia pake nu alongogi ami".¹⁵Wamba gumileza gosa gua inzo , sugu ya koma ya gulonda mua bonga. Londienue imaguene. ¹⁶Alongogi ayile , angidile mu dimbo dia koma. Asangele ima phila wa alezele, hene a londele madia apake.¹⁷Mugingweze ginyi , wa jile mu kuma hene nu muyadi. ¹⁸Mutangua akhalele gu mesa mu dia , Yesu wa zuelele egi : "Mu masonga ngudi gumileza mumoshi dienu tudi mudia n'enji , wangu yegula". ¹⁹Abuile khenda khenda enji ayandigele gumu hula egi "Idi eme".²⁰Yesu wa zuelele egi "mumoshi dia kumi nu muyadi jonu tudi mu khesa n'enji dipha nu gudimba mu katshi dia bolo.²¹ Mukunda muna muthu mba ukatuga hashi'a mavu phila ya sonegeye mukundan'enji mu masonokua uvi phasi gua muthu mba u yegula muna muthu ! ya bongele muthu muene gumona gilumbu ndo".²²Tangua dia gudiga Yesu wa zudile mapha , wa asagumuna , wa akhesa itshidi itshidi. wa ahuele nu guzuele egi "zulenu wawu muila wami". ²³Muene wa zudile mbungu , wa vutudile matondo wa a huile , Ene a muile. ²⁴Wa alezele egi:"wawa menga ami adi gifanyi gia gudivisa.Menga wawa a bua mukundu nu athu avula. ²⁵Mumasonga ngudigu mi leza egi mba ongu nui go luku menga wawa nu lusugu mba ngu anua mu gifumu gia Nzambi".²⁶Gungima ayimbile ngimbo (khunga),hene ayile gu mongo wa mitshi ya olivier. ²⁷Yesu wa zuelele egi "mba mudi muya nu gulenga phushi , mukunda a sonegele egi: Mba abeta mutadi ya imeme , mba idi mwangana.²⁸Gu ngima hene mba ngu vuga mu lufwa , mba ngu midiangela gu galileya". ²⁹Petelo wa zuelele egi , Gula ako mba alenga , ame mba ngu lengago".³⁰Yesu egi"Nga guleza mu masonga egi, muphipha yiye guleza mu masonga egi , muphipha yiye gutwama kolombolo di taye mbala ji yadi mba utuna egi u ngu jiyago mbalaji tatu". ³¹Uvi petelo egi : Nga ikhala gufwa , n'aye mbangu fwa n'aye , gu isala sha" mukuta wa gaswe ya tshiginele.³²A katugile hene muya a gifundo gia khadi mu tamegeya egi Ngesetemane , gunu Yesu wa lezele alongogi egi" khalenu haha mutangua ngudi mu kombelela". ³³Wa zudile Petelo zake nu yowani ha guya wa ile n'awo , wa buile mu khenda jia khalele nu phashi. ³⁴Wa zuelele egi" ònyo wami udi mu khenda ti nu ha lufwa begienue haha , mubandi go".³⁵Yesu wa phusa nelegu twama , wa buile hashi , wa sambele , gula phila idi guene , tangua diphusane gu tuama. ³⁶Wa zuelele egi"Abba , Tata ima ikima idi musalama phila udi mutshigina.katula gu twama diami mbungu yiye udi ishi go mu luzolo lwami , mu luzolo lwaye".³⁷Wa vutugile , wa asangele gu tulo wa zuelelegua phatelo egi"simoniudi gutulo ? phila ya gukonda gu bwa gutulo ya khalele go ata tangua di moshi? ³⁸U buigo tulo, sambela ha gula utune phugumunuPpheve ya zala luzolo lwa bonga uvi musunyi udi pete - pete. ³⁹Wa vutugile mu samba ima imoshi.⁴⁰Wa jile wa asanga lukogu tulo uvi meso akhalele a gu nana gabiyo hene gua jiyilego itshi ha zuelele. ⁴¹Wa vutugile mbala ya thatu wa zuelele egi:"Mudi genu gu tulo? gwa balegela!tangua dia kuwa, muna muthu wa ha neya ha mago a athu a masumu. ⁴²Zugenu , tuye.Tala muthu udi mu ngu hana udi gale pene - pene".⁴³Ha khalele mu zuela , yu dasi mu moshi mu khatshi dia kumi nu muyadi , wa kuma nu thundu ya maphumbulu a ita ha mago nu phogo nu itshidi ya mitshi , atumiye gua mafumu a nganga Nzambi , nu tulaji nu mambuta a dibundu.⁴⁴Yonu ya mu yegudile wa hanele gidimbu egi"Yonu mba ngu yamba , mwene makwatenu ha gu mu bata nu gutaleya mua bonga " ⁴⁵Tangua yudasi a kumile , wa kondomogela gua Yesu nu guzuela egi "Rabbi" , wa yambele Yesu. ⁴⁶A mbile mago nha gu mukwata.⁴⁷Henyanyi mu moshi mukatshi dia wo wazolele phogo ya khusa , wabeta

muthu wa tumiye gua nganga Nzambi , wa mu batulu ditshi. ⁴⁸Yesu wa zuelele egi "mudi muza gua nu phogo jia khusa nu itshidi ya mitshi ya mitshi ha gu ngu kwatu gifwa nga Nzangi? ⁴⁹Tangua nga khadi mukatshi diene mulonga masugu a gaswe mu (tempelo) mua ngu kwatele go mukunda nu itshi. uvi ndaga yiya ya bwa mukunda masonegeno alungishiwe" ⁵⁰Athu akima akhalele nu Yesu a nu bembele ha khenji , nu gulunga. ⁵¹Muvala mu moshi wa sudigile mulele wa mika ya imeme wa hatele tangua athu a mukwatele. ⁵²Muene wa lengele phushi thowa nu gubuisa mulele yenji wa lene. ⁵³A batele Yesu gua nganga Nzambi , gua dibungishile mafumu a nganga Nzambi , nu mambuta a dibundu nu tulagi. ⁵⁴Petelo wa hatele , wa ndina mu luphango lwa fumu ya nganga Nzambi , wadi tumbigile hashi mu wota tshiya nu athu a nu kengelela. ⁵⁵Fumu ya nganga Nzambi nu athu enji akhalele mukamba gimbangi gia mambo gua Yesu mu phila ya gu mushiya. Uvi a monele go ata gima. ⁵⁶A vula akhalele muta gimbambi gia mambo, uvi gimbangi giene gia mambo gia phamba. ⁵⁷Ako azugile mu hana imbangi ya mambo gua muene , a zueleleegi. ⁵⁸"Etue ta mu vile mu zuela egi" Ngu mu phanza tempelo gia tungiye gu mago a athu , mu ilumbu itatu ngu mu ditunga diko mba ditungiya go nu mago a athu". ⁵⁹Ata gu ndaga iniyi ya khalele phamba. ⁶⁰Nganga Nzambi wa zugile mu katshi wa hudile yesu egi"Ata mvutu ya guhana guthugu? athu adi mu hana imbangi ya gugun jietesa" ⁶¹Muene ahenele tedie nu guvutula ata kima go mbala imoshi iko , nganga Nzambi wa hudile muhuegi : "Udi kilisto , mona wa gusagumuka ?" ⁶²Yesu egi:"eya eme ; mba udi mu mona muna muthu, mba ukhala ashi gu koko dia madia mu ngolo jinyi mba jikatuga mu mututa a gosa. ⁶³Nganga Nzambi wa ta udile milele yenji wa zuelele egi"Ndaga ya matemua haha gu thugu" ⁶⁴Muvua giyegula gu'enji. Lukhanu luenu ludi egi itshi?" A mu belesele , nu gu mu zengela khanu ya lufwa. ⁶⁵Ako a mutshidile mate , nu gu mutshiga phala , nu gu mu wasa mbata , a mu hudile egi" Tendula" Maphumbulu a mu batele nu gumubeta muavula. ⁶⁶Petelo wa khalele honze mu mbandanzo , mona gisalo wa mukhetu wa nganga Nzambi wa jile gua muene. ⁶⁷Wa monele petelo wa khalele muwota tshiya. wa mukengelele mua bonga hene azuelele egi:"Udi muthu ya Nazaleti , gula Yesu" ⁶⁸Uvi wa tunile nu guzuela egi"Ngushi go mujiya ndaga ji udi muzuela" Hene wa zoge mu gibanzala (Kolombolo dia dila). ⁶⁹Mukheto wa gisalo wa mu monele , wa yandigile kuleza athu a khalele hene egi"muthu yogo udi mumoshi mu katshi diawo" ⁷⁰Uvi muene watunile mu mbala ya giyadi. Gubalega tangua , wanyi a khalele hene a hudile Petelo egi "Udi ya kielega mu moshi wewo , mukunda udi muenya Galileya ". ⁷¹Wa yandigile guzuela ndaga jia Gushinza , nu gudua ndevu."Ngu jiya go muthu, yonu mudi mu zuelela" ⁷²Kolombolo dia didile mbala ya giyadi Petelo wa ibugile ndinga jia zuelele Yesuegi Gutwama kolombolo yi dile mbala jiyadi, mba undu tuna mbala ji tatu"hene wa didile nu guzola masoji.

Chapter 15

¹Mu gikela giagaswe , a nganga - Nzambi asalela udinyo nu mambuta a dibundu , tulagi nu gimvuga giagaswe gunyima akandele Yesu hene ayile nawo amuhamene gudi pilato.² Pilato wamuhu dile egie:"eye fumu wa ayuda?" wa vutudile egie:"yene inyi wazuela " ³A nganga Nzambi afundile Yesu mu ima ya vula.⁴Pilato wa muhudile ndji : "watuna guzuela?" tala guvula gua ima yi mugufu ndiya!" ⁵Kashi Yesu watunine guhane mvutu gua pilato , wayitugileN.⁶Gilumbu gia kele muta jikhindji , pilato wakalele nu gifu gia guzola monya bologo mumosi , yenu ayuda akhalele mulomba.⁷ Mubologo mwakalele athu agubendumuga mukhatshi diawo nu athu ashiyile akho , mumoshi jina diendji Barabas.⁸ Athu ajile mulomba pilato gugusala hangenyi akhadidi musala mu ilumbu ya gumagima.⁹Pilato wa hudile egie : munu tshigina ngumihuengumihue fumu wa ayuda?¹⁰ Mukunda pilato wakalele mujiya egie Yesu a mufundile mu mutshima wa bola. ¹¹Kashi a nganga - Nzambi akhalele mutuma athu gusweswa guzoga gia Barabas.¹²Pilato wa hudile ndji egie : "ikhi mwakumbula mukunda nu fumu wa bayuda ? "¹³akalugilemu ndji egie muhagenu a "kulundji".¹⁴ pilato wa ahudile egie:"gima khi giabola gia sadi ?" kashi ene akhalele kaka muhaga lungu " , muhage a mulundji". ¹⁵Masuta amubatele , a musambesele (gu quartier general ga gouvernement).¹⁶Pilato wakalele mukamba guswangulwisa dihundji dinyi , wasutudile Barabas. ¹⁷Wa mbila Yesu fimbo hene a muhanene ahageye ha kulundji. ¹⁸A yandigile gumuveza gumuhue , "Mbote , fumu wa ajuda".¹⁹Akalele gumubeta , gumumba mitshi mu mutwe , gumutshila mate gumvila. Amufugamesele hangenyi amumusamboma. ²⁰Gunyima dia gumulela amukatudile ditugu , amuvutudile milele yendji , gunyima amubatele mumuhaga ha kulundji. ²¹Akwatele muthu wa khalele mubalega ha gubatele Yesu kulundji , muthu jina shimo wa gu cirene , sha Alexandre nu Rufus.²²Masuta abatele Yesu ha gifundo mu jina dia golgotha (egie gifundo gia "iboza ya mitwe"). ²³Amuhwile meya alakwa agumba mile mafuta mwene Yesu wa anwile go. ²⁴A muhagele ha kulundji , amukatudile milele ye ndji mukapa muya mutela ubwadi hagutala koso suta wafete guzula gutshi. ²⁵Ya khalele mikumbi dia tatu amuhagele ha mulundji. ²⁶Ha gitshidi gia baya gumutwe wa kulundji asonegele gubola gua fundi goko "Fumu wa bayuda". ²⁷A kulundji wa hageye mu jinzangi jiyadi , imashi kukogo wa gikhatu iko gu kogo wa madia.²⁸ Ndaga jia sonegele jalungile.²⁹ Athu ageswe akalele mubalega , akhalele mushingana , anyigishile mitwe egie:"Aha " Aye wa mwangele nzo - Nzambi hene wa itungile ginyima dia ilumbu itatu.³⁰ Dinguluse udikatule ha kulundji !"mutindu umoshi. ³¹A nganga - Nzambi nu tulagi akhalele mu mulela egie:"Wa khalele mugulusa akwenu , lulu diguluse. Kana wa kilisto , fumu wa iselele walenda gudikatula ha kulundji ,eswe tumone , tumukwile". ³²Athu ahageye nawo ha kulundji akhalele mumushingana.³³ Mukumbi dia sambano , matuta nu mbundu athigile dimbo diagaswe hu nu mukimbi dia uvuwa. ³⁴Mukimbu diene dia uvuwa Yesu wekabugile muzwi diakoma egie:"eloi , eloi , lama sabachtani?" , gisongila:"Nzambi Tata , Tata mukunda na khi wa gubemba haha?". ³⁵Athu akhalele hene muvwa ima inyi azweleleegie:"vwa , umutamega eliya".³⁶ Muthu mumoshi wa khalele wa bondele meya alakwa amvindu gu mutshi mumukwa. Muthu munu egie"tutale kana eliya uza gumukatula".³⁷ Tangwa diene Yesu wa kabugile mangololo na wafa.³⁸ Mulele wa koma wa divido wa tagugile hakhatshi yandiga gutunda nu goshi.³⁹Tangwa Fumu wa masuta nene egie Yesu wafu , wazuelele egie:"mu masonga muthu yogo wakalele mona wa Nzambi .⁴⁰"Hakhalele nu akhetu akadi mutalela gwaleha , mukatshi diawo mwakalele madiya mandedina , madiya (Gina jake wa galenge nu jose) nu salome. ⁴¹Tangwa dia khalele gu galileya amulabele mu gumusalesa. Akhetu ako avula amulabele gu yelusalemi.⁴²Tangwa phipha wa bwile mukunda akhalele muyidiga kindji ya musuma wa ayuda. ⁴³Yazevu wa Arimateya wayile guene. Wakalele muthu wa munanga wakelele munenga guza guagifumu gia Nzambi. Weyile mulomba mvumbi ya Yesu gwa pilato. ⁴⁴Pilato wakelele muyituka lufa lua Yesu ; watamegelemubandemenyi muhula kana ya makielega Yesu. ⁴⁵Tangwa divile egie Yesu wa file gendji , wahwile yosevu mvumbi. Za ile musamba mulele wa lenyi. ⁴⁶Wasambudile mvumbi hoshi , wa isudigile mulele unu wa ile muyifunda gu ngidi ya saleye moshia seso. Gunyima wa zudile diseso diko watshiga gumufulo. ⁴⁷Madia mandedina nu madia gina gose hama mwene hafundiye.

Chapter 16

¹Gunyima gia gilumbu gia guhima , maria wa magadala nu maria wa gima zake nu salome a sumbile mananashi a thalo a guya mumwanga mananashi hene mu muila wa Yesu. ²Mu gimenena gia gilumbu gia thomo gia phoso , wa hile gu majiamo tangwa nu guzoga. ³A khalele mu zuela egi : "nani wa mbagu tuphushila diseso didi gu tuama dia majiaù". ⁴Tangwa dia tuphudile meso a monele egi seso dia khalele mu luega mukunda dia khalele dia koma. ⁵A ngidile mu katshi dia majiamo a monele muvala wa yala , wa sudiga mulele wa phelegeta , wa khala hoshi mu koko dia madia , a ittugile. ⁶wa alezele egi "muvi go woma " mudi mukamba Yesu ya gu nazaleti yonu wa hageye ha khulunji , wa zugi gu nazaleti yonu wa hageye ha khulunji , wa zugi gu lufwa! gua shi haha go. Talenu gifundo gia hageye. ⁷Uvi ndenu , zuelele gua alongogi nu guapetelo egi muya mumu mone gu galileya. Gumunona hanyi ha milezele". ⁸A zoge mu phushi nu gu digima , nu woma. A zuelele go ata gua muthu mukunda akhalele nu woma. ⁹Mu gikhela gia thomo gia phoso , gu ngima ya gufutumuga , wa dimonesele ha thomo gua maria madelene yonu wa zoleye ma diabulu sambwadi. ¹⁰Wa hile muta gua ako akhalele n'enji tangwa dia akhalele mudila. ¹¹A vile egi udi nu monyo enji wa dimonesa gale gua muene , uvi a khalele go. ¹²Mu kuvula ndaga jiene. Gunyima , wa dimonesele gua athu ako muyadi mu gifuanisu gieka tangwa dia khalele muya mu njila ha guya mu dimbo. ¹³Ahile mu tela alongogi ako wi a khalele go mu kurkila mwa leha gunu Yesu wa dimonesele gua kumi nu amoshi tangwa dia akheleleha mesa mu dia , hene hanyanyi go mu jiya mukunda nu gukola gua mitshima, akhalele mu kurkila go athu afile. ¹⁴Wa alezele egi : "ndenu mu thoto ya gaswe , langenu ndinga ya monyo katuga ha luyandigu. ¹⁵Yonu mba ukwikilu nu guzula mbotiga , mba uguluga , uvi yonu mba ula gukwikilu ndo mba ukwateya. ¹⁶Tala idimbu mba ikhala nu akwikigi, mba amukaya mu jina diami mba amukaya ma diabulu , mba adi mu zuela ndinga jia pha. ¹⁷Mba adi mukha mukwata nioga gu mago , mba anua ndigila , uvi mba ishi mu asala ata gima go. ¹⁸Mba ahaga mago gua mbefu , nu gu abelula. ¹⁹Gunyi ma fumu azuelele , wa kandugile gosa gunu udi wa khala gu koko dia madia diaNzambi. ²⁰Alongogi azudile njila ya guya mulonga khanda gi kima , tangwa fumu akhalele musala gisalo nu athu enji , wa khadi nyema ndinga mu idimbu ya nkhumba ya khalele muhata.

Luke

Chapter 1

¹Athu a vula a di hwile gisalo gia gu sonega ndaga ja balegele mu katshi dietu, ²ha gu tala phila athu wanyi a tu sonegele najo katuga ha luyandigu ma themwe a ndaga jene a kitugile enya gisalo gia ndinga yene. ³Hene, n'eme nji, nga mona gima gia bonga mukunda ngu jiya mwa bonga sha luyandigu lwa ndaga jene mukunda n'eme ngu gu sonegele, mukanda umoshi wa bonga eye Teyofile. ⁴Nga tshigina egi u jiye kielega dia malongi wanyi wa longeye. ⁵Mu tangwa Elode a kalele fumu wa gu Yudeya, gwa kalele nganga nzambi mu moshi mu jina dia Zakari, wa kalele mu gimvuga gia nganga nzambi Abiya. Mukajenji wa kalele mu gikanda gia Aroni, jina dienji Elizabeti. ⁶Khungi'awo muyadi a kalele athu a bonga gu twama dia nzambi, a kalele mu lemvuga gu shigo jikima ja Fumu. ⁷Uvi a kalele nu mona go mukunda Elizabeti wa kalele gikunia, enji a kalele muyadi'awo nu mvula ja balega. ⁸Gilumbu gi moshi Zakari wa kalele mu kita gisalo gienji gia nganga nzambi gu twama dia Nzambi, mukunda ya kalele tangwa dia gimvuga gienji, ⁹mu phila ya shigo ya gisalo giene gia gi nganga nzambi, mwene wa phoneye ha gu mu hana makapho a vumba mu katshi dia inzo ya isambu ya Fumu. ¹⁰Athu akima a kalele honze mu isambu mu tangwa dia gu hana makapho. ¹¹Wanjo wa Fumu wa mu zoge mu gisagumwisa, wa maganele gu koko dia gi tata dia hama ha nu tambigiya makapho. ¹²Ha gu mona wanjo mwene Zakari wa vile woma. ¹³Uvi wanjo wa mu lezele egi: " U vi woma go, Zakari mukunda isambu yaye ya viya. Mukajaye u mu gu butila mona yala mba u mu hwa jina dia Yowani. ¹⁴Mba u mu gu kalele gima gia kiese, enji athu a vula mba a mu vwa kiese ha gu butuga gwenji. ¹⁵Mukunda mba u kala muthu wa koma gu twama dia Nzambi, mba gwa nwi go matombe. Mba u kala wa zala nu pheve Santu katuga mu vumo dia ginenji. ¹⁶Mba u mu vutula athu a vula a gu Izalaye gwa Nzambi wawo. ¹⁷Mba udi mu wenda gu twama dia athu, mu ngolo nu pheve ya Eliya, mukunda nu gu vutula mitshima ya a tata gwa anawo enji nu nu gu twameza iphumbulu ha gu wenda mu njila ya gu tema nu masonga, mukunda nu gu londela fumu athu a mu phoneye. ¹⁸Zakari wa lezele wanjo egi: " Phila khi mba ngu jiya ? mukunda ngu di nga mbuta muthu enji mvula ja gubuta ja mukajami jidi ja balega." ¹⁹Wanjo wa vutudile egi: " Eme Gabidiyele, yonu wa nu magana gu twama dia Nzambi. Nga tumiya ha guza mu gu leza nu gu guhwa ngenji ya bonga. ²⁰Tala, u mu bwa wa gatabu ti nu gilumbu mba gi salama ndaga inyi nga gu lezele wa kondela gukwikila. ²¹Athu a kalele mu nenga Zakari a yitugile ha gu mona egi kinga ha gu zoga hama ha gijila gia mu inzo nzambi. ²²Tangwa a zoge, wa bwile gatabu, enji a bagishile egi wa lota nzoji mu katshi dia hama ha gijila gia mu inzo nzambi. Wa kalele mu

zwela mu njila ya idimbu mukunda wa kitugile gatabu.²³ Hadi tangwa dienji dia gisalo dia suga, wa vutugile mu gisapha gienji.²⁴ Gu nyima dia ga ilumbu mukajenji Elizabeti wa zudile vumo. Wadi swegele ngonda jitano, wa zwelele egi:²⁵ "Tala gima gia ngu kitila Fumu wami; wa ngu mba diso ha gu manesa sonyi gu twama dia athu."²⁶ Mu ngonda ya gi sambano ya vumo dienji, wanjo Gabidiyele wa tumiye gwa Nzambi mu dimbo di moshi dia gu Galileya jina diadio Nazareti,²⁷ gwa mona mukhetu mu moshi wa konda gu jiya mwila wa yala wa kalele wa fetu zudiya mu dibala gwa mona yala mu moshi mu jina dia Yozefi wa mu gikanda gia Davidi. Mona mukhetu mwene jina dienji Mariya.²⁸ Wanjo wa ngidile mu inzo yenji wa mu lezele egi: "Kala nu kiese, eye wa viya khenda, Fumu udi mu katshi diaye."²⁹ Ha gu vwa nganyi wa yitugile enji wa di hudile ikhi ya jiya gu kala disongidila dia mbote yene.³⁰ Wanjo wa mu lezele egi: "U vi woma go, Mariya, mukunda wa viya khenda gu twama dia Nzambi."³¹ Tala u mu zula vumo enji mba u mu buta mona yala, mu jina dia Yesu.³² Mba u kala muthu wa koma wa funu enji mba udi mu tamegeya egi Muna Nzambi wa Gosa. Fumu Nzambi mba udi mu mu hwa gife gia Gifumu gia Davidi shenji.³³ Mba udi mu yala mvula jikima gikanda gia Davidi, gifumu gienji mba gi kala nu suga go."³⁴ Mariya wa vutudile wanjo egi: "Phila khi ndaga yene mba i salama mukunda ngu jiya gami mwila wa yala go?"³⁵ Wanjo wa mu lezele egi: "Pheve santu mba idi mu gu bulumwila enji ngolo ja Fumu wa Gosa mba jidi mu gu tshiga sonyi jikima. Mukunda mona mba u butuga mba u kala Santu, mba u mu tamegeya egi Muna Nzambi."³⁶ Tala, Elizabeti wa phangi'aye nu mwene udi gu vumo kaka mu gi mbuta gienji vumo diene didi dia ngonda ji sambano; mwene wa tamegeye gikunia,³⁷ mukunda gu shi nu gima gia phashi gwa Nzambi go."³⁸ Mariya wa zwelele egi: "Ngu di gami nga muthu waye wa gisalo Fumu. Ndaga jene ji balege mu phila wa yindudile: "Hene wanjo a katugile."³⁹ Mu tangwa diene dinyi, Mariya wa ile mu phushi mu dimbo di moshi dia ha mulundu dia gu khanda ya yuda.⁴⁰ Wa ngidile mu gisapha gia Zakariya wa hwile Elizabeti mbote.⁴¹ Tangwa a tambudile mbote ya Mariya mona wa di nyigishile nu kiese mu vumo dienji. Elizabeti wa zalele nu Pheve Santu.⁴² Wa kabugile nu gu zwela egi: "Udi wa sagumuga mu katshi dia akhetu akima enji lusagumunu lu kale nu mona udi mu vumo diaye."⁴³ Ngu di nga nanyi hene gina Fumu eza mu ngu tala?⁴⁴ Mukunda tangwa nga vwa mbote yaye mu matshi ami, mona mu vumo wa balumuga ni kiese.⁴⁵ Kiese gwa yonu wa kwikila egi ndaga jinyi wanjo a gu leza mu jina dia Fumu mba jidi mu salama kaka nganyi."⁴⁶ Mariya wa zwelele egi: "Monyo wami u mu hana lukumu gwa Fumu,⁴⁷ enji pheve yami idi nu kiese gwa Nzambi, mu gulwishi wami."⁴⁸ Mukunda wa ngu tala mu diso dia bonga eme mukhetu ngu di nga muthu wenji wa gisalo. Hene katuga tangwa didi athu akima u mu kala mu ngu tamege egi mwene kiese.⁴⁹ Mukunda Muthu wa ngolo jikima wa kita ndaga ja koma mukunda nu eme; jina dienji didi Santu!⁵⁰ Khenda jenji ja nu ya mvula nu mvula gwa athu wanyi a nu mu jitisa.⁵¹ Wa kitile isalo ya koma gu mago enji nu gu phanza athu wanyi a nu yindula egi adi athu a lulendo.⁵² Wa katudile mafumu a koma ha ife yawo ya gifumu nu gu hana lukumu gwa athu wanyi a konda lukumu.⁵³ Enya nzala wa nu gu a hwa ima ya vula, mvwama wa nu gu a tambula ima ikima nu gu a vutula mago a thugu.⁵⁴ We jile mu salesa enya gu izalayeke wanyi a nu mu salela, nu gula gu jimbila ndo ha gu leza khenda jenji gwa a shetu,⁵⁵ mu phila a tele laji gwa Abalayama nu gwa enya gikanda gienji mvula nu mvula."⁵⁶ Mariya wa henele mu inzo ya Elizabeti ngonda ji tatu, hene a vutugile mu inzo yenji.⁵⁷ Tangwa dia gu buta Elizabeti dia lungile, wa butile Mona yala.⁵⁸ Athu a nu jinga nenji phene phene nu aphangienji a gikanda adi a vwa egi Fumu wa mu kitila ndaga ya koma a vile kiese gia vula.⁵⁹ Mu gilumbu gia nana a ile nu mona mwene ha gu mbiya gu luyotisi. A tshiginile gu mu hwa jina dia shenji Zakariya.⁶⁰ Uvi ginenji wa zwelele: "Jina dienji Yowani."⁶¹ A mu lezele egi: "Mu gikanda gietu gu shi nu muthu udi nu jina diene go."⁶² A hudile shenji mu idimbu ha gu a leza a jiye jina khi dia gu mu hwa.⁶³ Wa lombele maseso a gu sonegela wa sonegele egi: "Jina dienji Yowani." Athu akima a yitugile.⁶⁴ Mu tangwa diene, kano dienji dia kangugile. Wa yandigile gu hana lukumu gwa Nzambi.⁶⁵ Hene wanyi akima a kalele mu jinga nawo phene-phene a vile woma wa vula. Membo a mu khanda ya gu Yudeya a jiyile ndaga jene.⁶⁶ Wanyi akima a vile ndaga jene a ji hagele gu mutshima nu gu zwela egi: "Mona mwene mba u kituga nanyi? Koko dia Nzambi didi mu katshi dienji."⁶⁷ Shenji Zakariya wa zalele nu pheve santu, wa yandigile gu longa athu ndinga ya Nzambi nu gu zwela egi: "⁶⁸" Fumu a zule lusagumunu, Nzambi wa enya gu izalayeke, mukunda weza mwene ha khenji mu tala athu enji nu gu a katula mu gihiga."⁶⁹ Wa tu zolela mu gulwishi wa ngolo mu gikanda gia Davidi, muthu wenji wa gisalo.⁷⁰ Mu phila a jiyishile mu kano dia ma profeta a mu tangwa dikulu.⁷¹ We ji mu tu katula ha mago a mbeni nu ha mago a athu a nu tu vweza.⁷² Wa leza khenda jenji gwa a shetu,⁷³ nu gu yibuga mu phila a salele lusilu gwa Shetu Abalayama.⁷⁴ Gu nyima ya gu tu katula ha mago a mbeni jetu ha gu mu sambela konda guvwa woma,⁷⁵ mu njila ya gi santu nu masonga gu meso enji ilumbu ikima ya lujingu lwetu.⁷⁶ Eye munami, mba udi mu tamegeya profeta wa Nzambi wa gosa, mukunda mba udi mu wenda gu twama dia Fumu ha gu londa guza gwenji,⁷⁷ nu ha gu jiyisa athu enji egi mba udi mu a gulusa nu gu a katula masumu."⁷⁸ Nzambi wetu mba u mu tu vila khenda. Hene mu njila ya khenda jene, mba udi mu tu zogela mu phila tangwa dia nu zoga ha gu tu hwa mwanya,⁷⁹ ha gu lema ole mwene wa gosa. Mba udi mu leza athu a nu jinga mu phipha mwanya nu wanyi a nu vwa woma wa lufwa. Ha gu tu bata

mu njila ya ngemba.⁸⁰ Mona mwene, wa yandigile gu kula nu gu kituga ngolo mu gi pheve, wa ile mu begela genji mu temu dia fufuta fufuta ti nu gilumbu ginyi a jiyishile ha gu di monesa gwa athu a gu Izalaye.

Chapter 2

¹Mu tangwa diene, gwa zogle shigo ya Kayisala ha guya mu sonega athu wanyi akima a kalele mu gifumu gia enya gu loma. ²Gu sonegesa majina gwene gwa salamele mu tangwa Kirinusi a kalele fumu wa gu Siriya. ³Athu akima a kalele muya mudi sonegesa konso muthu mu dimbo dienji dia gishina. ⁴Yozefi wa katugile gu Nazareti gu Galileya, mukunda nu guya gu Yudeya, dimbo dia Davidi dia nu tamegeya egi Beteleyemi; mukunda wa kalele muthu wa mu gikanda gia Davidi, ⁵ha gudi sonegesa nu mukajenji wa kalele gu vumo. ⁶Tangwa a kumile, tangwa dia gubuta dia lungile. ⁷Wa butile mona yala munenji wa thomo wa mu sudigile milele enji wa mu hagele mu ginda dia nu dila mbiji ima, mukunda mu inzo ya nzenza mwa kalele mwa zala nu athu. ⁸Mu njiunga gu khanda yene athu a kalele mu balegesa phipha mu temu ha gu tala ivwamena yawo. ⁹Wanjo mu moshi wa fumu we jile mudi monesa gu twama diawo enji khembo ya fumu ya kalele mu sema mu khulo yawo; hene a vile woma.

¹⁰Wanjo wa zwelele egi : " Mu vi woma go, Mukunda nga mi batela sango ya bonga, ya mbo kala ndaga ya kiesa gwa athu akima. ¹¹Magino gwa mi butugila, mu dimbo dia Davidi, muthu wa gu mi katula mu phashi udi Kilistu, Fumu. ¹²Talenu gidimbu gi mwa mbo jiyila: mu mu sanga mona wa katuga gubutuga wa gu sudiga milele enji wa swama mu gima gia nu dila mbiji. ¹³Mu mbala imoshi gimvuga gia ma wanjo a gosa ejile mu sanga wanjo yonu, nu gu kumisa Nzambi egi : ¹⁴" Lukumu gwa Nzambi gunu gosa, nu haha ha mavu, ngemba mu katshi dia athu a nu tala. ¹⁵Tangwa ma wanjo ene a vutugile gosa, enya gu tala ivwamena adi lezele mu katshi diawo egi : " Tu yenu gu Beteleyemi tu tale ndaga ya katuga gu salama, inyi Fumu a katuga gu tu monesa. " ¹⁶A katugile muya phushi phushi a sangele Mariya nu Yozefi nu mona wa butuga wa swama mu gima gia nu dila mbiji. ¹⁷Gu nyima ya gu mona ndaga yene, a jiyishile athu ndaga phila a monele mukunda nu gu butuga gwa mona mwene. ¹⁸Athu wanyi akima a vile ndaga yene a yitugile mwa vula gu ndaga enya gu tala ivwamena a kalele mu zwela. ¹⁹Uvi Mariya, wa kalele mu yindula mwa vula nu gu kamba disongidila ya ndaga yene. ²⁰Hene enya gu tala ivwamena a vutugile nu gu kumisa Nzambi mukunda nu ndaga a vile nu phila a monele, mu phila ndaga yene ya a jiyishiye.

²¹Mu gilumbu gia nana, mona wa butugile wa mbiye mu luyotoshi nu gu hwiya jina dia Yesu; jina dinyi dia zwelele wanjo gu twama mwene a butuge. ²²Gu nyima tangwa gilumbu giawo gia gudi wova gia lungile mu phila ya shigo ja Moyize, Yozefi nu Mariya a batele mona mwene gu yelusalemi ha gu mu monesa gwa Fumu. ²³Ha gu tala ndaga ya sonegeye gu mukanda wa shigo wa Fumu egi : " Mona yala mukima wa somi, wa fetu haneya gwa Fumu. ²⁴A ile nji ha gu hana makapho mu phila ya sonegeye gu mukanda wa shigo egi gu hana twana twa pijio tu yadi to pijio ja kolale jiyadi mu phila ya sonegeye gu mukanda wa shigo wa Fumu. ²⁵Uvi, gu Yelusalemi gwa kalele nu muthu mu moshi jina dienji Simeyoni. Muthu mwene wa kalele muthu wa masonga wa hima. Wa kalele mu nenga tangwa dia gu katula khenda ja nzambi enji Pheve Santu ya kalele mu katshi dienji. ²⁶Wa moneseye gu ma twama mu njila ya pheve Santu egi mba gwa shi mu fwa go gula gwa monele go Mesiya yonu u mu tamegeya egi Fumu. ²⁷Pheve Santu ya mu phushile ha guya mu inzo ya isambu, enji mu phila ibuti ya kalele mu bata munawo Yesu ha gu lungisa ndaga ya sonegeye gu mukanda wa shigo ; ²⁸hene Simeyoni a mu zudile ha mago, wa sagumunile Nzambi nu gu zwela egi : ²⁹" Lulu ngagi Fumu, ngu bembe eme muthu waye wa gisalo ngu ye mu ngemba mu phila ndinga yaye idi mu zwela. ³⁰Mukunda meso ami a mona gu guluga gwaye, ³¹gunu wa londele gu twama dia athu a gu Izalaye. " ³²Mba u mu kala mwanya mukunda nu gu jiyana gwa aphagano, enji lukumu mukunda nu athu a gu Izalaye. ³³Shenji nu ginenji a kalele mu yituga gu ndaga ja kalele mu lezeya munawo.

³⁴Simeyoni wa a sagumunile nu gu leza ginenji egi : " Mona yogu udi mukunda nu gubwa nu gu zuga gwa athu a vula a gu izalaye enji udi gidimbu mba gi bata tunga tunga. ³⁵Ata eye gibeni, phogo ya khusa mba idi mu gu tshigisa monyo mukunda ngindu ja mitshima ya vula ji jiyane. ³⁶Gwa kalele nji nu profeta mu moshi wa mukhetu jina dienji Anna, shenji Fanwele, mu gikanda gia Aser. Wa kalele nu mvula ja vula. Gu nyima ya gu jinga mvula makumi a sambwadi nu mulumienji katuga gilenge gienji; ³⁷wa belege mufidi enji wa kuyishile mvula makumi gi nana nu a wana, gwa bembele go inzo ya isambu gwa leha enji wa kalele mu samba mu njila ya gu tuna gudia phipha nu mwanya. ³⁸We jile mu monega hene mu gi tulumwisa, hene a yandigile gu kumisa Nzambi nu gu zwela ndaga ja kalele mu talela mona mwene; gwa wanyi a kalele mu nenga gu guluga gwa Yelusalemi. ³⁹Tangwa a manesele ndaga jikima ja sonegeye gu mukanda wa shigo wa Fumu, a vutugile gu dimbo diawo gu Nazareti gu Galileya. ⁴⁰Mona wa kalele mu kula nu ngolo jikima, wa kalele wa zala nu ngangu enji Khenda ja Nzambi ja kalele mu katshi dienji. ⁴¹Ibuti ya Yesu a kalele muya nu Yelusalemi konso mvula mukunda nu gu ta khinji ya phage.

⁴²Tangwa a lungishile mvula kumi nu jiyadi, a kandugile gu Yelusalemi mu phila ya shigo khinji yawo. ⁴³Tangwa ilumbu yene ya hwile enji a kalele mu vutuga, Yesu wa belege gu Yelusalemi, uvi ibuti yenji a jiyile go. ⁴⁴A kalele mu yindula egi udi nu aphangi'awo wanyi ako, hene a kitile gilumbu gi moshi gia gu wenda gu twama dia gu mu kamba mu katshi dia aphangi'awo. ⁴⁵Mu phila a dile gu mu mona ndo, a vutugile ti nu gu Yelusalemi ha gu mu kamba. ⁴⁶Hene gu nyima ya ilumbu itatu a mu monele wa hena mu inzo Nzambi, wa di tumbiga mu katshi dia a

longi, wa kalele mu hata nu gu a hula mihu. ⁴⁷Athu akima a kalele mu vwa ndaga a kalele mu zwela a kalele mu yituga ngangu nu mvutu a kalele mu hana. ⁴⁸Tangwa a mu monele, a yitugile mwa vula enji ginenji wa mu lezele egi : " Munami, mukunda nu ikhi wa kita ndaga ja ngagi? N'eme nu shaye, ta gu kamba mwa vula nu phashi!" ⁴⁹Wa a lezele egi : " Mukunda nu ikhi mudi mu ngu kamba, mu shi mu jiya go nga fetu kita gisalo gia Shami ?" ⁵⁰Uvi a bagishile go ndaga a kalele mu zwela. ⁵¹Wa vutugile nawo nu Nazareti, wa kalele mu a lemvugila. Ginenji wa kalele mu bumba ndaga jene jikima gu mutshima wenji. ⁵²Yesu wa kalele mu kula nu ngangu, nu gikesa nu mu khenda gu twama dia Nzambi nu gu meso a athu.

Chapter 3

¹Mu mvula ya kumi nu tano ya gifumu gia Tibere Sezare, Ponse Pilato wa khalele fumu wa dimbo dia koma dia Yudeya, Elode wa khalele wa gu Galileya, filipo, phangienji wa khalele fumu wa gu khanda ya gu Iture nu gu Trakonitide, Lisaniyasi wa khalele fumu wa gu Abilene,² mu tangwa dia mambuta a nganga-nzambi Anna nu Kayisala, ndinga ya Nzambi ya zogege gwa Yowani muna Zakaria mu temu dia zala fufuta.³Wa yile gu khanda ya muta wa Yolodani, mu longa ndaga ya mbotiga ya gu balula mutshima nu ya khenda jia masumu.⁴Mu phila ya sonegeye gu mukanda wa profeta Yezaya egi: " Ndinga idi mu kabuga mu temu dia zala fufuta:" Londenu ji njila jia Fumu, lalegesenu njila yenji!⁵mababa akima mba adi mu zala, milundu nu tu mababa mba tudi mu shiwuga, tu njila twa gibibila twa vula ibunji mba tudi mu londeya mwa bonga, njila jia maseso mba jidi mu khala jia gu lalegesa, ⁶muthu mukima mba udi mu mona gu guluga gwa Nzambi."⁷Hene Yowani a yandigile gu leza gimvuga gia athu a khalele muya ha gu zula mbotiga gwa mwene egi: " Enwe, mwa fanana ni yihuta! Nanyi wami lezele ha gu lenga khabu jidi muza?"⁸Monesenu ifu ya bonga idi mu leza gu baluga gwa mutshima enji muyi go nu gudi monesa enwe hakhenu: " Etwe tudi nu shetu Abrami", mukunda nga mi lezele egi gu maseso wawa Nzambi wa jiya gu hana ana gwa abrami.⁹Ata Lulu ngagi, mbenze ya gu khesela mitshi idi gale hene. Hene mutshi ukima ushi mu buta go mabundu mba udi mu kheseya ha gu mbiya ha jigo."¹⁰Gu nyima, gimvuga gia athu gia yandigile gu hula Yowani egi: " Ikhi twa jiya gu kita?" ¹¹Wa a vutudile egi: " Yonu udi nu tuzau tu yadi a hane ga moshi gwa yonu wa konda gazau, enji yonu udi nu gima gia gudia a kite phila imoshi."¹²Afutisi a itadi ejile nu ene ha gu zula mbotiga hene a mu hudile egi : " Longi, ikhi twa jiya gu kita?" ¹³Wa a vutudile egi : " Mu futisa go gitadi gia falanga jia vula kaka thalo ya lombeye."¹⁴Masuta ako nji a mu hudile egi: " Etwe ikhi twa jiya gu kita?" Wa a vutudile egi: " Mu kiti gingolo-ngolo go, nga gu kita athu gima gia bola. Yindudilenu kaka falanga jia nu mi futiya."¹⁵Mu phila athu a khalele mu nenga guza gwa Kilisto, konso muthu wa khalele gudi hula mu katshi dia mutshima gula Yowani udi Kilisto.¹⁶Yowani wa a vutudile egi: " Eme ngu mu botiga nu meya uvi muthu mu moshi udi muza udi wa ngu balega gu ngolo ngu shi nga kuwa go ha gu mu jitulula shinga jia saphatu jenji. Mba udi gu mi botiga nu Pheve Santu nu tshiya.¹⁷Udi nu muyingulu wenji ha mago mukunda nu gu phona iphusu ya mbuma jia ble a khala mu twa mu ginu ha gu zula mbuma muya mu ji haga mu katshi dia mukala. Uvi mwangu mba udi mu umba ha jigo dia tshiya tunu twa nula gu jima go."¹⁸Nu malongi a phila nu phila, Yowani wa khalele mu longa sango ya bonga gwa athu.¹⁹ Mu tangwa Yowani Antipasi a kitile ndaga ya bola ha gu zula mu makwela Elodiasi mukajia phangienji, nu gu ndaga jiko jia vula jia kitile Elode ²⁰iga ndaga jiko nji jia bola bola a kitile: nu phila a kwatesele Yowani ha gu mumba mu bologo²¹Mu phila a botigile athu, Nu Yesu nji wa botigiye. Tangwa a khalele mu samba, gosa gwa kangugile,²² Pheve-Santu ya bulumugile holu dienji mu gifwanisu gia yembe. Ndinga imoshi ya katugile gosa egi:" Udi wa munami nga tshigina mwa vula, ngudi nenji kiese gia vula."²⁴Tangwa Yesu a yandigile gisalo gienji, wa khalele nu mvula giteso gia makumi a tatu. Wa khalele mu phila athu a khalele mu yindula egi udi muna Yozefi, muna Elia, ²³muna Matthat, muna levi, muna melkia, muna Yannayi, muna Yozefi, ²⁵muna Mattatiasi, muna Amosi, muna Nawum, muna Esiliya, muna Naggayi,²⁶ muna Mahat,muna Mattatiasi, muna Semeyi, muna Yozeke, muna Yoda,²⁷muna Yowanan, muna Reza, muna zorobabele, muna salatiele, muna Neriya, ²⁸muna Meleki, muna Addi, muna Kozam, muna Elamadam, muna Er,²⁹ muna Yesu, muna Eliezere, muna Yomime, muna Matat, muna Levi.³⁰Muna simeyone, muna Yuda, muna Yozefi, muna Yoname, muna Eliakime, ³¹muna Meleya, muna Menna, muna Matata, muna Natani, muna Daviti,³² muna Yese, muna Yobedi, muna Bowazi, muna Sala, muna Nawasoni, ³³muna aminadabe, muna Adimini, muna Arniya, muna Ezeroni, muna Perezi, muna Yuda,³⁴ muna Yakhobo, muna Izaki, muna Abalayama, muna Tera, muna Nahor, ³⁵muna serugi, muna Rewu, muna Pelegi, muna Ebere, muna Shela,³⁶ muna Kayinami, muna Alfazadi, muna semi, muna Nowe, muna Lameki, ³⁷muna Matusalemi, muna Enoki, muna Yareti, muna Mahalelele, muna Kayinani, ³⁸muna Enosi, muna sete, muna Adamo, muna Nzambi.

Chapter 4

¹Hene, phila Yesu a khalele wa zala nu Pheve santu, wa yile gu muta wa Yolodani mu phila Pheve ya mu twamezele mu temu dia zala fufuta ²gunu wa phageye gwa diabulu ilumbu makumi a wana. Gwa dile go ata gima mu ilumbu yene ikima, Gwa dile tangwa dia balega, wa vile nzala.³Diabulu wa mu lezele egi: " Gula udi wa muna Nzambi, leza maseso wawa a kituge mapha." ⁴Yesu wa mu vutudile egi: " Ya sonegeye egi: " Muthu mba gwa jingila khuta mapha go."⁵Gu nyima , diabulu wa twamezele Yesu holo hama ha moshi ha leha wa mu monesele ifumu ikima ya hoshia mavu mu ga tangwa ga moshi.⁶ Diabulu wa mu lezele egi: " Nga mbo guhwa gifumu gigi ni khembo yenji; mukunda ya ngu hwiye enji nga jiya gu i hana gwa muthu mu phila nga tshigina.⁷ Hene, gula wa fugama ha gu ngu hwa lukumu, i mu khala yaye.⁸Uvi Yesu wa mu vutudile egi: " Ya sonegeye egi: " Lukumu guhwa kaka Fumu Nzambi waye, mama mwene phamba u feto salela."¹⁰Gu nyima diabulu wa twamezele Yesu gu Yelusalemi wa mu hagele gosa hama ha moshi ha leha holu dia inzo ya isambu wa mu lezele egi: " Gula udi wa muna Nzambi, di kwembe u bwe haha hoshi. ⁹Mukunda ya sonegeye egi : " Mba udi mu gu hanela mukwala gwa ba yanjio ha gugu keba.¹¹ Mba adi mu gu bata ha mago mu phila egi gidiatelo giaye gile gu khukhulula seso go."¹²Yesu wa mu vutudile egi: " Ya sonegeye egi: " Wa jiyile go gu phaga ha gi dimba Fumu Nzambi waye."¹³ Tangwa diabulu a manesele ha gu phaga gu dimba Yesu, wa katugile mu khudienji wa yile guma guko.¹⁴Gu nyima Yesu wa vutugile gu galileya, wa zala nu ngolo jia Pheve hene sango ya bonga ya mu talele ya phanzanele khanda yene ikima.¹⁵ Hene a yandigile gu longa mu jinzo jiawo jia isambu enji wa zudile lukumu gwa athu akima.¹⁶Wa yile gu Nazaleti,dimbo a kudile, hene mu phila shigo, wa yile mu ngila mu inzo ya isambu mu gilumbu gia gu hima. Wa zugile ha gu tanga mu ndinga ya ngolo. ¹⁷Wa hwiye bugu ha gu tanga mu mukanda wa profeta Yezaya. Wa kangudile bugu enji wa monele njila ya sonegeye egi :¹⁸"Pheve ya Fumu idi mu katshi diami, mukunda wa ngu kungudile mafuta a santu ha guya mu longa sango ya bonga gwa a sugami. Wa ngu tumile ha guya mu longa gu guluga gwa wanyi a kwateye, gwa ifwa meso a mone, ha gu kangula wanyi adi mu phashi ¹⁹nu ha gu longa ndaga ya mvula imoshi ya khenda jia Fumu.²⁰Gu nyima wa kangele bugu diene, wadi vutudile gwa muthu wa gisalo hene a yile mudi tumbiga hoshi. Athu akima mu katshi dis inzo ya isambu a nonge meso ha gu mu tala mwa bonga bonga sha. ²¹Hene wa yandigile gu a leza egi: " Magino ndaga yene idi mu salama mu phila mwa katuga gu ivwa." ²²Akima a khalele themwe jia ndaga a zwelele enji a yitugile mwa vula ha guvwa ndaga jia bonga jia khalele mu zoga mu kano wenji. A zwelele egi: " Ketu yogu gwa shi muna Yozefi go?"²³Hene wa a lezele nji egi: " Mba mudi mu ngu tela gingana egi: " Munganga di belule eye ha khaye. Ndaga jikima ta vile egi wa khalele mu kita gu Kapelenawum, ji kite phila imoshi mu dimbo diaye wa butugile. ²⁴Wa a lezele egi: " Mu masonga ngu mu mi leza egi, gushi nu profeta wa nu yambeya mwa bonga mu dimbo diawo a butugile.²⁵Uvi mu masonga, ngu mu mi leza egi gwa khalele nu akhetu a Mifidi a vula gu Izalaye mu tangwa dia Eliya gosa gwa kangeye mvula ji tatu nu ngonda sambano nzala ya vula ya ngidile mu thotho ya mvimba.²⁶ Uvi, Eliya gwa tumiye gwa mifidi ikima go kaka gwa mufidi yonu wa gu sarepeta gu Sidoni. ²⁷Gwa khalele nu enya hute a vula gu Izalaye mu tangwa dia profeta Eliza, uvi ata mu mushi mu katshi diawo gwa belugile go kaka Namana mwenya gu Siriya."²⁸Tangwa a vile ndaga jene, wanyi akima a khalele mu inzo ya isambu a vile khabu jia vula.²⁹ A zugile, a mu kayele nu gu mu zola gonjia dimbo enji a mu batele holu dia mulundu wa leha unu dimbo dia tungiya ha gu muluta a bwe hoshi.³⁰Uvi Yesu wadi wehele mu katshi diawo enji wa yile genji gu dimbo diko.³¹Wa bulumugile gu Kapelenawum, dimbo di moshi dia gu Galileya, wa yandigile gu longa gu ndaga ya talele gilumbu gia gu hima. ³²A khalele mu yituga gu malongi a khalele mu longa mukunda wa khalele mu zwela nu gifumu gikima.³³Gunu gwa khalele nu muthu mu moshi mu katshi dia inzo ya isambu wa khalele nu pheve ya bola. Wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi: ³⁴" Ah ! Ikhi tudi nayo nu eye, Yesu mwenia gu Nazaleti? Ketu weji ha gu tu shiya? Ngu mu jiya egi udi wa Santu wa Nzambi ! "³⁵Yesu wa balele pheve ya bola egi: " Hena tedie, enji zoga gwa muthu yogu ! " Tangwa pheve ya bola ya bwishile muthu mwene hoshi mu katshi diawo, enji ya zoge ya konda gu mu kita ata gima dia bola.³⁶Akima a khalele mu yituga, enji bemele go ha gu leza athu ako egi: " Ndaga jia phila ngagi? Udi mu bala enji nu gifumu pheve jia bola, jidi mu zoga." ³⁷Hene ndaga jia fete-fete jia gu talele yesu jia phanzanele mu khanda jikima nu mu membo a phene-phene.³⁸Hene Yesu a zoge mu inzo ya Isambu a yile mu ngila mu inzo ya Simoni. Gunu, bokilo wa mukhetu wa Simoni wa khalele nu gimbe fu gia vula, a mu bondile ha gu kita gima gi moshi mukunda nu bokilo mwene.³⁹ Wa shiwugile mu khulo yenji, wa hanele kumandima, hene gimbe fu gia mu zoge. Kaka hene heniani wadi tuphudile wa yile mu a salesa.⁴⁰ Mu gingweze, athu ejile mu bata gwa Yesu wanyi akima a khalele nu gimbe fu gia phila nu phila. Wa a hagele mago hene a belugile.⁴¹ Pheve jia bola jia zoge gwa a vula mu katshi diawo nu gu kabuga egi: " Udi wa muna Nzambi ! " Hene, Yesu a balele pheve jia bola enji gwa ji hwile go swa ya gu zwela; mukunda jia khalele mu jiya egi udi Kilisto.⁴²Tangwa guma gwa kiele, wa zoge enji wa yile gu khanda ya temu dia zala fufuta. Gimvuga gia athu gia yandigile gu mu kamba enji a yile mu kuma ti nu hana mwene a

khalele. A tshiginile gu mu tunyisa ha gu khala gwa leha nawo. ⁴³Uvi mwene wa a lezele egi: " Nga fetu mu longa mu membo ako sango jia bonga jia gifumu gia Nzambi; mukunda nga tumiye mukunda nu nganyi." ⁴⁴Gu nyima, wa yile nu gu longa mu jinzo jia isambu gu Yudeya.

Chapter 5

¹Gilumbu gi moshi athu a kalele mu za gwa Yesu ha gu vwa ndinga ya Nzambi. A kalele gu khanda ya gijiba gia Jenezareti, ²gunu wa monele ma wato muyadi mu khelele go ya gijiba. Enya gu lowa a kalele mu wova wanda wawo wa gu lowela. ³Wa ngidile mu wato umoshi wa Simoni enji wa mu lezele ha gu phusa ga ndambu, wa di tumbigile mu wato wene, hene a yandigile gu longa athu. ⁴Tangwa a manesele gu longa, wa lezele Simoni egi: " phusa wato mu katshi katshi dia kiawo kwemba wanda ha gu lowa." ⁵Simoni wa vutudile egi: " Longi, ta sala gisalo phipha ikima nu gu kwata ata gima go. uvi mukunda nu ndinga yaye, ngu mu mba wanda mu kiawo. ⁶Wa mbile wanda enji wa kwatele jiswi ja vula, wanda wa kalele wa zala phembeni u tawuge. ⁷A kitile gidimbu ha gu tamega aphan'gi'awo ako a kalele nu wato ha gu za mu a salesa. Athu ene ejile nu wato a zalesele ma wato akima muyadi nu giswi enji mu phila a zalele a kalele mu tshigina gu shuwuga mu kiawo. ⁸Uvi Simoni, tangwa a monele nganyi wa bwile mu malu a Yesu, nu gu zwela egi: " U ngu phusana go, mukunda ngu di nga mwenya masumu." ⁹Wa yitugile nu athu a kalele nawo ha gu mona gu lowa gwa nganyi. ¹⁰A kalele Jake nu Yowani ana a Zebedeyo nu Simoni. Hene Yesu a lezele Simoni egi: " Uvi woma go mukunda ngu mu gu kitula mulobi wa athu. ¹¹Hene; a bembele ima ikima; a hatele Yesu. ¹²Wa ngidile mu dimbo di moshi hene muthu mu moshi wa gimbeifu gia hute we jile mu zoga. Ha gu mona Yesu, wa bwile wa tshiga meso mu mavu wa mu lezele egi: " Fumu, gula wa tshigina, ngu belule gu gimbeifu gigi." ¹³Yesu wa sununile koko, wa mu kwatele nu gu zwela egi: " Nga tshigina beluga. Kaka hene henyanyi hute dia katugile. ¹⁴Hene Yesu wa mu hwile shigo ha gu konda gu leza ata muthu. Wa mu lezele egi: " Inda gwa nganga nzambi, u hane makapho a gu di wova mu phila moyize a zwelele, nganyi ya mbo kala gi temwe giawo. ¹⁵Ndaga yenji ya kalele mu zweleya tangwa dikima, imvuga ya athu ya kalele mu di bungisa ha gu hata malongi enji nu gu za mu beluga gu misongo. ¹⁶Uvi mwene wa katugile ha guya mu temu mukunda nu gu samba. ¹⁷Gilumbu gi moshi, wa kalele mu longa. Afalisaye nu a longi a shigo a kalele adi tumbiga, ejile mu membo a gu Galileya, gu Yudeya, nu gu Yelusalemi, enji ngolo ja Fumu ja kalele mu katshi dienji mukunda nu gu belula. ¹⁸Gu nyima gwe jile athu a bata holu dia gitanda muthu mu moshi wa gimbeifu gia Khanda- khafu, a kalele mu kamba phila ya gu ngidisa monzo ha gu mu haga gu twama dia Yesu. ¹⁹A monele go phila ya gu mu ngidisa mukunda nu gu vula gwa athu, hene a kandugile ha mukambo wa gisapha enji a katudile mwangu a mu bulumwishile nu gitanda, mu katshi dia gimvuga gu twama dia Yesu. ²⁰Ha gu mona lukwikilu lwawo, wa a lezele egi: " Masumu aye nga a lolula." A falisaye nu a longi a shigo a yandigile gu zwela egi: " Udi nanyi, muthu, u mu zwela ndaga ja mashingo?" ²¹Nanyi wa jiya gu lolula masumu gula ishi go Nzambi kaka? ²²Uvi Yesu wa jiyile ngindu jawo wa a hudile egi: " Ngindu khi mudi mu yindula?" ²³Ikhi idi phashi ha gu zwela egi: " Nga gu lolula masumu aye" nga ndo " zuga inda gaye?" ²⁴Hene, jiyenu egi Muna muthu udi nu giyega haha ha mavu ha gu lolula masumu, "Nga zwela egi, zuga, zula gitanda giaye vutuga mu gisapha giaye." ²⁵Kaka hene henyanyi, muthu mwene wa zugile gu twama diawo, wa zudile gitanda gienji wa vutugile mu inzo yenji nu gu kumisa Nzambi. ²⁶Athu akima a yitugile, nu gu kumisa Nzambi, nu guvwa woma, a kalele mu zwela egi: " Magino ta mona ndaga ja gu yituga. ²⁷Gu nyima, wa zogege wa monele mufutisi wa itadi jina dienji Levi, wa di tumbiga mu bilo dienji, wa mu lezele egi: " Levi ngu hate." ²⁸Levi wa zugile wa bembele ima ikima, wa mu hatele. ²⁹Levi wa tamegele Yesu mu inzo yenji wa mu hwile ima ya gudua, gwa kalele nu athu a vula Afutisi a itadi nu athu ako a kalele ha mesa nu Yesu. ³⁰A falisaye nu a longi a shigo a yandigile gu di niema nu gu leza alongogi a yesu egi: " Mukunda nu ikhi mudi nu nwa nu gudua nu afutisi a itadi nu enya masumu?" ³¹Yesu wa zwelele egi: " Ishi go athu a konda misongo adi nu funu ya munganga, uvi enya misongo. ³²Nge jile mu tamega go athu a mitshima ya bonga, uvi enya masumu mukunda a balule mitshima. ³³A vutudile egi: "A longogi a Yowani a kalele mu tuna gudua mukunda nu isambu, ata wanyi a afalisaye a nu kita nganyi, uvi wawa aye a mu dia nu gunwa." ³⁴Yesu egi: " Ketu mwa jiya gu tunyisa mafuta a muthu u kwela tangwa muthu mwene wa kwela adi hene? ³⁵Ilumbu idi muza muthu mwene yonu wa kwela mba a katuga, hene mba a tuna gudua. ³⁶Wa a tele nji gingana giko egi: " Gushi nu muthu go wa nu taula gitemba gia mulele wa pha ha gu u namiga gu mulele u kulu. Gula wa kita nganyi mba u mu taula mulele wa pha, gitemba gia mulele wa pha mba gi shi muya gu khanda ya mulele u kulu go. ³⁷Gu shi nu muthu wa nu fungisa matombe a bonga mu katshi dia mbinda idi nu mutungu u kulu go, gula wa kita nganyi mutungu u kulu wa fetu bolesa matombe. ³⁸Nganyi, idi ya bonga ha gu fungisa matombe a bonga nu mutungu wa bonga. ³⁹Gu shi nu muthu go gu nyima ya gunwa matombe a milala, wa jiya gu vwa egi matombe a pha adi a bonga, mukunda mba u zwela egi: " matombe a milala adi a bonga

Chapter 6

¹Mu tangwa Yesu a khalele mu balega mu katshi dia gilanga mu gilumbu gia gu hima, alongogi enji a yandigile gu bela mabundu mudia. ²Afalisaye ako a hudile egi: " mukunda nu ikhi mudi mu kita ndaga inyi ya tunyishiye ha gu kita mu gilumbu gwa gu hima?" ³Yesu wa vutudile egi : " mwa tangele go ndaga inyi Davidi a kitile tangwa a vile nzala mwene nu mafuta enji?" ⁴Wa ngidile mu inzo Nzambi wa zangudile mulambu a dile, wa hwile nu mafuta enji, mapha wanyi a khalele ata muthu mu moshi gwa lendele gudia go; khuta nganga-Nzambi phamba ?" ⁵Wa a lezele egi : " Muna-Muthu udi Fumu wa gilumbu gia gu hima." ⁶Gilumbu giko gia gu hima, Yesu wa ngidile mi inzo ya Isambu ya bayuda wa yandigile gu longa athu. Gwa khalele yala mu moshi nu koko dia khandambwa. ⁷Tu lagi nu afalisaye a khalele mu tala Yesu kana wa jiya gu belula Muthu yonu mu gilumbu gia gu hwima mukunda nu gu kamba phila ya gu mu funda egi wa kiti gima gia bola. ⁸Uvi mwene wa jiyile matangi awo, wa lezele yala mwene wa khalele nu koko dia Gifu egi: "Zuga magana mu katshi dia athu wawa akima." Hene yala mwene a zugile wa maganele hene. ⁹Yesu wa hudile gula idi ya bonga ha gu kita ndaga ya bonga mu gilumbu gia gu hima to ha gu kita gima gia bola, ha gu gulusa monyo to ha gu utotesa?" ¹⁰Mwene wa a talele akima hene a lezele muthu mwene egi : "Sununa koko diaye ." Wa kitile nganyi hene koko diene dia belugile. ¹¹A vile khabu, hene a yandigile gu zwela ene-nu-ene ha gu tala ikhi a jiya gu kita Yesu. ¹²Gilumbu giene Yesu wa yile gu mulundu ha gu samba, wa sambele Nzambi phipha ikima. ¹³Gwa dile guma gwakia, wa tamegele alongogi enji wanyi mwene a phonele kumi nu muyadi, wa a hwile jina dia a thumwa. ¹⁴Ma jina a athumwa a khalele : Simoni yonu a hwile jina dia Petelo, Andele phangia Jaki, Yona, Batolome, ¹⁵Matayo, Thoma, Jaki muna alife, Simoni yonu muthu wadi zalula, ¹⁶Yudasi muna Jaki, nu Yudasi isikaliote yonu wa mu digile. ¹⁷Yesu wa bulumugile n'awo mulundu ejile mu magana hama ha konda mulundu, gunu gwa khalele gimvuga gia koma gia alongogi nu athu ako a vula a katugile gu Yudeya gu Yelusalemi nu gwa leha gu khanda ya nzadi ya mungwa mungwa phene-phene nu Tire nu Sidoni. ¹⁸A khalele muza mu vwa malongi nu gudi belula gwa mwene. Ata athu wanyi a khalele nu pheve jia bola a belugile. ¹⁹Gibuga gia athu a khalele mu kamba phila ya gu mu kwata mukunda ngolo ji moshi jia khalele mu zoga mu mwila wenji jia khalele mu a belula. ²⁰Hene wa taphudile meso gwa alongogi enji, Yesu wa a lezele egi; " Kiese gwa enwe mwa konda gima, mukunda Gifumu gia Nzambi gidi gienu. ²¹Kiese gwa enwe mudi nu nzala, mba mudi mu kuta. kiese, enwe mudi mu dila lulu ngagi, mba mudi mu lela. ²²Kalenu nu kiese tangwa athu adi mu mi yegula, tangwa adi mu mi tuna, tangwa adi mu mi shingana nu gu mi leza ndaga jia bola mukunda nu Muna Muthu. ²³Kalenu nu kiese mu gilumbu giene, mukunda lufutu lwenu mba ludi mu kala lwa koma gosa. Idi mu phila yene inyi a khakha jenu a kalele mu kita ba profeta. ²⁴Uvi khenda gwa enwe mvwama! mukunda mwa zudi gale genu lufutu lwenu. ²⁵Khenda gwa enwe mudi mwa kuta lulu ngagi! Mukunda mba mudi mu vwa nzala gu ma twama. Khenda gwa enwe mudi mu lela lulu ngagi! Mukunda mu kala mu mafwa, enji mba mudi mu dila gu ma twama. ²⁶Keti mwa mu kala mu khenda tangwa athu a nu zwela ndaga jia bonga ji mu mi talela! Mukunda idi kaka mu phila inyi a khakha jenu a kitile ba profeta a luvunu. ²⁷Uvi ngu mu mi leza enwe mudi mu ngu vwa egi, tshiginenu mbeni jenu, kitenu ndaga jia bonga gwa wanyi a nu mi vweza; ²⁸sagumunenu wanyi a mu mi shinza, kalenu mu sambela wanyi a mu mi monesa phashi. ²⁹Gula muthu wa gu hwa mbata gu butu di moshi mwa bonga u mu hwe butu diko. Gula muthu wa gu tambula mulele, mwa bonga a gu tambula nu gazau. ³⁰Muthu mukima wa gu lombi gima mu hwe. Gula muthu mu moshi wa zula gima giaye gi moshi, u lombi go a gu vutudila nagio. ³¹Gima u mu tshigina athu a gu salele, n'eye gi salele athu ako. ³²Gula wa nu tshigina kaka athu wanyi a nu gu tshigina, nuta khi wa nu zula mu katshi diawo? Mukunda enya masumu a nu tshigina wanyi a nu gu a tshigina. ³³Gula wa nu kita ndaga jia bonga gwa athu wanyi a nu gu kita nganyi, nuta khi mwa nu zula mu katshi diawo? Mukunda enya masumu a nu kita nganyi. ³⁴Gula wa nu somba ima kaka gwa athu wanyi a nu gu hagela mutshima mwa bonga a mi hwe, nuta khi mwa nu zula mu katshi diawo? Ata enya masumu a nu somba enya masumu nako a nu kinga gu zula gima nu gu vutula gima a sombele mu tangwa dia gu vutula. ³⁵Tshiginenu mbeni jenu, kalenu mu a kitila ndaga ja bonga. A sombenu ima, konda gu di monesa phashi egi mba a mi vutudila nganyi mba mu kale nu ima ya vula. Mba mu kala ana a Fumu wa gosa, mukunda mwene wa nu leza gubonga gwa athu a bola. ³⁶Kalenu mu vila athu khenda mu phila Shenu a nu mi vila khenda. ³⁷Mu kala mu sambesa athu ako go nganyi mba mu sambesaya go. Mu kala go mu belesa athu ako, nganyi mba mu belesaya go. Kalenu mu vila athu ako khenda, nganyi mba mu viye khenda. ³⁸Kalenu mu kaphela athu ako, nganyi mba mu kapheye N'enwe. Idi mu giteselo gia bonga(gia gu niema, gia gu bunda, gia zala fwafwafwa) mba mu zaleseya ima mu ginda mu nu haga milele. Mukunda kaka nu giteselo giene ginyi mwa nu salela giene mba gi saleya ha gu mi tesela ima. ³⁹Wa a tele nji gingana giko egi: " Ketu gifwa meso wa jiya gu twalesa gifwa meso giko? Gula wa kita nganyi, keti a jiyile go gubwa muyadi'awo akima nu wina? ⁴⁰Longogi gwa balegele go longi wenji, uvi longogi mukima wa longeya mwa bonga wa nu kala ole longi wenji. ⁴¹Mukunda nu ikhi udi mu mona mwangu udi mu diso dia phangi'aye, uvi ushi

mu mona go ga lusese gadi mu diso diaye? ⁴²Phila khi wa jiya gu leza phangi'aye egi: " Phangi, magana ngu gu katule mwangu udi mu disa diaye" gula eye ushi mu mona go ga lusese gadi mu diso diaye? Enya mbamba mbalumugu! Katula thomo ga lusese gadi mu diso diaye, gu nyima u mone phila ya gu katula mwangu udi mu diso dia phangi'aye. ⁴³Gu shi go nu mutshi wa bonga wa nu haga mabundu a bola, nga ndo mutshi wa bola u hage mabundu a bonga. ⁴⁴Mutshi ukima wa nu jiyana gu mabundu adi enji. Mwa jiyile go gu hela manga gu mutshi wa isongesa nga ndo gu hela ndulu gu mutshi wa mabutshi. ⁴⁵Muthu wa mutshima wa bonga, wa nu zola ima ya bonga gu mutshima wenji, yonu wa mutshima wa bola, wa nu zola ima ya bola . Mukunda ya vula ya nu zoga mu kano ya nu katuga gu mutshima. ⁴⁶Mukunda nu ikhi mu mu ngu tamega egi: Fumu, Fumu" enji mushi genu mu kita go ndaga nga nu zwela? ⁴⁷Muthu mu kima u mu za gwa eme, u mu vwa malongi ami, u mu a salela, ngu mu mi leza udi wa fwana nanyi. ⁴⁸Udi wa fwana muthu mu moshi wa ka mu tunga gisapha, wa hagele wina dia leha wa jigile makunji holu dia maseso. Tangwa meya a zalele enji muphephe wa bala we jile mu bula gu gisapha giene konda gu kita ata gima gu gisapha giene, mukunda gia kalele gia gu tunga mwa bonga. ⁴⁹Uvi yonu u mu vwa malongi ami konda gu a salela udi wa fwana muthu yonu wa tungile gisapha gienji, konda gu haga makunji. Tangwa muphephe wa budile gisapha giene mu mbala imoshi gia bwile, gia phanzanele gikima."

Chapter 7

¹Tangwa Yesu a manesele gu longa ndaga a kalele mu leza athu, wa ngidile mu dimbo dia Kapelenawum.²Tala, fumu wa masuta mu moshi wa kalele nu muhiga wenji, wa kalele wa mu tshigina mwa vula, muhiga mwene wa kalele nu gu kata gwa lufwa.³Tangwa fumu wa masuta a vile ndaga ya Yesu, wa tumile mambuta a ba yuda, ha gu mu leza aye a belule muthu wenji wa gisalo.⁴Tangwa a kumile gwa Yesu, athu ene a yandigile gu bondila Yesu nu gu zwela egi: " Idi ya bonga u mu hwe gima ginyi adi mu tshigina, ⁵mukunda wa nu tshigina dimbo dietu enji mwene wa tu tungile inzo yiyi ya isambu."⁶Hene Yesu a ile nawo njila imoshi. Adi a kuma phene phene nu gisapha, fumu wa masuta wa tumile mafut'enji ha gu leza egi: " Fumu, gudi hwa ndo phashi, mukunda ngu shui nga kuwa go mukunda uze u ngile mu gisapha giami. ⁷Idi mukunda nu nganyi nga monele go phila eme ngu ze gwa eye. Uvi zwela kaka gima gi moshi, muthu wami wa gisalo a guluge. ⁸Mukunda n'eme nji ngu di nga muthu nga hageya gu gisalo, nga nu tala masuta adi mu giyega gia ngu hwile. Gula nga leza mu moshi egi: " Nda" wa nu ya; gwa muko egi: " Iza" wa nu za; gwa muthu wami wa gisalo egi : kita ngagi" wa nu kita."⁹Tangwa Yesu a vile ndaga jene, wa yitugile, gu nyima wa balumugile gwa athu a kalele mu mu hata, wa a lezele egi: " Ngu mu mi leza egi, ata gu Izalaye nga monele go ata muthu udi nu lukwikilu lwa ngagi." ¹⁰Tangwa wanyi a tumiye a vutugile, a sangele muthu wa gisalo mwene wa beluga.¹¹Gu nyima dia tangwa, Yesu wa ile mu dimbo dia nu tamegeya egi Nayin, alongogi enji nu gimvuga gia athu a ile nenji njila imoshi. ¹²Mu phila a phusanele ha mufulo wa dimbo diene, a taganele nu muthu mu moshi wa kalele mu bateya wa fwa, wa kalele mona yala mu moshi wa butugile mu vumo dia ginenji (mukhetu mwene wa kalele wa fishile mulumienji), enji athu a vula a kalele mu za mu hata mukhetu mwene. ¹³Ha gu mu mona ngagi, Fumu wa vile khenda mukunda nu mukhetu mwene enji wa mu lezele egi: " U didi nji go ." ¹⁴Gu nyima wa phusanele wa kwatele giphona, wanyi a gi batele a maganele, enji wa zwelele egi: " Mona yala nga zwela egi zuga." ¹⁵Mvumbi ya zugile ya yandigile gu zwela. Hene Yesu a mu hanele gwa ginenji.¹⁶Hene athu akima a vile woma, enji a yandigile gu vutula lukumu gwa Nzambi nu gu zwela egi : " Profeta wa mbuta wa zugishiya mu katshi dietu enji Nzambi weza mu tala athu enji." ¹⁷Ndaga yiyi ya Yesu wa phanzanele mu dimbo dikima dia Yudeya nu mu membo akima a phene phene.¹⁸A longogi a Yowani ejile mu mu leza ndaga ja vula. ¹⁹Hene, Yowani a tamegele mu yadi mu katshi dia alongogi enji wa a tumile ha gu hula Fumu egi: " Ketu udi muthu yonu u mu za to tu fetu nenga muthu muko?" ²⁰Tangwa a kumile gwa Yesu, a hudile egi : " Yowani mubotigi wa tu tuma ha guza tu gu hule egi: " Ketu eye, yonu udi mu za to tu nenga Muthu muko ?"²¹Mu tangwa diene dinyi, Yesu wa belwile enya misongo a vula, nu enya pheve ja bola, nu belula enya meso a fwa. ²²Wa a vutudile egi : " Tangwa mba mu vutuga, lezenu Yowani ndaga mwa katuga gu mona nu jinyi mwa vwa. Enya meso a fwa adi mu mona, ikata mu wenda, enya hute mu beluga, enya matshi a fwa mu vwa, mvumbi mu zuga, ndinga ya bonga mu longeya gwa aphagano. ²³Lusagumunu lu kale gwa muthu yonu mba u ngu kwikila mukunda nu ndaga jiji adi mu mona."²⁴Tangwa wanyi a tumiye gwa Yowani a vutugile, Yesu wa yandigile gu leza athu ndaga ya talele Yowani egi : " Nanyi mwe za mu tala mu katshi dia temu dia fufuta fufuta ?" Gituntu gi mu hunga mu muphephe ? ²⁵Nanyi mwe za mu tala ? Muthu wa sudiga mulele wa bonga? Uvi wanyi adi a sudiga milele ya bonga adi mu jinga mu lujingu lwa bonga adi mu jinzo ja mafumu. ²⁶Hene nanyi mwayi mu tala? Profeta ? Ngu mu mi leza egi, udi wa balega profeta.²⁷Tala yonu mukunda nu mwene a sonegeye egi: " Tala nga tuma gu twama diaye ngenji wami ha gu londa njila." ²⁸Ngu mu zwela egi, mu katshi dia wanyi a butugile gwa mukhetu, gu shi nu mbata wa Yowani go. Lulu ngagi galenge mu Gifumu gia Nzambi udi mbuta wa mu balega.²⁹Tangwa athu a kima nu afutisi a itadi a vile nganyi, a zwelele egi Nzambi udi wa kielega, mu phila a zudile mbotiga gwa Yowani. ³⁰Uvi a falisaye nu wanyi a longugile mwa bonga shigo ja ba yuda a tunyile ndaga mu phila Nzambi a londele mukunda nu ene mukunda a zudile gawo mbotiga ya Yowani go.³¹Gu ikhi nga jiya gu fwanesa athu a khukho yiyi? Adi a fwanana nu ikhi ? ³²Adi a fwanana nu ana a mu kena ha mbaji, adi mu phaga ha gu di tamega mu katshi diawo nu gu zwela egi : " Ta kala mu bula ngoma uvi enwe mwa kinile go. Ta yimbisa khunga ya mafwa, enwe mwa didile go."³³Mukunda Yowani mubotigi we jile, gwa kalele mudia musa go, nga ndo gunwa matombe, uvi mu di mu zwela egi : " Udi nu diabulu." ³⁴Muna Muthu we jile, mudia nu gunwa enwe mwa zwelele egi: " Tala mwenya waza wa nu lauga matombe, futa dia afutisi a itadi nu enya ndaga ja bola." ³⁵Uvi gutema gu mu jiyana gwa ana akima."³⁶Mu falisaye mu moshi wa mu tamegele ha guya mudia nenji. Hene, tangwa Yesu a ngidile mu inzo ya mufalisaye mwene wa di tumbigile gu mesa, ³⁷gwe jile mukhetu mu moshi wa mu dimbo wa kalele ndumbu, tangwa a vile egi Yesu udi mu inzo ya mufalisaye. Mukhetu mwene we jile nu mulangi wa mananashi a vumba dia bonga. ³⁸Mu phila a yile mu kala gu kunda dia Yesu, phene phene nu malu a Yesu, wa yandigile gu tebesa malu a Yesu nu masoji, wa kalele mu humuna masoji ene nu sugi jenji, nu gu lenza, gugu nu gu mu kungula mananashi.³⁹Tangwa mufalisaye yonu wa tamegele Yesu wa monele nganyi, wa di zwelele mu mutshima wenji egi: " Nga muthu yogu udi profeta wa bolo jiya mukhetu yogu udi mu mu kwata udi nanyi, mukunda udi

mukhetu wanu kita ndaga ja bola." ⁴⁰Yesu wa mu lezele egi : " Simoni, ngu di nu gima gia gui gu leza." Wa vutudile egi: " Longi, ngu leze."⁴¹Yesu egi : " Muthu mu moshi wa kalele nu athu muyadi wa a sombele falanga. Mu moshi wa kalele u fetu vutula lukhama lwa falanga, muko makumi a tano a falanga. ⁴²Mu phila a monele go phila ya gu vutula falanga, wa a vile khenda, muyadi'awo akima. hene nanyi mu katshi diawo wa fetu gu mu tshigina mwa vula ? " ⁴³Simoni wa vutudile egi : " Ngu mu yindula egi yonu udi nu fuga ya gu balega." Yesu egi : " Wa yindula mwa bonga ."⁴⁴Yesu wa balumugile gwa mukhetu, wa lezele Simoni egi : " U mu mona mukhetu yogu, nga ngila mu gisapha giaye, wa ngu wovele malu go, uvi mukhetu yogu wa ngu betesa malu nu masoji enji, wa ngu humuna nu sugi jengi. ⁴⁵Wa ngu sunyile go ludimi, uvi mwene katuga gu ngila gwami mu gisapha giaye, udi mu ngu sunia malu.⁴⁶Wa ngu kungudile go mafuta gu mutwe, uvi mwene wa ngu kungula mafuta gu malu. ⁴⁷Hene, ngu mu gu leza egi , masumu enji akima nga a lolula, mukunda wa leza gu tshigina. Uvi yonu wa nu loluleya ga ndambu wa nu tshigina nji ga ndambu."⁴⁸Gu nyima wa wa mu lezele egi : " Masumu aye nga a lolula." ⁴⁹Wanyi a kalele nenji ha mesa a zwelele mu mitshima yawo egi : " Muthu yogu udi wa phila khi u mu lolula nu masumu ?"

⁵⁰Uvi Yesu wa lezele mukhetu mwene egi : " Lukwikilu lwaye lwa gu gulusa, inda mu ngemba."

Chapter 8

¹Gu nyima dia tangwa Yesu wa kalele muya mu balega mu membo a koma nu membo a gibibila, mu longa ndinga ya bonga ya gifumu gia Nzambi. Alongogi kumi nu muyadi a kalele hene, ²nu akhetu wanyi a zoleye pheve ja bola nu wanyi ako a belugile gu misongo ya phila nu phila. Mariya yonu wa nu tamegeya nji egi Madelene, wa zoleye pheve ja bola ji sambwadi, ³Jane, mukaja Suza muthu wa gisalo wa Elode, Suzana nu akhetu ako a vula a kalele mu di kwatesa gu ima yawo a kalele hene. ⁴Tangwa athu a vula a kalele muza mu di bungisa gwa mwene, athu a membo a vula ejile gwa mwene, wa yandigile gu a tela gingana egi: ⁵" Muthu mu moshi wa zogeze muya mu kuna khenyi . Tangwa a kalele mu kuna, ga ndambu ga khenyi ga bwile mu khelelego ya njila, khenyi jene ja diateye enji tunjila twa gosa twe jile nu dia khenyi jene. ⁶Ga ndambu ga khenyi jiko ga bwile mu holu dia maseso, tangwa ja zogeze, ja umile mukunda nu gu konda gwa mavu. ⁷Khenyi jiko ja bwile mu katshi dia isongesa, isongesa ya maneke mu tshoga khenyi jene. ⁸Uvi khenyi jiko ja bwile mu mavu a bonga hene ja butile mabundu khama khama." Gu nyima ya gu zwela nganyi Yesu wa kabugile egi: " Yonu udi nu matshi a gu vila, a ve." ⁹Hene, alongogi a yandigile gu di hula tendula ya gingana giene. ¹⁰Wa a lezele egi: " Gwa enwe mwa hwiye ngangu ja gu jiya giswegi gia gifumu gia Nzambi uvi gwa athu ako, idi mu ingana, mu phila egi mu njila ya gu tala, a jiyile gu mona go enji mu njila ya gu vwa ale gu bagisa ndo ata gima. ¹¹Tala tendula ya gingana giene: Khenyi jidi ndinga ya Nzambi. ¹²Inyi ya bwile mu khelelego ya njila idi, wanyi a nu vwa ndinga ya Nzambi, gu nyima diabulu wa i katula mu mitshima yawo, mukunda ale gu kwikila ndo, ha gu konda gu guluga. ¹³Gu nyima, jinyi ja bwile mu maseso, idi wanyi a nu yamba ndinga nu kiese tangwa adi mu longeya, uvi a shi nu miji go; adi mu kwikila kaka ga tangwa ga moshi, uvi mu tangwa dia gu phageya, a nu bembela gawo. ¹⁴Jinyi ja bwile mu katshi dia isongesa, idi wanyi a nu vwa ndinga ya Nzambi enji mu gu wenda gwawo, phashi ja lujingu jidi mu a kamenesa, gimvwama nu kiese gia lujingu gishi gia hia go. ¹⁵Uvi jinyi ja bwile mu mavu a bonga, idi wanyi a mu vwa ndinga mu mutshima wa bonga, adi mu i salela enji idi mu buta mabundu a gu kolesa mutshima. ¹⁶Tala, gushi nu muthu wa nu lemesa mwinda mukunda nu gu u tshiga mu gihombolo nga ndo gu u haga gosha gididi. Uvi mwinda wa nu hageya ha gathamba mukunda wanyi a mu ngila monzo a mone pwelele. ¹⁷Mukunda gima gia gu swega gi monege ha phelo. ¹⁸Vwenu mwa bonga, mukunda muthu udi nu gima mba udi mu lundiya giko, uvi yonu gwa shi nu gima go, ata ginyi adi nagio, mba jidi gu mu tambudiya. ¹⁹Gu nyima, ginenji nu aphangi'enji ejile mu mu kamba, uvi gwa kalele nu phila ya gu mu mona go mukunda nu gu vula gwa athu. ²⁰A mu lezele egi: " Ginaye nu aphangi'aye, adi haha honze adi nu funu ya gu gumona. ²¹Yesu wa vutudile egi: " Ginami nu aphangi'ami, adi wanyi a mu hata ndinga ya Nzambi nu gu i salela. ²²Gilumbu gi moshi, Yesu wa ngidile mu wato nu alongogi enji, wa a lezele egi: " Tu zaugenu ha sambwa dia muta." A yandigile gu zauga. ²³Tangwa a kalele mu zauga, Yesu wa ile gu tulo. Muphephe umoshi wa bala wa nyigishile wato enji wato wa zalele nu meya hene a kalele mu gigonza gia bala. ²⁴Hene alongogi a yesu a phusanele a mu zugishile nu gu kabuga egi : " Longi, Longi tu fwa: " Wa zugile, wa yandigile gu balela muphephe, meya a lembamele gitembo gia hwile. ²⁵Hene wa a lezele egi: " Lukwikilu lwenu ludigi ?" A kalele nu woma nu gu yituga gwa vula, a yandigile gu di zwelele egi : " Yogu giben nanyi, nu muphephe nu meya adi gu mu lemvugila?" ²⁶A kumile mu dimbo dia Galada didi sambwa nu sambwa nu Galileya. ²⁷Tangwa a zogeze mu wato, muthu mu moshi wa dimbo diene wa kalele nu ma diabulu we jile gwa mwene. Katuga mvula ja vula wa kalele mu wenda thowa enji gwa kalele mu jinga nji monzo go uvi mu majiamo. ²⁸Tangwa a monele Yesu, wa kabugile nu gu bwa gu twama dienji. Mu ndinga ya ngolo wa zwelele egi: " Ndaga khi ngu di nayo n'eye Yesu, Muna Nzambi wa gosa? Nga gu bubila, u ngu hwi phashi go." Hene ²⁹Yesu a hanele mukwala gwa pheve yene ya bola ha gu zoga gwa muthu mwene mukunda mbala ja vula ya kalele mu mu monesa phashi. Ata wa kalele mu hageya mu mululu nu gu kangeya nu shinga ja ibende, wa kalele nu batula shinga jene pheve ya diabulu ya kalele mu mu tuma ha guya mu kala mu temu dia fufuta fufuta. ³⁰Gu nyima Yesu wa mu hudile egi: " Jina diaye nanyi ?" Wa vutudile egi: " Ta vula ", mukunda pheve ja vula ja ngidile mu katshi dienji. ³¹Hene pheve jene ja mu bondile mu phila egi a konde gu ji tuma milungi. ³²Gwa kalele henyanyi ngulu ja vula ja kalele mu dia ha mulundu. Ma diabulu ene a lombele ha gu a twala a ngile mu ngulu jene. Wa ji hwile nswa. ³³Hene ma diabulu a zogeze gwa muthu mwene, a yile mu ngila mu ngulu jene, hene ja zudile phushi katuga ha mulundu ti nu mu gijiba. ³⁴A tadia ngulu adi a mona ndaga phila ya balegele, a lengele muya mu bata sango yene gembo. ³⁵Hene athu a zogeze ha guza mu tala ndaga phila ya balegele. Tangwa a kumile gwa Yesu a sangele muthu yonu wa zogeye ma diabulu wa gudi tumbiga gu malu a Yesu, wa sudiga mwa bonga mu gi muthu sha, hene a yitugile nu gu vwa woma. ³⁶Hene, wanyi a monele ndaga phila ya balegele a yile mu tela athu ako mu phila mwenya ma diabulu a belugile. ³⁷Athu akima a gu khanda ya gu dimbo dia Gerazenie a lezele Yesu ha gu katuga gu khanda yawo, mukunda woma wa vula wa a kwatele. Hene a ngidile mu wato wa vutugile genji. ³⁸Muthu yonu wa zogeye ma diabulu wa lombele gwa yesu ha gu mu hata. Uvi Yesu wa mu lezele egi: ³⁹" Vutuga

mu inzo yaye u te ndaga jikima jia gu salela Nzambi." Muthu mwene wa ile nu gu ta mu dimbo dikima ndaga ja mu salela Yesu.⁴⁰Tangwa, Yesu a vutugile, athu a vula ejile mu mu yamba, mukunda a kalele mu mu nenga. ⁴¹Tala muthu mu moshi jina dienji Jariyusi we jile, wa kalele mu moshi mu katshi dia mafumu a inzo ya isambu. Wa bwile mu malu a Yesu wa kalele mu mu bondila egi aye mu inzo yenji, ⁴²mukunda munenji wa mukhetu kaka mu moshi wa mvula makumi a yadi wa kalele ha lufwa. Tangwa Yesu a kalele muya, athu a gimvuga a kalele mudi kwetesa gu mwila wenji. ⁴³Mu katshi dia gimvuga gia athu gwa kalele nu mukhetu mu moshi wa kalele nu misongo ya gu zogeya menga katuga mvula kumi nu giyadi, wa manesele ikumba nu falanga gwa minganga uvi gwa belugile go. ⁴⁴Wa phusanele gwa Yesu enji wa kwatele songi ya mulele wenji kaka hene henyanyi, misongo yenji ya gu hwiya menga ya batugile. ⁴⁵Yesu wa zwelele egi: " nanyi wa ngu kwata? " Mu phila akima a tunyile, Phetelo wa zwelele egi: " Longi, athu adi a vula enji adi mu gu phusa." ⁴⁶Uvi Yesu wa vutudile egi : " Gudi nu muthu wa ngu kwata, nga vwa ngolo imoshi ya zoga mu katshi diami." ⁴⁷Mukhetu wadi wa mone egi phila ya gudi swega gu thugu, we jile nu gu digima wa bwile gu twama dienji. Wa tshiginile gu twama dia athu akima ikhi ya mu tumile ha gu kita gima gia nganyi nu phila a beluga kaka henyanyi. ⁴⁸Hene Yesu wa mu lezele egi: " Munami, lukwikilu lwaye lwa gu gulusa. Inda mu ngemba." ⁴⁹Tangwa a kalele mu zwela, muthu mu moshi, wa katugile mu inzo ya fumu wa inzo ya isambu wa kumile enji wa zwelele egi: " Munaye wa mukhetu wa katuga gu fwa, bembenu gu monesa Longi phashi." ⁵⁰Uvi Yesu wa vila ndaga ya zweleye , wa mu vutudile egi : " Uvi woma go, kwikila kaka egi u mu guluga." ⁵¹Gu nyima tangwa a kumile mu gisapha, gwa hanele swa ata gwa muthu ha gu ngila nenji monzo kaka Phetelo nu Yowani nu Jake nu sha mona nu ginenji. ⁵²Tala khungiawo akima a kalele mu dila nu gu di yangisa mukunda nu mona mwene. Uvi Yesu wa zwelele egi : " Bembenu gu dila, gwa file go, udi gu tulo." ⁵³Uvi a yandigile gu mu lela mukunda a kalele mu jiya egi gwa shi nu monyo go. ⁵⁴Uvi Yesu wa kwatele koko dia mona mwene wa mu tamegele mu ndinga ya ngolo egi: " Munami zuga ! " ⁵⁵Pheve yenji ya mu vutugile, enji wa zugile kaka hene henyanyi. Yesu wa hanela swa egi a mu hwe gima gia gudia. ⁵⁶Shenji nu ginenji a yitugile uvi Yesu wa a tunyishile ha gu konda gu leza ata muthu ndaga ya balega.

Chapter 9

¹Wa tamegele alongogi kumi nu muyadi wa a hwile giyega holu dia ma diabulu akima nu gu belula enya misongo.

²Wa a tumile muya mu longa malongi a Gifumu gia Nzambi nu gu belula enya misongo.³Wa a lezele egi : " Gu zula ndo ata gima mukunda nu gu wenda gwenu, mutshi ndo, ga mushete ga gu batela falanga ndo, musa ndo, falanga ndo, ikhutu iyadi ndo. ⁴Gisapha gikima mba mu ngila, kalenu mwene ti nu gilumbu gia gu katuga. ⁵Wanyi mba a tuna gu mi yamba, mu tangwa dia gu katuga mu dimbo diene, bundenu fuphi ya malu enu mu gidimbu gia gi temwe gienu mukunda nawo." ⁶Hene a ile mu membo, nu gu longa ndinga ya bonga nu gu belula athu muma mukima. ⁷Tala, Erode, wa vile ndaga ja kalele mu balega, wa vile khabu mukunda a kalele mu zwela egi Yowani Mubotigi wa futumuga gu lufwa, ⁸ako egi Eliya wa monega ako nji egi profeta mu moshi wa mwa leha weza mu vutuga mu lujingu. ⁹Erode wa zwelele egi: " Nga batudishile Yowani mutwe, uvi yonu nji nanyi ngu di mu vwa nji ndaga ja ngagi?" Mukunda Erode wa kalele mu kamba phila ya gumona Yesu. ¹⁰Tangwa athu wanyi a tumiye ejile mu vutuga, a tele ndaga jikima phila ja balegele. Wa a zudile wa ile nawo mu gingenga mu dimbo di moshi dia nu tamegeya egi Betesayida. ¹¹Uvi gimvuga gia athu tangwa a vile ndaga yene a mu hatele, mwene wa a yambele, wa yandigile gu a longa ndaga ya gifumu gia Nzambi: nu gu belula wanyi a kalele nu funu ya gu beluga. ¹²Phipha ya kalele phene-phene ha gu bwa alongogi ejile gwa mwene a mu lezele egi: " Vutula gimvuga gia athu wawa aye mu membo a phene-phene ha gu kamba isapha ya gu swama nu ima gu gudia, mukunda hama haha tudi hadi mu katshi dia temu dia fufuta." ¹³Uvi Yesu wa a lezele egi : " Enwe ha hwenu ima ya gudia." A zwelele egi: " Tu di nu mapha a-tano nu giswi jiyadi, idi ya bonga tu ye tu sumbe ima ya gudia ha gu vula gwa athu wawa." ¹⁴A kalele gitesu dia Mafunda a tano a athu. Wa lezele alongogi egi: " A lezenu adi tumbige mu gimvuga gia athu makumi a tano." ¹⁵Hene khungi'awo akima adi tumbigile hoshi. ¹⁶Wa zudile mapha a tano nu jishi jiyadi wa tuphudile meso gosa, wa i sagumunile nu gu ikhesa itshidi itshidi, gu nyima wa hwile alongogi enji ha gu kaphela athu.

¹⁷Khungi'awo akima a dile a kuta mwa bonga, itshidi ya madia ya begele ya noneye ya zaleseye milongo kumi ni iyadi. ¹⁸Tangwa di moshi wa ile mu samba ha khenji, wa kalele nu alongogi ebuna wa a hudile egi: " Ikhi athu adi mu zwela mukunda nu eme ?" ¹⁹A vutudile egi : " Yowani mubotigi, uvi ako a mu zwela egi Eliya, ako nji egi profeta mu moshi wa mwa leha wa futumuga." ²⁰Wa a hudile egi : " Uvi enwe, mu di mu zwela egi ngu di nga nanyi ? " Phetelo wa vutudile egi : " Wa kilistu wa katuga gwa Nzambi." ²¹Uvi wa a lezele egi gu leza ndo ata muthu egi, ²²Muna Muthu mba udi mu mona phashi ja vula nu gu tunyiya gwa mambuta, nu gwa mafumu a nganga nzambi nu gwa alongi a shigo, enji mba udi mu shiyi, uvi mu gilumbu gia tatu mu vutuga mu lujingu.

²³Wa lezele athu akima egi : " Gula muthu wa tshigina gu ngu hata, wa fetu gu di tuna mwene ha khenji, a zule ginemo gienji gia ilumbu ikima gu nyima a ngu hate. ²⁴Mukunda yonu mukima mba u kamba ha gu gulusa lujingu lwenji mba udi mu lu totesa, uvi yonu mba u kamba ha gu totesa lujingu lwenji mukunda nu eme mba udi mu lu gulusa. ²⁵Ikhi idi funu gwa muthu mu moshi ha gu nunga mavu akima gula wa di totesa to gu di shiya mwene ha khenji ? ²⁶Muthu mukima u mu ngu vila sonyi nu gu vwa sonyi ja ndaga ngu u zwela, Muna Muthu mba u mu vila sonyi tangwa mba eza mu vutuga mu khembo yenji nu ya shenji nu ya ma wanjo. ²⁷Uvi ngu mu mi leza mu kielega egi, gudi nu ako mu katshi dienu adi haha, mba a shi mu fwa go konda ene gu mona gifumu gia Nzambi ." ²⁸Gwa balegele ilumbu nana gu nyima ya gu zwela gwa Yesu ndaga jene, wa zudile Phetelo, yowani nu Zake wa ile nawo holu dia mulundu ha gu samba. ²⁹Tangwa a kalele mu samba, gu meso gwenji gwa balumugile nu milele yenji ya kitugile ya phelegeta ya yandiga gu temetela. ³⁰Tala, gwa monegele athu muyadi a kalele mu solula nenji, ya kalele Moyize nu Eliya, ³¹adi monesele mu khembo ya vula. A yandigile gu zwelela ndaga ya guya gwenji gwa kalele phene-phene ha gu lungisama gu Yelusalemi. ³²Mu tangwa diene, Phetelo nu wanyi ako a kalele gu tulo. Uvi tangwa a phaphumugile, a monele khembo yenji nu athu wanyi muyadi a magana mu khulo yenji.

³³Tangwa a kalele mu katuga mu khulo ya Yesu, Phetelo wa mu lezele egi: " Longi, idi ya bonga etwe ha gu kala haha. Nganyi tu mu tunga ngando ji tatu. Ngando imoshi yaye, imoshi ya Moyize, iko ya Eliya ." Gwa jiyile go ndaga khi a kalele mu zwela. ³⁴Tangwa a kalele mu zwela ndaga jene, tuta di moshi dia a tshigile enji a vile woma mukunda a kalele a gu junga mu katshi dia matuta. ³⁵Ndinga imoshi ya zoge mu katshi dia matuta egi : " Yogu udi Munami nga phonele. Mu vilenu." ³⁶Ndinga yadi ya zwela gwahwa, Yesu wa begele ha khenji. A henele mu ilumbu yene tedie, konda gu tela ata muthu ndaga a monele. ³⁷Gilumbu gia hatele, tangwa a katugile gu mulundu, gimvuga gia koma gia athu gie jile mu mu tagana. ³⁸Hene, muthu mu moshi wa mu gimvuga gia athu wa kabugile mu ngololo egi : " Longi, nga gu bubila ha guza u tale munami mukunda udi kaka mwene mu moshi ngu di nenji.

³⁹Tala, pheve imoshi idi mu mu bwisa, hene u mu kabuga; udi mu bwa nzengo nu gu zola mate a vula gu kano. Pheve yene idi mu mu zoga nu phashi ja vula nu gu mu namenesa tangwa i mu tshigina gu mu bamba. ⁴⁰Nga bondila a longogi aye, uvi a monele go phila ya gu i kaya. ⁴¹Yesu wa mu vutudile egi: " Khukho ya mitshima ya kola nu ya nu zula mabula, ti nu tangwa khi mba ngu kala nenu ha gu mi kwatesa? Ngu batele munaye mwene

haha." ⁴²Tangwa mona yala mwene a kalele muza, diabulu diene dia mu bwishile hoshi mu mavu nu gu mu nyigisa mwa vula. Uvi Yesu wa balele pheve yene ya bola, wa belwile mona yala mwene enji wa mu hanele gwa shenji. ⁴³A yitugile mwa vula ha gu mona gu koma gwa Nzambi. A kalele mu di hula gu ndaga jikima a kalele mu kita, hene wa lezele a longogi enji egi " ⁴⁴Ndaga jiji ji ngile mu matshi enu mukunda Muna Muthu mba udi mu haneya gu mago a athu." Uvi a kalele gawo mu bagisa go ndaga jene, ndaga jene ja a bategele meso mukunda ale gu ji bagisa ndo. ⁴⁵A kalele nu woma ha gu mu hula muhu mukunda nu ndinga yene. ⁴⁶Hene, giphapha gia vula ya zogeke mu katshi diawo ha gu jiya nanyi udi mbuta mu katshi diawo. ⁴⁷Uvi Yesu, wa kalele mu jiya mabanza a mitshima yawo wa zudile mona mutumba wa mu hagele mu lweka lwenji. ⁴⁸Gu nyima wa a lezele egi: " Gula muthu mu moshi wa yamba mona yogu mu jina diami, wa ngu yamba n'eme, uvi gula muthu mu moshi wa ngu yamba, wa yamba muthu yonu wa ngu tumile. Hene muthu udi mona mutumba mu katshi dienu, mwene udi mbuta." ⁴⁹Yowani wa vutudile egi: " Longi, Ta monyi muthu mu moshi mu kaya pheve ja bola mu jina diaye hene ta mu tunyisa mukunda gwa shi mu tu hata go." ⁵⁰Uvi Yesu wa zwelele egi: " Mu mu tunyisa go mbeni wetu, udi muthu wetu." ⁵¹Tangwa ilumbu yenji ya gu kanduga gosa ya lungile, wa zudile dibanza dia guya gu Yelusalemi. ⁵²Wa tumile ngenji ha guya gu dimbo dia gu samaliya ha gu mu londela gisapha. ⁵³Uvi athu a dimbo diene a tshiginile go, mukunda wa kalele muya gu Yelusalemi. ⁵⁴Hene tangwa Jake nu Yowani a monele nganyi, a zwelele egi: " Ketu wa tshigina tu lombe tshiya tu katuge gosa tu ze tu bulumuge ha gu a shiya?" ⁵⁵Uvi gwa tshiginile go wa a balele. ⁵⁶Hene wa katugile genji mu dimbo diene ha guya mu dimbo diko. ⁵⁷Tangwa a kalele mu njila, muthu mu moshi wa mu lezele egi: " Mba ngu mu gu hata hama hakima mba uya." ⁵⁸Yesu wa mu vutudile egi: " Mukenge udi nu wina dienji njila ja gosa jidi nu yanzu uvi Muna Muthu gwa shi mu jiya go hayi ha jiya gu haga mutwe." ⁵⁹Gu nyima wa lezele muthu muko egi: " Ngu hate." Uvi wa mu vutudile egi: " Fumu, ngu hwe thomo njila ngu ye ngu funde shami." ⁶⁰Uvi wa mu lezele egi: " Bemba athu a fwa adi funda ene hakhawo, uvi eye nda u longe khanda jikima malongi a Gifumu gia Nzambi." ⁶¹Muthu muko nji wa zwelele egi: " Ngu mu gu hata Fumu, uvi ngu hwe njila ngu ye ngu di kaphe nu enya mu gisapha giami." ⁶²Uvi Yesu wa mu lezele egi: " Muthu wa haga koko ha gu phusa ngombe ya nu bundula gula wa vutula meso ha gu tala gu nyima gwa nu kala mwenya gifumu gia Nzambi go."

Chapter 10

¹Gu nyima dia ndaga jene, Fumu wa phonele ako makumi a sambwadi, wa a tumile muyadi muyadi mu membo nu muma munu mukima a tshiginile guya mwene hakhenji. ²Wa a lezele egi: " Gilanga gidi gia koma, uvi athu a gisalo ga ndambu. Sambenu Fumu nu ngolo mu phila egi fumia gilanga, a tume athu a gisalo a vula mu gilanga. ³Gindenu ! Tala, ngu mu mi tuma ole twana twa ma mameme mu katshi dia miyegu. ⁴Mu zudi go falanga, nga sagi ya gu wendela, nga saphatu, gu hana lumene ndo gwa muthu mu njila. ⁵Mu jinzo jiko mba mu ngila, zwelenu thomo egi: " Ngemba ikhale mu inzo yiyi. " ⁶Gula muthu mu moshi wa ngemba udi mu inzo yene, ngemba yenu mba idi mu mu begela, uvi gula ndo mba idi mu mi vutugila. ⁷Begenu mu inzo yene, dienu nweni ima ikima mba mu hwiya, mukunda muthu wa gisalo udi ne ya gu hwiya lufutu lwenji. Guya ndo inzo nu inzo. ⁸Gula mwa ngila mu dimbo di moshi, a mi yamba, dienu ima mba mu hwiya, ⁹enji belulenu enya gimbeifu mba mu sanga. A lezenu egi: " Gifumu gia Nzambi gidi phene-phene nu enwe. ¹⁰Uvi mu dimbo dinyi mba mu ngila a tuna gu mi yamba, gindenu mu ma bala-bala zwelenu egi: ¹¹" Ta phuphula fuphi ya dimbo dienu idi gu malu etu ! Uvi jiyenu egi gifumu gia Nzambi gia phusana. " ¹²Ngu mu mi leza egi mu gilumbu gia gu sambesa athu, dimbo dia Sodome mba di viya khenda uvi dimbo dinyi ndo. ¹³Khenda gwa eye, Korazimi ! Khenda gwa eye, Betesayida! Gula nga idimbu ya ngolo mwa monele nga ya salamele mu dimbo dia tire nu dia sidoni, nga membo wawa a balumwile mitshima nu gu phaga ha gusudiga sagi nu gudi kungula fuphi ya mbonza ya tshiya. ¹⁴Hene membo a tire nu sidoni mba adi mu viya khenda mu gilumbu gia gu sambeseya kansi enwe ndo. ¹⁵Eye Kapernawum, keti udi mu yindula egi mba u kandwishiya gosa? Ndo, mba udi mu bulumwishiya gu galunga ga mvumbi. ¹⁶Yonu udi mu mi vwa udi mu ngu vwa, enji yonu udi mu mi tuna udi mu ngu tuna; enji yonu udi mu ngu tuna udi mu tuna yonu wa ngu tumile. " ¹⁷Makumi sambwadi ejile mu vutuga nu kiese gia vula nu gu zwela egi: Fumu, nu pheve gia bola jia khalele mu lemvuga mu jina diaye. " ¹⁸Yesu wa a lezele egi: " Nga mona satana wa katuga gosa wa bwa ule zenzi. ¹⁹Tala, nga mi hwi giyega gia gu diata holo dia nioga, nu tunvwanga nu holo dia ngolo jikima jia mbeni, hene gushi ata gima gia jiya gu mi kita gubola. ²⁰Ata nganyi, mu vi go kiese mukunda pheve jia mi lemvugila, uvi khalenu nu kiese mukunda majina enu a sonegeya gosa. " ²¹Kaka hene henyanyi, Yesu Wa vile kiese gia vula mu katshi dia Pheve-Santu hene a zwelele egi: " Nga gu hwa lukumu, Eye Tata, Fumu wa gosa nu wa hoshia mavu, mukunda wa swegele ndaga jiji gwa ngambi nu gwa athu a tema, enji wa ji monesele gwa wanyi adi nu ga ndambu ga ngangu, ole ana mitumba. Eya, Tata, mukunda idi wa bonga gu meso aye. " ²²Ima yiyi ikima ya ngu hwiye gwa Shami, enji gushi ata muthu go udi mu jiya nanyi yogu Mona gula ishi Tata go ; enji gushi ata muthu go udi mu jiya nanyi yogu Mona gula ishi go Tata, enji yonu mukima Mona adi mu tshigina gu mu monesa. " ²³Wa balumugile gwa a longogi, wa a lezele mu giswegi egi: " Kiese gwa wanyi adi mu mona ndaga mudi mu mona. ²⁴Ngu mu mi leza egi ba profeta a vula nu ma fumu a tshiginile gu mona ndaga jiji ji mudi mu mona uvi a ji monele go, nu guvwa ndaga mudi muvwa uvi a ji vile go. " ²⁵Muyuda mu moshi longi wa shigo wa zugile wa maganele molu wa mu phagele nu gu hula egi: " Longi, ikhi nga jiya gu kita ha gu zula monio wa mvula nu mvula? " ²⁶Yesu wa mu lezele egi: " Ikhi idi ya gu sonega gu mukanda wa shigo? Ikhi mwa nu tanga? " ²⁷Wa vutudile egi: " Wa fetu tshigina Fumu Nzambi waye mu mutshima waye ukima, mu monio waye ukima, mu ngolo jiaye jikima, nu mu mabanza aye akima, enji wa fetu tshigina phangiaye phila wanu di tshigina eye hakhaye. " ²⁸Yesu wa mu lezele egi: " Wa vutula mvutu mwa bonga, kita nganyi mba u jinge. ²⁹Uvi longi wa shigo wa hudile yesu egi: " Nanyi udi phangiaye? " ³⁰Ha gu vutula Yesu wa zwelele egi: "Muthu mu moshi wa katugile gu Yelusalemi ha guya gu Yeriko mu njila wa taganele nu athu a bola a mu tambudile ima ikima, a mu betele ha gu mu bemba gu lufwa. ³¹Nganga-nzambi mu moshi wa bulumugile mu njila yene, wa mu monele tangwa a mu monele, wa balegele genji. ³²Phila imoshi muthu mu moshi wa gikanda gia ba levi we jile mu kuma hama hene, tangwa a mu monele, wa balegele genji. ³³Uvi mwenia gu Samaliya mu moshi we jile mu balega mu njila yene, wa kumile hama hene. Tangwa a mu monele wa vile khenda. ³⁴Wa phusanele hene a mu lalele itemba ya milele mu phuta jengi, nu gu mu kungula mafuta mu phuta jene. Wa mu hagele holu dia phunda jengi, wa mu twamezele gu inzo ya nzenza ha gu mu sadisa. ³⁵Mu gilumbu gia hatele, wa futile falanga ibende iyadi gwa fumu wa inzo ya nzenza wa mu lezele egi: " Mu salese mwa bonga ti nu tangwa mba ngu za mu vutuga, gula wa zola falanga jiaye mba ngudi mu gu vutudila. " ³⁶Nanyi mu katshi dia athu wawa mu tatu, phila mudi mu yindula, udi phangia muthu yonu wa beteye gwa ma bandi? " ³⁷Longi wa vutudile egi: " Yonu wa lezele khenda gwa muthu mwene. " Yesu wa mu lezele egi: " Nda n'eye kita nganyi. " ³⁸Lulu ngagi mu phila a kalele muya mu njila, wa ngidile mu dimbo di moshi, mukhetu mu moshi mu jina dia Marta wa mu yambele mu gisapha gienji. ³⁹Wa kalele nu phangi'enji wa mukhetu mu jina dia Mariya we jile genji mu di tumbiga mu malu a Fumu mu hata genji malongi. ⁴⁰Marta wa kalele mu londa ima ya gudua ha guza mu a hwa. We jile gwa Yesu wa mu lezele egi: " Fumu, keti ishi mu gu sala ata gima go mu phila phangi'ami wa ngu bemba ha khami ha gu mi londela madia? Mu leze eze a ngu kwatase. " ⁴¹Uvi Yesu wa mu

vutudile egi: " Marta, Marta, udi mudi monesa phashi gu ndaga ja vula, ⁴²uvi ndaga imoshi idi ya funu idi, Mariya wa phona gima, mba gila gu mu katudiya ndo."

Chapter 11

¹Ya bwile tangwa Yesu a khalele mu samba hama ha moshi. Mulongogi wenji mu moshi wa zwelele egi: "Tu longele phila ya gusamba mu phila Yowani a longele a longogi enji." ²Yesu wa a lezele egi: "Tangwa mudi mu samba, zwelenu egi: "Tata, jina diaye di zule lukumu, Gifumu giaye gize." ³Tu hwe konso gilumbu ima yetu ya gudila. ⁴Tu file khenda gu ndaga jetu jia bola, mu phila tudi mu fila athu ako khenda. Gu tu twala ndo ha gubwa mu ndaga jia bola." ⁵Yesu wa a lezele egi; "Nanyi mu katshi dienu mba ukhala nu futa dienji, enji mba uya mu katshi katshi dia phipha ha gu mu leza egi; "Futa, ngu sombe itshidi iyadi ya mapha, ⁶Mukunda mu moshi mu katshi dia mafuta ami wa katuga gu ngu kumina lwenielu, enji ngu shi go ata nu gima gia gu a hwa go:" ⁷Gu nyima yonu wa mu katshi dia inzo, mba u mu vutudila egi: "U ngu hudisa go. Mufulo nga kangile, enji anami n'eme hakhami tudi gale ha gididi. Ngu shi gami mu zuga go ha gu guhwa dipha." ⁸Ngu mu mi leza egi, ata gwa jiyile gu zuga go ha gu mu hwa dipha mukunda udi wa futa dienji, mba udi mu zuga mukunda nu gu yangisa gwaye, hene mba udi mu zuga enji mba udi mu guhwa itshidi ya mapha mu phila mba ukhala nayo funu." ⁹Ngu mu mi leza egi: "Lombenu enji mba mudi mu hwiya; kambenu mba mudi mu mona; kokolenu enji mba adi mu mi kangudila. ¹⁰Mukunda muthu mukima u mu lombamba u mu hwiya; yonu u mu kambamba udi mu mona; enji muthu yonu wa nu kokola, wa nu kangudiya. ¹¹Tata khi mu katshi dienu, gula munenji wa mu lombamba swi, mba u mu hwa nioga ha gu mu swi? ¹²Nga ndo gula wa mu lombamba diaki, mba u mu hwa ganvanga? ¹³Hene, enwe mudi mwa athu a bala mudi mu jija ha guhwa mabula a bonga gwa anenu, phila khi Shenu yonu udi gosa mba u hana Pheve -Santu gwa athu wanyi adi mu mu lombamba?" ¹⁴Gu nyima, Yesu wa kayele pheve imoshi ya bola ya khalele gwa gatabu. Tangwa pheve ya bola ya zoge, gatabu ga yandigile gu zwela. Gimvuga gia athu gia yitugile! ¹⁵Uvi athu ako a zwelele egi: "Udi mu kaya pheve jia bola mu ngolo jia Bezezele, fumu wa pheve jia bola." ¹⁶Athu ako a mu phagele enji a mu lombamba ha gu kita gidimbu gimoshi gi mu katuga gosa. ¹⁷Uvi Yesu wa jiyile ngindu jia wo wa zwelele egi: "Gifumu gikima gia di kapha ha khagio gia nu phanzana, enji gisapha ginyi gia nu di kapha giene ha khagio gia nu bwa. ¹⁸Gula satana wadi kapha mwene ha khenji, phila khi gifumu gienji mba gi magana? Mukunda mudi mu zwela egi ngu mu kaya pheve jia bola mu ngolo jia Bezezele. ¹⁹Gula ngu mu kaya pheve jia bola mu ngolo jia Bezezele, mu ngolo jia nanyi alongogi enu adi mu kaya pheve jia bola? Mukunda nu nganyi, mba adi mu khala ma nzuji enu. ²⁰Uvi gula ngu mu kaya pheve jia bola mu ngolo dia koko dia Nzambi, nganyi gifumu gia Nzambi gia mi jila. ²¹Tangwa muthu mu moshi wa bala ngolo udi wa zala nu mata ha gu talela gisapha gienji, ima yenji ya gu keba mwa bonga. ²²Uvi gula muthu muko wa ngolo jia vula weza mu mu lwisa ebuna wa mu nunga mba udi mu mu tambula mata akima mba udi mu mu tambula nu ima yenji ikima. ²³Yonu gwa shi go gu khanda yetu udi mbeni wetu, enji yonu gwa nu bungisa go nu eme hama ha moshi wa nu phanza. ²⁴Gula pheve ya bola ya zoga gwa muthu mu moshi, wa nu ya mu kambamba hama ha konda meya ha gu kambamba hama ha gu hima. Gula ya monele go hama ha gu hima, mba idi mu zwela egi: "Ngu mu vutuga mu gisapha giami ginyi nga zoge." ²⁵Tangwa mba i vutuga, mba idi mu sanga gisapha giene gia gu komba nu gu hageya mu ndonga. ²⁶Hene, mba idi muya mu zula pheve jiko ji sambwadi jia gu mu balega ngolo ha guza mu ngila mu inzo mukunda nu gu jinga mwene. Nganyi lujingu lwa suga lwa muthu mwene mba lu kituga lwa bola gu balega ha luyandigu. ²⁷Tangwa a yandigile gu zwela ndaga jene, mukhetu mu moshi wa taphudile kano mu ndinga ya ngolo mu katshi dia gimvuga gia athu enji wa zwelele egi: "Kiese gia vula gwa mukhetu yonu wa gu batele mu vumo dienji nu gu gu nwise mayele." ²⁸Uvi wa zwelele egi: "Kiese gia vula gwa athu wanyi adi mu vwa ndinga ya Nzambi nu gu i hata." ²⁹Mu phila gimvuga gia athu gie jile mudi bungisa, wa yandigile gu zwela egi: "Khukho yiidi idi khukho imoshi ya athu a bola. Adi mu kambamba gidimbu gimoshi, uvi mba gu lezele egi go gidimbu giko kaka gidimbu ginyi gia Yonashi. ³⁰Mukunda, mu phila Yonashi a kitugile gidimbu mukunda nu athu a gu dimbo dia Niniwe, mu phila yene nji, Muna Muthu mba a kituga gidimbu mukunda nu khukho yiidi. ³¹Fumu mukhetu wa gu khanda ya matotelo a tangwa mba udi mu zuga mu gilumbu gia gusambesa athu a khukho yiidi ha gu a funda, mukunda wa katugile gu songi ya mavu ha guza muvwa gutema gwa Salomo, uvi haha hadi nu muthu mu moshi udi wa balega Salomo. ³²Athu a gu Niniwe mba adi mu zuga mu gilumbu gia gusambeseya nu khukho yiidi ya athu ha gu a funda, mukunda a baludile mitshima tangwa a vile malongi a Yonashi, hene haha hadi nu muthu udi wa balega Yonashi. ³³Gushi go nu muthu wa nu lemesa mwinda mukunda nu gu uswega to ha gu utshiga goshia gitunga, uvi wa nu hageya holu dia mesa mukunda wanyi a mu ngila monzo a khale mu katshi dia mweji wa tshiya. ³⁴Diso diaye didi mwinda wa mwila waye. Gula diso diaye didi dia bonga, mwila waye ukima udi mu katshi dia mwania. Uvi gula diso diaye didi nu misongo, mwila waye ukima udi mu katshi dia phipha. ³⁵Kebenu, mukunda mwania wenu ukituga go phipha. ³⁶Hene gula mwila waye ukima udi mu katshi dia mwania uvi ata ga gitshidi ga mwila waye gashi go mu phipha, mwila waye ukima mba udi mu khala mu katshi dia mwania mu phila mwinda wa nu gu monesa tondolo. ³⁷Tangwa a manesele guzwela, mufalisaye mu moshi wa mu

tamegele ha guya mudia mu inzo yenji. Hene Yesu a ngidile mu inzo yenji wa yile mudi tumbiga ha mesa.³⁸ Mufalisaye mwene wa yitugile ha gu mona egi gwa wovele go mago gu twama ya gudua.³⁹ Uvi Fumu wa mu lezele egi: " Enwe ba falisaye, mudi mu wova makopha nu malonga kaka honze, uvi mu katshi dia mitshima yenu mudi mwa zala nu ngindu jia bola. ⁴⁰Enwe ikata! Ketu yonu wa gangele gonze idi mwene wa gangele nji mu katshi? ⁴¹Hanenu gwa a sugami ima inyidi mu katshi dia makopha, nganyi ima ikima i mu khala ya bonga gwa enwe. ⁴²Uvi khenda jia vula gwa enwe afalisaye, mukunda mwa nu futa ga ndambu ga moshi ga mayiji a mente nu mayiji a ruwe mu katshi dia ndambu kumi ya intuntu ya mu masamba, uvi mwa nu salela genu masonga go nu gutshigina gwa Nzambi go. Idi ya bonga ha gu kita ndaga mu masonga nu gu tshigina Nzambi, konda gu kita ndaga jekha. ⁴³Khenda jia vula gwa enwe ba falisaye, mukunda mwa nu tshigina gu zula ifundo ya thomo mu jinzo jia isambu nu gu hwiya mbote jia lukumu ha mbaji jia athu. ⁴⁴Khenda jia vula, mukunda mwa fwanana nu majiamo wanyi a konda gu sonegeya wanyi a nu diateya gwa athu konda gu jiya. ⁴⁵Hene longi mu moshi wa shigo wa ba yuda wa mu hudile egi: " Longi, ndaga udi mu tu leza jidi nji mashingo. ⁴⁶Yesu wa zwelele egi: " Khenda jenu, alongi a shigo! mukunda mwa nu hwa athu inemo ha gu tuphula, uvi enwe mwa nu kuwa go ha gu tuphula inemo yene nu mago enu hakhenu. ⁴⁷Khenda jenu, mukunda mwa nu tungila ba profeta wanyi a shiye gwa khakha jenu majiamo a bonga ! ⁴⁸Hene mudi mwa themwe enji mwa nu tshigina ndaga jia a khakha jenu, mukunda a shiye giben ba profeta wanyi mudi mu tungila majiamo a bonga. ⁴⁹Hene mukunda nu nganyi, mayele a Nzambi a zwelele egi: " Mba ngu mu a tumila ba profeta nu a thumwa mba adi mu a monesa phashi nu gu shiya ako mu katshi diawo. " ⁵⁰Hene khukho yiye mba idi mu bata ginemo gia ndaga mukunda nu menga a ba profeta adi holu dia mitwe yenu katuga ha luyandigu lwa mavu, ⁵¹katuga tangwa dia shiye Abel ti nu tangwa dia shiye Zakariya, wa shiye phene-phene nu mesa a gimenga nu hama ha shigo. Eya, ngu mu mi leza egi, khukho yiye mba idi mu bata ginemo gia ndaga jiji. ⁵²Khenda jenu alongi a shigo jia ba yuda, mukunda mwa katudile saphi ya gu kangudila mufulo wa mayele; enwe hakhenu mwa nu ngila go enji mwa nu kangela athu wanyi a tshigina gu ngila njila. ⁵³Tangwa Yesu a zoge mu inzo yene, alongi a shigo nu afalisaye a yandigile gu haga giphapha nu gu mu hula mihu gu ndaga jia vula, ⁵⁴a khalele mu mu phaga nu gu mu tela miheto gu ndaga jeni a khalele mu zwela.

Chapter 12

¹Mu tangwa diene, mu phila gimvuga gia athu gia di bungishile athu ako a yandigile gu diata holu dia athu ako, wa yandigile gu leza alongogi, gu twama dia ndaga jikima egi : " Kebenu gu ndaga jia mambo jia ba falisaye.

²Gushi go nu gima gia gu swega mba gi konda gu monega. Hene, ³ndaga jikima mba mu zwela mu phipha mba jidi mu viya mu mwania ndaga jinyi mudi mu zwela nu gu shishota gu sugu mba ji mu viya ha kangu. ⁴Ngu mu mi leza enwe mafuta'mi egi, mu vi go woma wa athu wanyi a nu shiya mwila, gu nyima a shi mu mona go gima gia gu kita. ⁵Uvi ngu mu mi jiyisa gu twama gu ndaga ya yonu mwa jiya guvwa woma. Vwenu woma wa yonu, gu nyima ya gu shiya, udi nu giyega gia gu mi twala gu milungi. Eya, ngu mu mi leza egi mu bangenu. ⁶Keti tunjila tu tano twa jiyile gu digiya go gu tu ibende tu yadi twa falanga? Henyaha gushi ata ga moshi ga jiya gu jimbidiya gu meso a Nzambi. ⁷Uvi ata sugi jia gu mutwe yenu jikima jia nu tangeya. Mu vi go woma; mwa balega tunjila gu funu. ⁸Ngu mu mi leza egi, Muthu mukima udi mu ngu tanga gu twama dia athu, Muna Muthu mba udi gu mu tanga dia ba wanjio a Nzambi, ⁹uvi yonu udi mu ngu tuna gu twama dia athu mba udi mu tuniya gu twama dia ba wanjio a Nzambi. ¹⁰Muthu mukima mba u zwela ndaga jia bola gwa Muna Muthu, mba udi mu viya khenda, uvi yonu mba u zweza Pheve-Santu, mba gwa viya khenda go. ¹¹Tangwa mba mu bateya gu twama dia jinzo jia isambu, nu gwa mafumu mu monyi go phashi ha guzwela gwenu mu tangwa dia gusamba gwenu, nga gu ndaga mba mu zwela, ¹²mukunda Pheve-Santu mba udi gu mi longa mu tangwa diene ndaga mba mu zwela. ¹³Hene Muthu mu moshi mu katshi dia gimvuga wa mu lezele egi; " Longi, leza mbutami eze tu kaphe gifugo gietu. ¹⁴Yesu wa mu lezele egi: " Yala, nanyi wa ngu hagi nzuji nga ndo kongo mu katshi dienu? " ¹⁵Enji wa a lezele egi ; " Di kebenu ha gu tshigina gu khala nu nzala ya gimvwama; mukunda lujingu lwa muthu lwa nu bonga go mukunda nu guvula gwa ima yenji. ¹⁶Hene Yesu wa a tele gingana gi moshi egi; " Gilanga gia muthu mu moshi wa mvwama gia zolele mbuto ya vula, ¹⁷wa yindudile mu mutshima wenji egi; " Ikhi nga jiya gu kita, mukunda ngu shi go nu hama ha gu haga mbuto yami. ¹⁸Wa zwelele goshia mutshima wenji egi; " Tala gima nga mbo kita. Ngu mu phanza mikala yami ikima ha gu tunga iko ya koma, gunu mba ngu haga mbuto yami nu ima yami iko. " ¹⁹Mba ngu di zwelele eme hakhami egi: " Nga bumba ima ya vuma mukunda nu mvula jia vula. Hululuga, dia, nwa khala mu kiese. ²⁰Uvi Nzambi wa mu lezele egi: " Eye gikata gigi, kaka mu gingweze gigi ngu mu gu lombamonyio waye, hene ima yaye ikima wa yidiga, ya mbo ya gwa nanyi? ²¹Hene idi nganyi gwa muthu mukima udi mu swega ima mukunda nu mwene hakhenji uvi gwa shi go mvwama gu twama dia Nzambi. ²²Yesu wa lezele alongogi enji egi: " Hene ngu mu mi leza egi, mu di hwi go phashi mukunda nu lujingu lwenu gu ndaga idi mu talela gudiamwenu, gu mwila wenu, nu gu sudiga gwenu. ²³Mukunda lujingu lwenu lwa balega ima ya gudiamwila wa balega milele ya gu sudiga. ²⁴Yindulenu tunjila tutu ikwangana, ya nu kuna go ya nu katula mbuto mu ilanga go. Ishi nu hama nga mikala go ya gu swegela ima, uvi Nzambi wa nu gu idisa. Enwe mudi nu funu ya balega ikwangana! ²⁵Nanyi mu katshi dienu mu phashi jenji wa jiya gu yiga ata ga tangwa ga moshi gu lujingu lwenji? ²⁶Gula mwa jiyile gu kita gima gia nganyi go mukunda nu ikhi mudi mu di hwa phashi gu ndaga jiko? ²⁷Talenu phila mwangu mu tenu wa nu kula. Wa nu kita ata gisalo go wa nu di tungila milele go. Lulu ngagi, ngu mu mi leza egi ata Salomo, mu lukumu lwenji gwa sudigile go mu phila ya mwangu wene go. ²⁸Gula Nzambi udi mu sudigisa mwangu wa mu temu udi mu jinga magino nu hamene wa bishidiya ha jigo dia tshiya, keti mudi mu jiya phila khi mba a mi sudigisa, ah yi enwe athu a lukwikilu lwa gabiyo ! ²⁹Mu kambi go gima gia gudiamwila, nga nu gima gia gunwa enji mu khadi go mu Khenda. ³⁰Mukunda membo akima a mu thotho ya ha mavu adi mu kamba ima hene shenu udi mu jiya gima mudi nagio funu. ³¹Uvi kambenu gifumu gienji, nganyi ima ikima mba idi gu mi hwiya ya vula. ³²Mu vi go woma, enwe ivwamena ya mitumba, mukunda Shenu udi nu kiese gia vula ha gu mi hwa gifumu. ³³Digenu ima yenu mu kaphele a sugami. Dikambelenu ima inyi mba ila gu bola ndo; gimvwama gia gosa mba gila guhwa ndo, ginyi ata nzangi mba gwa phusana go ha kukuya, enji ginyi mba gila gu ngila ukelenge ndo. ³⁴Mukunda hama hanyi hadi gimvwama gienu, hene hadi mutshima wenu. ³⁵Malopho enu a leha adi kwate nu thenda jenu enji mwinda yenu ileme tangwa dikima; ³⁶khalenu gifwa athu adi mu nenga guvutuga gwa yala wa makwela mukunda tangwa eza gula wa kokola, mba adi mu mu kangudila mufulo mu mbala imoshi. ³⁷Kiese gia vula gwa athu a gisalo, gula fumu wawo weza mu vutuga mba u a sanga adi a gudi londa. Mu masonga, ngu mu mi leza egi, mba udi mu jitshiga lopho dienji dia leha ha thenga yenji, mba u a leza ha gudi tumbiga mu khelelego ya madia hene mba uza mu a hwa madia. ³⁸Gula fumu wa gisalo weza mu vutuga ha musungidilo dia phipha, nga ndo mu tangwa dia tatu dia gusungidila enji weza mu a sanga adi a gudi londa, athu ene a gisalo mba a khala mu kiese. ³⁹Jiyenu nji egi, gula fumu wa gisapha udi mu jiya tangwa mba diza nzangi, gwa jiyile go gu bemba gisapha jienji gi kwiyye. ⁴⁰Khalenu tangwa dikima mwa di londa mukunda mushi genu mu jiya go tangwa Muna Muthu adi muza. ⁴¹Phetelo wa zwelele egi: " Fumu keti gingana gigi udi mu tu leza kaka etwe nga nu athu akima? " ⁴²Fumu wa zwelele egi: " Nanyi muthu wa gisalo wa masonga nu gingambi gula fumu wenji wa gisalo wa mu haga

ha gu tala athu ako a gisalo ha gu a hwa ga ndambu ga ima ya gudua mu tangwa dia bonga? ⁴³Kiese gwa muthu wa gisalo yonu fumu ha gu vutuga gwenji mba u mu sanga udi mu kita nganyi. ⁴⁴Mu masonga ngu mu mi leza egi, mba udi mu mu haga gapita ha gu tala ima yenji ikima. ⁴⁵Uvi gula muthu wa gisalo wa zwela mu mutshima wenji egi: " Fumu wa suginina ha gu vutuga ", wa yandiga genji gu beta athu a gisalo a mala nu a akhetu, mwene wa di hana genji ha gudua nu gunwa a lauge genji, ⁴⁶fumu wa muthu yonu wa gisalo mba uza mu vutuga mu gilumbu gi moshi ginyi mwene a hagele mutshima go, mu tangwa dinyi mwene ashi mu jiya go, mba udi mu mu khesa itshidi-itshidi nu gu muhwa gifundo gi moshi mu katshi dia athu a konda masonga. ⁴⁷Muthu yonu wa gisalo, mu phila a jiya luzolo lwa fumu wenji wa gisalo, gwa londele genji ima go mu phila ya luzolo lwa fumu wenji, mba udi mu beteya nu fimbu gia vula. ⁴⁸Uvi yonu, gwa mu jiyile mwa bonga go, wa kita ndaga jidi mu lombanda ndola, mba udi mu beteya nu fimbu ga ndambu. Mba gu lombeya ima ya vula gwa muthu udi nu ima ya vula, enji mba gu lombeya ima ya vula gwa yonu wa hwiye ima ya vula. ⁴⁹Nge jile ha gu haga tshiya ha thotho ikima, enji nga tshigina egi tshiya twene tu lemeseye. ⁵⁰Uvi ngu di nu mbotiga imoshi inyini ngu feti botigiya, ngu mu nengela ti nu tangwa dienji di lunge! ⁵¹Mudi mu yindula egi nge jile mu bata ngemba haha hoshia mavu? Ndo, ngu mu mi leza egi, idi gu kapha. ⁵²Mukunda katuga lulu ngagi, athu mu tano a gisapha gi moshi mba adi kapha mu tatu khanda mu yadi khanda, nga ndo mu yadi khanda mu tatu. ⁵³Mba adi mudi kapha, tata khanda munenji wa yala khanda, enji mona yala khanda tata khanda; mama khanda mona mukhetu khanda, nga ndo mona mukhetu khanda mama khanda; mama bokilo wa mukhetu khanda mukajia munenji wa yala khanda nga ndo mukajia munenji wa yala khanda mama bokilo khanda. ⁵⁴Yesu wa lezele nji gimvuga gia athu egi: " Gula mwa mona tuta dia mvula dia zuga gu khanda ya matotelo a tangwa, mu mbala imoshi, mwa nu zwela egi: " Mvula imoshi i muza mu noga", ya nu salama nganyi. ⁵⁵Gula muphephe umoshi wa gu khanda ya mbongo wa phuphula mwa nu zwela egi, gizuzaga gi khala gia vula, ya nu salama nganyi. ⁵⁶Mwa enya mambo, mudi mu jiya ndaga jidi mu salama hoshia mavu nu gosa, phila khi mushi mu jiya go ndaga jidi mu salama mu tangwa didi? ⁵⁷Mukunda nu ikhi mushi mu jiya go ndaga jia bonga jidi jenu? ⁵⁸Tangwa udi muya mu samba gu twama dia nzuji nu mbeni waye, mu njila, sala gingolo-ngolo ha gudi visa nenji, mukunda ale gu gutwala ndo gu twama dia nzuji, nzuji a gu twale gwa galagi ga bologo, galagi ga bologo ga gumbe mu bologo. ⁵⁹Nga gu leza egi, mba ushi mu zoga hama hene ndo gula wa futile go falanga jikima."

Chapter 13

¹Mu tangwa dinyi, athu ako ejile mu leza Yesu ndaga jia bwile gwa athu a gu Galileya wanyi Pilato a shiyile tangwa a khalele mu hana makapo gwa Nzambi. ²Yesu wa a lezele egi : "Mudi mu yindula egi gula athu a gu Galileya a file nganyi, idi mu leza egi a khalele athu a masumu a gubalega athu akima a gu galileya ?³ Ndo ! Ngudi gu mi leza egi, gula mwa baludile go mitshima yenu, mba mudi mufwa giteso gi moshi.⁴Tala mukunda nu athu kumi-nu-nana wanyi a file tangwa dia bwile inzo ya leha inyi ya khalele phene-phene nu gijiba gia silowe ? Mudi mu yindula egi athu ene a khalele athu a gubalega gubola mu katshi dia athu ako a gu Yelusalemi ?⁵Ndo ! Ngudi gu mi leza egi, gula mwa baludile go mitshima yenu, mba mudi mufwa giteso gi moshi.⁶Yesu wa zwelele mu gingana egi ; " Gwa khalele muthu mu moshi nu mutshi wenji wa mabundu a fige mu gilanga. Mu tangwa dia gukatula mabundu, mwene we jile ha gukatula mabundu uvi gwa monele go ata gima. ⁷ Fumu wa gilanga wa lezele muthu wenji wa gisalo egi : " gwa balega mvula ji tatu nga nu za ha guzula mabundu a mutshi wuwu, uvi nga nu mona go ata gima. Khesa mutshi wene ! mukunda udi mu katshi dia gilanga phamba-phamba?⁸Muthu wa gisalo wa vutudile egi : " Tu bembe mutshi wene mu mvula yiye, mukunda ngu hage wina mu khelelego, ngu mbe mvindu.⁹ Gula mutshi wene wa buta mabundu mu mvula idi muza mba ikhala gima gia bonga, uvi gula wene nu gu haga ndo mabundu, mba tudi mu ukhesa.¹⁰Gilumbu gi moshi yesu wa khalele mu longa mu inzo ya isambu ya ba yuda, ya khalele mu gilumbu gia shigo.¹¹ Mukhetu mu moshi wa mbefu wa khalele hene. Mukhetu mwene wa jingile nu gimbefu giene mvula kumi-nu-nana. Gimbefu giene gia katugile gu pheve ya bola, mukhetu mwene gwa khalele go mu mona phila ya gudi maganasa, mukunda gimbefu giene gia mu zolele khumba.¹²Tangwa Yesu a monele mukhetu mwene, wa mu tamegele, wa mu lezele egi : " Mukhetu eye gimbefu giaye gia beluga. ¹³Yesu wa mu hagele mago, mu tangwa diene, khumba ya mukhetu mwene ya katugile, enji mukongo wenji wa di taphudile, wa yandigile gu kumisa Nzambi. ¹⁴Fumu wa inzo ya isambu wa vile khabu jia vula mukunda nu gu beluga gwa mukhetu yonu mu gilumbu gia shigo. Hene fumu wa inzo ya isambu a vutudile mvutu gwa athu egi : " Gudi nu ilumbu isambano ya gusala gisalo, nu ha guza mu zula gubeluga gwenu uvi mu gilumbu gia shigo ndo ¹⁵Fumu Yesu wa hudile fumu wa inzo ya isambu egi : Tala eye muthu wa mbala ji yadi, eye muthu wa mambo ! Mu gilumbu gia shigo, nanyi mu katshi dienu gwa nu zola go ngombe nga phunda yenji mu gizo ha gu itwala gu muta inwe meya ? ¹⁶Mukhetu yogo, udi Muna Abrami; satana wa mu jitshigile gwa balega mvula kumi -nu-nana, ishigo nu funu ha gu mu jitulula mu shinga jia satana mu gilumbu gia shigo ?¹⁷Mbeni jia Yesu jia vile sonyi jia vula mukunda nu mvutu ya hanele Yesu, uvi athu ako a vile kiese ha gumona Yesu mu kita ndaga ya guyituga. ¹⁸Yesu wa zwelele egi : " Gifumu gia Nzambi gia fwanegesa nu ikhi, enji nga jiya gu fwanegesa Gifumu giene nu ikhi? ¹⁹Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu ga bundu ga mutshi wa mutarde, ga kunyile muthu mu gilanga gienji. Bundu diene dia kitugile mutshi wa koma, tunjila twa tungile yanzu mu thango jia mutshi wene.²⁰Yesu wa zwelele nji egi : "Nu ikhi nga jiya gu fwanesa nji Gifumu gia Nzambi? ²¹Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu khishi dia mapha dia nu mba mukhetu ha gu jimbisa phupha ya mapha ya makumi a yadi nu a tano a gilo gu nyima a bembe phupha ivule.²²Mu njila ya Yelusalemi, Yesu wa khalele mu longa mu membo a koma nu mu membo a gabibila.²³ Muthu mu moshi wa hudile Yesu egi : " kaka athu gabiyo mba a guluga ? " Yesu wa vutudile egi : ²⁴Mu haga gingolo-ngolo ha gungila ha mufulo wa zonda mukunda athu a vula mba adi mu phaga ha gungila; uvi mba ashi mu kuwa go.²⁵Fumu wa gisapha mba uza ha gu kanga mufulo, mu tangwa diene athu ako mba a batugila honze ; enji mba a yandiga gu kokola ha mufulo nu guzwela egi : " Fumu, Fumu kangula mufulo tu ngile " tangwa didi fumu mba udi mu vutula egi : "ngu shi mu jiya go guma mwa katuga"! ²⁶Hene mba a vutula egi : ta khalele mudia nu gunwa n'aye hama ha moshi tangwa we jile mu dimbo dietu ha gu tu longa.²⁷ Mwene mba udi mu vutula egi : " Ngu shi mu jiya go guma mwa katuga ! Katugenu phene-phene nu Eme, enwe athu adi mu kita ndaga jia bola "²⁸Mba mu khala mu dila nu gudi sumana ha mazo; tangwa mba mu mona egi Abrami, Izaki, Yakobo nu ba profeta akima mu Gifumu gia Nzambi, uvi enwe mba mudi mu bega honze.²⁹ Athu mba a katuga gu khanda ya nu zoga tangwa,gu weste, gu norde nu gu sude mba eza mu khala ha mesa a Gifumu gia Nzambi³⁰. Mu khala mu jiya egi : athu a suga mba a khala athu a thomo, athu a thomo mba a bwa athu a suga.³¹Mu tangwa diene a falisaye ako ejile mu leza Yesu egi : " katuga haha mu dimbo dietu, nda guma gwekha mukunda Elode udi nu ngindu jia gu gushiya ". ³² Yesu egi : "muya mu leze mbwa mukenge inyi egi " mu gilumbu gia magino nu hamene ngudi nu gisalo gia gu kaya pheve jia bola nu gu belula athu, mu gilumbu gia tatu mba ngudi mu manesa gisalo giami " ³³uvi magino, hamene nu gilumbu gia gu hata hamene mba ngudi mu hata njila yami mukunda idi ya bonga gwa profeta wa Nzambi ha gufwa mu dimbo dia Yelusalemi uvi mu dimbo diko ndo.³⁴Yelusalemi, Yelusalemi eye wa nu shiya ba profeta, nu gu sonona athu wanyi a nu tumiya gwa Nzambi maseso ! mbala jia vula nga yindudile ha gu haga athu aye hama ha moshi, mu phila suswa ya nu swega anenji mu maphaphu enji uvi wa tshiginile go ! ³⁵Tangwa didi dimbo dienu mba di bega hakhadio. Nga mi leza egi mba mu shi mu ngu

mona go, ti nu gilumbu ginyi mba mu zwela egi : " Fumu Nzambi a sagumune Muthu yonu udi muza mu jina dia Fumu.

Chapter 14

¹Mu gilumbu gia shigo, Yesu wa yile mudia mu inzo ya fumu wa afalisaye, hene afalisaye ako a khalele mu tala Yesu mwa bonga-bonga. ²Muthu mu moshi wa mago nu malu a jimba we jile mu magana gu twama dia Yesu. ³Yesu wa hudile alongi a shigo nu afalisaye egi : " keti idi shigo ha gubelula muthu mu gilumbu gia shigo"? ⁴A vutudile go ata mvutu. Yesu wa kwatele muthu wa gimbevu, wa mu beludile, gu nyima wa lezele muthu mwene ha guvutuga. ⁵Yesu wa a hudile egi : " Nanyi mu katshi dienu wa jiya gu bemba munenji to ngombe yenji ya bwa mu wina dia meya mu gilumbu gia shigo; kaka mu tangwa diene mba udi mu izola mu wina ata idi mu gilumbu gia shigo? ⁶Hene a monele go phila ya guhana mvutu. ⁷Yesu wa monele phila athu a tamegeye ha gudia a khalele mu phona hama ha gukhala ha lukumu, hene Yesu wa a tele gingana egi : ⁸ " Gula wa tamegeya gu fete ya makwela u yigo mu khala hama ha lukumu. Mukunda mbala iko muthu wa gubalega lukumu wa jiya gu tamegeya nji gu fete yene ya makwela. ⁹ Muthu yonu wa mi tamega mba udi muza mu gu leza egi : "bemba hama haha gwa muthu yogu". Sonyi mba jidi gu gukwata mukunda mba udi muya mu khala hama ha konda lukumu. ¹⁰Gula wa tamegeya gu fete, idi ya bonga ha gukhala hama ha konda lukumu. Mukunda tangwa muthu yonu wa mi tamega weza, mba udi mu gu leza egi : " Futa diani, nda u khale gu twama " nganyi mba udi mu zula lukumu gu meso ya athu mba akhala mudia ha mesa a moshi nu eye. ¹¹ Nzambi mba udi mu bulumwisa muthu yonu udi mu di kandwisa, mba u kandwisa muthu yonu udi mudi bulumwisa. Yesu wa lezele muthu yonu wa mu tamegele ha gudia egi : " Gula wa tamega athu ha gudia madia mu gikhela to mu gingweze, gu tamega ndo phamba mafuta aye, a phangi'aye, shaye to ginaye nga athu a mvwama, mukunda a jiya gu gu tamega gilumbu gi moshi ha gu guhwa madia mu phila wa a tamegele. ¹³Uvi gula wa tshigina gu salesa fete, idi ya bonga ha gutamega athu a konda gima, athu a fwa mago nu malu, nu ifwa meso. ¹⁴Mba udi mu vwa kiese, mukunda athu wawa mba a monyi go phila ya gu gutamega ha gu gusala giteso gi moshi. Kaka Nzambi mba udi mu gu vutudila, tangwa mba a zugisa athu a bonga wanyi a file mu lukwikilu ". ¹⁵Muthu mu moshi mu katshi dia wanyi a khalele mudia ha mesa wa vile ndaga ya zwelele Yesu, wa zwelele egi : " Kiese gwa muthu mba udia madia mu Gifumu gia Nzambi ". ¹⁶Yesu egi : "Muthu mu moshi wa yidigile fete ya koma, wa tamegele athu a vula. ¹⁷Tangwa dia gudia dia lungile, wa tumile athu enji a gisalo ha gu leza athu a tamegeye egi : " Tangwa dia gudia dia kuwa izenu " ¹⁸Konso muthu mu katshi dia athu a tamegeye wa vutudile mvutu phila imoshi egi : " phila ya guza ishi go nga buba ! Muthu wa thomo egi : " Nga katuga gu sumba gilanga, ngaya ngu gi tale nga buba a ngu lolule. ¹⁹Muthu muko egi "nga katuga gu sumba ngombe kumi, ngaya ngu ji phage gula jidi nu ngolo jia gisalo. Nga buba a ngu lolule. ²⁰ Muthu muko nji egi : " Nga katuga gu kwela kaka ilumbu yiyi, hene phila ya guza ishi go. ²¹Muthu wa gisalo wa vutugile mu hana mvutu gwa fumu wenji wa gisalo phila ndaga jia balegele. Khabu jia vula jia kwatele fumu wenji wa gisalo, hene a lezele muthu wa gisalo egi : " Nda mu phushi ha zando, nu mu ma bala-bala a mu dimbo, ngu batele a sugami, athu a mago nu malu a gifu; nu athu a fwa meso". ²² Muthu wa gisalo wa zogege, wa yile mu kita phila fumu wenji a mu lezele ha gu kita. Gu nyima wa lezele fumu wa gisalo egi, nga katuga gu kita ndaga phila wa tshigina uvi hama ha gukhala hadi kaka ha vula. ²³Fumu wa lezele muthu wa gisalo egi : "Nda mu njila jia koma, nu jia zonda jia mu mwangu u bangige athu adi mwene ha guza mu zala mu inzo ya fete. ²⁴Mukunda nga mi leza egi ata muthu mu moshi mu katshi dia athu wanyi nga tamega ha thomo, mba eji go mudia gu fete yami". ²⁵Wa balumugile mu leza athu a vula a khalele mu mu hata egi : ²⁶"Gula muthu wa tshigina guza gwa Eme uvi gwa tunyile go Shenji, ginenji, anenji, aphanje'nji a amala nu a akhetu nga lujingu lwenji, wa jiyile go gukhala longogi wami. ²⁷ Muthu yonu mukima wa batele go khulunji yenji ha guza gwa eme gwa jiyile go gu khala mulongogi wami. ²⁸Nanyi mu katshi dienu gula wa tshigina gutunga gisapha gwa nu khala go ha gu yindula thalo ya gu vula gwa ima adi nayo funu ha gu ilungisa ? ²⁹ Gula wa yandiga gutunga fondasho gu nyima phila ya gu manesa inzo yene gu thugu mba udi mu leleya gwa athu ³⁰mba a zwela egi : "phila khi muthu yogu a yandigile gutunga gisapha, uvi phila ya gu gi manesa gu thugu". ³¹Giteso gi moshi gula gudi nu fumu wa tshigina guya mulwa ita nu fumu muko, mba gwa lombi go malongi gula mba u khala wa kuwa nu masuta enji mafunda kumi ha gulwa nu fumu yonu udi nu masuta mafunda makumi -a- yadi? ³²Gula fumu yogu wa mona egi phila ya guya mulwa ita gu thugu mba udi mu tuma ngenji ha guya mu mona fumu yonu muko tangwa adi gwa leha ha gu di visa mu phila ya gu ngidisa ngemba. ³³Hene gula mwa tshigina gu khala alongogi ami idi mwa bonga mu tune ndaga jienji ji kima. ³⁴Mungwa udi gima gia bonga, uvi gula wa totesa lengo phila khi ya guvutula lengo diene ? ³⁵Mungwa wene wa nu bwa gima gia phamba mukunda nu mavu nga mukunda nu madia a mbiji. Wa nu bishidiya honze. Muthu yonu udi nu matshi a gu vila a vwe".

Chapter 15

¹Afutisi a itadi nu athu ako a masumu ejile gwa Yesu ha gu hata malongi enji. ²Afalisaye nu alongi a shigo a khalele mu di bogutula nu gu zwela egi: "Muthu yogu udi mu yamba athu a masumu, nu gudia nawo". ³Yesu wa tele gingana gigi egi: ⁴"Nanyi mu katshi dienu gula udi nu mameme enji khama wa totesa dimeme di moshi, mba gwa shi mu bemba go mameme wanyi makumi uvwa nu uvwa mu temu ha guya mukamba dinyi dia totele ti nu gunu mba a di mona? ⁵Gula wa di mona mba udi mu di bata ha phanga nu kiese. ⁶Hene gula wa vutuga mu gisapha gienji, mba udi mu tamega mafuta enji nu athu a nu jinga nenji phene-phene ha gu a leza egi: "Gizenu tu vwe kiese mukunda nga mona dimeme diami dinyi dia totele. ⁷Hene ngudi gu mi leza egi kiese gia vula gia nu khala gosa gula muthu mu moshi wa masumu wa balula mutshima mu katshi dia athu makumi uvwa nu uvwa a bonga a shi go nu funu ya gu balula mitshima. ⁸To nji mukhetu khi gula udi nu ibende kumi ya mbongo, gula wa totesa gibende gi moshi, mba gwa lemesa go mwinda nu gukomba gisapha mwa bonga ti nu tangwa mba a mona gibende giene? ⁹Tangwa mba a mona gibende giene, mba udi mu tamega mafuta enji a akhetu nu wanyi a nu jinga nenji phene-phene ha gu a leza egi: "Gizenu tu vwe kiese mukunda nga mona gibende gia mbongo nga totesa". ¹⁰Hene ngu mu mi leza egi kiese gia vula gia nu khala gwa ba yanjio a Nzambi gula muthu mu moshi wa masumu wa balula mutshima". ¹¹Yesu wa zwelele nji egi: "Muthu mu moshi wa khalele nu anenji a amala mu yadi, ¹²mona wa galenge wa lezele shenji egi "Tata, ngu hue kapho diami dia gimvwama giaye". Hene a kaphela gimvwama gienji gwa anenji ene. ¹³Gwa balegele ilumbu ya vula, mona wa galenge wa yile mu dimbo dia leha nu gimvwama gienji, gunu wa manesele mbongo ji kima mu sumba ima inyi ya khalele go nu funu, nu gu manesa mbongo mu lujingu lwa bola. ¹⁴Tangwa a manesele ima ikima, nzala ya vula ya ngidile mu dimbo diene, ebuna wa yandigile gu khala nu funu ya ima. ¹⁵Wa yile mu di ngidisa gu gisalo gwa muthu mu moshi wa mu dimbo diene, hene a mu tumile ha gudisa ngulu mu ilanga. ¹⁶Wa khalele nu funu ya gudia madia a ngulu mukunda ata muthu go wa khalele mu muhwa ima ya gudia. ¹⁷Tangwa mona yala mwene a yindudile mu mutshima wenji, wa zwelele egi: "Athu a gisalo gia tata adi nu ima ya vula ya gudia, uvi eme ngu mu fwa gu nzala!" ¹⁸Ngu mu vutuga mu gisapha gia tata, ngu muya ha gu mu leza egi; "Tata nga salele masumu gu twama dia gosa nu gu twama diaye. ¹⁹Ngu shi nji go nu phila ya gu tamegeya nga munaye; ngu zule muthu waye wa gisalo". ²⁰Tangwa diene mona yala wa katugile mu dimbo diene ha guvutuga gwa shenji. Tangwa a khalele gwa leha nu gisapha, shenji wa mu monele ebuna wa vile khenda jia vula wa zudile phushi muya mu mu bwila ha shingo nu gu mu yamba. ²¹Mona yala wa lezele shenji egi: "Tata nga salele masumu gu twama dia gosa nu gu twama diaye. Ngu shi nji go nu phila ya gutamegeya nga munaye". ²²Shenji wa lezele athu enji a gisalo egi: "Ngu batelenu mu phushi mvwela ya bonga mu mu sudige, enji mu sudigenu luphete gu munwe, nu maphapha gu malu. ²³Batenu muna ngombe ya mafuta mu shiye, tu die tu sale fete. ²⁴Mukunda munami yogu wa khalele wa fwa, henyaha wa vutuga mu lujingu. Wa khalele wa gu tota henyaha wa monega". A yandigile gu sala fete ²⁵Mu tangwa diene a khalele mu sale fete, mbutenji wa khalele gu gilanga. Tangwa a khalele muza mu vutuga wa kumile phene-phene nu inzo, wa vile makelele a ngoma nu athu a khalele mu kina. ²⁶Wa tamegele muthu mu moshi wa gisalo wa mu hudile gikuma gia ndaga jia khalele mu balega. ²⁷Muthu wa gisalo wa mu lezele egi: "Phangiaye weza mu vutuga mu inzo hene shaye a shiya muna ngombe ya mafuta mukunda phangiaye weza mu vutuga konda gima gu mwila". ²⁸Mona wa mbuta wa vile khabu jia vula wa tunyile nu ha gu ngila mu inzo, uvi shenji wa zogege ha gu mu zonza. ²⁹Mona wa mbuta wa vutudile gwa shenji egi: "Tala gwa balega mvula jia vula nga nu gu salela gisalo, khanji ngu tuna go shigo yaye ata mbala imoshi, uvi khanji wa zudile go ngindu jia gu ngu hwa muna khombo ngu shiye tudie nu mafuta ami, ³⁰uvi munaye yogu wa manesele ima yaye ikima nu akhetu a ndumbu weza mu vutuga eye wa shiya muna ngombe ya mafuta mukunda nu mwene. ³¹Shenji wa mu vutudile egi: "Munami, ta nu khala n'aye haha ilumbu ikima ima yami ikima idi yaye. ³²Ya khala nu funu ha gusala fete nu guvwa kiese mukunda phangi'aye yogu wa file uvi henyaha wa vutuga mu lujingu; wa totele henyaha wa monega".

Chapter 16

¹Yesu wa lezele alongogi egi , " Muthu mu moshi wa mvwama wa khalele nu gaphita ga gisalo. Athu ako ejile mu leza mvwama phila gaphita ga gisalo a manesele ima ikima ya mvwama.² Mvwama wa mu tamegele wa mu hudile egi : "Ndaga khi ngudi mu vwa mukunda nu eye? Nga tshigina ngu jiye phila udi mu kita gisalo, mukunda ha gu gukatula gu gisalo giaye ga gaphita".³Gaphita ga gisalo wa yindudile gu mutshima wenji egi : " ngu kita ikhi ? mukunda fumu wami wa gisalo udi nu funu ya gu ngu katula gu gisalo giami gia gi gaphita, Ngu shi nu ngolo jia gu haga go enji mba ngu mona sonyi jia vula ha guya mu lombwa.⁴ Haha ngagi nga jiya gima nga fetu sala tangwa nga mbo katudiya gu gisalo gia gi gaphita, mba ngudi muya gwa mafuta ami mukunda mba adi mu ngu yamba mwa bonga mu jinzo jiawo ."⁵Gaphita ga isalo wa tamegele athu mu moshi mu moshi wanyi a khalele nu fuga jia mvwama, wa hudile muthu wa thomo egi : " Gutshi wa fetu futa gwa mvwama ? "⁶Wa vutudile egi : " Ngulungulu khama jia mafuta a olive". Wa mu lezele egi : " zula mukanda waye wa fuga, khala hoshi sonega makumi a tano".⁷Gaphita ga gisalo wa hudile muthu muko egi : " eye thalo gutshi mba u futa ? Wa vutudile egi : " sagi khama jia ble". Gaphita wa mu lezele egi : " zula mukanda wa fuga sonega makumi a nana".⁸Fumu wa gisalo wa vutudile lukumu gwa gaphita wa gisalo yonu wa nzangi mukunda mu phila mwene a salele. Mukunda ana a hoshia mavu adi nu gutema gwa vula mu katshi diawo gwa gubalega ana adi mu jinga mu mwanya. ⁹Ngudi gu mi leza nji egi , mu khala nu mafuta ata wanyi adi nu gimvwama gia konda masonga mukunda tangwa mba mu konda gimvwama mba adi mu mi yamba mu jinzo mvula nu mvula.¹⁰Muthu yonu wa jiya gu hageya mutshima mu ima ya zonda, mba udi mu hageya mutshima mu ima ya koma, uvi yonu gwa shi go mu hageya mutshima mu ima ya zonda, mba gwa hageya go mutshima gu ima ya koma.¹¹ Hene gula mudi athu wanyi a nu hageya go mutshima tangwa mudi mu salela gimvwama gia luvunu nanyi mba u mi hwa giyega gia gu salela gimvwama gia kielega ?¹²Gula mudi athu wanyi a nu hageya go mutshima gu gimvwama gia muthu muko, nanyi mba u mi hwa gimvwama gienu akheni ?Gushi ata muthu go wa jiya gusalela mafumu mu yadi. Mwene mba udi mu tshigina fumu mu moshi, mba udi mu vweza fumu wa giyadi. Giteso gi moshi nu enwe, mu salela go mafumu mu yadi; Nzambi nu gimvwama.¹⁴ A falisaye a khalele mu lela tola ha guvwa ndaga Yesu a khalele mu zwela, mukunda a khalele mu tshigina falanga. ¹⁵Yesu wa a lezele egi : " mwa nu tshigina gudi monesa gu twama dia athu egi mudi athu a bonga, uvi Nzambi wa jiya mitshima yenu. Ndaga jia nu monega jia funu gu twama dia athu, Nzambi wa nu ji mona ndaga jia phamba jia konda funu".¹⁶Mikanda ya shigo nu mikanda ya sonegele ba profeta ya khalele gwene ti nu tangwa Yowani-Mubotigi a yandigile gisalo. Katuga tangwa diene sango ya bonga ya Gifumu gia Nzambi gia jiyishiye, nganyi athu a kima a phagele ha gungila mwene nu gingolongolo.¹⁷ Gosa nu hoshi gwa jiya gu balega konda gumona phashi, uvi mba ikhala phashi gu gisona gi moshi gia shigo ha gu balega¹⁸Konso muthu wa bamba mukwetu wa makwela, gu nyima wa kwela mukwetu muko, muthu yonu wa sala uthambi¹⁹Gwa khalele mvwama mu moshi, wa khalele mu sudiga milele ya thalo enji wa khalele mu vwa kiese konso gilumbu mukunda nu gimvwama gienji.²⁰ Muthu mu moshi jina dienji Lazalo gisalo gienji gia khalele gia guya nu gulomba wa khalele mu banda ha mufulo wa mvwama nu ji phuta jia vula mu mwila, ²¹wa khalele mu kamba phila ya gudua ima iny ya khalele mubwa ha mesa a mvwama gu khanda mbwa jia khalele muza mu lenza phuta jienji.²²Ya kumile tangwa di moshi muthu yonu wa khalele muya mu lombwa wa file, hene ma wanjio a mu zudile ha gu mu bata phene-phene nu Abrami. Mvwama nji wa file, athu a mu fundile gu majiamo. ²³Gu galunga ga majiamo, mvwama wa khalele mu mona phashi jia vula. Wa taphudile meso wa monele Abrami gwa leha wa khala phene-phene nu Lazalo.²⁴Mvwama wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi : " Tata Abrami ngu vile khenda tuma Lazalo a kwate meya ha songi ya munwe ha guza mu ngu haga ha ludimi ngu vwe madidi, mukunda ngu di mu mona phashi jia vula mu katshi dia tshiya²⁵Uvi Abrami wa zwelele egi : "Munami yindula fioti tangwa wa khalele mu mona kiese gia vula, uvi Lazalo wa khalele mu mona phashi jia vula, haha ngagi udi mu mona mambote uvi eye udi mu mona phashi.²⁶ Enji hadi nu wina dia koma didi mu tu kapha, athu adi ha sambwa a shi go nu phila ya guza mu zauga go !"²⁷Mvwama yonu wa zwelele egi : " Tata gula idi nganyi nga gu bondila ha gu tuma Lazalo mu inzo ya shami²⁸ mukunda aye a jiyise a phangi'ami mu tano a mala ha gukonda gu kita ndaga phila nga khalele mu kita, kana ndo mba adi muza ha gu ngu sanga hama haha ha phashi.²⁹Abrami wa mu vutudile egi : "A phangi'aye adi nu mikanda ya shigo ba profeta nji adi gwene a hate ndaga jiawo ".³⁰Mvwama wa vutudile egi : " nganyi ndo tata Abrami, gula muthu mu moshi yonu wa file waya ha gu a longa mba adi mu balula mitshima".³¹Uvi Abrami wa mu lezele egi : " gula a tuna ha guhata ndaga jia mikanda ya Moyize nu gutuna guvwa ndaga jidi mu longa ba profeta mba a monyi go funu ya gu balula mitshima ata a mona muthu wa file gu twama diawo.

Chapter 17

¹Yesu wa lezele a longogi enji egi : ndaga jinyi jia nu benda athu ha gu kita masumu jia lendele go gukonda, uvi khenda jia vula gwa muthu udi mu salela ndaga jiene.² Idi ya bonga ha gu jitshiga muthu wa phila inyi seso mu shingo ha gu mu bishila mu muta, uvi ishi go mwa bonga gwa muthu mwene ha gu benda mano mu moshi mu katshi dia ana a mitumba ha gu sala masumu.³Enwe mudi keba "gula phangi'aye wa gu sala gima gia bola mu balele, gula wa balula mutshima mu lolule.⁴Gula wa gu sala gubola mbala ji sambwadi mu gilumbu gi moshi, enji weza mu vutuga mbala ji sambwadi ha gu gulomba khenda, u fwete gu mu lolula.⁵A tumwa a lezele Fumu Yesu egi : " idi wa bonga ha tu yiga lukwikilu ".⁶ Fumu wa zwelele egi : "Gula nga mwa khala nu lukwikilu gifwa ga bundu ga mutshi wa mutarde, mwa jiya gu leza mutshi wa mire ha gu vumbumuga nu miji uye ubwe mu muta wa meya a mungwa mungwa mutshi wene mba udi gu mi lemvugila.⁷Ha gufwanesa, nanyi mu katshi dienu gula udi nu muthu wenji wa gisalo gia gubundula nga ginyi gia gu tala mameme, tangwa mba a katuga gu gisalo mba udi mu mu tamega ha guza mudia ha mesa tangwa muthu wa gisalo mba eza mu vutuga mu inzo ? Ndo ishi⁸nganyi go. Mba udi gu mu leza egi : "Ngu yidigile ima ya gudia, eye sudiga milele yekha ha gu ngu salesa tangwa ngudi mudia nu gunwa, gu nyima eye wa mbo dia nu gunwa .⁹Funu gu thugu gwa fumu yogu ha guvutula matondo gwa muthu wenji wa gisalo mukunda muthu wa gisalo wa salela ndaga mu phila fumu wenji wa mu lezele ha gu kita.¹⁰Giteso gi moshi mukunda nu enwe, gula mudi mu kita ndaga ji kima Nzambi a nu mi leza ha gu kita, mba mudi mu zwela egi " tu di twa athu a gisalo a phamba, tu di mu kita ndaga jinyi fumu a tu lezele ha gu kita¹¹Ha guya gu yelusalemi, Yesu wa balegele mu dimbo dia Samaliya nu mu dimbo dia Galileya.¹² Tangwa a ngidile mu dimbo di moshi, a mala kumi a khalele nu gimbeifu gia hute, ejile ha gu mu tagana, a maganele gwa leha nu Yesu,¹³a yandigile gu zwela mu ndinga ya gukaluluga egi : " Yesu, Longi! tu vile khenda !"¹⁴Tangwa Yesu a amonele wa a lezele egi : " vutugenu muye mudi monese gu twama dia nganga-Nzambi." Tangwa a khalele mu njila ha gu vutuga a monele egi a belugile.¹⁵ Tangwa mu moshi mu katshi diawo wa monele egi wa beluga wa vutugile ha guza mu vutula matondo gwa Nzambi mu ndinga ya ngolo. ¹⁶ Wa fugamele gu malu a Yesu,ha gu mu kumisa. Wa khalele muthu wa gu samaliya.¹⁷Ha gu vutula Yesu wa hudile egi : " keti athu wanyi kumi a beluga a kima ?" athu uvwa ako adi gwi ? ¹⁸Gwa khalele go nu ako a guza mu vutula lukumu gwa Nzambi kaka nzenza yogo phamba ? " ¹⁹Hene wa mu lezele egi : "Zuga nda gaye ; lukwikilu lwaye lwa gu belula²⁰A falisaye a hudile Yesu ha gu jiya gilumbu gia guza gwa Gifumu gia Nzambi, Yesu wa vutudile egi : "Gifumu gia Nzambi mba gi shi go muza ha gudi monesa gu meso a athu. ²¹Muthu mba a zwedi go egi "tala haha", nga ndo " tala hanyi !" mukunda mu fetu jiya egi, Gifumu gia Nzambi gidi mu katshi dienu. ²²Yesu wa lezele a longogi enji egi : "gilumbu gidi gwene mba mu khala nu funu ya gumona muna muthu, uvi mba mu shi mu munona go. ²³ Athu mba adi mu mi leza egi : " talenu udi gunu, to udi gugu" guya ndo mu mukamba, guya ndo mu phushi gwa athu ene. ²⁴Gilumbu Muna Muthu mba eza mu di meza mba gikhala phila semo ya nzaji ya nu monega khanda nu khanda tangwa nzaji ya nu bwa.²⁵Mwene mba u mona phashi jia vula ha thomo, enji mba udi mu tunyiya gwa athu a tangwa didi. ²⁶Ndaga jinyi jia bwile mu tangwa dia Nowe, mba jidi mu bwa giteso gi moshi gwa Muna Muthu.²⁷ Athu a khalele mudia mu nwa mu kwela nu gu hana anawo mu makwela ti nu gilumbu ginyi Nowe a ngidile mu katshi dia masuwa; meya a zalele mwa vula mu thotho ikima, athu akima a file.²⁸Mba ikhala giteso gi moshi, phila ndaga jia bwile mu tangwa dia Loti ; athu a khalele mudia, mu nwa mu sumba ima, mu diga, mu kuna ilanga mu tunga jinzo.²⁹ Uvi gilumbu ginyi Loti a katugile mu dimbo dia Sodome, Nzambi wa nogesele mvula ya tshiya twa ngolo, tshiya twa shiyile athu a kima mu dimbo.³⁰Mba ikhala giteso gi moshi mu gilumbu Nzambi mba a taphula Muna Muthu gu meso a athu. ³¹Mu gilumbu giene muthu yonu mba ukhala ha mukambo wa gisapha mba gwa tuluga go ha gu ngila monzo a zule ima yenji. Giteso gi moshi nu muthu yonu mba ukhala mu gilanga, mba a vutuga go nji. ³²Mu khala mu yibuga ndaga jinyi jia bwile mukajia Loti. ³³Muthu yonu mba u kamba phila ya gu gulusa monyo wenji mba udi mu u totesa; uvi muthu yonu mba u totesa monyo wenji mba udi mu u gulusa.³⁴Ngudi gu mi leza egi mu phipha yene a mala mu yadi mba a khala a swama ha gididi gi moshi. Mu moshi mba u zudiya, mu moshi mba u bega. ³⁵Akhetu mu yadi mba a khala mu twa phupha, mu moshi mba u zudiya mu moshi mba udi mu bega. ³⁶(A mala mu yadi mba a khala mu gilanga, mu moshi mba u zudiya, mu moshi mba u bega.)³⁷A mu hudile egi : Fumu ndaga giene mba ji bwa gwi ? Mwene wa a vutudile egi : " Tuyimbi twa nu gudi bungisa hama hanyi ha nu khala mvumbi. "

Chapter 18

¹Wa a tele gingana mu ndaga ya phila a fetu samba tangwa di kima konda gu hwila. ²Wa zwelele egi : " gwa khalele mu dimbo di moshi, nzuji mu moshi wa khalele go mu banga Nzambi enji gwa khalele go mu banga ata muthu. ³Lulu ngagi gwa khalele mu dimbo diene mukhetu mu moshi wa mufidi, wa khalele muya mbala jia vula gwa nzuji mwene ha gu mu leza egi : "Ngu salese batula milonga i tudi nayo mu phila egi ngu nunge mbeni wami a bele. ⁴Nzuji yonu gwa tshiginile go gusalesa mukhetu yonu phila a khalele mu tshigina. Gu nyima nzuji yonu wa yindudile mu mutshima wenji egi : " ata nga nu banga go Nzambi, nga nu athu ako ⁵uvi mukunda nu mufidi yogu udi mu ngu yangisa, ngudi gu mu salesa. Gula ndo mba udi mu khala muza mbala jia vula ha gu ngu hudisa !"⁶Hene Fumu Yesu a zwelele nji egi : wvenu ndaga jia zwelele nzuji yonu wa konda masonga, ⁷lulu ngagi Nzambi mba a salesa nji go athu wanyi mwene a phonele, wanyi a nu mu tamera phipha nu mwanya mukunda mwene a asalese? ⁸Eme ngudi gu mi leza egi, Mwene mba udi mu a salesa mu phushi. Uvi tangwa Muna-Muthu mba eza haha hoshia mavu, mba uza mu sanga athu nu lukwikilu?⁹Gu nyima wa tele gingana gwa athu wanyi a nu di monesa gifwa athu a bonga, nu gu vweza athu ako :¹⁰" Athu mu yadi a ngidile mu inzo-Nzambi ha gusamba (mu moshi wa khalele mu falisaye, muko wa khalele galagi ga nu futisa gitadi)¹¹Mu falisaye wa maganele, wa sambele ndaga mu phila yenji egi : " Nzambi, nga vutula matondo a vula mukunda ngu shi go giteso gi moshi nu athu wanyi adi nzangi, athu a luvunu, athu a uthambi mu phila ya mufutisi wa yitadi yogo ! ¹²Nga nu tuna gudua mbala ji yadi konso phoso mukunda nu gu samba, enji nga nu hana makapo a ndambu imoshi ya ima yami mu katshi dia ima kumi. "¹³Galagi yonu mufutisi wa itadi wa maganele genji gwa leha fioti, phila ya gutala gosa ya khalele go, wa khalele mu dibunda ha mutshima ha guleza khenda jienji, wa khalele mu zwela egi : " Nzambi ngu vile khenda, eme muthu wa masumu. " ¹⁴Yesu wa zwelele nji egi, ngudi gu mi leza egi muthu yonu wa vutugile mu inzo yenji mu kiese, uvi mufalisaye yonu wa tuniye, mukunda muthu mu kima wa nu di kandwisa, mba udi mu mu bulumwishiya, yonu mba udi bulumwisa mba udi mu kandwishiya. ¹⁵Athu ejile mu bata ana a mitumba gwa Yesu mukunda mwene a ahage mago, uvi alongogi a monele a yandigile gu a balela. ¹⁶Uvi Yesu wa atamegele wa a lezele egi : "Bembenu ana -a-mitumba eze gwa eme, mu a kangu go njila, mukunda Gifumu gia Nzambi gia fwanana nu athu adi a giteso gia ana-a-mitumba. ¹⁷Mu masonga ngudi gu mi leza egi, muthu yonu mba utuna guzula Gifumu gia Nzambi mu phila ya mona mutumba mba gwa shi mu gi ngila go ata habiyo. "¹⁸Fumu mu moshi wa ba yuda wa hudile Yesu egi : " Longi wa bonga, ikhi nga fetu kita ha guzula monyo wa mvula nu mvula ? " ¹⁹Yesu egi : mukunda nu ikhi wa ngu tamera egi longi wa bonga ? Gushi go ata muthu wa bonga, kaka Nzambi phamba. ²⁰Eye u jiya shigo jiji : Gusala ndo uthambi; gushiya ndo muthu; gukuya ndo; guzwela ndo ndaga jia mambo; jitisa shaye nu ginaye. ²¹Fumu yonu wa zwelele egi : "Nga nu hata shigo jiene ji kima katuga gilenge giame. "²²Tangwa Yesu a vile ndaga giene wa mu lezele egi: "Gima gi moshi gia gu konda. Nda diga ima yaye ikima, u kaphele a sugami, nganyi mba udi mu zula gimvwama gosa , gu nyima ngu hate. " ²³Tangwa mvwama a vile ndaga giene, wa bwile khenda-khenda mukunda wa khalele nu gimvwama gia vula. ²⁴Tangwa Yesu a monele egi fumu mwene wa bwile khenda-khenda wa zwelele egi: " Idi phashi jia vula gwa athu wanyi adi nu gimvwama gia vula ha gu ngila mu Gifumu gia Nzambi ! ²⁵Uvi ishi go ya gubalega phashi gwa mbiji yiye shamo ha gubalega mu wina dia shindani uvi idi phashi gwa mvwamz ha gu ngila mu Gifumu gia Nzambi. "²⁶Athu wanyi a vile ndaga jiene a hudile egi ; " Nanyi mba u guluga? "²⁷Yesu wa vutudile egi : " ndaga jidi jia phashi gwa athu ha gu sala, Nzambi wa nu gu isala . "²⁸Phetelo wa zwelele egi : "Tala ta bamba ima yetu ikima mukunda nu gu guhata. " ²⁹Yesu wa zwelele egi : Ngudi gu mi leza ndaga jia kielega egi gula muthu nu gubamba ndo inzo yenji, nu mukajie nji, aphanjenji, nga shenji nu ginenji, to anenji mukunda nu Gifumu gia Nzambi, ³⁰mba gwa zudi go makapo nga monyo wa mvula nu mvula mu tangwa didi nga mu tangwa didi muza. "³¹Gu nyima dia gubungisa alongogi kumi nu muyadi phene-phene nu mwene, wa a lezele egi : " haha ngagi tu di mu kanduga ha guya gu yerusalemi, gunu ndaga ji kima mba jidi mu salama mu phila ba profeta a sonegele mukunda nu Muna-Muthu. " ³²Mukunda mba u haneya gu mago a aphagano, mba adi mu mulela, mba adi mu mushingana, nu gu mu tshila mate. ³³Gu nyima ya gu mu beta nu fimbu, mba adi mu mu shiya, gu nyima dia ilumbu itatu, mba udi mu zuga gu lufwa. "³⁴Alongogi a bagishilego ndaga yene mukunda a khalele go mu jiya disongidila dia ndaga yene, enji a khalele go mu jiya ndaga yinyi mwene a zwelele. "³⁵Tangwa Yesu a kumile phene-phene nu dimbo dia Yeriko, muthu mu moshi wa meso a fwa wa khalele hoshi mu khelelego ya njila, mu lombu makapo, ³⁶wa vile makelele a gibuga gia athu a khalele mu balega, wa hudile ha gu jiya ndaga ya khalele mu balega. ³⁷A mu lezele egi idi Yesu mwenya gu Nazareti udi mu balega. ³⁸Hene henyanyi wa yandigile gu kabuga nu gu zwela mu ndinga ya ngolo egi : " Yesu Muna Davidi, ngu vile khenda. " ³⁹Athu wanyi a khalele mu wenda gu twama dienji a yandigile gu mu balela nu gu mu leza ha gu kanga kano wenji. Uvi mwene wa khalele sha mu kabuga mu ngolo egi: " Muna Davidi, ngu vile khenda. "⁴⁰Yesu wa maganele wa hanele mukwala ha guza nu muthu mwene. Tangwa muthu mwene a kumile phene-phene , Yesu

wa mu hudile egi :⁴¹"Ikhi wa tshigina ngu gu kite ? " Wa zwelele egi:" Fumu nga tshigina ngu mone. "⁴²Yesu wa mu lezele egi : "kangula meso u mone. Lukwikilu lwaye lwa gu belula." ⁴³Kaka mu tangwa diene, wa monele, ebuna wa yandigile gu hata Yesu, nu gu vutula matondo gwa Nzambi. Ha gu mona ndaga yene athu a kima a yandigile gu hana lukumu gwa Nzambi

Chapter 19

¹Yesu wa ngidile nu gu balega mu njila ya yeriko.² Gwa khalele nu muthu mu moshi , jina dienji Zashe. Wa khalele fumu wa afutisi a itadi, wa khalele mvwama.³ Wa khalele mu kamba phila ya gu jiya yesu, uvi ha gu mona guvula gwa athu, mukunda wa khalele muthu wa gitala gia hihia.⁴ Wa zudile phushi wa yile gu twama dia athu, wa ngidile gosa mutshi umoshi sikomore ha gu mu mona, mukunda yesu wa khalele nu ya gu balebela hene.⁵ Tangwa yesu a kumile hama hene, wa taphudile meso gosa wa mu lezele egi: " Zashe tuluga mu phushi, mukunda ngu feto ya jinga mu inzo yaye magino." ⁶Wa tulugile mu phushi, enji wa mu yambeke nu kiese. ⁷Ha gu mona nganyi, athu akima a yandigile gu boguta nu gu zwela egi: " wayi mu tala muthu wa masumu." ⁸Zashe wa maganele gu twama dia Fumu, wa mu lezele egi: " Tala, Fumu, nga hwa a sugami gitshidi gia ima yami, gula nga kitile gu bola gu ndaga imoshi gwa muthu, mba ngu mu vutudila mbala jiwana." ⁹Yesu wa mu vutudile egi: " gu guluga gwa ngila magino mu inzo yiye, mukunda yogu udi muna Abrahama. ¹⁰Mukunda muna muthu we jile mu kamba nu gu gulusa wanyi a khalele a tota." ¹¹Mu phila a khalele mu hata ndaga jiene wa yandigile gu zwela nu gu a tela gingana mukunda a khalele phene-phene nu yelusalemi, enji a khalele mu kwikila egi Gifumu gia Nzambi gidi muza kaka henyanyi. ¹² Wa zwelele nji egi: " Muthu mu moshi wa lujingu lwa bonga wa yile gu dimbo di moshi dia gwa leha ha gu zula mwene ha khenji gifumu gi moshi nu ha guza mu vutuga. ¹³Wa tamegele athu enji kumi a gisalo, wa a hwile ibende ya falanga kumi, wa a lezele egi: " kitenu ha gu ji vudisa ti nu ha guza gwami". ¹⁴Uvi athu ene a mu yegudile, hene a tumile ngenji ha guya mu mu leza egi: " Ta tshiginile go muthu yogu a zule giyega holu dietu." ¹⁵Ha gu vutuga gwenji, gu nyima ya gu zula gifumu, wa hudile athu a gisalo wanyi a hwile falanga, mukunda ha gu jiya phila konso yonu a kitile ha gu zula nuta gu isalo yenji. ¹⁶Muthu wa thomo we jile gu twama dienji wa zwelele egi: " Fumu, phata yaye ya falanga gia buti phata jiko kumi holu." ¹⁷Muthu wa lujingu lwa bonga wa mu lezele egi: " Idi ya bonga, wa muthu wa gisalo wa bonga. Mukunda wa leza luzolo lwa bonga gu ga ndaga ga gibibila, ngu mu guhwa giyega gia gu tala membo kumi". ¹⁸Muthu wa giyadi we jile, wa zwelele egi: " Fumu,phata yaye ya falanga ya buti phata jiko jitano." ¹⁹Muthu wa lujingu lwa bonga wa mu lezele egi: " Zula giyega gia membo a tano." ²⁰Muthu muko we jile, wa zwelele egi: " Fumu, tala phata yaye ya falanga nga yile mu iswega ha katshi dia mulele umoshi, ²¹nga vile woma, mukunda udi wa muthu wa phashi. Wa nu zula gima wa dile gu tulula ndo, wa nu hala khenyi hama wa dile gu kuna ndo." ²²Muthu wa lujingu lwa bonga wa mu lezele egi: " ngu mu gu sambesa gu ndaga ji wa zwela, udi wa muthu wa gisalo wa khu. Wa jiyile egi nga muthu wa phashi, nga nu zula gima nga dile gu tulula ndo, nga nu hala khenyi hama nga dile gu kuna ndo. ²³Mukunda nu ikhi wa dile gu haga ndo falanga jiami mu inzo ya gubumba falanga, mukunda ha gu vutuga gwami ngu ji zule nu nuta?" ²⁴Gu nyima muthu wa lujingu lwa bonga wa lezele athu wanyi a maganele hene egi: " Mu tambulenu phata ya falanga ihanenu gwa yonu udi najio kumi." ²⁵A mu lezele egi: " Fumu, udi gale nu phata kumi." ²⁶Nga mi leza egi, yonu udi nu gima mba udi mu hwiya ima iko, uvi yonu gwa shi go nu gima mba utambudiya nu gama ganyi adi nago. ²⁷Lulu ngagi, batenu haha mbeni jiami, wanyi a tshiginile go eme ngu zule giyega holu diawo, a shiyenu gu twama diami." ²⁸Gu nyima ya guzwela ndaga jiene, wa yile gu khanda ya gu yelusalemi. ²⁹Tangwa a kumile phene-phene nu betefaze nu gu betania, gu khanda ya mulundu wa nu tamegeya egi wa ba olive, wa tumile alongogi muyadi, wa a lezele egi: " ³⁰Gindenu gu dimbo dia phene-phene. Tangwa mwa mbo ngila mu dimbo, mu mu sanga muna phunda imoshi khangji iwendeya go. Jitululenu phunda yene ngu batelenu nayo. ³¹Gula muthu mu moshi wa mi hula egi , "mukunda nu ikhi mudi mu jitulula phanda yiye?" Zwelenu egi: " Fumu udi nayo funu". ³²Wanyi a tumiye a yile, a sangele muna phunda mu phila yesu a zwelele. ³³ Mu phila a khalele mu jitulula muna phunda, fumia nayo wa a hudile egi: " mukunda nu ikhi mudi mu jitulula phunda yiye?" ³⁴ A vutudile egi: " Fumu udi nayo funu." ³⁵A batele muna phunda yene gwa yesu, a bambele milele holu dia muna phunda, a tumbigile yesu holu diayo. ³⁶Tangwa a khalele muya a bambele milele yawo mu njila. ³⁷Tangwa a kumile phene-phene ha gu bulumuga mulundu ya mitshi ya ba olive, gibuga gia alongogi a yandigile guvwa kiese nu gu kumisa Nzambi mu ndinga ya ngolo mukunda nu ndaga jia koma a monele, ³⁸hene a zwelele egi: " lusagumunu lu khale gwa Fumu yonu udi muza mu jina dia Fumu! Ngemba ikhale gosa, lukumu lu khale gosa gwa leha!" ³⁹Afalisaye ako, mu katshi dia athu a mu hudile egi: " Longi, henesa alongogi aye." ⁴⁰Yesu wa a vutudile egi: " Ngu mu mi leza egi, gula a hena tedie, maseso a mu kabuga!" ⁴¹Mu phila Yesu a phusanele gu dimbo, wa didile mukunda nu dimbo diene, wa zwelele egi: ⁴²" Gula nga wa jiyile mu ilumbu yiye ndaga jidi mu talela ngemba yaye ! Uvi lulu ngagi idi ya gu swega gu meso aye. ⁴³Mukunda, mba igujila ilumbu iko, mbeni jiaye mba ji gu hagela ibunji, mba ji gu junga ha gu gu seya khanda nu khanda. ⁴⁴Mba a gu phanza eye nu anaye. mba ashi mu gu bembela go seso holu dia seso, Mukunda wa jiyile go tangwa dinyi Nzambi a phagele ha gu gu gulusa." ⁴⁵Yesu wa ngidile mu inzo ya isambu, wa yandigile gu kaya athu wanyi a khalele mu diga, ⁴⁶enji wa a lezele egi: " Ya sonegeye egi, " Inzo yami idi inzo ya isambu", uvi enwe, mwa ikitula ngando ya nzangi." ⁴⁷Yesu wa khalele mu longa ilumbu ikima mu inzo ya isambu. Mafumu a nganga-

nzambi nu alongogi a shigo nu mambuta a gimvuga gia athu a yandigile gu kamba phila ya gu mu shiya,⁴⁸ uvi a jiyile go phila ya gu kita ndaga yene, mukunda gimvuga gia athu a khalele mu hata ndaga jienji mwa bonga.

Chapter 20

¹Gilumbu gi moshi, mu phila yesu a khalele mu longa athu mu katshi dia inzo ya isambu, mafumu a nganga-nzambi nu alongi a shigo, nu mambuta.² A mu lezele egi: " Tu leze, udi mu kita ndaga jiji mu giyega gia nanyi? Nga ndo nanyi wa gu hwi giyega jene?"³ Wa a vutudile egi: "Ngu mu mi hula mwehu. Ngu lezenu,⁴ mbotiga ya yowani ya katugile gosa to gwa athu?"⁵ A yindudile ene ha khawo, nu gu zwela egi: " Gula ta vutula egi: ya katugile gosa," wa mbo zwela egi: " mukunda nu ikhi mwa mu kwikile go?" "Gula twa vutula egi: " gwa athu," athu akima a mu tu shiya nu maseso, mukunda a tu lezele egi yowani wa khalele profeta."⁷ Hene a vutudile egi ashi gawo mu jiya go gwi mbotiga yene idi mu katuga.⁸ Yesu wa a lezele egi: " N'eme nji, ngu shi gu mu leza go mu giyega gwa nanyi ngudi mu kita ndaga jiji."⁹ Wa yandigile gu tela athu gingana egi: " Muthu mu moshi wa kunyile vinu mu gilanga gienji, wa gi hwile athu a kunyile vinu, mwene wa katugile genji muya gu dimbo di moshi gwa leha."¹⁰ Ha sungi ya gu katula khenyi, wa tumile muthu mu moshi wa gisalo gwa athu wanyi a nu kita gisalo mu gilanga gia vinu, ha gu mu hwa mabundu a vinu. Athu a gisalo a gilanga gia vinu a betele muthu wa tumiye, a mu kayele mago a thugu.¹¹ Wa tumile nji muthu muko wa gisalo, a mu betele nji nu gu kita ndaga jia sonyi, a mu kayele mago a thugu.¹² Wa tumile nji muthu wa gi tatu, a mu namesele, enji a mu kayele.¹³ Fumu wa gilanga wa zwelele egi: " Ikhi ngu kita? Ngu mu tuma munami nga tshigina. Mbala iko a jiya gu khala nu lujitu gwa munami."¹⁴ Uvi, tangwa athu a gisalo gia gilanga gia vinu a monele mona mwene adi zwelele mu katshi diawo egi: " Talenu fumia gifugo. Tu mu shiyenu, mukunda gifugo gitu begele."¹⁵ A mu bishidile gonjia gilanga, hene a mu shiyile. Tangwa didi, ikhi fumia gilanga a jiya gu kita? ¹⁶Mba uza mu shiya athu a gisalo , mba udi mu hana gilanga gwa athu ako a gisalo. Tangwa a vile ndaga yene nganyi, a zwelele egi: " Ishi nganyi go , ya jiyile go gu salama nganyi!"¹⁷ Uvi Yesu wa a telele, wa zwelele egi: " Ikhi disongidila gia Ndaga ya sonegeye egi?" Seso dinyi dia bishidiye gwa athu a khalele mu tunga diene dia kitugile seso dia funu? ¹⁸Yonu mukima mba ubwa holu dia seso diene mba udi mu namana, yonu seso diene mba di bwila mba udi mu sasumuga .¹⁹ hene, mafumu a nganga-nzambi, nu alongi a shigo a kambele phila ya gu mu kwata kaka mu tangwa diene dinyi, mukunda a khalele mu jiya egi wa zwelele gingana giene mukunda nu ene. Uvi a khalele mu vwa woma wa athu.²⁰ A mu talele nu gu mu nonga sha mwa bonga, hene a tumile athu wanyi a khalele mu yindudiya egi athu a bonga ha guya mu hata guzwela gwenji, mu phila ya gu mu kwata gifu, mukunda nu gu mu hana gwa fumu wa dimbo.²¹ A mu hudile egi: " Longi, tudi mu jiya egi wa nu zwela nu gu longa ndaga jia kielega, nunji wa nu zula athu akima phila imoshi, enji wa nu longa njila ya Nzambi mu masonga.²² Ketu tudi nu swa nga ndo ha gufuta gitadi gia sezare?"²³ Uvi yesu wa jiyile ngindu jiawo jia bola wa a vutudile egi: ²⁴" Ngu lezenu gibende gi mosgi gia falanga. Gifwanisu nu isonyi idi gugu ya nanyi?" A vutudile egi: " Ya sezare."²⁵ Wa a lezele egi: " Hanenu gwa sezare inyidi ya sezare, gwa Nzambi inyidi ya Nzambi." ²⁶A khalele nji go nu gima gia gu zwela gu twama dia athu. A khalele mu yituga gu mvutu a khalele mu hana, uvi a zwelele go ata gima.²⁷ Tangwa a saduse wanyi a nu zwela egi gufutumuga gwa athu gu lufwa mba gu khadi go, a phusanele gwa mwene ha gu mu hula mwehu egi :²⁸ " Longi, tala ndaga moyize a tu sonegele : Gula phangia muthu mu wa yala wa fwa wa konda gu buta nu mukhetu ata mona, phangia yala ,mwene wa fetu zula mu makwela mukajia phangienji ha gu mu butisa mona."²⁹ Uvi, gwa khalele aphanji mu sambwadi, wa somi wa zudile mukhetu, uvi wa file wa konda gu bemba ata mona,³⁰ wa giyadi nji giteso gi moshi. Nu wa gitatu wa kwelele mukhetu mwene, ³¹ya salamele nganyi gwa akima mu sambwadi, a konda gu bemba ata mona. ³²Gu nyima, nu mukhetu mwene wa file.³³ Ha gu futumuga gwa athu, nanyi mu katshi diawo mba ukhala mulumia mukhetu mwene? Mukunda akima gawo mu sambwadi a mu zudile mu makwela."³⁴ Yesu wa mu vutudile egi: " Ana a thothe yiyi adi mu kwela nu gu haneya mu makwela."³⁵ Uvi wanyi adi mu moneya athu a bonga mu mvula jiji ha gu khala ha lufutumugu lwa lufwa mba ashi mu kwela go nga ha gu haneya mu makwela.³⁶ Mba ashi mufwa go, mukunda mba adi mu khala giteso gi moshi nu ba wanjio, enji mba adi ana a Nzambi, mu phila adi ana a lufutumugu.³⁷ Ata athu a fwa a futumuga, ata moyize wa jiyishile mu ndaga ya talele zenyi dia tshiya, wa mu tamegele egi Fumu Nzambi wa Abrahama, Nzambi wa Izaki, nu wa yakhobo.³⁸ Lulu ngagi, Nzambi gwashi go Nzambi wa athu a fwa, uvi udi wa athu a monyo, mukunda akima adi mu jinga gwa mwene."³⁹ Alongi a shigo ako, a vutudile egi: " Longi, wa zwela mwa bonga." ⁴⁰Hene a kuyile nji go ha gu hula ata mwehu.⁴²⁴¹ Yesu wa a lezele egi: " Phila khi idi mu zwelele egi kilisto udi muna Davidi? ⁴²Davidi mwene hakhenji wa zwelele mu mukanda wa khunga egi: " Fumu wa zwedi gwa Fumu wenji egi, "Di tumbige gu koko diani dia madia,⁴³ ti nu di tangwa nga mbo haga mbeni jiaye goshia malu aye ha gu ji diata." ⁴⁴Davidi udi mu tamega kilisto egi : " Fumu ", hene phila khi adi muna Davidi?⁴⁵ Tangwa athu a khalele mu hata ndaga a khalele mu zwela, wa lezele alongogi egi: " ⁴⁶Mu hatelele go alongi a shigo, adi mu tshigina gu wenda mu ma lopho a leha, adi mu tshigina gu hwiya mbote jia lukumu ha mbaji ya athu, adi mu kamba ha gudi tumbiga ha mafundo a thomo mu katshi dia jinzo jia isambu, nu

gu khala mu mafundo a thomo hama ha wadi. ⁴⁷ Adi muya mu ngila mu jinzo jia akhetu a mifidi, adi mudi monesa athu a isambu ya ngolo. Mba adi mu sambeseya ya gubalega."

Chapter 21

¹Yesu, tangwa a thuphudile meso wa monele mvwama jia khalele mu mba makapho mu mulongo.² Wa monele nji mufidi mu moshi, wa hanele tu ibende tuyadi twa falanga.³ Hene a zwelele egi: " Mu masonga, ngu mu mi leza egi, mukwetu yogu wa mufidi wa hanyi ya gubalega athu akima.⁴ Wawa ako a zudi ga ndambu ha gu hana makapho. Uvi mukhetu yogu , wa mufidi wa hana yinyi ikima a khala nayo mukunda nu lujingu lwenji."⁵ Mu phila athu ako a khalele mu zwela mu ndaga ya talele inzo ya isambu, mu phila ya shangudiye nu maseso a bonga nu makapho, a zwelele egi: ⁶" Gu ima yiyi mudi mu mona, mu ilumbu idi muza, mba gushi mu bega go seso holo dia seso."⁷ A mu hudile egi: " Longi tangwa khi ndaga jiene mba ji salama? Enji gidimbu khi mba gi leza tangwa ndaga jiene mba ji salama?"⁸ Yesu wa vutudile egi: " Mu keba mu phila egi mu dimbiya go. Mukunda a vula mba eza mu jina diami, nu gu zwela egi: " Idi eme enji tangwa dia phusana, mu a hati go."⁹ Mba mudi muvwa ndaga jia ita nu bulu-bulu, mba mu yituga go, mukunda ndaga jiji mba jidi mu diangela, uvi mba ishi mu khala go suga hene henyanyi."¹⁰ Wa a lezele nji egi: " Dimbo mba di lwisa dimbo diko, gifumu nu gifumu giko.¹¹ Mba gu khala nu gu nyigana gwa koma gwa mavu, mu ifundo iko ya vula, nzala mba ikhala nu gimbefu gia bola. Mba gu khala ndaga jia phila nu phila, enji idimbu ya koma mba idi mu monega gosa."¹² Uvi, gu twama ndaga jiene ji salame, mba mudi mu hageya mago, mba mu moneseya phashi jia vula, mba mudi mu bateya mu jinzo jia isambu, mba mudi mu mbiya mu bologo, mba mudi mu bateya gu twama dia mafumu nu gwa mafumu a giziunga mukunda nu jina diami.¹³ Nganyi mba mudi mu mona phila ya guta gi themwe giami.¹⁴ Nganyi mba mu yindula go gu mitshima yenu ndaga jia gu nunga gwenu¹⁵ mukunda mba ngu di gu mi hwa ungambi wa gu zwelele mu phila egi ata mbeni jienu mba ji monyi phila ya gutuna ndaga jienu.¹⁶ Uvi, a shenu mba adi mu mi hana, nu a phangienyu, nu athu a mu mbandanzo, nu mafutenu, enji mba adi mu shiya a vula mu katshi dienu.¹⁷ Mba mudi mu yegudiya gwa athu akima mukunda nu jina diami.¹⁸ Uvi mba gu toti go ata lusigu lu moshi gu mitwe yenu.¹⁹ Mukunda nu gukolesela, mba mu totesa go mionio yenu.²⁰ Tangwa mba mu mona yelusalemi ya jeteseya nu mata, jiyenu egi guphanzeya gwenji gudi phene-phene.²¹ Hene wanyi mba akhala gu yudeya mba alenga mu milundu, wanyi mba a khala mu membo a koma mba adi mu katuga, wanyi mba a khala mu membo a phene-phene mba a ngila go. ²² Mukunda mba ikhala ilumbu ya guvutula mbela ha gulungisama gwa ndaga yinyi ya sonegeye.²³ Khenda jia vula gwa akhetu wanyi mba a khala gu mavumo nu wanyi mba a khala mu nwise mu ilumbu yene! Mukunda mba gu khala nu phashi jia gu balega giteso mu thotho ikima, nu khabu gwa athu.²⁴ Mba adi mu nameneseya gu mazo a phogo, mba adi mu bateya mu gihiga mu membo ako, yelusalemi mba idi mu setudiya gu malu gwa aphagano ti nu tangwa dia aphagano mba dihwa.²⁵ Mba gudi mu khala nu idimbu izoga gu tangwa, nu gu ngonda nu gu ji themwa. Hoshi ha mavu, mba ha khala nu phashi mu katshi dia membo mba ashi mu jiya go gima gia gusala gu makelele a muta nu gitembo gia meya.²⁶ A mala mba adi mu fwa gu woma ha gu nenga gima ginyi mba gisalama hoshia mavu. Mukunda ngolo jia gosa mba jidi mu phanzana.²⁷ Hene, mba tudi mu mona Muna muthu muza mu matuta nu ngolo jia khembo ya koma. ²⁸ Tangwa ndaga jiji mba ji yandiga, tughugenu enji zugisenu mitwe yenu mukunda gukatuga gwenu mu shinga gudi phene-phene."²⁹ Yesu wa a tele gingana egi: " talenu mutshi wa fige nu mitshi iko. ³⁰ Tangwa i mu yandiga gu zoga mayiji, mu fetu jiya ha gu tala egi sungi ya gishiyo ya phusana.³¹ Phila imoshi, gula mba mwa mona ndaga jiene jia yandiga gu salama, jiyenu egi gifumu gia Nzambi gidi phene-phene.³² Mu masonga ngu mu mi leza egi, khukho yiyi mba ishi mu balega go gula ndaga jiji jia salamele go. ³³ Gosa nu jia hoshia mavu mba hadi mu balega, uvi ndinga yami mba ishi mu balega go. ³⁴ Di kebenu enwe hakhenyu, ha gumona egi mitshima yenu ikhala go ya zala nu ndaga jia bola jia sonyi, jia gukuta matombe nu ha guvwa khenda jia ndaga jia lujingu ha gumona egi gilumbu giene gile gu mi jila ndo mu gisagumwisa,³⁵ ule muheto. Mukunda mba gudi mujila wanyi akima adi mu jinga hoshia mavu.³⁶ Bandemenenu tangwa dikima, khalenu mu samba ha guzula ngolo jia gu lenga ndaga jiji jikima mba jiza, enji ha gu khala mwa magana gu twama dia Muna Muthu."³⁷ Hene, mu ilumbu yinyi yesu a khalele mu longa mu katshi dia inzo ya isambu, wa khalele muya mu swama tulo gu mulundu wa nu tamegeya egi wa mitshi ya ba olivier. ³⁸ Athu akima a khalele muza nu gikhela gi kima gwa mwene mu inzo ya isambu ha gu hata malongi.

Chapter 22

¹Khinji ya mapha a konda khishi, ya nu tamegeya egi phage ya phusanele.² Mafumu a nganga-Nzambi nu alongi a shigo a khalele mu kamba phila ya gu shiya yesu, uvi a khalele mu banga athu.³ Satana wa ngidile mu mutshima wa yudasi isikaliote, mu moshi mu katshi dia kumi nu muyadi.⁴ Yudasi wa yile mudi visa nu mafumu a nganga-nzambi nu fumu wa nu tala wanyi a nu bandemena ha gu tala phila ya gu a hwa yesu.⁵ A vile kiese enji adi vishile ha gu mu hwa falanga.⁶ Wa tshiginile hene a yandigile gu kamba phila imoshi ya bonga ha gu hana yesu konda athu a jiye.⁷ Mu gilumbu gia khinji ya mapha a konda khishi gilumbu gia gu shiya dimeme dia phage gia lungile.⁸ Yesu wa tumile piele nu yowani wa a lezele egi: " Gindenu mu yidige madia a phage mukunda ta mbo dia." ⁹ A mu lezele egi : "Gwi wa tshigina egi tuye tu yidige?"¹⁰ Wa a vutudile egi: " Venu, tangwa mu ngila mu katshi dia dimbo, muthu mu moshi yonu mba ukhala wa bata bungu dia meya mba mu tagana nawo. Mu hatenu mu inzo mba aya mu ngila."¹¹ Mba mu leza fumia inzo yene egi: " longi wa gu hula egi: " Gwi gudi sugu nga mbo dila phage nu alongogi ami?"¹² Mba udi mu mi leza sugu imoshi ya koma ya gosa yinyi idi nu ima ikima. Gwene mu yidiga ndaga jikima."¹³ A yile a sangele ndaga mu phila mwene a alezele. Hene a yidigile madia a phage.¹⁴ Tangwa dia lungile, wadi tumbigile nu alongogi.¹⁵ Wa a lezele egi: " Nga tshigina ha gudua nenu madia a phage gu twama dia gumona phashi."¹⁶ Mukunda ngu mu mi leza egi, mba ngu shi nji mudia madia wawa go ti nu mba gu ilungisama mu gifumu gia Nzambi."¹⁷ Gu nyima, Yesu wa zudile kopho, tangwa a vutudile matondo, wa zwelele egi: " Zulenu mudi kaphale mu katshi dienu. ¹⁸ Mukunda, ngu mu mi leza egi, mba ngu shi nji mu nwa go vinu dia bundu didi, ti nu tangwa gifumu gia Nzambi mba giza."¹⁹ Gu nyima, wa zangudile dipha, tangwa a vutudile matondo, wa di batudile mu itshidi, enji wa a hwile nu gu zwela egi: " wuwu mwila wami wa mi hwiya. Mu khala mu kita ngagi ha gu ngu tangiza."²⁰ Giteso gi moshi, gu nyima ya gudua, wa zudile kopho wa zwelele egi: " didi kopho didi gudivisa gwa pha mu menga ami a bishidiya mukunda nu enwe."²¹ Uvi di kebenu, yonu udi mu ngu yegula udi n'eme ha mesa."²² Mukunda Muna Muthu udi muya mu phila ndaga ya kaneseye. Uvi phashi gwa muthu yonu wa mu yegula!"²³ Hene a yandigile gudi hula ene nu ene gula nanyi mu katshi diawo wa jiya gu kita ndaga yene."²⁴ Gwa zoge mu katshi diawo thembe jia vula ha gu jiya nanyi mu katshi diawo wanu zangudiya mbuta. ²⁵ Wa a lezele egi: " mafumu a maphagano a nu di monesa, wanyi adi nu giyega holu diawo a nu tamegeya egi athu a lukumu."²⁶ Uvi mba ishi mu khala nganyi go mukunda nu enwe. Yonu udi mbuta mu katshi dienu a khale ule galenge. Enji yonu udi muthu wa lukumu a kituge ule muthu udi mu mi salela.²⁷ Mukunda nanyi udi mbuta: yonu udi ha mesa to yonu udi mu sala? Ishi go yonu udi ha mesa? Haha, ngudi mu katshi dienu ule yonu udi mu mi salela."²⁸ Uvi enwe mudi wanyi a kolesele nu eme mu phashi jiami.²⁹ Nga mi hwa gifumu giami, mu phila shami a ngu hwile gifumu ³⁰ mu phila egi mu die nu gunwa ha mesa ami mu gifumu giami. Enji mukunda mudi tumbige ha ife mukunda nu gu sambesa ikanda kumi nu iyadi ya gu isalele.³¹ Simoni, simoni, di kebe, satana wa lo, bi ha gu guzula mukunda a gu balegele ha muyingulu mu phila ya nu yingudiya khenyi jia bule.³² Uvi eme nga gu lombela mu phila egi gukwikila gwaye gu khale gwa magana. Gu nyima ya gudi jiya longesela a phangiaye."³³ Phetelo wa mu lezele egi: "Fumu, ngudi phembeni ha guya naye nga mu bologo nga gu lufwa." ³⁴ yesu wa zwelele egi : " Phetelo, nga gu leza egi, gu twama kolombolo di dile magino udi mu ngu tuna mbala jitatu egi u ngu jiya go."³⁵ Wa a lezele nji egi: " Tangwa nga mi tumile ya konda gu mi hwa gima; ya konda gikuta gia ima ya gudua ndo enji ya konda saphatu , keti mwa kondele ata gima?" Ene a vutudile egi: " Ndo sha." ³⁶ Wa a lezele nji egi: " Uvi lulu ngagi, yonu udi nu gima a gi zule yonu nji udi nu gikuta a gi zule. Yonu gwa shi go nu phogo ya khusa a dige mulele a sumbe phogo ya khusa."³⁷ Mukunda ngu mu mi leza egi, ndaga inyi ya sonegeye mukunda nu eme i feto lungisama: egi " udi wa fwanana nu muthu yonu gwa jiya shigo ndo." ³⁸ A zwelele egi: " Mwatha, tala phogo jia khusa ji yadi jiji." Mwene wa a lezele egi: " Gwa suga ."³⁹ Gu nyima ya gudua, Yesu wa yile mu phila ya gifu gienji, gu mulundu wa mitshi ya ba olive, a longogi enji a mu hatele. ⁴⁰ Tangwa a kumile gwene, wa a lezele egi: " sambenu mukunda mule gubwa mu njila jia bola go."⁴¹ Hene mwene a phusanele ha ga ginano ga thambo di moshi dia seso wa fugamele ha mabongo, wa sambele nu gu ⁴² zwela egi: "Tata, gula wa tshigina, katula kopho didi gu twama diami. Ishi go mu luzolo lwami, uvi lwaye lu salame."⁴³ Hene wanjio mu moshi wa katugile gosa wa mu zoge ha gu mu hwa gikhesa. ⁴⁴ Mu phila a khalele mu tonga ha gu zenza monyo, wa sambele nu gukwikila gwa vula hene tugutshila dienji dia kitugile ule matonji a koma a menga a yandigile gu nosa hoshi mu mavu.⁴⁵ Tangwa a manesele gisambu gienji, we jile mu vutuga gwa alongogi, wa a sangele gu tulo mukunda nu khenda jiawo ⁴⁶ wa a hudile egi: " mukunda nu khi mudi gu tulo? Zugenu mu sambe mukunda mule gubwa ndo mu ndaga jia bola."⁴⁷ Tangwa a khalele mu zwela, tala gibuga gi moshi gie jile nu Yudasi, mu moshi mu katshi dia kumi nu muyadi we jile mu a twameza. Wa phusanele gwa yesu ha gu mu hwa beze, ⁴⁸ uvi yesu wa mu lezele egi: " Yudasi, mukunda nu beze wa yegula Muna Muthu?"⁴⁹ Tangwa wanyi a khalele mu lwega lwa yesu a monele ndaga phila ya balegele, a zwelele egi: " Fumu, tu beta nu phogo ya khusa?" ⁵⁰ Hene mu moshi mu katshi diawo wa betele muthu wa gisalo

wa fumu wa nganga-nzambi, wa mu batudile watshi wa koko dia madia.⁵¹ Yesu wa zwelele egi : " Gwa suga, bamba!" Hene a kwatele watshi yene wa mu beludile.⁵² Yesu wa lezele nji mafumu a nganga-nzambi, nu mafumu a inzo ya isambu nu mambuta wanyi ejile ha gu mu kwata egi: " Mweza ule ha gu kwata tabi mwenya mubulu nu phogo jia khusa nu itshidi ya mitshi? ⁵³Tangwa nga khalele nenu ilumbu ikima mu inzo ya isambu, mwa taphudile go koko ha gu ngu kwata. Uvi didi tangwa dienu, tangwa dinyi dia ngolo jia mu phipha."⁵⁴ A mu kwatele, a mu batele nu gu mu twameza mu inzo ya fumu wa nganga-nzambi. Uvi phetelo wa hatele gwa leha leha.⁵⁵ Gu nyima ya gu yiga tshiya mu katshi dia mbandanzo a di tumbigile khungyawo akima, phetelo nji we jile mudi tumbiga mu katshi diawo.⁵⁶ Mona gisalo mu moshi wa mukhetu wa mu monele mu phila adi tumbigile gu mweji wa tshiya, wa mu nonge sha meso hene a zwelele egi : " Muthu yogu wa khalele nawo."⁵⁷ Uvi phetelo wa tunyile nu gu zwela egi : " Mukhetu, ngu shi gami gu mu jiya go." ⁵⁸Gu nyima, muthu muko wa mu monele wa zwelele egi: " Neye nji udi mu moshi mu katshi diawo." Uvi phetelo wa zwelele egi : " Yala, ngu shi gami nga muthu wawo go."⁵⁹ Gwa balegele giteso gia tangwa di moshi, muthu muko wa zwelele egi: " Ya kielega, muthu yogu wa khalele nawo mukunda udi mwanya gu galileya.⁶⁰ Phetelo wa vutudile egi : " Yala, ngu shi mu jiya go ikhi udi mu zwela." Kaka hene henyanyi, mu phila a khalele mu zwela, kolombolo dia didile.⁶¹ Fumu, mu phila a baludile, wa telele phetelo. Hene phetelo a yindudile ndaga inyi fumu a mu lezele egi: " Gu twama kolombolo di dile magino, udi mu ngu tuna mbala jitatu." ⁶²Mu phila a zogele honze, wa didile mwa vula. ⁶³Athu wanyi a batele yesu a yandigile gu mu lela nu gu mu beta. ⁶⁴Gu nyima ya gu mu batega gu meso, a yandigile gu mu hula egi: " Tondolola! Nanyi wa gu beta?" ⁶⁵A zwelele ndaga jiko jia gu mu vweza. ⁶⁶Hene henyanyi guma gwa kiele, gibuga gia mambuta a gimvuga gia athu, nu mafumu a nganga-nzambi ,nu a longi a shigo adi bungishile. A batele yesu ha mbaji yawo hene ⁶⁷a zwelele egi: " Gula udi wa Kilisto tu leze. " Uvi mwene wa a vutudile egi : ⁶⁸" Gula nga mi leza, mushi mu kwikila go enji gula nga mi hula, mwa mbo hana mvutu go."⁶⁹Jiyenu egi, Muna Muthu mba udi tumbiga gu koko dia madia dia ngolo jia Nzambi. ⁷⁰A zwelele khungyawo akima egi: " Udi wa Muna Nzambi?" Mwene wa a vutudile egi: " Enwe mwa zwela, ngudi nganyi." ⁷¹Hene a zwelele egi: " Ketu twa jiya nji gu kamba themwe ? Mukunda twa di vila ha khetu mu kano wenji. "

Chapter 23

¹A zugile khungawo akima, hene a mu batele gwa Pilato.² A yandigile gu mu funda, egi: " Ta sangi muthu yogu mu bata mavanga mu dimbo dietu, udi mu tunyisa athu ha gufuta gitadi gia sezare, enji wa khalele mu zwela mwene hakhenji egi udi Kilisto, fumu."³Pilato wa mu hudile egi: " Ketu udi wa fumu wa ba yuda?" Yesu wa vutudile egi: " Eye udi mu zwela."⁴Pilato wa lezele mafumu a nganga-nzambi nu gimvuga gia athu egi: " Ngu shi gami mu mona gwa muthu yogu gima gia bola."⁵Uvi a shishigishile egi: " Udi mu bata mavanga mu katshi dia athu, nu gu longa malongi mu yudeya ikima, katuga gu Galileya, gunu a yandigile ti nu haha."⁶Tangwa pilato a vile nganyi, wa hudile gula muthu mwene udi mwenya gu Galileya.⁷ Ha guvwa egi udi muthu wa mu mavu a Elode, wa mu tumile gwa Elode, wa khalele nu mwene gu Yelusalemi mu ilumbu yene.⁸Tangwa Elode a monele Yesu,wa vile kiese gia vula, mukunda katuga mwa leha, wa khalele nu funu ya gu mu mona, mukunda nu ndaga jia vula a vile mukunda nu mwene, enji wa khalele mu yindula ha gu mona mu kita ndambu jia idimbu ya khumbwa.⁹Wa mu hudile mihu ya vula, uvi yesu gwa mu vutudile go ata gima.¹⁰ Mafumu a nganga-nzambi nu alongi a shigo a maganele hene, enji a khalele gu mu funda nu gingolongolo gikima.¹¹Elode nu masut'enji, a mu shinganele, hene gu nyima ya gu mu lela nu gu mu sudiga mulele umoshi wa banga, a mu tumile gwa Pilato.¹²Elode nu Pilato a bwile gilumbu giene ginyi mafuta,(mukunda gu twama a khalele mbeni).¹³Pilato, wa bungishile mafumu, nu ma nzuji, nu athu,¹⁴ wa a lezele egi: " Mwa ngu batela muthu yogu egi wanu bata mavanga mu katshi dia athu. Lulu ngagi nga mu hula mihu gu twama dienu, nga mu monele go ata nu gifu mu ndaga mudi mu mu fundila.¹⁵Elode nji gwa monele go ata gima gia bola gi mudi gu mu fundila ha gu mu kwatesa a shiye.¹⁶Hene ngu mu mu hwa ndola gu nyima ngu mu bembe."¹⁷ (Pilato wa khadi nu ya gu bembela ba yuda mwenya bologo mu moshi mukunda nu khinji).¹⁸Uvi a kabugile khungawo akima mu ngololo egi: " Tu bembele muthu yogu, tu zolele Balanabasi." ¹⁹Balanabasi wa khalele muthu mu moshi wa mbiye mu bologo mukunda nu mubulu a zolele mu katshi dia dimbo, nu phila a shiyile athu.²⁰Pilato wa a lezele nji mu ngindu jia gu bemba Yesu. ²¹Hene a kabugile mu ngololo egi: " Mu hage holo dia mutshi! holo dia mutshi!" ²²Wa a hudile mu mbala ya gitatu egi: " Gima khi gia bola a kiti? Nga monele go ata gia bola gia fetu fila. Ngu mu mu bemba, gu nyima ya gu mu hwa ndola."²³Uvi a shishigishile mu ngololo, nu gu lombela egi a hageye holo dia khulunji. Hene gukabuga gwawo gwa balegele giteso.²⁴Pilato wa zudile lukhanu ha gu lungisa ndaga a khalele mu tshigina. ²⁵Wa bembele yonu wa mbiye mu bologo mukunda nu mubulu nu phila a shiyile athu, mu phila a lombele. Hene a hanele Yesu mu phila ya luzolo lwawo.²⁶Mu phila a khalele mu mu bata, a kwatele Simoni muthu wa gu sirenia, wa katugile gu gilanga, hene a mu bangigile ha gubata khulunji, gu nyima dia yesu.²⁷Gibuga gia vula gia athu gia khalele mu hata enji akhetu a khalele mu dila nu gu boguta mukunda nu mwene. ²⁸Yesu wa balumugile gu nyima diawo wa zwelele egi: " Akhetu a gu yelusalemi, mu ngu didi go, uvi dilenu mukunda nu enwe nu anenu.²⁹Mukunda , ilumbu idi muza mba a zwela egi: " Kiese gia vula gwa akhetu wanyi adi ikunia, nu wanyi khanji a buta gale go, nu wanyi khanji a nwise gale ana mayele go!" ³⁰Hene mba adi mu yandiga gu leza milundu egi: " Tu bwilenu " gwa twana tu milundu egi: " Tu tshigenu " ³¹Mukunda, gula ndaga ya nganyi ya kitiya gu mutshi wa gibisu, ikhi mba i kitiya gu mutshi wa uma?"³²Athu ako, matabi muyadi a bateye ha gu shiye.³³Tangwa a kumile hama hanyi ha nu tamegeya egi ha" gifwa gia ha mbombo", a mu hagele hene ha khulunji nu matabi muyadi, mu moshi gu koko dia madia muko gu koko dia gikhetu. ³⁴Yesu wa zwelele egi: " Tata, a file khenda, mukunda a shi mu jiya go ikhi adi mu kita." A kapele milele yenji, gu nyima ya guta ubwadi.³⁵Athu a maganele hene, nu gutala mu phila ma nzuji a khalele mu mu lela, nu gu zwela egi: " Wa gulushile athu ako. Gula udi mesiya wa katugile gwa Nzambi, muthu wa phoneye gwa Nzambi, adi guluse mwene hakhenji."³⁶Nu masuta a khalele mu mu lela, nu gu phusana phene-phene nenji ha gu muhwa vinu dia khadi- khadi,³⁷ a khalele mu zwela egi: " Gula udi wa fumu wa ba yuda, di guluse eye ha khaye."³⁸ Hene, holo dia mutwe wenji a sonegele egi: " Yogu udi fumu wa ba yuda."³⁹Tabi mu moshi wa hageya ha khulunji wa khalele mu shingana nu gu zwela egi: " Ketu ushi go wa Kilisto? Di guluse eye ha khaye, u tu guluse netwe." ⁴⁰Uvi yonu muko wa mu bolomwele nu gu zwela egi: " Ushi mu banga go Nzambi, eye wa zula ndola ya giteso gi moshi?" ⁴¹Mukunda netwe, idi masonga, mukunda ta zula ndola ya gubola gwetu. Uvi muthu yogu gwa kitile go ata gima gia bola."⁴²Hene wa lezele yesu egi: " Ngu tangize, tangwa mba uza mu vutuga mu gifumu giaye."⁴³ Yesu wa mu vutudile egi: " Ngu mu gu leza mu masonga egi magino, u mu khala N'eme gu phaladis." ⁴⁴Ya khalele mu tangwa dia sambano, phipha ya bwile mu thotho ikima; ti nu mu tangwa dia uvwa,⁴⁵ tangwa dia bwile fefete, enji mulele wa mu inzo nzambi wa taugile ha katshi-katshi. ⁴⁶Yesu wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi: " Tata, nga vutula monio wami ha mago aye." Gu nyima ya gu zwela nganyi, wa batudile monio.⁴⁷Suta wa khalele mu langidila, ha gumona nganyi, wa hanele lukumu gwa Nzambi, enji wa zwelele egi: " Ya kielega, muthu yogu udi wa hamakhidia."⁴⁸Athu wanyi akima a khalele hene, ha gu mona nganyi, adi zungile, nu gudi tuta ha mutshima. ⁴⁹Athu wanyi a khalele mu jiya yesu, nu akhetu wanyi a mu hatele katuga gu galileya, a

maganele gwa leha mu tala ndaga jene.⁵⁰ Gwa, khalele nu muthu mu moshi jina dienji Yozefi wa khalele muthu wa gimvuga giawo, muthu wa masonga,⁵¹ (gwa tshiginile genji go lukhanu lwawo nu ndaga gia athu ako), wa khalele mwenia gu Arimateya, dimbo dia ba yuda, wa khalele mu nenga Gifumu gia Nzambi.⁵² Muthu mwene wa yile gwa Pilato, wa mu lombele mwila wa yesu.⁵³ Wa u bulumwishile, wa u langele ha mulele wa lino, enji wa u fundule gu majiamo a hageye mu katshi dia seso, gunu ata muthu gwa fundiye go.⁵⁴ Ya khalele mu gilumbu gia gudi londa, mukunda gilumbu gia gu hima gia yandigile.⁵⁵ Akhetu ejile gu Galileya nu yesu a hatele Yozefi, a monele majiamo nu phila mwila wa yesu wa tumbigiye,⁵⁶ ha gu vutuga gwawo, a londele mafuta nu mananashi. Hene a hululugile mu gilumbu gia gu hima mu phila ya shigo.

Chapter 24

¹Mu gilumbu gia thomo gia phoso, akhetu a yile gu majiamo nu gikhela gikhela, a batele mafuta wanyi a londele.

²A sangele seso dia hungudiye gu twama dia majiamo. ³Tangwa a ngidile, a monele go mwila wa Fumu Yesu. ⁴A bwile tunga tunga ha gu mona ndaga yene hene mu gisagumwisa, amala muyadi a maganele mu khulo yawo nu milele ya phelegeta. ⁵Mu phila akhetu a khalele nu woma, a shiwudile meso hoshi, hene a a lezele egi: " Mukunda nu khi mudi mu kamba muthu wa monio mu katshi dia athu a fwa? ⁶Gwa shi go haha, uvi wa futumuga. Indulenu phila a khalele gu mi leza, tangwa a khalele gu Galileya, ⁷wa mi lezele egi: " Muna muthu mba u haneya ha mago a athu a masumu, ha gu hageya ha khulunji, mba u futumuga mu gilumbu gia gitatu. ⁸Akhetu a yindudile ndaga jene, hene a katugile gu majiamo. ⁹A yile mu ta ndaga yene gwa alongogi kumi nu mu moshi nu gwa athu ako.

¹⁰Wanyi a tele ndaga yene gwa alongogi a khalele Mariya mwenia gu Magadala, jeanne, Mariya gina Zake, nu akhetu ako a khalele nawo. ¹¹Uvi ndaga yene ya khalele ule ya mambo gwa alongogi, hene a kwikile go akhetu.

¹²Uvi Phetelo wa zugile, wa yile mu phushi gu majiamo. Wa fugamele ha gutala, wa monele mwene hakhenji milele ya lino. Phetelo wa vutugile gumbo dienji, nu gudi hula ndaga phila ya salamele. ¹³Tala hene heniani, mu gilumbu giene, muyadi mu katshi diawo a khalele muya gu dimbo di moshi dia nu tamegeya egi Emmausu, ha gitaminu gia makumi a sambano a ilometelo nu Yelusalemi. ¹⁴A khalele muya mu solula gu ndaga ya bwile. ¹⁵Mu phila a khalele muya mu solula nu gudi hula mihu, Yesu mwene hakhenji wa a phusanele hene a yandigile guya nawo njila imoshi. ¹⁶Uvi meso awo a asalesele go ha gu mu jiya. ¹⁷Yesu wa a hudile egi: " Ndaga khi mudi mu zwela enwe muyadi mu njila?" A maganele mu molu nu khenda jikima. ¹⁸Mu moshi mu katshi diawo, jina dienji Kilofase, wa mu vutudile egi: " Udi eye hakhaye, udi mu jinga gu Yelusalemi ushi mu jiya go ndaga ya balega ilumbu yiya?" ¹⁹"Ndaga khi?" mu phila yesu a a hudile. A mu vutudile egi: " Ndaga jidi mu talela Yesu mwenia gu Nazareti, yonu wa khalele profeta wa ngolo mu idimbu nu mu ndinga gu twama dia Nzambi nu gu twama dia athu, ²⁰ha gu mona phila mafumu a nganga-nzambi nu mambuta a mu hanele ha gu shiyi hene a mu hagele ha khulunji. ²¹Ta khalele mu yindula egi mwene mba u gulusa Isalele. Eya, enji mu khanda ya ima yiya ikima, magino gilumbu gia gitatu katuga ndaga jene jia balegele. ²²Uvi nji akhetu ako a mu katshi dietu, a tu yitugisa, mu tangwa a yile nu gikhela gikhela gu majiamo. ²³Mu phila a monele go mwila wa yesu, ejile mu zwela egi ma wanjio a azogela mu gisagumwisa hene a zwedi egi udi nu monio. ²⁴Athu ako a mu katshi dietu a yile gu majiamo, hene a monele ndaga mu phila akhetu a zwelele. Uvi mwene, a mu monele go. ²⁵Hene Yesu a alezele egi: " Enwe mala a konda ngangu, enji mutshima ushi go mu kwikila mu phushi ndaga jia zwelele ba profeta! ²⁶Ya khalele ya bonga Kilisto a mone phashi, ha gu ngila mu khembo?" ²⁷Hene yandiga gwa Moyize nu gwa ba profeta akima, wa yandigile gu a tendudila ndaga jia sonegeye gu ndaga ya mu talele. ²⁸Tangwa a kumile phene-phene nu dimbo khalele muya, Yesu wa kitile masunga ha gumona egi wa tshigina guya ha leha. ²⁹Uvi a mu sasugishile nu gu zwela egi: " Bega netwe, mukunda gingweze giabwa phembeni gilumbu gidi ha suga." Hene Yesu a ngidile ha gubega nawo. ³⁰Tangwa a khalele nawo ha mesa, wa zudile dipha gu nyima ya gu hana matondo, wadi khesele wa a hwile nadio. ³¹Hene meso awo a kangugile enji a mu jiyile, uvi wa totele gu twama diawo. ³²Hene adi zwelele ene nu ene egi: " Mutshima wetu wa khalele mu phanzana go mu katshi diawo tangwa ta khala mu solula nenji mu njila mu phila a khala mu tu tendudila ndaga jia sonegeye?" ³³Tangwa a zugile kaka hene heniani a vutugile gu Yelusalemi, enji a sangele kumi nu mumoshi, nu wanyi adi bungishile nawo ³⁴a zwelele egi: " Fumu wa futumuga ya makhidia enji wadi monesa gwa Simoni." ³⁵Hene a tele ndaga mu phila ya balegele mu njila, nu phila Yesu adi monesele tangwa a khesele dipha gitshidi gitshidi. ³⁶Mu phila a khalele mu zwela mukunda nu ndaga yene, yesu mwene hakhenji wadi monesele mu katshi diawo, wa a lezele egi: " Ngemba ikhale mu katshi dienu!" ³⁷Uvi a khalele a zala nu woma, mukunda a yindudile egi a monyi pheve. ³⁸Yesu wa a lezele egi: " Mukunda nu khi mudi mudi yangisa, enji mukunda nu khi mihu idi mu zuga yene ha khayo mu mitshima yenu?" ³⁹Talenu mago ami nu malu ami, yogu udi eme giben. Ngu kwatenu mu mone. Pheve ya nu khala nu musunyi go nga nu mukuwa go, mu phila mudi mu ngu mona nayo." ⁴⁰Hene ha gu zwela nganyi, wa a lezele mago enji nu malu. ⁴¹Tangwa a khalele a konda lukwikilu uvi mu kiese nu gudi hula, yesu wa a lezele egi: " Ketu mudi nu gima gia gudua?" ⁴²A mu hwile jiswi jia gu kalanga. ⁴³Yesu wa zudile hene a dile gu twama diawo. ⁴⁴Wa a lezele egi: " Jiji ndaga nga khalele gu mi leza, tangwa nga khalele nenu, nga mi lezele egi ndaga jiji jikima mba jidi mu salama mu phila ya sonegeye gu mukanda wa shigo wa Moyize, nu mu mikanda ya ba profeta nu mu mikanda ya khunga. ⁴⁵Hene wa a kangudile mabanza, mu phila egi a bagise ndaga jia sonegeye gu mikanda. ⁴⁶Wa a lezele egi: " Ndaga jinyi jia sonegeye gu mukunda egi Kilisto mba udi mu mona phashi, gu nyima mba u futumuga gu lufwa mu gilumbu gia tatu. ⁴⁷Gu nyima gubalula gwa mitshima nu gu lombha khenda jia masumu mba gudi mu longeya mu gifutshi gikima, yandiga gu Yelusalemi. ⁴⁸Mudi mwa themwe jia ndaga jiji. ⁴⁹Eme hakhami mba ngu mu mi tumila gima ginyi Shami a hanele laji ha gu mihwa. Uvi enwe, mu bega mu dimbo tii nu gunu mba mu zula ngolo mba ji Katuga

Gosa.⁵⁰Gu nyima Yesu wa a batele gu khanda ya mulundu wa gu Betaniya. Mu phila a tuphudile mago gosa, wa a sagumunile.⁵¹Tangwa a khalele mu a sagumuna, wa a bembele ebuna wa kandwishiye gosa.⁵²Hene gu nyima ya gu mu hwa lukumu, a vutugile gu Yelusalemi nu kiese gia vula.⁵³A khalele mu bega mu inzo ya isambu ilumbu ikima, ha guhwa Nzambi lukumu.

John

Chapter 1

¹Ha guyandiga gwa khalele ndinga, ndinga yene ya khalele nu Nzambi, ndinga yene ya khalele Nzambi.²Ndinga yene ya khalele nu Nzambi ha luyandigu.³Ima ikima ya saleye gwa Mwene, gushi go ata nu gima gimoshi gia khala gidi gia saleye go konda ndinga yene.⁴Gwa mwene gwa khalele monyo enji monyo yene wa khalele mwanya wa khalele mu lema mu katshi dia athu.⁵Mwanya udi mu lema mu phipha enji phipha ya khalele go.⁶Gwa khalele nu muthu mu moshi wa tumiye gwa Nzambi, jina dienji Yowani.⁷We jile ole themwe, ha gu ta gi themwe gia mwanya, mukunda athu akima a kwikile gwa mwene.⁸Yowani gwa khalele go mwanya, uvi we jile mukunda nu gu ta gi themwe gia mwanya.⁹Ya khalele mwanya wa kielega wa nu hana semo gwa athu, mu phila ikima we jile haha ha mavu.¹⁰Wa khalele wa haha ha mavu, mavu ene a salamele mu njila yenji, uvi athu a ha mavu a mu jiyile go.¹¹We jile gwa athu a dimbo dienji uvi athu a dimbo dienji a mu tshiginile go.¹²Uvi gwa wanyi akima a mu yambele, wanyi a kwikile mu jina dienji, wa a hwile giyega gia gu kituga ana a Nzambi,¹³wanyi a butugile go mu menga nu mu musunyi, to mu lozolo lwa muthu uvi mu lozolo lwa Nzambi.¹⁴Ebuna ndinga ya kitugile musunyi, we jile mu jinga mu katshi dietu. Ta monele khembo yenji, khembo ya fwanana nu mona mu moshi wa katugile gwa Tata, mona yonu wa khalele wa zala nu ima ya bonga nu masonga.¹⁵Yowani wa tele gi themwe gienji tangwa a zwelele mu ndinga ya ngolo egi: "Yogu muthu nga zwelele mukunda nu mwene egi: "Muthu yonu udi muza gu nyima diami wa balegele gu twama diami; mukunda wa jingile gu twama diami".¹⁶Mukunda nu gu koma gwa mutshima wenji wa bonga ta zudile lusagumunu holu dia lusagumunu.¹⁷Mukunda shigo ya haneye mu njila ya Moyize, uvi gutshigina nu masonga ejile mu njila ya Yesu Kilisto.¹⁸Gushi go ata muthu wa monele Nzambi mu tangwa dikima. Kaka muthu mu moshi, Nzambi mwene ha khenji yonu wa butugile gwa Tata, mwene wa nu tu jiyishile nenji.¹⁹Tala gimbangi gia Yowani tangwa ba yuda a tumile katuga gu Yelusalemi nganga-nzambi nu enya gikanda gia ba levi ha guza mu mu hula egi: "Udi wa nanyi?"²⁰Mwene wa vutudile mu malembe nu gu konda gu tuna wa hanele mvutu egi: "Ngu shi gami nga Kilisto go."²¹Hene a mu hudile egi: "Udi wa nanyi? Wa Eliya?" Wa zwelele egi: "Ngu shi gami nga Eliya go." A mu hudile egi: "Udi wa profeta?" Wa vutudile egi: "Ndo."²²Gu nyima, a mu hudile egi: "Udi wa nanyi" mukunda tu vutuge ha gu hana mvutu gwa wanyi a tu tumile. Ikhi udi muzwela mukunda nu eye ha khaye?"²³Wa vutudile egi: "Eme nga dizwi dia muthu yonu udi mu kabuga mu katshi dia temu dia zala fufuta egi: "Londenu mwa bonga njila ya Fumu mu phila profeta Yezaya a zwelele".²⁴Gwa khalele hene athu a tumiye gwa afalisaye. A mu hudile egi:²⁵"Mukunda nu ikhi udi mu botiga athu mukunda ushi gaye wa Kilisto go, nga wa Eliya go, nga wa profeta go?"²⁶Yowani wa a vutudile egi: "Eme ngu mu botiga nu meya. Mu katshi dienu gudi nu muthu mu moshi yonu mushi mu jiya go.²⁷Muthu mwene udi yonu udi muza gu nyima diami. Ngu shi nu giyega go gia gu mu jitulula shinga jia saphatu jenzi."²⁸Ndaga jiji jia balegele gu Betania ha sambwa dia yolodani, gunu Yowani a khalele mu botiga athu.²⁹Mu gilumbu gia hatele, Yowani wa monele Yesu khalele muza gwa mwene wa zwelele egi: "Talenu, muna dimeme dia Nzambi dia nu katula gubola gwa hoshia mavu.³⁰Yogu muthu yonu nga zwelele mukunda nu mwene egi yonu udi muza gu nyima diami udi wa ngu balega; mukunda wa jingile gu twama diami.³¹Nga mu jiyile gami go uvi mukunda mwene a jiyiye gu Izrayele nge jile mu botiga nu meya."³²Yowani wa tele gi themwe egi: "Nga monele Pheve ya fwanana nu yembe mu katuga gosa muza mu bulumuga enji mu magana holu dienji.³³Nga mu jiyile gami go uvi yonu wa ngu tumile ha gu botiga athu mu meya wa ngu lezele egi: "Yonu mu kima mba u mona pheve muza mu bulumuga nu gu magana holu dienji, mwene mba u botiga nu Pheve Santu".³⁴Nga monele, nga tele gi themwe egi udi Muna Nzambi."³⁵Mu gilumbu gia hatele, tangwa Yowani a maganele nu alongogi muyadi,³⁶a monele Yesu wa khalele mu balega, Yowani wa zwelele egi: "Talenu, Muna dimeme dia Nzambi!"³⁷Alongogi wanyi muyadi a vile phila Yowani a zwelele, hene a hatele Yesu.³⁸Tangwa Yesu a balumugile gu nyima wa monele a muza mu mu hata, wa a hudile egi: "Ikhi mudi mu tshigina?"³⁹A mu vutudile egi, "Rabbi(disongidila Longi), gwi wa nu jinga?" Mwene wa vutudile egi: "Gizenu mu mone." Gu nyima ejile a monele hama a khalele mu jinga. A begele nenji gilumbu giene, mukunda ya khalele mu tangwa dia kumi.⁴⁰Mu moshi mu katshi dia wanyi wa vile Yowani mu zwela enji wa mu hatele ya khalele Andre phangia Simoni phetelo.⁴¹Mwene wa monele mu mbala ya thomo phangienji Simoni hene a mu lezele egi: "Ta mona Mesiya (disongidila Kilisto).⁴²Wa batele phangienji gwa Yesu. Tangwa Yesu a mu talele wa zwelele egi: "Eye Simoni,Muna Yowani. U mu ka mu tamegeya egi Sefasi

(disongidila seso).⁴³ Mu gilumbu gia hatele, tangwa Yesu a tshiginile gu katuga ha guya gu Galileya, wa taganele nu Filipo wa mu lezele egi " Ngu hate".⁴⁴ Filipo wa khalele ,mwenya gu Betesayida, dimbo dia Andre nu Phetelo.⁴⁵ Filipo wa taganele nu Natanayeles wa mu lezele egi: " Muthu yonu Moyize a sonegele mu mukanda wa shigo, nu ba profeta a zwelele ta mu mona, Yesu Muna Yozefi, mwenya gu Nazareti."⁴⁶ Natanayeles wa mu lezele egi: " Keti gima gia bongia gia jiya gu katuga gu Nazareti?" Filipo wa mu lezele egi: " Giza u tale." ⁴⁷Tangwa Yesu a mu monele muza gwa mwene wa mu lezele egi: " Tala mwenya gu Isalele wa kielega yonu gwa shi go nu mambo ata gabiyo:"⁴⁸ Natanayeles wa mu hudile egi: " Phila khi wa ngu jiya?" Yesu wa mu vutudile egi: " Gu twama Filipo a gu tamege, tangwa wa khala ha mu shina wa mutshi wa fige, nga gu monyi."⁴⁹ Natanayeles wa zwelele egi " Longi udi wa Muna Nzambi! Udi wa Fumu wa gu Isalele!"⁵⁰ Yesu wa vutudile egi: " mukunda nga gu leza egi nga gu monyi ha mu shina wa mutshi wa fige hene wa kwikila? Mba udi mu mona ndaga jia gu balega gu koma." ⁵¹Wa zwelele nji egi: " Mu masonga, masonga ngu mu gu leza egi, mba udi mu mona gosa gwa kanguga ba wanjio a Nzambi mu kanduga nu gu bulumugila Muna Muthu."

Chapter 2

¹Gu nyima ya ilumbu itatu, gwa saleye khinji imoshi ya makwela gu kanana gu Galileya Gina Yesu wa khalele gwene.² Yesu nu alongogi enji a tamegeye gu khinji yene ya makwela.³Tangwa vinu dia hwile, Gina Yesu wa mu lezele egi: " Ashi nji nu vino go." ⁴Yesu wa mu vutudile egi : " Mukwetu, keti ndaga yiyi idi mu ngu talela? Tangwa diami khanji di kuwa go." ⁵Ginenji wa lezele athu a gisalo egi: " ndaga ikima a mbo mi leza i kitenu."⁶Gwa khalele hene mabungu a maseso a sambano a meya bayuda a khalele mu salela mukunda nu shigo jiawo jia gudi wova, konso dibungu dia khalele mu ngila giteso gia ba litre khama nga ndo khama jiyadi.⁷ Yesu wa a lezele egi: " Zalesenu mabungu nu meya.⁸ Gu nyima Yesu wa lezele athu a gisalo egi: " Zulenu meya ene lulu ngagi a batenu gwa muthu yonu udi mu twalesa khinji." A kitile nganyi.⁹Muthu wa khalele mu twalesa khinji wa phagele meya a balumugile vino, uvi gwa jiyile go gwi dia katuga (Uvi athu wanyi a gisalo a zangudile meya ene a jiyile gwi a katugile). Hene wa tamegele muthu wa khalele mu kwela wa mu lezele egi:¹⁰ " Muthu mu kima wa nu hana ha thomo matombe a bonga, gu nyima wa nu bata wanyi a bola tangwa athu akima a lauga. Uvi eye wa swegi matombe a bonga ti nu lulu ngagi."¹¹Gidimbu gia khumbwa gia gu kanana gu Galileya gia khalele gia thomo Yesu a kitile, ha gu monesa khembo yenji, hene alongogi enji a kwikile gwa Mwene.¹²Gu nyima ya ndaga yene wa yile gu Kapernaum, Mwene, Ginenji, aphanjenji nu alongogi enji, a kitile go gwene ilumbu ya vula.¹³Khinji ya pake ya bayuda ya phusanele Yesu wa yile gu Yelusalemi.¹⁴ Wa sangele mu katshi dia inzo ya isambu athu a khalele mu diga ngombe, mameme nu phijio. Athu a nu sombegesa falanga a khalele nji hene.¹⁵Hene wa londele fimbu ya shinga. Wa a kayele akima gawo nu gu a zola honze ya inzo ya isambu nu mameme nu ngombe. Wa phanzele falanga jia athu a nu sombegesa falanga, wa bishidile mesa awo. ¹⁶Wa lezele athu wanyi a khalele mu diga phijio egi: " Katulenu ima yiyi gwa leha nu haha. Bembenu gu kitula inzo ya Shami hama henu ha gu diga ima.¹⁷Alongogi enji a yibugile ndaga jia sonegeye gu mukanda egi: " Gikhesa gia inzo yaye mba gidi mu lema mu katshi diami ole tshiya."¹⁸ Hene mafumu a bayuda a mu lezele egi: " Gidimbu khi wa jiya gu tu leza egi udi nu giyega gia gu kita ndaga jiji?"¹⁹ Yesu wa a vutudile egi: " Phanzenu inzo Nzambi yiyi gu nyima dia ilumbu itatu ngu i zugise."²⁰Mafumu a bayuda a zwelele egi: " Gwa balegele mvula makumi a wana nu sambano ha gu tunga inzo yiyi ya isambu, eye wa mbo i zugisa mu ilumbu itatu?"²¹ Uvi, wa zwelele nganyi mukunda nu inzo ya mwila wenji. ²²Gu nyima ya gu zuga gwenji gu lufwa, alongogi a yibugile egi wa a lezele ndaga jiji hene a kwikile gu ndaga jia sonegeye nu gu ndaga jia zwelele Yesu.²³Tangwa Yesu a khalele gu Yelusalemi gu khinji ya pake, mu tangwa dia khinji, athu a vula a kwikile mu jina dienji, ha gu mona idimbu ya khumbwa a khalele mu kita. ²⁴ Ata nganyi, Yesu gwa tshiginile go gu a hagela mutshima mukunda wa khalele mu a jiya akima, ²⁵enji mukunda gwa khalele go nu funu athu a te gi themwe gia muthu muko, mukunda wa jiyile ndaga jia khalele mu katshi diawo.

Chapter 3

¹Gwa khalele mufalisaye mu moshi jina dienji Nikodemi wa khalele fumu wa ba yuda. ²Muthu mwene wa yile mu phipha gwa Yesu wa mu lezele egi : " Fumu tudi mu jiya egi udi wa longi wa katuga gwa Nzambi, mukunda gushi go ata muthu wa jiya gu lungisa idimbu yiyi udi mu kita, gula Nzambi gwa shi go n'enji. " ³Yesu wa mu vutudile egi : "Mu masonga masonga, gula muthu gwa butugile go mbala iko gwa jiyile go gu mona Gifumu gia Nzambi. " ⁴Nikodemi wa hudile egi : " phila khi muthu wa jiya gubutuga nji gula udi gale mbuta? Ketu wa jiya nji gu ngila mu vumo dia ginenji ha gubutuga nji ? " ⁵Yesu wa mu vutudile egi : "Mu masonga masonga, gula muthu gwa butugile go gu meya nu gu gi Pheve, gwa jiyile go gu ngila mu Gifumu gia Nzambi. ⁶Yinyi ya butuga gu musunyi idi ya musunyi, yinyi ya butuga gu gipheve idi ya gipheve. ⁷Gu yituga ndo gu ima nga gu leza egi : " ufete gubutuga mbala iko. " ⁸Muphephe wa nuya gunu wa tshigina. Wa nu vwa makelele uvi wa nu jiya go gwi wa katuga, nga ndo gwi udi muya. Nganyi idi giteso gi moshi gwa yonu wa butuga gwa Pheve. ⁹Nikodemi wa hudile egi : " phila khi ndaga yene ya jiya gu salama?" ¹⁰Yesu wa vutudile egi : " udi wa longi wa koma wa gu Isalele, ikwatshi ushi mu bagisa go ndaga jene ? ¹¹Mu masonga masonga, tudi mu zwela ndaga jinyi tudi mu jiya, tudi mu ta gimbangi gia ndaga yinyi ta monele. Lulu mushi go mu tshigina mute gimbangi gietu. ¹²Gula nga mi leza ndaga jia haha ha mavu mushi mu kwikila go, phila khi mba mu kwikila gula nga mi leza ndaga jia gosa? ¹³Gushi go ata muthu wa kandugile gosa, kaka yonu wa bulumugile gosa, udi Muna-Nzambi. ¹⁴Phila Moyize a zugishile nioga mu temu dia fufuta fufuta, giteso gi moshi nji, Muna muthu mba udi mu zugishiya ¹⁵mukunda yonu mu kima mba ukwikila gwa mwene, mba udi mu zula monyo wa mvula nu mvula. ¹⁶Mukunda Nzambi wa tshiginile mavu akima , hene a hanele munenji mu moshi, mukunda yonu mba ukwikila gwa mwene mba a fi go, uvi mba udi mu zula monyo wa mvula nu mvula. ¹⁷ Nzambi gwa tumile go munenji haha ha mavu mukunda nu gu belesa mavu, uvi mukunda mavu a guluge mukunda nu mwene. ¹⁸Yonu mukima udi mu kwikila gwa mwene mba gwa belesaya go, uvi yonu gwa nu kwikila go udi wa bela, mukunda gwa kwikille go mu jina dia Mona mu moshi wa Nzambi. ¹⁹Ndaga ya nu benda ndola nu gu sambesaya, idi egi mwanya ufeto za haha ha mavu, uvi athu a tshiginile phipha, a tuna mwanya mukunda isalo yawo ya khalele ya bola. ²⁰Mukunda yonu udi mu salela masumu udi mu tuna mwanya enji gwa shi go gu mwanya mu phila egi isalo yenji izoleye ha phelo. ²¹ Mu tangwa di kima, yonu udi mu salela masonga, udi muza mu mwanya, nganyi isalo yenji idi mu lungisama nu gu tshiginiya gwa Nzambi mwa bonga. " ²²Gu nyima, Yesu nu alongogi enji a yile gu khanda ya mavu a yudeya. Gunu a balegesele tangwa mukunda a khalele mu botiga. ²³Yowani nji wa khalele mu botiga gu Enoni phene-phene nu salimi mukunda gunu meya a khalele gwene a vula. Athu a khalele muza gwa mwene ha gu zula mbotiga. ²⁴Mu tangwa diene dinyi Yowani wa khalele khanji a ngila go mu bologo. ²⁵Gu nyima gwa zogeke thembe mu khatshi dia alongogi a Yowani nu mu yuda mu moshi mukunda nu ndaga ya shigo ya gudi wova ha meso a athu. ²⁶A yile gwa Yowani a mu hudile egi : "Longi, yonu mwa khalele n'enji gu khanda ya nzadi ya yolodani, yonu wa khalele mu haneya gimbangi, tala udi mu botiga, enji athu akima adi muya gwa mwene. " ²⁷Yowani wa vutudile egi : " Gushi nu muthu mu moshi go wa jiya gu zula gima gula gima giene gia mu hwiye go gosa. " ²⁸Enwe ha khenu mwa jiya guta githemwe ginyi nga zwelele egi : " Ngushi nga Kilisto go;" uvi nga zwelele egi : " Nga tumiye gu twama dienji. " ²⁹Mukhetu yonu wa kwela udi wa yala yonu wa mu kwela uvi futa dia yonu wa kwela udi wa magana hene mu nenga, wa nu mona kiese gia vula ha guvwa dizwi dia yonu wa kwela. yene idi kiese giami giben. ³⁰Mwa bonga mwene a kanduge eme ngu bulumuge. ³¹Yonu udi muza gosa udi holu dia ima ikima. Yonu udi muza hoshia mavu udi wa ha mavu enji udi mu zwela ndaga jia hoshia mavu. ³²Yonu udi muza gosa udi holu dia ima ikima. Udi mu ta gi themwe gia ima yinyi mwene a monele nu yinyi a vile, uvi gushi go muthu mu tshigina gi themwe gienji. ³³Yonu gwa shi go mu tshigina gi themwe gienji wa nu bagisa egi Nzambi wa nu zwela ndaga jia kielega. ³⁴Mukunda yonu Nzambi a tumile wa nu zwela ndaga jia Nzambi, mukunda Nzambi wa nu mu zalesa sha nu Pheve yenji. ³⁵Tata wa nu tshigina Mona hene a mu hwile ima ikima ha mago enji. ³⁶Yonu udi mu kwikila gwa Mona udi nu monyo wa mvula nu mvula; yonu wa konda gulemvuga gwa Mona mba gwa zudi go monyo, uvi Nzambi mba udi mu mu vila khabu. "

Chapter 4

¹Gwa dile Yesu wa vwa egi afalisaye a vile egi wa khalele mu kita gisalo nu gu botiga alongogi a gu balega Yowani, ²uvi Yesu mwene ha khenji gwa botigile go, uvi ya khalele alongogi enji. ³Wa katugile gu Yudeya ha gu vutuga gu Galileya. ⁴Ya khalele nu funu gwa mwene ha gu balegela gu Samaliya. ⁵Wa kumile mu dimbo di moshi dia Samaliya, jina dijenji Shishar, phene-phene nu mavu wanyi Yakobo a hwile mu nenji Yozefi. ⁶Gunu gwa khalele nu wina dia meya dia Yakhobo. Yesu wa hwidile mukunda nu gu wenda a wendele hene a yile mudi tumbiga phene-phene nu wina diene dia meya. Ya khalele mu tangwa dia sambano. ⁷Mukhetu wa gu Samaliya we jile ha gu thaga meya hene Yesu a mu lezele egi : "Ngu hwe meya ngu nwe." ⁸Mukunda alongogi enji a yile gu dimbo ha gu sumba ima ya gudia. ⁹Hene mukhetu wa gu Samaliya a mu lezele egi : " mukunda nu ikhi eye udi mu yuda, udi mu ngu lombamba meya a gunwa, eme mukhetu wa gu Samaliya ?" Mukunda ba yuda a nu di visa go nu enya gu samaliya. ¹⁰Yesu wa vutudile egi : " Nga udi mu jiya makapho a Nzambi enji nanyi udi mu gu leza egi : " Ngu hwe meya a gunwa " nga eye wa mu lombi, enji nga udi mu gu hwa meya a monyo. ¹¹Mukhetu wa mu lezele egi : "Longi, ushi nu nzungu go enji wina didi dia leha. Gwi wa jiya gu zula meya a monyo ? ¹²keti udi wa mbuta ya gu balega Shetu Yakhobo yonu wa tu hwile wina enji mwene ha khenji wa nwile meya ene nu anenji nu shitu jienji ?" ¹³Yesu wa mu vutudile egi : " Yonu, mba unwa meya wawa mba udi mu vwa luhungu, ¹⁴uvi yonu mba unwa meya wanyi mba ngu mu hwa, mba gwa vi nji luhungu go. Mukunda meya mba ngu mu hwa mba a kituga gwa mwene gito gia muta mba ukhala mu bulumuga mu monyo wa konda suga. ¹⁵Mukhetu wa mu lezele egi : " Longi, ngu whe meya ene, mukunda mba ngule guvwa nji ndo luhungu, enji mba ngule guza nji ndo ha gu thaga meya wawa. " ¹⁶Yesu wa mu lezele egi : " Nda , tamega mulumi'aye muze n'enji haha. ¹⁷Mukhetu wa mu vutudile egi : " Ngu shi nu yala go. " Yesu wa mu lezele egi : " Wa zwela mwa bonga, ushi nu yala go; " ¹⁸wa zudiye gwa mala mu tano, yonu udi n'enji lulu ngagi gwa shi go mulumi'aye, ndaga wa zwela idi ya masonga. ¹⁹Mukhetu wa mu lezele egi : " Longi ngu mu mona egi udi wa profeta. ²⁰A shetu a khalele muza mu kumisa ha mulundu wuwu uvi eye udi mu zwela egi gu Yelusalemi guma gwa guya mu kumisa. ²¹Yesu wa mu lezele egi : " Ngu kwikile, mukwetu eye egi tangwa didi muza mba mu kumisa go Tata ha mulundu wuwu, nga gu Yelusalemi. ²²Mba mudi mu kumisa ndaga jinyi mushi mu jiya go. Tudi mu kumisa ndaga jinyi tudi mu jiya, mukunda gu guluga gu muza gwa ba yuda. ²³Tangwa didi muza, dia lunga lulu ngagi, mukunda athu a mayilago a nu tshigina gu sambela, mba adi mu sambela Tata mu gi Pheve nu mu masonga, mukunda Tata udi nu funu ya athu a nganyi a gu khala athu enji a isambu. ²⁴Nzambi udi Pheve, athu adi mu mu sambela a fetu gu mu sambela mu gi Pheve nu mu masonga. ²⁵Mukhetu wa mu lezele egi : "Ngu mu jiya egi Mesiya mba udi muza (yonu wa nu tamegeya egi Kilisto). Tangwa mba eza mba udi mu tu tendudila ima ikima. ²⁶Yesu wa mu lezele egi : "Ngudi nga Mesiya, eme ngudi mu solula n'eye. ²⁷Mu tangwa diene alongogi ejile mu zoga hene. A yitugile ha gumona egi wa khalele mu solula nu mukhetu, uvi ata mu moshi nu gu zwela ndo egi : "ikhi udi mu tshigina ?" nga ndo mukunda nu ikhi udi mu solula nu mukhetu yogu? ²⁸Hene mukhetu mwene a bembele nzungu yenji ya meya, wa vutugile mu dimbo wa lezele athu egi : ²⁹Izenu mu mone yala mu moshi wa ngu leza ndaga ji kima nga kitile. Mbala iko wa jiya gu khala Kilisto ? ³⁰A katugile mu dimbo, ejile mu mu sanga hene. ³¹Tangwa dinyi, alongogi a khalele mu mu phusa nu gu mu leza egi : " Fumu, giza udie. " ³²Uvi mwene wa a lezele egi : " Ngudi nu madia a gudia wanyi mushi mu jiya go. " ³³Hene alongogi a zwelele ene nu ene egi : " mbala iko gudi nu muthu wa mu batela ima ya gudia ? ³⁴Yesu wa a lezele egi : "Madia ami adi gu sala luzolo lwa yonu wa ngu tumile nu gu lungisa isalo yenji. ³⁵Keti mwa nu zwela go egi : " Gwa bega ngonda ji wana ha gu mona sungi ya gu katula ima?" Eme ngu mu mi leza egi : " Tuphulenu meso mu tale ilanga, mukunda tangwa dia lunga ha gu katula mbutu mu ilanga! ³⁶Yonu udi mu katula ima mu ilanga mba udi mu zula lufutu nu gu zula mabundu a vula mukunda nu monyo wa mvula nu mvula, mukunda yonu udi mukuna, nu yonu udi mu katula ima mu gilanga mba a khala mu kiese akima. ³⁷Hene henyanyi hene hadi gingana gigi : "Mu moshi udi mu kuna, muko udi mu katula. " ³⁸Nga mi tumile ha gu katula yinyi mwa kunyile go. Ako a kitile gisalo, enwe mweza mu ngila mu gisalo gia bala. ³⁹Athu a gu Samaliya a vula a mu dimbo diene a kwikile gwa Yesu mukunda nu gimbangi gia mukhetu ginyi a zwelele egi : " Wa ngu leji ndaga jikima nga kitile. " Hene ⁴⁰athu a gu Samaliya ejile gwa mwene, a mu lombele ha gu bega n'awo ata ilumbu iyadi. ⁴¹A vula a kwikile nji mukunda nu ndinga yenji. ⁴²A lezele mukhetu mwene egi : "Ta kwikile go mukunda nu ndaga yinyi wa zwelele uvi mukunda ta vi gu matshi etu, enji tudi mu jiya egi yogu ngayi udi mwene mu gulushi wa mavu akima. ⁴³Gwa balegele ilumbu iyadi, wa katugile ha guya gu Galileya. ⁴⁴Yesu mwene ha khenji wa zwelele egi gushi go ata profeta wa nu zula lukumu mu dimbo diawo. ⁴⁵Tangwa a kumile gu Galileya, athu a gu galileya a mu yambele. A monele ndaga jikima a kitile gu Yelusalemi mu tangwa dia fete, mukunda ene nji a khalele gu fete yene. ⁴⁶Wa katugile gu Kanana gunu a baludile meya mu vinu. Gu Kapernawum gwa khalele, suta di moshi dia fumu munenji wa yala wa khalele mu kata. ⁴⁷Tangwa a vile egi Yesu wa katuga gu Yudeya ha guza gu Galileya, wa yile

gwa Yesu ha gu mu bondila a bulumuge ha gu belula munenji wa khalele phene-phene nu lufwa.⁴⁸ Yesu wa mu lezele egi : " Mudi mu mona ndaga jia gu yituga jia phila nu phila. Uvi mushi mu kwikila go ." Suta wa mu lezele egi :⁴⁹ "Longi, giza tangwa munani khanji a fwa go ." ⁵⁰ Yesu wa mu lezele egi : " Nda, munaye udi nu monyo . " Muthu mwene wa kwikile gu ndinga ya zwelele Yesu, wa yile.⁵¹ Tangwa a khalele mu bulumuga, athu enji a gisalo ejile ha gu mu tagana a mu lezele egi munaye udi nu monyo.⁵² Wa a hudile egi tangwa khi mona a yandiga guvwa mwa bonga. A mu vutudile egi : " Hamene mu tangwa dia sambwadi, gimbefu gia mu katuga."⁵³ Hene sha mona a yindudile egi ndaga yene ya salama kaka mu tangwa dinyi Yesu a mu lezele egi : " Munaye udi nu monyo." Hene mwene ha khenji nu inzo yenji a kwikile.⁵⁴ Ya khalele gilumbu gia giyadi Yesu a kitile gidimbu gia khumbwa tangwa a katugile gu yudeya ha gu vutuga gu Galileya.

Chapter 5

¹Gu nyima dia ndaga yene, fete ya ba yuda ya khalele mu salama, Yesu wa kandugile gu Yelusalemi. ²Gunu gu Yelusalemi phene-phene nu mufulo wa mameme, gudi nu gijiba gia nu tamegeya mu ndinga ya gi hebelo egi Beteseda enji gidi nu tu mifulo tu tano. ³Athu a vula wanyi a khalele nu misongo, nu wanyi a fwa meso, nu a malu a gifu, nu wanyi a misongo ya khonzo a khalele mu swama hene mu kinga tangwa meya a mbo nyigana. ⁴Mukunda wanjio wa Fumu wa khalele mu bulumuga mu tangwa di moshi ha gu nyigisa meya. Muthu mu kima wa khalele mu bulumuga ha thomo tangwa meya a khalele mu nyigana wa khalele mu beluga, ata gimbefu gidi gia phila khi. ⁵Hene henyanyi ha khalele nu muthu mu moshi wa khalele nu malu a gifu mvula makumi a tatu nu nana. ⁶Tangwa Yesu a mu monele wa swama hene wa jiyile egi wa sala hene tangwa dia vula, wa mu hudile egi : "Wa tshigina gu beluga ?" Muthu wa gimbefu wa vutudile egi : " Longi ngu shi go mu muthu wa jiya ngu ngu mba mu gijiba tangwa meya a mu nyigana mukunda tangwa ngu mu phaga muthu muko udi mu ngu diangela." ⁸Yesu wa mu lezele egi." Zuga, zula gitanda giaye wenda. ⁹Mu tangwa diene dinyi muthu mwene wa belugile, enji wa zudile gitanda gienji wa wendele. Ya khalele mu gilumbu gia shigo. ¹⁰Ba yuda a lezele muthu yonu wa belugile egi : " Idi mu gilumbu gia shigo enji wa jiyile go gu tuphula gitanda giaye." ¹¹Wa vutudile egi: "yonu wa ngu belula wa zwedi egi, " zula gitanda giaye, wenda." ¹²A mu hudile egi : " Nanyi muthu mwene wa gu leji nganyi egi " zula giitanda giaye wenda ?" ¹³Uvi muthu yonu wa belugile gwa khalele go mu jiya nanyi mukunda Yesu wa katugile hama hene mu giswegi mukunda nu gu vula gwa athu a khalele hene. ¹⁴Gu nyima, Yesu wa mu sangele mu temphelo wa mu lezele egi : "Tala; wa beluga! gu kita nji ndo masumu, mukunda gima gia bola gile gu gu jila ndo." ¹⁵Muthu mwene wa yile mu bata sango yene gwa ba yuda egi idi Yesu wa mu belula. ¹⁶Hene mukunda nu nganyi ba yuda a yandigile gu monesa Yesu phashi mukunda wa kitile ndaga yene mu gilumbu gia shigo. ¹⁷Yesu wa a lezele egi : " Shami udi mu sala nu lulu ngagi, n'eme nji ngu mu sala." ¹⁸Mukunda nu nganyi ba yuda a kambele nji phila iko ya gu mu shiya, mukunda ishi go kaka nu gu konda gu jitisa gilumbu gia shigo uvi mukunda wa khalele mu tamega Nzambi egi Shenji, enji mu di monesa egi wa fwanana nu Nzambi. ¹⁹Yesu wa vutudile egi : "Mu masonga masonga, Mona gwa jiyile go gusala ndaga mwene ha khenji, katula yinyi Tata adi mu kita; mukunda ikima Tata adi mu kita, Mona nji udi mu ikita. ²⁰Mukunda Tata wa tshigina mona enji wa nu mu bambugisa ndaga jia gu kita, nu gu mu bambugisa ndaga jia koma nu jinyi jiko mukunda mu khale mu katshi dia gu yituga. ²¹Mukunda, phila Tata a zugishile mvumbi nu gu a hwa monyo wenji, Mona nji udi mu hana monyo gwa yonu adi mu tshigina. ²²Mukunda Tata gwa shi go nzuji wa athu, uvi wa hanele gisalo gia gi nzuji gwa Mona. ²³Mukunda akima a hane lukumu gwa Mona mu phila adi mu hana lukumu gwa Tata. Yonu gwa shi go mu hana lukumu gwa Mona udi mu tuna ha gu hana lukumu gwa Tata wa tumile Mona. ²⁴Mu masonga masonga, yonu mu kima udi mu vwa ndinga yami udi mu kwikila gwa yonu wa ngu tumile udi mu zula monyo wa mvula nu mvula enji mba gwa kwateya go, uvi mba udi mu balega gu lufwa. ²⁵Mu masonga masonga, ngu mu mi leza egi, tangwa dia kuwa, enji lulu ngagi, mvumbi mba jidi mu vwa ndinga ya Muna Nzambi, mvumbi jinyi mba ji vwa ndinga yene mba jidi mu jinga. ²⁶Mukunda Tata udi nu monyo gwa mwene ha khenji, nganyi, wa hwile Munenji ha gu khala nu monyo gwa mwene ha khenji ²⁷enji Tata wa hanele giyega gwa Munenji ha gu sambesa mukunda udi Munenji. ²⁸Mu yituga go mu ndaga yene. Mukunda tangwa didi muza wanyi a kima adi gu majiamo mba a vwa ndinga yenji mba adi mu zoga, ²⁹wanyi a kitile gu bonga mba adi mu futumuga gu lujingu , uvi wanyi a kitile gu bola mba adi mu futumuga ha gu sambeseya. ³⁰Nga jiyile go gu kita gima eme ha khami. Mu phila ngu mu vwa, ngu mu sambesa enji gu sambesa gwami gudi gwa masonga, mukunda nga nu kamba go luzolo lwami uvi luzolo lwa yonu wa ngu tumile. ³¹Gula nga ta kaka gimbangi gwami, gimbangi giene gi shi go gia masonga. ³²Uvi gudi nu muthu udi mu ta gimbangi giami, nga jiya egi gimbangi adi mu ta mukunda nu eme gidi gia masonga. ³³Mwa tumile gwa Yowani, enji wa tele gimbangi gia masonga. ³⁴Lulu ngagi gimbangi ngu mu zula gishi go gia muthu. Ngu mu zwela nganyi mukunda mu guluge. ³⁵Yowani wa khalele mwinda wa khalele mu lema nu gu sema, enwe mwa vile kiese kaka tangwa di moshi mukunda nu semo yene. ³⁶Uvi gimbangi ngudi mu ta gidi gia gu balega gu koma nu ginyi gia Yowani, mukunda gisalo gia ngu hwile Tata ha gu lungisa, isalo yene ngudi mu lungisa idi mu ta gimbangi giami gwa Tata yonu wa ngu tumile. ³⁷Tata wa ngu tumile, mwene ha khenji udi mu ta gimbangi giami. Mwa vile go ndinga yenji nga nu mona phila yenji ata mu tangwa di moshi. ³⁸Ndinga yenji ishi go mu katshi dienu mukunda mushi mu kwikila go gwa muthu yonu a tumile. ³⁹Mwa phagele ha gu jiya mikanda ya sonegeye mukunda mwa nu yindula egi mu mikanda yene mba mudi mu zula monyo wa mvula nu mvula, mikanda yene idi mu ta gimbangi giami ⁴⁰enwe mushi mu tshigina go guza gwa eme mukunda mu zule monyo. ⁴¹Ngu shi mu zula go khembo gwa athu, ⁴²uvi ngu mu jiya egi mushi nu gu tshigina gwa Nzambi go mu katshi dienu ⁴³Nge jile mu jina dia Shami, uvi mwa ngu yambele go. ⁴⁴Phila khi mwa jiya gu kwikila, enwe mwa nu tshigina khunga jia athu, uvi mwa nu kamba go khunga jia nu katuga gwa Nzambi phamba? ⁴⁵Mu yindula go egi

eme mba ngu mu mi funda gu twama dia Tata. Gudi nu muthu muko udi mu mi funda, udi Moyize yonu mwa hagele mutshima.⁴⁶ Gula mwa nu kwikila gwa Moyize, nga mwa nu jiya nji gu kwikila gwa eme mukunda mwene wa sonegele mukunda nu eme.⁴⁷ Gula mushi mu kwikila go gu mikanda yene, phila khi mwa jiya gu kwikila gu ndinga yami?"

Chapter 6

¹Gu nyima dia ndaga yene, Yesu wa zaugile mu sambwa dia gijiba gia Galileya ginyi gia nu tamegeya nji egi gijiba gia Tiberiade. ²Gimvuga gia athu a vula gia khalele mu mu hata mukunda athu a monele idimbu mwene a khalele mu kita gwa athu a gimbefu. ³Yesu wa yile gu khanda wa mulundu wadi tumbigile gwene hoshi nu alongogi enji. ⁴(Pake, sungi ya fete ya bayuda ya khalele phene-phene.) ⁵Tangwa Yesu a tuphudile meso wa monele gimvuga gia athu a vula a khalele muza gwa mwene, hene a lezele Filipino egi: " Gwi ta jiya muya mu sumba mapha ha gu disa gimvuga gigi ?" ⁶(Yesu wa zwelele nganyi ha gu phaga Filipino mukunda mwene hakhenji wa khalele mu jiya ndaga ya gu kita.) ⁷Filipo wa mu vutudile egi: " Khama jiyadi jia falanga jia mbo kuwa go ha gusumba mapha mukunda konso muthu ata gama gabiyo." ⁸Mu moshi mu katshi dia alongogi, Andre, phangia Simoni Phetelo, wa lezele Yesu egi: ⁹" Gudi haha mona yala mu moshi udi nu mapha a tano nu giswi jiyadi, uvi keti idi ya fwana mukunda nu gu vula gwa athu?" ¹⁰Yesu wa zwelele egi: " Lezenu athu adi tumbige hoshi." (hama hene ha khalele nu mwangu wa vula.) Hene athu adi tumbigile hosi a khalele guvula giteso gia mafunda a tano mu gimvuga. ¹¹Yesu wa zudile gitshidi gia dipha, gu nyima wa vutudile matondo, mwene wa kaphalele gwa athu wanyi a khalele a gudi tumbiga hoshi. Wa kaphalele nji nu giswi giteso gi moshi mu phila a kitile enji athu ene a zudile mu phila atshiginile. ¹²Tangwa athu a dile akuta; mwene wa lezele alongogi egi: " Nonenu itshidi ya mapha innyi ya bega mukunda ata gima gile gu tota ndo." ¹³A nonele a zalesele milongo kumi nu iyadi nu ya itshidi ya mapha, itshidi ya begele gu nyima ya gudua gwa athu akima. ¹⁴Hene, tangwa athu a monele gidimbu mwene a kitile, a zwelele egi: " Yogu udi yamakhidia mbikudi yonu ufeto za haha ha mavu." ¹⁵Tangwa Yesu a jiyile egi a fetu guza ha gu mu kwata mu gingolo-ngolo ha gu mu haga fumu, mwene wa katugile genji hakhenji, ha guya gu mulundu. ¹⁶Tangwa gingweze gia bwile, alongogi a bulumugile mu khelelego ya muta wa koma wa mungwa-mungwa. ¹⁷A ngidile mu wato a zaugile ha sambwa dia muta ha guya gu Kapernaum. (Mu tangwa phipha ya bwile, Yesu gwa khalele khangji eza go mu a sanga.) ¹⁸Muphephe wa vula we jile mu nyigisa muta. ¹⁹Tangwa alongogi a ngidile mu wato, ayile mu ginano gia gu leha gwa gi tamina gia giteso gia kilometele makumi muyadi nu mu tano, a monele Yesu muza mu wenda holo dia meya ha guza gu khanda ya wato, hene woma wa a kwatele. ²⁰Ata nganyi, mwene wa a lezele egi: "Yogo eme ! mu vi go woma." ²¹A tshiginile gu mu ngidisa mu wato, mu mbala imoshi wato wa yile mu phusana gonzia mavu gu khanda a khalele muya. ²²Mu gilumbu gia hatele, gimvuga gia athu wanyi a begele gu sambwa diko dia muta a monele egi gwa khalele go ata wato uko, kaka unu umoshi enji Yesu gwa ngidile go mu wato nu alongogi, uvi alongogi a yile ene hakhawo. ²³(Ata nganyi gwa khalele nu ma wato ako a katugile gu Tiberiade phene-phene nu hama hanyi ene a dile mapha tangwa Yesu a vutudile matondo). ²⁴Tangwa gimvuga gia athu a monele egi Yesu nu alongogi a khalele go hama hene, a ngidile mu ma wato ha guya gu Kapernaum mu kamba Yesu. ²⁵Tangwa a mu monele ha sambwa diko dia muta, a mu hudile egi: "Longi, tangwa khi weji gugu?" ²⁶Yesu wa a vutudile egi nu gu a leza egi: " Mu masonga, masonga, mushi go mu ngu kamba mukunda nu idimbu ya khumbwa inyi mwa monyi uvi mukunda mwa dile mapha enji mwa kutile. ²⁷Sugisenu ha gu kita gisalo mukunda nu ima ya gudua inyi ya nu fwa, uvi kitenu gisalo mukunda nu ima ya gudua inyi ya nu jinga lujingu lwa mvula nu mvula lunu Muna Muthu mba a mi hwa, mukunda Nzambi Tata mwene ha khenji a hagele gidimbu holo dia muthu yonu a phonele. ²⁸Hene a mu lezele egi: " Ikhi ta jiya gu sala ha gu kita gisalo gia Nzambi?" ²⁹Yesu wa a vutudile egi: " Tala gisalo gia Nzambi gidi egi: enwe mu kwikila gwa muthu yonu wa tumiye." ³⁰Hene a mu lezele egi: " Gidimbu khi wa mbo kita mu phila egi tu mone, tu gu kwikile ? Ndaga khi u kita? ³¹A shetu a dile madia wanyi a hwiye mu temu dia zala fufuta, mu phila ya sonegeye egi: " Mwene wa a hwile mapha wanyi a katugile gosa ha gudua'. ³²Hene Yesu wa a vutudile egi: " Mu masonga masonga, ya khalele go Moyize wa mi hwile mapha a gosa, uvi ya khalele Shami udi mu mi hwa mapha a kielega wanyi a gosa. ³³Mukunda mapha a Nzambi adi muthu yonu wa katugile gosa ha guza mu bata monyo gwa thotho ikima." ³⁴Lulu ngagi wa a lezele Yesu egi: " Fumu, tu hwe mapha ene tangwa dikima." ³⁵Yesu wa a lezele egi: " Eme nga dipha dia monyo, yonu mu kima udi muza gwa eme mba gwa khala go mu nzala, yonu nji udi mu ngu kwikila mba gwa vi go luhungu. ³⁶Mu phila nga mi lezele egi: " mwa ngu mona uvi mushi go mu ngu kwikila. ³⁷Wanyi akima Shami a ngu hwile mba adi muza gwa eme, enji mba ngu bishila go ata phila khi yonu mba uza gwa eme. ³⁸Mukunda eme nga katugile gosa, ndo mukunda ngu sale luzolo lwami, uvi mukunda nu gu sala luzolo lwa yonu wa ngu tumile. ³⁹Tala luzolo lwa yonu wa ngu tumile, ngule gu totesa ndo ata mu moshi mu katshi dia wanyi mwene a ngu hwile, uvi mukunda ngu a zugisa gu lufwa mu gilumbu gia suga. ⁴⁰Mukunda luzolo lwa Tata ludi egi, yonu mu kima wa mona Mona nu gu mu kwikila a zule monyo wa mvula nu mvula, enji mba ngu mu zugise gu lufwa mu gilumbu suga. ⁴¹Mafumu a bayuda a yandigile gu mu bogutila mu phila mwene a zwelele egi: " Eme nga dipha dinyi dia katugile gosa." A zwelele egi: ⁴²" Ketu yogu ishi go Yesu, muna Yozefi, yonu tudi mu jiya shenji nu ginenji?" Phila khi adi mu zwela egi: " Eme nga katugile gosa?" ⁴³Yesu wa a vutudile egi: " Sugisenu ma boguta mu katshi dienu. ⁴⁴Gushi go nu muthu wa jiya guza

gwa eme gula Tata yonu wa ngu tumile gwa mu bendele go ha guza gwa eme, enji mba ngudi mu mu zugisa gu lufwa mu gilumbu gia suga.⁴⁵ A sonegele gu mikanda gwa ba profeta egi: " Mba adi mu longeya gwa Nzambi." Konso muthu yonu wa nu vwa malongi a Tata nu gu a tshigina, udi muza gwa eme.⁴⁶ Gushi go nu muthu wa monale Tata, kaka yonu wa katugile gwa Tata, mwene wa monale Tata.⁴⁷ Mu masonga masonga, yonu wa nu kwikila udi nu monyo wa mvula nu mvula.⁴⁸ Eme nga dipha dia monyo.⁴⁹ A shenu a dile madia wanyi a vula a hwiye mu katshi dia temu dia zala fufuta uvi a file.⁵⁰ Didi dipha dia katugile gosa, mukunda muthu mu kima wa mba udia dipha diene mba gwa fi go.⁵¹ Eme nga dipha dia monyo dia katugile gosa. Gula muthu wa zula dipha diene mudia, mba udi mu jinga tangwa dikima. Dipha dinyi mba ngu hana didi mwila wami mukunda nu monyo wa thotho ya mvimba."⁵² Bayuda a vile khabu a yandigile gu haga thembe mu katshi diawo nu gu zwela egi: " Phila khi muthu yogu a jiya gu tu hwa mwila wenji?"⁵³ Hene Yesu a zwelele egi: " Mu masonga masonga ngu mu mi leza egi gula mwa dile go mwila wa Muna Muthu nu gu konda gunwa menga enji, mba mu zudi go monyo mu katshi dienu."⁵⁴ Yonu mu kima mba udia mwila wami nu gunwa menga ami udi nu monyo wa mvula nu mvula, enji mba ngudi mu mu zugisa gu lufwa mu gilumbu gia suga.⁵⁵ Mukunda mwila wami udi madia a moshi a kielega, menga ami adi gima gi moshi gia gunwa gia bongwa.⁵⁶ Yonu mba udia mwila wami nu gunwa menga ami udi mu katshi diami, eme mu katshi dienji.⁵⁷ Mu phila Tata wa monyo wa ngu tumile, enji mu phila ngudi mu jinga mukunda nu Tata, mu phila yene yonu udi mudia mwila wami, mba udi mu jinga nji mukunda nu eme.⁵⁸ Didi dipha dinyi dia katugile gosa, ishi go mu phila ya dinyi a shetu a dile enji a file. Yonu mba udia dipha diene mba udi mu jinga mu tangwa dikima."⁵⁹ Yesu wa zwelele ndaga jiene mu katshi dia inzo ya isambu, mu tangwa mwene a khalele mu longa gu Kapernaum.⁶⁰ Alongogi a vula, tangwa a vile ndaga yene a zwelele egi: " Wawa malongi a phashi, nanyi wa jiya gu a tshigina?"⁶¹ Yesu mu phila a jiyile mu mutshima wenji egi alongogi a khalele mudi bogutula mukunda nu ndaga yene, mwene wa a lezele egi: " keti ndaga yene ya mi budisa sakuba?"⁶² Ikhi mba mu kita gula mba mwa mona Muna Muthu mu kanduga gosa gunu mwene a katugile ha thomo?⁶³ Idi Pheve ya nu hana monyo. Mwila ushi go nu funu ata fioti. Malongi wanyi nga mi longele adi pheve nu monyo.⁶⁴ Lulu ngagi, idi mu katshi dienu wanyi ako a nu kwikila go." Mukunda Yesu wa jiyile katuga ha luyandigu egi wanyi a dile gu kwikila ndo ene mba a mu yegula.⁶⁵ Mwene wa zwelele egi: " Idi mukunda nu nganyi nga mi lezele egi gushi go nu muthu wa jiya guza gwa eme gula Shami gwa mu hwile go njila."⁶⁶ Gu nyima ya ndaga yene, alongogi a vula a yile gawo a tunyile ha gu wenda nenji.⁶⁷ Yesu wa lezele athumwa kumi nu muyadi egi: " N'enwe mwa tshigina guya genu?"⁶⁸ Simoni Phetelo wa vutudile egi: " Fumu, gwa nanyi muko ta jiya guya?" Eye udi nu malongi a monyo wa mvula nu mvula,⁶⁹ etwe ta kwikile enji tudi mu jiya egi eye wa Musantu wa Nzambi.⁷⁰ Yesu wa a lezele egi: " Ketu ishi go eme nga mi phonele kumi nu muyadi, mukunda mu moshi mu katshi dienu udi diabulu?"⁷¹ Mwene wa khalele mu zwelela Yudas, muna Simoni Isikaliote, mukunda mwene mu moshi mu katshi dia kumi nu muyadi, wa tshiginile gu yegula Yesu.

Chapter 7

¹Gu nyima ya ndaga jiene, Yesu wa yile gu Galileya mukunda gwa tshiginile go guya gu Yudeya mukunda bayuda a khalele mu kamba phila ya gu mu shiya?² Lulu ngagi khinji ya bayuda nu ya thenta ya khalele phene-phene ha gu teya.³Hene aphantienji a mu lezele egi: "Katuga hama haha inda gu Yudeya, mukunda alongogi aye a mone nu ene isalo udi mu kita.⁴Mukunda gushi go ata muthu mu moshi wa nu kamba gudi jiyisa gu meso a athu wanyi a nu kita ndaga gu giswegi. Gula udi mu kita ndaga jiene, di monese gwa mavu akima.⁵Mukunda ata aphantienji a khalele go mu mu kwikila.⁶Hene Yesu a a lezele egi: " Tangwa diami khanji di lunga go, uvi tangwa dienu didi phembeni.⁷Mavu a jiyile go gu mi yegula, uvi adi mu ngu yegula mukunda ngu mu ta gimbangi giawo egi isalo yawo idi ya bola.⁸Enwe, ndenu gu khinji, eme ngu shi go muya gu khinji mukunda tangwa diami khanji di lunga go." ⁹Gu nyima ya gu a leza ndaga jiene, mwene wa begele gu Galileya.¹⁰Uvi tangwa aphantienji a kandugile gu khinji, gu nyima nu mwene wa kandugile gwene, wa yile mu giswegi.¹¹ Bayuda a khalele mu mu kamba gu khinji nu gu zwela egi: " Mwene udi gwi?"¹²Gwa zoge le thembe ya vula mu katshi dia gimvuga mu ndaga ya khalele mu mu talela. Athu ako a khalele mu zwela egi: " Udi muthu wa bongwa." Ako nji a khalele zwela egi: " Ndo, udi mu dimba athu." ¹³Uvi gwa khalele go nu muthu wa khalele mu zwela ndaga yenji ha phelo mukunda a khalele mu vwa woma wa bayuda.¹⁴Mu katshi dia khinji, Yesu wa ngidile mu inzo ya isambu wa yandigile gu longa. ¹⁵Bayuda a khalele mu yituga; a zwelele egi: " Phila khi Muthu yogu adi mu jiya ndaga jiji ji kima ? Mwene khanji a longuga go." ¹⁶Yesu wa a vutudile egi: " Malongi wawa ashi go ami, uvi adi a yonu wa ngu tumile.¹⁷Gula Muthu wa tshigina gu kita luzolo lwenji, mba udi mu jiya malongi wawa, gula adi mu katuga gwa Nzambi nga ndo ngu mu zwela mukunda nu mabanza ami ha khami.¹⁸ Yonu udi mu zwela mukunda nu mwene ha khenji udi mu kamba lukumu lwenji ha khenji, uvi yonu udi mu kamba lukumu lwa yonu wa ngu tumile, muthu mwene udi wa kielega enji gwa nu kamba go gununga gwenji.¹⁹Moyize gwa mi hwile go shigo ? uvi gu shi go ata muthu wa nu lembugila shigo yene. Mukunda nu khi mudi mu kamba phila ya gu ngu shiya?" ²⁰Gimvuga gia athu gia mu vutudile egi: " Udi nu pheve ya bola. Nanyi udi mu kamba ha gu gu shiya?"²²Yesu wa vutudile nu gu a leza egi: " Nga kiti gidimbu gi moshi enwe mudi mu yituga mukunda nu gidimbu giene. ²¹Moyize wa mi lezele ha gumba anenu a mala mu mukanda wa phogo (mukanda wene wa katugile go gwa Moyize uvi wa katugile gwa a khakha) enji mu gilumbu gia gu hwima, enwe mudi mu mba muthu mu mukanda.²³Gula muthu mu moshi wa mbiya mu mukanda mu gilumbu gia guhwima mukunda nu gu konda gu shiya shigo ya Moyize, phila khi mudi mu ngu vila khabu mukunda nga belula muthu mu moshi mu gilumbu gia shigo?"²⁴Mu khadi go mu sambesa ha gu tala kaka gu meso uvi khalenu mu sambesa mu masonga.²⁵ Athu ako a gu Yelusalemi a zwelele egi: " Keti ishi go yogu adi mu kamba ha gu shiya ?"²⁶ Talenu, udi mu zwela ndaga jikima ha phelo, uvi ene ashi go mu mu leza ata gima. Ketu mafumu ashi go mu jiya egi muthu mwene udi ya kielega Kilisto? ²⁷Uvi etwe tudi mu jiya guma gwa katuga muthu yogu. Uvi tangwa Kilisto mba eza mu vutuga, gushi go nu muthu mba u jiya guma adi mu katuga."²⁸Hene Yesu a yandigile gu longa mu ndinga ya ngolo mu katshi dia inzo ya isambu egi: " Enwe mudi mu ngu jiya nu gu jiya khungienyu akima guma nga katuga. Eme nge jile go mu luzolo lwami, uvi yonu wa ngu tumile udi muthu wa kielega, mushi go mu mu jiya.²⁹ Eme ngu mu mu jiya mukunda nga katuga gwa mwene enji mwene wa ngu tumile."³⁰A yandigile gu kamba phila ya gu mu kwata, uvi gushi go nu muthu wa mu kwatele mukunda tangwa dieni dia lungile go. ³¹Athu a vula mu katshi dia gimvuga a kwikile gwa mwene a khalele mu zwela egi: " Tangwa Kilisto mba eza, keti mba gwa kiti go idimbu ya vula ya gu balega yiyi idi mu kita muthu yogu?" ³²Ba falisaye a vila gimvuga gia athu a khalele mu boguta mukunda nu ndaga ya khalele mu talela Yesu, hene mafumu a nganga-nzambi nu ba falisaye a tumile masuta ha gu mu kwata.³³Hene Yesu a zwelele egi: " Ngudi nenu ga ndambu ga ilumbu, gu nyima nngu fetu vutuga gwa yonu wa ngu tumile.³⁴ Enwe mba mudi mu ngu kamba uvi mba mu ngu monyi go; guma ngudi muya, mba mushi mu kuwa go ha gukuma gwene."³⁵Bayuda a yandigile gudi zwelele mu katshi diawo egi: " Gwi mba guya muthu yogu mukunda etwe tule gu khala ndo nu phila ya gu mu mona? Ketu udi mu tshigina guya mu katshi dia wanyi a phanzanele gwa ba greki ha guya mu a longa? ³⁶Ikhi a tshigina gu zwela tangwa adi mu zwela egi: " Enwe mba mudi mu ngu khamba uvi mba mushi mu ngu mona go; hama ngu muya, mba mushi mu kuwa go ha guza hene."³⁷Lulu, ha suga, mu gilumbu gia koma gia khinji, Yesu wa zugile wa yandigile gu longa egi: " Gula muthu udi nu luhungu, eze gwa eme a nwe. ³⁸Yonu udi mu ngu kwikila, mu phila mikanda ya sonegeye idi mu zwela egi, gwa mwene mita ya koma ya meya a monyo mba idi mu zoga."³⁹Uvi mwene wa zwelele ndaga yene mukunda nu pheve, inyi mba iza gwa athu wanyi mba a kwikila gwa mwene; pheve yene ya khalele khanji itumiya go mukunda Yesu wa khalele khanji a zula go lukumu.⁴⁰ Athu ako mu katshi dia gimvuga, tangwa a vile ndaga jiene, a zwelele egi: " Muthu yogu udi gibenji Kilisto." ⁴¹Uvi ako a zwelele egi: " Ketu idi gu Galileya Kilisto a fetu zoga? ⁴²Ketu mikanda ya sonegeye ishi go mu zwela egi Kilisto mba u zoga mu gikanda gia Davidi, enji gu Beteleme gu dimbo dinyi Davidi a khalele mu jinga?"⁴³Hene gudi kapha gwa

ngidile mu katshi dia gimvuga mukunda nu mwene.⁴⁴ Athu ako mu katshi diawo a zudile ngindu jia gu mu kwatesa, uvi ata muthu mu moshi gwa mu kwatele go.⁴⁵ Tangwa masuta ejile mu vutuga, mafumu a nganga-nzambi nu ba falisaye a a hudile egi: " Mukunda nu ikhi mwadi gu mu bata haha ndo?"⁴⁶ Masuta a vutudile egi: " Gushi go nu muthu wa zwelale nganyi katuga gu twama."⁴⁷ Ba falisaye a vutudile egi: " Ketu mwa dimbiya n'enwe?"⁴⁸ Mu katshi dia mafumu nu ba falisaye nanyi wa kwikila gwa mwene?⁴⁹ Uvi gimvuga gia athu wawa khanji a jiya go shigo adi athu a shinjiye.⁵⁰ Nikodemi (mu moshi mu katshi dia ba falisaye we jile mu mu mona gu twama) wa zwelele egi.⁵¹ " Ketu shigo yetu ya nu sambesa muthu gula khanji mu mu vwa go enji gula khanji ijiya go ndaga mwene a kiti?"⁵² A mu vutudile egi: " N'eye nji wa muthu wa gu Galileya? kamba wa mbo mona egi ata mbikudi profeta mu moshi gwa lendele go gu Katuga gu Galileya."⁵³ Gu nyima, konso muthu wa vutugile mu inzo yenji.

Chapter 8

²Yesu wa kandugile gu mulundu wa mitshi ya ba olive.¹ Mu gikhela gi kima, wa yile mu ngila mu inzo ya isambu, athu ejile gwa mwene. Wadi tumbigile enji wa yandigile gu a longa.³ Alongi a shigo nu afalisaye ejile mu bata mukhetu mu moshi wa kwateya nu gu kita uthambi. A mu hagele ha katshi dia gimvuga gia athu.⁴ A lezele Yesu egi: " Longi, mukhetu yogu wa katuga mu kwateya mu kita uthambi.⁵ Mu mikanda ya shigo, Moyize wa tu hwile nswa ha gu shiya athu a phila yiyi. Ikhi udi mu tu leza mukunda nu mwene?"⁶ A zwelele nganyi ha gu mu tela muheto mukunda nu gu mu funda. Uvi Yesu wa shiugile hoshi mu mavu wa yandigile gu sonega nu munwe.⁷ Mu phila a khalele mu mu hula, Yesu wa zugile , wa hene a lezele egi: " Muthu yonu mu katshi dienu udi wa konda masumu a yandige gu mu kwemba muthu wa thomo maseso."⁸ Wa shiugile mu mbala iko ha gu sonega mu mavu nu munwe wenji.⁹ Tangwa a vile ndaga yene, a yandigile gu katuga hama hene mu moshi mu moshi ha gu yandiga gwa ma mbuta. Gu nyima Yesu wa begele kaka nu mukhetu mwene wa hageye mu katshi diawo.¹⁰ Wa zugile enji wa mu hudile egi: " Mukhetu eye, Athu a gu fundi adi gwi? Gushi ata muthu go wa gu batudila ndola?"¹¹ Mukhetu wa vutudile egi : " Fumu ata muthu ndo." Yesu wa mu lezele egi: " N'eme nji ngu shi mu gu batudila ndola go. Ginda gaye; gu kita nji ndo masumu."¹² Yesu wa lezele nji gimvuga gia athu egi: " Eme nga mwanya wa haha ha mavu; yonu udi mu ngu hata mba gwa wendi go mu phipha uvi mba udi mu jinga mu mwanya wa lujingu."¹³ Afalisaye a mu lezele egi: " udi mudi tela gimbangi gwaye ha khaye; gimbangi giene gishi gia kielega go."¹⁴ Yesu wa a vutudile egi: " Ata ngu mudi tela gimbangi giami ha khami, gimbangi giami gidi gia kielega. Ngu mu jiya gwi nga katuga enji gwi ngu muya; uvi enwe mushi mu jiya go guma nga katuga nu guma ngu muya.¹⁵ Enwe Mudi mu sambesa ha gu talela mwila ; eme ngushi mu sambesa muthu go.¹⁶ Ata ngu mu sambesa, gu sambesa gwami gudi gwa kielega mukunda ngu shi ha khami go, uvi ngudi nu Tata yonu wa ngu tumile.¹⁷ Mu shigo jienu, gwa sonegeye egi gimbangi gia athu muyadi gidi gia kielega. ¹⁸Eme ngu mu ta gimbangi giami ha khami, Tata yonu wa ngu tumile udi mu ta nu mwene gimbangi giami."¹⁹ A mu lezele egi: " Shaye udi gwi?" Yesu wa vutudile egi: " Mushi mu ngu jiya go, mushi mu jiya nji go nu Shami; gula mudi mu ngu jiya, nga mudi mu jiya nu Shami."²⁰ Wa zwelele ndaga jiene tangwa a khalele mu longa mu inzo ya isambu phene-phene nu hama ha nu swegeya ima ya funu uvi ata muthu mu moshi gwa mu kwatele go mukunda tangwa dienji dia khalele khanji di lunga go.²¹ Wa a lezele nji egi: " Ngu muya gami. Mba mudi mu ngu kamba enji mba mudi mu fwa mu masumu enu. Mba mushi muza go hama hanyi ngudi muya. ²²Bayuda adi zwelele ene nu ene egi: " Yonu wa zwedi egi: " Mwa jiyile go guza hama hanyi ngudi muya", keti wa tshigina guya mudi shiya?"²³ Yesu wa a lezele egi: " Mudi mwa athu a haha ha mavu; eme nga muthu wa gosa. Mudi mwa athu a haha ha mavu; eme ngu shi nga muthu wa haha ha mavu go.²⁴ Hene ngu mu mi leza egi mba mudi mu fwa mu masumu enu. Mukunda gula mwa kwikile go egi NGUDI YONU UDI, mba mudi mu fwa mu masumu enu."²⁵ A mu hudile egi: " Udi wa nanyi?" Yesu wa vutudile egi: " Ndaga jinyi nga mi lezele katuga ha luyandigu.²⁶ Ngudi nu ndaga jia vula jia gu zwela nu gu mi sambesa gu ndaga jidi mu mi talela. Uvi Yonu wa ngu tumile udi nu masonga; enji ndaga jinyi ngudi mu leza athu a ha mavu nga ji vile gwa mwene."²⁷ A bagisele go egi wa khalele mu a leza ndaga jia Tata.²⁸ Yesu wa zwelele nji egi: " Tangwa mba mu tuphula Muna Muthu, hene mba mu jiya egi NGUDI NGA MWENE enji nga nu kita go gima gi moshi mu ngindu jiami. Mu phila Shami a ngu longele, idi mu phila yene ngu mu zwela ndaga jiene."²⁹ Yonu wa ngu tumile udi n'eme, enji gwa ngu bembele go ha khami mukunda ngu mu kita kaka ndaga jinyi jia nu mu hwa kiese."³⁰ Tangwa Yesu a khalele mu zwela ndaga jiene, athu a vula a kwikile gwa mwene.³¹ Gu nyima Yesu wa lezele bayuda wanyi a kwikile gwa mwene egi: " Gula mwa kangama mu ndinga yami, mudi giben alongogi ami; ³²mba mudi mu jiya masonga enji masonga ene mba adi mu mi katula mu gi higa."³³ A mu vutudile egi: " Etwe tudi ta ana a Abalayama enji khanji tu khala mu gi higa gia muthu go; mukunda nu ikhi udi mu zwela nganyi egi? Mba mudi mu katuga mu gi higa."³⁴ Yesu wa a vutudile egi: " Mu masonga, masonga ngu mu mi leza egi, konso muthu yonu wa nu kita masumu udi muhiga wa masumu. ³⁵Muhiga gwa nu khala go konso tangwa mu inzo; uvi muna fumia gisapha wa nu khala konso tangwa. ³⁶Hene gula Muna Muthu wa mi katula mu gi higa, mba mu khala nji go ahiga. ³⁷Ngu mu jiya egi mudi mwa ana a Abalayama; uvi mudi mu tshigina gu ngu shiya mukunda ndinga yami ishi go mu katshi dienu. ³⁸Ngu mu zwela ndaga jinyi nga monele gwa Shami, enwe nji mudi mu kita ndaga mwa vile gwa a shenu."³⁹ A vutudile egi: " Shetu udi Abalayama." Yesu wa a lezele egi: " Gula nga mudi mwa ana a Abalayama, nga mudi mu kita ndaga jia Abalayama. ⁴⁰Lulu ngagi mudi mu kamba ha gu ngu shiya; eme muthu mu moshi nga nu mu mi leza ndaga jia kielega jinyi nga vile gwa Nzambi. Abalayama gwa kitile go ndaga jia nganyi. ⁴¹Mudi mu kita ndaga jia Shenu." A mu lezele egi : " Tu shi go twa ana a butugile mu uthambi; Tudi nu Shetu mu moshi Nzambi."⁴² Yesu wa a lezele egi: " Gula Nzambi udi Shenu, nga mwa ngu tshigina, mukunda nga zogeje enji nga katugile gwa Nzambi; nge jile go mu lozolo lwami, uvi mwene muthu wa ngu tumile. ⁴³Mukunda nu ikhi mushi mu bagisa go ndinga jiami? Idi mukunda mushi mu tshigina gu ji vwa go. ⁴⁴Enwe mwa katuga gwa

diabulu, mwene shenu, enji mudi mu tshigina gu lungisa ndaga jia nu tshigina shenu. Wa khalele yonu wa nu shiya athu katuga ha luyandigu enji gwa kangamele go mu katshi dia masonga mukunda gwa shi genji go muthu wa masonga. Tangwa adi mu mba mambo, udi mu kita nganyi mu luzolo lwenji mukunda udi mwenya mambo enji udi sha mambo.⁴⁵ Uvi Enwe, mwa nu ngu kwikila go mukunda nga nu zwela ndaga jia masonga. ⁴⁶Nanyi mu katshi dienu wa jiya gu leza egi nga nu kita masumu? Gula ngu mu zwela ndaga jia masonga, mukunda nu ikhi mushi mu ngu kwikila go?⁴⁷ Yonu mukima wa katuga gwa Nzambi wa nu vwa ndaga jia Nzambi; uvi enwe mushi mu vwa go ndaga jia jiene mukunda mwa katugile go gwa Nzambi. ⁴⁸Bayuda a mu vutudile egi: " Ketu tu shi go mu zwela mwa bonga egi udi wa mwenya gu Samaliya enji udi nu diabulu? ⁴⁹Yesu wa a vutudile egi: " Ngu shi nu diabulu go, uvi ngu mu hwa Shami lukumu, uvi enwe mudi mu ngu vweza. ⁵⁰Eme nga nu kamba go khembo yami, Uvi gudi nu muthu mu moshi udi mu kamba enji udi mu sambesa. ⁵¹Mu masonga, masonga, ngu mu mi leza egi, gula muthu udi mu jitisa ndinga yami, mba gwa monyi lufwa ata fioti. ⁵²Bayuda a mu lezele egi: " Lulu ngagi ta jiya egi udi nu diabulu. Abalayama wa file nu ba profeta nji a file; uvi eye udi mu zwela egi: " Gula muthu mu moshi wa jitisa ndinga yami mba gwa phagi go lufwa ata fioti. ⁵³Eye ushi go wa mbuta wa gu balega shetu Abalayama yonu wa file ishi nganyi go? Ba profeta nji a file. Udi mudi zula wa nanyi?"⁵⁴Yesu wa vutudile egi: " Gula ngadi hwa khembo eme ha khami, khembo yene idi ya phamba. Shami yonu mwa nu tamega egi Nzambi wenu mwene muthu wa nu ngu hwa khembo. ⁵⁵Enwe mwa mu jiyile go, uvi eme ngu mu mu jiya. Gula nga zwelele egi: " Ngu shi mu mu jiya go", nga ngudi nga mwenya mambo ole enwe. Ata idi nganyi, ngu mu mu jiya enji nga nu jitisa ndinga yenji. ⁵⁶Shenu Abalayama wa nu vwa kiese ha gu mona gilumbu giami; wa monele gilumbu giene hene a vile kiese. ⁵⁷Bayuda a mu lezele egi: " Eye ushi gale nu mvula makumi a tano go udi mu zwela egi wa monele Abalayama?"⁵⁸ Yesu wa a vutudile egi: " Mu masonga, masonga, ngu mu mi leza egi gu twama Abalayama a butuge, NGA khalele. " ⁵⁹A nonele maseso mukunda nu gu mu kwemba uvi Yesu wadi swegele enji wa zogege mu inzo ya isambu.

Chapter 9

¹Tangwa yesu akalele mubalega , wa monene gifofo gimoshi yandiga abutugile. ²Tangwedi alongeshi enyi amuhudile egie : " Fumu , nanyi wa salele masumu ? Muthu yogo kana shenji nu ginenji , mukunda a butuge gifofo? ³Yesu wa avutudile egie : " shi go muthu yogo kana lo shenji kana lo ginenji asalele masumu, katshi idi mukunda gisalu gia nzambi gimonega gu meso a athu mu jina dia yesu . ⁴Tafete salo ipa ya yesu wa ngu tumine mu tangwa didi . Kana pipa ya bwa , muthu gwa lendele go gusala gisalu. ⁵Mu tangwa didi ngudi hadia mavu , ngudi mwanyia wa hadia mavu. ⁶Tangwa yesu amanesele gu zwela ndaga jinyi wa mbila mate hoshi , wa salele poto - poto nu mate enji. Gu nyima wa zudile poto - poto inyi wa wasele gifofo ginyi ha katshi dia meso . ⁷Tangwedi wa lezele gifofo egie : " Nda uzwe meya mugiba gia siloe (jima di mu zwele egie ngenji wa tumiye) " Gunyima muthu munu wayile genji muzwa meya na hene avutugile na meso asageya . ⁸Tangwedi athu atu ngila nenji hehi nu wanyi a mumonene umu muya nu gulomba ima gudi athu gumatwanyi azwelele egie : " yogo gueshi go muthu munu wakalele mukala munjila mulomba athu ima ? " ⁹Athu ako azwelele egie: " yogo mwene " ako anyi akalele muzwele egie: " lo , gweshi mwene go yogo muthu wa mufana". Kashi mwene wa alezele egie yogo eme". ¹⁰Ene amu lezele egie : " Tangwedi mukunda na khi meso aye adi ngagi a gukangula? " ¹¹Mwene wa alezele egie muthu jina dienji yesu wa balumuna mate nu mavu hangenyi poto - poto wa ngu wasele gu meso , wa ngu leza egie nda uzwa meya mu giyiba gia siloe". Tangwa nga zwile meya gu meso meso akangugile hene nga yandigile gumona " . ¹²Ene amu hudile egie " muthu mwene udi guyi ? " mwene wa alezele egie : " ngushi mujiya go guma guadi". ¹³Athu anyi abatele wa kalele meso afa , gifofo gudi afarisi. ¹⁴Tangwedi ya kalele mu gilumbu gia isambo ya bafarize (sabbat) gwene yesu asalele potopoto, mavu wa fugisa nu mate , wa wasele gifofo hakhatshi dia meso hene meso akangugile. ¹⁵Tangwedi afarize amu hudile nji mbala iko egie mutshindo khi gifofo ginyi gia sageye meso hene gimumona ? gifofo gia alezele egie : " muthu munu wa fugishile mate nu mavu a kituga potopoto yene ya ngu wasele gumeso hene lulu ngagi ngu mu ma. ¹⁶Afarize ako azwelele egie : " muthu yogo gweshi mukatuga gudi nzambi mukunda gweshi go mujitisa gilumbu gia isambo go (sabbat) . " Ako egie mutshindo khi muthu wa masumu wa lenda sala ipa?" gunyima dia ndaga jinyi , afarize adi kapele mukanda jiyadi. ¹⁷Afarize a hudile nji mbala ya giyadi gudi muthu wakalele meso afwa egie : " Umu zwele nyi ikhi mukunda muthu munu wa gusagi meso?" muthu munu wa alezele egie : " muthu munu udi profeta ". ¹⁸Tangwa diadile gale gutamega shenji nu ginenji muthu munu wa diangele kala meso, wa sageye lulu na hene ayandigile mona. Gunyima dia gipapa atamegele shenji nu ginenji. ¹⁹A ahudile egie : " yogo munenu umwa zwelele nyi ya butugile meso afwo , gifofo? lulu ngagi umu mona pila khi? ²⁰Shenji nu gineji alezele egie : " tumu jiya nyi yogo munetu ,wa butugile gifofo . ²¹Lulu umu mona mutshindo khi , eswe tushi getu go mujiya ata jina dia muthu wa musagele meso mwene muhulenu mwene hakhenji udi muthu wa kula gale amileze. ²²Shenji nu ginenji akanene mvutu mukunda akalele nu woma wa ayuda mukunda ayuda adia ngele gale gudivisa egie mba akaya muthu wa gaswe mu inzo ya Nzambi yenu mba taya egie yesu udi mesiya , muna nzambi . ²³Gishina gi nyi nyi shenji nu ginenji azwelele egie: " udi mukulupi , muhulenu wene hakhenji". ²⁴Mumbala ya giyadi , ayuda atanengele muthu wa butugile gifofo mumu lezele egie : " zwela gia makidia gumeso a nzambi nyi muthu mu nu wa gusagele udi muthu wa masumu." ²⁵Tangwedi muthu munu wa avutudile egie : " eme ngushi mujiya gami go kama udi muthu wa masumu. Gima gimoshi ngumu jiya eme , nga kalele meso afua gifofo , lulu ngagi ngumu mona . ²⁶A mu hudile nji egie : " Gima khi muthu muna a gusalele ? mutshindo agutudile meso akalele a gushita ? " ²⁷Nga milezele gale kensi enwe mushi munguva go. mukunda nakhi mu mulenyi muva nji ngaga yene tangwa diagaswe ? mushi mutshigina go gugituga milongeshi yenji? mwa tshigina ? ²⁸Amu shinga nene amu leza egie : "enwe mudi milongeshi yenji , kashi eswe tudi milongeshi ya mose . ²⁹yogo tushi mujiya go umuza guyi? ³⁰Muthu wasageya meso afua wa avutudile egie : " Ngadi hula mwavula kana mushigo mujiya guma gumukatuga muthu munu . Kashi lulu mwene wangutugula meso wa asaga . ³¹Tumujiya nyi nzambi guenu va gulomba gua anyia musumu go ; kashi kana muthu udi mudihana nu gutshigina gwavula nzambi wenu muvila . " ³²Yandiga ha gusendesha gua mavu nu dilu khenji tuva gale go egie muthu wa tugudile mesa a gifofo gunyima wa asaga . ³³Kana nga muthu munu ale gutuga gudi nzambi lo , gwa mbolo kuwa gu gusala ndaga inyi go. ³⁴Ene a mu lezele egie : " eye wa butugile mumasumu , lulu umuku mbula gutulonga ? " Gunyima amukaye amuzola honze. ³⁵Tangwa yesu avile egie amuzolele mu inzo ya nzambi , wa tagenene nenji hene amu lezele egie : " eye umu kwila muna muthu ? " ³⁶Muthu munu yesu asagele wa vutudile egie : " fumu nguleze udi nanyi mukunda ngumu kwikile gami? ³⁷Yesu wa mulezele egie : " Wana monene , lulu ngagi mwenyio umu zwela nenji. ³⁸Muthu munu wa mulezele egie " fumu , nga kwikila" tangwedi muthu munu wa mufugamele. " ³⁹Yesu wa zwelele egie : " ngejile hadia mavu haha mukunda mu gilumbu gia suga mba ngusambesa athu , wanyi adi ifofo a kwikidile mba amumona , meso mba adisaga ; wanyi enumona keshi akwikidilo go mba akituga ifofo " . ⁴⁰Afarize ako akalele hene nenji , gu guva

jindaga jinji amu hudile egie: " eswe nji tudi ifofo ? " ⁴¹Yesu wa avutudile egie : " kana nga mukalele meso afwa ifofo , nga mwasalele masumu go.Kashi lulu mu muzwele nyi " tumu mona" hene masumu enu adi kaka amijingidila.

Chapter 10

¹Mu masonga, masonga, ngu mu mi leza egi, Muthu yonu wa nu la gu ngila ndo mu gizo gia mameme ha mufulo, uvi wa nu ngidila mu njila yekha, muthu mwene udi nzangi enji wa nu tambula ima ya athu.² Uvi yonu wa nu ngila ha mufulo udi mutadi wa mameme.³ Muthu wa nu tala gizo wa nu kangula mufulo. Mameme a nu vwa ndinga yenji enji wa nu tamega mameme enji mu ma jina awo ha gu a zola mu gizo.⁴ Tangwa mwene adi mu zola mameme wanyi adi enji, wa nu magana gu twama diawo ene a nu mu hata; mukunda adi mu jiya ndinga yenji.⁵ Mba ashi mu hata go mwenyi uvi a feto gu mu lenga; mukunda ashi mu jiya go ndinga ya mwenyi.⁶ Yesu wa a tele gingana gigi, uvi ene a bagisele go ndaga inyi a khalele mu a leza.⁷ Yesu wa a lezele nji egi: " Mu masonga, masonga, ngu mu mi leza egi, ngudi nga mufulo wa mameme."⁸ Athu wanyi akima ejile gu twama diami adi nzangi enji athu a nu tambula ima ya athu ako, uvi mameme a vile go ndinga yawo.⁹ Ngudi nga mufulo. Yonu mukima udi mu ngidila mu njila yami mba udi mu guluga; mba udi mu ngila nu gu zoga enji mba udi mu mona idi ya gudia.¹⁰ Nzangi wa nu za kaka mukunda nu gu kuya, gu shiya nu gu bolesa. Eme, nge jile mukunda mameme a zule monyo enji monyo wene u khale wa vula.¹¹ Eme nga mutadi wa mameme wa bonga. Mutadi wa imeme wa bonga wa nu hana monyo wenji gwa mameme enji. ¹²Muthu wa gisalo gwa shi go mutadi wa mameme gwa shi nji go fumia mameme. Gula wa mona gibulu muza, wa nu bemba mameme wa lenga genji. Gibulu gia nu za mu a kwata nu gu a phanza. ¹³Wa nu lenga genji mukunda udi genji muthu wa gisalo gwa nu vila genji mameme khenda go. ¹⁴Eme nga mutadi wa mameme wa bonga. Nga jiya mameme wanyi adi ami ene nji a nu ngu jiya. ¹⁵Tata udi mu ngu jiya eme nji ngu jiya Tata; nga nu hana monyo wami gwa mameme ami. ¹⁶Ngudi nji nu mameme ako ashi go haha mu katshi dia gizo. Idi ya bonga ngu a ngidise haha mu gizo, eze a vwe ndinga yami mukunda a vutuge mu gimvuga gi moshi a khale nu mutadi mu moshi. ¹⁷Tala gikuma Tata a nu ngu tshiginila; nga nu hana monyo wami gu nyima nga nu u tambula. ¹⁸Gushi go ata muthu wa nu ngu tambula nayo, uvi nga nu u hana eme ha khami. Ngudi nu giyega gia gu u hana nu giyega gia gu u tambula. Shami wa ngu hwile giyega giene. ¹⁹Gudikapha gwa ngidile mu katshi dia bayuda mukunda nu ndinga jiene. ²⁰A vula mu katshi diawo a zwelele egi: " Udi nu diabulu enji udi mwenya malwi. Mukunda nu ikhi mudi mu vwa ndaga jienji?" ²¹Ako nji a zwelele egi: " Ndaga jiji adi mu zwela jishi go ndaga jia muthu udi nu diabulu. Ketu diabulu wa jiya gu kangula meso a gifwa meso?" ²²Mu tangwa diene khinji ya gu tumbiga ya salamele gu Yelusalemi. ²³Ya khalele mu sungi ya gishiyo yesu wa khalele mu wenda mu katshi dia inzo ya isambu, gu khanda ya kunji dia Salomo. ²⁴Bayuda a mu jungile enji a mu hudile egi: " Ti nu tangwa khi wa jiya gu tu bemba mu katshi dia gudi hula? Gula udi wa Kilisto, tu leza nayo ha phelo." ²⁵Yesu wa a vutudile egi: " Nga mi lezele gala uvi enwe mwa nu kwikila go Ndaga jinyi nga kitile mu jina dia Shami jidi mu hana gi themwe giami. ²⁶Enwe mushi mu kwikila go mukunda mushi mwa mameme ami go. ²⁷Mameme ami a nu vwa ndinga yami. Ngudi mu a jiya ene nji a nu ngu hata. ²⁸Ngu mu a hwa monyo wa konda suga ene mba ashi mu fwa go enji gushi go nu Muthu wa jiya gu ngu tambula nawo ha mago ami. ²⁹Shami wa ngu hwile nawo udi wa balega athu akima gu koma enji gushi go nu muthu wa jiya gu a tambula gu mago a Shami. ³⁰N'eme nu Tata, tudi muthu mu moshi." ³¹Hene bayuda a nonele nji maseso ha gu mu kwemba. ³²Yesu wa a vutudile egi: " Nga katuga gu mi leza ima ya bonga ya vula ya Shami. Idi mukunda nu gima khi mwa tshigina gu ngu shiyila?" ³³Bayuda a mu vutudile egi: " Ishi go mukunda nu gima gia bonga ta tshigina gu gu shiya, uvi idi mukunda nu gu zweza; mukunda, eye, wa muthu, wa tshigina gudi kitula wa Nzambi." ³⁴Yesu wa a vutudile egi: " Ketu ishi go ya gu sonega mu mikanda ya shigo egi: " Nga zwelele egi mudi mwa tu nzambi?" ³⁵Gula wa a tamegele egi tu nzambi, idi egi wanyi ndinga ya Nzambi ya kanele (ndaga ya sonegeye gula ishi ya gu balula go), ³⁶phila khi mudi mu leza yonu Tata a kungudile mafuta a santu, nu gu mu tuma haha ha mavu egi: " udi mu zweza", Mukunda nga zwelele egi: " Nga Muna Nzambi?" ³⁷Gula nga kitile go isalo ya Shami, nga mwa ngu kwikile go. ³⁸Uvi gula ngu mu kita isalo yene, ata mushi mu ngu kwikila go, mwa jiya gu kwikila mukunda nu isalo yene; nganyi mba mudi mu jiya nu gu bagisa egi Tata udi mu katshi diami, eme ngudi mu katshi dia Tata." ³⁹A Phagele ha gu kwata Yesu, uvi mwene wa shaugile nu gu tota gu mago awo. ⁴⁰Gu nyima Yesu wa yile ha sambwa dia Yolodani, muya mu khala hama hanyi Yowani a khalele nu gikalulu gia gu botiga athu. ⁴¹Athu a vula ejile gwa mwene a mu lezele egi: " Yowani gwa kitile go ata gidimbu gia khumbwa gi moshi, uvi ndaga gi kima a zwelele mukunda nu Muthu yogu jidi jia kielega. ⁴²Athu a vula a kwikile gwa Yesu hama hene.

Chapter 11

¹Gwa khalele muthu mu moshi, jina dienji lazalo,wa khalele nu gu kata. Wa khalele muthu wa gu Betani, dimbo dia Mariya nu Malata phangi'enji wa mukhetu. ²Lazalo wa khalele phangia Mariya yonu wa kungudile Fumu mananashi, nu gu mu dipha malu nu sugi jenji. ³A phangi'enji muyadi a akhetu a tumile muthu gwa Yesu ha gu mu leza egi : " Fumu, tala muthu yonu wa nu tshigina udi nu gukata. " ⁴Tangwa Yesu a vile ndaga yene wa zwelele egi:" gukata gwene gu shi go gwa lufwa, uvi mukunda nu lukumu lwa Nzambi, enji mukunda Muna Nzambi a zule lukumu. " ⁵Yesu wa khalele mu tshigina Malata, nu phangienji wa mukhetu nu Lazalo. ⁶ Tangwa Yesu a vile egi Lazalo udi nu gukata, wa balegesele ilumbu ya gubalega iyadi mu dimbo a khalele. ⁷Gu nyima wa lezele alongogi egi;"Tu vutugenu gu Yudeya. " ⁸Alongogi a mu lezele egi;" Fumu, mu tangwa didi ba yuda adi mu kamba phila gu gukwata udi mu tshigina gu vutuga gwene? " ⁹Yesu wa vutudile egi : gilumbu gi moshi gidi nu ma tangwa kumi nu muyadi gula muthu udi mu wenda mu mwanya, mba gwa shalumuga go, mukunda udi mu mona mwanya wa gifutshi. " ¹⁰Gula udi mu wenda mu phipha, mba udi mu shalumuga mukunda mwanya gu thugu. ¹¹ Gu nyima ya gu zwele ndaga jiene wa zwelele nji egi." Futa dietu Lazalo udi gu tulo, idi ya bonga tu vutuge ha gu mu zugisa. " ¹²Alongogi a mu lezele egi : " Fumu, gula udi gu tulo udi mu zuga . " ¹³Yesu wa zwelele nganyi ha gu leza ndaga ya lufwa lwa Lazalo uvi ene a yindudile egi udi mu zwelela tulo. ¹⁴ Hene Yesu a a lezele mayilago egi: " Lazalo udi wa fwa. " ¹⁵Ngudi gu mi vila kiese mukunda ndaga yene ya salama gu nyima diami, mukunda mu kwikile. Lulu ngagi tu vutugenu gwene. " ¹⁶Thoma yonu wa diphasa wa lezele alongogi ako egi : "Tu yenu khungi ha gufwa nu Yesu. " ¹⁷Tangwa Yesu a kumile wa yindudile egi Lazalo wa lungisa ilumbu iwana katuga gilumbu gia a fundiye. ¹⁸Betaniya ya khalele phene-phene nu Yelusalemi giteso gia ilometele kumi nu tano. ¹⁹A yuda a vula ejile mu tala Malata nu Mariya ha gukapha phashi jia lufwa jia phangia'wo wa yala. ²⁰ Tangwa Malata a vile guza gwa Yesu, wa zugile muya ha gu mu tagana uvi Mariya wa belegele monzo wa di tumbiga hoshi. ²¹Malata wa lezele Yesu egi : "Fumu, gula nga wa khalele haha,nga phangia'mi a file go. " ²² Ata lulu ngagi ngudi mu jiya egi gima gi kima wa mbo lombwa gwa Nzambi , udi mu gu hwa nagio. " ²³Yesu wa mu lezele egi : " phangia'ye u mu vutuga mu lujingu. " ²⁴Malata wa mu lezele egi : " Ngudi mu jiya egi mba udi mu vutuga mu lujingu mu gilumbu gia suga gia gufutumuga gwa athu. " ²⁵Yesu wa mu vutudile egi : " Ngudi nga lufutumu gu nu lujingu; yonu udi mu ngu kwikila mba udi mu jinga ata gu nyima dia lufwa; " ²⁶uvi yonu udi nu monyo enji udi mu ngu kwikila mba gwa shi mu fwa go. Udi mu kwikila mu ndaga yene ? " ²⁷Wa mu lezele egi : " Eya, Fumu, nga kwikila egi udi wa Kilisto Muna Nzambi udi muza ha mavu. " ²⁸Gu nyima dia masolo, Malata wa tamegele Mariya mu giswegi wa mu lezele egi : " Longi udi haha, udi mu gu tamege. " ²⁹Tangwa a vile ndaga yene, wa zugile mu phushi muya gwa Yesu. ³⁰Yesu wa khalele ha songi ya dimbo hama Malata a mu sangele. ³¹ Tangwa ma yuda a khalele mu inzo wanyi ejile mu tala Mariya ha gu mu katula uhotu a monele phila a zugile mu zoga mu phushi a mu hatele, a yindudile egi udi muya gu majiamo ha gu dila. ³² Tangwa Mariya a kumile hama Yesu a khalele, wa bwile mu malu enji nu gu mu leza egi : "Fumu, gula nga wa khalele hene phangia'mi nga gwa file go. " ³³Tangwa Yesu a monele phila a khalele mu dila, nu ha gu mona phila a yuda ejile nenji a khalele mu dila, mwene wa vile phashi jia vula goshia mutshima enji pheve yenji ya di yangishile mwa vula. ³⁴ Wa hudile egi : " Gwi mwa mu fundile?" A mu vutudile egi : "Fumu, giza u mone. " ³⁵Yesu wa didile. ³⁶Hene a yuda a zwelele egi: " Talenu, wa tshiginile sha Lazalo!" ³⁷Uvi a vula mu katshi diawo a zwelele egi : " Muthu yogu wa kangudile meso a gifofo, gwa jiyile go gu kita gima mu phila egi muthu yogu ale gufwa ndo ? " ³⁸Hene Yesu a vile nji phashi jia vula, wa yile gu majiamo. Gunu hama ha londaye goshia mavu ha gu haga mufi, enji a kangele seso ha mufulo. ³⁹Yesu wa zwelele egi: "Katulenu seso!" Malata phangia mufu lazalo wa lezele Yesu egi : "Fumu, henyaha mwila wenji udi mudi batugila, mukunda gwa balega ilumbu iwana katuga gilumbu gia file. " ⁴⁰Wa mu lezele egi: "Nga gu lezele go egi gula wa kwikila, mba udi mu mona khembo ya Nzambi?" ⁴¹A katudile seso diene. Yesu wa taphudile meso wa zwelele egi:" Tata, nga gu vutudila matondo mukunda wa nu ngu vila. " ⁴² Nga jiya egi wa nu ngu vila, ishi go mukunda nu athu wawa adi haha phene-phene nu eme ngudi mu zwela nganyi, uvi mukunda a kwikile egi eye wa ngu tumile. " ⁴³Gu nyima ya guzwela, Yesu wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi; "Lazalo zoga !" " ⁴⁴Mufi wa zoge; mago nu malu enji a gu jitshiga nu shinga jia milele, enji gu meso gwa gu tshiga nu mulele. Yesu wa a lezele egi : " mu jitululenu mu mu bembe aye!" ⁴⁵A yuda a vula ejile mu tala Mariya, a monele nu meso ima ya salele Yesu, hene a kwikile gwa mwene. ⁴⁶ Uvi ako a vutugile gwa afalisaye ha gu a tela ndaga phila jia balegele. ⁴⁷Ma fumu a ji nganga nzambi nu afalisaye adi bungishile adi fetegesele egi : "Ikhi tu kita?" Muthu mwene udi mu sala idimbu ya vula. ⁴⁸Gula ta mu bemba, athu akima a mu kwikila gwa mwene; enji enya gu Roma mba adi muza ha gu tu tambula dimbo. ⁴⁹Lulu ngagi, muthu mu moshi mu katshi diawo jina dienji Kayifa, wa khalele fumu wa nganga-nzambi mu mvula yene yinyi, wa zwelele egi:"Mushi go mu jiya gima. " ⁵⁰ Mushi mu yindula go mu mabanza enu egi idi ya bonga muthu mu moshi a fwe, mukunda nu athu a kima, gula ndo tudi mu totesa dimbo di kima. " ⁵¹Ndaga yene ya zoge gwa mwene

mukunda wa khalele fumu wa nganga nzambi mu mvula yene yinyi, uvi wa diangele gu zwela ha gu jiyisa gu twama egi Yesu mba udi mu fwa mukunda nu dimbo di kima;⁵² enji ya khalele go mukunda nu dimbo di kima, uvi mukunda nu ana-a-Nzambi wanyi a phanzanele a vutuge hama ha moshi. ⁵³Katuga gilumbu giene, a yandigile gu kamba phila ya gu shiya Yesu. ⁵⁵Yesu gwa yandigile nji go gu wenda ha meso a ba yuda, uvi wa katugile genji ha guya mu dimbo di moshi phene-phene nu temu, mu dimbo dia nu tamegeya egi Efrayimi. wa yile mu khala gwene nu alongogi enji. ⁵⁴Sungi ya pake ya ba yuda ya khalele phene-phene, athu a vula a kandugile gu Yelusalemi, ako a katugile mu membo ako ejile gu twama mukunda nu gudi katula masumu. ⁵⁶A khalele mu kamba Yesu, nu gudi hula ene nu ene tangwa a khalele mu temphelo egi : "Ikhi mudi mu yindula? gwa shi go muza gu fete?" ⁵⁷Ma fumu a nganga-Nzambi nzambi nu afalisaye a hanele mukwala gwa athu , ha gu jiyisa hama Yesu adi mu khala mukunda nu gu mu kwata.

Chapter 12

¹Ilumbu isambano gu twama dia pake, Yesu we jile gu Betaniya dimbo dia lazalo yonu wa zugishiye gu lufwa.

²Malata wa mu hwile madia, lazalo wa khalele mu katshi dia wanyi a khalele gu mesa nu Yesu. ³Mariya we jile nu mulangi wa mananashi a thalo wa a phanzele mu malu a Yesu, enji wa yandigile gu mu kukumuna malu nu sugi jenji. Inzo ikima ya zalele nu vumba dia mananashi. ⁴Yudasi isikaliote, mu moshi mu katshi dia alongogi, yonu wa yegudile Yesu, wa zwelele egi : ⁵ " Mukunda nu ikhi nu gu diga ndo mananashi mu khama ji tatu jia mbongo ha gukaphela a sugami mbongo jiene? " ⁶Wa zwelele nganyi, mukunda mwene wa khalele mu tala a sugami, uvi mukunda wa khalele nzangi : wa khalele mubumbi wa mbongo enji mwene wa khalele mu zula ima ya khalele mu haneya. ⁷Yesu wa zwelele egi : "bemba mukhetu yogu tedie. Wa katuga gu kita gima gigi ha gu yidiga lufwa lwami. ⁸ A sugami mba mudi mu khala nawo tangwa dikima, uvi eme mba mushi mu khala go n'eme tangwa dikima." ⁹ Lulu ngagi a yuda a vula a vile egi Yesu wa khalele hene, ejile go mukunda nu Yesu, uvi mukunda nu gu mona Lazalo yonu Yesu a zugishile gu lufwa. ¹⁰ Ma fumu a nganga nzambi a tele fondo ya gu shiya Lazalo; ¹¹ A zwelele egi idi mukunda nu mwene a yuda a vula a tu katuga ha gu kwikila gwa Yesu. ¹² Mu gilumbu gia gu twama, athu a vula ejile gu fete, tangwa a vile egi Yesu udi muza gu Yelusalemi, ¹³ a zudile thango jia samba , a zogege ha guya mu mu tagana, a khalele mu kaluluga mu ndinga ya ngolo egi : "ozana! lusagumunu gwa yonu udi muza mu jina dia Fumu , fumu wa isalele." ¹⁴ Yesu wa sangele muna phunda wadi tumbigile holu ; mukunda a sonegele egi : ¹⁵ "ubangi go eye mukhetu wa siyoni ; tala, fumu waye udi muza udi holo dia muna phunda." ¹⁶ A longogi enji a khalele go mu jiya ndaga jiene gu twama, uvi tangwa yesu a hwiye lukumu, a yibugile egi ndaga jiene jia sonegeye mukunda nu mwene jia salama. ¹⁷ Lulu ngagi athu wanyi a vula a khalele nu Yesu tangwa a tamegele Lazalo gu majiamo ha gu mu zugisa gu lufwa, a tele gimbangi gwa athu ako. ¹⁸ Mukunda nu nganyi, athu a zogege ha gu mu tagana, mukunda a vile phila Yesu a kitile gidimbu gia khumbwa. ¹⁹ Afalisaye a zwelele ene nu ene egi : "Talenu, mu shi go ata gima gia gu kita; talanu, phila athu adi mu mu hata." ²⁰ Lulu ngagi gwa khalele nu ba greki ako a khalele mu katshi dia wanyi a kandugile ha guza gu fete. ²¹ A yile gwa filipo, muthu wa gu Betesayida gu Galileya ha gu hula egi : "Yala, tudi nu funu ya gumona Yesu." ²² Filipo wa lezele Andre; Andre nu Filipo a yile mu leza Yesu. ²³ Yesu wa a vutudile egi : " Tangwa dia kuwa, mukunda Muna Muthu a zule lukumu. "

²⁴ Mu masonga masonga, ngudi gu mi leza egi, kana mbuma ya ble kaka imoshi phamba ya bwa mu mavu nu gu fwa ndo, uvi gula ya fwa mba idi mu buta mbuma jia vula. ²⁵ Muthu wa nu tshigina monyo wenji, mba udi mu u totesa, uvi yonu wa nu vweza monyo wenji haha hoshia mavu mba udi mu uswega mu mvula nu mvula. ²⁶ Gula muthu wa tshigina gu ngu salela, a ngu hate; mukunda hama hanyi ngudi, hene mba ha khala athu ami a gisalo. Gula muthu udi mu ngu salela, Shami mba udi mu mu hwa lukumu. ²⁷ Monyo wami udi mu phashi mu tangwa didi : ikhi nga jiya gu zwela ? Ngu zwela egi : " Tata ngu guluse gu twama dia phashi jiji ? uvi idi mukunda nu tangwa didi eme nge jile. ²⁸ Tata, hana lukumu gu jina diaye." Ndinga ya zogege gosa egi ; " Nga hana lukumu gu jina diene, enji mba ngu di hana sha." ²⁹ Tangwa didi athu wanyi a khalele hene a vile ndinga yene a zwelele egi inyi nzaji ya bula, ako a zwelele egi : "wanjio weza mu mu leza ndaga." ³⁰ Yesu wa vutudile egi : "Ndinga yiya ya zogege go mukunda nu eme, uvi mukunda nu enwe. ³¹ Lulu ngagi tangwa dia gu sambesa mavu a kima dia lunga : haha fumu wa ha mavu u mu kayeya. ³² Eme , tangwa mba ngu tuphudiya gosa, mba ngudi mu benda athu phene-phene n'eme." ³³ Wa zwelele nganyi ha gu leza athu phila mwene mba a fwa. ³⁴ Athu a vutudile egi : Ta tangele mu mikanda ya shigo egi Kilisto mba u jinga mvula nu mvula. Phila khi udi mu zwela egi : " Muna Muthu mba udi mu tuphudiya haha ha mavu ha mu twala gosa?" Muna Muthu mwene nanyi ?" ³⁵ Yesu wa a lezele egi : " Mwanya udi mu katshi dienu tangwa gabiyo. Enwe wendenu tangwa mudi mu mwanya, mukunda phipha gu mi bwila ndo. Muthu yonu udi mu wenda mu phipha gwa nu jiya go guma adi muya. ³⁶ Tangwa mudi nu mwanya, mu kwikila gu mwanya wene mukunda mu kituge ana a mwanya." Tangwa Yesu a zwelele ndaga jiene gwa suga, wa vutugile muya mudi swega gwa leha. ³⁷ Ata Yesu wa kitile idimbu ya vula gu twama diawo, ene a mu kwikile go ³⁸ mukunda ndinga ya zwelele profeta Yezaya ilungisame, mu phila a zwelele egi : "Fumu, nanyi wa kwikile gu sango yetu ? Gwa nanyi koko dia Fumu dia tuphudiye ?" ³⁹ Mukunda nu nganyi, a kwikile go gu ndaga Yezaya a zwelele nji egi : ⁴⁰ "Wa a shiyile meso, nu gu akolesa mitshima, mukunda mba a mone nu meso, nu gu jiya mayele ha gu balula mitshima yawo, mba eze a vutuge, mba a abelule." ⁴¹ Yezaya wa zwelele ndaga jiene, mukunda wa monele lukumu lwa Yesu, enji wa zwelele mukunda nu mwene. ⁴² Lulu ngagi, ma fumu a vula a kwikile gwa Yesu; uvi mukunda nu afalisaye a khalele mudi swega ha gula gukatudiya ndo mu inzo ya isambu. ⁴³ A khalele mu tshigina khunga jia lukumu jia athu; uvi jia lukumu lwa Nzambi ndo. ⁴⁴ Yesu wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi : "Yonu udi mu ngu kwikila, gwa shi go mu kwikila gwa eme phamba, udi mu kwikila nu gwa muthu yonu wa ngu tumile, ⁴⁵ enji yonu wa ngu mona wa mona yonu wa ngu tumile. ⁴⁶ Eme nge jile ole mwanya haha hoshia mavu, mukunda yonu mu kima wa nu ngu kwikila a begi go mu phipha. ⁴⁷ Gula muthu udi mu vwa malongi ami, uvi gwa

nu a salela go, ngu shi mu mu sambesa go; mukunda nge jile go ha gu sambesa athu a ha mavu, uvi ha gu a gulusa.⁴⁸ Yonu wa ngu tuna gami, nu gu konda gu kwikila gu malongi ami, gudi nu nzuji mu moshi mba udi mu mu sambesa : malongi nga longele ene mba a mu sambesa mu gilumbu gia suga. ⁴⁹ Mukunda eme nga nu zwela go mu luzolo lwami. Khanda iko, idi Tata yonu wa ngu tumile, mwene wa ngu hwile giyega gia gu zwela ndaga jinyi ngudi mu zwela. ⁵⁰Ngudi mu jiya egi shigo yenji idi monyo wa mvula nu mvula ; hene ndaga ngudi mu zwela, ngu mu ji zwela mu phila Tata a ngu lezele ha gu zwela ."

Chapter 13

¹Gu twama fete ya phaka iyandige, Yesu wa jiyile egi tangwa diene dia lungile ha gu katuga ha mavu mukunda nu gu vutuga gwa Shenji. Mu phila a tshiginile athu enji a kima wanyi a khalele hoshia mavu, mwene wa a tshiginile nu ha suga.² Henyanyi, diabulu wa khalele wa ngiidisa gale mu mutshima wa Yudasi Isikaliote, muna Simoni ngindu jia gu yegula Yesu.³Yesu wa jiyile egi Shenji wa mu hwile giyega gia ima ikima ha mago enji, enji wa katugile gwa Nzambi mba udi mu vutuga gwa Nzambi.⁴ Wa zugile gu mesa a khalele mudia wa katudile mulele wenji. Gu nyima zudile gitemba gia mulele wa sudigile ha luketo.⁵ Wa mbile meya ha longa wa yandigile gu wova malu a alongogi enji nu gu a dipha nu gitemba gia mulele wunu a jitshigile ha luketo.⁶Wa kumile gwa Simoni Petelo, hene Petelo a mu lezele egi : "Fumu, u mu ngu wova malu ?" ⁷ Yesu wa mu vutudile egi : "Ushi go mu jiya ndaga yiyi ngudi mu kita lulu ngagi, uvi mba udi mu ijiya gu twama. ⁸Petelo wa mu lezele egi : " Ushi mu ngu wova go malu." Yesu wa mu vutudile egi : " Gula nga gu wovele go malu, mba ushi mu zula go ata ga kapho gu khanda wami. " ⁹Simoni Petelo wa mu lezele egi : "Fumu u ngu wovi kaka malu, uvi u mu ngu wova nu mutwe."¹⁰Yesu wa mu vutudile egi : " Muthu yonu wa zwa meya mwila ukima gwa shi go nu funu ya gu wova go nji malu mukunda mwila wenji udi gale wa phelegeta. Enwe mudi mwa phelegeta, uvi ishi go khungienu akima." ¹¹(Yesu wa khalele mu jiya nanyi mba u mu yegula; hene a zwelele egi : "Mushi go khengienu akima mwa phelegeta. "¹²Tangwa yesu a manesele ha gu a wova malu, wa zudile milele yenji, wa vutugile ha mesa enji wa zwelele egi : " Enwe mudi mu jiya ndaga yinyi nga mi kitile ? ¹³Enwe mwa nu ngu tamega egi : " Fumu " nu Longi " mwa nu zwela masonga mukunda ngudi ya masonga Fumu nu Longi. ¹⁴ Gula eme Longi nu Fumu nga mi wova malu, enwe mwa fete gudi wova malu mu katshi dienu mukunda eme nga mi leza mbandu ¹⁵mukunda mba mu khale mu kita phila nga mi kita. ¹⁶Mu masonga ,masonga, ngu mu mi leza egi, muthu wa gisalo gwa shi wa balege go fumu wenji wa gisalo, nga yonu wa tumiya a khale wa balega muthu yonu wa mu tumi. ¹⁷Gula mudi mu jiya ndaga yene, mudi nu lusagumunu kaka gula mudi mu salela ndaga yene. ¹⁸ Nga zwelele go ndaga yene mukunda nu athu akima, uvi ngudi mu jiya athu wanyi nga phonele (nga zwela nganyi mukunda ndaga jia sonegeye mu mikanda ji lungisama) : "Yonu udi mudia dipha diami mba udi mu tuphula gidiatelo gienji ha gu ngu yegula."¹⁹Lulu ngagi ngudi gu mi leza gu twama ndaga jiene ji salame mukunda gilumbu mba ji bwa mba mu kwikile egi ngudi yonu ufeto khala. ²⁰Mu masonga, masonga, ngu mu mi leza egi, muthu yonu wa ngu yamba, wa yamba yonu nga tuma, enji wa yamba yonu wa ngu tumile. "²¹Tangwa Yesu a zwelele nganyi, pheve yenji wa bwile tunga-tunga wa tele gimbangi egi : " Mu masonga, masonga, ngu mu mi leza egi, mu moshi mu katshi dienu wa ngu yegula." ²² Alongogi adi talele ene nu ene, nu gudi hula egi nanyi Yesu adi mu zwelela. ²³Mulongogi mu moshi, yonu Yesu a khalele mu tshigina, wa khalele wa shiuga ha thulo ya Yesu gu mesa. ²⁴ Simoni Petelo wa kitile gidimbu gwa longogi mwene wa mu hudile egi: " Tu leze nanyi Yesu adi mu zwelela. "²⁵ Mulongogi mwene wa shiugile ha thulo ya Yesu wa mu hudile egi : " Fumu, muthu mwene nanyi?"²⁶Yesu wa vutudile egi : " Yonu nga mbo hwa gitshidi gia dipha nga bonda mu meya mwene. " Tangwa a bondele dipha mu meya, wa hwile Yudasi Isikaliote, muna Simoni Isikaliote . ²⁷Gu nyima dia gudua dipha, Satana wa ngidile mu mutshima wa Yudasi. Yesu wa zwelele nji egi : " Ndaga wa tshigina gu kita, i kite mu phushi-pushu. "²⁸Ata muthu mu katshi diawo a khalele gu mesa wa jiyile gikuma Yesu a mu lezele nganyi. ²⁹Alongogi ako a yindudile egi, mukunda Yudasi udi muthu udi nu giyega gia gu bumba sandugu ya mbongo, hene Yesu a mu leza nganyi egi : " Sumba ima tudi nayo funu mukunda nu fete." Ako a yindudile egi Yudasi udi ne ya guhwa a sugami nga ndambu ga ima. ³⁰Tangwa a zudile dipha, Yudasi wa zogege mbala imoshi ha guya. Ya khalele mu phipha. ³¹Tangwa Yudasi a zogege muya, Yesu wa zwelele egi : " Lulu ngagi Muna-muthu udi mu zula lukumu enji Nzambi wa zula lukumu gwa mwene. ³²Nzambi udi mu mu hwa lukumu gwa mwene ha khenji, udi mu mu hwa lukumu kaka lulu ngagi. ³³Anami a mitumba, ngudi n'enu kaka tangwa gabiyo. Mba mudi mu ngu kamba, mu phila nga ba lezele ba yuda " hama ngudi muya, mba mushi mu kuma hene go" lulu ngagi ngu mu mi leza nji nu enwe. ³⁴Ngu mu mi hwa shigo imoshi ya pha egi, khalenu mudi tshigina mu katshi dienu mu phila nga mi tshignile ; hene mu khala mudi tshigina mu khatshi dienu. ³⁵ Nganyi, athu a ha mavu mba a jiyya egi mudi mwa alongogi enu, gula mudi mu di tshigina mu katshi dienu. "³⁶Simoni Petelo wa mu hudile egi : " Fumu, gwi udi muya ?" Yesu wa mu vutudile egi : " Guma ngudi muya, wa jiyile go gu ngu hata lulu ngagi, uvi mba udi mu ngu hata gu twama." ³⁷Petelo wa mu lezele egi : " Fumu, mukunda nu ikhi nga jiyile go gu hata lulu ngagi ? Mba ngudi mu hana monyo wami gwa eye." ³⁸Yesu wa vutudile egi : " Mba udi mu hana monyo waye gwa eme ? Mu masonga, masonga ngu mu gu leza egi, kolombolo dia mbo dila go gu twama eye u tune mbala ji tatu egi u ngu jiya go."

Chapter 14

¹Mutshima wenu uzudi phashi go. Kwikilenu gwa Nzambi, kwikillenu nji gwa eme. ²Mu inzo ya Shami ifundo ya gu khala idi ya vula. Gula nga ishi go nganyi, nga nga mi lezele, mukunda ngu muya ha gu mi londela hama ha gukhala. ³Gula ngaya ha gu mi londela hama ha gu khala, mba ngudi muza ha gu mi zangula mukunda hanyi nga mbo khala, enwe nji mu khale hene. ⁴Mudi mu jiya njila yinyi ngudi muya. "Thoma wa lezele Yesu egi : " Fumu, tu shi mu jiya go gwi udi muya ; phila khi twa jiya gujiya njila ? " ⁵Yesu wa mu lezele egi : " Eme, ngudi nga njila, masonga , nu monyo; gushi go nu muthu wa jiya guya gwa Tata konda gu balega gwa eme. ⁷Gula mwa ngu jiya, mba mudi mu jiya Shami; katuga tangwa didi mwa mu jiya enji mwa mu mona. " ⁸Filipo wa lezele Yesu egi : " Fumu, tu leze Tata, nganyi tu khale na yo mu katshi dietu. " ⁹Yesu wa mu lezele egi : " Nga khala n'enu tangwa dia vula uvi mwa ngu jiyile go ti nu lulu ngagi, filipo ? Muthu yonu mu kima wa ngu mona, wa mona Tata; Phila khi wa jiya gu zwela egi, " tu leze Tata. " ¹⁰Enwe mushi go mu kwikila egi, ngudi mu katshi dia Tata, Tata nji udi mu katshi diami ? Ndinga ngudi gu mi leza, jia nu katuga go mu giyega giami ha khami ; uvi, idi Tata yonu wa nu jinga mu katshi diami udi mu kita gisalo Gienji. ¹¹Ngu kwikilenu egi, ngudi mu katshi dia Tata, Tata nji udi mu katshi diami ; nga ndo ngu kwikilenu mukunda nu isalo yami. ¹²Mu masonga, masonga, ngu mu mi leza egi : " Yonu udi mu ngu kwikila, mba udi mu kita ima yinyi nga nu kita, " mba udi mu kita ya balega gu koma mukunda ngudi muya gami gwa Tata. ¹³Nganyi ima ikima mudi mu lomba mu jina diami , mba ngudi mu ikita mukunda Tata a zule lukumu gwa Mona. ¹⁴Gula mwa lomba gima gi kima mu jina diami, mba ngudi mu gi kita. ¹⁵Gula mwa nu ngu tshigina, mu khala mu hata shigo jiami. ¹⁶Nganyi mba ngu bondila Tata, ha gu mi tumila muthu muko wa guza mu mi katula uhote, mukunda a khale mu katshi dienu tangwa dikima, ¹⁷Pheve ya masonga. Athu a ha mavu a jiyile go gu mu zula mukunda a shi mu mu mona nga gu gu mu jiya. Uvi enwe mudi mu mu jiya mukunda udi mu jinga n'enu enji mba ukhala mu katshi dienu. ¹⁸Mba ngu mi bembu go ha khenu; mba ngu muza mu vutuga ha gu mi sanga. ¹⁹Gwa bega tangwa ga biyo mba mu ngu monyi nji go, uvi enwe mudi mu ngu mona. Mukunda ngu mu jinga, enwe nji mu jinge. ²⁰Mu gilumbu giene mba mudi mu jiya egi ngudi mu katshi dia Tata, enwe mudi mu katshi diami, eme ngudi mu katshi dienu. ²¹Yonu mu kima udi mu hata shigo jiami nu gu ji salela, mwene yonu wa nu ngu tshigina; enji yonu udi mu ngu tshigina mba u tshiginiya gwa Shami, mba ngu mu tshigina nu gudi monesa mu katshi dienji. " ²²Yudasi (Isikaliote ndo) wa hudile Yesu egi : " Fumu, mukunda nu ikhi udi mudi monesa gwa etwe, uvi gu mavu akima ndo ? " ²³Yesu wa vutudile egi : " Gula muthu wa ngu tshigina, ufeto hata malongi ami. Shami mba u mu tshigina enji mba tudi muza gwa mwene nu gu jinga n'enji. ²⁴Yonu wa nu ngu tuna gwa nu hata go malongi ami. Malongi wanyi mwa nu vwa ashi ami go uvi adi a Tata yonu wa ngu tumile. ²⁵Ngu mu mi leza ndaga jiji, tangwa ngudi mu jinga mu katshi dienu. ²⁶Lulu ngagi, Muthu yonu wa nu katula athu uhote, (Pheve-Santu, yonu Tata mba a mi tumila mu jina diami) mba udi mu mi longa ndaga jikima nu gu mi leza ndaga jikima nga zwelele. ²⁷Nga mi bembela ngemba; nga mi hwa ngemba yami. Ngu shi mu mi hwa go mu phila mavu adi mu hana. Mutshima wenu ukhadi go mu gisagasaga nu guvwa woma. ²⁸Enwe mwa vile mu phila nga mi lezele egi : " Ngudi muya, mba ngu muza mu mi vutugila. " Gula mudi mu ngu tshigina, mba mu khala mu kiese mukunda ngudi muya gwa Tata, mukunda Tata udi wa ngu balega. ²⁹Lulu ngagi ngu mu mi leza ndaga jiene gu twama ndaga jiene ji salame mukunda mba mu kwikile tangwa mba ji salame. ³⁰Mba ngu zwedi nji go n'enu mwa vula, mukunda fumia mavu udi muza. Gwa shi nu giyega holo diami go, ³¹uvi mukunda mavu a jiye egi nga nu tshigina Shami, hene ngu mu kita kaka ndaga jinyi Tata a ngu hwile swa ya gu kita. Zugenu tu katuge haha."

Chapter 15

¹Nga mutshi wa bonga wa Vino Tata wami udi muthu wa nu sala mu gilanga.² Wa nu khesa thango jikima jia nu buta go mabundu enji gu londa thango jinyi jia nu buta mabundu, mukunda thango jiene ji bute mabundu a vula.³Mudi mwa gudi londa mwa bonga mukunda nu malongi nga mi longele egi.⁴Khalenu mu jinga mu katshi diami eme mu katshi dienu. mu phila luthango lwa jiyile go gu buta lwene ha khawo gula lu shi go lwa kangama nu mutshi wa vinu, nganyi mwa jiyile go gu buta mabundu gula mushi mwa kangama go nu eme.⁵Nga mutshi wa vinu, enwe mwa thango. Yonu udi mu katshi diami eme mu katshi dienji, wa nu buta mabundu a vula, mukunda gula ngu shi go mwa jiyile go gu kita ata gima.⁶ Gula muthu gwa shi go mu jinga mu katshi diami, mba u bishidiya mu phila luthango lwa wuma lwa nu bishidiya; gu nyima athu a nu nona thango jiene ha gu ji mba ha tshiya mukunda ji shidile.⁷ Gula mudi mu jinga mu katshi diami enji malongi ami adi mu katshi dienu, mwa jiya gulomba ima ikima mwa tshigina mba mudi mu izula.⁸Lukumu lwa Tata ludi mudi monesa mu phila mudi mu buta mabundu a vula enji idi mu leza egi mudi mwa alongogi ami.⁹Mu phila Tata a ngu tshigina, n'eme nga nu mi tshigina; enwe khalenu mu jinga mu katshi dia gu tshigina gwami.¹⁰Gula mudi mu hata shigo jiami, mba mudi mu jinga mu katshi dia gu tshigina gwami mu phila eme nga nu hata shigo jia Shami nu gu jinga mu katshi dia gu tshigina gwenji.¹¹ Nga mi lezele ndaga jiene mukunda kiese giami gi khala mu katshi dienu enji kiese gienu gi khale gia lunga.¹²Shigo yami idi, di tshiginenu mu phila nga mi tshiginile.¹³ Gu tshigina gwa kielega gudi gwa gu hana monyo gwa ma futa aye.¹⁴Mudi mwa ma futa ami gula mudi mu kita ndaga jinyi nga mi lezele. Mba ngu mi tamega nji go egi athu a gisalo, mukunda muthu wa gisalo gwa nu jiya go ndaga jia nu kita fumu wenji.¹⁵ Nga nu mi tamega egi mwa ma futa ami, mukunda nga mi lezele ndaga jikima nga vile gwa Shami.¹⁶Ishi go enwe mwa ngu phonele, uvi eme nga mi phonele nu gu mi tamega mukunda mu bute mabundu, enji mabundu enu a jinge mwa vula. Nganyi gima gikima mba mu lombamba mu jina diami, Tata mba udi mu mi hwa nagio.¹⁷Nga mi leza ha gu kita ndaga jiji mukunda mu khale mudi tshigina enwe nu enwe.¹⁸Gula mavu adi gu mi tuna mu feti jiya egi a ngu tunyile gu twama dia gu mi tuna.¹⁹Gula nga mwa khalele athu a ha mavu, nga mavu a mi tshiginile ole athu enji; uvi mukunda mushi go athu a ha mavu enji mukunda nga mi phonele go mu katshi dia athu a ha mavu, hene mavu adi gu mi menga.²⁰Mu khala mu yibuga ndinga yinyi nga khalele gu mi leza egi : " Muthu wa gisalo gwa nu balega go fumu wenji wa gisalo ." Gula a ngu monesele phashi, mba adi mu mi monesa n'enwe nji phashi; nga a hatele ndinga wami, nga mba a mu hata nji yenu.²¹Mba adi mu mi kita ndaga jia phila ikima mukunda nu eme mukunda ashigwa go mu jiya yonu wa ngu tumile.²² Gula nga nge jile go ha gu zwela, nga a salele go masumu; uvi lulu ngagi ashigwa go nu phila ya gulombamba khenda mukunda nu masumu awo.²³Yonu udi mu ngu tuna, udi mu tuna nji Shami.²⁴ Gula nga nga kitile go mu katshi dienu isalo yinyi ata muthu khanji a kita go, nga a kitile go masumu; uvi lulu ngagi a mona nu meso uvi adi mu ngu menga, nu gu menga Shami.²⁵ Ndaga jiji jidi mu salama mukunda ndaga jia sonegeye mu mikanda ji lungisame mu phila ya sonegeye mu mikanda ya shigo egi : " Adi mu ngu menga mu ndaga jia phamba ."²⁶Tangwa mba diza muthu yonu wa nu katula athu uhote, (yonu wa katugile gwa Shami Pheve ya masonga ya katugile gwa Tata), mba udi muta gi themwe giami.²⁷ Enwe nji mba mudi muta gi themwe giami mukunda mwa khalele mu katshi diami katuga ha luyandigu.

Chapter 16

¹Nga mi leza ndaga jiji ha gula gu bwa ndo.² Mba adi gu mi kaya mu jinzo jiawo jia isambu; mukunda mu tangwa didi muza konso muthu mba u mi shiya mba udi mu indula egi udi mu kitila Nzambi gima gia bonga.³ Mba a mu kita ndaga jiji mukunda a jiyile go nga Tata nga eme.⁴ Nga mi lezele ndaga jiji mukunda mu tangwa mba dila dia kuwa mukunda ndaga jiji ji salame, mba mu yibuge enwe ha khenu mu phila nga mi lezele. Nga mi lezele go ndaga jiene gu twama mukunda nga khalele mu katshi dienu.⁵ Nga vutuga gwa muthu yonu wa ngu tumile; uvi gushi go ata muthu mu moshi mu katshi dienu udi mu ngu hula egi: " Gwi udi muya?"⁶ Mukunda nga mi lezele ndaga jiji, uvi mitshima yenu idi ya zala nu gikenene.⁷ Ata nganyi, ngu mu mi leza mu masonga egi: " idi ya bonga gwa enwe ngu vutuge gami; mukunda gula nga yile gami go, muthu wa gu mi katula khenda mba gweji go gwa enwe; uvi gula nga vutuga, mba ngu mu mi tumila nenji.⁸ Tangwa mba eza, muthu mwene wa nu katula athu khenda mba udi mu mi leza Gifu gia ha mavu mu ndaga idi mu talela masumu, nu ndaga idi mu talela gununga nu gu sambesa _⁹ mu ndaga idi mu talela masumu, mukunda ashu mu ngu kwikila go; ¹⁰mu ndaga idi mu talela gu nunga mukunda ngu mu vutuga gwa Tata enji mba mushi mu ngu mona nji go;¹¹ mu ndaga idi mu talela gu sambesa, mukunda muna fumu wa haha ha mavu wa sambeseye gale.¹² Ngudi nu ndaga jia vula jia gu mi leza, uvi mba mu bagisa go ndaga jiene lulu ngagi.¹³ Hene, tangwa Mwene, Pheve ya kielega mba eza mu vutuga, mba udi mu mi twalesa mu masonga; mukunda mba udi mu zwelela kaka ndaga idi mu katuga gwa mwene ha khenji; uvi ndaga jikima adi mu vwa, mba udi mu ji zwelela, mba udi mu zwelela ndaga jinyi mba jiza.¹⁴ Mba udi mu ngu hwa lukumu, mukunda mba udi mu zula ndaga jidi mu ngu talela ha gu mi leza najio.¹⁵ Ima ikima ya Tata idi yami; hene ngu mu zwela egi Pheve mba idi mu zula ndaga jiami ha gu mi leza najio.¹⁶ Mu tangwa gabiyo, enwe mba mu ngu monyi nji go, gu nyima dia tangwa gabiyo nji, mba mudi mu ngu mona.¹⁷ Alongogi ako adi zwelele ene nu ene egi: " Ndaga jia phila khi adi mu tu leza egi: " Mu ga tangwa gabiyo mba mushi mu ngu mona go; mu ga tangwa gako nji mba mudi mu ngu mona, " mukunda ngu mu vutuga gwa Tata?"¹⁸ Adi zwelele egi: ndaga khi adi mu zwelela egi: " mu ga tangwa gabiyo?" Tu shi getu mu jiya go ndaga khi adi mu zwelela.¹⁹ Yesu wa jiyile egi adi nu funu ya gu mu hula miehu wa a lezele egi: " mu mudi hula mu ndaga nga katuga gu zwela egi: " Mu ga tangwa gabiyo mba mushi mu ngu mona go, gu nyima dia ga tangwa gako, mba mudi mu ngu mona?"²⁰ Mu masonga masonga, ngu mu mi leza egi, mba mudi mu dila nu gudi hwa phashi, uvi athu a ha mavu mba a khala mu kiese; enwe mu katshi dia khenda, uvi khenda jienu mba jidi mu kituga kiese.²¹ Mukwetu wa nu nu khala mu khenda gula tangwa dienji dia gu buta dia kuya mukunda nu guvwa phashi. Uvi gula wa buta mona, gwa nu yindula nji go phashi jienji mukunda nu kiese gia guza gwa mona haha ha mavu.²² Enwe nji, mudi mu khenda mu tangwa didi, uvi mba ngu mu mi mona nji; enji mutshima wenu mba udi mu khala mu kiese, gushi go ata muthu mba u mi katula kiese giene.²³ Mu gilumbu giene, mba mushi mu nu hula go ata mwehu. Mu masonga masonga, ngu mu mi leza egi, gima gikima mba mu lombaga gwa Tata mu jina diami, mba udi gu mi hwa nagio.²⁴ Ti nu tangwa didi khanji mu lombaga go ata gima mu jina diami; lombenu, enji mba mudi mu hwiya mukunda kiese gienu gi khala gia kuwa.²⁵ Nga mi lezele ndaga jiji mu phila egi mu konde gu bagisa, uvi mu tangwa didi muza ngu mu khala gu mi leza ndaga mu phila egi mu bagise uvi ngu mu mi leza jia Tata ha phelo.²⁶ Mu gilumbu giene, mba mudi mu lombaga mu jina diami ngu shi gu mi leza go egi ngu muya mu bondila Shami mukunda nu enwe;²⁷ mukunda Tata Mwene ha khenji wa mi tshigina mukunda mwa ngu tshiginile enji mukunda mwa kwikile egi nga katugile gwa Tata.²⁸ Nga katuga gwa Tata, nge jile haha ha mavu, ngu mu zwela nji mbala iko egi ngudi mu katshi dia gu katuga haha ha mavu ha gu vutuga gwa Tata.²⁹ Alongogi enji a zwelele egi: " Tala lulu ngagi udi mu zwela ha phelo; ushi nji go mu zwela mu gu tungagana go.³⁰ Lulu ngagi ta jiya egi wa jiya ndaga jikima, enji ushi gaye go nu funu muthu mu moshi a gu hule muhwu. Mukunda nu nganyi, ta kwikila egi wa katugile gwa Nzambi."³¹ Yesu wa a vutudile egi: " Mwa kwikila gia lulu ngagi?"³² Talenu, tangwa di muza, eya, diene dieza sha, mba mudi mu phanzeya, muthu nu muthu gu inzo yenji, mba mudi mu ngu bamba ha khami. Uvi eme ngu shi ha khami go Tata udi nu eme.³³ Nga mi lezele ndaga jiji mukunda mu zule ngemba mu katshi diami. Haha hoshia mavu mba mudi mu balega mu katshi dia phashi, uvi zulenu gikhesa; nga nungi mavu wawa."

Chapter 17

¹Yezu , gu nyima dia guzwele ndaga jinyi ja gaswe , wa tupudile meso gosa wazwele egie" Tata , tangwa dia lu , ngu , swangudisa munaye mukunda munaye agu swa ngudise " . ²Mutshindo wa muwhile gifumu hodia mvila ukhima mukunda nu guhana monyo wa mayilago gudi athu agaswe wa muwhile . ³Monyio wa mayilago mukunda athu agu jiye , ye nzambi mu moshi wa makhi dia yenu watumine , yesu - klisto . ⁴Nga gu swangudishile hadia mavu , nga manesele gisalo wa ngu while . ⁵Tangwedi , Tata nguswangudise gutwama diaye nu guswanguluga nga kalele nago gutwama usale ima ikhima . ⁶Nga jiyishile dijina diaye gudi athu a mavu wa ngu while . Akalele athu aye , eye hene wa ngu while nawo . a kwatele malongi aye . ⁷Tangwedi wowo a mu jiya egie ima ikhima wangu while imukatuga gudi eye . ⁸Mukunda nga alongele malongi wa ngu while . Ha azudile , nu gutaya egie nga katugile gudi eye nu eji eye wa ngutumine . ⁹Ngeni samba mukunda nu ene .Ngeni samba go mukunda nu mavu , ngeni samba mukunda nu athu wa ngu while , mukunda adi athu aye . ¹⁰Ima ikhima idi yami , idi nji yayen hene ima yaye idi yami . Ngeni kala nu guswanguluga . ¹¹Ngushi go mu lujingo lua ha mavu , ene adi athu a ha mavu , mukunda ngu mukatuga gudi eye . Tata wa longo a bambe mujina diaye , jina diwa nguwhile mukunda akale muthu mumoshi , masonga hangenyi eye nu eme mutshindo tudi hamoshi . ¹²Tangwa nga kalele nawo , nga abambele mukunda nu dijina diaye wangu while .Nga abambele ata muthu mumoshi mukatshi diawo gwa file go , kaka mu na muthu wa gumwanga , mukunda malongi a nzambi alungise luzolo luaye nzambi . ¹³Lulu ngu muza gudi eye , ngumu aleza ngaga jiji ha mavu mukunda akale nu guswanguluga mukatshi diwo . ¹⁴Nga awhile malongi a nzambi hene athu ha mavu a atunine gaho mukunda eshigo athu a makhedia ha mavu , masonga mukunda eme ngushi go muthu wa ha mavu . ¹⁵Ngushi mugu lombi go nyi eye wakatule hadia mavu , ngumu lombi nyi wabambe mukunda satana gua asumbi go . ¹⁶Mutshindo ngushi go muthu wa wa ha mavu , ene eshigo athu a hamavu go . ¹⁷Mu masonga a wove nu menga aye mukunda malongi aye adi masonga . ¹⁸Mukunda wa ngu tumile ha mavu eme ngumu atuma gudi eye . ¹⁹Ngumu di hana mukunda nu ene adi hane mukunda nu masonga . ²⁰Ngeni samba go kaka mukunda nu ene pamba . ²¹Mukunda nu wanyi agaswe enu ngu kwikila mu njila ya ndinga ya nzambi akale ha moshi hangenyi eye Tata udi nu eme , eme ngudi nu eye . Ngumu samba akale ha moshi mukunda athu ha mavu akwikile egie eye wa ngutumine . ²²Nga awhile guswanguluga guwa ngu while mukunda akale hamoshi ha ngeni eye nu eme . Tudi hamoshi . ²³Eme nawo , eye nu eme mukunda akale sha hamoshi mukunda akale muthu mu moshi , mukunda athu hamavu ajile egie eye wa ngutumine , wenu ngukumbula mu gutshigina umoshi nu ene . ²⁴Tata wanyi wa ngu while ngumu kumbula ene akale hama ngudi , amone khembo yo ngudi nayo inyi wangu while gu matwama usale athu aha mavu . ²⁵Tata wa khenda , athu ha mavu a gugihile go eme nga jihile , ²⁶athu wawa amujiye egie eye wa ngutumine nga alezele jina diaye , mba ngumu isale nji mukunda gutshigina guaye gudi eme gukale , nu gudi ene mukunda ngu kale nawo .

Chapter 18

¹Gunjima dia guzwela jindaga jinji , yesu wa zahugila gu samwa dia giwanda gia cedron guakalele gila nga gia kalele muya mungila nu alongogi enji . ²Yuda , ufelo diga yezu , wakalele mujiya hama hene a hakalele mungila yesu. ³Tanzwedi yuda , wayile nu masuta , nu mafumu awo atumiye gudi mafumu a leta nu afadisayo mu pipa nu minda nu minda , nu torches nu mata mukunda mu gakamba yezu. ⁴Yezu wa kalele mujiya ndaga jikhima jia kalele mubalega gu matwama , wa yile wa ahudile egie:" nanyi mu mukunda ?" ⁵Ene avutudile egie " yezu wa nazarete " . ⁶Yezu wa alezele egie "Ene yago " , yuda wa mudigile wa kalele nji hene . ⁷Yezu wa zwelele nji egie: ⁸Ngami leji gale nyi emeyogo " . Kana ya mukielega eme mu mukamba , bembenu athu wawa ako aye gawo. ⁹Ima yi yi ikhima imu balega idi mukunda na gulungisa luzolo lua nzambi: "Athu akhima wa ngu while , nga bidishile gami go ata muthu mimoshi . " ¹⁰Tangwedi simon piele wa kalele nu mupata (pogo) wadile wamona pashi jia kalele mu wiya yesu wa tupudile mapa hene abatudile malchus watshi wa madia yenu wakalele musadi wa fumu . ¹¹Lulu yezu wa lezele piele egie . "Vutula pogo mu gikhupa giayo! nga lendele gunwa go musangu uhu wa nguhu tata ?" ¹²tangwedi gibuga gia masuta nu kapitenu ga wo nu mafumu aba yuda akwatele yezu mu mukunda mu ngoji. ¹³Amu batele yudi fumu anne ukwa givaji gia caiphe wa kalele fumu mu givo gi nyi ; ¹⁴Mwene nji wa zwelele egie mwa bonga muthu mumoshi afwe ha gifundo gia athu avula. Wa lezele ajuda . ¹⁵Simoni piele wa labele yezu , nu mulongogi muko. Mulongogi mwene kalele gale mujiya gudi fumu munu , mwene ya ngidile nu yezu mu lupangi lupango . ¹⁶Simoni piele wa maganene genji honze ha mufulo wa lupango. Tangwedi mulongogi munu wa kalele mujihiya gudi fumu wa zoge mu solola nu mukhetu wa gisalo gumba fumu hene angidishile piele. ¹⁷Mkhetu munu wa hageye mulangidila ha mufi wa kudile piele egie " egie eye ndji udi mulongogi wa yezu , takale mugumona muwenda nji ? " piele wa mu while mvutu egi eme logami " . ¹⁸Athu a tupungu nu mafumu a masuta akalele a magana munolu muwota tshiya tua igiye mukunda gilumbu giene guma gwa kalele guhuma gua bole . Piele wa magenene na wo muwota tshiya. ¹⁹Fumu wa hudile muhi gudi yezu mukunda nu alongogi enji nu malongi enji hadia mavu. ²⁰Yezu wa mu vutudile egie: Nga kalele mulonga malongi ami gudi athu hapelo , mu jinzo - janzambi , mu mahunji a athu mu meso a ayuda , nga swegele ata gima go gudi athu. ²¹Mwene yesu wa hudile fumu munu egie:" Mukunda na khi eye umu nguhula mihi yangago? "mihi ya ye mwabonga uhule athu ahatele malongi ami. ²²Tangwa yezu a hanene mvutu inyi , fumu wa masuta mimoshi wa muwhile mbata imoshi ya ngolo , wa mu hula "egie pila ya guvutudila fumu mvutu yo ina?" ²³Yezu wa muvutudile egie : " kana nga zwedi mwabola , nguleza ngu zwela ikhi , kana nga hanyi mvutu ya bonga mukunda na khi wa ngu hua mbata ?" ²⁴Hene Anne atumine yezu wa gukanda gudi caiphe. ²⁵Piele wa kalele mowota tshiya umu mona ndaga jinyi , ezile a muhula egie : "Eye ushi go mulongogi wa yesu?" wa tunine genji wa zwele egie;" Ata hene a zonda lo?" ²⁶Musadi mu moshi wa fumu wa kalele sha malchus , piele abatudile watshi wa muhudile egie : "Ene nga kalele mu gumona nenji gu ilanga go?" ²⁷Piele watunine nji tangwa mwene suswa ya dilo dile mu makolombo. ²⁸Abatele yesu gudi caiphe , gunyima amubatele gudi gouverneur mu gikela na gikela . Atu nine gu gungila gumba gouverneur mukunda ale gudi waso majilo hagudia paques. ²⁹Fumu pilato wa zoge mu ahula egie : " Ikhi mweji mufundila muthu yogo? ³⁰Ayuda amu vutudile egie;" Nga muthu yogo alegukale muthu wa bola tambolo gumuhana go gudi eye. ³¹Pilato wa alezele egi:" Muzangulenu enwe hageni muye mu musambesa mu shigo yenu " . Ayuda a muvutudile egi: "shigo yetu ishi mu tutuma go gushiya muthu " . ³²Akalele muzwele ndaga jiji mukunda malongi a yezu alezele ndaga jia longele mukunda lufwa lua fete fwa mba azuge. ³³Tangwedi pilato wangidile nji gudi gouverneur , watamega yezu mu muhula egie " Eye udi totila ya ayuda ?" ³⁴Yezu wa nu vutudile egie : "eye umu nguhula muhi uhu kana ayuda agutumu gu nguhula ndaga jiji ?" ³⁵Pilato wamu vutudile egie:" Eme ngudi mu yuda ?" Athu a gikanda giaye gia ayuda nu , inganga - Nzambi agu hanene gudi eme mukunda ngugu sambesa , ndaga khi ya bola wasalele?" ³⁶Yezu wa mu lezele egi : " Gifumu giami gishi go gia hadia mavu nga gikale gia nganyi , alongogi nu athu enuva malongi ami ambolo lua mukunda ngule guhane ya lo gudi ayuda . Nu makhidia " gifumu giami gishi go gia hadia mavu " . ³⁷Pilato wa muhudile nji egie : " Gia makhidia udi wa todial ? " Yezu wamu vutudile egie : " Hangenyi umu zwela nyi ngudi nga totila mukunda nu gi totila nga butugile hene nji mukunda nu nganyi ngejile hadia mavu mukunda nu guhana gutemu gia masonga . Athu akhima adi nu eme , adi muvua dizwi diani nu malongi ami. ³⁸Pitato wamu hudile egie : " masonga adi ikhi ? " Gunyima dia guzwela ngago , wazogele honze muleza ayuda egie : " Nga monene gami go ndaga ya bola gudi muthu yogo " . ³⁹Mukunda nu ndaga jia mahamba enu , ngumu muhua muthu wa bologo yogo mukunda nu khinji ya paques. Tangwedi mu mukumbulanyi ngu muhue totshi la wa bayuda ?" ⁴⁰Ayandigile gumbo milolo , azwelegi : " yogo lo , tuhue barabbase ! " mukunda barabase wa kalele ilu dia kalele mutshiya athu.

Chapter 19

¹Nu pilatu wa zangula mutshi wa mumba . ²Masuta alonda wo gipu gia isongesa , ene a gi haga ha ludia mutwe wa yesu nu mulele wa gilema. ³A ile gudi mwene azwelegi: "Wa gilema , fumu wa ma juif" nu ene a mubetele nu mago wawo.⁴Gu ngima pilatu wa zoga nji wa zwelele gudi athu egi," tadi enu , nga mi batela muthu mwene hanze gudi enwe enwe mu mone egi nga mwene gami gubola gwa muthu yogo ngo". ⁵Hene yezu wa zoga ; wa kalele muya gipu gia isongesa ha ludia mutwe wenji nu mulele wa gilema .Pilatu wa zwela egi:"muthu mwene yogu !" . ⁶Ha mwene mambuta a mafuma a manganga nzambi nu mafumu ako ejile gudi yesu, Ene a zwelele mungolo nu nji azwelele egi" muhagenu ha mutshi wa gudikikisa , mu hage ha mutshi wa gudi kikisa : " Muzangulenu enue ha khenu mu muhage ha mutshi wa gu dikikisa nga mwenene gami egi wa shiyile ndo.⁷Ene a juif a kumbulula gudi pilatu : " tudi nu shigo yetu imu zwela egi afele gufwa mukunda wa dihagi mona ya Nzambi , " ⁸Pilatu wa dile wava nganyi , wa khalele nu woma wa vula. ⁹Wa vutuga nyi mu gumufundisa wa hule nji yezu : " Guwu muza ?,"lulu ngagi yezu nu gumuhwa ata mvutu ndo.¹⁰Pilatu wa mu hula egi : ushi mu nguhwa mvutu go? ushi mujiye egi ngudi nu ngolo ja gu mbemba nu giyega ja gu ubemba ? ¹¹yezu wa mvutudila egi : " ushi gaye nu giyega ha ludi mi khuta jiny ja gu hwile nzambi gosa guahwa , nzanyi muthu wa ngu hana gudi aye udi nu masumu.¹²Mu mvutu yuji, pilatu wa yandiga gu mu bemba , a juif a zwelele mungo egi " Gula wa bemba muthu yoga , ushi gaye futa dia cesargo.Muthu wa gaswe udi mudiha fumu ha khenyi wa bemba cesar" . ¹³Pilato wadile waba nganyi , wa bata yezu hanze hama , hamo ha kalele mutamegeya egi" ha gifundo gia gusambeseya mugi ebelo , " Gabbatna". ¹⁴Gia khalele gilumbu gia hule mulondeya paques , mu tangwa dia gisambano.Pilatu wa leza a juif."Tadienu , fumu wenu yowa!" . ¹⁵A zwelele mungolo : " Gundenu nawo gua leha , gindenu nawo gua leha ; muhage ha mutshi wa gudi kikisa ! "Pilato egi : " nga bendo hega fumienyu ya mutshi wa gudi kikisa ?" mafumu a manganga nzambi a kumbudile egi:" Tushi getu nu fumu muko go kaka cesar. ¹⁶Nganyi , pilato wa hwa yesu mukunda nu gumuhaga ha ludia mutshi wa gudi kikisa .¹⁷Gu ngima a zangwile yezu , a muzola hanze , wa bata dikulushi ha khenyi guma gia kalele mutomegeya egi" Khanda ja mbanga ja mutwe grane," mu gibeleyo amutamega egi " Golgotha." ¹⁸A hagele yezu ha ludia mutshi wa gudi kikisa nu athu ako muyadi yezu ha katshi , mutshu mumashi gu kogo wa tata muko gu kogo wa mama.¹⁹Pilato nji wa hagele ha ludia kulushi gidimbu gi moshi .Gia kalele gia gusonega egi: " yesu wa gu nazalethe , fumu wa a juif " . ²⁰Ma juif a vula a kalele mutanga gidimbu mukunda hama ha hagehe yezu ha ludia mutshi wa gudi gikesa ha khalele mu mvila mvila nu dimbo dia koma. Gidimbu gia kalele gia gudonega mu hebeleyo , mu latin nu mu grec.²¹Ma fumu a manganga nzambi a juif a zwelele gua pilatu egi : " usonega go egi" Fumu wa a juif " sanega egi , yago, ngayi wa zwedi egi : "ngudi fuma wa juif ." ²²Pilatu wa kumbulula : " gima gi nga sonega , nga gi sonega ."²³Gi ngima ha hagele yezu ha mutshi wa gudi kikisa , A zangwile milale yenji nu nyi a ikaphele mabugu awana bugu dimoshi mukunda nu suta dimoshi , nu dipiya dia mulele dimoshi a dimoshi , dipuya diene dieshi gutunga go, gu gosa nu hashi dia gumba musumu . ²⁴Nganyi a dilezele , yogu wa leza muko , wo yo gu wa leza muko . "Tu ba wula mulele go , kashi tu utelenu ye njige tu tale yombo khala wa nanyi ." ima wu ya hwile mukunda ima ya sonegeye mu mukanda ilunga : " A kapele nyi milele yami ha khao , nu ene abudila mulele wami njege. "²⁵²⁶Masuta akitile ima inyi.Gina yezu , phangia yezu wa mu khetu , madiya mukaja clopashi nu mariya magdala .A khetu wawa akalele mu mwilamwila nu kulushi dia yezu. Yezu wadile wa mona ginenji nu mulongogi uyakalele mutshigina mu mvila , mwene wa leza gimenji egi: " mukhetu tala munaye ! " ²⁷Gu ngima wa leza mulongoki egi:" Tala ginaye ! " mu tangwa dinyi mulongoki wa mukwata gu mago enji.²⁸Gu nyima dienji yesu, mukunda wajiyile egi ima imuya nugu heta gu suga ya gulungisa ima ya sanegeye , wa zwela egi: " luhungu lwa ngukwa . " ²⁹Longa di mashi dia matambe a bala dia zala dia hageye hene ; ene a mbile ginuga giene matombe abala a hagele gu mutshi a mu migile gu kano dienji. ³⁰Tangwa dia nule yesu matambe a bala , wa zwela egi:" gua hwa." mwene wa bumwishile mutue nu mwene wafwa .³¹Gu ngima a juif , gia kalele gilumbu gia gudilonda, gu suga ha gulegi mvila wenji unangi go ha ludia kulushi mu paso , poso yene ya kalele nu funu ya vila , alombebe gwa pilatu ha gubongela malu enji, nu nji ha gukatula mila ya . ³²Hene masuta ejile myu bogola malu a muthu wa hathomo , nu muthu wa giyadi a hageye nu yezu ha ludia mutshi na gudi kikisa . ³³A dile a heta hadi yezu, a mwenene egi wa figale genji mwaleha hene , ene nu gubogola malu enji ndo.³⁴Mu tangwa dinyi , suta dimoshi dia mutabola lupatshi tangwa diene dimoshi menga nu mega a zoga. Muthu wa mwenene wa lezele ako , ima ya lezele ako ya kalele ya kielega. ³⁵Mwene umujiya egi ima ya moni zwedi idi ya masonga ha gulegi nu enwe mu kwikile.³⁶Ima iyi ya bwile ha gulegi ima ya sonegeye mu mukanda wa nzambi ilunge : " Ata gifwa gienji gi moshi mba giboga go." ³⁷Ima iko ya sonegeye mu zwela egi:" mba mu trala mwene ya tobwele patshi.³⁸Gu ngima dia ima ya gaswe , yasefu w'arimathe , mukunda wa khalele mulongogi wa yesu , mu giswegi mukunda nu woma wa a juif , wa lombaa gwa pilatu ha guzangula mwila wa yesu . Pilato wa muhwene njila.Hene yozefi weza mu zangula mwila . ³⁹Nikodeme nji weza, mwene wa ale

gutuama mu phipha gwa yezu. Mwene wa bata ima ya gusombegesa nu mymhe nu aloes ulegi mikando kumi ya gilo.⁴⁰⁴¹Hene ene azangwile mvila wa yezu a ulangele milele ya lin nu ya aromate ulegi mu pila gao a juif mukunda no gu mufunda. Guma gwa hageye ya mutshiwa gudi kikisa gwa khalele mu gilanga , mu gilanga gia khalele nu majamo umoshi apha ata muthu mu moshi khandji a fundiya mwene go. ⁴²Mukunda mwa kalele gilumbu gia gudi longa mukunda nu a juif mukunda dijamo diakalele dia ukhete , ene a fundile yezu mwene.

Chapter 20

¹Mu gi khela gia gilumbu gia thomo gia phoso , ga phipha ga kalele nji gwene , ²Hene , a zudile phushi mu za gwe simoni phetelo nu mulongogi miko yonu Yezu a tshigile , enji a zwelele egi : " A katula fumu mu majiamo , tushi mu jiyago gwi a mu hagi." ³Hene , phetelo mu mulongogi muko a zogele muya gu majiamo . ⁴A ile mu phushi muya di awo akima , uvi yonu muko wa bagelele phetologu phushi , wa kumile muthu wa thomo gu majiamo . ⁵Wa shiwugile ha gu tala mu katshi ; wa monele milele ya gu tumbiga hoshi mu mavu , wi gwa ngidile go mu katshi. ⁶Simoni phetelo wa kumile gu nyima dienji mu ngidile mu katshi. Wa monele milele ya gu tu mbiga mu mavu . ⁷Nu (milele) gitemba ginyi gia hageye gu mutwe , gitemba gia kalele go hama ha moshi nu milele iko ya hageye hama hako . ⁸Hene , mu longogi muko , yonu wa kumile muthu wa thomo gu majiamo wa ngidile nu mwene ; wa monele hene a kwikile . ⁹Mukunda ti nu henyanyi a kalele mu jiya go ngada ja sonegeye ja kalele mu zwela egi Yezu , imba u mu futu muga gu lufwa . ¹⁰A longogi a vutugile mu jinzo jawo. ¹¹Uvi , mariya wa maganele honze , mudila . Tangwa a kalele mu dila , wa shiwugile enji wa kalele mu tala mu katshi dia wina dia majiamo. ¹²Wa monele ma wanyo muyadi a sudiga milele ila phe , mu moshi gu mutwe , muko gu malu hama ha hageye mwila wa yezu. ¹³A mu lezele egi : " mukhetu eye mukunda nu ikhi udi mu dila ? " wa vutudile egi : " mukunda a katula fumu wami , ngu shi mu jiya go gwi a mu hagi?" ¹⁴Tangwa a zwelele nganyi , wa balumugile wa mona Yezu wa magana mu malu , uvi jiyile go egi yagi Yezu . ¹⁵Yezu wa mu lezele egi : " mukhetu eye , ikhi udi mu didila? nanyi u mu kamba? wa kalele mu yindula egi muthu wa nu sala gisalo mu gilanga , hene a mu lezele egi ; "Fumu , gula eye wa mu katula , ngu leze gwi wa mu hagi , ngu ye ngu mu zule" ¹⁶Yesu egi : " maviya " wa balumugile enji wa zwelele mu ndinga yawo egi : "Rabbi" disongidila , "Longi". ¹⁷Yesu wa mu lezele egi : " u ngu kwati go , mukunda kanji ngu kanduya go gwa shami ; wi inda gwa aphanigami nu a leze egi nga kanduga gwa shami , udi shenu , nzambi wami udi nzambi wenu " ¹⁸Mavila wa magadala we jile wa leza alongogi egi : " Nga monyi fumu , " enji mwene wa ngu leza ndaga jiji. ¹⁹Mu gingweze gia gilumbu giene , gilumbu gia thomo gia phoso , mifulo ya gisaphaga gia kalele a longogi ya kalele ya gu kanga mukunda nu woma a kalele mu vwa mukunda nu ma yuuda , yezu we jile mudi monesa mu katshi diawo wa magana , wa a lezele egi : " Ngemba ikale mu katshi dienu " . ²⁰Tangwa a zwelele nga nyi , wa a lezele mago nu ji phanji" ²¹Yesu wa a lezele nji egi : ngemba ikale mu katshi dienu ! mu phila shami a ngu tumile , n'eme ngu mu mi tuma ." ²²Tangwa yesu azwelele nganyi gwa suga , mu phephe umoshi wa a phuphudile enji wa a lezele egi : " Zulenu pheve - santu. ²³Yonu mba mu lolula masumu , mbadi mu mu loluga , yonu mba mu tuna gu lolula , mba gwa lolula go". ²⁴Toma , mu moshi mu katshi dia kumi nu muyadi gwa kalele go tangwa yezu ejile. ²⁵A longogi ako amu lezele gu nyima egi : " Ta monyi fumu . " wa a lezele egi : " Gula nga monele go mago enji , nu hama ha khokheye sonzo enji gula nga mbile go munwe wami mu luphanji lwenji go , nga mbo kwikila gami". ²⁶Gwa bale gele ilumbu nana , alongogi a kalele nji monzo toma wa kalele hene mifulo ya gisapha ya kalele ya gu kanga , yesu wa monegele mu katshi diawo wa magana wa a lezele egi : " Ngemba ikale mu katshi dienu . " ²⁷Wa lezele toma egi : " phusa munwe u ngidise gu mago ami ; enji phusa koko diaye di ngidise mu phanji yami ; u kala go mwenya gu konda gu kwikila , uvi kwikila " . ²⁸Toma wa vutudile egi " fumu wani udi wa Nzambi wami". ²⁹Yesu egi : " Mukunda wa ngu mona , hene wa kwikila lusagumunu lu kale gwa athu wanyi a mu kwikila konda gu mona " . ³⁰Yezu wa kitile idimbu iko ya vula gu twama dia alongogi , idimbu yene ya sonegeye go gu mukanda wuwu; ³¹Uvi ngaga jiko jia sonegeye mukunda mu kwikile egi yesu udi kilisto , muna Nzambi , enji ha gu kwikila nganyi , mba mudi mu zula lujingu mu jina dienji

Chapter 21

¹Gunyima dia ndaga jiji, Yesu wejile nji mu gudileza gudi alongoki enji akalala gu khudia gizanga gia tiberiade . Talo mutshindo wa ile mu azogela: ²Simon pierre wa kalele Thomas wa kalele mutamegeya egie Didyme, Nathanael wa Cana egu Galileya , ana a Zebedeya , nu alongigi ako muyadi a Yesu . ³Simon pierre wa alezele egie"Ngaya gami muloga". Amulezele egie tshienu naye" Angidile mu watokene ayile , mu pipa inyi akwatele ata suyi imoshi go.⁴Guma guadle guakia amona Yesu gu khudia gizanga , ene amujile mwabonga go egie yenu . ⁵Hene Yesu a alezele egie : "mala na akweti, mudi nu gina gia gudia?". Ene a mu vutudile egie:" lo". ⁶Mwene wa alezele egie:" Mwenu lukonde gu kogo ya madia wa wato wenu , mumone , mu mukwata suyi jia file jia vula hene lukonde lua anemene gu guzole gonze.⁷Hene hanyi mulongoki munu Yesu akalele mutshigina mwa vula walezele piele egie "yogo Yezu tumu zuela nawo". Tangwa Simon piele evile egie yenu fumu Yesu wa zogeze gonze musudigo mulele, gunyima wa dibetega mukwawo. ⁸Alongoki ako akalele gonze ejile mu wato, mukunda akalele gualeha go, hangenyi mugitamino gia ba metre 100. ⁹Tangwa dia zogeze gonze, amonene tshiya twa makala tunu tua hageye jisuyi nu mapa . ¹⁰Atudile ,Yesu wa aleza egie:"Batenu ndambu ya suyi jimua kwata ". ¹¹Hene simon piele a ngidile mu wato , wa tulula lukondo nu 153 suyi jia koma , jiakinda gutanga jinyi jia zonda ,lukonde nu gubatuga lo. ¹²Mu tangwa diane Yesu wa aleza egie izenu tudie"petit dejeuner".ata mulongoki mumoshi wa gumu hula egie "eye nanyi " gua kalele go.Mukunda azile egie Yenu fumu yesu. ¹³Mwene wejile wa zangula mapa wa ahua nu suyi . ¹⁴Ya kalele mbala ya gitata gumonega gutwama dia alongoki gunyima ya guzuga gu lufwa . ¹⁵Gunyima dia petit dejeuner ,Yesu wa hudile simon piele , "Simon muna yowani , eye wenu gutshigina mwavula , gubalege wanyi enu ngutshigina ? Mwene egie "Eya , fumu,"eye umu jiya nyi ngeni gutshigina."Hene yesu a mulezele egie:"Disa ana menene ami ". ¹⁶Mwene wa muhidile ndji mbala ya giyadi:"Simon , muna a yowani, eye wenu ngutshigina ?". Piele wa mulezele egie " eya, fumu, eye umu jile nyi ngeni gutshigina ". Yesu wa mulezele egie " Bamba mameme ami". ¹⁷Yesu wa muhidile nji mbala ya gitatu : , "Simon , muna Yowani "Eye wenu ngutshigina ?" Piele wa vile gikenene mukanda nu ima wa kele mu muhuala Yesu ambala ya gitatu,"eye wenu ngutshigina ? Mwene wa mulezele egie : "Eye ujiwa ima ikima; Eye umu jile nyi nga gutshigina ". Yesu wa mulezele egie" Disa mameme ami ami ". ¹⁸Kielega , kielega ngumu guleza nyi , tangwa wa kalele mona mutumba wa kalele mudi sudiga mulele aye akaye nu nji wa kalele muya nu guwenda guma gukima gu wa kumbula. Tangwa mba ukola , mba umu kala musununa mago athu eka amu gusudiga mulele , ene mba akale mu gubata guma gukhima gi umu tuna nyi ngushi muya go."¹⁹Yesu wa wa kalele mu zwela ima iyi mukunda nu gujihisa athu egie mbandu ya lufwa khi piele mba awhile nzambi lukumo nu matondo .Gunyima dia guzwela ji ndaga jiji, yesu wa lezele piele egie:" Ngulabe". ²⁰Lulu piele wa balumile meso yunyima wa mona mulongoki Yesu akalele mutshigina mwavula, amuza nu gualaba . Wejile wa bwila Yesu ha mutshima tangua dia kelele mudia muingueze , wazuelele egie:"Fumu , muthu khi mba wahana gudi a mbenyi?" ²¹Piele wa monene hene azwela gudi Yezu egie : "Fumu ikhi mba usala muthu mwene ?"²²Yezu wa mu lezele egie : "kana nga kumbule nyi a jinga nu mutangwa nuba nguza muvutuga mu mbala ya giyadi , mukunda nakhi eye umu kumbula gungila ndaga yene? Ngulabe tshie" . ²³Lulu ngagi ngaga inyi wa wendele gudi athu akhima egie muthu mba ndiga yezu mba gueshi mufwa gendji go. Tangwedi yesu guazwele go gudi piele egie muthu mba ungudiga mba guafu genji go, wazwele egie kana nga kumbula inyi ajinga nu mutangwa mba unga zendji , eye umu ingila mukunda na khi?"²⁴Mulongogi mwene mumoshi mwene umu hana gitemu gia ndaga jiene , eya tu mu jiya nyi gitemu gienji gidi gia gielega . ²⁵Mukunda gudi nu ima iko ya vula Yezu asalele.Lulu nga ima inyi ikhima isonegeye , athu a hamavu ambolo kuwa go gu gutupula mukunda wene.

Acts

Chapter 1

¹Teyofile, gu mukanda wa thomo nga sonegele ndaga jikima Yesu a yandigile gu kita nu gu longa,² katuga gilumbu ginyi a kandugile gosa. Ya khalele gu nyima dia tangwa a hanele shigo ya Pheve-Santu gudi alongogi wanyi mwene a phonele, ³wanyi mwene adi monesele nu monyo gu nyima dia phashi. Mu ilumbu makumi iya wa khalele mudi monesa enji wa khalele mu longa mukunda nu Gifumu gia Nzambi.⁴Tangwa a khalele mu tagana n'awo, wa khalele mu a leza ha gukonda guya gwa leha nu Yelusalemi uvi ha nenga laji dia Tata mu phila a zwelele egi : " Mwa vile gwa eme egi ⁵Yowani wa khalele mu botiga nu meya uvi mba mudi mu botigiya gu Pheve-Santu mu ilumbu ga ndambu."⁶Tangwa a khalele hama ha moshi a mu hudile egi : " Fumu, keti idi mu tangwa

didi wa mbo za ha guhaga Gifumu gia Isalele mu ndonga ?" ⁷Wa a lezele egi : " Ishi go gwa enwe ha gu jiya tangwa nga sungi yinyi Tata a hagele mu ufumu wenji . ⁸Uvi enwe mba mudi mu zula ngolo, tangwa Pheve-Santu mba eza mu mi bulumugila enji mba mudi mu khala ma themwe gu Yelusalemi gu Yudeya ikima gu Samaliya, nu gu suga ya mavu akima . "⁹Tangwa Yesu a manesele gu a leza ndaga jiene, mu phila a khalele mu tala gosa, wa kandugile mu tuta di moshi dia mu swegele gu meso awo. ¹⁰Tangwa a khalele mu tala gosa mu mbala imoshi, athu mu yadi a sudiga milele ya phembe ejile mu a phusana . ¹¹A zwelele egi : " Enwe, athu a gu Galileya, mukunda nu ikhi mwa bega mu tala gosa ? Yesu yogu wa kanduga gosa, mba udi muza mu vutuga giteso gi moshi mu phila mwa mu mona mu kanduga gosa . "¹²Hene a vutugile gu Yelusalemi ha gu katuga gu mulundu wa mitshi ya ba olivie, mulundu unu udi phene-phene nu Yelusalemi, ha gitamina gia gilumbu gi moshi gia gu wenda. ¹³Tangwa a kumile, a kandugile gu sugu ya gosa, gunu a khalele mudi bungisa mbala nu mbala. A khalele, Petelo, Yowani, Yakhobo, Andele, Filipo, Thoma, Bartelemi, Matayo, Yakhobo muna Alfe, Simoni muthu wa gikhesa, Yude muna Yakhobo. ¹⁴A khalele khungi'awo akima muthu mu moshi enji mu kanga mutshima mu katshi dia isambu, nu akhetu wawa, Mariya gina Yesu, nu aphanji'enji a mala. ¹⁵Mu ilumbu yene yinyi, Petelo wa zugile mu katshi dia aphanji, a khalele mu gimvuga athu khama imoshi nu makumi a yadi. Wa zwelele egi : " ¹⁶Aphanji, ya khalele mwa bonga ndaga jia sonegeye mu mikanda ji lungisame, mu phila Pheve-Santu a zwelele mu kano dia Davidi mu ndaga ya Yudasi, yonu wa lezele njila gwa wanyi a kwatele Yesu. ¹⁷Mukunda wa khalele mu moshi mu katshi dietu enji wa zudile ga gitshidi ga ndambu ya mabula a gisalo gigi. ¹⁸(magino muthu mwene wa sumbile gilanga nu lufutu lwa khabu enji, wa bwile nu mutwe mwene muthu wa thomo, mwila wenji wa batugile itshidi-itshidi. ¹⁹Ndaga yene ya jiyanele gwa athua kima katuga gu Yelusalemi gunu a hanele jina dia gilanga giene mu ndinga yawo egi : " hakeldama " disongidila egi : " gilanga gia menga . ") ²⁰Mukunda nu nganyi a sonegele mu mukanda wa khunga egi : Bembenu gilanga gienji gi kituge gia phashi, muthu gu jinga ndo mu gilanga giene. Muthu wekha a gi zule ha gu gi tala . "²¹Idi ya bonga, gwa muthu mu moshi mu katshi dietu yonu wa tu hatele tangwa dikima gu meso a fumu wetu Yesu a khalele mu katshi dietu ²²katuga mbotiga ya yowani ti nu gilumbu mwene a kandwishiye gosa mu katshi dietu, mu moshi katshi dia wanyi a khalele ba themwe a gufutumuga gwenji . " ²³A hagele gu ma twama athu mu yadi, Yozefi wa khalele mu tamegeya egi Barsaba enji Yusutus nu Matiasi. ²⁴A lombele Nzambi egi : " Eye Fumu, udi mu jiya mitshima ya athu akima, mu katshi dia athu wawa muyadi tu leze nanyi wa phona mu katshi diawo, ²⁵ha gu zula fundo mu gisalo dia bembele Yudasi yonu wa bolesele ha gu hata njila yenji. " ²⁶A budile ubwadi. Matiasi wa phonneye ha gu tangeya mu katshi dia atumwa kumi nu mumoshi.

Chapter 2

¹Mu gilumbu gia patekote, a khalele akima hama ha moshi. ²Mu mbala imoshi, a vile makelele a katugile gosa ole makelele a muphephe wa ngolo we jile muzala mu katshi dia gisapha ginyi a khalele. ³Ma ludimi a tshiya ejile mudi monesa mu phila ya tshiya enji a tulugile holo dia akima mu katshi diawo. ⁴Akima gawo a zalele nu Pheve-Santu hene a yandigile guzwela mu ndinga jiko, phila pheve ya khalele mu leza konso muthu ha guzwela. ⁵Mu tangwa diene gwa khalele nu ba yuda a khalele nu inzo gu Yelusalemi, athu a bonga mitshima a thotho ji kima a hoshia mavu. ⁶Tangwa makelele a zoge, athu ejile a vula mu katshi diawo a khalele mu yituga ha guvwa konso muthu mu zwela mu ndinga yenji. ⁷A khalele mu yituga nu gu zwela egi : " Mu masonga, ashi go athu a gu Galileya wawa adi mu zwela? ⁸Mukunda nu ikhi tudi mu a vwa, konso muthu mu zwela mu ndinga yenji ya gu butugila ? ⁹Enya gu persia, Medes, gu elamite, nu wanyi a nu jinga gu Mezopotami gu yudeya nu gu Kapadose, gu pont nu gu Aziya, ¹⁰gu frigi gu pamfili, gu Egipto nu gu gi junga gia gu lybia phene-phene nu sirene, nu nzenza jinyi jia katugile gu Roma, ¹¹Ba yuda nu wanyi a kitugile ba yuda tudi mu a vwa mu zwela mu ndaga idi mu talela ngolo jia isalo ya Nzambi. " ¹²A khalele mu yituga enji a bwile gisaga-saga nu gudi zwelele ene nu ene egi : "ikhi idi disongidilagia ndaga yiye ?" ¹³Uvi ako a khalele mu zwela egi : " adi a lauga matombe. " ¹⁴Uvi, Petelo wa zugile nu wanyi kumi nu mu moshi a taphudile ndinga ha gu a leza egi : " Enwe athu a gu Galileya, nu enwe akima a nu jinga gu Yelusalemi, jiyenu ndaga yiye, mu haga matshi mu ve ndaga ngudi mu zwela. ¹⁵Athu wawa a laugile go matombe mu phila mudi mu yindula, mukunda tudi mu tangwa dia tatu dia gilumbu. ¹⁶Uvi, talenu ndaga ya zwelele profeta Yowe : " ¹⁷Mu ilumbu ya suga, " Nzambi udi mu zwela egi : " Mba ngudi mu phanza Pheve wami gwa athu akima. Anenu a mala nu a akhetu mba a khala mu tendula ndaga jia gu twama. Anenu adi mu kula mba a khala mu mona ndaga gimona meso, athu a kolale mba a khala mu lota nzoji. ¹⁸Giteso gi moshi gwa athu ami a gisalo a mala nu a akhetu, pheve yami mba idi mu phanzana holo diawo enji mba a khala mu tendula ndaga jia gu twama. ¹⁹Mba ngu kita ndaga jia gu yituga gosa enji nu gu kita idimbu iko haha hoshia mavu, menga, tshiya nu mishi. ²⁰Tangwa mba di kituga phipha, ngonda mba ikituga menga, gu nyima gilumbu giami mba gidi muza, gilumbu gia koma gia Fumu. ²¹Hene konso muthu yonu mba u tanga jina dia Fumu mba udi mu guluga. ²²Enwe athu a gu Isalele, wvunu ndaga jiji : " Yesu wa gu Nazaleti udi muthu Nzambi a monesele mu katshi dienu mukunda nu ndaga jia koma nu jia guyituga, enji nu idimbu ya vula a salele mu ngolo jia Nzambi, mu phila mudi mu jiya enwe hakheni ; ²³mu mabanza a Nzambi, wa haneye gu mago enu enwe athu a bola mu phila Nzambi a kanele ndaga yene ha thomo, enwe mwa mu shiyile ha khulunji. ²⁴Nzambi wa mu zugishile gu lufwa, nu gu mu katula mu phashi jia lufwa, mukunda lufwa lwa khalele go nu phila ya gu mu kwata. ²⁵Mukunda Davidi wa zwelele mukunda nu mwene egi : " Nga monele Fumu gu twama diami, mukunda wa khalele gu koko diami dia gi tata, mukunda ngule gu nyigana ndo. ²⁶Hene mutshima wami udi mu kiese, enji ngu mu zwela nu kiese. Ata mwila wami wa gi muthu udi mu jinga mu gu haha mutshima. ²⁷Mukunda mba ushi mu bemba go monyo wami mu katshi dia lufwa, nu gu bemba mwila wa muthu waye u phole. ²⁸Wa ngu lezele njila jia monyo; mba udi mu ngu zalesa tangwa mba ngu khala n'aye phene-phene. " ²⁹A phangi, ngudi gu mi leza gu ndaga ya khakha wetu Davidi nu gutshigina; wa file enji wa fundiye, majiamo enji adi mu katshi dietu ti nu lulu ngagi. ³⁰Phila a khalele profeta, wa jiyile egi Nzambi wa tele laji nu gu batula giba egi mba udi mu haga ha Gifumu muthu mu moshi mu katshi dia athu a gikanda gienji. ³¹Wa jiyile ndaga yene ha gudiangela nu gu zwela mu ndaga ya talele gufutumuga gwa Kilisto : mwene gwa bembeye go mu galunga ga athu a fwa enji mwila wenji wa botomoge go . " ³²Yesu mwene; Nzambi wa mu taphudile, etwe akima tudi ta ba themwe a ndaga yene. ³³Mu phila mwene a taphudiye gu koko dia gi tata gia Nzambi, enji mu phila a zudile laji dia Pheve-Santu ya katugile gwa Tata, wa phanzele Pheve yene, mu phila mudi mu mona nu mudi mu vwa. ³⁴Mukunda Davidi gwa kandugile go gosa, uvi wa zwelele egi : " Fumu wa zwelele gwa Fumu wami egi, eye khala hoshi gu khanda ya koko diami dia gi tata, ³⁵ti nu tangwa mba ngu haga mbeni jiami goshia malu aye. " ³⁶Hene athu akima a gu Isalele mu jiya mwa bonga egi Nzambi wa mu hagele Fumu nu Kilisto, Yesu yonu mwa hagele ha khulunji. " ³⁷Tangwa a vile nganyi, a vile phashi gu mitshima yawo hene a zwelele gwa Piele nu gwa a thumwa ako egi : " Aphangi, ikhi tu kita ? " ³⁸Piele wa vutudile egi : " Balumunenu mitshima, mu zule mbotiga khungienu akima mu jina dia Yesu-Kilisto mukunda nu ndolula ya masumu enu, nganyi mba mu zule makapho a Pheve-Santu. ³⁹Mukunda laji didi mukunda nu enwe enji mukunda nu anenu, nu wanyi adi gwa leha, mu thalo ya vula mu phila Nzambi mba u a tamegele. " ⁴⁰Nu ndinga jiko jia vula, a tele gimbangi nu gu a longesa; a zwelele egi : " Di kulumusenu mu khugo yiye ya athu a bola. " ⁴¹A vile ndinga, hene a zudile mbotiga, mu gilumbu giene athu adi lundile mu mu tango wa athu giteso gia mafunda a tatu. ⁴²A khalele mudi kwatesa mu malongi a athumwa nu mu gimvuga, mu gudia mapha nu mu isambu. ⁴³Woma wa khatele muthu mukima, idimbu ya khumbwa ya vula ya salamele mu katshi dia athumwa. ⁴⁴Wanyi a khalele mu kwikila, a khalele mu jinga hama ha moshi, ima yawo ikima ya khalele ya gimvuga, ⁴⁵a

khalele mu diga ima yawo nu gudi kaphela mu katshi diawo akima, konso muthu mu giteso a tshigina.⁴⁶ Nganyi gilumbu nu gilumbu a khalele mu kita ndaga mu phila imoshi mu katshi dia inzo-Nzambi enji a khalele mudia mapha mu jinzo nu gudi kaphela madia nu kiese nu gudi bulumwisa mu mutshima,⁴⁷ a khalele mu kumisa Nzambi hene athu a atshiginile. Fumu wa khalele mu yiga thalo ya athu wanyi a gulushile gilumbu nu gilumbu.

Chapter 3

¹Gu nyima Piele nu Yowani a khalele muya gu inzo-Nzambi mu tangwa dia uvwa. ²Gwa khalele nu muthu mumoshi, wa butugile nu gifu mu kulu. Wa khalele mu bateya ilumbu ikima ha guza mu tuludiya ha mufulo wa inzo-nzambi unu wa nu tamegeya egi wa bongga; nganyi muthu mwene wa khalele nu phila ya gu lomba makapho a khenda gwa wanyi akima a khalele mu ngila mu inzo-nzambi. ³Tangwa a monele Piele nu Yowani a khalele muya mu inzo-nzambi, mwene wa a lombele makapho a khenda. ⁴Piele wa nu Yowani a mu talele sha mwa bongga hene a mu lezele egi : " Tu tale ". ⁵Muthu mwene wa a talele, nu ngindu jia gu hwiya gima gi moshi gwa ene. ⁶Uvi Piele wa mu lezele egi : " Ngu shi nu wolo go nga nu mbongo, uvi gima ngudi nagio, ngu mu guhwa nagio. Mu jina dia Yesu-Kilisto wa gu Nazaleti, wenda !"⁷Piele wa mu kwatele mu koko dia madia, wa mu zugishile, mu mbala imoshi malu enji a maganele, idiatelo yenji ya malu ya bwile ya ngolo. ⁸Mu thambo dimoshi, gikata gia zugile wa wendele ; wa ngidile nu Piele nu Yowani mu inzo-nzambi nu gu wenda, nu gu thenya nu gu kumisa Nzambi. ⁹Athu akima a monele egi udi mu wenda nu gu kumisa Nzambi. ¹⁰A monele egi ya khalele muthu yonu wa khalele tangwa dikima wa di tumbiga hoshi mukunda nu gulomba makapho a khenda ha mufulo wa inzo-nzambi unu wa nu tamegeya egi wa bongga; hene a yitugile ha gu mona ndaga ya salamele gwa gikata. ¹¹Mu phila mwene a khalele mu khulo ya Piele nu Yowani, athu akima ejile mu phushi ha gu mu sanga ha mufulo wa nu tamegeya egi wa Salomo nu gu yituga mwa vula. ¹²Tangwa Piele a monele nganyi, wa hudile athu egi : " Enwe athu a gu Isalele, mukunda nu ikhi mudi mu yituga ? Mukunda nu ikhi mudi mu haga meso enu gwa etwe, ha gu mona egi etwe ta kita ha gu wendesa muthu yogo mu giyega nu ufumu, nu khenda jietu ?"¹³Nzambi wa Abram, wa Izaki, nu wa Yakhobo, Nzambi wa a shetu, mwene wa hana lukumu gwa muthu wenji wa gisalo Yesu yonu mwa hanele nu gu tuna gu twama dia Pilato, tangwa Pilato a tshiginile ha gu mu bamba. ¹⁴Enwe mwa bishidile musantu, muthu wa masonga, mwa lombele ha gu mi bembela muthu wa nu shiya athu. ¹⁵Mwa shiyile Muna Fumu udi monyo, yonu Nzambi a zugishile mu katshi dia athu a fwa, etwe ta khalele ma themwe a ndaga yene. ¹⁶Lulu ngagi, mukunda nu lukwikilu mu jina dienji muthu yonu mudi mu mona nu mudi mu jiya wa zula ngolo mu jina diene. Lukwikilu lunu mwa haga mu jina dia Yesu lwene lwa muhwa ngolo mwa mona gu twama dienu. ¹⁷Lulu ngagi, aphanji, nga bagisa egi mwa kitile nganyi ha gukonda gu jiya, mu phila mafumu enu a kitile. ¹⁸Mu phila Nzambi a zwelele ndaga yene mu kano dia athu wanyi a nu tendula ndaga gu twama akima egi Kilisto mba udi mu mona phashi, ndaga yene ya lungisama. ¹⁹Balulenu mitshima, enji mu baluge mukunda a vanse masumu enu mukunda sungi ya gu hwima ya nu katuga gwa Fumu mwene ha khenji; ²⁰enji mukunda mwene wa tumile Kilisto yonu wa phoneye mukunda nu enwe, udi Yesu. ²¹Muthu mwene kaka gosa gu fete gu mu kwata ti nu tangwa dinyi ima mba i vutudiya mu phila Nzambi a zwelele mu kano dia ba profeta enji a ba santu a mu tangwa di kulu. ²²Moyize wa zwelele egi : " Fumu Nzambi mba udi mu zugisa mu katshi dienu Muthu wa nu tendula ndaga gu twama. Enwe mu fetu vwa ndaga ji kima mba a mi leza. ²³Mba imonega egi muthu mukima mba ula gu vwa ndo muthu mwene wa nu tendula ndaga gu twama mba udi mu shiyi mu kkatshi dia athu. "²⁴Eya, athu wanyi a nu tandula ndaga gu twama a yandigile gu zwela katuga mu tangwa dia Samwele nu wanyi a mu hatele a zwelele nji mukunda nu ilumbu yiyi. ²⁵Mudi mwa ana a athu wanyi a nu tendula ndaga gu twama, enji wanyi a gudi visa gunu Nzambi adi vishile nu a khakha jienu, mu phila Mwene a lezele Abram egi : " Ikanda ikima ya hoshia mavu mba idi mu zula lusagumunu mu njila ya munaye. "²⁶Gu nyima ya gufutumuna muthu waye wa gisalo, Nzambi wa mu tumile n'enji ha thomo gwa enwe mukunda nu gu mi sagumuna nu gu sagumuna wanyi akima a bembele isalo yawo ya bola.

Chapter 4

¹Tangwa Piele nu Yowani a khalele mu zwela nu athu, nganga-Nzambi nu tulagi twa inzo-nzambi ejile mu kuma nu ba saduse. ²A vile khabu mukunda a thumwa a khalele mulonga nu gu jiyisa athu mu ndaga ya gu futumuga gwa Yesu mu katshi dia athu a fwa. ³Hene a akwatele nu gu a ngidisa mu bologo ti nu mu gikhela gia gilumbu gia hatele mukunda gingweze gia bwile. ⁴Uvi athu a vula mu katshi diawo a vile ndinga yene a kwikile enji a mala wanyi a kwikile a khalele ha giteso gia mafunda a tano. ⁵Mu gilumbu gia hatele, mafumu awo, nu ma mbuta nu alongi a shigo adi bungishile gu Yelusalemi. ⁶Anna, fumu wa nganga-Nzambi, nu Kayifa, nu Yowani nu Alezandele nu wanyi akima a gikanda gia fumu wa nganga-Nzambi a khalele hene. ⁷A hagele Piele nu Yowani ha katshi-katshi diawo a yandigile gu a hula egi : " Mu ngolo nu jina dia nanyi mudi mu kita ndaga jiji ?"⁸Piele wa zalele nu Pheve-Santu wa a lezele egi : "Enwe mafumu a athu nu mambuta,⁹ gula mudi mu ngu hula mihu mu gilumbu gia magino mukunda nu ndaga ya bonga yinyi ta kiti gwa muthu mu moshi wa gikata, enji mudi mu tshigina mu jiye mu phila khi muthu mwene a baluga ?"¹⁰ Idi ya bonga enwe athu a gu Isalele mu jiye egi idi mu jina dia Yesu Kilisto wa gu Nazaleti, yonu mwa shiyile ha khulunji, uvi Nzambi wa mu zugishile gu lufwa; idi mu njila yenji muthu yogu adi wa magana gu twama dienu nu mwila wa bonga. ¹¹Yesu-Kilisto udi seso dinyi athu a khalele mu tunga a bishidile, uvi seso diene dia kitugile seso dia ha khangwila. ¹²Enji gu guluga gushi go mu njila ya muthu muko mukunda gushi nu jina diko gosa nga haha hoshi dia haneye mu katshi dia athu ha gu gulugila. ¹³hene a yitugile nu gu jiyaTangwa a monele egi Piele nu Yowani a khalele mu a leza ndaga nu gikhesa gi kima, a jiyile egi a khalele athu a phamba a konda gulunguga hene a yitugila nu gu yindula nu gu jiya egi Piele nu Yowani a khalele mu wenda nu Yesu. ¹⁴Tangwa a monele muthu yonu wa belugile wa magana n'awo, a monele nji go gima gia gu zwela. ¹⁵Hene gu nyima a hanele mukwala gwa alongogi ha gu zoga mu inzo yinyi a nu sambesa ndaga, hene a yandigile gudi hula mu katshi diawo. ¹⁶A zwelele egi : " Ikhi twa jiya gu kita athu wawa ? Mukunda a katuga gu kita gidimbu gi moshi gia koma, gia mbo jiyana gwa athu akima a nu jinga gu Yelusalemi ; twa jiyile go gu ituna. ¹⁷Uvi ha gula ndaga yeneile gu phanzana ndo mwa vula mu katshi dia athu, tu a leze ha gu konda guzwela gwa athu mu jina diene. " ¹⁸A tamegele Piele nu Yowani a a lezele ha gukonda guzwela nu gulonga mu jina dia Yesu. ¹⁹Uvi Piele nu Yowani a vutudile egi : " Batulenu ha khenu gula idi ya bonga gu meso a Nzambi ha gu mi lemvugila, tu tune Nzambi. ²⁰Uvi etwe, twa jiyile go gu tuna ha gukonda gu zwela ndaga yinyi ta monele nu ta vile. "²¹Gu nyima ya gu hwa Piele nu Yowani woma, a abembebe. Mukunda a khalele go mu mona ata gikuma gi moshi gia gu a hwila ndola ; enji mukunda athu akima a khalele mu hana lukumu gwa Nzambi mukunda nu ndaga jinyi jia salamele. ²²Muthu yonu wa belugile gu gidimbu gia khumbwa wa khalele nu mvula jia gu butuga jia gu balega makumi a wana. ²³Tangwa a abembebe, Piele nu Yowani a yile ha gudi mona nu athu awo, enji a ajiyishile ndaga mu phila mafumu a nganga-Nzambi nu mambuta a alezele. ²⁴Tangwa a vile nganyi, a tuphudile ndinga gwa Nzambi mu zwela egi : " Fumu, Eye wa salele gosa, mavu, nzadi nu ima ikima idi mu katshi diayo, ²⁵Eye nji mu njila ya Pheve-Santu wa zwelele mu kano dia muthu waye wa gisalo Davidi egi : " Mukunda nu ikhi ikanda ikima ya athu a masumu idi mu ndonga enji mukunda nu ikhi athu a yindudile ima ya phamba-phamba? ²⁶Mafumu a hoshia mavu akima adi bungishile hama ha moshi ha gu lwisa Fumu nu ha gu lwisa Kilisto. "²⁷Mukunda Elode nu Ponso Pilato adi bungishile nu athu wanyi a ikanda nu wanyi a gu Isalele ha gu lwisa Muthu waye wa gisalo wa bonga, Yesu, yonu wa kangudile mafuta. ²⁸Adi bungishile mukunda nu gu kita ndaga jinyi koko diaye nu mabanza aye a kanele ha gu kita gu matwama. ²⁹Lulu ngagi, tala phila adi mu tu hwa woma enji phila adi mu hwa athu aye a gisalo gikhesa gia gu longa ndinga yaye. ³⁰Mukunda tangwa wa mbo tuphula koko diaye ha gu belula; enji tangwa idimbu ya khumbwa nu ndaga jia gi yituga jidi mu salama mu jina dia musantu muthu waye wa gisalo Yesu . " ³¹Tangwa a manesele gusamba, hama hanyi adi bungishile ha nyiganele enji khungi'awo akima a zalele nu Pheve-Santu, a yandigile gu longa ndinga ya Nzambi nu gikhesa gikima. ³²Thalo ya vula ya athu wanyi a kwikile a khalele mudi bungisa mu mutshima umoshi nu monyo umoshi, enji ata nu muthu go wa khalele mu zwela egi ima yenji idi yenji ha khenji. Uvi a khalele mu haga ima yawo hama ha moshi. ³³Ya khalele mu ngolo jikima, a thumwa a khalele mu longa nu guta githemwe gia gufutumuga gwa Fumu Yesu, enji a zudile lusagumunu lwa vula mu katshi diawo. ³⁴Gwa khalele go ata nu muthu mumoshi mu katshi diawo wa khalele mu konda gima ; mukunda ima ikima a khalele n'ayo, ilanga nu jinzo a khalele mu diga nu guza mu bata mbongo jia ima iny a khalele mu diga ³⁵nu guza mu tulula mbongo jiene gu malu a athumwa. Ebuna a khalele mudi kaphela konso muthu mu phila a khalele nu funu yayo. ³⁶Yozefi, muthu wa gikanda gia levi, muthu wa gu shipre yonu wa hwiye jina gwa a thumwa egi Barnabasi (disongidila muthu yonu wa nu hwa athu gikhesa). ³⁷Wa khalele nu gilanga gienji gi moshi; wa gi digile, ebuna we jile mu bata mbongo wa ji tuludile gu malu a a thumwa.

Chapter 5

¹Hene muthu mu moshi, jina dienji Ananiasi nu mukajie'nji Safira, a digile ndambu yawo ya mavu, ²wa katudile mu giswegi ga ndambu ga mbongo gu nyima ya gu diga (mukajie'nji wa jiyile) hene ejile mu bata ga ndambu ga mbongo yinyi iko, wa tuludile gu malu a athumwa. ³Uvi Piele wa mu lezele egi : " Ananiasi, mukunda nu ikhi satana a gu ngila gu mutshima ha gu gu leza umbile Pheve-Santu mambo ha gu katula ga ndambu ga mbongo wa katuga gu diga gilanga giaye ? ⁴Tangwa wa khala khanji udiga go gilanga, keti gilanga giene gia khalele go giaye ? Mukunda nu ikhi ngindu jia bola jia ngila mu mutshima waye ? Wa dimbile go athu, uvi wa dimbi Nzambi." ⁵Tangwa a vile ndaga yene, Ananiasi wa bwile hoshi nu gufwa. Woma wa vula wa kwatele athu mukunda nu ndaga yinyi a vile. ⁶Ana amala ejile a kangele mvumbi ha milele, a yile mu ifunda. ⁷Giteso gia ma tangwa a tatu a balegele, mukajie'nji we jile mu kuma, gwa jiyile go ndaga phila jia balegele. ⁸Piele wa mu hudile egi : "Ngu leze gula mwa digi gilanga gienu mu thalo yiyi ?" Wa vutudile egi : " Eya, idi mu thalo yiyi. ⁹Hene Piele a mu lezele egi : " mukunda nu ikhi mwa di visa nu mulumi'aye ha gu dimba Pheve ya Fumu ?" Tala athu wanyi ayi mu funda mulumi'aye adi haha ha mufulo, adi mu gu zula ha gu gubata honze." ¹⁰Wa bwile, mu mbala imoshi nu gufwa, ana amala ejile mu mu sanga wa fwa ; a mu batele a yile mu mu funda phene-phene nu mulumi'enji. ¹¹Woma wa vula wa kwatele athu a dibundu, nu wanyi a vile yene. ¹²A thumwa a khalele mu kita idimbu ya khumbwa yavula mu katshi dia athu. A khalele muudi bungisa hama ha moshi mu mbanda nzo ya Salomo. ¹³Ata muthu muko gwa khalele go nu gikhesa gia guza mudi bungisa n'awo ; uvi a khalele mu a tshigina mwa vula. ¹⁴Thalo ya athu ya khalele mu yigama gwa Fumu, a mala nu akhetu a vula a kwikile. ¹⁵A khalele mu bata mbefo ha itanda ha gu a haga mu ma balabala mu ngindu egi tangwa Piele a mbo balega, givule gienji gi tshige athu a vula mu katshi diawo. ¹⁶Athu a vula a khalele mu katuga mu membo a mu khelelego ya Yelusalemi a khalele nji muza mu bata mbefu nu athu wanyi a khalele nu pheve jia bola, khungi'awo akima a khalele mu belulga. ¹⁷Uvi Fumu wa nganga-Nzambi nu mambuta a dibundu wanyi a kima a khalele n'enji (athu a gimvuga gia asaduse) ; a zalele nu giphi gwa a thumwa. ¹⁸A kwatele a thumwa ha gu a mba mu bologo. ¹⁹Uvi mu katshi dia phipha, wanjio wa Fumu wa kkangudile mifulo ya bologo, wa a zolele honze enji wa a lezele egi : ²⁰" Gindenu mu maganele mu inzo-Nzambi ; mu yandige gu longa athu ndinga ya monyo. ²¹Tangwa a vile ndaga yene, a yile mu ngila mu inzo-Nzambi mu gikhela, hene a yandigile gu longa. Uvi tangwa nganga-Nzambi ejile nu wanyi a khalele n'enji, wa tamegele gimvuga gia mambuta a athu a gu Isalele, hene a tumile masuta gu bologo ha guya mu kamba a thumwa muza nawo gu twama diawo. ²²Uvi tangwa masuta wanyi a yile, a sangele go athu mu bologo, a vutugile muza mu a leza egi : ²³" Ta sanga mifulo ya bologo ya gu kanga mwa bonga-bonga, enji athu a nu tala bologo a magana ha mufulo ; uvi tangwa ta kangula mufulo ; ta monele go ata muthu mu katshi. ²⁴Tangwa fumu wa inzo-Nzambi nu fumu wa nganga-Nzambi a vile ndaga yene a vile khabu jia vula mukunda nu ndaga yene nu gu yindula ndaga gubwa gu twama. ²⁵Hene muthu mu moshi ejile mu a leza egi : " Athu wanyi mwa mbile mu bologo, adi mu katshi dia inzo-Nzambi mu longa athu. ²⁶Hene fumu wa inzo-Nzambi nu tu lagi a yile mu a kwata gu konda gingolo-ngolo, mukunda a khalele mu vwa woma ha gukonda gu beteya gwa athu. ²⁷Tangwa ejile n'awo, a a hagele gu twama dia gimvuga. Fumu wa nganga-Nzambi wa a hudile ²⁸egi : "Ta mi tunyishile ha gu longa mu jina dinyi, uvi enwe mwa zalesa Yelusalemi nu malongi enu, enji mwa tshigina gu tu tuludila menga a muthu mwene. ²⁹Uvi piele nu alongogi a vutudile egi : " Etwe tu fetu lumvugila Nzambi athu ndo;" ³⁰Nzambi wa khakha jietu wa zugishile Yesu, yonu mwa shiyile ha mutshi wa magana. ³¹Nzambi wa mu hagele gu koko dienji dia gi tata ha gu khala Muna Fumu nu mugulushi ha gubata gu guluga gwa Isalele, nu gubata khenda jia masumu. ³²Etwe tudi ta matemu a ndaga jiene, phila imoshi nu Pheve-Santu ya haneleNzambi gwa wanyi a nu mu lemvugila. ³³Tangwa athu a gimvuga a vile nganyi a vile khabu jia vula a tshiginile gu shiya a thumwa. ³⁴Uvi mu falisaye mu moshi jina dienji Gamaliele, muthu wa longugile shigo, wa khalele mu hwiya lujito lwa vula gwa athu, wa zugile mu hana mukwala ha gu zola a thumwa honze tangwa di moshi. ³⁵Gu nyima wa a lezele egi : " Enwe athu a gu Isalele, salenu keba gu ndaga mwa tshigina gu kita athu wawa. ³⁶Mukunda gudi tangwa dimoshi ; Thedasi wa zugila ha gudi monesa muthu, hene gimvuga gia athu giteso gia khama ji wana, adi bungishile gwa mwene wa shiyiye, hene wanyi akima a khalele mu mu lemvugila a phanzeye nu gu moneseya phamba. ³⁷Gu nyima dia muthu yonu, Yudas wa gu Galileya wa zugile tangwa dia tangeye nu gu sonegeya athu, enji ndambu ya athu, enji wa bendele ndambu ya athu gu khanda yenji. Mwene nji wa shiyiye, wanyi akima a khalele mu mu lemvugila a phanzeye. ³⁸Lulu ngagi ngu mu mi leza egi, mu phusana nji go athu wawa, a bembenu tedie, mukunda gula ndaga yiyi adi mu kita idi mu katuga gwa athu, yene i mu bela. ³⁹Uvi gula idi mu katuga gwa Nzambi, mba mushi mu a nunga go ; jiyenu egi mudi mu lwisa Nzambi." Hene a tshiginile. ⁴⁰Gu nyima a tamegele a thumwa, gu nyima ya gu a beta, a a tunyishile ha gu zwela mu jina dia Yesu, hene a abembele muya. ⁴¹A zoglele mu katshi dia gimvuga nu kiesha

gu mona egi a moneye athu a kielega ha gu moneseya phashi mu jina diene. ⁴²Ilumbu ikima, a khalele mu balega inzo nu inzo nu gu ngila mu inzo Nzambi mu longa nu gu samuna ndinga egi Yesu udi Kilisto.

Chapter 6

¹Mu gilumbu giene tangwa thalo ya alongogi ya khalele mudi yiga, ba yuda wanyi a nu zwela gi greki a yandigile gubogutula ba yuda wanyi a nu zwela gi hebelo mukunda akhetu a mifidi a khalele go mu zudiya nu funu mu tangwa dia gu khapa madia.²A thumwa kumi nu muyadi a tamegele gimvuga gia alongogi a a lezele egi : " Ishi go ya bonga etwe tu bembe ha gulonga ndinga ya Nzambi mukunda nu guza mu kapha ima ha mesa. ³Phonenu, aphangi mu katshi dienu athu sambwadi a ifu ya bonga, a zala nu pheve, adi nu gingambi, twa jiya gu a haga ha gu kita gisalo giene.⁴ Mukunda etwe tu hatelele gisalo gietu gia gu longa ndinga, nu gu sambela."⁵Gimvuga gia athu a vile kiese ha gu vwa nganyi. Hene, a phonele Etienne muthu wa zala nu Pheve -Santu, nu Filipo, prokor, Nikanor, Timoni, Parmenasi , nu Nikolasi muthu wa gu Antiosi wa kitugile mu yuda.⁶ A kwikidi a batela athu ene gu twama dia a thumwa, ene a lombele Nzambi nu gu a haga mago.⁷Hene ndinga ya Nzambi ya khalele mu phanzana mwa vula enji thalo ya alongogi ya khalele mu kanduga mu phushi-phushi gu Yelusalemi. Nganga-Nzambi nji a lemvugile ha gu kwikila.⁸Hene Etienne wa zala nu khenda nu ngolo, wa khalele mu kita idimbu ya khumbwa ya vula mu katshi dia athu.⁹ Uvi athu ako a gimvuga gia inzo ya isambu inyi ya nu tamegeya egi inzo ya isambu ya athu wanyi a katugile mu gi higa gu Sirenia nu gu Alewandriya, nu ako a gu Silisia nu gu Aziya a bendumugile nu gu haga thembe nu Etienne.¹⁰Uvi a khalele go nu phila ya gu haga mutwe mukunda nu gi ngambi jinyi Pheve-Santu a khalele mu hwa Etienne ha gu zwela. ¹¹Gu nyima a yile mu bondila athu wanyi ako mu giswegi ha gu zwela egi : " Ta vi Etienne mu zwela ndinga jia gu shingana Moyize nu Nzambi."¹²A lezele athu, nu mambuta, nu alongi a shigo ha gu bendumuga nu guya mu funda ha gu samba n'enji, hene a mu kwatele ha gu mu bata gu twama dia gimvuga.¹³ A batele matemu a luvunu a zwelele egi : "Muthu yogu udi mu zwela ndinga jia bola mukunda nu hama hetu ha santu nu gu vweza shigo. ¹⁴Mukunda etwe ta mu vi mu zwela egi Yesu yonu wa gu Nazaleti mba umu phanza hama haha nu gu balula shigo jinyi jia tu longele Moyize." ¹⁵Wanyi akima akhalele hene mu gimvuga a hagele sha meso awo gwa mwene ha gu mu tala, a monele egi meso enji a kitugile ole a wanjio.

Chapter 7

¹Fumu wa nganga -Nzambi wa zwelele egi : "Ndaga jiji jidi jia masonga ?" ²Etienne wa vutudile egi : " A phangi nu a tata, ngu venu : Nzambi wa lukumu wadi monesele gwa shetu Abram tangwa a khalele gu mezopotami, gu twama aye ha gu khala gu sharani, wa mu lezele egi : " ³katuga mu dimbo diaye nu athu aye, uye mu dimbo dinyi nga mbo gu gu leza ha gu tunga. ⁴Hene a katugile mu dimbo dia Shalde ha guya mu tunga gu Sharani. Gunu gu nyima dia lufwa lwa Shenji, Nzambi wa mu batele mu dimbo udi mu jinga lulu ngagi. ⁵Gwa mu hwile go ata gima, nga nu ga gitshidi ga mavu ha gu hagela malu. Uvi wa mu hwile laji, (tangwa Abram a khalele wa konda mona) egi mba u mu hwa thotho ikima nu gwa athu a vumo dienji. ⁶Nzambi wa mu lezele egi, athu a vumo diaye mba a jinga mu tangwa di moshi mu gi higa, athu a mu membo ene mba a kituga ahiga, mba adi mu moneseya phashi mvula khama ji wana. ⁷ Nzambi wa zwelele egi, mba ngu mu sambesa athu a dimbo diene mba a khala ahiga, gu nyima mba a katuga mu dimbo diene muya mu ngu hwa lukumu hama hene." ⁸Hene a zengele nu Abram ndaga ya luyotisi, hene Abram a bwile sha Izaki yonu wa mbiye gu luyotisi mu gilumbu gia nana, Izaki wa bwile sha Yakhobo, Yakhobo sha a khakha kumi nu muyadi. ⁹A khakha, nu giphi gia vula a khalele nagio gwa Yozefi, a mu digile ha gu bateya gu Egipto, uvi Nzambi wa khalele n'enji, ¹⁰ wa mu salesele mu phashi jikima, wa mu hwile lukumu nu ungambi gu meso a faraon fumu wa gu Egipto. Faraon wa mu hwile giyega gia gu yala ima ikima ya gu Egipto nu gu yala jinzo jikima. ¹¹Nzala ya vula ya ngidile gu Egipto nu gu kanana; a shetu a monele go ima ya gudua. ¹² Tangwa Yakhobo a vile egi gu Egipto gudi nu ble ya vula, wa tumile a shetu mbala ya thomo. ¹³ Mbala ya giyadi, Yozefi wadi monesele gwa aphanji'enji; hene gikanda giawo gia jiyanele gwa faraon. ¹⁴Yozefi wa tumile aphanji'enji ha gu leza shawo Yakobo ha guza mu jinga gu Egipto, nu gikanda gienji jikima; athu makumi a sambwadi nu-a-tano mu gimvuga. ¹⁵ Hene Yakhobo a bulumugile gu Egipto. Gu nyima, mwene-ha-khenji nu a shetu a file. ¹⁶ A bateye gu Sishem, ha gu fundiya gu majiamo wanyi Abram a sumbile nu mbongo gwa ana a Amore gu Sishem. ¹⁷Tangwa dia laji dinyi Nzambi a waganele nu Abram dia kumile phene-phene, athu a vudile gu Egipto, ¹⁸ ti nu tangwa fumu muko a yalele gu Egipto; fumu mwene gwa jiyile go Yozefi. ¹⁹Fumu mwene wa dimbile athu etu nu guhwa a shetu phashi, mu phila egi a yandigile gu bishila ana a khalele mu butuga, mukunda ale gu jinga ndo. ²⁰Moyize wa butugile ha sungi yene. Wa khalele wa bonga gu meso a Nzambi, enji wa saseye kaka ngonda ji tatu mu inzo ya shenji. ²¹ Tangwa a bembeye, muna Faraon wa mukhetu wa mu zudile ha gu mu sasa ole mune'nji. ²²Moyize wa longeye mu mayele a athu a gu Egipto; wa khalele nu ngolo jia gu zwelele, nu jia isalo yenji. ²³ Tangwa a lungishile mvula makumi-a-wana wa yindudile mu ngindu jienji ha guya mu tala aphanji'enji, ana a gu Isalele. ²⁴Ha gumona muthu wa gu Isalele wa khalele mu hwiya phashi, Moyize wa yile mu mu ngidila ha gu mu salesa nu gu beta muthu wa gu Egipto. ²⁵Wa yindudile egi phangi'enji wa mbo bagisa egi mu koko dienji, Nzambi udi mu tshigina gu a salesa, uvi mwene gwa bagishile go ²⁶Gilumbu gia hatele, we jile nji mu vutuga gwa athu a gu Isalele wa a sangele a mu mana. Wa phagele ha gu a waganesa; wa a lezele egi : " Mala, mudi mwa aphanji; mukunda nu ikhi mu mu di kita gubola? ²⁷Uvi muthu yonu wa khalele mu kita phangi'enji gubola wa mu lutudile nu gu mu leza egi : "Nanyi wa gu haga nzuji mu katshi dietu ? ²⁸Keti wa tshigina gu ngu shiya phila wa katuga gu shiya muthu wa gu Egipto yonu hamene ?" ²⁹Ha guvwa nganyi, Moyize wa lengele. Wa yile mu jinga mu gi nzenza gu dimbo dia Madiani, gunu wa butile ana muyadi a amala. ³⁰Gu nyima dia mvula makumi-a-wana wanjio mu moshi we jile mu monana n'enji mu temu dia zala fufuta gu mulundu wa Sinayi mu katshi dia zenzi dia tshiya dia khalele mu lema mu gibunji gia mutshi. ³¹Moyize wa monele tshiya twene, wa yitugile ha gu mona ndaga yene, tangwa mwene a phusanele ha gutala, wa vile ndinga ya Fumu mu zwela egi : ³² "Eme Nzambi wa a shaye, Nzambi wa Abram, wa Izaki, nu wa Yakhobo." Moyize wa yandigile gu digima nu woma, phila ya gu taphula meso a tale gu thugu. ³³Fumu wa mu lezele egi : " Katula saphatu jiaye, mukunda hama haha udi, hadi ha santu. ³⁴Mu kielega nga mona phashi jia athu ami adi gu Egipto. Nga vi gu dila gwawo hene nge za ha gu a gulwisa. Lulu ngagi, nda; nga gu tuma gu Egipto." ³⁵Moyize yogu a mu tunyile, tangwa a zwelele egi : " Nanyi wa gu hagi nzuji mu katshi dietu ?" Mwene nzambi a tuma fumu wa gu a gulusa. Nzambi wa mu tumile mu njila ya koko dia wanjio yonu wadi monesele gwa Moyize mu gibunji gia tshiya. ³⁶Moyize wa a twamezele ha gu a Zola gonze ya Egipto, gu nyima ya gu kita idimbu ya khumbwa nu ndaga jia gu yituga gu Egipto nu gu muta wa mungwa-mungwa wa banga, nu mu temu dia zala fufuta mu mvula makumi-a-wana. ³⁷ Kaka Moyize mwene wa lezele athu a gu Isalele egi : " Nzambi mba u mi tumila profeta mu moshi mu katshi dia aphanji'enu mba ukhala wa ngu fwana." ³⁸Mwene muthu wa khalele mu katshi dia gimvuga, mu temu dia zala fufuta nu wanjio wa mu lezele ndaga gunu gu mulundu wa Sinayi. Mwene muthu wadi monele nu a shetu, muthu mwene wa zudile ndinga ya monyo ha guza mu tu leza. ³⁹ Muthu mwene, a khakha jietu a tunyile ha gu mu lemugila; a mu tunyile, enji mu mitshima yawo a vutugile gu Egipto. ⁴⁰Mu tangwa diene dinyi, a lezele Aroni egi : " Tu kitile ga nzambi ga gitege ga mbo tu twalesa. Mukunda nu Moyize yogu wa tu zola gu Egipto, tu shi getu mu jiya go ndaga ya mu

bwila . "Hene, a kitile ga gitege ga fwana muna ngombe a yandigile gu hana makapho, gwa gitege giene, nu guvwa kiese ha gu hwa lukumu gwa gima ginyi a kitile gu mago awo. Uvi Nzambi wa a zungile kunda, mwene wa a bembele mu sambele tu nzambi twa themwa jia gosa; mu phila ya sonegeye gu mukanda wa profeta egi : " Keti enwe mwa ngu hwile makapho a menga jia mbiji jia batudiye muminyo nu makapho ako tangwa mwa khalele mvula makumi-a-wana mu temu dia zala fufuta enwe ana a gu Isalele?⁴³ Enwe mwa tshiginile ga inzo ga thentha ga Moloki, nu gitege gia themwa ya nzambi Refani, itege inyi mwa kitile ha gu sambele; hene mba ngu mu mi bata gwa leha gu Babilonia."⁴⁴ A shetu a khalele nu ga inzo ga thentha ga khalele mu hana gi themwe mu katshi dia temu dia zala fufuta, mu phila Nzambi a hanele shigo tangwa a zwelele gwa Moyize, ha gu ga kita mu mbandu mwene a monele.⁴⁵ Ga inzo gene a shetu, mu gu katuga gwawo, a ga batele mu dimbo diawo nu Yosuwu. Ya khalele tangwa a khakha jietu a tambudile mavu a athu wanyi Nzambi a kayele gu twama dia a shetu. Ya bagele nganyi ti nu gilumbu ginyi Davidi, ⁴⁶ a monele khenda gwa Nzambi; wa lombele ha gu tunga inzo mukunda nu Nzambi wa Yakhobo. ⁴⁷ Uvi Salomo muthu wa tungile inzo mukunda nu Nzambi. ⁴⁸ Ata nganyi, muthu wa gosa gwa leha gwa nu jinga go mu jinzo jinyi jia tungiya gu mago a athu; mu phila mbikudi a zwelele egi; ⁴⁹ " gosa gudi kiti giami gia Gifumu, mavu adi hama hami ha gu haga malu. Inzo ya phila khi mwa jiya gu ngu tungila ? " Fumu udi mu hula egi, " hama hami ha gu hwimila hadi gwi ? ⁵⁰ Keti ishi go koko diami dia salele ima yiyi ikima ? "⁵¹ Mwa athu a shingo jia ngolo a konda gu mba mitshima nu matshi gu luyotisi, enwe mwa nu haga gingolo-ngolo ha gu lwisa tangwa dikima Pheve-Santu, mwa nu kita nganyi mu phila a shenu a khalele mu kita. ⁵² Mbikudi khi a shenu a monasele go phashi ? A shiyile mbikudi jinyi jia zwelele gu twama guza gwa muthu mu moshi wa kielega; lulu ngagi, enwe mwa mu yegudile, enji mwa mu shiyile,⁵³ enwe mwa hwiye shigo gwa ba wanjio, uvi mwa ji salele go . "⁵⁴ Tangwa athu a gimvuga a vile ndaga jiene, a namanele gu mitshima, adi sumanale mazo, a vile Etienne khabu. ⁵⁵ Uvi mwene wa khalele muthu wa zala nu Pheve-Santu, wa nongele sha meso enji ha gutala gosa, wa monele khembo ya Nzambi. Wa monele Yesu wa magana gu koko dia giyala dia Nzambi. ⁵⁶ Etienne wa zwelele egi; " Talenu, ngu mu mona gosa gwa kanguga, Muna Muthu wa magana gu koko dia giyala dia Nzambi. "⁵⁷ Hene athu a gimvuga a yandigile gu kabuga mu ndinga ya ngolo, nu gudi ngidisa minwe mu matshi, a yile mu mu bwila. ⁵⁸ A mu zolele mu dimbo mu ngolo, hene a yandigile gu mu kwemba maseso; matemu a tuludile milele yawo gu malu a mona yala mu moshi jina dienji Saulu.⁵⁹ Tangwa a khalele mu sonona Etienne maseso, mwene wa khalele mu samba Fumu egi ; " Fumu Yesu, zula monyo wami. " ⁶⁰ Mwene wa fugamele ha mabongo, wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi : " Fumu gu a tangela ndo masumu wawa. Tangwa a zwelele nganyi wa file. "

Chapter 8

¹Saulu wa kumbudile lufwa lwenji. Hene Kaka gilumbu giene ginyi wa yandigile guhwa athu a dibundu dia khalele gu Yelusalemi phashi jia vula; a Kilisto a kima a phanzanele mu katshi dia Yudeya nu gu Samaliya, kaka alongogi a dile gu mwangana ndo. ²Athu a mitshima ya bonga a fundile Etienne a khalele nji mu nyongamana Mukunda nu lufwa lwenji. Uvi ³saule wa salele gubola gwa vula gu dibundu, wa khalele mu balega gisapha nu gisapha mu zola athu mala nu akhetu ha guya mu amba mu bologo. ⁴Tangwa didi a kwikidi wanyi a mwanganele a yile mu longa sango ya bonga. ⁵Filipo wa bulumugile gu dimbo dia Samaliya muya mu longa malongi a Kilisto. ⁶Tangwa athu a vula a vile nu gu mona idimbu inyi ya khalele mu kita Filipino, a hagele munongo ha gu hata ndaga mwene a khalele mu zwela. ⁷A vula mu katshi dia wanyi a khalele nu pheve jia bola jia a zoge mu guya nu gu kabuga mu ndinga ya ngolo; enji athu a gimbeifu gia khonzo nu wanyi a malu a gifu a belugile. ⁸Hene kiese gia vula gia khalele mu katshi dia dimbo. ⁹Uvi gwa khalele mu katshi dia dimbo muthu mu moshi jina dienji Shimo, wa khalele ha thomo muloji; wa khalele mu yitugisa athu a gu Samaliya, wa khalele mudi haga munanga. ¹⁰Dimbo dikima dia Samaliya, alenge nu mambuta a khalele mu mu vila mwa vula; a khalele mu zwela egi : "Muthu yogu udi nu ngolo jia Nzambi, yonu udi mu tamegeya wa koma." ¹¹Athu a khalele mu mu vwa ndaga jienji nu mudi hula mukunda nu wanga wenji. ¹²Uvi tangwa a kwikile gu malongi a sango gudi Filipino, mu ndaga idi mu talela Gifumu gia Nzambi nu jina dia Yesu Kilisto, a zudile mbotiga, mala nu akhetu. ¹³Shimo mwene ha khenji wa kwikile; gu nyima ya gu zula mbotiga, hene a yandigile gu wenda nu Filipino enji tangwa a khalele mu mona ndaga jia gu yituga nu idimbu ya khumbwa, wa khalele mu yituga. ¹⁴Lulu ngagi, tangwa alongogi Wanyi a khalele gu Yelusalemi a vile egi dimbo dia Samaliya dia kwikile gu ndinga ya Nzambi, a a tumile Phetelo nu Yowani. ¹⁵Tangwa a kumile, a sambele Nzambi Mukunda nu ene, mukunda a zule Pheve-Santu. ¹⁶Mukunda ti nu mu tangwa diene dinyi, Pheve-Santu ya khalele khanji ibulumuga go mu katshi diawo; a khalele a katuga gu zula mbotiga kaka mu jina dia Fumu Yesu. ¹⁷Hene Phetelo nu Yowani a a hagele mago, gu nyima a zudile Pheve-Santu. ¹⁸Tangwa Shimo a monele egi Pheve-Santu ya bulumugile tangwa a longogi a khalele mu haga mago, mwene wa a hwile mbongo. ¹⁹Wa zwelele egi : " Ngu hwenu gio n'eme ngolo jiji mukunda yonu mu kima nga mbo haga mago a zule Pheve-Santu." ²⁰Uvi Pheve wa mu vutudile egi : " Bemba mbongo jiaye gi fwe n'eye, mukunda udi mu yindula egi wa jiya gu zula kapho dia Nzambi mu njila ya gudi sumba nu mbongo. ²¹Eye ushi go nu kapho nga nu gima mu ndaga yiye, mukunda mutshima waye ushi go wa magana mwa bonga gu twama dia Nzambi. ²²Balula mutshima waye mu ndaga jiaye jia khu, sambela Fumu, mukunda Mwene a gu totese mukunda nu ngindu jiaye jia bola. ²³Mukunda ngu mu mona egi udi mu katshi dia gu lula, enji udi wa kangama mu shinga jia masumu. ²⁴Shimo wa a vutudile egi : " Ngu sambelenu Fumu mukunda ndaga jinyi mwa katuga gu zwela jile ngu gu bwila ndo." ²⁵Tangwa Phetelo nu Yowani a tele gimbangi nu gu longa ndinga ya Fumu, a vutugile gu Yelusalemi; mu njila a khalele muya nu gu longa sango ya bonga mu membo a vula a gu Samaliya. ²⁶Gu nyima wanjio mu moshi wa Fumu wa lezele Filipino egi : " Zuga, nda gu khanda ya gu sude ya mukidi mu njila ya Yelusalemi ha guya gu Gaza." (njila yene idi mu katshi dia temu dia zala fufuta). ²⁷Wa zugile hene a yile. Gunu gwa khalele nu muthu mu moshi wa gu Etiopia, muthu mwene wa gu tungula wa khalele nu giyega gia koma gu gisalo gia Kandase, fumu mukhetu wa gu Etiopia. Mwene wa khalele nu giyega gia gu tala ima ikima ya fumu mukhetu. Wa yile gu Yelusalemi ha guya mu samba. ²⁸Ha guvutuga wa khalele wadi tumbiga mu katshi dia phusu-phusu, enji wa khalele mu tanga mukanda wa mbikudi Yezaya. ²⁹Pheve ya lezele Filipino egi : " Nda phene-phene nu phusu-phusu." ³⁰Hene Filipino a yile mu phushi phene-phene n'enji, wa mu vile udi mu tanga mukanda wa mbikudi Yezaya, wa mu hudile egi : " Ketu udi mu bagisa ndaga udi mu tanga?" ³¹Muthu wa gu Etiopia wa mu vutudile egi : " Phila khi nga mbo jiya , gula gushi go nu muthu wa jiya gu ngu salesa ?" Wa yandigile gu bondila Filipino ha guza mu mu sanga a ngile mu katshi dia phusu-phusu. ³²Gitshidi gia ndaga ya sonegeye gia khalele mu tanga mwenya gu Etiopia gia khalele mu zwela ngagi : " Wa bateye ole meme di mu bateya ha gibagelo; enji ole muna dimeme dia nu kangula go kano gu twama dia muthu udi mudi tongola, gwa kangudile go kano. ³³Mu katshi dia gudi bulumwisa gu sambesa gwenji gwa khalele go gwa gu nunga. Gikanda gienji nanyi mba u gi longa ndaga jia mu ndonga ? mukunda lujingu lwenji lwa katudiye hoshia mavu." ³⁴Hene muthu wa gu tungula yonu a hudile Filipino egi : " Nga buba, ngu leze nanyi mbikudi adi mu zwelela ? Gwa mwene ha khenji to gwa muthu muko ?" ³⁵Filipo ha gu mu vutudila mvutu wa yandigile gu mu tangela gitshidi gia ndinga ya mukanda wa Yezaya, enji wa mu longele gu ndaga idi mu talela Yesu. ³⁶Tangwa a khalele muya mu njila, a kumile phene-phene nu wina dia meya; muthu wa gu tongona wa zwelele egi : " Meya wawa; ikhi idi mu konda ngu zule mbotiga?" ³⁷Tangwa didi muthu wa gu Etiopia wa hanele mukwala ha gu maganesa phusu-phusu, hene a yile gu muta, Filipino nu muthu mwene wa gu tongona; Filipino wa mu botigile. ³⁹Tangwa a zoge mu kiawo, Pheve ya Fumu ya taphudile Filipino mu gidiba, hene muthu wa gu

tongona a dile gu mu mona nji ndo, uvi mwene wa vile kiese wa hatele njila yenji.⁴⁰ Filipo wa yile mu kuma gu dimbo dia Azoti. Wa balegele gu khanda yene nu gu longa sango ya bonga mu membo akima ti nu gu Sezareya.

Chapter 9

¹Uvi Saulu, wa khalele mu hatela nu guya muhwa a Kilisto phashi enji ndaga ya gu kamba phila ya gu shiya alongogi a Fumu, ya kumile gwa fumu wa nganga nzambi ²hene a mu lombele mikanda mukunda ni jinzo jia isambu jia gu Damasi, mu phila egi gula wa sanga athu a gimvuga adi mu hata njila yene, mala nu akhetu mwene a abate a gu jitshiga shinga gu Yelusalemi. ³Tangwa a khalele muya mu njila, wa monele egi a kumile phene-phene nu dimbo dia Damasi, mu gitulumwisa zenzi dia mwanya dia katugile gosa dia mu jungile; ⁴mwene wa bwile hoshi mu mavu enji wa vile dizwi mu mu leza egi : " Saulu, Saulu mukunda nu ikhi udi mu ngu hwa phashi ?" ⁵Saulu wa zwelele egi : "Eye nanyi gia Fumu ?" Fumu wa vutudile egi : "Eme Yesu udi mu hwa phashi; ⁶uvi zuga, ngila mu katshi dia dimbo, gunu udi mu lezeza gima ufete kita." ⁷Athu wanyi a khalele muya mu njila nu Saulu a maganele nu gu zwela ndo ata gima; a vile ndinga, uvi a monele go ata muthu. ⁸Saulu wa zugile hoshi mu mavu, tangwa a kangudile meso, gwa khalele go nu phila ya gu mona ata gima; hene athu wanyi a mu kwatele mu koko ha gu mu bata gu Damasi. ⁹Wa khalele gwene ilumbu itatu wa konda gu tala, enji gwa dile go ata gima nu gunwa ndo. ¹⁰Gwa khalele nu mu longogi mu moshi gu Damasi jina dienji Ananiasi; Fumu wa mu lezele gu nzoji egi : " Ananiasi." Mwene wa vutudile egi : " Eme yogu, Fumu." ¹¹Fumu wa mu lezele egi: " Zuga, nda mu bala-bala dia nu tamegeya egi bala-bala dia dikikisa, mu inzo ya Yude, hula gwene muthu mu moshi wa katuga gu Tarse jina dienji Saulu; mukunda udi mu samba enji ¹²wa katuga mu mona mu nzoji muthu mu moshi mu jina dia Ananiasi mu ngila mu inzo nu gu mu haga mago, mu phila egi mwene a kangule meso a tale." ¹³Uvi Ananiasi wa vutudile egi : " Fumu, nga nu vwa gwa athu a vula mu zwela ndaga idi mu tala muthu mwene, nu phila mwene a monesele athu aye phashi gu Yelusalemi. ¹⁴Mwene wa khalele nu giyega gia katugile gwa mafumu a nganga-Nzambi ha gu kwatesa haha yonu mu kima udi mu tanga jina diaye." ¹⁵Uvi Fumu wa mu lezele egi : " Nda, udi muthu nga phona ha gu jiyisa jina diami gwa aphagano, gwa mafumu nu gwa ana a gu Isalele; ¹⁶mukunda mba ngudi gu mu leza ndaga jikima jia phashi mwene mba a kutana najio mu jina diami." ¹⁷Hene Ananiasi a yile mu ngila mu inzo. Wa mu hagele mago, enji wa mu lezele egi: "Phangi Saulu, Fumu Yesu yonu wadi monesa gu twama diaye mu njila tangwa wa khalele muza, mwene wa ngu tuma mukunda eye u mone enji u zale nu Pheve-Santu." ¹⁸Kaka mu tangwa diene, ima imoshi ya fwana iphusu ya yandigile gu zoga mu meso a Saulu, mu mbala imoshi wa yandigile gu tala; mwene wa zugile enji wa zudile mbotiga; ¹⁹wa dile ndambu ya madia ha gu zula gikhesa. Gunu wa begele nu alongogi enji gu Damas ilumbu ya vula. ²⁰Kaka mu tangwa diene, wa yandigile gu longa Yesu mu jinzo jia isambu egi Mwene udi Muna Nzambi. ²¹Wanyi akima a mu vile mu zwela nganyi a khalele mu yituga a zwelele egi: " Ketu ishi go muthu yogu wa khalele mu phanza gu Yelusalemi athu wanyi akima a khalele mu zwela mu jina diene? ketu gwa khalele go muza haha ha gu kwata athu nu gu a bata a gu jitshiga shinga gu twama dia mafumu a nganga-Nzambi." ²²Uvi, Saulu wa khalele mu zula ngolo jia vula wa khalele mu monesa ndaga jia gu yituga mu katshi dia ba yuda wanyi a khalele mu jinga gu Damasi nu gu a monesa egi Yesu udi Kilisto. ²³Gu nyima dia ilumbu ya vula, ba yuda a waganele ha gu mu shiya. ²⁴Uvi fondo yawo ya jiyanele gwa Saulu. Mifulo ya khalele mu taleya mwanya nu phipha mukunda nu gu mu shiya. ²⁵Uvi mu phipha imoshi alongogi a mu bulumugishile mu gibagi gia luphango mu katshi dia mulongo. ²⁶Tangwa a kumile gu Yelusalemi, Saulu wa phagele ha guya mu sanga alongogi, uvi athu akima a khalele mu vwa woma, nu gu yindula egi gwa shi go mulongogi. ²⁷Uvi Barnabasi wa mu zudile ha gu mu bata gwa alongogi. Wa a tele phila khi mu njila, Saulu a monele Fumu, nu phila Fumu a mu lezele, nu phila gu Damasi, mwene a longele nu ngolo nu gudi zalula mu jina dia Yesu. ²⁸Mwene wa yandigile gu wenda nawo gu ngila nu gu zoga nu gu khala nawo gu Yelusalemi. Wa a longele nu gikhesa mu jina dia Fumu Yesu ²⁹enji wa khalele mu solula nu gu haga thembe nu bayuda wanyi a nu zwela ki greki; uvi a khalele kaka mu kamba phila ya gu mu shiya. ³⁰Tangwa a phangi a vile ndaga yene, a mu batele gu Sezareya enji a mu tumile gu Tarse. ³¹Hene dibundu dia khalele mu ngemba mu katshi dia Yudeya ikima, gu Galileya nu gu Samaliya, a khalele mudi longa nu gu wenda nu woma wa Fumu nu mu ngolo jia Pheve-Santu, hene dibundu dia khalele mu koma. ³²Lulu ngagi ya monesele egi, phila Petelo a khalele mu wenda mu giwunga gikima, wa yile mu tala athu wanyi a kwikile a khalele mu jinga gu Lidia. ³³Gunu, wa taganele nu Muthu mu moshi jina dienji Eneyasi, wa khalele wa banda ha gitanda giteso gia mvula nana nu gimbefu gia khonzo. ³⁴Phetelo wa mu lezele egi: " Eneyasi, Yesu-Kilisto wa gu belula. Zuga londa gitanda giaye." Mu tangwa diene wa zugile. ³⁵Tangwa athu a khalele mu jinga gu Lydia nu gu Saroni a mu monele a kwikile gwa Fumu. ³⁶Tangwa didi gwa khalele gu Yope mulongogi mu moshi jina dienji Tabita, disongidila "Dorkas ". Mukhetu mwene wa khalele mu kita ndaga jia bongi jia vula nu gu vila a sugami khenda. ³⁷Gilumbu gi moshi wa bwile mu gimbefu hene a file; gu nyima ya gu mu tshila meya, a mu tuludile mu sugu imoshi ya gosa. ³⁸Mu phila Lydia idi phene-phene nu Yope, a longogi a vile egi Phetelo wa khalele gwene, a tumile athu muyadi ha gu mu mona a mu bondile egi : " Iza n'etwe konda gu suginina." ³⁹Phetelo wa zugile muya nu athu ene. Tangwa a kumile, a mu batele gu sugu yene ya gosa. Mifidi ikima ya maganele phene-

phene nu mwene a khalele mu dila, nu gu mu leza tu zau nu milele yinyi Dorkas a khalele mu tunga tangwa a khalele nu monyo.⁴⁰Phetelo wa zolele athu akima honze, wa fugamele, hene a lombele; gu nyima wa balumugile gu khanda ya mvumbi, wa zwelele egi : " Tabita, zuga !" Mwene wa zugile wa kangudile meso, tangwa a monele Phetelo wadi tumbigile hoshi. ⁴¹Phetelo wa mu kwatele mu koko wa mu zugishile. Tangwa a tamegele a kwikidi nu mifidi, wa a hwile n'awo wa monyo. ⁴²Ndaga yene ya jiyanele gu dimbo dikima dia Yope, hene athu a vula a kwikile gwa Fumu. ⁴³Gu nyima ya ndaga yene,Phetelo wa begele ndambu ya ilumbu gu Yope gu inzo ya muthu mu moshi jina dienji Shimo, yonu wa khalele mu londa ilema ya mbiji.

Chapter 10

¹Gwa khalele nu muthu mu moshi mu dimbo dia Sezareya jina dienji Korneyi, wa khalele fumu wa gimvuga gia masuta wanyi a khalele mu tamegeya egi a gu Italia. ²Wa khalele muthu wa mutshima wa bonga wadi hana gu ndaga ya Nzambi nu gisapha jienji gikima. Wa khalele mu hana mbongo jia vula gwa bayuda wa khalele nji mu samba Nzambi mwa vula. ³Mu tangwa dia uvwa dia gilumbu, mwene wa monele sha ha phelo gu nzoji wanjio mu moshi wa Nzambi we jile gwa mwene. Wanjio wa mu lezele egi ;" Korneyi !" ⁴Korneyi wa talele wanjio nu woma hene a hudile wanjio egi: " Ndaga khi Fumu ?" Wanjio wa mu lezele egi : " Isambu yaye nu makapho wa nu hwa a sugami a kanduga gosa gu meso a Nzambi. ⁵Lulu ngagi tuma athu mu dimbo dia Yope ha guya mu tamega muthu mu moshi jina dienji Simoni, yonu wa nu tamegeya nji egi Phetelo. ⁶Udi mu inzo ya muthu yonu wa nu londa ilema ya mbiji wa nu tamegeya egi Simoni yonu gisapha gienji gidi phene-phene nu muta wa mungwa-mungwa. ⁷Tangwa wanjio yonu wa khalele mu solula n'enji wa katugile, Korneyi wa tamegele athu enji a gisalo muyadi nu suta mu moshi wa khalele wadi hana gwa Nzambi mu katshi dia wanyi a khalele gu gisalo gienji. ⁸Korneyi wa a tele ndaga jikima phila jia balegele hene wa a tumile gu Yope. ⁹Mu gilumbu gia hatele mu tangwa dia sambano, mu phila a khalele muya mu njila a kumile phene-phene nu dimbo, Phetelo wa kandugile holo dia kangu dia gisapha mukunda nu gu samba. ¹⁰Nzala ya mu kwatele enji wa kambele phila ya gudua ata gima. Uvi tangwa a khalele mu telega ima ya gudua; ¹¹mwene wa monele gi mona meso, wa monele gosa gwa kanguga enji gima gi moshi gi muza mu bulumuga, gima giene gia fwana mulele wa koma udi muza mu bulumuga hoshia mavu, wa kwateya mu songi jiwana. ¹²Ha katshi diawo ha khalele nu mbiji jikima jidi nu idiatelo iwana-iwana nu mbiji jia nu wendela ha vumo nu tunjila twa gosa. ¹³Hene zwi di moshi dia mu lezele egi : " Zuga, Phetelo, shiya udie !" ¹⁴Uvi Phetelo wa mu vutudile egi : " Ndo, Fumu mukunda khangji nga dile go ata gima gi moshi gia mvindu nga ginyi gia shigo. " ¹⁵Mu mbala ya giyadi zwi diene die jile nji gwa mwene dia zwelele nji egi : "Gima ginyi Nzambi a mona gia bonga wa jiyile go gu gi mona mvindu. " ¹⁶Ndaga yene ya salamele mbala jitatu mu mbala yiyi gima giene gia vutudiye gosa. ¹⁷Tangwa Phetelo a khalele mudi hula ha gujiya gisongidila gia ndaga yene ya gimona meso, athu a tumiye gwa Korneyi, gu nyima ya gu teya ndaga ya balegele mu njila nu mu inzo ejile mu kuma ha mufulo. ¹⁸Ene a tamegele mu ndinga ya ngolo ha gu hula kana Simoni yonu wa nu tamegeya egi Phetelo udi hene. ¹⁹Tangwa Phetelo a khalele kaka mu yindula nzoji ya gimona meso, Pheve ya mu lezele egi : " Tala, athu mu tatu adi mu gu kamba. Zuga, ²⁰nda nawo. Uvi go woma ha guya nawo mukunda eme nga a tuma. " ²¹Phetelo wa bulumugile wa lezele athu ene egi : "Nga Muthu mudi mu kamba, ikhi mwe jila?" ²²A vutudile egi : " Fumu mu moshi wa masuta jina dienji Korneyi, muthu wa bonga wa nu salela Nzambi, yonu gikanda gikima gia ba yuda gia nu tela gimbangi gia bonga wa longeye gwa wanjio wa santu wa Nzambi ha guza mu gubata mu inzo mukunda nu guvwa udi mu zwela. " ²³Phetelo wa a tamegele muza mu khala nawo monzo. Mu gikhela gia hatele, wa zugile muya nawo. A phangi ako a gu Yope a yile mu musumbiga. ²⁴Gilumbu gia hatele, a kumile gu Sezareya. Korneyi wa khalele mu a nenga, wa tamegele aphanienji nu mafut'enji a tshigina. ²⁵Tangwa phetelo a ngidile, Korneyi wa yile gu twama dienji wa bwile mu malu enji ha gu mu hwa lukumu. ²⁶Phetelo wa mu zugishile, wa mu lezele egi : " Zuga, n'eme nji nga muthu. " ²⁷Tangwa Phetelo a khalele mu solula n'enji, mwene nji wa ngidile monzo wa sangele athu a zala adi bungisa. ²⁸Wa a lezele egi : " Enwe hakheni mudi mu jiya egi idi shigo gwa muyuda ha gudi tumbiga hama ha moshi nu mu nzenza nga ha guya mu mu tala, uvi Nzambi wa ngu jiyisa egi nga jiyile go gutamega muthu mu moshi yonu udi nu mvindu to wa bola. ²⁹Hene nge jile ya konda gu haga thembe tangwa wa ngu tamegele. Mukunda nu ikhi wa ngu tamegele ?" ³⁰Korneyi wa mu vutudile egi : " Gudi nu ilumbu iwana, kaka mu tangwa didi tangwa dia uvwa, nga khalele mu samba mu inzo yami hene, nga monele muthu mu moshi wa magana wa sudiga milele ya keji-keji. ³¹Wa zwelele egi : " Korneyi isambu yaye ya viya gwa Nzambi, enji Nzambi wa bambuga makapho wanyi wa khalele mu hwa a sugami. ³²Tuma muthu gu Yope ha guya mu zula muthu mu moshi jina dienji Simoni yonu wa nu tamegeya egi Phetelo. Udi mu inzo ya muthu yonu wa nu sala gisalo gia ilema ya mbiji nu mwene jina dienji Phetelo udi phene-phene nu muta wa koma wa mungwa-mungwa. ³³Hene nga gu tumila Muthu mu mbala imoshi uze, wa kita mwa bonga weza. Lulu ngagi tudi khungietu akima gu twama dia Nzambi ha guvwa ndaga Nzambi a gu jiyisa ha gu tu leza. ³⁴Phetelo wa kangudile kano wa zwelele egi : " Mu masonga, ngu mu jiya egi Nzambi gwa nu kapha go athu mu katshi diawo. ³⁵Uvi mu katshi dia ikanda, yonu wa nu mu banga wa nu mu hwa lukumu nu gu mu salela mwene a nu phona. ³⁶Mwa nu jiya ndinga mwene a tumile gwa ana a gu Isalele, tangwa a khalele mu longa sango jia bonga jia ngemba jia Yesu Kilisto udi Fumu wa athu akima. ³⁷Enwe mu mu jiya hakheni ndaga ya balegele gu Yudeya ikima, ha guyandiga gu Galileya, gu nyima dia mbotiga yinyi Yowani a khalele mu longa ; ³⁸ndaga ya talele Yesu wa gu Nazaleti, mu phila Nzambi a mu kungudile mafuta a Pheve-Santu nu gu mu hwa ngolo. Wa khalele muya nu gu kita mambote nu gu belula wanyi a khalele mu moneseya phashi gwa diabulu, mukunda Nzambi wa khalele n'enji. ³⁹Etwe tudi matemba a ndaga

jikima a kitile mu membo a bayuda nu gu Yelusalemi, Yesu mwene a mu shiyile tangwa a mu hagele ha mutshi wa dikikisa. ⁴⁰Muthu Mwene, Nzambi wa mu zugishile mu gilumbu gia tatu enji wa mu monesele, ⁴¹ishi go gwa athu akima, uvi gwa matemu a phoneye ha thomo gwa Nzambi, gwa etwe athu wanyi a nu dia nu gunwa n'enji tangwa a futumugile gu lufwa. ⁴²Mwene wa tu tumile ha guya mu longa athu nu guta gitemwe egi mwene wa phoneye gwa Nzambi ha gukhala nzuji wa athu a monyo nu wanyi a fwa. ⁴³Idi mukunda nu mwene ba mbikudi akima a tele gimbangi egi, konso muthu yonu wa kwikila gwa Mwene mba udi mu mu totesela gu bola gwa masumu mu jina dienji. ⁴⁴Tangwa Phetelo a khalele mu zwela nji, Pheve-santu ya bulumugile holo dia athu akima wanyi a khalele mu vwa sango yene. ⁴⁵Athu wanyi akima a gimvuga gia bayuda a batudiye luyotisi, wanyi a khalele mu wenda nu Phetelo a khalele mu yituga mukunda dikapho dia Pheve-Santu dia bulumugile nu holo dia aphanyi. ⁴⁶mukunda a yandigile guvwa aphanyi mu zwela mu ji ndinga nu gu kumisa Nzambi. Phetelo wa vutudile egi : " ⁴⁷Keti twa jiya gutuna mbotiga ya meya gwa wanyi a zudile Pheve-Santu mu phila ta zudile ?" ⁴⁸Hene mwene a zwelele egi a zule mbotiga mu jina dia Yesu-Kilisto. Gu nyima a tshiginile egi mwene a bege nawo ndambu ya ilumbu.

Chapter 11

¹Alongogi nu aphanzi a khalele mu jinga gu Yudeya a vile egi apanyi a tshigina ndinga aya Nzambi. ²Tangwa Phetelo a kandugile gu Yelusalemi, gimvuga gia athu wanyi a zudile luyotisi a yandigile gu boguta nu gu zwela egi :"³Eye wayi mudi bungisa nu aphagano ha gudia nawo !"⁴Uvi Phetelo wa yandigile gu a tendudila ndaga mu phila jia balegele wa zwelele egi :"⁵Nga khalele mu katshi dia isambu mu dimbo dia Yope hene nga monele gu gimona meso gima gi moshi gia fwana mulele wa koma gia katugile gosa nu ji songi jiwana. Gima giene gie jile mu ngu bulumugila.⁶ Nga khalele mu gi tala mwa bonga-bonga hene nga monele mbiji jia koma jia idiatelo iwana, mbiji jia mu gishitu, nu mbiji jia nu wendela ha vumo nu tunjila twa gosa."⁷Nga vile ndinga imoshi ya zwelele egi :"⁸Eye Phetelo zuga, shiya, dia !" Nga vutudile egi :"⁹Ndo, Fumu mukunda ishi go nu gima gia mvindu nga gia bola gia ngila gale mu kano diami."¹⁰Uvi ndinga yene ya zwelele nji katuga gosa egi :"¹¹Gima ginyi Nzambi a tshigina egi gidi gia bonga, wa jiyile go gu gi mona egi gia mvindu."¹²Ndaga yene ya balegele mbala jitatu gu nyima gima giene gia vutugile gosa.¹³Tala athu mu tatu a maganele gu twama dia gisapha ta khalele, a katugile gu Sezareya a tumiye ha guza mu ngu mona. ¹⁴Pheve ya ngu lezele ha guya nawo gukonda gu khala nu ngindu jiko. A phangi wawa mu sambano ta yile nawo mu ngila mu inzo ya muthu mwene.¹⁵Wa yandigile gu tu tela phila a monele wanjo wa magana mu inzo yenji nu gu me leza egi :"¹⁶Tuma athu gu Yope ha guya a zangule Simoni yonu wa nu tamegeya egi Phetelo. ¹⁷Muthu Mwene u mu gu jiyisa ndaga yinyi eye nu gisapha giaye mba mu gulugila."¹⁸Tangwa nga yandigile gu zwela, Pheve-Santu ya bulumugile holo dia mitwe diawo mu phila ya bulumugile gwa etwe ha luyandigu.¹⁹Nga yindudile malongi a Fumu a zwelele egi :"²⁰Yowani wa botigile nu meya uvi enwe, mba mudi mu zula mbotiga ya Pheve-Santu."²¹Hene gula Nzambi wa a hwile mabula giteso gi moshi nu etwe ta kwikile gwa Fumu Yesu-Kilisto, hene ngudi nga nanyi ha gu khala mbeni wa Nzambi?²²Tangwa a vile ndaga jiene, a henele tedie a yandigile gu hana lukumu gwa Nzambi nu gu zwela egi :"²³Nzambi wa henele giyega gwa apanyi ha gu balula mitshima mukunda a zule nu ene monyo."²⁴Mukunda nu nganyi, wanyi a panzanele gu Yelusalemi mukunda nu phashi a moneseye yandiga ha lufwa lwa Etienne, a yile ti nu gu Finisia, Shipre, nu gu Antiose. A khalele mu jiyisa ndinga kaka gwa bayuda. ²⁵Uvi ako mu katshi diawo wanyi a katugile gu Shipre nu gu Sirenia ejile gu Antiose ha gu jiyisa ba greki nu gu a longa sango ya bonga ya Fumu Yesu. ²⁶Koko dia Nzambi dia khalele mu katshi diawo enji thalo ya koma ya athu a kwikile nu gu balula mitshima gwa Yesu. ²⁷Sango jia pha jia khalele mu a talela jia kumile gu matshi a Dibundu dia gu Yelusalemi; hene a tumile Barnabasi ti nu gu Antiose.²⁸Tangwa a kumile wa monele khenda jia Nzambi, wa vile kiese nu gu a hwa gikhesa ha gu kangama gwa Fumu mu mutshima wawo. ²⁹Wa khalele muthu wa bonga, wa zala nu Pheve-Santu nu lukwikilu. Hene athu a vula a kangamele gwa Fumu. ³⁰Barnabasi wa yile gu Tarse mukamba Saulu. ³¹Tangwa a mu monele; wa mu batele gu Antiose. Mvula imoshi ya mundu, a vuganele nu dibundu enji a khalele mu longa athu a vula. Idi gu Antiose alongogi a tamegeye mu mbala ya thomo egi akilisto. ³²Mu tangwa diene dinyi ba mbikudi a katugile gu Yelusalemi ha guza gu Antiose. ³³Mu moshi mu katshi diawo jina dienji Agabusi wa zugile mu longa mu ngolo jia Pheve egi nzala ya koma mba idi mu ngila mu mavu a mvimba. Ndaga yene ya bwile mu tangwa dia Klode.

³⁴Alongogi a zudile lukhanu lwa gu tuma mu phila ya lusadisulwa konso muthu a phangi gu Yudeya. ³⁵A kitile nganyi, a tumile falanga gwa mambuta gu mago a Barnabasi nu Saulu.

Chapter 12

¹Mu tangwa diene dinyi, Ntotila Elode wa kwatesele athu ako a gimvuga ha gu a monesa phashi. ²Wa shiyile Zake phangia Yowani gu phogo ya khusa. ³Tangwa a monele egi ndaga yene ya hwile bayuda kiese, wa kwatesele nji nu Phetelo. Ya khalele mu ilumbu ya khinji ya mapha a konda khishi. ⁴Gu nyima ya gu mu kwatesa wa mu mbile mu bologo enji wa mu hanele gwa gimvuga gi wana gia masuta mu wana mu wana ha gu mu tala mwa bonga. Wa khalele mu yindula ha gu sambesa gu twama dia athu gu nyima dia khinji ya phage. ⁶Phetelo wa khalele mu taleya sha mwa bonga -bonga mu katshi dia bologo, uvi athu a gimvuga a khalele mu mu lombela Nzambi mwa vula. ⁵Mu gilumbu gu twama Elode a mu sambese, Phetelo wa khalele wa swama ha katshi dia masuta muyadi ; wa gu jitshiga mu shinga jiyadi jia ibende enji masuta ako mu langidila ha mufulo wa bologo. ⁷Mu mbala imoshi, wanjio mu moshi wa Fumu wa mu zoge mu gisagumwisa enji semo ya lemele mu katshi dia bologo. Wa betele Phetelo gima ha thenga enji wa mu zugishile nu gu mu leza egi : " Zuga mu phushi." Hene henyanyi shinga jia ibende jia jitulugile gu mago enji? ⁸Wanjio wa mu mezele egi : " Sudiga milele nu saphato jiaye." Phetelo wa kitile nganyi. Wanjio wa mu lezele egi : " Sudiga Gazau gaye u ngu hate !" ¹⁰Phetelo wa hatele wanjio hene a zoge. Gwa jiyile go egi ndaga wanjio a khalele mu kita idi ya masonga. Wa yindudile egi wa lotta nzoji. ⁹Tangwa a balegele gimvuga gia masuta a thomo nu a giyadi, a kumile ha mufulo wa ibende unu wa nu zogeya mu dimbo. Mufulo wene wadi kangugile wene hakhawo gu twama diawo. A zoge enji a bulumugile mu bala-bala hene mu mbala imoshi wanjio a bembele Phetelo. ¹¹Tangwa Phetelo adi jiyile, wa zwelele egi : " Nga mona gia makhiedia egi Nzambi wa tumi wanjio wenji mu moshi ,mwene wa ngu katula gu mago a Elode nu gu ndaga ya khala mu nenga bayuda." ¹²Gu nyima ya gu yindula nganyi, wa yile mu inzo ya Mariya, gina Yowani yonu wa hwiye jina dia Marko, gunu alongogi a vula a khalele adi bungisa gwene ha gu samba. ¹³Tangwa a kokolele ha mufulo, mukhetu mu moshi wa gisalo jina dienji Rode we jile mu kangula. ¹⁴Tangwa a vile dizwi dia Phetelo, mu kiese gia vula, wa jimbidile ha gu kangula wa vutugile mu phushi ha gu jiyisa egi yonu Phetelo udi ha twama dia mufulo. ¹⁵Alongogi a mu lezele egi : " Udi wa muthu wa malwiyi." Uvi mwene wa hagele gingolo-ngolo ha gu a leza egi ndaga yene idi ya masonga. A mu lezele egi : " Idi wanjio wenji ." ¹⁶Uvi Phetelo wa begele hene mu kokola tangwa a kangudile mufulo, a mu monele enji a yitugile mwa vula. ¹⁷Phetelo wa kitile gidimbu gi moshi gu koko ha gu a leza a khale tedie hene a yandigile gu a tela ndaga mu phila Fumu a mu zolele mu bologo. Wa a lezele egi : " Mu ta ndaga yiyi gwa Zake nu gwa aphangi ako." Gu nyima, wa katugile ha guya gu khanda iko. ¹⁸Tangwa guma gwa kiele, mavanga a vula a zoge mu katshi dia masuta mukunda nu ndaga ya bwile Phetelo. ¹⁹Gu nyima dia gu mu kamba Elode nu mu phila a dile gu mu mona ndo, wa hudile mwiehu gwa masuta hene a hanele mukwala ha gu a shiya. Gu nyima, wa katugile gu Yudeya wa yile gu Sezareya ha gu khala gwene. ²⁰Elode wa vile khabu jia vula mukunda nu athu a gu Tire nu gu Sidoni. Ejile mu gimvuga gwa mwene. Gu nyima ya gu gukumbudisa Blastusi yonu wa khalele gilandi gia ntotila ha gu a salesa. Hene a lombele ngemba mukunda dimbo diawo dia khalele mu zula madia a khalele mu katuga gu dimbo dia ntotila mwene. ²¹Mu gilumbu giene gia haneye laji, Elode wa sudigile milele ya gifumu wa yile mudi tumbiga ha kiti ya gifumu; wa yandigile gu a longa. ²²Athu a kabugile mu ngolo egi : " Yiyi ndinga ya nzambi mu moshi ishi go ya muthu !" ²³Kaka mu mbala imoshi wanjio mu moshi wa Fumu wa mu betele gima mukunda mwene gwa hanele go lukumu gwa Nzambi. Misobi ya yandigile gu mu tomba hene a file. ²⁴Uvi ndinga ya Nzambi ya khalele mu mwangana nu mu kula mwa vula. ²⁵Barnabasi nu Saulu, a manesele gisalo giawo gu Yelusalemi. A vutugile hene henyanyi; a zudile Yowani yonu wa hwiye jina dia Marko.

Chapter 13

¹Lulu ngagi mudibundu dia gu Antionche gua kalele aprofeta nu malongi wawa ngayi Barnabas, Simeon (jina diko muthu ndombe) , Lucius de cyrène, Manahen (futa dia fumu Herode), nu Saul . ²Tangwa dia kalele musambo Fumu Nzambi nu gudi hinda ima ya gudia pheve ya Nzambi ya lezele egie: "Hungulugenu Barnabas nu Saul aye asale gisalu ginyi Nzambi a awhile tangua dia atamegele. ³Gunyima adihindile gudia hene akalele musamba, ayandigile guhaga athu mago mukunda nu gu atuma mu gisalu gia Nzambi. ⁴Barnabas nu Sau alemvugile pheve ya Nzambi hene ayile gu Seleucie . guene gu nu hene ayile gu gizanga gia chypre. ⁵Tangwa dia kalele gu dimbo dia Salomine, ayandigile gulonga malongi a Nzambi mukatshi jia jinzo jia Nzambi jia ajuda. Azudile Jean Marc hangenui gapungu gawo. ⁶Tangwa dia zaugile Gizanga atudigile gu paphos, a monene Nganga ngombo mumoshi, profeta muyuda wa mambo jina dienji Bar yesu. ⁷wa kalele muthu wa gizanga gia Sergius Paulus wa kalele gouverneur gu gizanga ginyinunji muthu wa tema. Gouvernuer yogo wa temenege Barnabas mukunda wa kalele mutshigina guva malongi a Nzambi. ⁸Uvi Elymas wa nganga-ngombo gula idi muleza jina dienji wa tumine wanyi agaswe, wa kalele mudisadisa nu wanyi mu phila inyi mukanda Gouverneur atumine malongi a wanyi ako. ⁹Uvi Saul, yenu wakelele mutameya nji egie Paul wakalele nu pheve ya Nzambi wa talele mwa bonga-bonga nganga-ngombo. ¹⁰Lulu ngagi wa muhudile egie: "Eye muna Satana, wa zala nu mambo, makhalelo aye abola, udi mbenyi jia thu enuzwela ndaga jia makhidia, eye mba ushi go gubemba gubebesanjila ya Nzambi?" ¹¹Lulu ngagi tala kogo wa Nzambi udi mu gubeta, meso mba gufa mba ubwa gifofo. Mba ushi muko gumona tangwa go mu ilumbu ya gutwama. " Mbundu nu phipha mba ibwa gu Elymas, wa yandi a guya nu gutungana mukunda wa khalele mukanda mu thu a mukwate mu kogo aye mu musumbiga. ¹²Tangwa Gouvernuer a mwenene ndaga jia balegele, wa khalele gudihula , gunyima wa kwikidile malongi a khalele mutalela Fumu Yesu. ¹³Pholo nu mafute nji azaugile gu Paphos , a tula gu Perge khanda gu khanda ya pamphila pamphilie. Uvi Yowani wa bembele guwene hene avutugile gu yelusalem. ¹⁴Pholo nu mafuta enji ayile gu Perge hene atudile nu gu antionche a pisidie. Gunu angidile mu inzo ya Nzambi mu gilumbu gia isambu ayile mukala hoshi . ¹⁵Tangwa atagnele gu mikanda ya mikwala ya Nzambi nu gunyi ya Aprofeta ma Fumu a nganga-Nzambi a tumine ji ngenji " egie. A phangi, kana mudi nu ndaga ya gutukwatesa giamakhidia athu agaswe, aswele. ¹⁶Pholo wa zugile wa kitile gidimbu gu koko dienji hene wa yandigile gu zwela egi : " Enwe athu a gu Izalaye nu enwe ako mwa nu samba Nzambi hama ha moshi nu ba yuda, vweni ndaga ngu mu zwela! ¹⁷Nzambi wa enya gu Izalaye wa phonele a khakha jetu, tangwa a kalele gu dimbo dia gu Ejipito, wa a kitudile gikanda gi moshi gia koma. Wa a zolele mu dimbo diene mu ngolo jengi ha khenji. ¹⁸Wa kangele mutshima wenji gwa athu ene mvula giteso makumi a wana mu katshi dia temu. ¹⁹Gu nyima, tangwa a belesele ikanda sambwadi ya athu wanyi a kalele mu dimbo dia Kanana, wa hanele mavu awo gwa athu a gu Izalaye. ²⁰Ndaga jiji ha gu salama ja lombele mvula khama jiwana nu makumi a tano Gu nyima wa a hagele ma nzuji ti nu mu tangwa dia profeta Samwele. ²¹Gu nyima a lombele fumu. hene Nzambi wa a hwile Sawulu muna Kisi mu gikanda gia Benjamini, wa kalele fumu mvula makumi a wana. ²²Tangwa a katudile Sawulu mu gifumu wa hagele Davidi ha gu kala fumu wawo. Nzambi wa zwelele ndaga jiji mukunda nu Davidi egi : " Nga mona Davidi muna Yese, nga tshigina muthu wa phila yiye. Mba udi mu kita ndaga mu phila nga tshiginile egi a kite. ²³Mu katshi dia athu wanyi a butugile mu gikanda gi Davidi, Nzambi wa hagele Yesu ha gu kala mugulushi wa athu a gu Izalaye, mu phila a zudile lukhanu. ²⁴Tangwa Yesu a kalele khanji a butuga go, Yowani wa kalele mu longa athu akima a gu Izalaye egi a balule mitshima, nu gu zula mbotiga. ²⁵Tangwa Yowani a kalele phene-phene ha gu manesa gisalo gienji, wa kalele mu zwela egi: " Mudi mu yindula egi ngu di nga nanyi ? Ngu shi go nga muthu yonu mu di mu nenga . Uvi muthu yonu mudi mu nenga u mu za gu nyima diami. Ngu shi nga kuwa go ha gu mu kangula shinga ja saphatu gienji. ²⁶Enwe aphangi wanyi a butugile mu gikanda gia Abalayami nu enwe ako mudi haha ha gu samba Nzambi hama ha moshi nu ba yuda, Nzambi wa mi tumile malongi wawa mukunda mu guluge. ²⁷Mukunda nu Yelusalemi nu mambuta enji, a bagishile Yesu go enji a bagishile go ndaga jinyi ja sonegeye gu mikanda ya ba profeta inyi a nu tanga mu gilumbu gia gu hima. Hene, tangwa amu fundile a lungishile ndaga yene. ²⁸Ata a monele go gikuma gia ndaga inyi a kalele mu mu fundila mukunda a shiyye a lombele gwa Pilato a gu mu shiya kaka. ²⁹Tangwa a lungishile ndaga jinyi ja sonegeye gu mikanda mukunda nu mwene, a mu katudile ha khulunji a ile gu mu tumbiga gu majamo. ³⁰Uvi Nzambi wa mu zugishile gu lufwa. ³¹Gu nyima ya ilumbu ya vula wa kalele muya mu di monesa gwa athu wanyi a kalele mu wenda nenji njila imoshi katuga gu Galileya ti nu gu Yelusalemi. Tangwa didi athu ene adi mu longa ndinga yenji gwa athu a gu Izalaye. ³²Etwe tudi mu longa ndinga ya bonga. Lusilu lunu Nzambi a zwelele gwa a khakha jetu. ³³Weza mu lungisa ndaga yene gwa etwe anawo, tangwa a zugishile Yesu gu lufwa, mu phila ya sonegeye gu mukanda wa khunga ja giyadi egi : 'Udi wa munami, nga gu buta magino;" ³⁴Tala phila Nzambi a jiyishile egi mba udi mu zugisa Yesu gu lufwa, mukunda mba ale gufwa nji ndo; wa zwelele ngagi : ' Mba ngu mu

mi hwa lusagumunu lwami lwa kielega lunu nga salele lusilu gwa Davidi.³⁵Hene, udi mu zwela nji mu mukanda wa khunga egi : Mba ushi mu bemba go muthu waye ha gu fukha .'³⁶Mukunda Davidi wa lungishile lukanu lwa Nzambi mu tangwa dienji ha khenji, gu nyima wa file. Wa fundiye gu majamo phene-phene nu wanyi a mambut'enji, gu nyima wa fukhile.³⁷Uvi muthu wa zugishiye gwa Nzambi gu lufwa, gwa fukhile go.³⁸Aphangi mu kala mu jiya mwa bonga egi, mukunda nu yesu tu di mu mi jiyisa egi, Nzambi wa nu katula athu gu masumu.³⁹Mwa fetu jiya nji egi shigo ja Moyize ja kalele nu phila go ya gu katula athu gu gihiga gia masumu, uvi muthu mukima yonu wa nu haga mutshima gwa Yesu, Nzambi mba udi gu mu katula gu gihiga gia masumu akima.⁴⁰Hene mu keba, gula ndo ndaga jiji ja zwelele ba profeta mba jiza mu mi bwila; ⁴¹Talenu mwa bonga, enwe athu wanyi mwa nu ngu zweza, mu kama mu yituga, mudi mu fwa, mukunda ngu mu kita ndaga mu tangwa didi dienu. Ndaga ji moshi mwa jiyile gu ji kwikila go, gula muthu gwa mi jiyishile najo go.⁴²Tangwa Pholo nu Barnabasi a kalele mu zoga mu inga ya isambu, athu a kalele mu a bondila egi: idi ya bonga enwe ha guza mu vutuga nji haha mu gilumbu gia isambu, ha guza mu tu leza nji ndaga jiji. ⁴³Gu nyima dia isambu athu a vula wanyi a batugile ba yuda nu wanyi a kitugile ba yuda a hatele Pholo nu Barnabasi, hene a yandigile gu solula nawo, a kalele mu a bondila ha gu jinga kaka nu luzolo lwa Nzambi.⁴⁴Mu gilumbu gia isambu gia hatele, dimbo dikima die jile mu zala hama ha moshi mukunda nu guvwa ndinga ya Fumu. ⁴⁵Tangwa ba yuda a monele gu vula gwa athu, gingonzo gia a kwatele gu mitshima, a yandigile gu tuna ndaga Pholo a kalele mu longa, enji a yandigile gu mu shingana.⁴⁶Hene Pholo nu Barnabasi a zwelele nu gikesa gikima egi ; Nzambi wa tshiginile egi, ha thomo tu ze ha gu longa ndinga ya Nzambi gwa enwe, uvi enwe mwa tuna genu ndinga yene, enji enwe hakhenu mudi mu yindula egi mwa jiya go gu zula monyo wa mvula nu mvula . Hene mu di ya kaka gwa athu wanyi a shi ba yuda go. ⁴⁷Mukunda Fumu wa tu lezele egi : " Nga gu hagele u kale ole mwinda mukunda nu athu wanyi a shi ba yuda go, mukunda athu akima a guluge ti nu suga ya mavu.⁴⁸Athu wanyi a shi go ba yuda, tangwa a vile nganyi, a vile kiese gia vula, hene a yandigile gu kumisa ndinga ya Fumu. Athu wanyi akima a soleye gwa Nzambi mukunda nu gu kala nu monyo wa mvula nu mvula, a kitugile a kilistu. ⁴⁹Ndinga ya Fumu ya kalele mu mwangana khanda jikima.⁵⁰Uvi ba yuda a yandigile gu sweswa akhetu ako a kalele mu samba Nzambi hama ha moshi nu ba yuda, nu mambuta a dimbo ha gu monesa Pholo nu Barnabasi phashi, nu gu a kaya ha gu katuga mu dimbo diawo. ⁵¹Pholo nu Barnabasi a phuphudile fuphi ya malu ha gu leza athu wanyi egi adi kapha nawo. A ile gawo gu dimbo dia Ikonwum. ⁵²A kilistu wanyi a kalele gu Antiose a vile kiese gia vula, enji a kalele a zala nu Pheve Santu.

Chapter 14

¹Gu ikonwum Pholo nu Barnabasi a ngidile mu inzo ya isambu ya bayuda a longele mwa bonga gibeni mu phila egi thalo ya vula ya bayuda nu ba greki a kwikile. ²Uvi bayuda wanyi a kondele gu kwikila a phushile pheve ya aphagano ha gu kita mavanga nu gu menga aphanji. ³A balegesele ilumbu ya nu vula, nu gu longa nu gikhesa mu ngolo jia Nzambi a khalele mu ta gimbangi gu malongi mu khenda jienji. A kitile nganyi ha gu hana njila mukunda idimbu ya khumbwa nu ndaga jia gu yituga ji salame mu mago a Pholo nu Barnabasi. ⁴Uvi gimvuga athu a vula a mu dimbo adi kaphela: athu ako a yile mu lwega lwa bayuda, ako nji gu khanda ya athumwa.

⁵Tangwa aphagano nu bayuda adi bungishile ha gu leza mafumu awo ha gu monesa Pholo nu Barnabasi phashi nu gu a kwemba maseso, ⁶tangwa a jiyile ndaga yene a lengele mu dimbo dia Likawonia, Listre gu Derbe nu gu khanda ya membo a phene-phene. ⁷Gunu a longele sango ya bonga. ⁸Gu dimbo dia Listre, muthu mu moshi wa khalele wa gudi tumbiga hoshi, ngolo ndo gu malu, wa butugile malu a gifu hene a dile guwenda ndo. ⁹Muthu mwene wa khalele mu hata Pholo wa khalele mu longa. Pholo wa nongele meso wa monele egi muthu mwene wa khalele nu lukwikilu mukunda nu gu beluga. ¹⁰Hene a mu lezele mu ndinga ya ngolo egi : " Zuga " Muthu mwene wa zugile ¹¹Tangwa gimvuga gia athu a monele ndaga Pholo a kitile, a zwelele mu ndinga ya ngolo mu ndinga ya Ikonwum egi : " Tu nzambi tudi muza mu bulumuga twa kituga mu phila ya athu. ¹²A tamegele Barnabasi egi "Zeyis ", Pholo " Ermesi ", mukunda wa khalele kongo dia gu balega funu. ¹³Nganga Nzambi wa Zeyis yonu inzo yenji ya isambu ya khala ha twama dia mufulo wa dimbo wa batele ngombe nu tu itshidi twa itemba ha gu haga ha mufulo, mukunda mwene nu gimvuga a tshiginile gu tambiga makapho a gimenga. ¹⁴Uvi tangwa athumwa, Barnabasi nu Pholo a vile ndaga yene, a taudile milele yawo, a ngidile mu phushi mu katshi dia gimvuga gia athu nu gu kabuga mu ndinga ya ngolo egi: ¹⁵" Athu, mukunda nu ikhi mudi mu kita ndaga ya ngagi ? Etwe nji ta athu giteso gi moshi nu athu akima adi nu ifu ya phila imoshi. Te za mu mi batela sango ya bonga mukunda mu bembe ndaga jienji jikima jia bola enji mu balule mitshima yenu ha gu vutuga gwa Nzambi wa monyo yonu wa salele gosa nu mavu, meya nu ima ikima idi mu katshi diawo. ¹⁶Mu tangwa di kulu, mwene wa hanele njila gwa ikanda ikima ha gu hata kaka njila jiawo. ¹⁷Ata a bembele go ha guta gimbangi gienji, uvi mwene wa nu kita mambote mu phila mwene a nu hana mvula ya gosa nu sungi jia nu zola mbuto nu gu mihwa ima ya gudua nu gu zalesa mitshima yenu nu kiese. ¹⁸Ata a zwelele ndaga yene, Pholo nu Barnabasi a kangele njila gu gimvuga ha gu konda gu a hwa makapho a gimenga. ¹⁹Bayuda ako a gu Antiose nu gu ikonwum ejile ha gu kumbudisa athu a gimvuga. A betele Pholo nu maseso nu gu mu bata gonze ya dimbo a yindudile egi mwene udi wa fwa. ²⁰Uvi tangwa alongogi a mu jetele, mwene wa zugile wa ngidile mu katshi dia dimbo. Gilumbu gia hatele, wa yile gu dimbo dia Derbe nu Barnabasi. ²¹Gu nyima ya gulonga sango ya bonga mu katshi dia dimbo nu gu kitula athu a vula alongogi, a vutugile gu Listre, gu Ikonwum nu gu Antiose. ²²A khalele mu hwa alongogi gikhesa ha gu kangama mu lukwikilu nu gu a leza egi: " Idi mu njila ya phashi jia vula mba tu ngila mu Gifumu gia Nzambi. " ²³Tangwa a hagele mambuta mu gimvuga gi kima gia athu wanyi a kwikile, enji gu nyima ya gu samba nu gutuna gudua mukunda nu gusamba a a hanele gu mago a Fumu mukunda a kwikile. ²⁴A balegele gu pisidia a yile mukuma gu Pamfilia. ²⁵A longele sango ya bonga gu Perga hene a bulumugile gu Atalia. ²⁶Ha gu katuga hene a ngidile mu masuwa ha guya gu Antiose gunu aphanji a abembele gu mago nu mu khenda jia Nzambi mukunda gisalo giawo gia kumile ha suga. ²⁷Tangwa a kumile gu Antiose a tamegele gimvuga gia athu, a yandigile gu a tela ndaga gi kima Nzambi a salele mu katshi diawo nu phila mwene a kangudile mufulo wa lukwikilu gwa aphagano. ²⁸A balegesele tangwa dia vula nu alongogi ene.

Chapter 15

¹"Athu ako a katugile gu dimbo dia Yudeya, a yandigile gu longa a phangi a dibundu egi : " Gula mwa saleye go luyotoshi mu phila shigo jia Moyize jia zwelele, mba mu guluga go." ²Tangwa Pholo nu Barnabasi a hagele n'awo thembe jia vula, hene a phangi a phonele Pholo, Barnabasi nu athu ako ha gu kanduga gu Yelusalemi mu hula ndaga yene gwa a thumwa nu mambuta a dibundu. ³Tangwa a tumiye gwa dibundu mu njila a balegele mu membo a Fenisiya nu Samaliya, a khalele muya nu gu longa athu wanyi adi aphanu ha gu balula mitshima. Sango jiene jia hanele kiesa gia vula gwa a phangi akima a dibundu. ⁴Tangwa a kumile gu Yelusalemi a yambeye gwa dibundu nu a thumwa nu mambuta a dibundu hene a a jiyishile ndaga jikima a salele nu Nzambi. ⁵Tangwa didi a falisaye wanyi ako a kitugile a kilisto a zugile ha gu zwela egi : " Idi ya bonga ha gumba mu mukanda a kilisto wanyi a shi go ba yuda, nu gu a bangiga ha guhata shigo jia Moyize ."⁶ A thumwa nu mambuta a atamegele ha gukhala hama ha moshi mukunda nu gutala mwa bonga-bonga ndaga yene. ⁷Tangwa a manesele ha gu zwela ndaga yene, Petelo wa zugile ha gu a leza egi : " A phangi'ami, nga jiya egi katuga mwa leha, Nzambi wa ngu phonele mu katshi dienu mukunda athu wanyi a shi go ba yuda, a vwe sango jia bonga, ene nji a kwikile. ⁸Hene Nzambi yonu u jiya mitshima ya athu, wa jiyishile egi mwene wa a tshiginile tangwa wa a bulumwishile Pheve-Santu, mu phila mwene a tu hwile n'etwe. ⁹Mwene gwa hagele go luswaswanu mu katshi dietu nu ene, mukunda Mwene wa a katudile mu masumu mukunda nu gu kwikila gwawo. ¹⁰Tangwa didi, mukunda nu ikhi mudi mu phaga Nzambi, tangwa mudi mu haga ginemo holo dia a kilisto, ginemo ginyi a khakha a monele go phila ya gu bata? ¹¹Uvi enwe mwa nu kwikila egi, etwe mba tu guluga mukunda nu khenda jia Fumu Yesu ; ene nji mba a guluga giteso gi moshi. ¹²Athu akima a henele tedie mukunda nu guvwa Barnabasi nu pholo a khalele mu ta phila Nzambi a a hwile ngolo jia gu sala idimbu ya khumbwa nu gu kita ndaga jia phila nu phila mu katshi dia athu wanyi adi a phangi. ¹³Tangwa Barnabasi nu Pholo a manesele guzwela, Yakhobo wa zwelele egi : " A phangi, ngu vilenu !"¹⁴ Simoni wa tu jiyishile phila Nzambi a yindudile ha thomo athu wanyi adi a aphanu ha gu phona mu katshi diawo athu ako ha gukhala athu enji. ¹⁵Ndaga jia zwelele ba profeta jidi muya njila imoshi nu ndaga jiene, mukunda gwa sonegeye gu mukanda wa Nzambi egi : "¹⁶ " Gu nyima jia ndaga jiji, mba ngu muza mu vutuga ha gutunga inzo ya Davidi wa bwile, mba ngu i zugisa nu gu i londa. ¹⁷Nganyi athu wanyi nga phonele ha gukhala athu ami nu wanyi adi aphagano a zudile jina diami. ¹⁸Yene ndaga ya zwelele Fumu yonu wa salele ima ikima ya jiyanele mu tangwa di kulu. ¹⁹Mukunda nu nganyi, ngindu jiami jidi egi twa jiyile go gu yangisa athu wanyi adi aphagano uvi a baludile mitshima gwa Nzambi ; ²⁰uvi twa jiya gu a sonagela gu mukanda egi adi kebe, a bembe gudua mbiji jinyi jia nu haneya makapho gwa tu Nzambi twa itege, ha gu bemba uthambi nu ha gu konda gudua mbiji jia shiyya gu konda gu batudiya muminyo nu gu konda gunwa menga. ²¹Mukunda katuga khukho jia mwa leha shigo jia Moyize jia nu longeya mu membo nu gu tangeya mu jinzo jia isambu ya ba yuda mu ilumbu ya shigo ."²²Hene a thumwa nu mambuta nu athu akima a dibundu a monele mwa bonga ha gu phona Yude yonu wa khalele mu tamegeya egi Barnabasi nu Silasi athu a lujito mu katshi dia athu a dibundu ha gu a tuma nu Pholo nu Barnabasi mu dimbo dia Antiose. ²³A hwiye mukanda wa gu sonaga egi : " Etwe a thumwa nu mambuta adi a phangi'enu mu dibundu, ta mi tumila mbote enwe aphanu'etu wanyi adi aphanu, a mu dimbo dia Antiose, dia Siriya nu Silisia. ²⁴Tudi muvwa egi athu ako wanyi a katugile gu khanda yetu ejile gu mi bwisa gisaga-saga mukunda nu ndaga a khalele mu zwela, ndaga jiene jia hanele phashi gu mutshima yenu. Ta a tumile ha guza mu longa ndaga jia phila yinyi. ²⁵Hene twa monele egi mwa bonga tu phone athu ako ha gu a tuma gwa enwe njila imoshi nu Barnabasi nu Pholo aphanu ta tshigina. ²⁶Wanyi a tshiginile ha gufwa mukunda nu gisalo nu jina dia Fumu wetu Yesu Kilisto. ²⁷Hene ta tuma Yude nu Silasi ha gu mi leza sango jia giteso gi moshi. ²⁸Etwe twa zenga nu Pheve ya Nzambi ha gukonda gu mi haga ginemo giko, khuta ginemo gi moshi gia funu gidi : ²⁹mu khadi go mudia mbiji jinyi jia haneya makapho gwa tu nzambi twa itege, nu gunwa menga a mbiji jiene, mwa jiyile go gudua mbiji inyi ya shiyya konda gu batudiya muminyo, gu kita ndo uthambi. Gula mwa tuna ndaga jinyi, mba ikhala ya bonga sha. Mu bega mwa bonga. "³⁰Tangwa didi athu wanyi a tumiye, a kumile mu dimbo dia Antiose, a bungishile athu a dibundu, hene a hanele mukanda wene. A ³¹khalele nu kiesa gia vula gu nyima ya gu tanga mukanda, hene a hwile athu a batele mukanda gikhesa. ³²Yude nu Silasi a khalele nu ene ba profeta, a hanele malongi a leha gwa aphanu wanyi, mukunda nu gu a hwa gikhesa nu ngolo. ³³Gu nyima dia ilumbu inyi a balegesele, aphanu a dibundu a a vutudile mu ngemba, hene a vutugile ha gu sanga athu wanyi a a tumile. ³⁴(Uvi Silasi wa monele egi ya bonga mwene a bege genji. ") ³⁵Uvi pholo nu Barnabasi a begele gawo gu Antiose, nu athu ako a vula, gunu a khalele mu longa gu jiyisa athu sango jia Fumu Nzambi. ³⁶Gu nyima ya ilumbu, pholo wa lezele Barnabasi egi : " Tu vutuge getu ha guya mu tala aphanu a dibundu wanyi adi mu membo wanyi ta khalele mu longa sango jia Fumu Nzambi, nu gu jiya phila khi adi mu jinga. " ³⁷Barnabasi wa tshiginile egi aye nu Yowani yonu wa khalele mu tamegeya egi Malako. ³⁸Uvi Pholo wa tunyile go ha guya n'enji, mukunda mwene wa a

bembele gu dimbo dia Pamfilia, enji gwa a salesele nji go gu gisalo.³⁹Thembe jia gu balegela giteso jia zugile mu katshi diawo, hene adi kaphele, Barnabasi wa zudile Malako ha gu ngila mu masuwa aye n'enji gu gizanga gia shipre.⁴⁰Uvi pholo wa phonele Silasi, ha guya n'enji ; tangwa a tshiginile guya aphanji a dibundu a a hagele gu mago a Nzambi.⁴¹Mwene wa balegele mu dimbo dia siriya nu gu silisia, gunu wa khalele mu hwa athu a dibundu ngolo nu gikhesa.

Chapter 16

¹Pholo wa kumile nji mu dimbo dia Derbe, nu gu listre, gunu mukilisto mu moshi mu jina dia Timoteyo yonu wa khalele muna mu yuda mu moshi wa mukwetu yonu wa kitugile mu kilisto, shenji wa khalele mu greki. ²Aphangi a dibundu a khalele mu dimbo dia listre nu gu Ikonwum a khalele mu zwela ndaga jia bonga mukunda nu mwene. ³Pholo wa tshiginile ha gu wenda nu Timoteyo, hene mwene a mu mbile gu luyotisi, mukunda bayuda wanyi a khalele mu jinga mu khanda jinyi a khalele mu jiya egi shenji wa khalele go muyuda. ⁴Tangwa a khalele mu balega mu membo, a khalele mu jiyisa athu a dibundu ha gu lemvuga nu gu hata ndaga jinyi a thumwa nu mambuta a dibundu dia gu Yelusalemi a khalele mu zwela. ⁵Lukwikilu lwa athu a mabundu lwa kitugile ngolo, konso gilumbu thalo ya a kilisto ya khalele mu kanduga. ⁶Pholo nu mafuta enji a balegele gu khanda ya frizia nu gu Galatia, gunu Pheve-Santu ya atunyishile ha gu longa ndinga ya Nzambi gu gizwiunga gia Aziya. ⁷Tangwa a kumile phene-phene nu gu Mizia, a kambele phila ya gu ngila gu Bitinia uvi pheve ya Yesu ya atunyishile. ⁸Hene a balegele mu njila ya Mizia ha guya gu dimbo dia Trowasi. ⁹Mu phipha inyi Pholo wa monele gu nzoji :muthu mu moshi wa gu Masedonia wa magana wa mu tamegele ha gu mu leza egi : "Zauga gu Masedonia ha gu tu salesa." ¹⁰Tangwa a monele nzoji yene, mu mbala-i- moshi, ta zudile mabanza a guya gu Masedonia, mukunda ta bagisele egi Nzambi wa tu tamegele ha guya mu longa sango jia bonga. ¹¹Ta ngidile mu masuwa ha gukatuga gu trowasi muya gu khanda ya Samotrasi ; mu gilumbu gia hatele, ta kumile mu dimbo dia Neyapolisi. ¹²Tangwa ta katugile hene, ta yile ha thomo gu dimbo dia Filiphu didi dimbo di moshi dia funu mu gizwiunga gia Masedonia mu gifumu gia athu a Roma. Ta swamele mu dimbo diene ilumbu ya vula. ¹³Mu gilumbu gia gu hwima, ta katugile mu dimbo diene ha guya phene-phene nu muta, ta yindudile egi, tu ye tu mone hama ba yuda a nu sambela. Ta khalele hene gu nyima ta yandigile gu solula nu akhetu wanyi ejile mu tu tagana hene. ¹⁴Mukhetu mu moshi mu katshi diawo jina dienji Lidia, wa khalele mu diga milele, mu dimbo dia Tiatire wa khalele mu hata ndaga ta khalele mu zwela enji wa khalele mu samba Nzambi mwa vula. Fumu Nzambi wa mu kangudile mutshima ha gu hata ndaga jia khalele mu zwela Pholo. ¹⁵Tangwa mukwetu mwene a zudile mbotiga nu athu a inzo yenji, ebuna wa yandigile gu tu bondila egi gula mwa mona mu masonga egi nga tshigina Fumu, idi ya bonga mu ze mu khale mu inzo yami ; hene ta monele go phila ya gu tuna. ¹⁶Gilumbu gi moshi, ta khalele muya gu isambu, mona mukhetu mu moshi wa khalele nu pheve ya gu phonga we jile mu tu tagana. Wa khalele mu zudila ma fumu enji mbongo jia vula mu gisalo giene. ¹⁷Mukhetu mwene wa yandigile gu tu hata nu Pholo wa khalele mu kabuga mu ndinga ya ngolo egi : " Athu wawa adi sadi jia Nzambi wa gosa! Adi gu mi longa phila ya gu guluga." ¹⁸Wa khalele mu kita nganyi ilumbu ya vula ti nu gunu Pholo a khalele go nu phila ya gu kanga mutshima. Hene Pholo a balugile mu leza pheve yene egi : " Nga gu leza mu jina dia Yesu Kilisto ha gu zoga gwa mona mukhetu yogu !" Hene Pheve yene ya zoge mu mbala-i-moshi. ¹⁹Tangwa mafumu a mona mukhetu mwene a monele egi ngindu jia gadilo gawo jia katugile, a kwatele Pholo nu Silasi ha gu a bata gu twama dia mafumu a leta. ²⁰Tangwa a a monesele gu twama dia nzuji, a zwelele egi : " Athu wawa adi bayuda, adi mu bata mavanga a vula mu dimbo dietu. ²¹Adi mu longa ndaga jia ifu jinyi jidi shigo gwa etwe athu a gu Roma ha gu tshigina nu gu hata. ²²Athu akima a vile khabu mukunda nu Pholo nu Silasi, ma nzuji a phasudile milele ya Pholo nu ya Silasi, a hanele mukwala ha gu a beta nu fimbu. ²³Gu nyima ya gu a beta a a ngidishile mu bologo. A hanele mukwala gwa suta dia gu bologo ha gu a tala mwa bonga-bonga. ²⁴Tangwa suta a zudile mukwala wa a ngidishile mu bologo dia mu katshi, ebuna wa a jitshigile malu mu gitshidi gia dibaya. ²⁵Ha gumona midi ya phipha, Pholo nu Silasi a khalele mu samba nu gu yimba khunga jia guhwa Nzambi lukumu, athu ako a bologo a kalele mu vwa. ²⁶Mu gisagumwisa, mavu a nyiganele mu ngolo, makunji a bologo a nyiganele, mu mbala imoshi mifulo ya bologo ya kangugile, shinga jia ibende jia jitshigiye athu a bologo jia jitugile. ²⁷Suta wa nu tala bologo wa phaphumugile gu tulo, ebuna wa monele mifulo ya bologo ya gu kangula, wa zudile phogo yenji ha gudi shiya mukunda wa yindudile egi athu a bologo a lengi. ²⁸Uvi Pholo wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi : " Udi sadi go gu bola, mukunda tudi hene akima." ²⁹Suta dia bologo wa lombele tshiya, wa ngidile mu phushi nu woma, wa fugamele gu twama dia Pholo nu Silasi. ³⁰Wa a zolele honze, wa a hudile egi : " Mafumu ikhi nga jiya gu kita ha gu guluga ?" ³¹A vutudile egi : " Kwikila gwa Fumu Yesu mba u guluge eye nu inzo yaye." ³²Hene a yandigile gu mu longa sango jia Fumu, nu athu wanyi a khalele mu inzo yenji. ³³Kaka mu tangwa diene dia phipha suta wa bologo, wa a wovele phuta, enji wa zudile mbotiga mwene nu athu a inzo yenji akima. ³⁴Wa batele Pholo nu Silasi gu inzo wa a hwile ima ya gudia. Wa vile kiese gia vula nu athu a inzo yenji ikima, mukunda mwene nu athu a inzo yenji a kwikile gwa Nzambi. ³⁵Mu gikhela, ma nzuji a tumile athu ha guleza suta dia bologo egi : " Bemba athu wanyi a vutuge." ³⁶Suta wa jiyishile ndaga yene gwa Pholo egi : "Ma nzuji a tuma athu nu sango egi, ngu mi bembe muye, henyaha zogenu mu vutuge mu ngemba." ³⁷Uvi Pholo wa zwelele egi : " A tu betesele fimbu gu meso a athu, etwe athu a gu Roma ta kitile go ata gima gia bola. A tu mbile mu bologo, lulu ngagi adi mu tu zola mu giswagi ? Ndo ! ishi nganyi

go ! eze a tu zole ene ha khawo." ³⁸Ma suta a nu kengelela a vutugile muta sango jiene gwa ma nzuji, ene a vile woma ha guvwa egi Pholo nu Silasi adi athu a gu Roma. ³⁹Ma nzuji ejile ha gu a bondila nu gu a lombola ; tangwa a zogeke mu bologo, ma nzuji a lombele gwa Pholo nu Silasi ha gu katuga mu dimbo diene. ⁴⁰Tangwa Pholo nu Silasi a zogeke mu bologo a yile mukhala mu inzo ya Lidia. Tangwa Pholo nu Silasi a monele a phangi a dibundu, a a hwile gikhesa, hene a katugile mu dimbo diene

Chapter 17

¹Tangwa a balegele dimbo dia Amfipolisi nu gu Apolonia, a kumile mu dimbo dia Tesalonika gunu gwa khalele nu inzo ya isambu ya ba yuda. ²Pholo, mu phila ya gikalulu gienji, wa yile mu inzo yawo ya isambu, gunu ilumbu itatu ya gu hwima wa khalele mu zwelesa n'awo mu ndaga ya mukanda wa Nzambi. ³Wa khalele mu a tendudila nu gu a jiyisa phila ya sonegeye gu mukanda wa Nzambi egi Kilisto mba u moneseya phashi, mba u futumuga mu katshi dia athu a fwa. Wa kangudile mukanda wa Nzambi ha gu a tendudila egi ya khalele ya bonga Kilisto ha gufwa enji a futumuge mu katshi dia athu a fwa. Wa zwelele egi : " Yesu yogu ngudi gu mi jiyisa, mwene muthu udi Kilisto . " ⁴Athu ako mu katshi dia ba yuda a tshiginile, enji a vuganele gwa Pholo nu Silasi, athu wanyi adi ba greki a tshiginile giteso gi moshi nu akhetu a vula a lukumu ejile mu vugana nu athu ako a gimvuga. ⁵Uvi ba yuda wanyi a apanyi a vile giongozo, hene a zudile athu ako a khu a mu bala-bala ha gu vugana n'awo mukunda nu gu zola mubulu mu katshi dia dimbo. A jungile inzo ya Yazoni, mukunda nu gukamba Pholo nu Silasi ha gu a bata gu twama dia athu. ⁶Uvi a a monele go, hene a kwatele Yazoni nu apanyi ako a dibundu ha gu a bata gu twama dia ma nzuji a dimbo nu gu kabuga egi : " Athu wawa adi mu twala mavanga mu membo, eza mu kuma haha. ⁷Athu wawa a yambeya mu inzo ya Yazoni adi mu shiya shigo jia Sezar ; adi mu zwela egi gudi nu muthu muko udi Fumu, jina dienji Yesu . " ⁸Tangwa athu nu ma nzuji a vile ndaga yene, a vile khabu. ⁹Gu nyima a lombele mbongo gwa Yazoni nu athu wanyi ako, hene a a bembele ha guvutuga. ¹⁰Mu phipha, apanyi a dibundu a tumile Pholo nu Silasi mu dimbo dia Bereya. Tangwa a kumile a ngidile mu inzo ya isambu ya ba yuda. ¹¹Athu a gu Bereya a khalele athu a ngindu jia bonga jia gubalega athu a gu Tesalonika ; mukunda a yambele ndinga ya Nzambi nu luzolo lwa phushi- phushi ; konso gilumbu a khalele mu jigisa mwa bonga-bonga gu mukanda wa Nzambi ha gutala gula ndaga jidi mu a longeya jidi jia masonga. ¹²Hene athu a vula mu katshi diawo a kwikile, nu athu wanyi a ba greki, nu athu ako a vula a kwikile. ¹³Tangwa ba yuda wanyi a gu Tesalonika a vile egi Pholo wa yile mu longa ndinga ya Nzambi mu dimbo dia Bereya, a ngidishile mubulu mu katshi dia athu. ¹⁴Hene henyanyi, apanyi a lezele Pholo ha guya gu khanda ya muta wa koma ; uvi a lezele Silasi nu Timote ha gu bega gu Bereya. ¹⁵Athu ako a yile mu twala Pholo ti nu gu dimbo dia Atene. Tangwa a mu bembele gu Atene, Pholo wa tumile Silasi nu Timote ndinga ha gu mu hata mu phushi. ¹⁶Tangwa Pholo a khalele mu a nenga gu Atene, wa vile khenda jia vula ha gu mona egi dimbo dia khalele dia zala nu itege. ¹⁷Hene mu inzo ya isambu ; wa yandigile gu zwelesa nu ba yuda wanyi a khalele mu samba Nzambi nu gu mu kumisa, konso gilumbu wa khalele nji mu zwelesa nu athu wanyi a khalele mu tagana n'awo ha mbaji ya athu. ¹⁸Athu ako a tema wanyi a khalele mu longa malongi a kistoyika nu malongi a epikira ejile mu haga n'enji thembe. A zwelele egi : " muthu yogu wa izwele-zwele ikhi adi mu tshigina gu zwela ? " Athu ako egi : " Udi mu tshigina gu tu jiyisa tu nzambi twa nzenza", mukunda udi mu longa sango jia Yesu, nu phila athu mba a zuga gu lufwa. ¹⁹A batele Pholo gu twama dia gimvuga gia areyopaze nu gu mu hula egi : " Ketu wa jiya gu tu leza, phila ya malongi wawa a pha udi mu longa ? " ²⁰Mukunda tudi mu vwa ndaga jia gu yituga udi mu zwela. Hene twa tshigina gu jiya gisongidila gia ndaga jiene. " ²¹(Athu a gu Atene nu nzenza jinyi jia khalele mu jinga gu Atene, a khalele mu balegesa tangwa dia gu zwela nu guvwa ndaga jia pha ! ²²Hene Pholo a zugile mu katshi dia gimvuga gia areyopaze, wa yandigile gu zwela egi : " Enwe athu a gu Atene, nga mona egi mwa nu sambela tu nzambi twa phamba mu phila ikima. ²³Mukunda, tangwa ngu mu balega mu dimbo dienu, ngu mu mona hama henu mwa nu sambela, nga mona nji ha mesa gimenga gi moshi ha gu sonaga egi : " Gwa Nzambi yonu tu jiya go. " Hene nge za ha gu mi jiyisa egi mwa nu mu sambela mu gidiba, uvi mwa nu mu jiya go. ²⁴Nzambi yonu wa salele thotho ya mvimba, nu ima ikima, mwene udi Fumu wa gosa nu hoshi, mwene gwa nu jinga go mu jinzo jia isambu jia tungama gu mago a athu. ²⁵Mwene gwa nu mona go funu athu a mu salele ata gima gu mago awo, mu phila ya gu mona egi gwa nu mona go ata gima, mukunda mwene muthu wa nu hwa athu monyo, nu muphephe wa gu hwimila nu ima ikima. ²⁶Gwa muthu mu moshi, Mwene wa salele ikanda ikima ya athu idi mu jinga hoshia mavu, Mwene wa hagele gu twama sungi jia fwana nu gu haga mididilo wa mavu awo a gujingila. ²⁷Nzambi wa salele nganyi mukunda wa tshiginile egi athu a mu kambe, mukunda tangwa athu adi gu mu kamba, mbala iko a fete gu mu mona. Uvi Mwene gwa shi go mu jinga gwa leha nu konso muthu. ²⁸Mukunda nu ngolo jienji, etwe tudi nu phila ya guwenda, tudi nu monyo, tudi mu jinga mu phila gingana gienu gi moshi gidi mu zwela egi : " Etwe tudi ta ana a vumo dienji. " ²⁹Hene gula etwe tudi ta ane'nji, twa jiyile go gu yindula egi Nzambi udi wa fwanana nu itege yinyi muthu a sala nu wolo, nu utadi to nu maseso wanyi a salama mu mayele a muthu. ³⁰Hene Nzambi gwa nu tanga go mvula jinyi athu a khalele go mu mu jiya, uvi tangwa didi, Mwene udi mu leza athu akima ha gu balula mitshima. ³¹Mukunda Mwene wa hagele gilumbu mba a leza muthu yonu mwene a phonele ha gusambesa athu akima a hoshia mavu mu njila ya kielega. Nzambi wa lezele ndaga yene gwa athu akima tangwa Mwene a zugishile muthu yonu wa file. " ³²Tangwa athu a gu Atene a vile ndaga ya guzugisa athu a file, athu ako a yandigile gu lela Pholo ; uvi athu ako a zwelele egi : " Mba tuza nji mu gu vwa

mbala iko gu ndaga yiyi. ³³Gu nyima, Pholo wa a bembele. ³⁴Uvi athu ako adi bungishile gwa mwene, a kwikile, mu katshi dia athu ene gwa khalele Denisi, muthu wa gimvuga gia areyopaze, nu mukhetu mi moshi jina dienji Damarisi, nu athu ako nji .

Chapter 18

¹Gu nyima ya ndaga jiene, Pholo wa katugile mu dimbo dia Atene ha गया gu dimbo dia Kolinto.² Gunu wa sangele muyuda mu moshi jina dienji Akilasi, muthu wa gu gijunga gia Ponti, wa katugile nu mukaj'enji Prisilia gu khanda ya gu Italia, ejile mu kuma mu dimbo dia Kolinto mukunda Klode wa hanele mukwala egi bayuda akima a fetu katuga mu dimbo dia Roma, hene Pholo a yile mu a sanga.³ Pholo wa khalele mu jinga nu gusala n'awo gisalo, mukunda a khalele mu sala gisalo gia phila imoshi. Gisalo gia gu tunga thentha.⁴Pholo wa khalele mu longa mu inzo ya isambu ilumbu ikima ya gu hwima. Wa khalele mu bondila ba yuda nu ba greki.⁵ Uvi tangwa Silasi nu Timote a katugile gu Masedwane, Pholo wa zudile mbangiga gwa Pheve-Santu ha guhana gimbangi gwa bayuda egi Yesu udi Kilisto.⁶ Uvi ba yuda a khalele mu tuna nu gu mushingana, hene Pholo a yandigile gu lugumuna fuphi ya milele yenji ha gu a leza egi : " Menga enu a bwe holo dia mitwe yenu, ishi go ndaga yami, lulu ngagi ngu muya gwa athu wanyi adi aphagano."⁷Ha gukatuga hene, wa yile mu inzo ya Titusi Yusutusi, muthu wa khalele mu banga Nzambi. Inzo yenji ya khalele phene-phene nu inzo ya isambu ya bayuda.⁸Krispusi fumu wa inzo ya isambu nu athu a familia yenji a baludile mitshima gwa Fumu Yesu. Athu a vula a gu Kolinto, tangwa a vile Pholo mu longa a baludile mitshima, ebuna a zudile mbotiga.⁹Mu phipha Fumu a lezele Pholo gu nzoji egi : " Guvwa ndo woma, zwela kaka, u hwenyi go tedie." ¹⁰Mukunda ngudi n'aye phene-phene. Gushi go ata muthu wa jiya gu phaga ha gu gusala gima gia bola, mukunda ngudi nu athu a vula mu dimbo didi."¹¹Pholo wa jingile hene giteso gia mvula imoshi nu gitshidi; wa khalele mu longa ndinga ya Nzambi mu katshi diawo.¹²Tangwa Galioni a khalele fumu wa privense ya Akaya, ba yuda adi vishile ha gu bendumuga gwa Pholo mukunda nu gu mu sala ndaga ya bola, hene a mu batele gu twama dia baya dia milonga.¹³ A zwelele egi : " Muthu yogu udi mu phaga ha gu leza athu ha gu samba Nzambi mu phila iko shigo jidi mu zwela ."¹⁴Tangwa Pholo a tshiginile gu zwela, Galioni wa lezele ba yuda egi : " Enwe bayuda, gula ya khalele gima gia konda masonga nga ndo ndaga ya gu shiya shigo, nga jiya gu tshigina tu zwelese n'enu."¹⁵ Uvi idi mukunda nu thembe mudi mu haga mukunda nu sango, nu ma jina adi mu tala shigo jienuni, idi ya bonga mu manese ndaga yene enwe hakheni. Ngu shi go mu tshigina ngu khalele nzuji ha gu sambesa ndaga yiyi."¹⁶Galioni wa zolele athu a khalele gu baya dia milonga. ¹⁷Hene athu akima a kwatele Sostene yonu wa khalele fumu wa inzo ya isambu ya bayuda. A mu betele gu twama dia baya dia milonga. Uvi Galioni gwa vile go phashi gu ndaga yene a kitile.¹⁸Pholo wa belegele hene ilumbu ya vula nu aphangi a dibundu, gu nyima wa katugile ha गया nu Prisilia nu Akilasi gu dimbo dia Siriya. Gu twama a katuge ha dibungu, wa kuludile sugi gu mutwe gu dimbo dia Senkreyu mukunda mwene wa batudile ndevu gwa enya gu Nazaleti. ¹⁹Tangwa a kumile mu dimbo dia Efezo, Pholo wa bembele Prisilia nu Akilasi; mukunda wa tshiginile गया mu ngila mu inzo ya isambu mwene ha khenji ha gu zwelesa nu bayuda. ²⁰A hubile Pholo ha gu bega n'awo ndambu ya ilumbu, uvi mwene wa tunyile. ²¹Wa katugile genji, wa a bembele, enji wa a lezele egi : " Mba ngu mu za mu mi vutugila, gula Nzambi wa tshigina . " Wa katugile mu dimbo dia Efezo. ²²Tangwa Pholo ejile mu kuma mu dimbo dia Sezareya, wa kandugile ha गया mu hana mbote gu dibundu dia gu Yelusalemi, gu nyima wa yile gu dimbo dia Antiose. ²³Gu Antiose, Pholo wa balegesele ndambu ya tangwa, gu nyima wa yile gu khanda ya membo a Galatia nu Frizia ha guhwa alongogi gikhesa. ²⁴Mu yuda mu moshi jina dienji Apolos, mwenya gu dimbo dia Alesandria wa kumile gu dimbo dia Efezo. Wa khalele muthu wa jiya gu zwela, nu gu jiya gutanga mukanda wa Nzambi.²⁵ Apolos wa longeye mu njila ya gu jiya malongi a Fumu. Wa khalele muthu wa di hana gu gi pheve, wa khalele mu longa mwa bonga-bonga ndaga jia talela Yesu uvi wa khalele mu jiya kaka mbotiga inyi ya Yowani.²⁶ Apolos wa yandigile gu longa nu gikhesa mu inzo ya isambu. Tangwa Prisilia nu Akilasi a mu vile mulonga adi bungishile n'enji, hene a mu lezele njila ya Fumu mwa bonga-bonga. ²⁷Tangwa a tshiginile गया gu dimbo dia Akaya, aphangi a dibundu a mu hwile gikhesa, enji a sonegele mukanda gwa alongogi a gu Akaya ha gu mu yamba. Tangwa a kumile gwene wa salesale athu a vula wanyi a kitugile a kilisto mu khenda jia Nzambi.²⁸ Apolos wa khalele mu leza ba yuda gu meso a athu akima mu khenda nu ngolo jienji nu gu zala gwenji gwa gi pheve egi mukanda wa Nzambi udi mu zwela egi Yesu udi Kilisto.

Chapter 19

¹Tangwa Apolos a khalele gu dimbo dia Kolinto, Pholo wa balegele mu ba provense a gwa leha ti nu guza mukuma mu mbanza ya Efezo, gunu wa sangele alongogi ako. ²Pholo wa a hudile egi : " Ketu mwa zangudile Pheve-Santu tangwa mwa kitugile a kilisto?" A vutudile egi : " Ndo, khanji tu vwa go ata fioti muthu mu zwela mukunda nu Pheve-Santu." ³Pholo wa a hudile nji egi : " Mbotiga ya phila khi mwa zangudile?" A vutudile egi : " Mbotiga ya Yowani." ⁴Pholo egi : " Yowani wa botigile athu gu mbotiga ya gu balula mitshima. Mwene wa khalele mu leza athu ha gu haga mutshima gwa muthu yonu udi muza gu nyima dienji, muthu mwene Yesu." ⁵Tangwa athu a vile ndaga yene, a zudile mbotiga mu jina dia yesu. ⁶Tangwa a hageye mago gwa pholo, Pheve-Santu ya bulumugile holo dia mitwe yawo hene a yandigile gu zwela mu ndinga jiko, nu gu zwela ndaga jinyi athu a lendele go gu bagisa. ⁷Mu gimvuga a khalele athu giteso gia kumi nu muyadi. ⁸Pholo wa ngidile mu inzo ya isambu wa yandigile gu longa nu gikhesa mu ngonda jitatu. Wa khalele mu zwela nu bayuda mu phila egi a kwikile gu ndaga ya Gifumu gia Nzambi. ⁹Uvi athu ako a khalele mutwe ngolo nu gukonda gulemvuga, a khalele mu vweza isambu ya a kilisto gu twama dia athu, hene Pholo wa a bembele, wa zudile a kilisto ha gu a twala gwa leha. Ebuna wa yandigile gu longa ilumbu ikima mu inzo ya Tiranusi. ¹⁰Wa salele nganyi mvula jiyadi, hene athu akima a khalele mu jinga gu aziya, bayuda nu ba Greki akima a vile ndinga ya Nzambi. ¹¹Nzambi wa hatele gu sala ndaga jia guyituga mu njila ya mago a Pholo; ¹²hene athu a gimbefu a khalele mu beluga, enji Pheve jia bola jia khalele mu zoga, tangwa athu a khalele mu kwata milele nga itemba ya milele ya Pholo. ¹³Uvi gwa khalele bayuda ako a khalele mu wenda mukunda nu gukaya pheve jia bola, a khalele mu salela jina dia Fumu Yesu ha gukaya pheve jia bola. A khalele mu leza athu a khalele nu pheve jia bola egi : " Nga gu leza ha gu zoga mu jina dia Yesu yonu udi mu longa Pholo." ¹⁴Athu a khalele mu sala ndaga yene a khalele ana-a-mala sambwadi a muthu mu moshi jina dienji Seva, yonu wa khalele fumu wa nganga-nzambi wa bayuda. ¹⁵Pheve ya bola ya a vutudile egi ; " Eme ngu jiya Yesu nu Pholo; uvi Enwe mudi akwatshi ?" ¹⁶Pheve ya bola inyi ya khalele gwa muthu mwene ya kwatele bayuda, ya a betele mwa vula, hene a zoge mu phushi mu inzo yene a lengele gikhonga nu phuta mu mwila. ¹⁷Ndaga yene ya jiyiye gwa athu akima a bayuda nu ba greki wanyi a khalele mu jinga gu Efezo, enji woma wa a kwatele hene jina dia Yesu dia zangudile lukumu. ¹⁸Mu katshi dia athu wanyi a kitugile a kwikidi a khalele muza mu funguna nu gu tshigina ndaga jiawo jia bola a khalele mu sala. ¹⁹Athu a vula wanyi a khalele mu sala gisalo gia wanga ejile mu bata mikanda yawo, ha gu iwokia ha tshiya gu meso a athu akima. Tangwa a tangele thalo ya mikanda yene, a monele egi ya khalele mu thalo ya mafunda a tano a ibende ya mbongo. ²⁰Hene ndinga ya Fumu ya phanzanele nu ngolo ji kima. ²¹Gu nyima dia tangwa, Pholo a manesele gisalo giene gu Efezo, wa zudile lukhanu ha gubalegela gu masedwane nu gu Akaya ha guya gu Yelusalemi, hene mwene a zwelele egi : " Gu nyima ya guya gunu, ngu fete mona nji dimbo dia Roma." ²²Pholo wa tumile gu masedwane alongogi mu yadi Timote nu Eraste wanyi a khalele mu mu salesa. Uvi mwene ha khenji wa begele gu Aziya ga tangwa ga moshi. ²³Mu tangwa diene itumba ya koma ya zoge mu dimbo dia Efezo mukunda nu njila. ²⁴Gwa khalele nu muthu mu moshi jina dienji Demetrusi, wa khalele mu londa ifwanisu ya ibende, wa khalele mu batela athu wanyi a khalele mu sala isalo ya mago, ha gu zula mbongo jia vula. ²⁵Wa bungishile athu wanyi a khalele mu sala gisalo gia phila imoshi, ebuna wa a lezele egi : " Aphangi, mu khala mu jiya egi mu gisalo gigi tudi mu zula mbongo jia vula. ²⁶Uvi enwe mudi mu mona nu guvwa ishi go kaka gu Efezo phamba uvi idi nu gu Aziya phila Pholo yogu a kitula gimvuga gia athu ha gu a phusa a balule ngindu jiawo. Mwene udi mu a leza egi gushi go nu nzambi athu adi mu kita gu mago. ²⁷Ndaga yene idi ya gigonsa mukunda ishi go athu mba adi mu vweza gisalo gietu, uvi mba adi mu vweza nu inzo ya isambu ya nzambi mukhetu wa koma Diane, gu nyima mwene mba udi mu totesa gukoma nu lukumu gwa athu akima a gu gijuinga gia gu Aziya, nu mu thotho ya mvimba a nu mu sambela. ²⁸Tangwa a vile ndaga yene, khabu jia a kwatele, hene a yandigile gu kabuga mu ndinga ya ngolo egi : " Wa koma eye Diane nzambi wa athu a gu Efezo." ²⁹Dimbo di kima dia zalele nu makelele, enji athu akima a yile mu phushi ha mbaji ya khalele mu saleya saga. A kwatele Gayusi nu Aristake athu wanyi a khalele mu wenda nu Pholo wanyi a katugile gu Masedwane. ³⁰Pholo wa tshiginile gu ngila mu katshi dia athu, uvi alongogi a mu tunyishile. ³¹Ata athu ako wanyi a gu gijuinga gia Aziya wanyi a khalele mafuta a Pholo a mu tumile ndinga ha gula gungila ndo mu katshi dia gimvuga gia saga. ³²Athu ako a khalele mu zwela gima gi moshi mu ndinga ya ngolo, ako nji mu zwela gima giko, mukunda gimvuga giene gia athu a khalele go mudi visa nu athu ako. Athu a vula a jiyile go gikuma gia gu vugana gwawo. ³³Hene bayuda a zolele Alexandre mu katshi dia gimvuga gia athu wanyi a vuganele ha gu mu haga gu twama dia athu. Alexandre wa salele gidimbu nu koko ha gu thendula ndaga yene gu twama dia athu. ³⁴Uvi tangwa a jiyile egi udi muyuda a yandigile gu zwela mu ndinga ya ngolomu katshi dia gimvuga, mu giteso gia ma tangwa ayadi egi : " Wa koma gaye eye Diane nzambi wa athu a gu Efezo." ³⁵Ha suga galagi ga dimbo ga henelele gimvuga gia athu wanyi a vuganele wa zwelele egi : " Enwe athu a gu Efezo, nanyi mu katshi dienu ashi

go mu jiya egi dimbo dia Efezo dia nu tala inzo ya isambu ya Diane wa koma nu itege ginyi ya katugile gosa ha gubwa haha ha mavu ? ³⁶Ha gu mona egi ndaga jiji jishi jia gu hagela thembe go, mwa jiya gu bwisa mitshima nu gu yindula ha gusala konso gima. ³⁷Mukunda enwe mwa twala athu wawa haha, a shi nzangi jia jinzo jia isambu go nga ndo adi mu vweza nzambi wetu wa mekhetu. ³⁸Hene gula Demetrusi nu athu wanyi a nu sala isalo ya mago adi nu ndaga ya gu funda muthu, bamba a funde, mukunda nu etwe tudi nu mafumu wanyi adi nu giyega gia gusambesa athu. ³⁹Uvi gula mudi nu ndaga iko katula yiyi; mba a tu zengela n'ayo mu katshi dia gimvuga mu gilumbu gia nu batudiya ndaga. ⁴⁰Gula nganyi, etwe tu keba mwa bonga, mukunda nu ndaga yiyi ya bwa, kana ndo mba tu fundiya egi : " Tudi mu sala mubulu nu gu phusa athu ha gu kolama, mukunda gushi go ata mavanga, enji mba tushi mu mona go phila ya guvutula ata gima ha gu leza egi tudi mu jiya gikuma gia guvugana gwa athu wawa adi mu haga makelele a vula ." ⁴¹Tangwa mwene a manesele ha guzwela nganyi, wa lezele gimvuga gia athu ha guya.

Chapter 20

¹Tangwa makelele a hwile, Pholo wa tumile athu ha gu tamega alongogi, ebuna mwene wa a hwile gikhesa. Gu nyima wa a hwile mbote ya suga ha gu a bemb aye gu Masedwane. ²Tangwa a khalele muya mu balega mu membo a khanda inyi wa khalele mu hwa a kilisto gikhesa, ebuna wa yile gu Grese. ³wa begele gwene ngonda jitatu; ha gungila mu masuwa ayegu provense ya Siriya, bayuda a waganele a gushiya Pholo, hene a zudile mabanza a guvutuga mu njila ya Masedwane. ⁴Ha gu mu sumbiga gu Aziya, athu, a wendele n'enji ya khalele sopatere muna Pirusi muthu wa gu Bereya, Aristake muthu wa gi yadi mu katshi dia athu a gu Tesalonika wanyi a baludile mitshima, Gayusi muthu wa gu Derbe, Timoteyo, Tishike nu Trofine athu a gu Aziya. ⁵Athu wawa a yile gu twama ha gu mu kinga gu dimbo dia Trowasi. ⁶Gu nyima ya gilumbu gia khinji ya mapha a konda levire, ta ngidile mu masuwa gu dimbo dia filipe gu nyima dia ilumbu itano ta a sangele gu dimbo dia Trowasi. Ta salele hene ilumbu sambwadi. ⁷Mu gilumbu gia thomo gia phoso, tangwa ta vuganele mukunda nu gudua mu gimvuga ha mesa a Fumu, Pholo wa yandigile gu leza athu a baludile mitshima egi mwene wa yindudile ha gu katuga mu gilumbu dia gu twama, hene a longele malongi ti nu mu midi ya phipha. ⁸Mwinda ya vula ya khalele gu sugu ya gosa gunu ta vuganele hama ha moshi. ⁹Ha nela ya gisapha, mona yala mu moshi jina dienji Elike wadi tumbigile hene gu tulo twa vula. Mu phila Pholo a khalele mu longa tangwa dia vula, mona yala mwene wa khalele gu tulo wa bwile gosa gu etaze ya tatu wa tuphudiye wa fwa. ¹⁰Hene Pholo a bulumugile wadi sununile holo dienji, wa mu zudile ha mago. Wa zwelele egi : " Mudi yangisa go, udi nu monyo. " ¹¹Tangwa a kandugile gosa gu etaje, wa batudile mapha wa dile. Gu nyima ya gu zwela mwa vula ti nu mu gikhela-gikhela, wa katugile muya. ¹²A batele mona yala mwene nu monyo, ndaga yene ya katudile khenda gwa athu akima. ¹³Etwe ta yile gu twama mu masuwa mukunda nu guya gu khanda ya dimbo dia Asosi, gunu twadi vishile ha guza mu zula Pholo, mukunda mwene ha khenji wa tshiginile ha guya gunu mu njila ya mu malu. ¹⁴Tangwa a tu sangele gu dimbo dia Asosi, ta mu zudile mu masuwa, hene ta yile gu dimbo dia Mitileni. ¹⁵Gu nyima dia gilumbu gia hatele, ta katugile hene mu masuwa, hene ta yile mu kuma mu gilumbu gia hatele ha sambwa dia gitumbu gia muta wa kiyo. Mu gilumbu gia hatele ta zugile ta jile mu magana ha gitumbu gia samoni; mu gilumbu giko gia hatele ta kumile mu dimbo dia Mileti. Pholo wa zudile ngindu jia gu balega mu khulo ya dimbo dia Efezo, mukunda a tshiginile g¹⁶o gubalegesa tangwa dia vula gu provense ya gu Aziya, mukunda wa khalele muya phushi-phushi ha gukuma gu Yelusalemi mu gilumbu gia pantekote, gula phila ya khalele gwene. ¹⁷Tangwa ta kumile mu dimbo dia Mileti, Pholo wa tumile athu ha guya mu tamega mambuta a dibundu dia Efezo. ¹⁸Tangwa a kumile gwa mwene, wa a lezele egi : " Enwe ha khenu, mudi mu jiya egi katuga gilumbu gia thomo ginyi nga tuludile malu ami mu dimbo dia Aziya, mu phila ya ikalulu yami nga khala n'ayo nga nu balegesa ga ndambu ga tangwa mu katshi dienu. ¹⁹Nga khalele mu salela Fumu nu gudi bulumwisa mutshima, nu masoji gu meso, nu phashi jia vula jinyi jia ndaga jia bola bayuda a khalele mu ngu kanina. ²⁰Mu khala mu jiya egi nga nu mu mi swegela go ndaga jia funu. Nga khalele gu mi jiyisa nu gu mi longa sango jia bonga mu katshi dia dia athu akima nu guya inzo nu inzo. ²¹Mu jiya mwa bonga phila nga khalele mu longa bayuda nu ba greki mu ndaga ya gubalula mitshima gwa Nzambi, nu phila a fetu haga mitshima gwa Fumu wetu Yesu. ²²Lulu ngagi Pheve-Santu idi mu ngu leza ha guya gu Yelusalemi, ata ngu shi mu jiya ngada ya mbo ngu bwila gwene. ²³Gudi nu ndaga imoshi idi mu ngu jiyisa Pheve-Santu egi, mu gilumbu gi kima phashi nu bologo jidi mu ngu nenga. ²⁴Uvi eme ngu mu mona egi monyo wami ushi nu funu go, uvi eme nga tshigina guya kaka gu twama, mukunda nu gu manesa gisalo gia gu longa sango ya bonga mu phila nga gi zudile gwa Fumu Yesu, nu ha guta gimbangi gia sango ya bonga mu khenda jia Nzambi. ²⁵Lulu ngagi, nga jiya egi nga khalele mu katshi dienu mu longa athu sango jia Gifumu gia Nzambi, enwe mba mu monyi nji go meso ami. ²⁶Hene ngudi gu mi leza magino egi, gula muthu mu moshi mu katshi dienu wa tota, ishi mu ngu talela go. ²⁷Mukunda nga mi swegele go ata gima tangwa nga khalele gu mi longa ndaga yinyi idi mu talela luzolo lwa Nzambi. ²⁸Hene enwe mu keba enwe ha khenu, mu keba nu mameme wanyi Pheve-Santu a mi hwile ha gu tala, mu keba mwa bonga-bonga dibundu dinyi Nzambi a sumbile mu menga a munenji. ²⁹Nga jiya egi ha gukatuga gwami, ibulu ya bala mba iza mu ngila mu katshi dienu, enji mba isalella go mameme ndaga jia khenda. ³⁰Nga jiya egi ata mu katshi dienu, athu ako mba eza mu longa ndaga jia luvunu, mukunda nu gubemba athu gu khanda yawo. ³¹Hene mudi keba. Mu jimbila go egi mu mvula jitatu jia mvimba, phipha nu mwanya, nga khalele gu mi longishila nu masoji gu meso. ³²Lulu ngagi, nga mi bemb a mago a Nzambi enji nga mi leza ha gu bambuga sango jia bonga nu khenda jienji jidi nu giyega gia gu mihwa gikhesa nu makapho mu katshi dia athu wanyi Nzambi a phonele. ³³Nga hagele go nzala ya mbongo nga ya wolo to ya millele ya muthu. ³⁴Enwe mu jiya enwe ha khenu egi nga khalele mu kita gu mago ami ha khami ha gulungisa ima ikima nga khalele na n'ayo funu nu ya athu wanyi a khalele mu wenda n'eme. ³⁵Gu ndaga jikima nga khalele gu mi leza egi mu fetu haga ngolo ha gu salesa athu wanyi adi phete-phete, enji mu fetu yindula ndaga jia zwelele Fumu Yesu mwene ha khenji egi : "

Kiese gia vula gia nu khala ha gu hana, uvi kiese gia zonda ha gu zula."³⁶Tangwa a zwelele nganyi, wa fugamele n'awo ha gusamba Nzambi.³⁷ Khungi'awo akima a didile mwa vula nu gu bwila Pholo mu shingo ha gu mu hwa beze. ³⁸A vile khenda jia vula mukunda nu ndaga yinyi a a lezele egi " mba mu monyi nji go meso ami. Hene a yile mu musumbiga ti nu gu masuwa.

Chapter 21

¹Tangwa tadi kaphela n'awo, ta ngidile mu masuwa, ta zudile mbala imoshi njila ha guya gu dimbo dia Kosi. Mu gilumbu gia hatele ta kumile mu dimbo dia Roda, katuga hene ta yile mu dimbo dia Patara. ²Tangwa ta monele masuwa a khalele muya gu khanda ya dimbo dia Fenisia, ta ngidile mu masuwa ene ha guya. ³Tangwa ta kumile phene-phene nu gitumbu gia Shipre, ta balegele mu lwega gu khanda ya koko dia akhetu ha guya gu khanda ya gu Siriya. Tangwa ta kumile mu dimbo dia Tire, ta maganele ha dibungu, mukunda ha khalele ha dibungu dia gu zola ima mu masuwa. ⁴Gu nyima ya gu monana nu a alongogi, ta begele 'awo hene ilumbu sambwadi. Alongogi a lezele Pholo mu ngolo jia pheve ha gukonda guya gu Yelusalemi. ⁵Tangwa ilumbu ya hwile mu dimbo diene, ta katugile mu dimbo diene, ta hatele njila yetu. Khungi'awo akima nu akaji'awo nu ana'wo a tu sumbigile ti nu songi ya dimbo. Gu nyima ta fugamele ha dibungu, ta lombele Nzambi, nu gu di hwa mbote ya suga. ⁶Etwe ta ngidile mu masuwa, ebuna ene a vutugile mu jinzo jia. ⁷Tangwa ta manesele njietelo yetu gu khanda ya gu Tire, ta kumile mu dimbo dia Tolemias. Gunu ta hanele mbote gwa aphanji a dibundu, hene ta balegelele gilumbu gi moshi n'awo. ⁸Gilumbu gia hatele, ta katugile hene ha guya gu dimbo dia Sezareya. Gunu ta ngidile mu inzo ya Filipino yonu wa khalele longi wa sango ya bonga ; wa khalele mu moshi mu katshi dia athu sambwadi, hene ta begele n'enji. ⁹Muthu mwene wa khalele nu ana-a-akhetu mu wana, a khalele khanji a kwela go, enji a khalele mu bigula ndaga. ¹⁰Ta balegelele hene ndambu ya ilumbu, profeta mu moshi jina dienji Agabusi, wa katugile gu dimbo dia Yudeya. ¹¹We jile mu kuma hene, wa zudile mukaba wa Pholo, ebuna wadi gitshigile malu nu mago, wa zwelele egi : " Tala ndaga idi mu zwele pheve-Santu : " Idi mu phila yiyi ba yuda a gu Yelusalemi mba a jitshiga fumi'a mukaba wuwu, nu ha gu mu hana gu mago a aphagano. ¹²Tangwa ta vile ndaga yene, etwe nu athu wanyi a khalele mu jinga hene ta bondile Pholo ha gu konda guya gu Yelusalemi. ¹³Ebuna Pholo wa vutudile egi : " Ikhi mudi mu kita, mukunda nu ikhi mudi mu dila nu gu monesa mutshima wami phashi? Jiyenu egi, ngudi ya gu yilama, ishi go mukunda ngu jitshigiye; uvi mukunda nu gufwa gu Yelusalemi mukunda nu jina dia Fumu Yesu. " ¹⁴Ebuna ta monele egi Pholo wa tshiginile go gu tu vila, ta mu bembele nu thembe jienji hene ta zwelele egi : " Luzolo lwa Fumu lu salame. " ¹⁵Gu nyima ya ilumbu, ta zudile sagi jietu, ta kandugile gu Yelusalemi. ¹⁶A alongogi ako a gu Sezareya ejile n'etwe njila imoshi. Ejile nu muthu mu moshi mu jina dia Nazoni muthu wa gu Shipre, wa khalele longogi mu moshi mu kulu, a tu batele gu inzo yenji ha gu swama gwene. ¹⁷Tangwa ta kumile gu Yelusalemi aphanji a tu yambele nu kiese. ¹⁸Mu gilumbu gia hatele, ta yile nu Pholo gu inzo ya Jake; ma mbuta akima a dibundu a khalele hene. ¹⁹Gu nyima ya gu a hwa mbote, wa yandigile gu a leza ndaga imoshi-imoshi yinyi Nzambi a salele mu katshi dia aphagano mu tangwa a khalele mu sala gisalo gia gu longa. ²⁰Tangwa a vile ndaga yene, a hanele lukumu gwa Nzambi, hene a mu lezele egi : " phangi udi mu mona, mafunda a athu nga gutshi mu katshi dia bayuda a kwikila. Adi visa ha gu talela kaka shigo. ²¹A vile egi wa nu longa bayuda wanyi akima a nu jinga ma katshi dia aphagano ha gu bemba gu hata shigo jia Moyize, nu gu a leza ha gukonda gumba ana'wo a mala gu mukanda, nu gukonda gu hata ikalulu ikulu. ²²Ikhi ta jiya gu kita ? Mba adi mu vwa egi, eye weji mu kuma haha. ²³Hene, sala ndaga ikima yinyi ta mbo gu guleza. Haha tu di nu athu mu wana a salele lusilu gwa Nzambi. ²⁴Zula athu ene, nda n'awo mudi wove, enji a futile mbongo mu phila egi adi kulule sugi jia gu mitwe. Nganyi athu akima mba a jiye egi ndaga jinyi a zwelele mukunda nu eye jia khalele jia mambo. Mba a jiye egi mu ikalulu yaye, wa nu hata shigo. ²⁵Mukunda nu aphagano wanyi a kwikile, etwe ta a sonnegela nu gu a jiyisa ha gutuna gudua mbiji jinyi jia haneya makapho gwa tu nzambi twa itege, gu tuna gunwa menga; gu tuna gudua mbiji jia shiyi konda gu batudiya muminyo nu gu tuna gu kita uthambi. " ²⁶Hene Pholo a zudile athu wanyi mu gilumbu gia hatele, wadi wovele n'awo, ebuna wa yile mu inzo ya isambu ha gu jiyisa sungi ya guhwa gwa ilumbu ya gudi wova nu gu funguna, ti nu gilumbu ginyi gia guhana makapho a muthu mukima. ²⁷Tangwa ilumbu inyi sambwadi ya khalele phene-phene ha guhwa, bayuda wanyi a gu aziya a monele Pholo mu inzo ya isambu, a phushile athu ha gu haga mavanga, hene a mu kwatele. ²⁸A yandigile gu kabuga mu ndinga ya ngolo egi : " Enwe athu a gu Izrayele, tu salesenu ! " Talenu muthu yogu wa nu longa athu akima ndaga jia gu tuna athu etu, nu gu tuna shigo jietu nu hama haha. Enji udi mu ngidisa ba greki mu inzo ya isambu nu gu bolesa hama-ha santu. " ²⁹Mukunda ha thomo a monele Trofine muthu wa gu Efezo wa khalele mu wenda n'enji mu katshi dia dimbo, hene a yandudile egi Pholo wa mu batele mu katshi dia inzo ya isambu. ³⁰Dimbo dikima dia kumile gisaga-saga athu a katugile khanda-nu-khanda mu phushi ha guza mu kwata Pholo. A mu nanele honze dia inzo ya isambu mu mbala imoshi a kangele mifulo. ³¹Mu phila a khalele mu kamba phila ya gu mu shiya, sango jia kumile gwa fumu wa masuta egi, Yelusalemi idi mu katshi dia mavanga. ³²Hene a zudile masuta nu mafumu awo, ha gu bulumuga n'awo hama ha khalele athu. Tangwa athu a monele fumu wa masuta, nu masuta a bembele gubeta Pholo. ³³Hene fumu wa masuta a phusanele phene-phene wa kwatele Pholo, enji wa hanele mukwala ha gu mu jitshiga nu shinga jiyadi jia ibende. Ebuna wa hudile kana udi nanyi, nu ha gu jiya ikhi a kitile. ³⁴Athu ako mu

katshi dia gimvuga a yandigile gu kabuga mu ndinga ya ngolo ndaga iko, athu ako nji ndaga ya phila iko nji. Fumu wa masuta gwa monele go phila ya guzwela ata gima mukunda nu makelele, wa hanele mukwala ha gukwata Pholo nu gu mu bata mu bologo.³⁵ Tangwa a kumile ha gikalo gia gukandugila, masuta a mu taphudile mukunda nu mubulu wa batele athu a gimvuga.³⁶ Hene gimvuga gia athu gia khalele mu a hata nu gu kabuga mu ndinga ya ngolo egi : " Mu shiye!"³⁷Tangwa a tshiginile gu ngidisa Pholo mu inzo ya masuta, mwene wa lezele fumu wa masuta egi : " Ketu wa jiya gu ngu hwa njila, ngu zwele ndaga imoshi ?" Fumu wa masuta wa zwelele egi : " Ketu wa nu zwela ki greki ?" ³⁸Ketu ushi go Muthu wa gu Egipito yonu wa phushile athu ha gulwa ita, nu gu twala mafunda-a-wana a athu a mubulu mu katshi dia temu dia zala fufuta ?"³⁹Pholo wa vutudile egi : " Eme nga muyuda wa gi dimbo dia Tarse gu Sisilia. Muthu wa gu dimbo dia funu. Nga gu bondila ha gu ngu hwa njila ngu zwele gwa athu wawa." ⁴⁰Tangwa fumu wa masuta a mu hwile nswa, Pholo wa maganele ha gikalo, wa kitile athu gidimbu gi moshi gu koko. Tangwa athu a henele tedie, wa a lezele mu ndinga ya gi ebelo. Wa zwelele egi :

Chapter 22

¹"Aphangi a mala nu a tata, wvenu phila ngu samba gu twama dienu." ²Tangwa gimvuga gia athu a vile Pholo muzwela mu ndinga ya gi ebelo, a henele tedie. Wa zwelele egi :³" Eme nga muyuda, nga butuga gu Tarse gu Silisia, nga longugile mu dimbo didi, gwa Gamaliele.⁴ Nga longeye ha gu jitisa mwa bonga bonga shigo jia a shetu. Nga nu di hana gu gisalo gia Nzambi mu phila enwe mudi magino. Nga monesele njila yiyi phashi a gu ishiya; nga khalele mu jitshiga mala nu akhetu shinga, nu gu a ngidisa mu bologo.⁵ Fumu wa nganga-Nzambi nu mambuta a dibundu a jiya guta gimbangi gia ndaga jiji egi nga zudile mikanda ya katugile gwa ene mukunda nu aphangi a gu Damasi. Eme ha guya gwene, ya lombele ngu bate gu Yelusalemi wanyi akima a khalele mu hata njila yiyi a gu jitshiga shinga mu phila egi a zule ndola.⁶Tangwa nga khalele mu njila ha guya ngu kume phene-phene nu Damasi, mu mbala imoshi, ha gu kuma mu midi, semo ya bala ya manya ya katugile gosa ya ngu jietele.⁷ Nga bwile hoshi mu mavu, nga vile ndinga ya ngu lezele egi : " Saulu, Saulu, mukunda ni ikhi udi mu ngu hwa phashi?" ⁸Nga vutudile egi : " Eye nanyi Fumu ?" Wa ngu lezele egi : " Eme Yesu, muthu wa gu Nazareti tonu udi mu monesa phashi." ⁹Athu wanyi a ngu hatele a monele semo yene, uvi a vile go ndinga ya muthu yonu wa khalele mu ngu zwelele.¹⁰ Nga hudile egi : "Fumu ngu kita ikhi?" Fumu wa ngu lezele egi : " Zuga, ginda gu Damasi; gunu adi mu gu leza ndaga ikima inyi wa feto kita." ¹¹Nga monele go nu phila ya gu tala mukunda nu semo ya mwanya; hene nga twaleye gu Damasi gwa athu wanyi nga khalele n'awo.¹²Gunu nga sangele muthu mu moshi jina dienji Ananiasi, muthu wa khalele mu banga Nzambi nu gu hatela shigo, enji ba yuda wanyi a khalele mu jinga hene a khalele mu mu hanele gimbangi gia bonga. ¹³We jile mu ngu sanga, wa maganele mu khulo yami, wa zwelele egi : "Phangi'ami Saulu, kangula meso u tale ." Kaka mu tangwa diene, meso a kangugile nga mu monele.¹⁴Wa zwelele egi : " Nzambi wa a khakha jietu wa gu phonele mukunda u jiye luzololwenji, u mone muthu wa masonga, enji mukunda nu guvwa ndinga ya katuga mu kano dienji. ¹⁵Mukunda mba u khale wa themwe dienji gwa athu, ha gu a jiyisa ndaga jinyi wa monele nu jinyi wa vile. ¹⁶Hene lulu ngagi ikhi udi mu nenga ? Zuga, zula mbotiga, wova masumu aye nu gu tamega jina dienji." ¹⁷Tangwa nga vutugile gu Yelusalemi, nga khalele mu samba mu inzo ya isambu, nga monele gimona meso. ¹⁸ Nga mu monele u mu ngu leza egi : " sasuga ha gu katuga phushi-phushi gu Yelusalemi mukunda mba a tshigina go gimbangi mba uta mukunda nu Eme." ¹⁹Nga zwelele egi : " Fumu adi mu jiya ene hakhawo egi nga kwatesele mu mba mu bologo nu gu betesa athu wanyi akima a khalele mu gu kwikila mu jinzo jia isambu. ²⁰Mu tangwa menga a Etienne longi waye a phanzanele, nga khalele hene, enji nga tshiginile ndaga yene, eme nga khalele mu langidila milele ya athu wanyi a mu shiyile." ²¹Uvi mwene wa ngu lezele egi : " Ginda mukunda ngu mu gu tuyima ha guya gwa leha, gwa aphagano." ²²Athu a mu hwile nswa ya gu zwela ti nu ha suga. Hene a kabugile mu ndinga ya ngolo nu gu zwela egi : " Katulenu muthu wa ngagi ha mavu, mukunda gwa kuyilego ha gu jinga." ²³Mu phila a khalele mu haga makelele, mu bishila milele yawo, nu gu tuphula fufuta mu muphephe, ²⁴Fumu wa masuta wa hanele mukwala ha gu ngidisa Pholo mu inzo ya masuta. Enji wa hanele mukwala uko ha gu mu beta fimbu, mu phila egi a zwelele gikuma gia ndaga athu adi mu hagela makelele a phila yinyi mukunda nu mwene.²⁵Tangwa a mu jitshigile shinga mukunda nu gu mu beta fimbu, Pholo wa hudile fumu wa masuta yonu wa khalele hene egi : " Ketu idi mu mi hwa nswa ya gu beta mwenya gu Roma fimbu konda gu mu sambesa?" ²⁶Tangwa fumu wa masuta a vile nganyi, wa yile mu jiyisa gumanda wa masuta ndaga yene egi : " ikhi udi nu funu wa gu kita ? mukunda muthu mwene udi mwenya gu Roma." ²⁷Hene Gumanda wa masuta a phusanele phene-phene n'enji wa mu hudile egi : " Ngu leze wa mwenya gu Roma?" Pholo wa vutudileegi : "Eya." ²⁸Fumu wa fumu wa masuta wa zwelele egi : " Nga futile mbongo jia vula ha guzula nswa ya gu khala mwenya gu Roma." Uvi Pholo wa mu lezele egi : " Eme, nga butugile mwenya gu roma." ²⁹Hene athu wanyi a tshiginile gu mu hula mwiehu, a katugile mu mbala imoshi. Fumu wa masuta wa vile woma wa vula tangwa a vile egi Pholo udi mwenya gu roma, mukunda wa mu jitshigishile shinga. ³⁰Mu gilumbu gia hatele, fumu wa masuta wa tshiginile gu jiya mu kielega kielega ndaga bayuda a khalele mu fundila Pholo. Hene mwene a mu jitudile shinga enji wa hanele mukwala gwa mafumu a nganga-nzambi nu wanyi a gimvuga gia koma ha gudi bungisa. Ebuna wa bulumugishile Pholo ha gu mu haga mu katshi diawo.

Chapter 23

¹Pholo wa nongele sha meso gwa athu a dingumba wa zwelele egi: "Aphangiami, nga jingile gu twama dia Nzambi nu ngindu jia bonga ti nu magino." ²Fumu wa nganga nzambi wa mbuta Ananiasi wa hanele mukwala gwa athu wanyi a maganele phene-phene n'enji ha gu mu beta gu kano. ³Hene pholo a mu lezele egi: "Nzambi mba udi mu gu beta gu gibagi gia kungudiya mukubu wa phelegeta. Eye udi hoshi mukunda nu gu ngu sambesa mu phila ya shigo idi mu zwela enji idi mu tangwa dinyi udi mu shiya shigo ha gu hana mukwala wa gu ngu betesa?" ⁴Wanyi a khalele hene phene-phene n'enji a zwelele egi: "Eye udi mu shingana nganga-nzambi wa koma wa Nzambi?" ⁵Pholo wa zwelele egi: "Nga jiyile go Phangi egi, udi nganga-nzambi wa koma, mukunda a sonegele egi: "wa jiyile go gu zwele ndaga ya bola mukunda nu fumu wa athu aye." ⁶Tangwa Pholo a jiyile egi mu katshi dia gimvuga gwa khalele nu ba saduse gu khanda iko nu ba falisaye, mwene wa zwelele mu ndinga ya ngolo gwa athu a gimvuga egi: "A phangi'ami, nga mu falisaye, mona wa mu falisaye. Idi mukunda nu givuvu nu gutshigina gu zuga gu lufwa gwa athu afwa hene ngudi mu sambeseya." ⁷Tangwa a zwelele nganyi, giphapha gia vula gia zogege mu katshi dia ba falisaye nu ba saduse hene gimvuga gia athu gia mwanganele. ⁸Mukunda ba saduse a nu zwela egi guzuga gu lufwa gwa nu khala go, nga ma wanjio nu ji pheve ndo, uvi ba falisaye a nu tshigina egi ima inyi ikima ya nu khala gwene. ⁹Hene lungu lwa vula lwa zogege mu katshi diawo gu khanda ya tulagi mu gimvuga gia ba falisaye gwa zogege giphapha gia vula a khalele mu zwela egi: "Twa monele getu go gima gia bola gwa muthu yogu. Nanyi udi mu jiya gula pheve nga wanjio mu moshi wa mu leji gima?" ¹⁰Tangwa giphapha gia kola gia zugile, fumu wa masuta wa vile woma egi Pholo wa jile gu batudiya gitshidi-gitshidi gwa athu, hene a hanele mukwala gwa masuta ha gu bulumuga mukunda nu gu mu katula mu gingolo-ngolo mu katshi dia athu a gimvuga, ha gu mu bata monzia masuta. ¹¹Mu phipha ya guhata fumu wa maganele phene-phene n'enji wa mu lezele egi: "Uvi go woma, mukunda mu phila wa hanele githemwe mukunda nu eme gu Yelusalemi phila yene imoshi nji wa mbo ta gu Roma." ¹²Ha kiele guma, bayuda ako a tele fondo nu gudua tushilu. A zwelele egi a jiyile go gudua nga gunwa gula ene khanji a shiya go Pholo. ¹³Wanyi a khalele ha giphungi gu fondo a khalele mu mutango wa gu balega athu makumi a wana. ¹⁴A yile mu mona fumu wa nganga-nzambi nu mambuta ha gu zwela egi: "Etwe twadi hagi goshia gushinzama ha gu konda gudua ata gima gi moshi ti nu tangwa ta mbo shiya Pholo." ¹⁵Lwenyelu, gimvuga gia ma nzuji gi leze fumu wa masuta ha gu tu batela n'enji haha ha gu monesa egi mudi mu tshigina ha gu tala ndaga yenji mwa bonga bonga. Nganyi etwe tudi londe ha gu mu shiya gu twama mwene a kume haha. ¹⁶Uvi muna phangia Pholo wa vile egi a khalele mu haga muheto, wa yile mu ngila mu inzo ya masuta ha gu fetegesa Pholo. ¹⁷Pholo wa tamegele fumu mu moshi wa masuta wa mu lezele egi: "Twameza mona yala yogu gwa fumu wa masuta, mukunda udi nu gima gi moshi ha gu mu leza." ¹⁸Fumu wa masuta wa zudile mona yala mwene wa mu batele gu twama dia fumu muko wa masuta wa mu lezele egi: "Pholo yonu mwenya bologo wa tumi athu ha gu ngu tamega wa lombi egi ngu twameze mona yala yogu gu twama diaye. Mukunda udi nu gima gia gu guleza." ¹⁹Fumu wa fumia masuta wa kwatele mona yala mwene mu koko, wa yile n'enji mu gingenga wa mu hudile egi: "Ikhi wa tshigina gu ngu leza?" ²⁰Mona yala wa vutudile egi: "Bayuda adi visa ha gu gulomba ubate Pholo ha mene gu twama dia gimvuga gia ma nzuji ha gu monesa egi adi nu funu ya gutala ndaga yenji mwa bonga-bonga." ²¹Uvi eye u tshigina go, mukunda gudi nu giteso gia athu makumi a wana a mu tela muheto. Athu ene adi tushilu ha gudi shinza ene hakhawo, a batula ha gutuna gudua gima nu gu konda gunwa ti nu tangwa a mbo mu shiya. Lulu ngagi, adi a gudi londa a mu gu nengela kaka eye." ²²Fumu wa fumia masuta wa bembele mona yala mwene gu nyima ya gu mu leza egi: "Guleza ndo ata muthu ndaga yiyi wa ngu leza." ²³Gu nyima wa tamegele masuta muyadi wa a lezele egi: "Kambenu masuta khama jiyadi ha guya gu sezareya, nu ako makumi a sambwadi wanyi a nu wenda holo dia phunda, nu ako khama jiyadi wanyi a nu lwa nu mifula. Mwa mbo ya mu tangwa dia tatu mu phipha." ²⁴Wa hanele mukwala ha gukamba phunda mukunda Pholo a mbo ngila holo diayo eze a vutudiye wa konda gima gia bola mu mwila gu twama dia Guvernere Felix. ²⁵Wa sonegele mukanda umoshi egi: ²⁶"Eme Klode Liziasi ngu mu sonegela eye mwatha fumu wa koma Guvernere Felix, wa banda!" ²⁷Muthu yogu wa kwateye gwa ba yuda a tshiginile gu mu shiya uvi tangwa nge jile nu masuta ha gu mu hwa monyo, nga vile egi udi mwenya gu Roma. ²⁸Nga tshiginile gujiya mukunda nu ikhi mwene a fundiye, gu nyima nga mu batele gu twama dia gimvuga giawo. ²⁹Nga jiyile egi wa fundiye mukunda nu ndaga ya khalele mu talela shigo yawo, uvi gwa khalele go nu ndaga imoshi a mu fundile ya khalele mu lombi lufwa nga ndo gu mu mba mu bologo. ³⁰Uvi ha gujiya egi a tele fondo ha gu mu kita gima gia bola, nga gu tumile n'enji mu mbala imoshi nu gu lombi gwa athu wanyi a mu fundile ha guza mu zwela ndaga adi gu mu fundila gu meso aye. Mu bega mwa bonga! ³¹Masuta a lemvugile gu shigo a hwiye: a batele Pholo ha gu mu twala mu phipha gwa Antipatrisi. ³²Mu gilumbu gia hatele, masuta wanyi a nu wenda holo dia phunda ayile nenji, gu nyima ene hakhawo a vutugile mu jinzo jiawo. ³³Tangwa masuta wanyi a nu wenda holo dia phunda a kumile gu sezareya, a

hanele mukanda gwa guvernere, enji a hanele Pholo gu mago enji.³⁴Tangwa Guvernere a tangele mukanda, wa hudile ha gu jiya gishina gia dimbo gia Pholo. Tangwa a jiyile egi udi mwenya gu Silisia,³⁵ wa zwelele egi : " Mba ngudi gu mu vwa mwa bonga tangwa athu wanyi a gu fundi a mbo za mu zoga haha." Hene a hanele mukwala ha gu mu haga mu inzo ya Erode.

Chapter 24

¹Gu nyima dia ilumbu itano, fumu wa ma nganga nzambi nu mambuta ako nu ngambi mu moshi jina dienji Tertulusi a yile gwene. Athu wawa a fundile Pholo gwa Guvernere. ²Tangwa Pholo a maganele gu twama dia Guvernere, Tertulusi wa yandigile gu mu funda gwa Guvernere egi: " Mukunda n'eye hene tudi mu ngemba ya vula ngangu jiaye jidi mu bata ndaga jia bonga mu mavu etu. ³Tangwa dikima nu mu ikanda ikima tudi mu gu vutudila matondo mukunda nu ima ikima ya bonga udi mu kita, eye fumu Felix. ⁴Hene ha gu tuna gu gu zula tangwa dia vula, nga tshigina u ngu vwe mwa bonga. ⁵Ta sangele muthu yogu udi muthu wa gi phupha mu phusa bayuda ha gu kolama nu gu twala athu ha gu bata mubulu. Udi fumu wa ga gimvuga ga moshi ga athu a gu Nazareti. ⁶Wa megele nji ha gu sebulula inzo yetu ya isambu hene ta mu kwatele. ⁷Uvi Lisiasi, fumu wa masuta weji mu zoga, wa katula Pholo ha mago etu nu gingolo-ngolo hene a mu zangula. ⁸Tangwa wa mbo mu sambesa mukunda nu ndaga jiene, n'eye nji mba udi mu jiya gikuma ta mu fundila." ⁹Bayuda akima a fundile Pholo phila imoshi a zwelele egi ndaga jikima jidi jia masonga. ¹⁰Tangwa Guvernere a kitile gidimbu gwa Pholo ha gu mu leza a zwele, Pholo wa vutudile mvutu egi: " Nga vile egi udi wa nzuji wa mavu wawa akima mvula jia vula, enji ngudi nu kiese gia vula ha gu gu tela eme hakhami. ¹¹Wa jiya gu hudisa u jiye egi gwa balega ilumbu kumi nu iyadi katuga nga yile gu Yelusalemi mukunda nu gu samba. ¹²Tangwa a ngu sangele mu katshi dia inzo ya isambu, nga khalele go mu haga giphapha nu muthu enji nga phushile go athu ha gu zola mubulu; mu inzo ya isambu, nga mu katshi dia dimbo. ¹³Ene a jiyile go gu monesa gu twama diaye ndaga adi mu ngu fundila mu tangwa didi. ¹⁴Uvi nga tshigina ndaga yiyi gu twama diaye egi nga khalele mu salela Nzambi wa khakha jietu mu njila yiyi ene adi mu tamega magino egi isambu ya ga dibundu. ¹⁵Ngudi kaka nu gu tshigina gu ndaga inyi ikima idi mu talela shigo nu inyi ya sonegeye gu mikanda ya ba profeta. Ngudi nu gutshigina gwa giteso gi moshi gwa Nzambi yonu athu wawa adi mu nenga, ha gufutumuga gwa athu wanyi a lukwikilu nu wanyi a konda lukwikilu ; nu gwa wanyi a masonga nu wanyi a konda masonga. ¹⁶Mukunda nu nganyi nga nu kita mu phila ikima mukunda ngu khale nu gukumbulula gwa bonga gu twama dia Nzambi nu gu twama dia athu mu ndaga jikima. ¹⁷Gu nyima ya mvula jia vula, nge za mu bata lusadisgu gu gikanda giami nu falanga jia gu hana makapho. ¹⁸Tangwa nga kitile nganyi, bayuda ako a gu Aziya a ngu sangele mu katshi dia inzo ya isambu ngudi mudi wova , ya khalele go nu gimvuga dia athu nga ndo mu katshi dia mavanga. ¹⁹Athu wawa adi neya gu leza lulu ngagi gu twama diaye ndaga adi nayo mukunda nu eme, gula adi nayo. ²⁰Gula nji nganyi athu wawa adi neya gu zwela ndaga inyi a monele ya bola nga khalele mu zwela tangwa nga khalele mu samba gu twama dia ma nzuji. ²¹Katulenu gima gi moshi kaka nga zwelele mu ndinga ya ngolo tangwa nga khalele mu katshi diawo egi: " Idi mukunda nu gu futumuga gwa athu gu lufwa mudi mu ngu sambesa. ²²Felix wa khalele wa jiya ndaga ya njila yene mwa bonga. hene, a tshiginile gu sambesa bayuda. Wa zwelele egi: " Tangwa Liziasi fumia masuta mba eza mu vutuga gu Yelusalemi, hene mba ngu sambesa ndaga yaye." ²³Gu nyima wa hanele swa gwa suta ha gu vutula Pholo mu bologo enji ha gu mu hwa ga ndambu ga diphanda nu gu hana njila gwa ma futa enji ha guza mu mu batela ata gima to guza mu mu tala. ²⁴Gu nyima dia ilumbu, Felix we jile nu mukajenji Drusiye, wa khalele muyuda, wa tamegele Pholo ha gu mu vwa mukunda nu ndaga ya lukwikilu gwa Yesu Kilisto. ²⁵Uvi mu phila Pholo a yandigile gu zwelesa nenji mu ndaga ya gu nunga, nu gudi yala, nu gu sambesa gunu gudi muza, Felix wa vile woma hene a zwelele egi: " Katuga wa jiya guya gaye : uvi tangwa mba ngu mona egi ngudi nu funu yaye mba ngudi mu gu tamega. ²⁶Kaka mu tangwa diene dinyi, wa yindudile egi Pholo wajiya gu mu hwa mbongo: mukunda nu nganyi wa khalele mu mu tamega mbala nu mbala ha gu solula nenji. ²⁷Gu nyima dia mvula jiyadi, Porkuisi Festusi wa kutugile Guvernere ha gu yinga Felix. Uvi Felix ha gutshigina gu hwa bayuda kiese, wa bembele Pholo mu bologo.

Chapter 25

¹Tangwa Festusi a kumile mu gitshidi gia mavu enji gwa balegele ilumbu itatu, wa katugile gu Sezareya ha guya gu Yelusalemi. ²Mafumu a nganga-nzambi nu manene a mu dimbo a bayuda ejile mu funda Pholo gu twama dia Festusi nu gu mu shishigisa mwa vula. ³A khalele mu lomb a gwa Festusi gima gi moshi gia funu mukunda nu Pholo, ha guza mu mu vutula gu Yelusalemi mukunda nu gu mu shiya mu njila. ⁴Uvi Festusi wa a vutudile mvutu egi pholo udi mu bologo gu Sezareya enji mwene ha khenji udi mu vutuga gwene. ⁵Mwene wa zwelele egi: "Bembenu athu enu wanyi adi nu giyega ha gu bulumuga n'eme. Gula gudi nu gima gi moshi gia bola gidi mu talela muthu mwene eze a mu funde." ⁶Gu nyima ya gu balegesa ilumbu inana to kumi mu katshi diawo, mwene wa vutugile gu Sezareya. Mu gilumbu gia hatele wa yile mu inzo ya nu sambeseya athu wa tumile athu ha guya mu zula Pholo. ⁷Tangwa a kumile, bayuda a gu Yelusalemi a mu jetele, a yandigile gu mu funda mu ndaga jia mambo jinyi ene a khalele go nu phila ya gu leza egi idi ya kielega. ⁸Pholo ha gu samba wa zwelele egi: "Nga kitile go ata gima gi moshi gia bola gu ndaga idi mu talela shigo ya bayuda to gu gima gidi mu talela inzo ya isambu to gima gidi mu talela Sezar." ⁹Uvi Festusi ha gutshigina gu hwa bayuda kiese, wa hudile Pholo egi: "keti wa tshigina guya gu Yelusalemi ngu gu sambese gwene mukunda nu ndaga jiji jikima?" ¹⁰Pholo wa vutudile egi: "Haha ngudi nga magana gu twama dia gisambeselo gia Sezar, hama ngu fetu samba. Nga kitile go ata gima gi moshi gia bola gwa bayuda, mu phila udi mu jiya mwa bongwa." ¹¹Gula nga kiti gima gia bola enji gula nga kiti gima gi mu lomb a lufwa, nga tunyile go ha gufwa. Uvi gula ndaga adi mu ngu fundila jidi jia mambo, gushi go nu muthu wa jiya gu ngu hana gu mmago awo ha gu ngu shiya. Eme nga tshigina Sezar a ngu sambese. ¹²Hene Festusi gu nyima ya gudi visa nu athu a gimvuga wanyi a khalele mu mu hwa gutema wa zwelele egi: "Gula wa tshigina ha guya mu samba gu twama dia Sezar, ngu mu gu tuma gwa Sezar." ¹³Gu nyima dia ilumbu gabiyo, fumu Agrippa nu Berenise a kumile gu Sezareya ejile mu tala Festusi. ¹⁴Gu nyima ya gu balegesa ilumbu ya vula, Festusi wa tele ndaga ya Pholo gwa fumu. wa zwelele egi: "Muthu mu moshi udi haha wa bembeye gwa Felix mu bologo." ¹⁵Tangwa nga khalele gu Yelusalemi, mafumu a nganga nzambi nu mambuta a dibundu a bayuda ejile mu funda muthu mwene nu gu lomb a egi a kwateye. ¹⁶Uvi eme nga vutudile egi mu gikalulu gia enya gu Roma muthu gwa jiyile go gu kwateya mu kiese ha gu mu hana gu mago a athu wanyi a mu fundi, uvi muthu yuno wa fundiya u fetu magana gu twama dia wanyi a mu fundi ha gu samba mu ndaga a fundiya." ¹⁷Hene tangwa a kumi haha khungiawo akima nga maganele go ha guza; uvi mu gilumbu gia hatele nga yile mu inzo ya nu sambeseya athu hene nga hanele swa eze a bate muthu mwene. ¹⁸Tangwa athu wanyi a mu fundile ejile mu monega a mu funda, nga monele go ata ndaga imoshi ya bola ene a mu fundile. ¹⁹Kaka a khalele mu haga ga ndambu ga thembe mu ndaga ya isambu yawo nu ndaga ya khalele mu talela Yesu yonu wa file, yonu Pholo adi mu jiyisa egi udi nu monyo. ²⁰Nga bwile gisaga-saga ha gu konda gu mona phila ya gu, manesa ndaga yene, nga mu hudile gula wa tshiginile ha guya gu Yelusalemi a sambeseye mukunda nu ndaga jiene. ²¹Uvi tangwa Pholo a lombele ha gu bega genji mu bologo, ha gu nenga khanu ya suga ya fumu wa koma, nga hanele swa gwa masuta egi a mu tale mwa bongwa ti nu tangwa dinyi mba ngu mu tuma gwa Sezar." ²²Agrippa wa lezele Festusi egi: "Nga tshigina n'eme ngu vwe muthu mwene." Festusi wa mu vutudile egi: "Hamene, mba udi gu mu vwa." ²³Mu gilumbu gia hatele, Agrippa nu Berenise ejile nu lukumu; a ngidile mu inzo nu mafumu a masuta nu manene a mu dimbo. Mu swa ya Festusi, Pholo wa bateye hene. ²⁴Festusi wa zwelele egi: "Fumu Agrippa nu enwe akima mudi haha mu katshi dietu, mudi mu mona muthu yogu; bayuda akima a ngu monele mu giswegi gu Yelusalemi enji haha a khalele mu lomb a mu ndinga ya ngolo egi a shiyye." ²⁵Uvi nga monele egi gwa kitile go ata gima gi moshi gia bola ginyi gia lombele egi a shiyye; uvi mukunda mwene ha gu mona egi wa lombele ha guya gu twama dia fumu wa koma, nga tshiginile gu mu mi tumila nenji. ²⁶Nga monele go gima gia gu sonegela fumu wa koma. Hene nga mu bata gu twama diaye eye fumu Agrippa, mukunda nu gu jiya gima gia gu sonega gu ndaga yiye. ²⁷Mukunda ngu mu mona egi idi ya bola ha gu tuma muthu wa bologo konda gu jiyisa ndaga mwene a fundiya."

Chapter 26

¹Agrippa wa lezele Pholo egi: " Wa jiya gu zwela ndaga yaye." Pholo wa taphudile koko gosa wa yandigile gu samba egi:² " Nga mona kiese gia vula, fumu Agrippa ha gu samba ndaga yami magino gu twama diaye mu ndaga ya ngu fundi bayuda;³ eye udi wa muthu wa tema mu ndaga idi mu talela shigo ya bayuda. Hene nga gu lombu u hage matshi ha gu ngu vwa mwa bonga.⁴ Bayuda akima a mu jiya mwa bonga phila nga kula katuga gilenge giami mu katshi dia dimbo dietu nu gu Yelusalemi.⁵ A ngu jiyile mwa bonga katuga mwa leha enji adi nu ya gu tshigina egi nga jingile ole mu falisaye mu moshi yonu udi nu shigo jia ngolo jia gu balega shigo jia ga gimvuga gawo ga isambu.⁶ Lulu ngagi nga magana haha gu twama diaye ha gu sambeseya mukunda nga nu haga mutshima gu laji dinyi Nzambi a hagele gwa a shetu. Mukunda nu laji didi ikanda ikima kumi nu iyadi a hagele mutshima gwa Nzambi egi mba udi mu lungisa lwenji hene a nu di hana ha gu mu hwa lukumu phipha nu mwanya.⁷ Idi mukunda nga nu haga mutshima gu ndaga yene, fumu Agrippa ba yuda adi mu ngu fundila.⁸ Hene mukunda nu ikhi ata muthu mu moshi mu katshi dienu gwa jiyile go kwikila egi Nzambi wa nu zugisa athu gu lufwa?⁹ Mu tangwa di moshi nga yindudile eme ha khami ha gu kita ndaga jia vula ha gu lwisa jina dia Yesu wa gu Nazaleti.¹⁰ Nga kitile ndaga jiene gu Yelusalemi. Nga ngidishile akwikidi a vula mu bologo, mu giyega nga hwiye gwa fumu wa nganga nzambi, enji tangwa a lombele ha gu a shiya, nga tshiginile ndaga yene. ¹¹Nga a hwile ndola mbala ya vula mu katshi dia jinzo jia isambu enji nga phagele ha gu leza a tune gu kwikila. Nga khalele mu a vila khabu jia vula enji nga a monesele phashi jia vula mu katshi dia membo a ginzenza.¹² Tangwa nga khalele mu kita nganyi nga khalele muya gu dimbo dia Damas nu giyega gia nganga nzambi;¹³ enji mu njila mu tangwa dia midi, fumu, nga monele thondolo gieji gieji gia katugile gosa gia khalele gia bala gia gu balega tangwa gia ngu jetele nu athu ta khalele nawo. ¹⁴Tangwa ta bwile mu mavu, nga vile ndinga ya khalele mu ngu leza mu ndinga ya gi ebelo egi: " Saulu, Saulu, mukunda nu ikhi udi mu ngu hwa phashi. Idi phashi ha gu di bula sakuba gu mutshi wa hageya gitshi."¹⁵ Eme nga hudile egi: " Eye nanyi Fumu? Fumu wa vutudile egi: " Eme Yesu udi mu hwa phashi.¹⁶ Lulu ngagi zuga, magana mukunda gishina nga monega gu twama diaye, idi mukunda u khale muthu wa gisalo nu gu khala wa temu dia ndaga jikima udi mu jiya magino mukunda nu eme enji nu ndaga jinyi mba ngu gu leza gu twama; ¹⁷mba ngudi gu gulusa mu katshi dia athu wawa nu gwa aphanyi wanyi ngu mu gu tuma, ¹⁸mukunda nu gu a kangula meso nu gu a katula mu phipha ha gu a twameza gu mwanya enji mukunda nu gu a katula gu ngolo jia satana ha gu a bata gwa Nzambi, mukunda a zule gwa Nzambi ndolula ya masumu nu gu zula makapho mba ngu hwa wanyi nga phonele ha gu khala athu ami mukunda nu lukwikilua a hagele gwa eme."¹⁹ Hene, mwatha Agrippa, nga tunyile go gu lemvuga gu gimona meso gia gosa; ²⁰uvi, gwa athu wanyi a gu Damas ha thomo nu wanyi a gu Yelusalemi, enji nu gwa wanyi a gu khanda ya Yudeya nu gwa aphanyi, nga longele athu ha gu balula mitshima nu ha gu vutuga gwa Nzambi, mu katshi dia gu kita isalo ya bonga idi mu ,monesa egi a baludile mitshima.²¹ Idi mukunda nu gikuma giene bayuda a ngu kwatele mu katshi dia inzo ya isambu enji a tshiginile gu ngu shiya.²² Nzambi wa ngu salesese ti nu magino, hene ngudi nga magana ha gu ta gimbangi gigi gwa athu a konda funu nu gwa athu a funu mu ndaga idi mu talela kaka ndaga inyini ba profeta nu Moyize a zwelele egi mba idi mu salama; ²³egi Kilisto mba udi mu mona phashi, enji mukunda mwene a khale muthu wa thomo wa gufutumuga mu katshi dia athu afwa nu guya mu longa mwanya gwa ikanda ya bayuda nu gwa aphagano."²⁴ Mu phila Pholo a khalele mu ta ndaga yene tangwa a khalele mu samba, Festusi wa zwelele mu ndinga ya ngolo egi: " Pholo udi wa mwenya malwi; gu longuga gwaye gwa vula gwa gu bwisa mwenya malwi." ²⁵Uvi Pholo wa zwelele egi: " Ngu shi nga mwenya malwi go, fumu Festusi uvi nga zwela nu gikhesa ndaga jia kielega nu mabanza a bonga. ²⁶Mukunda fumu udi mu jiya egi ndaga jiji ngudi mu zwela gu twama dienji jidi jia kielega, mukunda ngu mu jiya egi gushi go nu ndaga mwene a shi go mu jiya; mukunda ata gima gia salamele go mu giswegi.²⁷ Udi mu kwikila gwa ba profeta, fumu Agrippa? Ngu mu jiya egi udi mu kwikila." ²⁸Agrippa wa lezele Pholo egi: " Wa tshigina gu ngu longa mu tangwa gabiyo ngu kituge mu kilisto?" ²⁹Pholo wa zwelele egi: " Ngu mu samba Nzambi egi mu tangwa gabiyo nga dia leha, ishi go eye phamba, uvi wanyi akima adi mu ngu vwa magino, a khale ole eme, gwa konda shinga jiji jia bologo.³⁰ Gu nyima fumu wa zugile, guvernere nu Berenise nu athu wanyi akima a khalele nawo hoshi a zugile; ³¹tangwa a zogle mu katshi dia inzo, a khalele mudi zwelele ene nu ene egi: " Muthu yogu gwa kitile go ata gima gi moshi gia bola gidi mu lombu egi mwene a shiye nga gu mbiya mu bologo." ³²Agrippa wa lezele Festusi egi: " Muthu yogu ta jiya gu mu bemba gula nga gwa lombele go ha gu samba gu twama dia Sezar."

Chapter 27

¹Tangwa a zudile lukhanu ha gu ngila mu masuwa ha guya gu Italia, Pholo wa haneye nu athu ako a bologo gwa fumu wa masuta mu moshi wa gimvuga gia Angushi, jina dienji Yulwusi.² Ta ngidile mu masuwa a moshi a Adramatwuimi wanyi a khalele muya gu khanda ya dibungu dia gu khanda ya Aziya. Ta bulumugile mu muta wa koma. Aristake, mwenya gu Masedwane wa gu dimbo dia Tesalonika wa khalele n'etwe.³ Mu gilumbu gia hatele, ta maganele ha dibungu dia Sidoni, gunu Yulwuisi wa kitile Pholo ndaga jia funu enji wa hwile Pholo njila ha guya gwa aphanji ako mukunda a mu salese.⁴ Katuga hene, ta ngidile mu masuwa ta yile mu magana gu khanda ya gitumbu gia gu Shipre mukunda nu gudi swega mukunda nu muphephe, mukunda muphephe wa vula wa khalele mu katuga gu khanda ta khalele muya.⁵ Tangwa ta zaugile ha katshi katshi dia muta phene-phene nu Silisia nu Pamfili, ta kumile gu dibungu dia Mira gu Lisiya.⁶ Gunu, fumu wa masuta wa monele masuwa a moshi a Alexandriya a khalele muya gu Italia. Wa tu ngidishile mwene.⁷ Ta wendele malembe malembe mu ilumbu ya vula, ta kumile gu nyima ya ilumbu ya vula phene-phene nu Kinide, mukunda muphephe wa tu hwile phashi jia vula enji ta balegele ha gudi swega phene-phene nu gitumbu gia Kretwa gu lwega lwa Salmone.⁸ Ta lugile mu khelelego ya muta mu phashi jia vula ti nu ha guya mu kuma hama ha moshi ha nu tamegeya egi dibungu di moshi dia bonga phene-phene nu dimbo dia Laseya.⁹ Ta balegesele tangwa dia vula, tangwa dia bayuda dia gu tuna gudua dia balegele nji hene ya bwile phashi ha gu luga. Hene Pholo a hanele dibanza di moshi¹⁰ wa zwelele egi : " Aphanji, nga mona egi njila tudi muya ya mbo za mu bata phashi jia vula enji ta jiya gu totesa ima ya vula idi mu katshi dia masuwa nu ene masuwa nu monyo yetu."¹¹ Uvi fumu wa masuta wa vile ndaga ya zwelele muthu wa nu bata masuwa nu ndaga wa zwelele fumia masuwa uvi gwa tshiginile go ndaga ya zwelele Pholo.¹² Mukunda dibungu diene dia khalele go dia bonga ha gu balegesa sungi ya madidi, hene athu a vula a khalele mu katshi dia masuwa a hanele dibanza dia gu balega hene mukunda nu gu tala gula phila idi gwene ha guya mu kuma gu Feniksi mukunda nu gu balegesa sungi ya madidi gwene. Feniksi idi dibungu di moshi dia guKreta, didi mu tala gu khanda ya gu thunda nu gu mbongo gwa matotelo a tangwa.¹³ Tangwa ga muphephe ga gu khanda ya gu mbongo ga budile, athu a khalele mu masuwa a yindudile egi adi muya mu kuma hama hanyi a kanele. A kangudile longo hene masuwa a yandigile guya mu khelelego ya gitumbu gia gu kretwa.¹⁴ Uvi gu nyima dia ga tangwa gabiyo, muphephe wa bala wa nu tamegeya egi Erakiloni wa katugile gu khanda ya gitumbu ta katugile wa yandigile gu tu bula.¹⁵ Mu phila masuwa a khalele go nu phila ya guya gu twama mukunda nu muphephe, ta bembele muphephe wene u tu bate.¹⁶ Mukunda nu gudi tanina ta yile mudi swega gu khanda ya ga gitumbu ga moshi ga nu tamegeya egi Koda; enji nu phashi jia vula ta zudile wato wa khalele gu nyima dia masuwa ha gu tu salesa.¹⁷ Tangwa a taphudile wato, a kandeke masuwa shinga. A khalele nu woma ha gumona egi a jiya gu kangama ha lusenga lwa sirtisi, hene a bulumwishile ima inyi ya nu wendesa masuwa hene muphephe wa yandigile gu tu twameza.¹⁸ Muphephe wa bala wa tu nyigishile; hene mu gilumbu gia hatele, a yandigile gu bishila ima ya khalele mu katshi dia masuwa mu meya.¹⁹ Mu gilumbu gia tatu, athu a nu sala mu masuwa a yandigile gu bishila nu mago awo ima inyi a nu salela mu masuwa.²⁰ Mu phila tangwa nu themwa jia khalele nji go mu zoga ilumbu ya vula, enji mu phila muphephe wa ngolo wa khalele kaka mu tu bula, ta katudile matangi a gu guluga.²¹ Mukunda katuga ilumbu ya vula a khalele go mudia, pholo wa zugile mu katshi diawo wa zwelele egi: " Mala nga mwa hatele ndaga nga khalele gu mi leza ha gu konda gu ngila mu masuwa mukunda nu gu katuga gu Kreta, nga mwa monele go phashi jiji jia gu totesa ima.²² Lulu ngagi, ngu mu mi longishila ha gu khala nu gikhesa mukunda gushi go ata muthu mu moshi wa mbo fwa, uvi khuta masuwa phamba a mbo fwa.²³ Mu phipha ya magino, wanjio mu moshi wa Nzambi yonu udi fumu wami enji nga nu hwa lukumu, (weji mudi monesa)²⁴ wa zvedi egi: " guvwa ndo woma, eye Pholo. Eye ufeto ya mu samba gu twama dia Sezar tala , Nzambi mu gubonga gwenji udi mu gulusa athu akima udi nawo mu katshi dia masuwa.²⁵ Hene, mala, zulenu gikhesa, mukunda ngudi nu lukwikilu gwa Nzambi egi ndaga yene idi mu salama phila mwene a ngu leji.²⁶ Uvi etwe tu fetu ya mu kangama ha lusenga ha ga gitumbu."²⁷ Tangwa ta kumile mu phipha ya gilumbu gia kumi nu iwana, mu phila muphephe wa khalele mu tu bata mu katshi dia muta wa Adriyatike, ha guza mu mona katshi dia phipha, athu a nu sala mu masuwa a yandigile guyindula egi ta khalele phene-phene ha gu zoga gonze.²⁸ A tesele gu leha gwa meya a monele egi gwa begele giteso gia ba metelo makumi ayadi, ha gu phusana gu twama fioti, a tesele nji a monele egi gu leha gudi gwa ba metelo kumi nu a tano.²⁹ A vile woma ha gu mona egi twa jiya muya mudi kuma gu maseso, a mbile mu kiawo malongo a wana gu songi ya masuwa enji a lombele egi guma gukie mu phushi.³⁰ Athu a nu sala mu masuwa a kambele hama ha moshi ha gu bema masuwa hene a hungumwishile gibeya mu kiawo mu masunga egi a tshigina hungumwisa malongo gu twama.³¹ Uvi pholo wa lezele fumu wa masuta egi: " Gula athu wawa a bega mu katshi dia masuwa mushi mu guluga go."³² Hene masuta a khesele shinga jia gibeya a gi bembele mu hungumuga.³³ Tangwa guma gwa yandigile gukia, pholo wa yandigile gu a bondila ha gudua. Wa

zwelele egi: " Magino tudi mu gilumbu gia kumi nu iwana katuga tangwa mudi mu nenga nu gu konda gudua; mwa dile go ata gima. ³⁴Nga mi bondila ha gudua sambu idi mukunda nu gu bonga gwa mwila yenu; enji ata muthu mu moshi mu katshi dienu mba gwa totesa go ata lusugi lu moshi lwa gu mitwe yenu. ³⁵Tangwa a zwelele nganyi, wa zudile mapha wa vutudile matondo gwa Nzambi gu twama diawo akima. Wa khesele mapha ene itshidi itshidi wa yandigile gudua. ³⁶Khungiawo akima a zudile gikhesa hene a yandigile gudua. ³⁷Ta khalele mu gimvuga giteso gia khama jiyadi nu makumi a sambwadi nu sambano ya athu mu katshi dia masuwa. ³⁸Tangwa a dile a kuta, a bishidile phupha ya ble mu kiawo ha gu lelwisa masuwa. ³⁹Tangwa guma gwa kiele, a jiyile nji go khanda a khalele, uvi a monele hama ha moshi ha zala lusenga mu khelelego ya muta hene adi vishile ha gu twameza masuwa gu khanda yene. ⁴⁰A jitudile malongo enji a a bembele mu hungumuga mu kiawo. Kaka mu tangwa diene, a jitudile shinga jia khayi jia nu twalesa gu nyima a tuphudile mulele unu wa nu khala gu twama dia masuwa mukunda u yandige gu phepha hene a yandigile guya gu khanda ya lusenga. ⁴¹Tangwa a kumile hama ha moshi hanyi meya a nu tagana nu ngolo a yile mu maganesa masuwa hene. Twama dia masuwa dia kangamele ha lusenga lwene phila ya gu nyigana ya khalele nji go, uvi nyima ya masuwa ya khalele mu tauga itshidi itshidi mukunda nu gitembo gia ngolo gia meya. ⁴²Ngindu jia masuta jia khalele jia gu shiya enya bologo mukunda ata Muthu mu moshi mu katshi diawo ale gu lenga ndo ha gu khasa. ⁴³Uvi fumu wa masuta wa tshiginile gu gulusa pholo, wa a tunyishile ha gu konda gu kita gima gia nganyi enji wa lezele athu wanyi a jiya gu khasa ha gu bwa mu kiawo aye a zoge gonze. ⁴⁴Gu nyima, athu wanyi ako a mbo hata holo dia mabaya ako holo dia itshidi ya masuwa. Idi nganyi ta zogle khungietu akima kele-kele gonze.

Chapter 28

¹Tangwa ta zogle mu ngemba, ta lezeze egi gitumbu giene gia nu tamegeya egi Malta.² Enya gitumbu giene a tu sadishile mwa bonga, hene a hagele tshiya twa gu wota enji a tu yambele khungietu akima mukunda nu mvula ya nozele enji mukunda nu madidi.³ Tangwa pholo a nonele iswaswa ya mitshi wa imbile ha jigo dia tshiya, giwuta gi moshi gia zogle mukunda nu gizuzza gia tshiya gia kangamele gu koko dienji.⁴ Tangwa Enya gu dimbo a monele nioga ya kangama gu koko dienji, adi zwelele ene nu ene egi: " Muthu yogu udi ya kielega muthu wa nu shiya athu ata wa guluga mu muta, uvi masonga a nzambi a mu hwile go njila ha gu jinga."⁵ Uvi mwene wa mbile nioga yene ha jigo dia tshiya enji gwa vile go ata gubala.⁶ A khalele mu nenga a mu mone wa kata nga ndo a bwe mu mbala imoshi a fwe. Gu nyima dia tangwa dia vula a monele egi ata gima gia bola gia salamele go, a baludile ngindu a zwelele egi mwene udi nzambi mu moshi.⁷ Phene-phene nu hama hene, ha khalele nu gitshidi gia mavu gia fumu wa gizanga, muthu mwene jina dienji Publiyusi. wa tu yambele mwa bonga enji wa tu hwile ima ya gudua mu ilumbu itatu.⁸ Sha publiyusi wa khalele mu balegesa phulu-phulu ya menga. Tangwa pholo a yile mu inzo yenji, wa sambele wa mu haga mago wa mu beludile.⁹ Gu nyima ya ndaga yene, athu ako a ha gizanga giene a khalele nji mu kata ejile enji a belugile.¹⁰ Athu a hwile lukumu lwa vula. Tangwa ta khalele mudi londa ha gu katuga, a tu hwile ima inyi ta khalele nayo funu.¹¹ Gu nyima ya ngonda ji tatu, ta ngidile mu masuwa a moshi a gu Alesandriya a balegesa sungi ya madidi ha gizanga giene, masuwa ene a khalele a gusonega egi ana a maphasa.¹² Ta yile mu kanga gu dimbo dia sirakuze enji ta balegesele hene ilumbu itatu.¹³ Katuga hene, ta ngidile mu masuwa ta yile mu kuma gu dimbo dia Regio. Gunyima ya gilumbugi moshi, muphephe u moshi wa gu khanda ya sude wa phuphudile mu gilumbu gia gi yadi ta kumile gu dimbo dia piteyoli.¹⁴ Ta sangele aphanji a tu tamegele ha gu bega nawo ilumbu sambwadi. Idi mu phila yiya ta kumile gu Roma.¹⁵ Gunu tangwa, aphanji gu nyima ya gu vwa sango jietu ejile mu tu tagana ha zando dia Apwiyusi enji nu tu jinzo tu tatu. Tangwa pholo a monele aphanji, wa vutudile matondo gwa Nzambi enji wa zudile gikhesa.¹⁶ Tangwa ta kumile mu dimbo dia Roma, pholo wa hwiye nswa ya gu jinga mu ngemba nu suta mu moshi wa khalele mu mu langidila.¹⁷ Gu nyima ya ilumbu itatu, pholo wa bungishile athu wanyi a khalele nu giyega mu katshi dia bayuda. Tangwa adi bungishile, wa a lezele egi: " Aphanji, ata nga kitile go gima gia bola gwa athu nu gu shigo jia a shetu, nga haneye ha gu mbiya mu bologo gu Yelusalemi gu mago a enya gu Roma."¹⁸ Gu nyima ya gu ngu sambesa, a tshiginile gu ngu bemba mukunda gwa khalele go nu gikuma gia gu ngu kwatela ha gu ngu shiya.¹⁹ Uvi tangwa bayuda a tunyile ha gu salela luzolo lwawo, nga lombele ha guya mu samba gu twama dia Sezar, ata nganyi nga khalele go nu gima gia gu fundila enya dimbo dietu.²⁰ Gishina giene nji, nga lombele ha gu mi mona ha gu mi leza egi idi mukunda nu luzolo lwa athu a gu Isalele a ngu kangesa shinga jia ibende."²¹ A mu lezele egi: " ta zudile go ata mukunda u moshi wa katuga gu Yudeya idi mu talela ndaga yaye nga ata phangi mu moshi weji mu tu leza ndaga ya bola idi mu gu talela."²² Uvi ta tshigina tu jiye ngindu jiaye mukunda nu ndaga idi mu talela ga gimvuga gaga ga isambu, mukunda tudi mu jiya egi ga mu tunyila gwa athu akima."²³ A hagele gilumbu gi moshi ha gu tagana nenji, athu a vula ejile mu mu sanga hama hanyi a khalele mu swama. Mwene wa a tendudile ndaga yene nu gu ta gi twemwe gia Gifumu gia Nzambi. Wa phagele ha gu a longa ndaga idi mu talela Yesu, mu phila ya shigo ya Moyize nu mikanda ya ba profeta, katuga mu gikhela ti nu mu gingweze.²⁴ Athu ako a yandigile gu kwikila ndaga ginyi mwene a khalele mu zwela uvi ako a khalele go mu kwikila.²⁵ Adi vishile go mu katshi diawo, hene a bembele pholo gu nyima ya gu zwela ndaga jiji egi: " Pheve-Santu ya zwelele nu gishina gwa a shetu mu njila ya Yezaya wa profeta.²⁶ Wa zwelele egi: " Nda gwa athu wanyi a leze egi, mudi mu vwa gu matshi uvi mushi mu bagisa go; mudi mu tala nu meso enu uvi mushi mu mona go."²⁷ Mukunda mutshima wa athu wawa wa kituga wa kola, matshi awo adi mu vwa mu phashi, a bategele meso mu phila egi ale gu mona ndo nu meso awo enji nu gu konda gu vwa gu matshi awo nu gu konda gu bagisa gu mitshima yawo enji eze a ngu vutugile mukunda ngu a belule.²⁸ Jiyenu egi gu guluga gwa Nzambi gwa tumiye gwa aphagano mba adi mu vwa sango yene."²⁹ Tangwa a zwelele ndaga jiene. Bayuda a katugile gawo: hene thembe jia vula jia zogle mu katshi diawo.³⁰ Pholo wa begele nawo mvula jiyadi jia mvimba mu katshi dia inzo yenji a khalele mu futila enji wa khalele mu yamba athu wanyi akima a khalele muza gwa mwene.³¹ Wa khalele mu longa ndaga ya Gifumu gia Nzambi nu gu longa ndaga jidi mu talela Fumu Yesu-Kilisto nu gikhesa gi kima. Gushi go nu muthu wa mu kangele njila.

Romans

Chapter 1

¹Pholo, muthu wa gisalo wa Yesu Kilisto wa tamegeye ha gukhala thumwa, wa hagele mu gingenga ha gulonga sango ya bonga ya Nzambi. ²Sango yinyi mwene a jiyishile katuga mwa leha mu njila ya ba profeta nu mu mikanda ya santu, ³mu ndaga idi mu talela Munenji yonu wa butugile mu gifwanisu gia muthu mu gikanda gia Davidi. ⁴Mona mwene wa jiyiye egi udi muna Nzambi mu ngolo jia pheve Santu gu nyima ya guzuga gwenji gu lufwa. ⁵Mu njila yenji ta zudile mutshima wa bonga wa gimbuta ha gukhala a thumwa nu ha gu lemvuga mu nsadisa ya lukwikilu mu katshi dia ikanda ikima mukunda nu jina dienji. ⁶Mwa tamegeye mu katshi dia ikanda yene ha gukhala athu a Yesu Kilisto. ⁷Gwa athu wanyi akima adi gu dimbo dia Roma, athu wanyi Nzambi a tshigina, athu wanyi a tamegeye ha gukhala athu a santu; khalenu mu ngemba ya koma idi mu katuga gwa Tata Nzambi nu gwa Fumu wetu Yesu Kilisto. ⁸Ha gudiangela, ngu mu vutula matondo gwa Nzambi wetu mukunda nu lukwikilu lwenu ludi mu zweleya mu thotho ikima. ⁹Mukunda Nzambi yonu nga nu salela gisalo gia bonga gia gu jiyisa sango jia munenji nga mu zula mu githemwe mukunda nga nu mi haga mu isambu tangwa dikima. ¹⁰Nga nu lombi egi nga jiya guza mu mi tala gula Nzambi wa kangula njila mu luzolo lwenji. ¹¹Mukunda ngudi nu nzala ya guza ha gu mi mona, ha gu mi hwa mabula a gipheve mukunda nu ngolo jenu; ¹²to ha gudi hwa gikhesa mu njila ya lukwikilu lwetu akima. ¹³Lulu ngagi, nga tshigina mu jiye egi, mbala jia vula nga nu kanesa ha guza mu mi tala uvi ti nu tangwa didi njila idi ya gu kanga, mu khala njila mu jiye egi ngu feti za ha gu zula mu katshi dienu ga bundu ga moshi mu phila nga zudile n'eme gwa athu ako a mitshima ya bonga. ¹⁴Ngudi nu fuga gwa ba Greki, gwa nzenza, gwa athu a tema nu gwa ikata. ¹⁵Hene, ngudi nu nzala ya vula ha gu jiyisa sango ya bonga gwa athu wanyi adi gu Roma. ¹⁶Hene ngu shi nu sonyi go ha gu jiyisa sango. Idi ngolo jia Nzambi mukunda nu gu guluga gwa muthu mukima udi mu kwikila, idi mu talela thomo ba yuda nu ba greki. ¹⁷Mukunda idi mu njila ya sango yene, Nzambi adi mu monesa ngolo jeni mu njila ya lukwikilu mu phila ya sonegeye egi: " muthu wa masonga mba udi mu jinga mukunda nu lukwikilu". ¹⁸Khabu jia Nzambi jidi mu katuga gosa ha guza holu dia ndaga jikima jidi jia masumu nu ndaga jinyi jikima jia mambo athu adi mu kita ha gu kanga masonga njila. ¹⁹Nzambi udi mu hana ndola mukunda nu ndaga jeni jinyi athu adi mu mona pwelele mu katshi diawo, mukunda Nzambi udi mu a monesa najio pwelele. ²⁰Katuga luyandigu ndaga jikima jia giswegi jidi mu talela Ginzambi nu ngolo jeni jia mvula nu mvula jia moneseye pwelele mu njila ya ima ikima ya salamele. Hene a shi go nu gima gia guzwela. ²¹Mukunda ata a jiyile Nzambi, a mu hwile go lukumu nu khembo. Mukunda ngindu jiawo nu mitshima jia kitugile jia phamba jia unzoba wa mu phipha. ²²Ata a nu zwela egi adi athu a tema, lulu ngagi adi a unga. ²³Ole a hane lukumu gwa Nzambi adi mu sambela itege ya nu fukha ya muthu, ya ganjila, ya mbiji jia mabotela, nga ndo jia mbiji jinyi jia nu wendela ha vumo. ²⁴Hene, ha gu talela nzala jia mitshima yawo, Nzambi wa a bembele ha gu kita ndaga jia mvindu mukunda ha gu hwa mwila wawo sonyi mu katshi diawo; ²⁵a phonele gawo njila ya luvunu a bemba njila ya masonga a Nzambi; a nu sambela gawo itege a bemba ha gu salela yonu wa gangele ima ikima yonu a feti hwa lukumu lwa mvula nu mvula. Amen! ²⁶Hene Nzambi wa a hwile nzala ya vula ya gu vugisa mwila wawo mu ndaga jia sonyi, mukunda akajiawo a bemba gawo gu salela phila inyi ya bonga ya gu vugisa mwila. ²⁷Phila imoshi gwa mala a bemba njila ya bonga ya gu vugisa mwila nu akajiawo ene njila a zala nu nzala ya vula ya gu vugisa mwila nu aphangiawo amala, a mu kita ndaga jia sonyi hene Nzambi adi mu a hwa ndola mukunda nu ndaga jiawo jia bola. ²⁸Mukunda a tunyile Nzambi, hene mwene a abembele ha gu hata ngindu jinyi mwene a nu tshigina go, mukunda a kite ndaga jinyi jidi jia bola. ^{29,30,31}Enji adi a zala nu ndaga jinyi jia konda masonga, ndaga jia bola, ndaga jia waza, nu jia mambo. Adi a zala nu nzala ya ima, ya gu shiya athu, ya gu mana, ya gu zwela mwa vula, ya songi-songi, ya gu feti athu, ya gu konda gu lemvugila ibuti yawo. A shi gawo nu mayele a gu jiyila ndaga go, nu gu konda khenda. ³²Adi mu jiya mwa bonga egi Nzambi mba udi mu sambesa athu; mukunda athu adi mu kita ndaga jia phila inyi mba adi mu shiyiya. Ishi kaka ndaga jia nganyi a nu kita go; uvi adi njila mu zola ha phelo wanyi a nu kita ndaga jene.

Chapter 2

¹Gu shi go nu gu lolula mukunda nu eye, muthu udi mu sambesa athu ako , tangwa adi mu sambesa athu ako udi eye udi ha gife ha khaye, udi mu sambesa mu kita giteso gi moshi ole ene. ²Tu di mu jiya egi gu sambesa gwa Nzambi gudi mukunda nu masonga a athu wanyi a nu kita ndaga ya phila yiyi. ³Ha gu tala ndaga jiji, eye udi mu fisa athu adi mu salela ndaga jia fwana jiji, nu gu salela nji udi nu mabanza egi, udi mu longa gu sambesa gwa Nzambi? ⁴Udi mu bolesa gimvwama jidi gu tshigina gwa Nzambi, mukunda nu gubonga nu khenda jenji nu phila adi mu kanga mutshima wenji. ⁵Eye udi mu kolesa mutwe waye, ushi mu tshigina gu balula mutshima waye go. Ndola ya koma idi mu gu nenga mu tangwa mba di vutuga Nzambi. ⁶Gu sambesa gwenji mba gu hata gisalo gia muthu nu muthu. ⁷Gwi athu a mu haga mitshima yawo ya bonga, mu gisalo gia Nzambi, a mu kamba lukumu nu monyo wa mvula nu mvula. ⁸Enya mitshima ya bola a mula gu lemvuga ndo, adi mu kita ndaga jia bola, enji adi mu hwa Nzambi khabu. ⁹Phashi jia ngolo mba jidi mu bwila muthu mukima udi mu katshi dia gu bola. Athu a thomo adi a yuda, a giyadi adi athu wanyi a shi go ba yuda. ¹⁰Uvi Nzambi mba udi mu hana lukumu, lujitu nu ngemba gwa athu wanyi akima a nu kita ndaga jia bonga, ha thomo ba yuda, gu nyima wanyi a shi ba yuda go. ¹¹Mukunda Nzambi wa nu tshigina athu akima giteso gi moshi. ¹²Athu wanyi a shi ba yuda go adi mu jiya shigo jia Moyize go. A nu kita gawo masumu, hene mba adi mu fwa konda gu jiya shigo; uvi ene nji a nu kita masumu, hene shigo mba jidi mu a kesela ndola. ¹³Nzambi gwa nu tshigina go athu egi mukunda a nu hata go shigo, uvi wa nu gu a tshigina mukunda a nu kita ndaga shigo jia nu tshigina. ¹⁴Athu wanyi a shi ba yuda go a jiya go shigo jia Moyize, uvi gula a nu kita mu luzolo ndaga jinyi shigo jia nu zwela, a nu di haga shigo mukunda nu ene ha khawo, ata a jiya shigo jene go. ¹⁵Nganyi a mu leza egi, ndaga jia nu zwela shigo, a ji sonegele mu mitshima yawo. Mitshima yawo ya nu leza egi ndaga jene jidi jia kielega. Tangwa diko ngindu jiawo jia nu gu a belesa go, uvi tangwa diko jia nu a belesa. ¹⁶Mba i kala kaka giteso gi moshi mu gilumbu ginyi Nzambi mba a hana giyega gwa Yesu Kilisto ha gu sambesa athu gu ndaga jikima jinyi jidi jia gu swega mu mitshima yawo, mu phila ndinga ya bonga nga nu longa idi mu zwela. ¹⁷Uvi eye muthu wa nu zwela egi udi wa muyuda, wa nu haga mutshima gu shigo, enji wa nu di monesa mukunda nu Nzambi waye, ¹⁸u fetu jiya ndaga khi Nzambi a nu tshigina egi u fetu kita, enji shigo jia nu gu longa ha gu sola ndaga jinyi jidi jia bonga. ¹⁹Wa nu yindula egi udi wa muthu yonu wa nu leza njila gwa ifwa meso: wa nu tangiza nji egi udi wa mwinda ha gu leza gieji gieji gwa athu adi mu phipha. ²⁰Wa nu tangiza egi udi wa longi wa athu wanyi a jiya gima go, enji egi udi wa longi wa ana mitumba, mukunda wa nu haga mutshima egi, shigo jia nu gu leza ndaga jia kielega nu ndaga wa nu jiya. ²¹Gula wa nu longa athu ako, mukunda ni ikhi wa jiyile go gudi longa eye hakhaye? U mu longa athu ako egi gu kuya ndo, keti eye wa nu kuya go? ²²U mu longa athu ako egi gu kita uthambi ndo, keti eye wa nu kita go? Eye udi mu tuna nzambi wa itege, mukunda nu ikhi udi muya mu zula itege idi mu inzo nzambi? ²³Eye udi mu di leza egi udi mu katshi dia shigo, mukunda nu ikhi udi mu kwatesa nzambi sonyi? ²⁴Jina dia nzambi didi mu moneseya sonyi mukunda nu eye mu phila ya sonegeye egi," Athu wanyi a shi ba yuda go adi mu monesa jina dia Nzambi sonyi. ²⁵Gula udi mu hata shigo, gu batula wa batudiye gu mukanda gudi nu funu; uvi gula wa nu hata go shigo udi wa fwana muthu yonu gwa batudiye go gu mukanda. ²⁶Hene muthu gwa batudiye go gu mukanda, gula wa nu hata ndaga shigo jidi mu zwela, keti Nzambi mba gwa shi mu mu zangula go ole muthu yonu wa batudiye gu mukanda? ²⁷Muthu yonu gwa batudiye go gu mukanda uvi wa nu hata shigo, mba udi mu gu funda eye muyuda yonu wa nu la gu hata ndo shigo, ata wa jiya sha mwa bonga shigo jene jia sonegeye, enji ata wa batudiye gu mukanda! ²⁸Mukunda muyuda wa kielega gwa shi go yonu udi mu monega gu meso a athu, nga ndo yonu wa batudiye gu mukanda. ²⁹Uvi muyuda wa kielega udi yonu udi muyuda mu katshi dia mutshima, enji udi yonu wa batudiye gu mukanda mu katshi dia mutshima, gu batudiya gwene gwa gu mukanda gu shi go gisalo gia gu hata shigo jia Nzambi, uvi muyuda wa kielega gwa nu zula lukumu gwa athu go, uvi gwa Nzambi.

Chapter 4

¹Iki mbatuzwela nji gwa Abayama , khakha wetu wa moni gu mvila ? ²lulungagi Abayama wa nungishiye tata masonga mukunda nu yisalu ,wa lendele gudi zalula , uvi ishi gu gutwama dia nzambi go. ³Mutungagi ndinga nzambi imuzwela ikhi?"Abayama wa kumbudile nzambi, ya mu bateye gu kala tata masonga".⁴Lulu ngagi , muthu yonu udi mu sala gisalo, lwenji lu shigo mu kala gula yeji mu khenda , uvi ishigo ole gime gia mu hwiya zwelele gole. ⁵Gula muthu gwa shi go mu kita ata gima , kaka udi mukwikila gwa muthu umu sambesa athu ,lukwikilu lwenji ludi mu tangeya wa enya masonga.⁶Davidi wa sagumunine muthu yonu nzambi ya a monele mathu wa masonga konda gu tala isalo nu gu zwela wa mwenene gie mutu wa masonga ya egi gisalu edji wa zwelele: ⁷"Kiese gia vula gwa athu wanyi a hiya khenda enji a tigiya . ⁸Sagumuga gaye eye muthu yonu fumu gwa gu monele go nu gu bola"⁹Lusagumunu lwene ludi kaka mukunda nu athu weny a mbiye gu luyotoshi nu wanji khanji ambiya gu luyotoshi? luyotoshi tu mujiya egi"lukwikilu lwa mweneye gwa Abayama mu masonga enji"¹⁰Phila khi kwatshi a mu wile na go? Abalama wa kedi muthu wa mbiye gu mu luyotoshi ula ndo ? gwa kedi geji go muthu wa mbiye gu mu buyotoshi.¹¹Luyotoshi wa Abayama wa kedi ula ne gidimbo gia masonga gia lukwikilu gia zangwile gwa tomo mutagwa dinini wakolelego wambuye gale mu luyotoshi go guvi wa kalele chawo mu lukwikilu gwatu agaswe amu kwikila edji , nu mutagwa dia kedi nu gu mbila gole mu luyotoshi go. guvi a hajile gie atwa masonga. ¹²Akele athu ambiye mu mukanda , enji adile gu mbiya mu mukanda , go guvi wani a muwenda mu lukwikilu lwa chetu Abayama , lukwikila lwa kedi na yo mutagwa dia luyotoshi.¹³Tu jiye gi , ichi mukunda nu chigo ndo lagie dia haneye gwa Abayama nu wani mbo butuga gu nima dienji , nu athu mbeza gu nima dienji gifugo gia mavu , mba gi mukala gia wo mu masonga a wo nu lukwikilu. ¹⁴Guvi ngani afumwa gifugo a mu gi zangula mudjila chigo, ngani lukwikilu lwawo ludi lwa pamba enji lagie gu tugu. ¹⁵Guvi chigo yene kwatesa khabu , enji hama hani guchinu chigo ndo, gu kulula gwa chigo gu tugu.¹⁶Mukunda na ngani a fumwa gi fugo adi mukunda na lukwikilu gia wo , mu guthigina gwa kenda , mukunda lagie di lunge gwa athu mba butuga , ishi mukunda n'athu adi gosha chigo enji nu wanyi adi mukatshi dia lukwikilu lwa Abayama tata wetu akima. ¹⁷Mu phila ya geye egi : "ngagu solele tata wa ikanda ikima ya ha mavu. Udi shetu gu twama dio muthu ya tshiginile , nzambi wa nu hana monyo gwe athu afile enji wa nu tamega yima ya nu la gu jinga ndo ha gu jinga .Lujingo.¹⁸Ata mukunda nu phashi jikima jia honze - honze , Abalayama wa kwikile gwa nzambi, Hene , a kitugile akale tata wa ikanda ikima ya ha mavu , muphila ya mulezeye egi:"tala phila mba ikala , gikanda gia ye". ¹⁹Wa lebele go lukwikilu , gwa yindudile (ngeji) go egi mvila wenji udi wa hwila mwa leha wa kalele nu mvula khama enji mvula jia gu buta jia sara jia kalele jia balega . ²⁰Wi ha gu talela laji dia nzambi , Abalayami gwa bwishile go lukwikilu lwenji , wi wa begele mu katshi dia lukwikilu , nu gu hwa nzambi lukumu.nu gu wa nzambi lukumu . ²¹Guwu gienji gia kalele kaka egi nzambi ya mba ndi mu lungisa kaka ndaga jinyi a zwelele . ²²Nganyi masonga a mu na migiye mu phila yene mukunda nu mwene.²³Wi ishi go egie mukunda nu mwene ha khenji hene ya sonegeye egi wa na migiye masonga . ²⁴Ya sonegaye nji mukunda nu etwe , egi nanyi mba u namigiya , gweswe gwa etwe ta nu kwikila gwa yonu wa zugishiye mu katohi dia athu afwa , Yezu fumu wetu . ²⁵O mwene wa chiyiye mukunda nu gu bola gwetu lulu wa zugile mu lufwa mukunda a tu zwelele.

Chapter 5

¹Ngagni twa kumbudiye mu gutshigina , tudi nu ngemba nu nzambi mu nfila ya fumu wetu Yezu klisto .

²Mukunda nu mwene tudi nji n'eswe nu dikapo dia gutshigina n'eswe tudi n'ago. Khungi yetu ya gaswe tudi kiese mu gutshigina gwa kukumisa nzambi .³Mwa vula nji , khungi yetu ya gaswe nji mu katshi dia pashi , tujiye mwa bonga egi pashi jo no buta gutatama nga kukanga matangi .⁴Gu kanga mutshi guono buta guku mbulula , nu kukumbulula , gutangizegi mba nguheta .⁵Gukumbulula gushi gudimba go. Mukunda gutshigina gwa nzambi gwa mbiye mu mutshima munjila ya pheve santu wa nzambi wa tuhwile.⁶Ha takalele ngolo ndo, Yezu wa file mu tangwa dia bonga mukunda nu egna masumu. ⁷Lugnelu muthu weshi masumo go wafile , muthu watshigine gufwa mukunda nu muthu wa bonga.⁸Nzambi wa leza gutshigina guenji gudi eswe , ngagni Yezu klisto wa file mukunda nu eswe ha tuakalele eswe mu masumu .⁹Ha guleza egi ya kielega lugnelu egi menga enji a tu sumbile gudi tata nzambi mu khabu ja nzambi .¹⁰Ha takalele getu nji mbeni , wa tu hagele ha mashi nu nzambi mu njila ya gufwa gwa munenji wa dile wa tshigina , mukunda nu lujingu luenji. ¹¹Ishi ngagni go , mba tu tupula ufumu wa nzambi mu njila ya fumu Yezu klisto mukunda nu mwene ta dibungishile.¹²Nzagni , masumu a ngidile mu mavu mukunda nu muthu mumoshi , hene gufwa gwa ngidile mu masumu , hene gufwa gua ngidile gwa athu agaswe , a gaswe a salele masumu. ¹³Hagni nu shigo , masumu a kalele mu mavu , masumu akalele nu ngolo go gu tuama diao. ¹⁴Hene , lufwa lua zuedile giyega katuga tagwa dia Adam ti nu gwa Moyize , nu nyima dia wo , wani adile gu kita masumu go mudjila ya gu kulula gu jitisa shigo ya fanana Adami ya kitile Adami , yonu udi luse lwa muthu yonu mba uza. ¹⁵Uvi ishi go mahela a thugu a ha neye ole gifu mukunda nu gu bola gia muthu mu moshi , a vula afile , mukunda na khi ndo khenda jia nzambi nu makapho wanyi a nu katuga mu khenda jia muthu mu moshi , Yezu klisto , a haneye a vula gwa athu.¹⁶Gu shi gejigo nu kopa ya pila yinigo ole ya katugile gwa muthu mu moshi gwa salele masumu . Mukunda gu kanda yimoshi , gu nima dia muthu mu moshi gwa kitile gu bola hene gu sambesa gwa kitugile gu belesa ; enji gu kandayiko makapo a thugu a mu katuga mu njila ya gu sambesa yidi lufutu ya yima ya vula. ¹⁷Mukunda nu gu bola gwa mutu mu moshi , lufwa lwa ngidile munjila ya muthu mu moshi , hene avula a muviya khenda ja vula nu makapo mu masonga mba di mujinga njila ya Yezu klisto mwene a nji. ¹⁸Hene mukunda nu gu bola gwa muthu mu moshi athu a kima a kitugile enya masumu , giteso gi moshi munjila ya muthu mu moshi gwe jile mu nungisa nu gu hana lujingu gwa athu a khima. ¹⁹Mukunda nu gu kolama gwa muthu mu moshi athu a kima akitigile enya masumu , giteso gi moshi mukunda nu gu unvuga gwa muthu mu moshi athwa kima mba a mu nungishiya. ²⁰Uvi shigo ye jile (mukunda) mukunda nu gu vudisa gu bola . Uvi hama hani adi masumu avula, kenda ja balegesa gu vula. ²¹Ndaga yiyi ya bwile mukunda masumu azudile giyega mu katshi dia lufwa .Enji kenda ji muzula giyega mu njila ya masonga mukunda nu lujingu lwa mvula na mvula mu Yezu klisto fumu wetu.

Chapter 6

¹Lulu tuzwela nyi ikli ? Tangwedi tukala getu mumasumu mukunda nzambi athu vile jikenda ? ²lo ! eswe ta file mu masumu pila khi ta lenda gujinga mukhatshi dia masumu. ³Mushigeni mujiya go nyi eswe tazudile mbutshiga mukunda nu gujinga nu yesu - klisto , tazudile ndji mbutshiga mu gufa guenji. ⁴Tangwedi mukunda nu mbutshiga , ta file nu yesu , tafundiye nendji tangwa tata nzambi azugishile mu lufwa mu ngolo yenji , eswe ndji tazugile nenji mukunda nu gujinga nenji lujingo lwapa , lua bonga. ⁵Kana tadi bungishila nenji mu lufa , mba tudibungisa nji nenji tangwa nzambi mba amuzugisa mulufa . ⁶Jiyenu nyi nzambi wa diangele guhaga ifu ya mwila wetu wa masumu nu yezu ha kulundji mukunda ikalulu yetu ya masumu ife mayilago , eswe tule gukale njilo athu a masumu. ⁷Mukunda kana muthu wafu , masumu enukatuga . ⁸Jiyenu nyi kana tafile nu klisto , tumukwilenyi mba kala mujinga nenji tangwa diagaswe . ⁹Tumuziye nyi klisto wa zugile mu lufa , mba gwafu ge nji go mukunda lufa lutshigo nu jingolo ja gu mukwata . ¹⁰Mwene wa file mukunda nu masumu mbala imoshi , lulu wazugile mukala nu nzambi ya monyiwo . ¹¹Enwe mbafile mu masumu hene mwazugile nu yesu - klisto mwenu kala nu nzambi mukunda yezu - klisto . ¹²Tangwedi mubembi go mila yenu nu masumu mukunda nu nzala jia muvila . ¹³Guhana lo idiando ya mila yenu musalo masumu hanga ima ya guwongela. Dihanenu gudi nzambi , mila nu mionyio yenu mukunda mwa file hene mwazugile nu yezu , mudi athu a monyiwo idiando yenu ikale ya masongo gudi nzambi. ¹⁴Masumu alenda gumiyala go hangenyi mudi athu amulenga nukwala kashi mudi athu amujinga mu khenda jia nzambi. ¹⁵Mukunda na khi ? Athu enosala masumu mukunda adi gu mashina nukwala , kashi ene anujinga mu khenda jia nzambi ? nganyilo. ¹⁶Jiyenu mwabonga nyi kana mwaya musalela fumu mumoshi, enwe mwakumbula gumulemvugila tangwedi mudi apiga enji mukunda mba mufwa. Kana athu alemvuga gwa nzambi , mba umumikitula anendji. ¹⁷Hueni nzambi matondo , mukunda takalele apiga a masumu , lulu ngagi mukenda ja nzambi mu mulongoga malongi mwalongeye . ¹⁸Nzambi wa mikatudile migipiga ya masumu , tangwedi na mudi apiga a ndaga jia bonga ji muswa ngudisa nzabi. ¹⁹Ngumileza hangenyi athu a hamavu amuzuela ilumbu ikhima , na mukunda mudi genu athu. Thono mwakalele mujinga lujingu lua gisaga - saga lua bola mukunda mwakalele gudi hana muavula mu mambo a masumu .Lulu ngagi mujinga lujingo lua nzambi, dihanenu mayila go. muakalele apiga a masumu , luenyolu mujinga lujingo lua kinzambi , dihanenu mayilago gu mambo anyi nzambi wenu kumbula hangenyi mudi apiga a mambo muene. ²⁰Tangwadi muakalele apiga a masumu mua kalele go apiga a mambo anyi nzambi enukumbula . ²¹Ikhi muazangudile tangwa mambo enu mihua ufutu lulu ngagi ? suga ya mambo ene kaka lufwa ? ²²Lulu ntangwa nzambi gua mumikatula mu masumu , enwe na mwakuma apiga enji mayilago , suga ya mambo ene idi lufwa . ²³Mambo a nzambi suga yayo idi monyo wa mayilago , wa mvula na mvula (ivo nu ivo) mukunda mambo a bonga nzambi wenu tuhua nawo mu luzolo luendji , adi monyo wa ivo na ivo utudi nawo mu gimvuga nu fumu wetu yesu - klisto.

Chapter 7

¹Mujiya go phangi , mukunda ngu muzwela gwa thua a jigo shigo, mu jiya mukunda jigo yo mutala muthu u mujinga.²Hene , mukhetu wa makwela udi wa kangama no muluendji tangwa mujinga . Mujila ja jigo tangwa dia mujinga. ³Gula yala wafwa , gwashi wa kangama go mu shigo ya makwela. Tangwa didi mulumienji mu lunzingu. ⁴Phila yi moshi a phangi , n'enwe , mu phila ya mwila ya klisto yo ngi wa shile mukunda no shigo hole mubwe athu a muthu muko.Gwa yogni wa zugishile mulu fwa mukunda shago tu bule ma mbuma mukunda no nzambi : ⁵Tangwa dio ta kelele mu mvila, ngindu jetu jakalele kaka mu masumu ya kangama no mvila wetu mu kunda no shigo ha gule tubute ma bundu a lufwa .⁶Uvi mutangwa didi ta katugile mu shigo , ta fuile mukunda na shigo ja tu kangele, hole tu salele pheve mu phila ye kha do mu phila ya mukanda wa mwa le ha.⁷Mba tu zwela ikhi ? shigo idi disumu gwa mwene ? ndo mukunda kana shigo ishi go gwene , nga lendele go gu jia disumu. Nga mwenene go gujiya go nzala ya gima ya gia muthu muko.Kana shigo yazwelele go. ⁸Mukunda no ji shigo , masumu a ngutumine mu ji nzala ja phila no phila, haguta meso gu yima gia gni.⁹Mukunda n'eme, tangwa shigo ja kele go , nga kele no mogno go , tangwa didi shigo jeza muzoga masumu azulo mogno. ¹⁰Shigo jia zoyile ha gu hana lujingu, uvi jia ngu batela lufwa.¹¹Mukunda masumu a mwene phila ya gukitilo shigo ha go ngudimba .Masumu a kitele ji ji shigo mukunda ha go ngushiya. ¹²Ha gnagni , shigo ya bonga , gu kitilo gwejindji gwa bonga. ¹³Ha gnagni yo muleza egie , gima gia bonga gia ngu shigile? ndo, gima gia ngushigile gidi masumu, masumu ene amwenene gi kwatshi phila adi: yo ngu shiye gu gima gia bonga, gia bwa gima gia gutuma mba gi bedijiya gwa mafumu a kama. ¹⁴Tu mu jiya egie shigo idi gi pheve , uvi eme , ngudi mugi muthu.Angudigile ele muhiga gu di sumu. ¹⁵Mukunda yima yo ngo mukita ishigo mu mutshima wami.Ngu shi mukita yima ya ngo mutshigina go. ngo mutshita yima yo ngo mutuna. ¹⁶Uvi nga kita yima yo nga tuni, nga jiya egie shigo idi ya bonga.¹⁷Hima yi gnigni yidi muzoga gweme do, uvi disumu didi mweme. ¹⁸Gima gia bonga, gidi go mwene .Nzala ya gukita gima gia bonga gigi mwene, uvi phila guthu gu ya gukita.¹⁹Gima gia bonga gio ngumu tshigina gukita , ngushi mugikita go , kashi ngu mu vita gima gia bola , gio ngu mutshigina go. ²⁰Kana nga kita gima gio ngu mutshigina go, ha gnagni ishi eme go ngumukita. ²¹Ngo mu mona mukatshi dieme shigo, tangwa dio gumu kita gima gia bonga, gima gia bola gia ngu jingidila²²Ngono va kiese mu shigo ya nzambi gwa muthu udi mukatshi dieme. ²³Uvi shigo iko yeza ji mungu buila mu mvila wa gaswe ya bata yitumba ya shigo igni yo ngo mutshigina go, Ha gnagni ya ngu kwata mu ji shigo dia disumu.Yidi mu mvila mu yitshidi yagaswe ya mvila .²⁴Ngudi muthu wa phashi , nagni mbo ngu katula mupashi jiji jia mvila wa lufwa . ²⁵Matondo gwa nzambi mukunda no Yezu klisto fumu wetu. Mukunda no ngagni , eme giben ngudi mukatshi diene, muphiga ya shigo ya nzambi , mukunda no mwila , ngudi pigha ya shigo ya disumu.

Chapter 8

¹Gu shi ata gusambisama gu moshi mukunda nu wanyi adi mu Yesu Kilistu. ²Mukunda phila ya lujingu mu gi pheve mu katshi dia Yesu ya nu ngila shigo ya disumu nu ya lufwa. ³Phila inyi, gima shigo jia kuyile go ha gu kita mukunda nu gu hwila gwa mwila, Nzambi wa kukishile ndaga yene; wa tumile munenji gibeni mu katshi dia mwila giteso gi moshi nu disumu mukunda nu mulambu wa disumu dia jingidila gu mwila. ⁴Wa kitile nganyi mukunda nu jigo dia lombele nganyi mukunda n'etwe, tu wendela go ima ya nzala ya mwila, uvi mu gi pheve. ⁵Wanyi a nu jinga mu phila ya mwila, a nu jingila mwila, uvi wanyi a nu jingila mu gi pheve, a nu kamba ima ya gi pheve. ⁶Mukunda gu tshigina gwa mwila, gudi lufwa, uvi gu tshigina gwa pheve gudi lujingu nu ngemba . ⁷Mukunda gu tshigina mwila gudi mu tamegeya gimbeni gwa Nzambi, mukunda mwila wa nu lembuga go gu jigo dia Nzambi, gwa lendele go. ⁸Athu wanyi adi nu ima ya mwila, a jiyile go gu hwa Nzambi kiese. ⁹Mukunda nu nganyi, mwa nu jinga go mukunda nu mwila, uvi mu gi pheve, gula idi nganyi pheve ya Nzambi ya nu jinga mu katshi dienu. Uvi gula muthu mu moshi gwa shi go nu pheve ya Kilistu, Gwa shi muthu wenji go. ¹⁰Gula Kilistu udi mu katshi dienu, khanda iko mwila udi mu fwa mukunda nu disumu, uvi khanda iko pheve ya nu jinga mukunda nu masonga. ¹¹Gula pheve yenji ya zugishile Yesu gu lufwa ya nu jinga mu katshi dienu, yonu wa zugishile Yesu mu katshi dia athu a fwa wa nu hana lujingu gwa mwila wenu wa fwa, gu nyima pheve yene ya nu jinga mu katshi dienu. ¹²Mukunda nu nganyi, aphanji, tu shi go nu gima gia gufuta gu mwila ole tu jinge mu phila ya mwila. ¹³Uvi mwa nu jinga mu gi muthu mba mudi mu fwa, uvi gula mwa nu jinga mu gi pheve mu mu jinga ha gu jiya nzala ya mwila. ¹⁴Mukunda a vula a nu jinga mu pheve ya Nzambi, athu ene adi athu a Nzambi. ¹⁵Mukunda n'enwe, mwa zudile go pheve ya ndola nu gu banga nji, uvi mwa zudile pheve imoshi ya gutshigina inyi ta nu zwela egi: "Abba, Tata." ¹⁶Pheve yene ya nu zwela nu pheve yetu egi tu di ana a Nzambi. ¹⁷Gula tu di ta ana a Nzambi, tu di athu mba a zula ima ya Nzambi mu khanda jiko: guma guko mba tu di mu zula ima ndonga imoshi nu Yesu, kana gibeni ta nu mona phashi nu mwene ha suga yenji ha gu zula lukumu nu mwene. ¹⁸Hene ha gu mona egi phashi jia tangwa didi ji shi mu fwana go nu gubonga mba gu muza. ¹⁹Mukunda mavu akima adi mu nenga guza gwa Muna Nzambi. ²⁰Mavu akima adi nu ima ya phamba, mu shi mu luzolo lwenji go, uvi mu luzolo lwa yonu u mu tala mavu, mu katshi dia givuvu, ²¹mavu akima mba a mu kanguga mu gihiga wa ima ya bola ha gu zula diphanda dia lukumu lwa Nzambi. ²²Mukunda ta nu jiya egi mavu akima a mu nyigana adi nji mu phashi jia bala ole mukhetu udi mu nenga gubuta mona ti nu magino. ²³Uvi ishi yene phamba go, uvi khungi'etu akima tu di mabundu agi pheve, ta nu phashi mu katshi dietu akima, mu gu tshigina gwetu, gu katuga gwa mwila wetu. ²⁴Mukunda ta guluga mu katshi dia gutshigina; henyanyi gu tshigina gunu tudi mu mona gu shi go gutshigina tudi mu mona gu shi gutshigina, mukunda nanyi wa tshigina gu mona gima gia mu tshigina gale? ²⁵Mukunda ta tshigina ima inyi ta nu mona go, tudi mu i nenga nu givuvu gi kima. ²⁶Phila imoshi, pheve ya nu tu sadisa nji mu gu konda ngolo. Mukunda tu jiya go gu lombi, uvi mwene gibeni ya nu samba mukunda n'etwe mu ima ta nu mona go. ²⁷Mwene wa nu tala ima ikima idi mu tshigina gu jiya ngindu jia pheve, mukunda wa nu samba mukunda nu athu a konda disumu mu phila ya luzolo lwa Nzambi. ²⁸Tu mu jiya egi, ima ikima idi gu nyima ya wanyi a nu tshigina Nzambi enji nu wanyi Nzambi wa tamegeya ha gu lungisa luzolo lwenji. ²⁹Mukunda wanyi Nzambi wa jiyile gu matwemena, wa londele ima mukunda nawo ha gu kala gifwa munenji, wa thomo ha katshi dia aphanji akima. ³⁰Athu adi a jigo go, adi athu Nzambi a tamegele ha gu a longa. ³¹Ikhi mba tu zwela mukunda nu ima yiyi? Gula Nzambi udi n'etwe, nanyi wa jiya gu kala mbeni wetu? ³²Mwene wa swegele go munenji mu moshi uvi wa mu hanele mukunda n'etwe, mukunda n'enji mba tu hana go ima ikima nu mwene? ³³Nanyi mba u funda athu a phonele Nzambi? Kaka Nzambi wa nu lolula. ³⁴Nanyi wa jiya gu belesa? Kaka Yesu Kilistu, yonu wa file enji udi nu funu, yonu wa futumugile mu katshi dia athu a fwa, udi gu koko dia gi tata dia Nzambi enji wa nu samba mukunda nu etwe. ³⁵Nanyi wa jiya gu tu kapha nu gu tshigina gwa Kilistu? I kala phashi, , gu beteya, nzala, guwenda thowa, lujingu lwa phashi ? ³⁶A sonegele gu mukanda egi : " Mukunda nu eye athu a mu tu shiya mwa vula ilumbu ikima. Ta kituga getu ole mameme a mu twameseya ha gu shiyiya holu dia mabaya." ³⁷Gu ima inyi ikima, ³⁸tudi athu a gu nunga mukunda nu yonu wa tu tshigina. ³⁹Ngu di muthu wa gu nunga henyanyi gu lufwa go, monyo ya go

Chapter 9

¹Ngu mu zwela ndaga ja kiele mu kilistu, ngu shi mu mba mambo go, gu jiya gwami gu mu ngu jiyisa gwa pheve-Santu, ²ngu di nu khenda nu phashi ja vula mu mutshima wami. ³Ngu mu tshigina Yesu a ngu shinze tu di kaphe nenji mukunda nu gu tshigina gwa aphangi'ami wanyi ngu di nawo gilema gi moshi. ⁴Adi enya gu Izalaye. ⁵Adi a kumbudiya, lukumu, gudi visa, makapho a shigo, gu sambela Nzambi mu njila ya khunga nu ma laji. ⁶A khaga a gi shina gia Kilistu yonu udi holu dia ima ikima, Nzambi a mu sagumune mvula nu mvula. Amen! ⁷Ishi mu zwela egi go egi ma laji a Nzambi a belele. Ishi nganyi go enji ishi giben ya kielega egi muthu mukima u mu jinga gu izalaye udi mwenya gu izalaye. ⁸Ishi go egi athu akima a mu gikanda gia Abalayama adi anenji, uvi mu njila ya Izaki mwene mba mu zoga ana a gifugo. ⁹Idi mu leza egi, ana a nu butuga mu njila ya gi muthu a shi go ene ana a nzambi, uvi idi ana wanyi a teye laji adi ana a gishina. ¹⁰Yene idi ndinga ya laji: "kaka mu sungi kaka yiyi, mba ngu za sara mba udi mu buta mona. ¹¹Uvi ishi yene kaka ndo, Rebeka nji wa mitile gwa yala mu moshi, shetu Izaki; ¹²mukunda ana a kalele khanji a butuga go, ata gima gi moshi gia bonga ndo nga ndo gia bola ndo, mukunda egi ngindu ja nzambi, ishi go mukunda nu isalo, uvi mukunda nu luzolo lwa yonu wa tamegele. ¹³A mu lezele egi: "Mona wa mbuta mba u mu salela galenge." ¹⁴Ya kalele ya kielega phila ya sonegeye egi: "Nga tshigina Yakobo, nga tuna Ezawu." ¹⁵Ikhi mba tu zwela nji? Ketidi yene gu konda gwa masonga a nzambi? Ishi nganyi go. ¹⁶Hene wa lezele Moyize egi: "Mba ngu vwa khenda gwa muthu yonu ngu mu tshigina, mba ngu khenda gwa yonu nga tshigina." ¹⁷Hene ishi mu talela go muthu ngu mu tshigina, nga ndo yonu u mu zangula phushi, uvi idi mu luzolo lwa Nzambi ha gu vwa khenda. ¹⁸Mukunda mikanda ya zwelele gwa Faraon egi; "Idi mu mabanza a funu hene nga gu taphudile mukunda ngolo jami ji di monese enji mukunda gikanda giami gi jiyiye ha mavu akima." ¹⁹Hene, ya nu khenda gwa yonu a tshigina enji wa nu kolesa mutshima gwa yonu a tshigina. ²⁰Mba ngu leza gu nyima; mukunda nu ikhi a mu mona kaka gu bola? Nanyi ata mbala imoshi wa hagele gingolo-ngolo?" ²¹Ishi Nganyi go, muthu udi nanyi ha gui tuna mambo a Nzambi? Nzungu ya uma ya jiya gu leza muthu wa i bumbile egi mukunda nu ikhi wa ngu kitile nganyi?" ²²Mubumbi wa nzungu gwe shi go nu gifumu ha gu zwela egi a zangula uma a u kitila nzungu ya funu enji ya bonga giben enji nzungu iko ya gu ko mu sala gisalo gilumbu nu gilumbu. ²³Ikhi nji nga jiya gu zwela mukunda nu Nzambi gula wa khabu jengi, enji gula tshigina gu leza ngolo jengi, kangenu mutshima mu tangwa mu mu nenga nzungu ya khabu idi mu za mu mwanga nu gu nietumuna. ²⁴Mukunda ha gu leza gimvwama gienji gia lukumu giben holu dia nzungu ja khenda, yene ya yidigiye mukunda nu khenda jene. ²⁵Hene idi mukunda n'eswe a mu tu tamega, mukunda nu ba yuda phamba ndo, uvi mukunda n'etwe akima. ²⁶Oze u mu zwela egi: "Mba ngu mu tamega ha khami wanyi a shi go athu ami, enji mafuta ami a luzolo wanyi a kalele go mafuta ami a luzolo. ²⁷Mba mu kala nji nganyi ha gifundo giene gi mu zwela egi: "Mu shi genu mwa athu ami go." ²⁸Henyanyi mba a tamegeya ana a Nzambi wa monyo." ²⁹Yezaya wa kalele mu kaluluga ha gu leza ana a gi Izalaye egi: "Gula gu vula gwa ana a Izalaye gwa kalele ole fufuta nu meya, mba gu mu kala nu wanyi a begele mba a guluga. ³⁰Nganyi Nzambi ndaga ja zwelele mba udi mu ji lungisa gwa leha ndo mu phila ya gu lunga sha. ³¹Giteso gi moshi Yezaya wa zwelele nji gu twama egi: "Gula Nzambi wa itumba mba gwe shi mu bamba athu mba eza gu nyima dietu ha mavu mba mu kala ole Sodome nu Gomore. ³²Ikhi mba tu zwela nji? Athu ako a kalele mu kamba masonga go nu ako mu jinga mu masonga, mukunda nu lukwikilu lwawo. ³³Uvi Izalaye ya kalele mu kamba shigo ya masonga a i monele go. ³⁴Mukunda nu ikhi? Mukunda a kalele mu i kamba go nu lukwikilu, uvi a hagele mutshima gu isalo yawo, ³⁵ole phila ya sonegeye egi: "Talenu nga hagele gu siyoni seso dia gibunji ole seso dia gu hana sonyi. Yonu u mu kwikila gwa mwene mba a shi mu kwateya sonyi go."

Chapter 10

¹Aphangi'ami, ndaga nga nu tshigina mu mutshima wami ukima, enji ndaga jinyi nga nu lombwa gwa Nzambi mukunda nu athu a gu Izalaye jinyiji: "ngu mu tshigina egi a vwe monyo." ²Ngu mu zwela mukunda nu ene egi adi mudi hana mwa vula gwa Nzambi, uvi ishi go mukunda nu ndaga jinyi adi mu jiya. ³Mukunda a nu jiya go phila khi Nzambi a nu tshigina athu. Hene a nu hata go njila yinyi Nzambi a nu tshiginila athu. ⁴Kilistu udi mulungishi wa shigo jia Moyize, mu phila egi muthu mukima udi mu ji kwikila Nzambi a mu tshigine. ⁵Moyize wa sonegele ndaga jiji mukunda nu gu tshigina gunu Nzambi a nu tshigina athu wanyi a nu hata shigo egi; "Muthu yonu wa nu hata shigo wa nu jingila shigo." ⁶Uvi mukunda nu gu tshigina gunu Nzambi a nu tshigina athu mukunda nu lukwikilu lwawo, a nu zwela egi: "Gu zwela ndo mu mutshima waye egi, Nanyi mba u kanduga gosa?" (idi mu leza gu vutuga gwa Kilistu haha ha mavu); ⁷Gu zwela nji ndo egi, "nanyi mba u bulumuga goshia mavu gunu gwa nu kala athu a fwa?" (idi mu leza ha guya mu kandwisa nji Kilistu ha kulunji). ⁸Gu zwela gwa ndaga jiji gudi egi ikhi? "Ndinga ya Nzambi idi phembeni nenu mu katshi dia makano enu enji mu mutshima waye. Ndaga yene idi mukunda nu gu kumbulula gwaye mambo ta nu longa. ⁹Gula wa taya mu kano diaye egi Yesu udi Fumu enji wa mu taya mu mutshima waye egi Nzambi wa mu zugishile mu katshi dia athu a file, mba mudi mu vwa monyo. ¹⁰Muthu u feto gu tshigina Nzambi mu katshi dia mutshima wenji, enji nu gu zwela mu katshi dia kano wenji gu twama dia athu. ¹¹Mukanda wa Nzambi u mu zwela egi: "muthu mukima udi nu gu tshigina mu mutshima wenji, u mu jiya Yesu, Nzambi mba gwa shi mu mu hwa sonyi go. ¹²Mu katshi dia ba yuda nu athu wanyi a shi go ba yuda gukapumuna gu shi go. Khungi'awo akima adi nu fumu mu moshi wa nu tshigina muthu mukima wa mu tshigina. ¹³Muthu mukima mba u tshigina jina dia Yesu mba u mu vwa monyo. ¹⁴Phila khi athu adi mu samba Nzambi gula mu mitshima yawo Nzambi mwene gwa shi nu bugu go. Phila khi athu a tshiginile Nzambi gula a vila go malongi enji? Phila khi a vile malongi ene gula ata muthu wa longele go? ¹⁵Enji, phila khi gu longa malongi ene gula Nzambi gwa tumile go athu a feto longa malongi ene? A sonegele egi; "Kiese gia vula gidi gwa athu a muza gu tu batela ndinga ya Nzambi. ¹⁶Uvi athu ene akima a tshiginile go Nzambi, Yezaya wa zwelele egi, "Fumu wami wa vile malongi etu? ¹⁷Gu tshigina Nzambi gudi gu vwa malongi enji, malongi ene adi ndinga ya Kilistu. ¹⁸Lulu ngagi, ngu mu hula egi: "athu ene gwa vile go? GU longa gwawo gwa kumile mu mavu akima enji gwa ile ti nu gu suga ya mavu." ¹⁹Enya gu izalaye a jiyile go egi Moyize wa kalele muthu wa toma wa zwelele egi: "Nzambi wa zwelele egi mukunda nu eme, mba mu shi mu tshigina athu ako ndo, athu adi a shi ami ndo; athu a unga. Eme mba ngu mi hwa njila ha gu a vila khabu. ²⁰Yezaya wa zwelele egi, athu wanyi a dile gu gukamba ndo, nga a hwile njila ha gu ngu mona. Nga di digile gwa athu a dile gu ngu hula ata gima go. ²¹Mukunda nu ana a Izalaye; Nzambi u mu zwela egi, "Nga sununa mago ami holu dia wanyi a nu la gu ngu jiya ndo ilumbu ikima.

Chapter 11

¹Ngu mu zwela egi, Nzambi wa tunyile gikanda gienji? A vutudile egi; "ndo"; eme nji ngu di nga mwenya gikanda gigi. Abalayama udi mbutami wa mwa leha; eme ngu di mu gikanda gia Benjamin. ²Nzambi gwa bishidile go gikanda gienji ginyi a phonele mwa leha, mu shi mu jiya go gima gia zwelele mu mukanda wa Nzambi mukunda nu gu bogota gwa Eliya gu meso a Nzambi? ³Fumu Nzambi, athu a mana mu shiya jinganga jiaye jikima, a mana mu shiya ima ikima inyi ta nu salela mu isambu ta nu mu hwila lukumu; gwa bega kaka eme nji a mu kamba ha gu ngu shiya. ⁴Nzambi, mvutu khi a vutudile Eliya? Nzambi wa zwelele egi; "ngu di nu athu mafunda makumi a sambwadi, wanyi nga haga athu ene, kanji gwa fugimina gu twama dia Nzambi ya Baal. ⁵Magino, gudi nu gu vula gwa athu ako a solele Nzambi mukunda nu khenda jienji. ⁶Mukunda Nzambi gwa a solele go mukunda nu ndaga jinyi a kitile. Uvi mukunda nu luzolo lwenji lwa bonga. Gula ndo nga luzolo lwenji lwa bonga ya bola kala go luzolo lwa kielega. ⁷Ikhi ta jiya gu zwela? Enya gu izalayele ishi akima go a zudile ndaga jinyi a kalele mu kamba. Kaka athu wanyi Nzambi a solele ha gu zula ndaga yene; uvi athu ako a kalele mu mona go phila ya gu bagisa ndaga yene go. ⁸Mu phila mukanda udi mu zwela egi: "Nzambi wa salele mu phila egi a jiyile go gu bagisa mu ngindu jawo go, nu gu konda gu mona gu meso awo, enji nu gu konda gu vwa gu matshi awo katuga gilumbu giene ti nu magino." ⁹Davidi nji udi mu zwela egi; "ima yawo ya gudia ikale ole ima ya thambwe, enji a kangame mu ima yene, nganyi mba adi mu fwa, enji mba adi mu zula ndola. ¹⁰Meso awo a kangame mu phila egi a konde gu mona nji ata gima, a kale mu wenda a fumbamana tangwa dikima mukunda nu phashi jawo." ¹¹Ngu mu hula ngagi; "tangwa ba yuda a jimbidile njila, keti a bwile kimakulu?" Ndo, uvi mukunda nu masumu awo, athu ako a gulugile mu phila egi ba yuda a a vile gingonzo. ¹²Gula athu a membo ako a zudile lusagumunu mukunda nu masumu a ba yuda, enji gula athu wanyi a shi go ba yuda a zudile lusagumunu mukunda ba yuda a bwile, keti mba ishi mu kala ya bonga go gula ba yuda akima a guluga? ¹³Haha ngu mu mi leza enwe athu mu shi ba yuda go, nga nu di zalula mu gisalo giami mukunda ngu di nga thumwa mukunda nu enwe athu wanyi a shi ba yuda go. ¹⁴Nganyi tangwa diko nga jiya gu benda aphanji'ami ba yuda ha gu mi vila gingonzo, nganyi ako mu katshi dienu mba a guluge. ¹⁵Mukunda tangwa a tunyile ba yuda, we jile mu di visa nu athu ako. Hene gula wa tshigina nji ba yuda, athu wanyi a file mba adi mu vwa monyo. ¹⁶Gula muthu wa hana gitshidi gia thomo gia phamba gwa Nzambi, zwela nji egi ima ya gudia ya vula idi ya Nzambi. gula muthu wa hana mishisa ya mutshi gwa Nzambi, zwela nji egi thango jia mitshi yene idi yenji. ¹⁷Enya gu izalayele adi ole mutshi wa nu buta mabundu wa nu kunyiya, enji unu wa nu batudiya thango jiko. Eye muthu ushi gaye wa muyuda go, udi ole wa luthango lwa mutshi wa mu gishitu wa nu haga mabundu unu wa nu hageya hama hanyi ha batudiye luthango. Tangwa didi mishisa ya mutshi wene ya nu hana ngolo gu mutshi yene ya kunyiye, wa nu gu N'eye nji ngolo. ¹⁸Hene wa jiyile go gu vweza athu wanyi adi ole thango jia batudiye. Jiya egi ishi eye go wa nu kwata mishisa ya mutshi wene, uvi mishisa ya nu gu hwa ngolo. ¹⁹U mu tshigina gu ngu leza egi; "a batudile thango jia mutshi wene mukunda ngu inge hama ha kalele luthango." ²⁰Eya idi ndaga ya kielega. A batudile thango jene mukunda jia kalele nu lukwikilu go, hene wa inga hama ha batudiye luthango mukunda nu lukwikilu lwaye. Uvi wa jiyile go gudi zalula mukunda nu ndaga jene, u fetu vwa woma. ²¹Mukunda, gula nga nzambi gwa bembele go ba yuda wanyi a fwana thango jinyi jia kalele thomo jia kwatana nu mutshi, jiye egi mba gwa shi mu gu bemba go. ²²Tala phila khi Nzambi a nu leza gu bonga gwenji nu khabu jenzi; gwa shi nu khenda go gwa athu wanyi adi a bwa, uvi gula wa nu hata ndaga jenzi jia bonga, mba udi mu gu salela mambote, uvi gula wa nu hata go ndaga jia bonga, nzambi mba udi mu gu katula. ²³Hene, gula ba yuda a yandiga nji gu kwikila, Nzambi mba udi mu a vutula a zule gifundo diawo dia thomo. ²⁴Eye u shi go wa muyuda, udi wa fwana luthango lu moshi lwa mutshi wa mabundu wa batudiye mu gishitu, enji wa zoge go gu mutshi unu wa nu kunya, uvi we jile mu lambigiya gu mutshi wene. Uvi ba yuda adi a fwana thango jia mutshi unu wa kunye; hene mba i kala phashi go gwa Nzambi ha gu a lambiga nji gu mutshi unu wa thomo. ²⁵Aphanji'ami ngu mu tshigina gu mi jiyisa ndaga imoshi ya kielega inyi Nzambi a kalele mu swega mu phila mule gu kala ndo egi mudi mwa athu a tema. ndaga yene inyi: athu ako a gu izalayele a shi nu phila go ya gu jiya, uvi mba a shi mu kala kaka mu phila yene go, gula ndo athu akima a shi go ba yuda a gulugile. ²⁶Hene athu akima a gu izalayele mba adi mu guluga. Mu phila ya sonegeye gu mukanda wa Nzambi egi: "Mu gulwishi yonu udi muza u mu katuga gu dimbo dia Siyoni, mba udi mu katula gu bola gu kima gwa ana a Yakobo, ²⁷hene mba ngu mu di visa nawo mu phila yene, tangwa mba ngu katula masumu awo. ²⁸Ba yuda a nu tuna gawo sango ya bonga, hene adi mbeni jia Nzambi mukunda nu mambote enu mu shi mwa ba yuda go. Uvi Nzambi wa a solele thomo ene, hene mukunda nu mambuta awo a mwa leha adi kaka athu mwene a nu tshigina. ²⁹Mukunda Nzambi gwa nu katula go ndaga jinyi mwene a nu hana, ngindu jenzi jia nu balumuga go mukunda nu athu wanyi mwene a phonele. ³⁰Enwe athu wanyi mu shi go ba yuda, mwa kalele mu lemvugila Nzambi go. Uvi tangwa didi Nzambi wa mi vila khenda mukunda ba yuda a nu mu lemvugila go. ³¹Phila imoshi nji mu tangwa didi ba

yuda a nu lemvugila Nzambi go, hene wa nu mi vila khenda mu phila egi wa nu a vila nu ene khenda. ³²Nzambi wa a bembele khungi'awo akima mukunda a kale athu wanyi a nu lemvuga go, mukunda wa jiya gu a vila khenda. ³³Nzambi udi nu gimvwama gia vula! Gu tema gwenji nu ndaga jinyi a nu jiya jia nu ya gwa leha! Nanyi wa jiya njila jenzi? ³⁴Mu phila mukanda udi mu zwela egi: Nanyi wa jiya ngindu jia Fumu Nzambi? Nanyi wa jiya gu mu longishila? ³⁵Nanyi wa nu hwa Nzambi gima mu phila egi Nzambi wa fetu mu vutudila nagio?" ³⁶Mukunda Nzambi wa salele ima ikima; ya nu katuga gwa mwene, enji ya nu jinga mukunda nu mwene. Lukumu lu kale nu Mwene mvula nu mvula. Amen.

Chapter 12

¹Ngudi gu mikwatesa mu ndaga ya nzambi anetu , mu gutshigina gwa nzambi , ha guleza mwila wenu ukhale ule gi makapu a mogno a santu nu agutshigina nzambi .idi mukumisa nzambi mu gipeve . ²Muwendi go ulegi eгна ha mavu wa wa , khadienu a gulonda ha gubalumuna matangi enu. ngagni mba mujiye gutshigina gua nzambi , udi wa kuwanu gubonga.³Ngudi muzwelegi , mukunda nu khenda ja ngu hwile , muthu mumoshi mukatshi dienu guadimoni go wa bonga mwene ho khenji , kashi mu gutema gua giteso gia gutshigina gwa muhwile nzambi. ⁴Giteso gimoshi tudi nu ima ya vula mu mvila umoshi .nu ndji itshidi ya mvila ishi nu gisalo gimoshi . ⁵Giteso gimoshi nu eswe , tudi tua vula gu dibungisa mvila u moshi nu yezu klisto. konso muthu udi gitshidi gia mvila wa muko.⁶Tudi avula mugutshigina gua tuhwiye .Gula muthu muko nu kapo dia guzwela ima imuza , a gi kite mu giteso ya gutshigina guenji. ⁷Gula muthu udi nu dikapo dia gusalela ako, a asalele. muthu udi nu dikapo dia gulonga , a longe . ⁸Gula muthu udi nu dikapo dia guhana gikhesa , a hane gikhesa .Kana muthu udi nu dikapo dia guhana , a hane a hane nu kiese.Gula muthu udi nu dikapo dia gutwameza, a dikite mwa bonga.Gula muthu udi nu dikapo dia khenda , a dikite nu mutshima wabonga.⁹Gutshigina gukala gwaguadeleza go.Tuna gubola , kwatenenenu gu gubonga . ¹⁰Gutala gutshigina gwa pangiyaye, khala nu kiese , ha gutala lujito, lukale gwenwe a gaswe.¹¹13 Ha gutala gutema , ukhadi go uzwelelwa gigi uzwelelwa gigi, ha gutala matangi, khala mutshima umashi , ha tala ufumu, mu salele . ¹²Khalenu nu muva kiese mukatshi dienu egi, mba nguheta, mbanguzula khala nu gukanga gua matangi mu pashi. Jingidilenu isambu. ¹³Funu ya ima ya santu ikale ya ye. Ndzi salelenu gudutshigina. ¹⁴Sagumunenu agni a mihwa mpasi , sagumunenu nu nji mwashinji go. ¹⁵Khalenu nu kiese nu agni adi mu kiese .Dilenu nu agni a mu dila . ¹⁶Khalenu nu gutangiza khungi yenu yagaswe nu akwenu. Mukadi nu lulendo go muguta ngiza gwenu, kumbululenu wagni eshi nu ginwama .¹⁷Gukita gubola nda , gwa wagni a mokita gubola .Sala ima ya bonga gwa athu agaswe. ¹⁸Gula pila tangwa diko , khala nu ngemba nu athu a gaswe .¹⁹Guvutula gubola gu gubola ndo mbemba khabu ja nzambi ji sale .Mukunda a sonegene : "Eme ngu feti vutula gubola gu gobola.Eme mba ngu sambesa mavu mu guzwela gua fumu . ²⁰Gula mbeni yaye udi nu nzala , muhwe ya gudi, gula udi nu luhungu, muhwe ya gunwa gula wa kita ngagni .Makala a tshiya mu muhaga ha mutwe wenji. ²¹Mu khala mu katshi dia gubola go, nzagni gubola gu mi balega go khalenu mu gubonga.

Chapter 13

¹Muthu nu muthu mukatshi dienu alemvugile mafumu a mbula - matadi a mavu , mukunda mafumu agaswe Nzambi weno ahaga, gufumu gienu katuga gudi Nzambi . ²Athu enutuna gulemvuga mafumu a ha mavu , enutana gulemvuga Nzambi tangwedi athu enutuna gulemvuga mafumu a ha mavu, enudikambelo dikembe mukunda Nzambi mba umuasambesa.³Mafumu a ha mavu eshigo mukunda na guhua athu ndolo go ata guasalela gendji gubola go.Gubola.Mukunda nakhi mushi mukumbula guvua woma wa mafumu a ha mavu ? salenu mwabonga mukunda mba amikumbule . ⁴Jiyenu nyi adi asadi a Nzambi amu musalelo gisalo, mu mutalelo athu ha mavu mukunda enue mumone gubonga Lulu awilenu woma , mukunda kana mwasala gubola ene, awhiye gifumu gia bonga, gishi go gia pamba , lulu lenda guhana ndola gu ima ya bola . ⁵Mukunda na yo lemvugenu , ishigo mukunda kaka nu gulengandola , udi mukunda nu gutaya nu masonga enu.⁶Talenu mwabonga , mukunda nu gutaya gue nu futenu gitadi gia mbula - matadi mukunda enendji adi isadi ya Nzambi , ene enutala ima ya hadia mavu tangua dikhima , nu eswe athu. ⁷Huenu muthu gima ginyi gidi muya gudi mwene , taxe nu gitadi , lujito nu lukumu gudi athu afeten guhwa .⁸Lulu muthu mumoshi gutuna gulemvuga lo , thono ditshiginenu enue nu enue hangenyi Yezu klisto azwelele , muthu mukhima hamavu udi ya guka mbulo pangi enji mukunda nu gabamba mukwala wa mbile fumu Nzambi egie dikumbululenu enue nu enue apangi. ⁹Lulu nganyi malongi a Nzambi amuzwele egie: Gusambela itege lo, gusala uthambi nu makhajiane amuthu lo , gushiya muthu nakuvenu lo , gukuya lo gima gia muthu , gumenga muthu lo mukunda nu gima gienji.Ndaga jia ima ihi umuzwele egie"kala nu gutshigina gua pangi aye hangenyi eye wene gudikumbula eye akhaye". ¹⁰Guzumba lo nyi gutshigina guaye guhwe pangi aye jipashi gu mutshima.Hagutala ndaga jiji jikhima, Gutshigina gumulu ngisa gubamba mikwala ya nzambi ha mavu imuzwela egie"Ditshiginenu".¹¹Lulu ngagi jiyenu nyi ntangua dilungu , zugenu gutalo. Mukunda gifumu gia Nzambi gi mu milomba guditshigina gudi mu mwila - mwila kana tabamba gutshigina . ¹²Pipa yaya nu guhua , guma gumulegie gukia , bembenu ima ya bola ya mupipa , sudigenu matha mu ngolo jia Nzambi mu njila ya mwanya .¹³Suangulu genu gu guwenda mu mwa nya , mukadi go gunyima dia matombe , guya lo nu guhala mwenda gu nyima dia lulendo , mudihanyi gu lujingo lua utambi wa akhetu nu amala go , gusalela gipala lo gu mwila apangienyu nu gingonzo, guya lo nu gulwisa makem gudi aphanji, gu salela ndo mukwenu ndaga ja bola, jinyi mwene a swegele gosha mutshima. ¹⁴Di bambenu ha gusudiga Yesu Kilistu ole mata enu mukunda mu jimbile ima ya bola ya mwila ya holu dia mavu.

Chapter 14

¹Kumbululenu muthu mukima udi nu lukwikilu lwa zonda nu lunu lwa leba nu gu sambesa ndo, gu dimba ndo.

²Muthu muko udi nu lukwikilu lwa koma lwa gudua ima ikima ya nu mi hwiya. Yonu udi nu lukwikilu lwa leba, yonu wa nu tuna ima ikima, yonu u mu hwiya mu dia mayiji a nu tamegeya egi ndunda. Lulu Nzambi udi mu tshigina gu mu yamba mukunda u mu swanguluga gudi mwene.³Muthu munu wenu dia dia ima ikima mukunda nu gutshigina guedji gueshi go nu ditangua dia gusambesa yenu wenu tuna gudua ima ikhuma , gumuhua jipashi lo, Nzambi udi nu guswanguluga hagumu yamba. ⁴Tangwedi eye udi nanyi gusambesa muthu wa gisalo wa mukwenu! mukwenu?Ata muthu mwene udi nu gibingo nga gibela ndaga inyi imutalala fumu enji wa muzudile gu gisalo mba ununga mukunda fumu Nzambi yogo umu mukwatesa.⁵Tangwedi muthu mumoshi wa kalele mutangiza egie gilumbu gi moshi gia balega ilumbu iko, mukunda nu matangi anyi , mutho muko wa zwela egie ilumbu ikhima idi mutshindo umoshi. Athu enuzwela nganyi mukunda nuguhua fumu Yesu klisto lujito.Muthu nu muthu akale nu gutshigina tangwa dia mutangiza . ⁶Muthu mukhima umu dibamba gilumbu nu gilumbu mukanda fumu - Nzambi umu mubamba .yenu umudia ima ikhima mukunda umuhua fumu - nzambi matondo.yenu wenu tuna gudua ima ikhima lo, wenu dia kaka ndunda mukunda fumu - Nzambi umu muhua gutshigina.⁷Heshi nu muthu go mukatshi dietu wenu jinga mukunda nu mwene hakenji , muthu guenu fua go mukunda nu mwene hakhenji . ⁸Tumu jinga, ata muthu mumoshi gueno jinga go mukunda nu mwene hakenji, tumu jinga mukunda fumu - Nzambi yogo umu gutukwatesa eswe athu enji.Tangwedi kana tumu jinga, kana tumufwa mukunda tudi athu a Nzambi. ⁹Gutwama jia ndaga jiji, jiyenu nji Yesu klisto wa file hene azugile , udi nu monyo wenu jinga mukunda wanungila mwa gaswe ata mukunda nathu afwa ata athu a monyo.¹⁰Mukunda nu ikhi umusambesa pangiyi ?Mukunda na ikhi umuhua pangiyiye jipashi? kalenu mujiya nyi mba tumu magana musamba gutwama dia nzambi gugu tala ndaga jia sonegeye gu mukanda wa Nzambi egie: ¹¹Ngudi nu monyo ya zwelele nzambi: "Mabonga akhima mba angufugamena gumatuama diami, ndinga jikima hadia mavu mba jinga tumbwisa mu ngimbo nu isambo.¹²Lulu ngagi , muthu mukhima mba udisambele ndaga yenji di gutwama dia Nzambi. ¹³Tangwedi tudisagisa go nugudi sambesa akwetu mukunda muthu wa tema gienu haga go diseso mungila ngalo ate muheto hama hamubalega pangienji.¹⁴Mukunda nu gataya ngumu jinga nu gutshigina gua Yezu klisto .Mweno wa zwelele egie gima gishi giabola go giene ha khagio , abola mukunda nu muthu munu wenu mona ima ikhima ya bola.Kana mukunda nu musa pangi aye wa niongota pambalo eye ushigo muwenda nu gutshigina . ¹⁵Gushiya muthu mukunda nu musa mukunda Yesu klisto wa file gale ha gifundo gietu.¹⁶Gubolesa ima yaye ya idigale ya bonga mukunda nu gufete nu gufunda athu. ¹⁷Mukunda gifumu gia Nzambi gishi mutalela go ndaga ya gudua nu gunua, giene gidi mukunda nu masonga Nzambi munjila ya guwhima, ngemba giese mu gimvuga nu peve - longo.¹⁸muhikima iyi , muthu wagaswe wenu salela klisto nu gutaya wenu monega muthu wa bonga gu meso athu. ¹⁹Muabonga tukambe guwhima mu njila ya ima ya bonga mu malongi agukwatesa akwetu aleba ha guzula jingolo.²⁰Bembenu gubebesa gisalo gia Nzambi mukunda nu gudua ata ima ya gaswe idi gayo ya bonga gugudia , gubola gudi gudi muthu mba udia mukunda nu guta nzende . ²¹Ishi go mabonga gu gudua mbiji ya menga gu nua matondo , nu ima iko ya bola ya tuma pagieye gusala masumu.²²Bamba gutshina gua ye gutwama fumu - nzambi , suenga gutaya gu nu gu muthima mukunda giese gidi nu muthu wenula gumona gubola lo mugima giataye. ²³Muthu wa gagwe udi matangi ayadi gutwama ya ima ya gudua , ndolo ya Nzambi imu munenga mukunda gitshigina guenji guenu gumuleza go gusala mambo a bonga.Muthu yogo umusala masumu.

Chapter 15

¹Lulu ngagi, enwe mudi nu ngolo, kwatesenu wanyi a shi nu gikesa go, enji mu kala mu di zalula go enwe ha khenu. ²Muthu nu muthu a kwatese phangienji, yene idi ndaga ya bonga mukunda a balule mutshima. ³Mukunda ata Kilistu gwa di zaludile go mwene ha khenji, uvi mu phila ya sonegeye egi: " Ndaga jia bola jidi jia wanyi a nu ngu shingana, mba jidi mu bwa holu dia mutwe wami." ⁴Mukunda ndaga jikima jia sonegeye, jia sonegeye ha gu tu longa, mukunda mu njila ya gu kanga mutshima nu gu hana gikesa mu phila malongi a nu hana gikesa, mukunda nu gu di fefela. ⁵Nzambi yonu wa nu kanga mutshima nu gu katula phashi a mi hwe ngindu ji moshi mu katshi dienu mu njila ya Kilistu Yesu, ⁶mukunda nu ngindu jene ji moshi, nu ndinga imoshi ya gu zwela, mu hane lukumu gwa Nzambi sha Fumu wetu Yesu Kilistu. ⁷Hene di yambenu mu phila kilistu a nu mi yamba mukunda nu lukumu lwa Nzambi. ⁸Mukunda ngu mu zwela egi: " Kilistu we jile muthu wa gisalo ha gu leza athu ma kielega a Nzambi, mukunda nu gu lungisa laji dia haneye gwa a shetu, ⁹nu gwa aphagano ha gu kumisa Nzambi mukunda nu khenda jenji. Mu phila ya sonegeye egi: " Mba ngu mu gu kumisa mu katshi dia aphagano nu gu yimba khunga ya lukumu mu jina diaye. ¹⁰Mukunda udi mu zwela nji egi: " Kalenu nu kiese, thotho ikima, mu katshi dia athu enji." ¹¹A sonegele nji egi: " Hanenu lukumu gwa Fumu, enwe ikanda ikima; athu akima mu kumisenu." ¹²Yezaya wa zwelele egi: " Mu gikanda gia Isayi, mba mu zoga muthu mu moshi mba u bishidiya, uvi mwene mba u zuga ha gu yala ikanda ikima, ikanda mba idi gudi fefela gwa mwene. ¹³Nzambi yonu ta nu di fefela gwa mwene a mi zalese nu kiese gikima, nu ngemba ikima mu katshi dia lukwikilu mukunda gudi fefela gwenu gu kale gwa vula mu ngolo jia pheve santu. ¹⁴Aphangi gu ndaga idi mu mi talela, nga tshigina egi mudi mu mutshima wa bonga, mudi mu jiya mwa bonga ndaga mu fetu jiya, mudi nji nu mayele a gudi hwa malongi mu katshi dienu. ¹⁵Lulu ngagi ngu mu mi sonegela nu gikesa gikima ha gu mi leza mu yindule ndaga jinyi mwa longugile ha thomo, mukunda nu mambote wanyi a ngu hwiye gwa Nzambi, ¹⁶ha gu kala muthu wa gisalo gia kilistu Yesu wa tumiye gwa aphagano, nga nu kita gisalo gia bonga gia gu jiyisa malongi a bonga a Nzambi; mukunda makapho a aphagano a tshiginiye mukunda pheve santu ya a kitule a bonga. ¹⁷Nga fetu vwa kiese mu katshi dia kilistu Yesu mukunda nu ndaga idi mu talela Nzambi. ¹⁸Mba ngu sonaga go gima giko kaka ndaga jinyi kilistu a kitile mu katshi diami, ha gu bata aphangi ha gu lemvuga mu ngolo nu idimbu nu ima iko ya bonga, ¹⁹mu ngolo jia pheve santu, ha gu mona egi yandiga gu Yelusalemi, nu mu membo a mu mwila mwila ti nu dimbo dia Iliriya nga longele malongi a Kilistu. ²⁰Mu phila yene, ngu mu tshigina gu longa malongi a bonga, uvi ishi go hama hanyi athu a vile gale malongi ene, mukunda ha gu konda gu tunga holu dia kunji dia tungiye gwa. ²¹Mu phila ya sonegeye egi: " Gwa athu wanyi a longeye go malongi, ene mba adi mu mu mona gu meso, wanyi a vile go malongi ene, mba adi mu a bagisa. ²²Hene njila ya kalele ya gu kanga ha guza gwenu. ²³Uvi, lulu ngagi, mvula jia vula jia balega, ti nu magino, ngu di nu uhote wa guza gu mi tala. ²⁴Hene, tangwa mba ngu ya gu Espania, ngu mu haga mutshima ha gu mi tala tangwa mba ngu balega, mu phila egi mba mu ngu sumbiga, gu nyima ya gu vwa n'enu kiese tangwa mba tu di mona. ²⁵Lulu ngagi, ngu mu ya gu Yelusalemi ha gu salesa a Kilistu adi gwene. ²⁶Mukunda ya kalele kiese gia vula gwa enya gu Masedwane nu a gu Akaya ha gu hana lusadisu mukunda nu athu wanyi adi gu yelusalemi adi mu phashi ya ima. ²⁷Eya, ya kalele kiese giawo gia gu balega, enji mu masonga a fetu kita nganyi ha gu salesa athu ene. Mukunda gula aphagano a zudile lusadisu lwa gi pheve gwa a kilistu, nu gu a salesa mu a hwa ima ya gu a salesa mu lujingu lwa gi muthu. ²⁸Gu nyima gula nga manesa ndaga jiji gwa suga, enji gula nga ya ha gu a hwa lusadisu gwa suga, mba ngu mu ya gu dimbo dia Espania, mu njila mba ngu mu za mu balegela mu dimbo dienu. ²⁹Ngu mu jiya egi, tangwa mba ngu za, mba ngu mu za nu lusagumunu mwa Kilistu. ³⁰Lulu ngagi, ngu mu mi bondila aphangi'ami egi mu njila ya Fumu wetu Yesu kilistu nu mu gu tshigina gwa pheve ha gu haga ngolo ha gu samba Nzambi. ³¹Kitenu nganyi mu phila egi athu a gu dimbo dia gu Yudeya a nu tuna ha gu kwikila gu malongi a bonga, ale gu ngu kita ndo gima gia bola, enji a kilisto mu dimbo dia yelusalemi a tshigine lusadisu mba tu a batela. ³²Nganyi, tangwa mba ngu mi jila nu kiese, mu luzolo lwa Nzambi, mba tu hima n'enu hama ha moshi. ³³Nzambi wa khenda a kale n'enu akima.

Chapter 16

¹Nga mi tumila Febe, phangi'etu wa mukhetu, yonu wa nu kita gisalo gu dingumba dia gu dimbo dia Senkre, ²mu yambenu mwa bonga mu jina dia Fumu Yesu Kilistu mu phila bonga ya a kilistu, enji mu mu kwatese mu ndaga jikima adi najio funu, mukunda nu mwene nji wa salesele athu a vula, n'eme mwene giben. ³Mbote ya vula gwa Priska nu Akila aphangi'ami a gisalo mu Yesu Kilistu, ⁴a bolo shiyiya mukunda nu gu ngu gulusa. Ngu mu a vutudila matondo a vula, ishi eme ha khami go, uvi nu wanyi akima a dingumba dia wanyi ashi a kilistu go. ⁵Mbote ya vula gwa enya dingumba dia nu tagana mu gisapha giawo. ⁶Mbote gwa Mariya yonu wa nu kita gisalo gia vula, ⁷mbote gwa Andromikusi, gwa Zuniasi, aphangi wanyi a kalele mu bologo, adi a thumwa a jiyanele mwa vula, a kitugile a thumwa gu twama diami. ⁸Mbote gwa Ampliyatus phangi nga tshigina, tudi nenji mu gimvuga nu kilistu, mwene nji wa kitugile thumwa gu twama diami. ⁹Mbote gwa irbin phangi'etu wa gisalo mu kilistu, mbote iko gwa stakis phangi nga tshigina. Mbote iko gwa Apelesi yonu wadi monesele muthu wa gikesa mu ndaga jia kilistu. ¹⁰Mbote iko gwa wanyi a mu gisapha gia Aristobule. ¹¹Mbote gwa Erodioni phangi'ami wa mu yuda, mbote iko gwa wanyi adi mu gisapha gia Narsise, adi mu gi kilistu. ¹²Mbote gwa trifene nu trifoze a nu kita gisalo gia ngolo gia Fumu. Mbote gwa Perside futa diami mwene nji wa nu kita gisalo gia vula gui Fumu Yesu. ¹³Mbote gwa Rifis, mu kilistu wa gikesa wa phoneye mu gisalo gia Fumu, mbote iko gwa ginenji udi nji ginami. ¹⁴Mbote gwa Asinkritus flegoni, Ermes, patrobas, Ermasi nu aphangi wanyi adi mu katshi diawo. ¹⁵Mbote gwa filologe nu jili, nu Nere nu phangienji wa mukhetu, nu gwa Olimpasi, nu gwa a kilistu adi mu katshi diawo. ¹⁶Di hwenu mbote mu katshi dienu nu gudi kondeza. Enya mangumba ako a kilistu a mi tumila mbote. ¹⁷Lulu ngagi, ngu mu mi bondila, ha gu yindula wanyi adi mu bata gudi kapha nu gu kita ima ya phamba, nu gu tuna malongi wanyi mwa a longele. Lengenu athu a nganyi. ¹⁸Athu ene a nganyi a nu salesa gawo Fumu wetu Kilistu go, uvi a nu salesa kaka mavumo awo, nu guya nu gu zwela izwele zwele ya gudimba athu mu ndaga jiaawo jia mambo. ¹⁹Mbandu yenu ya gu lemvuga, athu akima adi mu i jiya. Hene ngu di nu kiese mukunda nu enwe, mukunda nu nganyi nga tshigina egi mu kale nu gimbangi nu gu tema, gu ndaga jidi jia bonga, enji gu tuna ndaga jia bola. ²⁰Gwa bega tangwa gabiyo Nzambi wa maweze a bwise satana goshia malu enu. Khenda jia Fumu wetu Yesu Kilistu ji kale mu katshi dienu. ²¹Timote futa diami wa gisalo, nu aphangi'ami wawa, Lusiesu, Jazon, Sosipater a mi tumila lumene. ²²Eme Tertiusi nga sonega mukanda wuwu, nga mi tumila lumene mu jina dia Fumu. ²³Gayusi wa mi tumila lumene. Eraste mubumbi wa falanga wa dimbo wa mi tumile lumene, nu phangienji Kwartusi. ²⁴Khenda jia Fumu wetu Yesu Kilistu ji kale mu katshi dienu. Amen! ²⁵Tu vutulenu lukumu gwa nzambi, mwene udi nu giyega gia gu tu hwa gikesa mu lukwikilu lwenu, mu phila malongi a bonga nga mi longele adi mu talela Yesu Kilistu, enji mu phila tu di mu jiya ndaga jia kielega jinyi nzambi a swegele mvula jia vula. ²⁶Uvi tangwa didi mikanda ya sonegeye idi mu leza mwa bonga bonga ndaga jia kielega, mukunda Nzambi wa mvula nu mvula wa tuna athu ha gu jiyisa ndaga gu ikanda ikima ya athu. ²⁷Nganyi a jiya gu haga mutshima gwa Yesu Kilistu nu gu mu lemvugila. Amen!

1 Corinthians

Chapter 1

¹Eme pholo nga tamegeye gwa Yesu Kilisto ha gu khala thumwa mu lozolo lwa Nzambi, nu phangi'etu Sostene, ²gu dibundu dia Nzambi dinyi didi gu dimbo dia Kolinto, nu gwa enwe athu wanyi a phoneye gwa Yesu Kilisto ha gu khala a santu, nu wanyi akima a nu tamega tangwa dikima jina dia Yesu Kilisto. ³Luzolo nu ngemba ya Nzambi Sha Fumu wetu Yesu Kilisto ikhale mu katshi dienu. ⁴Tangwa dikima ngu mu vutula matondo gwa Nzambi wami mukunda nu luzolo lwenji lwa bonga adi mu tu leza mu njila ya Yesu Kilisto. ⁵Wa mi sagumunile mu ndaga jikima, mu ndaga jia nu zwela, nu mu mayele a gu jiya ndaga, ⁶mu phila sango ya Kilisto ya kituga ngolo mu katshi dienu. ⁷Lulu ngagi mu shi mu konda mabula a gi kilisto go, tangwa mu di mu nenga nu nzala ikima tangwa dinyi dia guza gwa Fumu wetu Yesu Kilisto. ⁸Mwene wa nu mi hwa ngolo nu ha suga mukunda gu le gu khala ndo nu muthu mba u mona gikuma gia gu mi funda mu gilumbu mba gi tu sambesa Fumu wetu Yesu Kilisto. ⁹Nzambi yonu wa mi tamegele ha gu khala mu gimvuga nu munenji Yesu Kilisto udi nu ngolo. ¹⁰A phangi'ami ngu mu mi bondila mu jina dia Fumu wetu Yesu Kilisto yonu mwa tshiginile, mu phila mwa tunyile ha gudi kapha mu katshi dienu, egi mu khale giben mwa di bungisa mu ngindu ji moshi nu mu mabanza a moshi. ¹¹Mukunda nga vile gwa athu ako a gu dimbo dia Kolowe egi mudi mu mana mu katshi dienu. ¹²Lulu ngagi nga tshigina gu zwela egi athu akima mu katshi dienu a nu zwela egi, eme ngudi nga muthu wa pholo, "ako egi ngu di nga muthu wa Apholosi," ako nji egi nga muthu wa Sefasi", ako egi nga muthu wa Kilisto". ¹³Keti kilistu udi wa gu di kapha? Ketu pholo wa

shiyiye ha khulunji mukunda nu enwe? keti mwa zudile mbotiga mu jina dia pholo?¹⁴Ngu mu vutula matondo gwa Nzambi mukunda nga botigile go ata muthu mu moshi mu katshi dienu katula kaka Krispusi nu Gayusi.

¹⁵Mukunda gule gu zwela ndo ata muthu mu moshi egi mwa zudile mbotiga mu jina diami. ¹⁶Nga botigile nji athu akima a mu gisapha gia Stefani. Gwa wanyi ako a bega ngu shi mu bambuga go gula nga botigile athu ako.

¹⁷Mukunda kilistu gwa ngu tumile go ha gu botiga, uvi wa ngu tumile ha gu longa sango ya bonga, nu mayele a gu zwela egi ndo mukunda khulunji ya phashi jia Kilistu jile gu kituga ndo gima gia phamba gia konda funu.

¹⁸Mukunda nu athu ako wanyi a fwa, sango ya lufwa lwa Yesu ha khulunji idi ndaga ya uzoba, uvi mukunda nu etwe athu wanyi Nzambi a gulushile, sango yene idi ngolo jia Nzambi. ¹⁹Mukunda ya sonegeye gu mukanda wa Nzambi egi: " mba ngu mu shiya mayele a athu a tema, mba ngu a katula mayele. ²⁰Muthu wa tema mu digi? Muthu wa longuga mu digi? muthu wa jiya gu zwela mwa bonga mu digi? keti Nzambi gwa jiyishile go egi mayele a tangwa didi adi a uzoba? ²¹Katuga tangwa athu a mayele a jimbidile Nzambi, hene Nzambi a monele egi wa fetu gulusa athu a nu tshigina sango ya uzoba inyi ta nu longa. ²²Bayuda a mu lombamba idimbu ya khumbwa, ba greki adi mu kamba mayele. ²³Uvi etwe tudi mu longa Yesu Kilistu yonu wa shiyiye holu dia khulunji, nu gu longa sango inyi ya nu hwa bayuda phashi, ebuna ba greki adi mu mona sango yene gifwa idi uzoba. ²⁴Uvi athu wanyi a phoneye gwa Nzambi, bayuda nu ba greki, tudi mu a longa sango idi ngolo nu mayele a Nzambi. ²⁵Mukunda ndaga inyi idi mu monega uzoba gwa Nzambi, idi mayele a gu balega mayele a athu. ²⁶Aphangi a mala nu a akhetu, yindulenu egi mu katshi dienu enwe mwa phoneye gudi nu athu a vula adi nu mayele a gi musunyi, to athu a ngolo to athu a lujingu lwa bonga. ²⁷Nzambi wa phonele kaka ndaga jinyi athu a nu mona egi jidi ndaga jia uzoba, ha gu monesa athu a mayele sonyi. ²⁸Wa phonele ndaga jinyi athu adi mu mona egi jidi jia bola, ndaga jinyi a nu vweza, nu jinyi a nu yindula egi jia phamba, mukunda nu gu shiya ndaga jinyi athu a nu yindula egi jidi jia funu. ²⁹Ndaga jinyi jidi mu leza egi gu shi go nu muthu wa jiya gudi monesa gu meso a Nzambi. ³⁰Uvi Nzambi wa mi haga mu gimvuga gi moshi nu Kilistu Yesu. Wa kitudile Kilistu mayele etu, mukunda nu Kilistu, Nzambi wa tu tshiginile, wa tu kitudile athu enji ha khenji, wa tu katudile mu gihiga gia masumu. ³¹Hene gu mukanda gwa sonegeye egi: " Muthu yonu wa tshigina gudi monesa, wa fetu gudi monesa kaka gu ndaga jia Fumu Nzambi.

Chapter 2

¹Tangwa nga kumile mu dimbo dienu, nga kumile go ha gu mi jiyisa ndaga jia ngolo nga ndo gu mi jiyisa gu jiya gwami, tangwa nga khalele gu mi longa ndaga jia kielega jia giswegi gia Nzambi. ²Mukunda nga zula desijio ha gu leza egi ngu jiya ata gima go tangwa nga khalele mu katshi dienu, uvi nga yindudile kaka ndaga jia Yesu Kilistu yonu wa file holu dia khulunji. ³Tangwa nga khalele mu katshi dienu, nga khalele nu gikhesa, nga khalele nu woma, nu gudigima gwa vula. ⁴Gu ndaga jinyi jikima, nga khalele gu mi leza, nu mu malongi ami nga khalele go mu zwela ndaga jene mu mayele a athu, mayele wanyi a jiya gu balula ngindu jia athu, uvi nga khalele mu leza ngolo ya pheve ya Nzambi. ⁵Mukunda lukwikilu lwenu lwa nu katuga go gu mayele a athu uvi gu ngolo jia Nzambi. ⁶Lulu ngagi tu di mu zwelela ndaga jia mayele a athu, uvi ishi go mayele a ha mavu wawa, mukunda nu mvula jiji jidi mu balega. ⁷Mayele nga tshigina gu zwelela adi mayele a giswegi gia Nzambi, mayele wanyi a giswegi Nzambi a yidigile katuga mwa leha mukunda nu lukumu lwetu. ⁸Gu shi ata shigo imoshi go ya mvula yiyi idi mu jiya mayele ene, mukunda gula nga a jiyile, nga a shiyile go Fumu Yesu wa lukumu holu dia khulunji. ⁹Uvi idi kaka mu phila ya sonegeye egi, " Ndaga jia nula gu monega ndo, gu viya ndo, ndaga jinyi ata muthu gwa jiyile go gu yindula egi jia jiya gu khala nganyi jene jidi ndaga Nzambi a londele mukunda nu athu a nu mu tshigina." ¹⁰Jiji jidi ndaga Nzambi a yidigile ha gu tu jiyisa mu njila ya pheve yenji. Pheve inyi ya nu jiya ndaga jikima jia giswegi jinyi jidi mutshima wa Nzambi. ¹¹Nanyi wa nu jiya mabanza a muthu muko, gula ishi go kaka pheve yenji? Hene gu shi go ata muthu wa nu jiya mabanza a Nzambi, kaka pheve yenji. ¹²Ta zudile go pheve ya tangwa didi, uvi pheve ya Nzambi ta zangula, mukunda tu jiye mwa bonga ndaga jidi mu tu hwa Nzambi. ¹³Tu shi mu zwelela go ndaga jia nu konda gu katuga gu mayele, uvi tu di mu zwelela ndaga jia nu katuga gu pheve ya Nzambi, pheve ya nu tendula ndaga jia kielega mu mayele a gi pheve. ¹⁴Muthu wa gi pheve gia musunyi, gwa nu zula go ndaga jia nu katuga gu pheve ya Nzambi, mukunda wa nu yindula egi jidi ndaga jia uzoba. Gwa lendele go gu jiya ndaga jene mukunda udi nu funu ya ndaga yene kaka mu gi pheve. ¹⁵Muthu yonu udi nu pheve ya Nzambi, mwene wa jiya gu swasugisa ndaga jikima, uvi gu shi go ata muthu wa jiya gu swasugisa ndaga jidi nu muthu muko. ¹⁶Nanyi wa lendo jiya pheve ya Nzambi mukunda a longuge? Uvi etwe tu di nu mabanza a Kilistu.

Chapter 3

¹Aphangi a mala nu a akhetu, nga jiyile go gu mi leza ndaga mu phila nga khalele mu leza athu wanyi adi nu pheve ya Nzambi, uvi ngu mu tangiza egi nga fetu gu mi leza mu phila nga nu zwela ndaga gwa athu wanyi a shi go nu pheve ya Nzambi, mu phila nga nu leza alenge mu gi pheve. ²Nga mi hwa mele mayele a ngombe ha gu nwa, uvi madia a musunyi ndo. Ti nu lulu ngagi mu shi genu mwa yilama go. ³Ti nu lulu ngagi mudi genu mu jinga mu gi muthu. Hene gingonzo nu thembe gudi mu katshi dienu, hene mu khala mu jinga nu gu wenda mu gi muthu go. ⁴Gula muthu mu moshi mu katshi dienu wa zwela egi; "Eme pholo", muko egi, "eme Apolosi, " mu shi mu jinga go mu gi muthu? ⁵Apolosi nanyi? Pholo nanyi? Adi athu a gisalo mu katshi dienu wanyi adi mu mi longa ha gu kwikila, wanyi a hwiye gisalo gia Nzambi. ⁶Eme nga kuna, Apolosi wa tshila meya, uvi Nzambi u mu kudisa gimenina. ⁷Hene yonu udi mu kuna, nu yonu udi mu tshila meya adi phamba. Uvi Nzambi kaka udi nu funu. Mukunda mwene udi mu kudisa ima. ⁸Henya muthu yonu udi mu kuna, nu yonu udi mu tshila meya adi giteso gi moshi, konso muthu mba udi mu futiya mu giteso gia gisalo gienji. ⁹Mukunda tu di ta athu a gisalo gia Nzambi, tu di twa ilanga ya Nzambi, athu a saleye gwa Nzambi. ¹⁰Ha gutala mabula wanyi nga zudile gwa Nzambi nga tungile makunji mu phila muthu wa tema wa jiya gu tunga a nu tunga makunji, muthu muko wa nu tunga holu dia makunji enji. Uvi konso muthu gu keba mu phila adi mu tunga. ¹¹Mukunda gu shi nu muthu muko wa jiya gu tunga kunji diko go, kaka kunji dinyi dia tungiye. Kunji diene didi Yesu Kilistu. ¹²Lulu ngagi ha gu tunga holu dia kunji diene, muthu muko udi mu tunga nu wolo, muko nu maseso a thalo, muko nu mitshi, muko nu mwangu. ¹³Gisalo gia muthu mukima mba gidi mu monega mu katshi dia mwanya, mukunda mba gidi mu phageya nu tshiya ha gu jiya nu gu phaga gisalo gia muthu mukima mu phila a kitile gisalo gienji. ¹⁴Gula kunji dia tungiye dia hile go tshiya, muthu wa di tungile mba udi mu zula lufutu lwa bonga. ¹⁵Uvi gula kunji diene dia shidila gu tshiya muthu yonu mba gwa zudi go ata gima, uvi mba udi mu guluga mu phila muthu wa lenga tshiya a nu guluga. ¹⁶Keti mwa nu jiya egi mwila wenu udi inzo ya Nzambi, gunu pheve ya Nzambi ya ni jinga mu katshi dienu? ¹⁷Gula muthu wa phanza inzo ya Nzambi, Nzambi mba udi mu mu shiya, mukunda inzo ya Nzambi idi ya santu, n'enwe nji mudi mwa inzo ya Nzambi. ¹⁸Ata muthu mu moshi gwa jiyile go gu di dimba. Gula muthu mu moshi mu katshi dienu udi mu yindula egi udi muthu wa tema mu ilumbu yiyi, wa fetu kituga mwenya malwi gu twama a kituge muthu ya tema. ¹⁹Mukunda ndaga jinyi athu a nu mona egi jidi jia mayele, jia nu monega ndaga jia uzoba gu twama dia Nzambi. Mukunda gwa sonegeye egi: " Nzambi wa nu kwata athu a mayele gu mayele awo." ²⁰A sonegele nji egi Nzambi udi mu jiya egi mabanza a athu a mayele a shi go nu funu." ²¹Ebuna, athu a jiyile go gu di zalula! mukunda ima ikima idi yenu, ²²gula Pholo nu Apolosi, nga ndo Phiele, nga athu a ha mavu, nga lujingu, nga monyo, nga ima ya tangwa didi, nga ya tangwa didi muza, ikima idi yenu, ²³enwe mudi mwa athu a Kilistu, Kilistu udi Muthu wa Nzambi.

Chapter 4

¹Hene, mwa bonga tu zulenu mu phila athu wanyi a nu salela Kilistu, athu wanyi a hwiye giyega gia gu jiyisa ndaga jenji jia kielega jinyi jia giswegi gia Nzambi. ²Hene gima gia thomo gidi mu lombeya gwa muthu yonu wa zudile giyega gidi egi a khale wa hageya mutshima gwa Fumu wenji. ³Ata mwa ngu sambesa, ata athu ako a ngu sambesa, nga jiyile gu mona phashi go. Nga jiyile gudi sambesa go. ⁴Nga nu yindula mu mabanza ami egi, nga kitile go gima gia bola. I shi mu leza go egi nga kitile gima gia bola. Mukunda Fumu Yesu kaka udi nu nswa ya gu ngu sambesa. ⁵Hene, mwa jiyile gu sambesa muthu go, gula tangwa khanji di lunga go. Gusambesa gwa suga gu mu nenga ti nu guza gwa Fumu; mba udi mu tshigina gu zola mu mwanya ndaga jia mu phipha. Ngindu jinyi jidi jia gu swega mu mutshima wa athu, mba udi mu ji leza. Nganyi Nzambi mba u hana gwa muthu mukima lukumu lunu a fetu zula. ⁶A phangi'ami a mala nu a akhetu, nga zula mbandu yami nu ya Apolosi gu ndaga inyi ikima mukunda nu gu mi longa. Nganyi mwa jiya gu zula mayele gu ndaga a nu zwela egi: " tu kite kaka ndaga inyi ya sonegeye gu mikanda" mukunda gu shi nu muthu go wa jiya gu sala lulendo gu twama dia muthu muko. ⁷Keti udi nu luswaswanu nu athu ako? Ketu mudi mu jiya egi mwa zudile go ima ithugu? Gula mwa zudile ima ithugu, phila khi udi mudi zalula ha gumona egi ima inyi mwa zudile keti idi mabula? ⁸Mwa zudile gale ima ikima mudi nayo funu! Mudi gale mwa mvwama! Mwa yindudile gale gu yala katuga mwa leha i shi mu luzolo lwetu go. Mu masonga, ngu mu tshigina egi mu yale, nganyi ta jiya gu yala khungi. ⁹Nzambi wa tu hagele a thumwa a gu kita gisalo gi moshi nu gisalo gia suga, nganyi tu di ta fwanana nu athu wanyi a kwateye ha gu shiyiya. Ta kitugile athu wanyi a khalele mu taleya gwa athu nu gwa ma wanjo. ¹⁰Tu di ta enya malwi mukunda nu Kilistu. Uvi enwe mudi mwa tema mukunda, nu Kilistu tudi ta konda ngolo, uvi enwe mu di nu ngolo. Mudi mu katshi dia lukumu, uvi etwe tu di ta konda lukumu. ¹¹Ti nu tangwa didi, tu di nu nzala ya gudua nu luhungu lwa gu nwa, tu di mu sudiga milele ya banga, athu adi mu tu beta, tu shi getu nu jinzo go. ¹²Tu mu sala gisalo gia ngolo nu mago etu. Tangwa ta nu shinganeya, etwe ta nu sagumuna athu wanyi adi mu tu shingana. Tangwa tu mu moneseya phashi, ta nu kanga mutshima. ¹³Tangwa athu adi mu tu mbila mambo, ta nu hana mvutu jia kiese. Tu di mu moneya ima ya mvindu ya nu bishidiya, athu a ha mavu a nu tu mona egi tu di ta konda funu. ¹⁴Ngu shi mu mi sonegela go ha gu mi monesa sonyi, uvi mukunda nu gu mi longa ole mwa anami nga tshigina. ¹⁵Ata mudi nu mafunda a athu a gu mi longa lujingu lwa Kilistu, mu shi nu a tata a vula go, mukunda eme nga kitugile Shenu mu Kilistu Yesu mu njila ya sango ya bonga nga mi longele. ¹⁶Hene, ngu mu mi bondila ha gu hata gikalulu giami. ¹⁷Hene, nga mi tumila Timoteyo munami nga tshigina mu lukwikilu lwa Kilistu Yesu. Mba udi gu mi yibugisa malongi a Yesu nga mi longele mu phila ngu mu a longa muma mukima nu mu jinzo Nzambi jikima. ¹⁸Lulu ngagi, a vula mu katshi dienu a nu kituga athu adi nu lulendo lwa gu zwela mwa vula, mukunda adi mu yindula egi mba ngu shi mu za mu mi tala go. ¹⁹Uvi mba ngu mu za ha gu mi tala kaka lulu ngagi, mu luzolo lwa Nzambi. Mba ngu shi mu hata go ndaga jia lulendo jia nu zwela athu mwa vula, nu gu jiya ndaga jinyi athu a lenda gu kita. ²⁰Mukunda Gifumu gia Nzambi gia nu katuga go gu ndaga athu a nu zwela, uvi gia nu katuga mu ngolo jia pheve. ²¹Ikhi mudi mu tshigina? Ketu mwa tshigina egi ngu mi jile nu fimbu to nu mutshima wa luzolo nu wa hima ?

Chapter 5

¹Ta vile egi gudi nu ndaga ya uthambi mu katshi dienu, uthambi wa phila inyi mu katshi dienu idi ndaga ya sonyi ata aphanyi a jiyile go gu kita nganyi. Ta vile nji egi muthu mu moshi mu katshi dienu udi mu kita uthambi nu mukajia shenji. ²Enwe mudi nu lulendo lwa gu zwela mwa vula! Ketu mwa tshigina gu di niema? Yonu udi mu kita nganyi wa fetu katudiya mu gimvuga. ³Ata mu gi musunyi ngu di nenu gwa leha, mu gi pheve tu di hama ha moshi, ata gwa leha ngu nga nu sambesa muthu udi mu kita nganyi, ole tu di hama ha moshi. ⁴Tangwa mudi mwa di bungisa mu jina dia Fumu wetu Yesu, idi mu monega egi ngu di nenu hama ha moshi mu ngolo jia Fumu wetu Yesu. ⁵Muthu udi mu kita nganyi, ndaga jenji nga ji sambesa, ha gu mu hana gu mago a diabulu mukunda nu gu shiya mwila wenji mukunda monyo wenji mba u guluge mu gilumbu gia Fumu. ⁶Gu di monesa gwaye gu shi gima gia bonga go. Ketu mudi mu jiya egi ga ndambu ga khishi dia mapha ga nu jimbisa phupha ya mapha? ⁷Enwe khalenu khishi dia mapha dia mwa leha dia masumu, mukunda mu khale mwa fwanana nu mapha a pha ha gu mona egi mudi mwa mapha a konda khishi. Mukunda Kilistu udi kunji dietu wa shiyiye holu dia khulunji. ⁸Tangwa mudi mudia madia a khinji wa phage, gudua ndo khinji yene nu mapha a londoya nu khishi di kulu, khishi dia masumu nu dia ndaga jia bola, uvi gu dia khinji yene nu mapha a konda khishi, mapha wanyi a bonga a kielega. ⁹Gu mukanda nga mi sonegela, nga zwelele egi mwa jiyile go gudi bungisa nu enya uthambi. ¹⁰Nga mi lezele go mukunda nu athu adi enya uthambi, to wanyi adi nu nzala ya gu khala nu konso gima, to nu nzangi, nga ndo nu wanyi a nu salela itege, idi ya bonga enwe mu katuge mu katshi diawo. ¹¹Gu ndaga inyi nga mi sonegela, nga mi leza ha gu katuga mu katshi dia athu wanyi a mu tamegeya egi a kilistu uvi adi mu jinga mu katshi dia ndaga jia bola, jia uthambi, gu sambela itege, gu lauga matombe, gu kuya. Muthu wa phila inyi gu dia nenji ndo. ¹²Nganyi phila khi nga jiya gu di ngidisa ha gu sambesa athu a phila inyi a shi go mu katshi dia inzo Nzambi? Gula idi nganyi, enwe mwa jiyile go gu sambesa a kilistu? ¹³Nzambi udi mu sambesa wanyi a shi go a kilistu; nu gu a kaya mu katshi dienu."

Chapter 6

¹Gula mu kilistu mu moshi mu katshi dienu udi nu ndaga nu mu kilistu muko, phila khi a fetu bata ndaga yene gwa ma nzuji a shi go a kilistu, mukunda nu gu sambesa ndaga yene? Ketu gwa fetele go gu bata ndaga yene gwa a kilistu mukunda a sambese ndaga yene? ²Ketu mu shi mu jiya go egi a kilistu mba adi mu sambesa athu a haha ha mavu? Gula mba mudi mu sambesa athu a ha mavu, gula mba mu sambesa athu akima, mwa jiyile go gu sambesa tu ndaga twa phamba-phamba. ³Ketu mu shi mu jiya go egi mba mudi mu sambesa ma wanjio? Gula idi nganyi, ketu mwa jiyile go gu sambesa ndaga jia lujingu lwa ha mavu? ⁴Gula mudi nu giyega gia gu sambesa ndaga jia lujingu lwa konso gilumbu, phila khi mwa jiyile go gu bata ndaga mu inzo Nzambi ha gu i sambesa? ⁵Ngu mu mi leza egi idi sonyi jenu. Gu shi go nu muthu mu moshi mu katshi dienu wa tema wa jiya gu sambesa ndaga mu katshi dia aphanji a mala nu a akhetu? ⁶Gula mu kilistu mu moshi udi nu ndaga nu phangi'enji mu kilistu, ketu idi ya bonga gula wa bata ndaga adi nayo gwa nzuji gwa shi go mu kilistu ha gu sambesa ndaga yene! ⁷Gula mudi mu bata ndaga jenu gwa ma nzuji, idi mu leza egi mudi mwa bela! mukunda nu ikhi muthu yonu udi nu gifu gwa jiyile go gu hwiya ndola? Mukunda nu ikhi mu di mu kuya? ⁸Uvi idi enwe mwa nu di kita ndaga jia bola mu katshi dienu! ⁹Ketu mudi mu jiya egi athu a nu kita ndaga jia bola mba a shi mu zula go Gifumu gia Nzambi? Ketu mu shi mu jiya go egi enya uthambi, enya itege, enya ndaga jia bola, a mala wanyi a nu vugisa mwila nu a mala ako, ¹⁰nzangi, enya gu lauga matombe, enya mambo, athu wanyi a nu tshigina gu khala nu ima ya vula, athu wanyi a nu shingana athu ako, gu shi ata muthu mu moshi go mu katshi diawo mba u zula Gifumu gia Nzambi. ¹¹Ako mu katshi dienu adi nganyi. Uvi enwe mwa di wovele mitshima, mudi mwa athu a Nzambi, mwa di vishile nu Nzambi mu jina dia Fumu Yesu Kilistu nu mu jina dia pheve ya Nzambi. ¹²"Ngu di nu nswa ya ndaga jikima nga tshigina gu kita", uvi ndaga jikima ji shi go jia ngu bongela." Ngu di nu nswa ya gu kita konso gima nga tshigina; uvi nga jiyile go gu hana njila gu ndaga ikima ha gu ngu yala ole ngu di nga muhiga." ¹³Madia adi mukunda nu vumo, vumo didi mukunda nu madia", uvi Nzambi mba udi mu katula ndaga jiji jiyadi. Uvi mwila u shi go mukunda nu uthambi, uvi udi mukunda nu Fumu, Fumu mukunda nu mwila. ¹⁴Nzambi wa zugishile Fumu Yesu gu lufwa, mba udi mu tu zugisa mu ngolo jengi. ¹⁵Ketu mwa nu jiya go egi mwila wenu udi gitshidi gia mwila wa kilistu? Ketu nga lenda gu bungisa mwila wami udi gitshidi gia mwila wa Kilistu nu mwila wa mukhetu wa ndumbu? Ata fioti ndo! ¹⁶Mu shi mu jiya go egi yonu udi mu vugisa mwila wenji nu mukhetu wa ndumbu udi mu kituga muthu mu moshi nu mukhetu mwene? A sonegele gu mukanda egi; " khungi'awo akima muyadi a kituga mwila umoshi." ¹⁷Yonu mukima wa vugana nu Fumu, udi mu kituga muthu mu moshi nu Fumu mu gi pheve. ¹⁸Bembenu uthambi! Masumu ako muthu adi mu kita a nu bolesa mwila go, uvi mwenya uthambi udi mu kita masumu a nu bolesa mwila wenji. ¹⁹Ketu mwa nu jiya go egi mwila yenu udi inzo Nzambi ya pheve Santu, yonu wa nu jinga mu katshi dienu, pheve mwa zudile gwa Nzambi, ebuna mwila wenu u shi wenu nji go? ²⁰Mukunda mwa sumbiye mu thalo imoshi ya vula.

Chapter 7

¹Lulu ngagi mukunda nu ndaga inyi idi mu talela mukanda mwa ngu sonegele: " idi ya bonga yala ha gu kwela mukhetu mu moshi. ²Uvi mukunda nu uthambi, konso yala gu kwela mukhetu mu moshi, mukhetu mukima gu kwela yala mu moshi. ³Idi ya bonga gwa yala ha gu salela mukajenji gima gia bonga, nu mukhetu ha gu salela mulumi'enji ndaga jia bonga mu katshi dia makwela awo. ⁴Mukhetu gwa shi nu funu ya mwila wenji go, uvi yala muthu udi nu funu ya mwila wa mukhetu, phila imoshi gwa yala gwa shi nu funu ya mwila wenji go, idi mukhetu udi nu funu wa mwila wa yala. ⁵Eye mukhetu nga ndo eye yala mu di tunyisa go ha gu vugisa mwila yenu mu njila ya giyala nu ya gikhetu, Kaka gula mwa di visa ha gu konda gu vugisa mwila yenu mukunda nu ga tangwa ga moshi, mukunda nu isambu. Gu nyima mwa jiya gu vugisa mwila gula ndo, mwa jiyile go gu di yala, nganyi satana gwa jiyile go gu mi phaga. ⁶Ndaga jiji ngu mu mi leza, idi longi ngu mu mi hwa, ishi go shigo mwa fetu hata, nga ndo nswa. Nga tshigina egi ⁷muthu mukima a hate phila yami. Uvi muthu mukima udi nu makapho a zudile gwa Nzambi, konso muthu udi nu kapho dienji ha khenji. ⁸Athu wanyi khanji a kwela go, nu enwe akhetu a mi mifidi, ngu mu zwela egi idi ya bonga ha gu jinga nganyi mu phila ngu mu jinga. ⁹Uvi gula mu shi mu kuwa ha gu jinga nganyi go, mwa bonga mu kwele mukunda idi ya bonga ha gu kwela, ke gu khala nu ngindu jia gisaga-saga. ¹⁰Gwa enwe mu di mwa kwela, ngu mu mi hwa shigo yiyi ishi yami go uvi idi ya Fumu: " Mukhetu wa makwela gwa jiyile gu shiya dibala nu mulumienji go." ¹¹Uvi gula wa kita nganyi, gwa jiyile nji gu kwela yala muko go, uvi gula wa tshigina wa jiya gu vutula dibala nu mulumienji: " Nu yala gwa jiyile go gu shiya dibala nu mukajenji." ¹²Mukunda nu athu ako ngu mu zwela egi, yala wa mu kilistu gula udi nu mukhetu gwa shi go mu kilistu, ebuna mukhetu mwene wa tshigina gu jinga nu yala mwene, yala yogu gwa jiyile go gu shiya dibala nu mukhetu mwene. ¹³Phila imoshi gula mukhetu wa mu kilistu udi mu jinga nu yala gwa shi go mu kilistu, gula yala mwene wa tshigina gu jinga nu mukhetu mwene, mukhetu yogu gwa jiyile go gu shiya dibala nu yala mwene. ¹⁴Mukunda Nzambi wa nu tshigina yala wa muphanyi, tangwa yala yogu a vugana mu dibala nu mukajenji. Phila imoshi wa nu tshigina mukhetu wa muphanyi, tangwa a vugana mu dibala nu yala wa mu kilistu. Gula ishi go nganyi, anawo a fetu khala apanyi, gula idi nganyi, Nzambi wa nu tshigina anawo ¹⁵Uvi gula muphanyi wa tshigina gu shiya dibala nu mu kilistu a shiye dibala. Mu ndaga ya phila yiyi mu kilistu yonu wa kwelele, ata udi yala nga ndo mukhetu, udi nu nswa ya gu kita phila a tshigina, uvi Nzambi wa tu tamegele ha gu jinga mu ngemba. ¹⁶Keti udi mu jiya eye mukhetu wa mu kilistu egi wa jiya gu gulusa mulumiaye? Ata eye yala wa mu kilistu keti udi mu jiya egi wa jiya gu gulusa mukajenji? ¹⁷Muthu mukima a kambe ha gu jinga phila Nzambi adi mu tshigina, mu phila Nzambi a tu tamegele ha gu jinga. Yiyi idi shigo ngu mu hana gu mangumba akima. ¹⁸Athu wanyi akima a batudiya luyotisi gula a phoneya, idi mwa bonga a jinge nganyi ni gidimbu gia luyotisi a batudiye. Ketu gula muphanyi mu moshi wa phoneya mu lukwikilu, ketu wa fetu batudiya mu luyotisi? A jinge genji nganyi. ¹⁹Gu batudiya luyotisi nu gu konda gu batudiya luyotisi ishi go yene ndaga idi nu funu, uvi gima gia balega funu gidi gu lemvuga gu shigo jia Nzambi ²⁰Muthu mukima wa fetu khala nu gisalo ginyi a khalele tangwa a phoneye gwa Nzambi. ²¹Ketu wa khalele wa muhiga tangwa Nzambi a gu phonele? Gu vwa ndo khenda mukunda nu ndaga yene. Uvi gula wa tshigina gu jinga mu ngemba, jinga gaye. ²²Mukunda nu muthu yonu mukima wa phoneye gwa Fumu ole muhiga, udi muthu wa ngemba, mukunda nu Fumu. Phila imoshi yonu udi mu ngemba, tangwa a phoneye mu lukwikilu udi muhiga wa kilistu. ²³Mwa sumbiye mu thalo ya vula, mu khala go mwa ahiga a muthu. ²⁴Aphangi a mala nu a akhetu, nu gimvuga tudi nagio, muthu mukima a jinge kaka mu phila inyi ta phoneye gwa Nzambi. ²⁵Lulu ngagi, mukunda nu enwe wanyi khanji mu kwela go ngu shi go nu shigo ya katuga gwa Fumu, uvi ngu mu mi longishila egi eme muthu yonu mwa jiya gu hagela mutshima mukunda Fumu wa ngu vila khenda. ²⁶Mukunda nu phashi jia tangwa didi, ngu mu yindula egi idi ya bonga yala ha gu jinga nganyi phila adi. ²⁷Ketu udi wa vugana nu mukhetu mu njila ya makwela? Gula idi nganyi gu phaga ndo ha gu shiya dibala nu mukhetu mwene. Ketu ushi nu mukhetu go? Gu kamba ndo ha gu kwela mukhetu. ²⁸Uvi gula wa kwela mukhetu wa kitile masumu go, mukunda ngu shi mu tshigina go mu mone phashi jia gi muthu tangwa mudi mu jinga. ²⁹Aphangi ngu mu zwela egi: tangwa dia bega gabiyo. Katuga ilumbu yiyi, a mala akima wanyi a kwela akhetu a jinge mu phila muthu yonu khanji a kwela go a nu jinga. ³⁰Athu wanyi a nu dila a jingi go nu khenda, wanyi adi nu kiese a jinge mu phila athu a konda kiese a nu jinga, wanyi a nu sumba ima ya phila nu phila, a jinge mu phila athu a konda gima a nu jinga. ³¹Wanyi a nu kita ndaga jia phila nu phila jia koma haha ha mavu a jinge ha gu mona egi a shi nu ndaga jia koma jia gu kita go haha ha mavu. Mukunda thotho ya mvimba idi ha suga. ³²Nga tshigina egi mu khale mu ngemba mu ndaga jikima. Muthu yonu wa konda mukhetu a sale gisalo gia Fumu, mukunda wa nu kamba phila ya gu mu hwa kiese. ³³Uvi muthu yonu udi nu mukhetu wa nu tala kaka ndaga jia haha ha mavu, mukunda wa nu tshigina gu hwa mukajenji kiese. ³⁴Udi muthu wa mitshima iyadi. Hene muthu yonu udi khanji a kwela mukhetu go, to mukhetu yonu udi khanji a vugisa mwila wenji nu yala go wa nu sala gisalo gia Fumu, wa nu

kamba ha gudi haga muthu wa funu mu gi musunyi nu mu gi pheve. Mukhetu yonu wa kwela yala wa nu tala ndaga jia haha ha mavu nu gu hwa mulumienji kiese.³⁵ Ngu mu zwela nganyi mukunda nu mambote enu, mukunda nu gu mi salesa, ngu mu tshigina egi mu kite ndaga jidi jia bonga, nu gudi hana gu gisalo gia Fumu konda gu khala ugalala.³⁶ Uvi gula muthu mu moshi udi mu yindula egi mu gifuta gienji nu mona mukhetu adi visa egi a shi mu kwela go, uvi mona yala gwa shi go mu mona phila ya gu yala mwila wenji, enji udi kaka mu haga mutshima gwa mona mukhetu yonu, gima ndo, a jiya gu kwela gula mona yala wa tshigina.³⁷ Ishi gayo masumu go? Uvi gula mona yala wa tuna ha gu gu kwela, gula gu shi go nu gima gia phushi- phushi, enji wa tshigina gu keba mwila wenji wa kita gima gia bonga ha gu konda gu kwela mona mukhetu mwene.³⁸ Nganyi muthu yonu wa kwela mona mukhetu, wa kita gima gia bonga, uvi yonu wa tuna genji ha gu kwela wa kita gima gia gu balega gu bonga.³⁹ Mukhetu wa feto kangama nu mulumienji ha gu jinga nenji mu dibala. Uvi gula mulumienji wa fwa, mukhetu udi nu tangwa dia gu zudiya gwa konso yala yonu adi mu tshigina, uvi makwela ene a mu gi Nzambi.⁴⁰ Mu gu yindula gwami, mukhetu mwene mba u khala nu kiese gia vula gula gwa kweleye go. Wanyi adi mabanza ami, ebuna ngu mu yindula egi n'eme ngu di nu pheve ya Nzambi.

Chapter 8

¹Lulu ngagi tu zwele mukunda nu mbiji jinyi jia katuga gu makapho wanyi a nu tambigiya gu itege. Tu di mu jiya egi; " khungietu akima tu di nu mayele." Mayele a lulendo, uvi luzolo lwa nu bongesa muthu. ²Gula muthu udi mu yindula egi wa jiya gima, gwa jiya go mwa bonga mu phila mwene a fetu gu gi jiyila. ³Uvi gula muthu wa tshigina Nzambi, Nzambi wa nu mu jiya. ⁴Hene, gu ndaga idi mu talela ima ya gudua inyi ya haneya makapho gu itege, tu di mu jiya egi thotho yiyi idi gima gia phamba, enji Nzambi udi kaka mu moshi. ⁵Lulu ngagi gudi nu athu a vula a nu tamegeya egi adi tu nzambi twa haha hoshia mavu, ata tu nzambi nu mafumu adi a vula", ⁶mukunda nu etwe tu di nu Nzambi mu moshi udi Shetu, yonu wa salele ima ikima, ta nu jinga mukunda nu mwene, tu di nu Fumu mu moshi Yesu Kilistu yonu ima ikima idi mu jinga mukunda nu mwene, etwe tu di mu jinga mu lusadisu lwenji. ⁷Lulu ngagi, mayele ene a shi go nu muthu mukima. Athu ako a khalele mu salela itege, nu gudua mbiji jia katuga gu itege yene. Gu yindula gwawo gudi gwa bola mukunda a shi nu ngolo go. ⁸Madia mba a shi mu bata go ha gudi visa nu Nzambi. Gula tu di mudia madia ene to ta konda gudua madia ene mba tu totesa go ata gima. ⁹Mu keba, mu salela go diphandu dienu mu phila egi di bwise muthu yonu wa konda ngolo mu lukwikilu. ¹⁰Gula muthu mu moshi wa konda mayele wa mi hwa mbiji inyi ya haneya makapho gu itege, mba udi mu zula gikhesa ha gudua nu mwene mbiji inyi ya haneya makapho gu itege. ¹¹Nganyi mukunda nu gu jiya gwenu gwa bonga mu ndaga idi mu talela itege, phangi wa yala to wa mukhetu udi nu lukwikilu lwa leba mukunda nu mwene Kilistu a file, udi wa tota. ¹²Hene tangwa udi mu kita masumu gwa aphanzi'aye nu mu namenasa ngindu jiawo jidi jia leba, udi mu kita masumu gwa Kilistu. ¹³Lulu ngagi, gula madia adi mu bwisa phangi'aye wa yala nga ndo wa mukhetu, mba ngu shi nji go mu a dia ata fioti, mukunda phangi yonu wa yala to wa mukhetu gu bwa ndo mukunda nu eme.

Chapter 9

¹Keti ngu di mu diphanda? Ngu shi nga thumwa go? Nga monele go Fumu wetu Yesu? ²Gula ngu shi nga thumwa go mukunda nu athu ako, mukunda nu enwe ngu di nga thumwa. Mukunda enwe mudi mwa idimbu inyi idi mu leza egi ngu di nga thumwa wa Fumu. ³Yiyi idi phila yami nga nu zwela ndaga tangwa mwa nu ngu tonga. ⁴Keti tu shi go nu nswa ya gu zula ima ya gudua to ya gunwa mukunda nu gisalo gietu? ⁵Tu shi nu nswa go ya gu zula mukhetu yonu udi muphanyi, mu phila athumwa ako nu aphangi a mu gi kilistu, nu phiele adi mu kita? ⁶Nga ndo Barnabasi nu eme ta fetu kita gisalo? ⁷Nanyi udi mu kita phila suta a nu kita mu ima yenji? To nanyi wa nu kuna vinu mu gilanga, wa nu la gudua mambuma a mutshi wene? ⁸To muthu wa nu tala mameme gwa nu nwa go mele a mameme ene? Ketu nga nu zwela ndaga jene ji shi go giteso gi moshi nu shigo jia Moyize? ⁹A sonegele gu mukanda wa Moyize egi: " Gu jitshiga ndo ngombe gu kano tangwa ngombe idi mu bundula gilanga" ketu Nzambi wa zwelele nganyi mukunda nu ngombe phamba? ¹⁰Ketu gwa shi mu tu zwelele go? Ndaga jiji jia sonegeye gu mukunda egi: yonu udi mu bundula mavu wa fetu bundula mu mutshima wa bonga, yonu udi mu hela khenyi wa fetu gu ji hela mu mutshima wa bonga egi mba tu zule ga ndambu ga khenyi. ¹¹Etwe tu di ta khenyi jia gi pheve mu katshi dienu. Hene ketu idi ndaga ya phashi gula ta mi lombu lusadisulwa gi muthu mu katshi dienu? ¹²Gula athu ako adi nu nswa ya gu mi lombu lusadisulwa, ketu tu shi go nu nswa ya gu a balega? Etwe ta nu kanga mutshima ha gu mona egi phashi jile gu khala ndo tangwa tu di gu mi jiyisa sango ya Kilistu. ¹³Ketu mwa nu jiya go egi wanyi a nu kita gisalo mu inzo Nzambi a fetu zula madia kaka mu inzo yene, wanyi a nu kita gisalo gia gu tambiga ima, a nu zula madia a nu tambigiya? ¹⁴Ata Nzambi wa hanele nswa nganyi, mukunda nu wanyi adi mu longa sango ya bonga. ¹⁵Uvi eme khanji ngu mi lombu go ata gima. Nga nu mi sonegela go ha gu mi lombu lusadisulwa. Idi ya bonga ngu fe mukunda muthu muko a konde gu di niema mukunda nu ndaga yene. ¹⁶Gula ngu di mu longa sango ya bonga, ngu shi mu mona go mukunda nu ikhi nga jiya gu di zalula, mukunda ngu mu longa sango yene. Nga nu mona phashi nu khenda gula ngu shi go mu longa sango ya bonga! ¹⁷Gula nga nu kita gisalo gigi mu luzolo lwami, nga nga nu lombu lufutu, uvi nga nu gi kita go mu luzolo lwami mukunda Nzambi wa ngu hwile nagio, hene ngu fetu gu gi kita kaka. ¹⁸Lufutu lwami ludi ikhi? Tangwa ngu mu longa sango yene, nga fetu longa sango yene ya ofele konda gu lombu gima, lufutu lwami ludi kiese ginyi nga nu zula tangwa nga nu longa sango ya bonga. ¹⁹Ngu di nu gipwanza mukunda nga kituga muthu wa gisalo gia athu akima, mukunda nu gu nana athu a vula. ²⁰Mu katshi dia ba yuda ngu di nga muyuda ha gu nana ba yuda. Gwa wanyi adi goshia shigo, nga nu jinga n'eme goshia shigo kaka mukunda nu gu a benda. ²¹Gwa wanyi a shi go goshia shigo, nga nu jinga nawo phila imoshi (ishi go mu leza egi nga nu hata go shigo mukunda ngu di goshia shigo jia kilistu). Nganyi nga nu nana wanyi a shi go goshia shigo. ²²Gwa wanyi a konda gikhesa nga nu jinga nawo nganyi mukunda nu gu a nana. Nga khalele mu jinga nu athu akima kaka mu phila yawo ya lujingu ha gu a gulusa mu njila jia phila nu phila. ²³Nga nu kita ndaga jiji jikima mu phila egi n'eme ngu zule ga ndambu ga lusagumunu lwa sango yene. ²⁴Ketu mwa nu jiya egi tangwa athu a nu kita saga jia gu zula phushi, kaka muthu mu moshi phamba wa nu nunga? Zulenu phushi ha gu nunga. ²⁵Muthu mukima wa nu tshigina gu nunga gu saga, wa nu diangela gu di phaga gu saga yene. Wa nu di phaga ha gu nunga a zule lukumu, uvi etwe tu zulenu phushi ha gu nunga mba tu zule lukumu lwa mvula nu mvula. ²⁶Hene tangwa ngu mu zula phushi, ngu shi mu ji zula go jia phamba. ole ngu mu beta muphephe. ²⁷Mwila wami nga nu u monesa phashi, phila muhiga a nu mona phashi, nga nu kita nganyi ha gu leza athu ako egi, eme mba ngu shi mu katudiya go tangwa dia gu zula phushi.

Chapter 10

¹Aphangi a mala nu a akhetu, nga tshigina mu jiye egi, tuta di moshi dia khalele mu tshiga a shetu tangwa a khalele mu zauga muta wa koma. ²Khungi'awo akima a zudile mbotiga mu katshi dia tuta diene nu mu muta ha gu khala athu a Moyize, ³khungi'awo akima a dile madia a moshi a gi pheve, ⁴nu gunwa meya a gi pheve. Mukunda a nwile meya a gi pheve wanyi a katugile gu seso dia gi pheve, seso diene dia wendele nawo njila imoshi, seso diene dia khalele Kilistu mwene ha khenji. ⁵Nzambi gwa khalele go nu kiese mu katshi dia athu a vula mu katshi diawo, hene a khalele mu fwa mu katshi dia temu. ⁶Lulu ngagi ndaga jiji jikima jidi mbandu mukunda nu etwe, mukunda nu gu konda gu khala nu nzala ya gu kita ndaga jia bola, u phila a kitile. ⁷Mu khala mu sambela itege go mu phila athu ako a khalele mu kita. Mu phila ya sonegeye egi; "Athu adi tumbigile ha gudua nu gunwa, gu nyima a zugile ha gu kina nu nzala ya gu kita uthambi." ⁸Tu kiti go uthambi mu phila athu ako adi mu kita, mukunda athu mafunda makumi muyadi adi mu fwa gu uthambi. ⁹Ta jiyile go gu phaga Kilistu, mukunda athu a vula a kitile nganyi a file tangwa nioga jia a sumanele. ¹⁰Mwa jiyile gu boguta go mu phila athu a vula a bogutile, hene a shiyye gwa wanjio wa lufwa. ¹¹Ndaga jiji jia a bwile mukunda nu gu khala mbandu yetu, mukunda nu gu tu longa gu ndaga idi mu talela yonu mba uza ha suga ya thotho. ¹²Hene muthu yonu wa nu yindula egi udi wa magana a kebe ha gu konda gu bwa. ¹³Gushi gi ata phugumuna ya gi muthu ya jiya gu mi jila, mukunda Nzambi gwa jiyile go gu mi bamba satana a mi phugumune gu phugumuna ya bala ngolo, uvi Nzambi mba udi mu mi hwa ngolo ha gu magana nu ngolo. ¹⁴Hene enwe aphangi'ami nga tshigina, bembenu gu sambela itege. ¹⁵Nga nu mi leza mu phila nga nu leza athu a mayele nganyi mwa jiya gu tala mwa bonga bonga ndaga jinyi nga nu zwela. ¹⁶Yindulenu fioti dikopha dia lusagumunu dinyi ta nu sagumuna tangwa ta nu di nwa, keti ta nu di bungisa go nu menga a Kilistu? Mapha wanyi ta nu khesa tangwa ta nu dia, keti ishi go ta nu di bungisa nu mwila wa Kilistu? ¹⁷Mukunda dipha didi di moshi, ata tu di ta vula, tu di mwila umoshi, mukunda khungi'etu akima ta nu dia dipha di moshi. ¹⁸Talenu athu a gu Izalaye, keti adi wanyi a dile mapha wanyi a haneye makapho gwa Nzambi ha jigo dia tshiya? ¹⁹Ikhi nga tshigina gu zwela? Ketidi mu leza egi gitege ta madia a haneye makapho gwa itege adi a konda funu? ²⁰Ngu mu zwela egi, madia wanyi a nu tambigiya gwa aphanyi, a nu a tambiga go gwa Nzambi, uvi gwa pheve jia diabulu. Nga tshiginile go mudi bungise nu pheve jene jia ma diabulu! ²¹Mwa jiyile go gu nwa mu kopho dia Fumu nu mu kopho dia Diabulu. Mwa jiyile go gu sala ha mesa a Fumu nu ha mesa a diabulu. ²²Gula idi nganyi, tu mu tshigina egi Nzambi a tu vile gingonzo? Ketidi mu balega gu ngolo? ²³Tu di nu nswa ya gu kita ndaga jikima" uvi ndaga jikima ji shi jia bonga go ha gu kita." Ndaga jikima jidi jia bonga", uvi ndaga jikima jia nu tu salesa go. ²⁴Muthu gwa jiyile go gu kamba kaka mambote enji. Uvi konso muthu a kambe mambote a athu ako. ²⁵Mwa jiya genu gudua ima ikima ya nu digiya ha zando konda gu hula. ²⁶Mukunda thotho nu ima ikima idi ya Fumu Nzambi. ²⁷Gula muphanyi wa gu tamega ha gudua mu inzo yenji ebuna wa tshigina ha guya, dia ima ikima a gu hwa, konda gudi hula mihu. ²⁸Uvi gula muthu mu moshi wa gu leza egi: "musunyi wa mbiji yiya wa katuga gu mbiji inyia haneya gu makapho gu itege," gudua ndo mbiji yene mukunda nu muthu yonu wa gu leza nganyi, enji mukunda muthu mwene udi wa konda mabanza. ²⁹Ngu shi mu zwela go mukunda nu ngindu jiaye, uvi mukunda nu muthu muko. Hene mukunda nu ikhi gipwanza giami gia fetu sambeseya gwa muthu muko? ³⁰Gula mwa dia madia ene nu khenda, mukunda nu ikhi mudi mu ngu mbila mambo mukunda nu madia wanyi ngu mu vutudila Nzambi matondo? ³¹Hene gula mwa dia nga ndo mwa nwa, ata mwa kita konso ndaga, kitenu ndaga yene ha gu kumisa Nzambi. ³²Mu monesa ba yuda, nga ndo ba greki nga ndo dibundu dia Nzambi sonyi go, ³³salenu mu phila nga nu sala, nga nu kamba kaka mambote ami go, uvi nga nu kamba mambote a athu a vula mukunda a guluge.

Chapter 11

¹Zulenu mbandu yami phila nga nu zula mbandu ya Kilistu. ²Nga mi tumila mbote mu phila mudi mu ngu yindula tangwa dikima, mu phila mudi mu hata malongi wanyi nga mi longele. ³Nga tshigina mu jiye egi Kilistu udi Fumu wa muthu mukima, yala udi fumu wa mukhetu, Nzambi udi Fumu wa Kilistu. ⁴Muthu mukima udi mu samba to udi mu jiyisa sango ya Nzambi gu mutwe gwa gu tshiga udi mu katula lukumu lwa Fumu wenji. ⁵Uvi mukhetu udi mu samba to gu longa sango ya Nzambi konda gu tshiga mutwe, udi mu katula lukumu lwa fumu wenji. idi giteso gi moshi gula wa khesa sugi jenji. ⁶Gula mukhetu gwa tshigile go mutwe wenji idi mwa bonga a khesese sugi jenji. Idi sonyi jia vula gula mukhetu udi mutwe wa gu kulula to sugi jia gu khesa, nganyi wa fetu gu tshiga mutwe wenji. ⁷Yala gwa jiyile go gu tshiga mutwe wenji, mukunda udi gifwanisu nu lukumu lwa Nzambi uvi mukhetu udi lukumu lwa yala. ⁸Yala gwa katugile gwa mukhetu go, uvi mukhetu wa katugile gwa yala. ⁹Yala gwa saleye go mukunda nu mukhetu, uvi mukhetu wa saleye mukunda nu yala. ¹⁰Hene, mukunda nu ba wanjio mukhetu wa fetu khala nu mulele gu mutwe udi mu leza egi udi goshia giyega gia yala. ¹¹Mu lujingu lwetu mu katshi dia Fumu, mukhetu udi nu funu, yala nji udi nu funu. ¹²Mukunda mukhetu wa katugile gwa yala, hene yala wa nu butuga gwa mukhetu, ima ikima ya nu katuga gwa Nzambi. ¹³Batulenu enwe hakheni; keti idi mwa bonga mukhetu ha gu samba konda gu di tshiga mulele gu mutwe? ¹⁴Gi muthu gi shi mu mi leza go egi idi sonyi gwa yala ha gu khala nu sugi jia leha gu mutwe, ¹⁵uvi gula mukhetu udi nu sugi jia leha gu mutwe idi lukumu gwa mwene? Sugi jia mu hwiye mukunda nu gu tshiga mutwe. ¹⁶Gula muthu wa tshigina gu haga thembe gu ndaga yene, a jiye kaka egi ata invuga ya Nzambi, tu shi getu nu phila iko ya gu kita go. ¹⁷Mu malongi wawa, ngu shi mu mi hwa lukumu go, mukunda tangwa mwa nu katuga mu invuga yenu inyi ishi ya bonga go, ya nu konda gu zwela ndaga jia bonga. ¹⁸Ha thomo nga vile egi tangwa mwa nu tagana mu gimvuga gienu, mwa nu di kapha, ebuna nga nu kwikila fioti ndaga yene. ¹⁹Gudi kapha mu katshi dienu, hene wanyi a mu kita nganyi mu katshi dienu mba adi mu jiyisa. ²⁰Tangwa mwa nu di bungisa madia mwa nu dia ta jiyile go gu a tamega egi madia a fumu. ²¹Mukunda mudi mu a dia, muthu mukima udi mu zula madia enji, athu ako a shi nu ima ya gudua go, athu ako adi mu lauga matombe. ²²Keti mu jinzo jenu mu shi nu ima ya gudua to ya gu nwa go? keti mwa tshigina gu vweza dibundu dia Nzambi nu gu katula lukumu gwa wanyi a shi nu gima go? Ikhi nga jiya gu mi leza? keti gu mi hwa lukumu ndo; mba ngu mi hwi lukumu go. ²³Malongi nga zudile gwa Nzambi ene ngu mu mi longa egi, Fumu mu phipha inyi a kwateye, wa zudile dipha, ²⁴gu nyima ya gu vutula matondo, wa batudile dipha diene wa zwelele egi, " dipha nga batula didi mwila wami, nga mi hwa mwila wene, khalenu mu kita nganyi ha gu ngu yindula. " ²⁵Giteso gi moshi gu nyima ya gudua, wa zudile kopho wa zwelele egi, " kopho yiyi idi gu di visa gwa pha mu menga ami. Khalenu mu kita nganyi tangwa mudi mu nwa ha gu ngu yindula. " ²⁶Tangwa dikima mudi mu dia nu gu nwa kopho didi, mudi mu jiyisa lufwa lwa Fumu ti nu guza gu vutuga gienji. ²⁷Hene gudua nu gu nwa kopho mu njila ya bola idi gu kita gima gia bola mukunda nu mwila nu menga a Fumu. ²⁸Di tale gu twama dia gu zula madia nu gu nwa kopho diene. ²⁹Mukunda muthu yonu wa zula madia ene mu njila ya bola, udi mudi batela gu shinzama. ³⁰Hene athu a vula mu katshi dienu a zula gi mbefu, ako a file. ³¹Uvi gula ta di tala mu mutshima wetu, mu phila egi gu nyima ya gudua nu gu nwa tu konde gu zula ndola. ³²Uvi tangwa Fumu adi mu tu sambesa, udi mu tu hwa ndola mu phila egi gu nyima mba tu konde gu zula ndola ya suga inyi mba izula athu akima. ³³Hene, aphanji a mala nu a akhetu, tangwa mwa nu tagana ha gu dia madia a Fumu, konso muthu gu nenga athu ako. ³⁴Gula muthu udi nu nzala, mwa bonga a die mu inzo yenji, nganyi tangwa mudi mu tagana, mba mu shi mu zula go ndola ya Nzambi. Ndaga jiko mba ngu mu ji yidiga tangwa mba ngu za.

Chapter 12

¹Aphangi a akhetu nu a mala, gu ndaga idi mu talela makapho a gi pheve, nga tshigina mu jiye ndaga phila ya nu khala. ²Jiyenu egi tangwa mwa khalele aphanyi, itege ya mi totese njila, uvi itege yene idi gu mi twameza. ³Henyaha, nga tshigina mu jiye egi muthu yonu wa nu zwela ndaga jia pheve ya Nzambi gwa jiyile go gu zwela egi: " Yesu udi wa gu shinza! Ata muthu gwa jiyile nji go gu zwela egi, " yesu udi Fumu," gula gwa nu zwelela go Pheve Santu. ⁴Makapho a nu hana Pheve santu adi a vula a phila nu phila, ⁵njila jia gu salela Nzambi jidi jia vula, uvi Fumu udi kaka mu moshi. ⁶Isalo idi ya vula, uvi kaka Nzambi mu moshi, mwene wa nu hana ngolo gwa muthu mukima. ⁷Muthu mukima wa nu zula makapho a pheve ya Nzambi mukunda nu mambote a athu akima. ⁸Gwa athu ako pheve ya nu hana mayele a gu zwela ndaga jia mayele, gwa muthu muko gu jiya gu zwela nu mayele, kaka pheve. ⁹Gwa muthu muko pheve ya nu hana lukwikilu, gwa muko makapho a gu belula enya misongo, ¹⁰gwa muthu muko makapho a gu kita idimbu ya khumbwa, gwa muko makapho a gu jiyisa sango ya Nzambi, gwa muko mayele a gu swasugisa pheve, gwa ako gu jiya gu zwela, gwa muko mayele a gu tendula ndinga. ¹¹Uvi pheve yene imoshi idi mu sala mu ndaga jikima, idi mu hana mayele gwa muthu mukima mu luzolo lwenji. ¹²Mu phila mwila umoshi udi nu itshidi ya vula, itshidi yene idi ya mwila umoshi, kilistu nji udi kaka mu phila yene iny. ¹³Pheve idi imoshi, ta zudile mbotiga mu katshi diawo mu mwila umoshi, ba yuda, ba greki, muhiga nga ndo yonu gwa shi go muhiga,ta nu nwa mu njila ya pheve imoshi. ¹⁴Mwila u shi go nu gitshidi gi moshi, uvi itshidi ya vula. ¹⁵Gula kulu dia zwela egi, " mukunda ngu shi nga koko go, ngu shi nga gitshidi gia mwila go, " gu shi go nu gitshidi gia mwila gidi gia konda funu. ¹⁶Gula ditshi dia zwela egi," ngu shi nga iso go, ngu shi nga gitshidi gia mwila go, " itshidi ya mwila ikima idi nu funu. ¹⁷Gula nga mwila ukima udi diso, phila khi mwila wa jiya gu nwa? Gula nga mwila ukima udi ditshi, phila khi mwila wa jiya gu vwa vumba? ¹⁸Nzambi wa hagele itshidi ya mwila, mu mwila mu luzolo lwenji. ¹⁹Gula nga mwila udi kaka nu gitshidi gi moshi, mwila wa jiyile gu khala mwila go. ²⁰Lulu ngagi, itshidi idi ya vula, uvi mwila umoshi. ²¹Diso dia jiyile go gu leza koko egi, " ngu shi nu funu yaye go." Nga mutwe u leze malu egi, " ngu shi nu funu yaye go." ²²Uvi itshidi ya mwila idi mu monega ya konda funu yene idi nu funu. ²³Itshidi ya mwila ta nu yindula egi yene idi nu funu, nu gu i hwa lukumu, itshidi ya mwila iny tu di mu mona phamba yene ta nu hwa lukumu lwa vula. ²⁴Lulu ngagi, itshidi ya mwila ta nu mona egi idi nu funu ishi nji go nu funu ya lukumu mukunda idi gale nu lukumu. Nzambi wa vugishile itshidi ya mwila hama ha moshi, wa hanele lukumu gwa itshidi iny ya konda lukumu. ²⁵Wa kitile nganyi mukunda mwila gudi kapha ndo, uvi mukunda itshidi ya mwila iko i hane lukumu gu itshidi iko, nu gu di tshigina. ²⁶Gula gitshidi gi moshi gia mwila gidi mu kata, itshidi ikima ya mwila ya nu kata; nga ndo gula gitshidi gi moshi gia mwila gia zula lukumu itshidi ikima ya nu mona kiese. ²⁷Lulu ngagi, mudi mwa mwila wa Kilistu, ebuna konso muthu udi gitshidi gia mwila wa Kilistu. ²⁸Mu dibundu, Nzambi wa hagele ha thomo a thumwa, gu nyima a longi nu wanyi adi nu makapho a gu kita idimbu ya khumbwa, gu hata wanyi a nu belula, nu wanyi a nu salesa athu ako wanyi a nu twalesa, wanyi a nu zwela mu ndinga jiko, keti tu di akima a thumwa? ²⁹Keti tu di akima ba profeta? Ketu tu di akima malongi? Ta nu kita idimbu ya khumbwa? ³⁰Keti ta nu belula athu? Ketu ta nu zwela mu ndinga jiko? Ketu ta nu tendula ndinga jiko? ³¹Di zalulenu ha gu kamba makapho a gu balega funu.

Chapter 13

¹Nga jiya gu zwela ndinga jia athu nga ndo jia ba wanjio, uvi gula ngu shi nu gu tshigina go, gu zwela gwami gwa fwanana nu makelele a ngunga inyi ya nu haga makelele a vula. ²Tangwa mba ngu khala nu makapho a gu jiyisa sango ya Nzambi, nu ndaga jia gu jiya ndaga jia giswegi, tangwa mba ngu khala nu lukwikilu lwa gu katula milundu, gula ngu shi nu gu tshigina go, ngu di gami muthu wa phamba. ³Tangwa mba ngu hana ima yami ikima gwa athu wanyi a konda ima, ata nga hana mwila wami ha gu shidila mu tshiya, gula ngu shi gami nu gutshigina go, ishi nu funu go. ⁴Gu tshigina gudi gu kanga mutshima nu gu bonga, gu tshigina gu shi nu gingonzo go, gwa nu di zalula go, gu shi nu lulendo go, ⁵to gu shi mu kita ndaga jia sonyi go. Gwa nu kamba kaka mambote enji go, gwa nu vwa khabu go, gwa nu swega ndaga jia bola go. ⁶Gwa nu vwa go kiese mu ndaga jia konda masonga, gwa nu vwa kiese gu ndaga jia kielega. ⁷Gu tshigina gwa nu lolula, gwa nu kanga mutshima nu gu haga mutshima. ⁸Gu tshigina gwa nu suga go. Gu jiyisa sango jia Nzambi mba gudi mu balega, gu zwela ndinga mba gu mu suga, gu jiya ndaga mba gudi mu balega. ⁹Mukunda ndaga ta nu jiya jidi kaka ga ndambu phamba, sango ya Nzambi tu di mu jiyisa idi kaka ga ndambu phamba, ¹⁰uvi tangwa ndaga jinyi jidi jia lunga mba jidi mu za, ndaga jia ga ndambu phamba mba jidi mu tota. ¹¹Tangwa nga khalele nga mona mutumba, nga khalele mu zwela mu gi mona mutumba, gu yindula mu gi mona mutumba. Uvi haha ngu di nga mbuta, ima ya gi mona mutumba ikima nga i haga mu lwega. ¹²Thala-thala ya nu tu salesa ha gudi tala gu meso mu phila ya bwiwila, uvi tangwa didi mu za mba tu di mu tala gi mona meso. Lulu ngagi, ndaga ngu mu jiya jidi ga ndambu phamba, uvi tangwa didi mu za mba ngu mu jiya ndaga jikima mwa bonga-bonga. ¹³Uvi lulu ngagi, gwa bega ima itatu; lukwikilu, gu haga mutshima nu gu tshigina, uvi gu ima yiyi itatu gu tshigina gwa balega.

Chapter 14

¹Khalenu mu katshi dia gu di tshigina, nu gu di zalula mukunda nu makapho a gi pheve, mukunda nu gu jiyisa sango ya bonga. ²Mukunda muthu yonu udi mu zwela mu ndinga inyi athu a shi mu jiya go gwa nu zwela go mukunda nu athu, uvi wa nu zwela gwa Nzambi, mukunda gu shi go ata muthu wa nu bagisa ndaga jene mukunda udi mu zwela ndaga jia kielega jia gi pheve jia gu swega. ³Uvi muthu yonu udi mu jiyisa sango ya Nzambi udi mu leza gwa athu ha gu a salesa, ha gu a hwa gikhesa nu ha gu a katula khenda. ⁴Yonu udi mu zwela mu ndinga udi mu di salesa ha khenji; yonu udi mu jiyisa sango ya Nzambi udi mu salesa inzo ya Nzambi ikima. ⁵Ngu mu tshigina mu zwele mu ndinga inyi athu a shi mu bagisa go, uvi ngu mu tshigina egi mu khale nu mayele ha gu jiyisa sango yene. Muthu yonu udi mu jiyisa sango ya Nzambi wa balega muthu yonu udi mu zwela mu ndinga inyi athu a shi mu jiya go. Mwa bonga muthu muko a khale hene mukunda nu gu tendula ndaga yene ha gu salesa dibundu dikima. ⁶Aphangi a mala nu a akhetu, tangwa ngu mu mi jila, ikhi idi funu yami gula ngu mu mi leza ndaga jinyi mu shi mu jiya tendula go. Ata funu ya jiyile gu khala ndo, gula ngu shi mu mi jiyisa go ndaga Nzambi a mu ngu leza, ndaga ya mayele, sango ya Nzambi to malongi. ⁷Ata ima yiyi ya gu budila mijigi, mihembo, to gikwaga-kwaga ishi mu zola makelele a luswaswanu go, phila khi ta fetu jiya egi gidi gima gigi gidi mu budiya? ⁸Hene gula gilolo gi mu zola ndinga ishi ya bonga go, phila khi ta jiya gu yilama ha guya gu ita? ⁹Phila imoshi gwa enwe; phila khi muthu wa lenda gu mi bagisa gula mudi mu zwela ndaga jia gula gu bagishiya go? Mba mu zwela uvi ata muthu mba gwa mi bagisa go. ¹⁰Thotho yiyi idi nu ndinga jia vula. Uvi ndinga jene jidi nu disongidila. ¹¹Uvi gula ngu shi mu bagisa go ndinga, ngu mu kituga nga nzenza gwa muthu yonu udi mu zwela, yonu udi mu zwela udi mu kituga nu mwene nzenza gwa eme. ¹²Phila imoshi gwa enwe, di hanenu ha gu kamba makapho wanyi adi mu katuga gu pheve ya Nzambi, khalenu mu di zalula ha gu kamba sha mambote a gu salesa dibundu. ¹³Yonu udi mu samba mu ndinga inyi athu a shi mu bagisa go a sambe Nzambi mukunda Nzambi a mu hwe mayele a gu tendula ndaga jene jikima. ¹⁴Mukunda gula udi mu samba mu ndinga inyi athu a shi mu bagisa go mutshima wami udi mu katshi dia isambu, uvi mabanza ami ndo. ¹⁵Ikhi nga fetu kita? Ngu fetu samba nu pheve yami nu mabanza ami, nu gu yimba khunga nu pheve yami nu mabanza ami. ¹⁶Gula udi mu samba kaka nu pheve, phila khi athu a jiya gu zwela egi: Amen konda ene gu bagisa ikhi udi mu katshi dia gu zwela? ¹⁷Udi gaye mu kita gima gia bonga ha gu hana lukumu, uvi muthu yonu udi mu hata isambu yiyi u shi gaye mu mu salesa go ha gu jiya ndaga jinyi udi mu zwela. ¹⁸Ngu mu vutula matondo gwa Nzambi mukunda ngu mu zwela mu ndinga inyi athu ako a shi mu bagisa go ya gu ngu balega, ¹⁹uvi mu katshi dia inzo Nzambi nga nu tshigina gu zwela ngogo ji tano jia bonga, ke ngu zwele ngogo mafunda khama kumi jia ndinga inyi athu a shi mu bagisa go. ²⁰Aphangi a mala nu a akhetu mu di kitula go ole mwa ana a mitumba a jiya go ata gima gia bola; khalenu ole mwa ana a mitumba, uvi mu mabanza enu mwa mambuta. ²¹A sonegele gu mukanda wa Nzambi egi: "mba ngu mu zula nzenza ha gu zwela mu ndinga jia gi nzenza. Ata idi nganyi, athu ene mba a ngu vila go," phila Fumu adi mu zwela. ²²Hene gu zwela mu ndinga inyi athu a shi mu bagisa go idi gidimbu gia aphanyi, uvi gishi gidimbu gia a Kilistu go. Uvi gu jiyisa sango ya bonga gishi go gidimbu gia aphanyi, uvi gidi gidimbu gia a Kilistu. ²³Hene, gula athu akima a dibundu a mu zwela mu ndinga inyi athu a shi mu bagisa go, gula athu wanyi a honze nu aphanyi eza mu ngila, mba ashi mu zwela go egi wawa enya malwi? ²⁴Uvi, gula mudi mu jiyisa sango ya bonga, gwe za mu ngila muthu mu moshi wa honze nga ndo muphanyi mu moshi wa jiya gu tshigina ndaga jinyi adi mu vwa, mba udi mu sambeseya gu ndaga inyi mwene a vile, ²⁵ndaga jenji jia giswegi mba jidi mu monega gu meso a athu akima, mba udi mu di tshiga gu meso ha gu samba Nzambi enji mba udi mu zwela egi ya kielega Nzambi udi mu katshi dietu. ²⁶Aphangi a mala nu a akhetu, ikhi nga tshigina gu mi leza? Tangwa mwa nu di bungisa mu gimvuga, muthu mukima wa jiya gu khala nu khunga ya gu yimba, muko nu malongi a gu longa, muko nu ndaga Nzambi a mu leza ha gu leza athu. Muthu muko nu ndinga ya gu zwela nga ndo ndaga ya gu tendula. Kitenu ndaga jene mukunda nu gu salesa dingumba dikima. ²⁷Uvi gula muthu mu moshi udi mu zwela ndinga inyi athu ako a shi mu bagisa go, enji gudi nu athu ako muyadi ta mu tatu adi mu zwela mumoshi mu moshi mu tangwa dienji idi mwa bonga muthu muko a khale hene mukunda nu gu tendula ndaga jinyi adi mu zwela. ²⁸Uvi gula gushi go nu muthu wa gu tendula, mwa bonga gu hena tedie gu isambu yene, nganyi muthu mwene a zwele mwene ha khenji to nu Nzambi. ²⁹Athu muyadi to mu tatu phamba a fetu zwela mu phila egi athu ako a vwe mukunda a bagise ndaga muthu yonu adi mu zwela. ³⁰Gula muthu mu moshi mu katshi diawo wa jiya gu tendula ndaga, mwa bonga a bembe gu zwela yonu udi mu zwela. ³¹Muthu mukima wa jiya gu jiyisa sango ya Nzambi mu phila egi athu akima a longuge, nu gu khala nu gikhesa. ³²Muthu yonu udi mu jiyisa sango ya Nzambi wa fetu gu di yala mu ndaga adi mu zwela. ³³Mukunda Nzambi wa tu phonele a gu jinga mu ngemba uvi gisaga-saga ndo, gu jinga mu phila a kilistu a nu jinga mu mangumba akima. ³⁴Mu mangumba akima a ba kilistu, mukhetu wa fetu hena tedie, gwa jiyile go gu zwela, uvi idi ya bonga mwene ha gu lemvuga mu phila ya sonegeye gu mukanda wa shigo. ³⁵Gula

akhetu a mu tshigina gu hula ndaga a hule gwa alumwiawo gu inzo. Mukunda idi sonyi gwa mukhetu ha gu zwela ndaga mu inzo Nzambi. ³⁶Keti ndinga ya Nzambi ya nu katuga gwa enwe? Ketu ndinga yene ye jile mukunda nu enwe ha khenu?³⁷Gula gudi nu muthu wa nu yindula egi udi muthu wa Nzambi to udi nu makapho wanyi a katugile gwa pheve ya nzambi, a jiye egi ndaga ngu mu sonaga jidi shigo ya Fumu Yesu Kilistu. ³⁸Gula gwa shi mu tshigina go ya mu talela mwene ha khenji, Nzambi mba gwa mu tshigina go. ³⁹Enwe aphangi'ami, hagenu ngolo ha gu jiyisa sango ya Nzambi, uvi mwa jiyile go gu tuna gula athu a mu tshigina gu zwela ndaga jinyi athu ako a jiyile go gu bemba. ⁴⁰Uvi bemba ndaga jikima ji salame mu njila ya bonga nu ya lujitu.

Chapter 15

¹Lulu ngagi ngu mu mi bambugisa aphanzi'a mala nu a akhetu gu ndaga ya sango ya bonga inyi mwa tshiginile tangwa nga mi jiyishile, ha gu jinga mu katshi diayo. ²Mwa gulugile mu njila ya sango yene, gula mudi hata mu phila nga mi longele nayo, gula mwa i hatele go zwelenu egi mwa i tshiginile mu phamba. ³Nga mi jiyishile sango yene ya gu balega funu mu phila eme ha khambi nga i zudile egi; Kilistu wa file mukunda nu masumu etu akima mu phila ya sonegeye gu mukanda wa Nzambi egi: ⁴Kilistu wa fundiye mu mavu gu nyima nzambi wa mu zugishile gu lufwa mu gilumbu gia gi tatu mu phila ya sonegeye gu mukanda wa Nzambi. ⁵Gu nyima wa monegele thomo gwa Phetelo gu nyima w monegele gwa athumwa akima kumi nu muyadi. ⁶Mu mbala imoshi, wa monegele gwa a kilistu khama nu mu tano khutu gu balega thalo yene. A kilistu a vula ti nu magino adi kaka nu monyo, uvi ako a file gale gawo. ⁷Gu nyima wa monegele gwa jake nu gwa alongogi akima. ⁸Gu nyima wa ngu zoge, ata nga butugile matshombe, ⁹mukunda ngu shi mu monana gami nu funu go mu katshi dia a thumwa, nu soni ha gu tamegeya egi thumwa, mukunda nga monesele dingumba dia Nzambi phashi. ¹⁰Uvi mu khenda jia Nzambi, ngu di gami phila ngu di mu khenda jia Nzambi, khenda jinyi Mwene a ngu monesele jishi jidi jia phamba. Nga kitile gisalo gia ngolo gia gu balega a thumwa akima. Ishi eme go, uvi mu khenda jia Nzambi udi mu katshi diami. ¹¹Hene, nga eme, nga ene, sango tu di mu longa idi inyi ta kwikile. ¹²Lulu ngagi tu di mu longa Kilistu yonu wa futumugile, phila khi athu ako mu katshi dienu adi mu zwela egi gu futumuga gwa athu a fwa mba gu khala go? ¹³Uvi gula lufutumugu mba lu khala go, idi mu monega egi Kilistu gwa futumugile go. Gula gwa futumugile go, ¹⁴malongi etu adi a phamba, lukwikilu lweni nji ludi lwa phamba. ¹⁵Gula idi nganyi etwe tu di ta ba themwe a luvunu gu ndaga ya Nzambi, mukunda gi themwe gietu gidi gia luvunu mukunda ta zwelele egi, Nzambi wa zugishile Kilistu gu lufwa, uvi gwa mu zugishile go. ¹⁶Mukunda gula lufutumugu lwa athu gu thugu, Kilistu nji gwa futumugile go. ¹⁷Gula Kilistu gwa futumugile go lukwikilu lweni ludi lwa phamba, nganyi mudi mu jinga mu katshi dia masumu. ¹⁸Nganyi athu wanyi a file mu Kilistu a file gawo sha. ¹⁹Gula tu di mu haga mutshima gwa Kilistu mu lujingu lwa phamba, mba tu khala athu a phamba mu katshi dia athu akima. ²⁰Uvi idi ya kielega egi Kilistu wa futumugile gu lufwa, Mwene udi muthu. wa thomo mu katshi dia athu wanyi a file, ²¹mu phila lufwa lwa ngidile mu njila ya muthu mu moshi, kaka yene inyi lufutumugu lwe jile mu njila ya muthu mu moshi. ²²Kaka mu njila ya Adam, athu akima a file, mu njila ya Kilistu athu akima adi nu monyo. ²³Muthu nu muthu mu phila yenji; Kilistu muthu wa thomo; wanyi adi mu kwikila gwa mwene mba adi mu khala nu monyo tangwa mba eza mu vutuga. ²⁴Gu nyima suga ya ndaga jikima mba jidi muza tangwa Kilistu mba a sugisa ba wanjo akima wanyi adi nu giyega gia phila nu phila, nu tangwa mwene mba a hana Gifumu gwa Tata Nzambi. ²⁵Mukunda Kilistu mba u yala ti nu gunu Nzambi mba a haga mbeni jenji gosha malu a Kilistu mukunda a a diate. ²⁶Lufwa ludi mbeni wa suga wa Kilistu mba a shiya. ²⁷Mukunda wa Nzambi udi mu zwela egi : Nzambi wa hagele mbeni jenji jikima gosha malu a Kilistu. " Uvi gisono jiji "jikima ji shi mu leza go egi nu Nzambi mba udi mu haga mbeni jenji gosha giyega gia Kilistu. ²⁸Uvi gula Nzambi wa haga mbeni jenji gosha giyega gia Kilistu, gwa suga mukunda mwene ha khenji mona mba udi mu lemvuga gwa Nzambi yonu wa hagele ima ikima gosha giyega gia Mona; nganyi Nzambi mba u yala ima ikima. ²⁹Gula ishi nganyi go, ikhi idi funu ya athu wanyi a nu zula mbotiga mukunda nu athu wanyi a file ? Gula ndaga a nu zwela jidi ja kielega egi athu wanyi a file a nu futumuga go gu lufwa, mukunda nu ikhi athu a nu zula mbotiga mukunda nu athu a file ? ³⁰Funu wetu idi ikhi tangwa tudi mu kamba gigonza tangwa dikima? ³¹Aphanzi a mala nu a akhetu enwe mudi lukumu lwami mu katshi dia Yesu Fumu wetu, ngu mu zwela ngagi: nga nu kala ha gigonza ilumbu ikima. ³²Ikhi idi nuta yami, mu phila ya gi muthu, gula ngu mu lwa ita nu mbiji gu dimbo dia Efezo, gula athu a fwa mba ashu mu futumuga go? Tu die tu nwe mukunda hamene mba tu mu fwa. ³³Athu a mi dimbi go, mukunda: " mafuta a bola adi mu bamba ikalulu ya bonga. " ³⁴Kalenu nu ngindu ja bonga ! Tu jingenu mu njila ya magana! Bembenu masumu. Mukunda athu ako mu katshi dienu a jiya Nzambi go, ngu mu zwela nganyi mukunda nu gu mi monesa soni. ³⁵Athu ako adi mu hula egi: " phila khi athu wanyi a file mba a futumuga ? Phila khi mwila wawo mba u kala? ³⁶Muthu udi mu hula nganyi udi wa unga! Gula wa kuna khenyi mu mavu, ya jiyile go gu zoga gula ya file go. ³⁷Khenyi inyi wa kuna idi khenyi phamba, tangwa diko khenyi ya ble, nga ndo khenyi ya phila iko Uvi ishi giben gimenina ginyi mba gi mena go. ³⁸Nzambi wa nu hana khenyi inyi mwene a tshigina gu hana, konso khenyi wa nu gu i hwa mwila wayo. ³⁹Ima ya monyo ishi nu mwila umoshi go. Uvi diswaswanu didi gwene athu adi mu mwila wawo wa phila iko, mbiji jidi nu mwila wajo wa phila iko, tunjila tudi nu mwila yato wa phila iko ⁴⁰Mwila iko idi gosa , mwila iko idi haha ha mavu. Uvi lukumu lwa mwila ya gosa ludi lwa luswaswanu nu lukumu lwa mwila idi haha ha mavu. ⁴¹Tangwa didi nu lukumu lwadio lwa phila yadio. Ngonda idi nu lukumu lwa phila iko, themwa nji jidi nu lukumu lwa phila iko: mu katshi dia themwa lukumu ludi lwa phila nu phila. ⁴²Lufutumugu gwa athu gu lufwa mba ludi mu kala kaka mu phila yene. ⁴³Gula a funda muthu wa fwa, mwila wenji u fetu fukha, uvi gula muthu wa futumuga

gu lufwa, mwila unu mba a kala nawo mba ushi mu fukha go. Muthu yonu wa fwa, mwila wenji u shi nu lukumu go. ⁴⁴Muthu yonu wa fwa gu nyima wa fundiya, mwila wenji udi wa gi muthu, uvi muthu yonu wa futumuga, mwila wenji udi wa gi pheve. ⁴⁵Mukunda nu nganyi idi ya gu sonega egi: Muthu wa thomo, Adam, wa kitugile monyo wa lujingu. Adam wa suga wa kitugile pheve ya gu hana lujingu. ⁴⁶Uvi gima ginyi gia gi pheve ishi go muthu wa thomo, udi mbiji, ginyi gidi gia gi pheve gi muza gu nyima. ⁴⁷Muthu wa thomo wa katugile mu mavu, muthu wa gibagi wa katugile gosa. ⁴⁸Phila idi mavu, phila idi athu a ha mavu. Phila idi gosa, phila idi wanyi a nu jinga gosa. ⁴⁹Hene phila imoshi ta zudile gifwanisu gia mavu, mba tu zula gifwanisu gia gosa. ⁵⁰Ndaga ngu mu zwela, aphangi, egi gi muthu nu menga mba a zudi go gifumu gia Nzambi, enji mwila wuwu wa gi muthu wa jiyile go gu kala nu monyo mvula nu mvula. ⁵¹Tala, ngu mu mi leza gima gi moshi gia giswegi: athu ako mu katshi dienu mba a mu fwa , uvi athu ako mba a shi mu fwa go. ⁵²Mu tangwa dimoshi, mu gu kamuna diso, nu ha suga ya ngunga. Ngunga mba i mu bula, athu a fwa mba a futumuga go nu mwila wa gi muthu, enji etwe mba tu kala nu monyo mvula nu mvula. ⁵³Mukunda mwila wuwu wa lufwa mba u sudiga mwila wa konda gufwa, enji mwila wuwu wa lufwa mba u shi mu zula mwila wa fwa go. ⁵⁴Uvi tangwa didi mwila wuwu wa fukha, mba ushi mu fukha go, enji mwila wuwu wa nu fwa mba u shi mu fwa go, hene mba gu lungisama ndaga ja sonegeye gu mukanda egi : " Gu nunga mba gu mu minya lufwa. ⁵⁵"Eye lufwa " keti wa nunga ? Ngolo jaye ja gu shiya athu jidigi?" ⁵⁶Ngolo ja lufwa ja nu katuga gu masumu, enji ngolo ja masumu jidi gu hata shigo. ⁵⁷Uvi Nzambi a mi vile khenda, mwene a tu nungise mu njila ya Fumu wetu Yesu Kilistu. ⁵⁸Hene, aphangi nga tshigina, kangenu mutshima, kalenu nu ngolo, nu gu kita mwa bonga gisalo gia Fumu, nu gu jiya egi gisalo gietu mba gi kala gia phamba go.

Chapter 16

¹Mukunda nu guga mutambula falanga ja athu a bonga a nzambi, kitenu n'enue nji , ulegi nga milezele mu jinzo Nzambi ja galatia. ²Konso muthu mukatshi dienu , mu gilumbu gia thomo gia poso , gu hapa mu lukalo mwene ya feti gusalela , ulegi gimwama gienji , mukunda guva ndo ha guza guvami mukunda nu gutambula makapo. ³Mba nguza , mba ngu mutuma nu mikanda , ha gu mikatula mu bologo gu yelusalemi, athu agni mba muleza. ⁴Gula imulomba egi mba nguya , mba tumuya nao njila imoshi. ⁵Mba nguya gu mbudienu ha mba ngu balega macedoine. ⁶Mbala iko mba ngu khala ilumbu gumbudienu gu mwilenu, mbala jiko mba ngu nanga nenue mu susigi ya guma. Ha gulegi mba mungutwale guma mba nguya . ⁷Nga tshigininego mbalau mu khala mumona mu mubalega, uvi nga thigina gu khala tangwa dikogu mwilenu , gula fumu wa uva hana ditangua. ⁸Mbangu mu khala gandambu ha ephese ti nu tangwa dia jile pheve ya nzambi . ⁹Nanyi gielo gia koma nu nji gidi gia kanguluga sha mukoma nu a mbanyi jami adi a vula . ¹⁰Gula timothe we akale nu woma mukatshi dienu , wono kita gisalo ulegi ame gia fumu. ¹¹Athu giashingi go , A tuale nu gu ngemba , amboza gudi enue nu aphangi. ¹²Mukunda nu phangi'etu wa yala Apolo, nga mulongele mwa vula endaga ya Nzambiha guya nuphangi , mwene hokhendjiwa tshigina mu luzolo lwenji hakhenji. Wa tchigina muluzolo lwenji hakhenji lunyelu. ¹³Tadienu kadienu mwakala mu lukwikila dindamanenu, khadienumu jingolo . ¹⁴Ya gaswe mu mukita , ikite nu gutshigina . ¹⁵Idilukumu luko gugu ngudi gu mileza dibungu, anethu . ¹⁶Mujiye gi divumo ya Stephanos diabwa wa dia thomo wa Achaie yene ya tuniya mu mudimo gia gisantu. Khadienu nji ha gulengi muthu

2 Corinthians

Chapter 1

¹Eme pholo thumwa wa Yesu Kilisto mu luzolo lwa Nzambi, nu Timote phangi'etu, gu dibundu dia Nzambi dinyi didi gu Kolinto nu gwa a santu akima adi gu gijuinga gia gu dimbo dia Akaya. ²Ngemba nu mambote a Nzambi Tata nu Fumu wetu Yesu Kilisto ikhale mu katshi dienu. ³Nzambi, Sha Fumu wetu Yesu Kilisto a zule lukumu, Mwene udi Tata wa vula khenda, wa nu zwelela athu akima, ⁴wa nu gu tu lembiga gu phashi jikima a nu khala najio mukunda tu khale nu phila ya gu lembiga phashi jia phila nu phila jia athu ako mu phila Nzambi a nu tu lembiga. ⁵Mukunda phila ta nu mona phashi jia vula mukunda nu Kilisto, phila imoshi yene nji ta nu zula gu lembiga gwa vula mu njila ya Kilisto. ⁶Hene gula tudi mu kutana nu phashi, idi mukunda tu zule gikhesa enji mba tu guluge. hene gula tudi mu zula gikhesa, idi mukunda enwe mu zule gikhesa jinyi gia nu mi salesa ha gu kanga mutshima gu phashi jinyi ta nu mona. ⁷Hene, givuvu gietu gu khanda yenu gia nu nyigana go, mukunda tudi mu jiya egi mu phila mudi mu mona phashi , phila imoshi nji mba mu lembigiya ole etwe. ⁸Tu shi mu tshigina go mu jiye phashi jinyi ta nu kutana najio gu khanda ya gu Aziya. Ta monele phashi jia vula, phashi jene jia balegele giteso hene ta jiyile go gula ta jiya nji gu jinga. ⁹Ta yindudile egi ta batudiye khanu ya lufwa. Ndaga jene jia salamele mukunda tu hage mutshima gwa Nzambi yonu wa nu zugisa athu a fwa uvi tudi hagela go mutshima. ¹⁰Mwene wa tu gulushile gu gingonsa gia koma gia lufwa, mba udi mu tu gulusa nji. Ta hagele mutshima gwa mwene egi mba udi mu hata kaka ha gu tu gulusa. ¹¹Enwe mwa nu tu salesa mu isambu yenu. A vula mba adi mu hana matondo mukunda nu etwe mukunda nu mambote wanyi tudi mu zula gu mvutu Nzambi adi mu tu vutudila mu njila ya isambu yenu. ¹²Lulu ngagi, ndaga inyi tudi ha gudi monesa idi gimbangi gidi mu zoga gu guyindula gwetu mu phila tudi mudi twalesa mu lujingu lwetu haha ha mavu. Mwa vula vula gu twama dienu nu phila tudi mudi haga ole athu a santu nu a masonga adi mu katuga gwa Nzambi. Ishi go mu mayele a gi musunyi, uvi mu mambote a Nzambi. ¹³Tushi mu mi sonegela go ndaga iko inyi mwa jiyile go gu tanga nga gu konda gu bagisa ngu mu haga mutshima egi mba mudi mu jiya ndaga yene mwa bonga sha. ¹⁴Mu phila mudi mu tu bagisa mu ndambu egi mu gilumbu gia Fumu wetu Yesu mba tu khala gikuma gia mambote enu, mu phila yene mba mu khala gikuma gia mambote etu. ¹⁵Hene mu phila nga hagele mutshima gu ndaga yene, nga kanesele ha gu mi jila, mukunda mu zule mambote a mbala jiyadi. ¹⁶Nga hagele njila ha guza mu mi tala tangwa nga tshiginile guya gu Masedwane nu guza mu mi vutugila tangwa dia gu katuga gu Masedwane, mukunda mba muye mu ngu twala mu njila ya guya gu Yudeya. ¹⁷Tangwa nga zudile dibanza dia njila yene, keti nga yindudile egi ndaga ya saga? nga ndo nga yindudile egi idi ndaga ya gi muthu, mukunda ngu zwele egi" Eya, eya", gu nyima ngu zwele egi " ndo, ndo "? ¹⁸Uvi mu phila tudi mu haga mutshima gwa Nzambi. Ta jiyile go gu zwela egi" Eya" gu nyima tu zwele egi "ndo". ¹⁹Mukunda Muna Nzambi, Yesu Kilisto yonu Sidive, Timoteyo nu eme ta mi longele gwa shi go "Eya" gu nyima "ndo". ²⁰Mukunda ma laji akima a Nzambi adi "Eya" mu njila yenji. Hene mu njila yenji, mba tu zwela egi"

Amen" ha gu hana lukumu gwa Nzambi.²¹Lulu ngagi, Nzambi wa tu hwile nenu ngolo ha gu jinga nu Kilisto mwene wa tu kungudile mafuta.²²Mwene wa tu hagele gidimbu nu gu tu hwa pheve mu mitshima yetu ole gidimbu gia ndaga jidi muza.²³Haha, ngu mu tamega Nzambi ha gu khala themwe wami mukunda mwene wa nu jiya mutshima wami. Gula nga jile go mu vutuga gu Kolinto, ya khalele mukunda nu gu mi keba.²⁴Ishi go mukunda ta tshiginile gu jiya lukwikilu lwenu, uvi tudi mu kita nenu gisalo mukunda nu kiese gienu, mukunda mudi nu lukwikilu lwa ngolo.

Chapter 2

¹Nga zudile lukhanu egi mba ngu ji nji go mu mi vutugila nu khenda. ²Gula nga mi hwa khenda, nanyi wa jiya gu ngu hwa kiese katula kaka muthu yonu nga hwile khenda. ³Nga mi sonegele ndaga jene mukunda tangwa mba ngu za mu vutuga mba ngule gu vwa khenda go mukunda nu athu wanyi a nu lomb a egi ngu a vile kiese. Ngu mu haga mutshima egi ndaga inyi ya nu ngu hwa kiese i mi hwe kiese gia phila imoshi. ⁴Nga mi sonegela mu katshi dia phashi nu khenda jia vula gu mutshima, nu masoji a vula gu meso ishi go mukunda nu gu mi hwa khenda, uvi mukunda mu jiye egi nga nu mi tshigina mwa vula. ⁵Gula muthu mu moshi wa hwile athu ako khenda, ishi eme go a hwile khenda, idi enwe. Uvi ishi enwe akima go, idi athu ako mu katshi dienu, mukunda nga jiyile gu zwela go mukunda nu enwe akima. ⁶Ndola inyi ya hwiye muthu wa nganyi gwa athu a vula ya kuwa. ⁷Tangwa didi mwa fetu gu mu lolula nu gu mu sungiga mukunda ale gu khala nu khenda jia vula go. ⁸Hene ngu mu mi shishigisa ha gu mi leza egi mwa mu tshigina. ⁹Tangwa nga mi sonegele mukanda unu, nga tshiginile gu mu phaga gula mwa jiya gu lemvuga gu ndaga jiami jikima. ¹⁰Gula mudi mu lolula muthu yonu wa sala masumu, n'eme nji ngu fetu mu lolula. Gula nga lolula muthu nga kitile nganyi mukunda nu mambote enu gu twama dia Kilisto. ¹¹Mukunda satana ale gu tu dimba ndo, mukunda tu shi mu jimbila go gutema gwenji. ¹²Fumu Yesu wa ngu kangudile njila ha gu longa sango ya bonga tangwa nga kumile gu dimbo dia Trowasi, ¹³nga khalele nu ngemba mukunda nga monele go phangi'ami Tito. Hene nga a bembele ha gu vutuga gu Masedwane. ¹⁴Nganyi, tu vutule matondo gwa Nzambi mu gimvuga nu Kilisto yonu wa nu tu twameza tangwa dikima ha gu nunga, enji mu njila yetu, udi mu kita mu phila egi vumba dia bonga dia gu mu jiya dikhale gwa athu akima. ¹⁵Mukunda, tudi gu twama dia Nzambi ole vumba dia bonga dia Kilisto mu katshi dia athu wanyi adi mu guluga nu mu katshi dia wanyi adi mu fwa. ¹⁶Mukunda nu wanyi adi mu fwa, idi vumba dia lufwa didi mu bata lufwa, gwa wanyi adi mu guluga, idi vumba dia bonga didi mu hana lujingu. Hene nanyi wa fwanana giben i nu ndaga jiji? ¹⁷Tushi getu go athu wanyi adi mu diga ndinga ya Nzambi. Uvi tudi getu wanyi adi mu zwela mu masonga akima, mukunda Nzambi wa tu tumile ha gu zwelela Kilisto.

Chapter 3

¹Keti ta yandiga ha gudi monesa etwe hakhetu? Ket tudi nu funu ya gu zula mikanda to gu mi leza mikanda idi mu zwela egi tu shi go athu a mambo? ²Enwe hakheni mudi mwa mikanda yetu ya sonegeye mu mitshima yenu, athu akima adi mu jiya enji adi mu tanga. ³Mudi mu monesa egi mudi mwa mukanda wene wa sonegeye go nu tinta, uvi wa sonegeye nu pheve ya Nzambi wa monyo, wa sonegeye go holu dia maseso uvi holu dia mitshima ya athu. ⁴Ta nu haga mutshima gwa Nzambi mu phila yene mu njila ya Kilisto. ⁵Tu shi mu zwela go egi ta jiya gu kita gisalo gigi mu ngolo jetu, uvi Nzambi udi mu tu salesa ha gu kita gisalo giene. ⁶Udi mu tu salela ha gu khala athu a gisalo gia gudi visa gwa bonga, gu shi ya gu sonega go, uvi ya pheve mukunda wa sonegeye udi mu hana ndola ya lufwa, uvi pheve idi mu hana monyo. ⁷Shigo jia sonegeye holu dia maseso, hene lukumu lwa Nzambi lwa monegele tangwa mwene a hanele shigo, hene athu a gu izalaye a monele go phila ya gutala Moyize gu meso mukunda wa khalele mu sema ole tshiya, gula nga shigo jene jia batele lufwa ya monegele mu lukumu lwa phila inyi, ⁸uvi lukumu lwa gisalo gia pheve lwa balega lukumu lwa shigo ya koma. ⁹Nzambi ya hwila athu ndola mukunda nu gisalo a salele mu njila ya shigo, mukunda gisalo giene gidi gia lukumu. Phila imoshi Nzambi wa nu tshigina athu mukunda nu gisalo ginyi gia gi pheve a nu kita, nganyi lukumu lwa gisalo gia pheve lwa balega lukumu lwa gisalo gia shigo. ¹⁰Lukumu lwa lulu ngagi lwa balega lunu lwa thomo; hene tudi mu zwela egi lukumu lulu lwa thomo lwa khalele go lukumu lwa bonga. ¹¹Gula gisalo gigi gia lukumu gia jingile go, jiyenu mwa bonga egi gisalo gia mvula yiyi gia balega ginyi gu lukumu. ¹²Etwe tudi givuvu mukunda ta nu salela masonga a vula. ¹³Ta nu kita go phila Moyize a kitile, mu phila a khalele mudi tshiga mulele gu meso, mukunda ana a gu izalaye ale gu mona ndo phila lukumu lwenji lwa khalele mu katuga. ¹⁴A khalele mu bagisa go, tii nu magino a shi mu jiya go ata adi mu tanga mikanda ya gudi visa gwa mwa leha, mukunda mulele wene udi kaka wa a kangama gu meso. Mulele wene wa jiya gu katuga gula muthu wa ngila mu gimvuga nu Kilisto. ¹⁵Uvi ti nu magino ata adi mu tanga mikanda ya Moyize, mulele wene udi wa tshiga mitshima yawo. ¹⁶Uvi gula muthu mumoshi wa balula mutshima gwa Fumu Yesu, mulele wene wa jiya gu katuga. ¹⁷Mukunda Fumu udi Pheve, hama hadi pheve ya Fumu, ha nu khala mu ngemba. ¹⁸Etwe akima tushi nu mulele wa gu tu tshiga gu meso go, etwe tudi mu mona lukumu lwa Nzambi, tudi mu balumuga nu gu zula gifwanisu gi moshi mu lukumu lwa giteso gi moshi kaka mu phila Fumu adi Pheve.

Chapter 4

¹Hene, mukunda tudi mu kita gisalo gigi mu khenda jia tu vile Nzambi, tu fetu khala nu gikhesa. ²Etwe ta bishidile gale getu ndaga jia sonyi nu ginyi jia giswegi. Ta nu jingila getu ndaga jia mambo go, to gu katula ndinga ya Nzambi. Uvi lulu ngagi tudi mu monesa masonga, tudi mu monega mbandu ya athu a bonga gu meso a Nzambi. ³Gula sango ya bonga inyi ta nu jiyisa idi ya gu tshiga, idi ya gu tshiga mu katshi dia athu a tota. ⁴Nzambi wa haha ha mavu wa a shiyile meso a mabanza awo, wa nu gu a kanga njila ha gu konda gu tala gieji gieji gia sango idi sango ya lukumu lwa Kilisto yonu udi mu gifwanisu gia Nzambi. ⁵Mukunda ta nu longa go athu sango yetu ha khetu, ta nu longa sango ya Yesu Kilisto, egi mwene udi Fumu, etwe tudi ta athu a gisalo mu gutshigina gwa Yesu. ⁶Mukunda Nzambi muthu wa zwelele egi; " Mwinda u leme mu phipha", mwinda wene wa nu lema mu mitshima yetu, ha gu hana mweji wa gu hana mayele ha gu jiya lukumu lwa Nzambi, lwa nu monega gu phala ya Kilisto Yesu. ⁷Uvi etwe athu tudi nu gimvwama gigi gia mabungu a wuma, a konda ngolo. N'etwe tudi nganyi mukunda nu gu jiyisa athu egi, Nzambi muthu udi nu ngolo jia vula uvi etwe ndo. ⁸Tudi mu yangishiya mu phila ikima, uvi ashi mu jitshiga go ti nu hanyi ta jiyile go gu mona phila ya gu nyigana. Ta nu jiya go gima gia gu kita, uvi tudi kaka ta kanga mutshima. ⁹Ta nu moneseya phashi, uvi Nzambi gwa nu tu bemba go tu mone phashi, a nu tu bishila hoshi mu mavu, uvi ta nu fwa go. ¹⁰Tangwa dikima ta nu bata phashi jia lufwa jinyi Yesu a kutanele najio, mukunda lujingu lwa Yesu lwa nu monega mu mwila wetu. ¹¹Etwe athu mu jinga tudi mu mona tangwa dikima lufwa gu meso mukunda nu Yesu mukunda lujingu lwa Yesu lu monane mu mwila wetu wa nu fwa. ¹²Hene mukunda nu nganyi, lufwa ludi mu kita gisalo mu katshi dietu, monyo nji udi mu kita gisalo mu katshi dienu. ¹³Uvi tudi nu lukwikilu lwa giteso gi moshi mu phila ya sonegeye egi: " nga monesele lukwikilu hene ngu mu zwela". N'etwe nji ta monesele lukwikilu, hene tudi mu zwela. ¹⁴Tu mu jiye egi yonu wa zugishile Fumu Yesu gu lufwa, mba udi mu tu zugisa n'enji njila imoshi, mba udi mu tu bata n'enu gu twama dienji. ¹⁵Ndaga jiji jikima jidi mukunda nu mambote enu, mukunda mutshima wa koma u vule mukunda athu a vula adi mu hana matondo nu khembo gwa Nzambi. ¹⁶Hene tu shi mu bembelela go, ata gi muthu gietu gia gonze gidi gia bola, uvi gi muthu gietu gia mu katshi gidi gia pha konso gilumbu. ¹⁷Mu ga tangwa ga moshi, ga ndambu ga phashi gaga gadi gabiyo, uvi gadi mu tu hwa lukumu lwa mvula nu mvula, ludi lwa balega gu koma. ¹⁸Tu shi nji go mu tala ima inyi ya nu monega gu meso, uvi tudi mu tala ima inyi ya nu la gu monega ndo. Mukunda ima inyi ya nu monega idi mukunda nu ga tangwa gabiyo, uvi ima inyi ya nu la gu monega ndo, idi ya mvula nu mvula.

Chapter 5

¹Tudi mu jiya egi gula jinzo jetu jia haha ha mavu jia fwa, Nzambi mba udi mu tu hwa jinzo. Jinzo jene jia saleye go gu mago a athu, uvi inzo imoshi ya saleye gwa mwene hakhenji; inzo yene mba idi mu jinga mvula nu mvula.

²Tangwa didi tudi mu hima mu ngolo, mukunda tudi mu tshigina ha gu ngila mu inzo inyi idi mu tu nengela gosa.

³Mukunda gula ta ngila mu inzo yene, mba tudi mu zula mwila uko.⁴Tangwa tudi mu jinga mu inzo yiyi ya tenta tudi mu hima, tudi mu dila mwa vula mukunda nu ginemo gigi gia phashi tudi mu bata. Tu shi mu tshigina go gu katula mwila wuwu wa hoshia mavu, uvi tudi mu tshigina gu sudiga mwila uko wa gosa holu diawo, mukunda monyo u minye unu mba u fwa.

⁵Nzambi muthu udi mu tu yidiga mukunda tu khale nu monyo wa phila inyi, mwene nji muthu wa tu hwile pheve yenji ole gidimbu ginyi mba a tu hwa.⁶Hene khalenu nu gikhesa gia vula tangwa dikima. Tu jiyenu egi gula tudi mu jinga m katshi dia mwila wuwu, Fumu wetu udi mu khala gwa leha nu etwe.

⁷Mukunda ta nu jinga go mukunda nu ndaga jinyi ta nu mona gu meso, uvi ta nu jinga mukunda nu lukwikilu lwetu.

⁸Hene tu khalenu nu gikhesa gia vula, tu katugenu mu lujingu lwa mwila wuwu ha gu jinga phene-phene nu Fumu Yesu.

⁹Gima gia thomo gi tudi mu tshigina gidi gu hwa Fumu'etu kiese, ata tudi nu mwila wuwu, ata ta ya mu khala n'enji phene-phene.

¹⁰Mukunda khungi'etu akima tu fetu ya mu monega gu meso a Kilisto mukunda mba a tu sambese; nganyi muthu mukima mba udi mu zula mabula wanyi a tesana nu ndaga mu phila ya gisalo a salele mu lujingu lwa gi muthu gienji. Gula wa kitile mwa bonga mba udi mu zula mabula a bonga; gula wa kitile ndaga jia bola, mba udi mu zula mabula a bola.

¹¹Etwe tu fetu jiya phila khi ya guvwa Nzambi woma; hene tu fetu phaga ha gu longa athu ndaga jene. Nzambi u tu jiya mwa bonga bonga, hene ngu mu haga mutshima egi, mu mutshima yenu mu ngu jiya mwa bonga.

¹²Ndaga ginyi ta mi sonegela jishi go egi mukunda enwe mu tu tshigine nji; uvi ta ji sonega mu phila egi mu tu monele kiese. Nganyi mba tu jiye gu leza kiese gwa athu ako wanyi a nu mona kiese kaka gu ndaga jinyi jia nu monega gu meso, uvi a nu mona go kiese gu ndaga jia goshia mutshima.

¹³Gula tudi ta athu a gilau idi mukunda nu Nzambi, gula tudi ta athu a ngindu jia bonga, ngindu jene jidi mukunda nu enwe.

¹⁴Mukunda gu tshigina gwa nu tshigina Kilisto gwa nu tu yala, mukunda tu jiye egi muthu mu moshi yogu Kilisto wa file mukunda nu athu akima, hene idi mu leza egi athu akima a file nu mwene.

¹⁵Kilisto wa file mukunda nu athu akima, mukunda athu wanyi adi nu monyo ale gu jinga ndo mukunda nu ene hakhawo, uvi a jinge mukunda nu Kilisto yonu wa file enji wa zugishiye gu lufwa gwa Nzambi mukunda nu enwe.

¹⁶Katuga tangwa didi, gushi ata muthu mu moshi go tudi mu zula mu ngindu jia gi muthu. Ata ta khalele mu bagisa thomo Kilistu mu ngindu jia gi muthu, lulu ngagi tushi mu yindula nji nganyi go.

¹⁷Gula muthu udi mu gimvuga nu Kilistu, wa kituga muthu wa pha; ndaga jenji jikima jikulu jia katuga, ndaga jia pha jeza mu yinga jinyi jikulu.

¹⁸Ndaga jene jikima jidi mu katuga gwa Nzambi. Ha thomo ta khalele mbeni jia Nzambi, uvi mukunda nu Kilistu ta kituga ta kituga mafut'enji.

¹⁹Mukunda nu Kilistu, ta kituga khungi'etu akima mafuta a Nzambi. Mwene gwa hatele go ndaga jia bola jinyi athu a kitile. Hene wa tu hwile gisalo gia gu jiyisa athu ako phila mwene a kitudile athu mafut'enji.

²⁰Hene tudi mu mi leza ndaga jiji mu jina dia Kilistu ole Nzambi mwene hakhenji udi mu tu tuma ha gu mi longishila, mu jina dia Kilistu tudi gu mi bondila enwe mbeni jia Nzambi egi hwenu Nzambi njila a mi katule gimbeni gidi mu katshi dienji nu enwe, Mwene a mi kitule mafut'enji.

²¹Kilistu gwa khalele go nu masumu, uvi Nzambi wa mu hwile ginemo gia masumu etu, wa mu hagele njila imoshi nu athu a masumu mukunda nu etwe. Yiyi ikima mukunda Nzambi a tu tshigine mu gimvuga nu Kilistu.

Chapter 6

¹Hene etwe athu tudi mu kita nu Nzambi, tudi gu mi bondila egi; mu totesa go mambote wanyi mwa zudile gwa Nzambi. ²Mukunda Nzambi u mu zwela egi; "Nga gu vile mu tangwa dia bonga, nga gu salesele mu gilumbu ginyi nga gu gulusele". Hene tala tangwa dia bonga dinyidi; magino gilumbu ginyi ta jiya gu guluga. ³Ta tshiginile go ata muthu mu moshi a tu mone gifu mu gisalo gietu; hene ta jiyile go gu kita gima gia jiya gu hwa muthu phashi. ⁴Uvi ta nu jiyisa gu ndaga jikima egi, ta nu salela Nzambi, ta nu kanga mutshima mu phashi jia phila nu phila. ⁵Ta nu beteya nu gu ngidishiya mu bologo, a nu zola mubulu mukunda nu etwe; ta nu kita isalo ya phashi mbala jia vula ta nu mona go phila ya gu swama nga ya gudua. ⁶Tudi mu jiyisa egi ta nu salela Nzambi mu mutshima wa phelegeta, mu jiya, mu gu kanga mutshima, mu mutshima wa bonga, mu pheve Santu, nu mu gutshigina gwa kielega, gwa giphangi, ⁷mu malongi a masonga, nu mu ngolo jia Nzambi, nu gu khala nu phogo jia masonga ha mago. ⁸Ta nu kita gisalo mu gu monesa lukumu, nu gu hana sonyi, mu gu zwela ndaga jia mambo, nu ndaga jia bonga. A nu tu fwanesa nu athu a luvunu uvi etwe ta nu longa ndaga jia masonga. ⁹A nu tu fwanesa ole athu wanyi a jiya go ata gima, uvi wa tu jiya mwa bonga. Ta nu fwaneseya gifwa athu a fwa, uvi tudi athu a monyo. Ta nu hwiya ndola uvi ta nu fwa go. ¹⁰Ta nu kita gisalo nu khenda, uvi ta nu khala mu kiese ilumbu ikima, ta nu monega ole asugami, uvi tudi ta mvwama; ta nu monega ole athu a konda gima, uvi tudi nu ima ikima. ¹¹A phangi a gu dimbo dia Kolinto, tudi gu mi leza ndaga mu masonga, mu mutshima wa gu kangula. ¹²Ta mi swegele go ata gima gi moshi gidi gu mutshima wetu, uvi enwe mudi mu tu kangela mutshima. ¹³Ngu mu mi sonegela mu phila ya nu sonegela ana mitumba. Khalenu mu tu tshigina mu phila ta nu mi tshigina. ¹⁴Mu khala mu vugana go nu enya masumu mukunda keti gudi nu gima gia gu vugisa mu katshi dia masonga nu mambo? Keti gudi nu gima gia gu vugisa mu katshi dia mwanya nu phipha? ¹⁵Ndaga khi Kilisto a jiya gu vugisa nu satana? ¹⁶Phila khi akilisto a jiya gudi vugisa nu aphagano? Phila khi inzo-Nzambi ya jiya gu vugana nu ima ya itege? Mukunda tudi inzo ya Nzambi wa monyo, mu phila Nzambi a zwelele egi; "Mba ngudi mu jinga mu katshi dienu, gu wenda n'enu, enwe mba mu khala mwa athu ami. ¹⁷Hene, zogenu mu katshi diawo, dikaphenu nawo, mu kwati go ima inyi idi ya bola, nganyi mba ngu mu mi yamba. ¹⁸Mba ngu khala nga shawo, enwe mba mu khala mwa anami a mala nu a akhetu, Eme Fumu wa ngolo jikima wa zwela.

Chapter 7

¹A phangi'ami nga tshigina, nga nu tshigina, laji dia tu teye, hene tudi wove ha gu bemba ndaga jikima jia nu bata ndaga jia bola mu mwila nu mu pheve yetu ha gu hata mambote mu njila ya gu gu vwa Nzambi woma.²Kambenu phila ya gu tu haga mu mitshima yenu. Ta kitile getu athu ata gima gia bola go, ta zudile getu gima gia muthu go mu njila ya bola. ³Ngu shi mu zwela nganyi go ha gu mi balela, mukunda ngu mu mi shishigisa egi ta nu mi haga mu mitshima yetu, ata tudi nu monyo nga ndo nu lufwa. ⁴ Nga nu mi hagela mutshima, ngu mu mi vila kiese gia vula, ata mu tangwa dienu dia phashi.⁵Ta khalele go nu tangwa dia gu hululuga tangwa ta kumile gu Masedwane. Ta monele phashi jia phila nu phila thembe jia zogeke mukunda nu ndaga jene, nu gu vwa woma mu katshi dietu. ⁶Uvi Nzambi wa nu hana gikhesa gwa athu wanyi a konda gikhesa, wa tu hwile gikhesa tangwa Tito a kumile,⁷ hene ngu di nu kiese gia vula ishi go mukunda nu gu kuma gwa Tito, uvi mukunda nu phila ya gu mona phila mudi mu a hwa gikhesa. Tangwa a tu lezele phashi nu khenda nu ngolo mwa monesele mukunda nu eme.⁸Ata mushi go mu phashi mukunda nu mukanda unu nga mi sonegele, ata mukanda wene wa mi hwile phashi, nga mi monele phashi tangwa nga jiyile egi mukanda wene wa mi hwile phashi, khenda jenu jia khalele jia ga tangwa gabiyo. ⁹Hene, ngu mu vwa kiese, ishi go mukunda nga mi hwile phashi, uvi idi mukunda phashi jene jia baludile mitshima yenu. Phashi jenu jene jia khalele jia ginzambi, hene mwa toteseke go ata gima. ¹⁰Phashi jia nu katuga gwa Nzambi jia nu balula mitshima wa muthu, jia nu bata muthu ha gu guluga konda gu mona phashi; uvi phashi jia haha hoshia mavu jia nu bata gu lufwa.¹¹Hene talenu tangwa didi phashi jia gi nzambi jia nu mi batela mabanza a bonga. Jia nu mi hwa gikhesa gia gu lwila ndaga jenu, mwa nu vwa khabu gula muthu wa mi kitila gima gia bola, mwa nu vwa woma, mwa nu vwa nji nzala ya gu ngu mona, mwa nu di hana gu gisalo, mwa nu tshigina gu hwa athu ndola gu ndaga jia wo jia bola! gu ndaga jiji jikima mwa nu leza egi mushi mu ji jiya go. ¹²Ata nga mi sonegele mukanda wuwu, nga u sonegele go mukunda nu muthu yonu wa kitile ndaga jia bola, to mukunda nu muthu yonu mwene a kitile gu bola, uvi nga u sonegele mukunda mu jiye mwa bonga bonga gudi hana gunu mwa di hanele gwa etwe gu meso a Nzambi.¹³Hene khalenu nu gikhesa. Tudi nu kiese gia vula tangwa ta vile egi Tito wa vile kiese mukunda nu gikhesa ginyi mwa mu hwile. ¹⁴Nga mu lezele egi ngudi nu kiese gia vula mukunda enwe mwa ngu monesele sonyi go. Uvi tangwa dikima ngu mu mi leza ndaga jia masonga, phila imoshi ,ji ndaga jinyi ta lezele Tito jia khalele jia masonga.¹⁵Hene gu tshigina gwenji gwa nu mi tshigina gudi gwa vula, gula wa yindula mu phila mwa nu mu lemvugila nu mu phila mwa nu mu yamba nu woma ukima nu gidigima. ¹⁶Ngudi nenu kiese gia vula mukunda nga jiya gu mi hagela mutshima gu ndaga jikima.

Chapter 8

¹Ta tshigina gu mi jiyisa enwe aphangi'a mala nu a akhetu ndaga jidi mu talela khenda jia Nzambi jidi mudi monesa mu dingumba dia Masedwane. ²Mu tangwa dia phashi, ata mu tangwa dia gu konda ima, athu ene a khalele nu kiese gia vula hene a hanele makapho a vula. ³A hanele makapho mu giteso gia ima a khalele nayo, a hanele ima ya gu balega giteso mu luzolo lwawo. ⁴A yandigile gu tu bondila mwa vula mukunda tu a hwe nswa ya gu hana makapho mukunda nu gu salesa a kilistu ako. ⁵Ya khalele gu yituga gwa vula, mukunda adi hanele ha thomo ene ha khawo gwa fumu Yesu, nu gwa etwe mu luzolo lwa Nzambi. ⁶Hene ta lombele gwa Tito ha guza a sale gisalo gienji mu phila a gi yandigile mwene hakhenji. ⁷Uvi mu phila tudi mudi tephula mu ndaga jikima, mu lukwikilu, mu guzwela, mu gu jiya, mu gudi hana nu mu phila mudi gu tu tshigina, hene khalenu mudi tephula mu gisalo gigi gia bonga. ⁸Ngu shi go mu zwela ndaga yiyi ha gu mi hwa mukwala, uvi mukunda nu gu mi salesa mu jiye phila athu ako adi mudi hana, enji mukunda nu gu phaga masonga a gu tshigina gwenu. ⁹Mukunda mu jiye ikhi Fumu wetu Yesu a kitile mukunda nu etwe, wa khalele mvwama, uvi wadi kitudile uphutu mukunda nu enwe, mukunda mu uphutu wenji mu kituge mwa mvwama. ¹⁰Ngu mu mi hwa malongi ha gu mi salesa gu ndaga yene; mukunda gwa balega mvula imoshi katuga hanyi mwa yandigile gu kita ndaga jia bonga. Mudi mwa athu a thomo ha gu kita gisalo giene, enji mudi mwa athu a thomo ha gu hwiya malongi wawa ha gu kita gisalo gigi. ¹¹Hene tangwa didi manesenu gisalo ginyi mwa yandigile gu kita, nganyi luzolo lwenu lwa bonga lu kangame nu guwagana gunu mudi nalo. ¹²Mukunda gula luzolo lwa gu kita gisalo giene ludi gwene, idi ndaga ya bonga idi mu tshiginiya mwa bonga. Ha gu talela inyi muthu adi nayo, gula ndo ha gu konda gu talela ndaga inyi muthu a shi go nayo. ¹³Mukunda ngu shi go mu tshigina gu monesa athu ako phashi, uvi ngu mu tshigina mu khale giteso gi moshi. ¹⁴Mu tangwa didi mudi nu ima ya vula, mwa jiya gu salela athu wanyi a shi go nu gima, mukunda gilumbu ginyi mba mu konda gima, athu wanyi adi nu ima mba a jiya gu mi salesa. Nganyi khungienyu akima mu khale giteso gimoshi. ¹⁵Mu phila ya sonegeye egi: "Muthu yonu wa khalele nu ima ya vula gwa khalele nayo ya vula go; uvi muthu yonu wa khalele nayo gabiyo, gwa khalele mu konda gima go. ¹⁶Hanenu matondo gwa Nzambi yonu wa hagele mu mutshima wa Tito luzolo lwa bonga lunu ngudi nalo, mukunda nu gu mi salesa. ¹⁷Wa tshiginile ha gu kita ndaga inyi ta mu lombele ha gu kita, hene e jile mu mi vutugila mu luzolo lwenji. ¹⁸Ta mu tumile nu phangi'etu mu moshi yonu mangumba etu akima adi mu hwa lukumu mukunda nu gisalo gienji gia gu longa ndinga ya bonga. ¹⁹Ata nganyi wa phoneye gwa mangumba ha gu wenda nu etwe njila imoshi mu tangwa tudi muya mu kita gisalo ginyi gia bonga ha guhwa Fumu wetu lukumu, nu ha guta githemwe gia luzolo lwetu lwa bonga. ²⁰Tudi mu kita mu phila ikima egi athu a konde gu tu tonga mu ndaga ya makapho a khenda a vula tudi mu zula ha gudi kaphela. ²¹Tudi mu tshigina gu kita ndaga jia bonga gu meso a Fumu, nu gu meso a athu. ²²Ta a tuma mu njila nu phangi'etu mu moshi yonu ta monele gikhesa gienji mbala jia vula, udi mu monesa luzolo lwa vula adi nalo ha gu salesa athu. ²³Mukunda nu Tito, udi phangi'etu ta nu kita nawo gisalo mukunda nu enwe. Mu ndaga idi mu talela a phangi'etu wanyi ako, adi athu a tumiye gwa mangumba ha gu leza lukumu lwa Kilisto. ²⁴A monesenu gu tshigina gwenu, enji a monesenu egi kiese gi ta nu mu mi monesa gidi gia kielega.

Chapter 9

¹Gu ndaga idi mu talela gisalo gia gu salela a santu, ishi gayo nu funu go ha gu mi sonegela. ²Mukunda ngu mu jiya luzolo lwenu lwa bonga, lunu ngu mu tuphudila phanga gwa a kilisto a gu Masedwane. Nga a lezele egi a phangi'ami a gu dimbo dia Akaya adi a yilama katuga mvula ya balegele ha gu hana makapho, enji ngolo jienu jia salesa athu a vula mu katshi diawo. ³Nga mi tumila a phangi wawa, mukunda nu gudi kumisa gwenu gule gu khala ndo gwa phamba, enji mu khale mwa yilama mu phila nga zwelele. ⁴Gula nganyi ndo, mba ikhala sonyi gietu nu gienu, mukunda aphanji wanyi mba tuza nawo mba adi mu mona egi mushi mwa yilama go. ⁵Hene mukunda nu nganyi nga yindudile egi idi ya bonga ha gu mi tumila aphanji ha gu mi salesa mu khale mwa yilama nu makapho wanyi mwa yidigile ha gu a hwa mu phila mwa hagele laji, mukunda makapho ene a khalele a gu yidiga mu luzolo lwa bonga, uvi ishi mi gingolo-ngolo go. ⁶Jiyenu egi: muthu yonu udi mu kuna khenyi gabiyo, mba udi mu hela nji gabiyo, muthu yonu mba ukuna khenyi jia vula, mba udi mu katula mabundu a vula. ⁷Muthu mukima a hane mu phila a yindula mu mutshima wenji: konda gikenene nga ndo mukunda wa phushiya ha gu hana mu gingolo-ngolo, mukunda Nzambi wa nu tshigina muthu yonu udi mu hana nu kiese. ⁸Nganyi Nzambi mba udi mu mi zalesela ima ya vula tangwa dikima, mba mu khala nu funu ya ima yene nganyi mba mu khale nu ima ya vula mukunda nu gisalo gia bonga. ⁹Mu phila ya sonegeye egi: " Wa kaphela gimvwama gienji, wa gi hwile athu adi nu uphutu, mukunda gununga gienji gushi nu suga go. ¹⁰Muthu yonu wa nu hana khenyi gwa muthu yonu wa nu kuna, nu gu hana dipha mukunda nu gudua, mba udi mu mi hwa khenyi ha kukuna, khenyi jene mba jidi mu kituga jia vula mukunda nu gununga gwenu. ¹¹Mba udi mu mi kitula mwa vula gu ndaga jikima mukunda mba mu khale nu ima ya vula tangwa dikima mukunda nu mambote enu, nganyi athu a vula mba a vutula matondo gwa Nzambi. ¹²Mukunda gisalo gigi mudi mu kita gishi go kaka mukunda nu athu adi a santu, uvi gidi nji mukunda na athu ako a vula ha gu vutula matondo gwa Nzambi wetu. ¹³Athu adi mu hana lukumu gwa Nzambi mukunda lusadisululu mudi mu hana, ludi mu monesa egi mwa nu lemvuga gu sango ya bonga mu phila mwa nu i zwela gu meso a athu akima, enji mukunda mudi mu a hwa nu athu ako makapho mu luzolo lukima. ¹⁴Mu gutshigina gwawo mba adi mu mi lombela Nzambi mukunda Nzambi wa mi monesele gu bonga gwenji gwa vula. ¹⁵Tu hanenu matondo a vula gwa Nzambi mukunda mwene wa tu hwile makapho enji a koma wanyi ta jiyile go gu mona phila ya gu tendula.

Chapter 10

¹Eme pholo, eme ha khami ngu mu mi bondila nu gudi bulumwisa mu mutshima wa bonga wa Kilisto. Eme muthu wa hima tangwa ngudi mu katshi dienu, uvi nga nu khala nu gikhesa tangwa ngudi gwa leha nenu. ²Ngu mu mi bondila tangwa ngudi mu katshi dienu, ishi nu funu go ngu khale nu gikhesa gia gu ngu phusa ngu kite ndaga mu gingolo-ngolo. Ngu mu jiya mwa bonga egi gula nga tshigina, nga jiya gu monesa ngolo jiami gwa athu wanyi a nu yindula egi, ta nu kita ndaga mu gi muthu. ³Ata tudi mu wenda mu gi musunyi, ta jiyile go gulwa itumba ya gi musunyi. ⁴Mukunda mata tudi mu lwila ita ashi go a gi musunyi, uvi adi mata adi nu ngolo jia Nzambi, mukunda nu gu bwisa ibagi ya luphango: nu gu shiya ngindu jia luvunu. ⁵Ta nu bwisa njii ngindu jia luvunu jinyi jia nu kanga athu njila ha gu jiya Nzambi, enji ta nu kwata konso dibanza dia athu mu phila ya gu a twameza ha gu lemvugila Kilisto. ⁶Tudi ta yilama ha gu hana ndola mukunda nu gu konda gulemvuga gwa phila ikima, tangwa mba mu monesa egi gu lemvuga gwenu gudi gwene. ⁷Talenu mwa bonga ndaga jene mu phila jia nu monega gu meso, gula muthu mu moshi udi mu yindula egi mwene udi wa Kilisto, wa fetu jiya egi n'etwe njii tudi ta athu a Kilisto. ⁸Mukunda ata nga tshigina gudi zalula mwa vula mukunda nu giyega ginyi ta zudile gwa Fumu mukunda nu gu mi hwa gikhesa, uvi ishi go mukunda nu gu mi bwisa, ngu shi mu vwa sonyi go. ⁹Nga nu tshigina gu monesa go egi nga nu kamba gu mi hwa woma gu mikanda nga nu mi sonegela. ¹⁰Mukunda athu ako a nu zwela egi: " mikanda yenji idi ya khabu nu phashi, uvi gula tudi nawo haha wa nu khala wa leba, gu zwela gwenji gwa nu khala gwa leba. ¹¹Muthu wa phila inyi wa fetu jiya egi diswaswanu gu thugu mu katshi dia ndaga jinyi nga nu mi sonegela tangwa nga nu khala gwa leha n'enu, nu ndaga jinyi nga nu mi leza tangwa nga nu khala n'enu hama ha moshi. ¹²Mukunda ta nu di haga go ndonga imoshi, to gudi fwanesa nu athu wanyi ako a nu di kumisa ene ha khawo. Uvi a nu konda mayele a gu bagisa ndaga mukunda a nu di tesa ene ha khawo, a nu di fwanesa ene ha khawo, adi a unga. ¹³Uvi, etwe ta jiyile go gudi zalula, uvi ngudi mu kita gisalo mu giteso ginyi Nzambi a ngu hwile tangwa a ngu hwile njila ya guza mu mi sanga gu dimbo dienu. ¹⁴Etwe ta tshiginile go gudi zalula ata ha gu tala ginano gidi mu tu kapha n'enu, ha guza mu mi batela sango ya bonga ya Kilisto. ¹⁵Hene tu shi mudi zalula go ha gu balegesa mudidilo wa tu hageye ha gu talela gisalo gia athu ako, uvi tudi mu yindula egi lukwikilu lwenu ludi mu kituga lwa ngolo, enji gisalo ginyi tudi mu kita gi mu kituga gia koma mu katshi dienu, ¹⁶mu ndaga idi mu talela gu longa sango ya bonga mu membo a mu khanda jiko. Gunu tu shi mu tshigina go gudi zalula mukunda nu gisalo gia athu ako. ¹⁷Uvi muthu yonu udi mudi zalula idi mwa bonga adi zalule mukunda nu Nzambi. ¹⁸Mukunda Nzambi gwa nu tshigina go muthu yonu wa nu di zalula mwene ha khenji.

Chapter 11

¹Nga tshigina egi mu kange mutshima mukunda nu ga ndambu ga uzoba wami. Uvi eya ngu kangulenu mutshima! ²Mukunda ngu mu mi vila giphi, giphi giene gidi gia ginzambi, mukunda mudi mwa fwanana nu mona mukhetu yonu wa konda gu jiya mala. Mona mukhetu mwene, tudi mu mu longesa ha gu kwela yala mu moshi udi Kilisto. ³Ngu mu vwa woma wa vula egi mwa tshigina gu zula ngindu jia bola, mu phila nioga ya dimbile Eva mu mayele a luvunu, ngindu jiene jia bola ji katula go masonga nu mambote gwa Yesu. ⁴Mukunda, gula muthu mu moshi weza mu mi longa sango iko ya Yesu, inyi idi ya luswaswanu nu inyi ta mi longele, to gula mwa zula pheve iko ya luswaswanu nu pheve inyi mwa zudile to sango iko idi ya luswaswanu nu sango ya bonga inyi mwa longeye, mu fetu kanga mutshima. ⁵Mukunda ngu mu yindula egi a thumwa enu wanyi mudi mu mona egi adi a koma a ngu balegele go ata fioti. ⁶Uvi ata tangwa diko, ngu jiya gami gu zwela ,wa bonga go, ngu shi nga konda mayele go; ta khalele mu mi jiyisa nayo mwa bonga-bonga mu phila nu phila. ⁷Keti nga kitile disumu mu phila nga di bulumwishile mukunda enwe mu zule lukumu tangwa nga mi longele sango ya bonga ya Nzambi? Ketu nga mi lombele falanga ? ⁸Idi mu monega egi nga zudile ima ya imvuga iko ha guza mu mi salesa. ⁹Tangwa nga khalele n'enu, nu phila nga kondele ima, nga khalele nayo funu, nga mi yangishile gami go egi nga mwa ngu hwi, mukunda nu aphangi wanyi a katugile gu Masedwane a ngu hwile ima ikima nga khalele nayo funu. Nga tshiginile go ngu khalele ole nga ginemo gienu, enji ngu mu hata kaka ha gu kita kaka phila yene. ¹⁰Mu phila masonga a Kilisto adi mu katshi diani, nga jiyile go gu bamba ha gudi zalula mu membo a gu khanda ya gu Akaya. ¹¹Mukunda nu ikhi? Ketu mukunda nga nu tshigina go? Nzambi udi mu jiya egi nga mi tshigina. ¹²Eme, nga fetu hata ha gu kita ndaga jia bonga mukunda ngu katule luvunu, gwa athu wanyi adi mu kamba gikuma gia gudi tesa n'etwe gu ndaga adi mu di zalula. ¹³Mukunda athu wawa adi a thumwa a mambo, adi mu dimba athu gu isalo adi mu kita, nu gu zwela egi adi a thumwa a Kilisto. ¹⁴Ishi go ndaga ya gu yituga, mukunda Satana mwene hakhenji wa nu di zalula egi udi wanjio wa nu bata mwanya. ¹⁵Hene, ishi ndaga ya gu yituga go gula athu enji a gisalo adi mu dimba athu ako nu gudi zalula egi adi athu a kielega. Suga yawo mba idi mu fwanana nu isalo yawo. ¹⁶Ngu mu zwela nji egi: gushi go ata nu Muthu mu moshi wa jiya gu yindula egi ngudi nga unga. Uvi ata mwa yindula nganyi, ngu tshiginenu ole muthu wa unga, mukunda n'eme nji nga nu di haga ole ngudi gami gabiyo. ¹⁷Ndaga ngu mu zwela tangwa didi jishi mu katuga go gwa Fumu Yesu, uvi eme ngu mu zwela mu phila ya mwenya malwi. ¹⁸Mu phila athu a vula adi mu di zalula mu gi musunyi, n'eme nji mwa bonga ngudi zalule. ¹⁹Mudi mu tshigina ndaga jia bola, enwe mudi mwa athu a tema, a gingambi. ²⁰Mudi mu tshigina athu wanyi adi mu mi haga ahiga, ata adi mu mi kapha, adi mu zula ima inyi mudi nayo, adi mu mi yegula, nga ndo adi mu mi beta mbata. ²¹Ngu mu vwa sonyi ha gu zwela ndaga yene, mukunda ta jiya gu monana egi n'etwe ta kitile ndaga jiene, uvi gula muthu mu moshi udi mudi zalula gu ndaga jia nganyi, eme ngu mu zwela ole mwenya malwi, nganyi N'eme ngu fetu gudi zalula. ²²Ketu athu ene adi ba ebeleyo? N'eme nji nga mu ebeleyo? Athu ene adi enya gu Izalaye? N'eme nji. Adi mu gikanda gia Abalayama? N'eme nji? ²³Adi enya gisalo gia Kilisto? Ngu mu zwela ole nga mwenya malwi, nga muthu wa gisalo gia Kilisto wa lunga, nga nu ngila mu bologo mbala jia vula, lufwa nga nu lu mona gu meso mbala jia vula. ²⁴Mbala ji tano bayuda a ngu kuphudile fimbu gu balega makumi a wana nu imoshi, ²⁵mbala ji tatu a ngu kuphudile nu mitshi mbala; mbala imoshi a ngu betele nu maseso, mu masuwa ta bundugile mbala ji tatu, nga balegesele phipha imoshi nu gilumbu gi moshi mu muta wa koma; ²⁶mbala nu mbala nga wendele membo nu membo, nga khalele mu gigonza gia vula mu muta wa koma, nu mu gigonza gia nzangi, nga monele phashi jia vula mukunda nu athu ami, nga khalele mu gigonza mu katshi dia dimbo, mu gigonza mu temu dia fufuta fufuta, mu gigonza mu muta wa koma, mu gigonza gwa aphangi wanyi a luvunu. ²⁷Nga khalele mu gisalo gia vula mu katshi dia phashi, phipha jia vula jia konda tulo gu meso, mu katshi dia nzala nu luhungu, gwa konda gima gia gudia, mu katshi dia madidi, nu thowa konda mulele wa gu sudiga. ²⁸Katula ndaga ginyi jikima jidi mu ngu yangisa, ilumbu ikima nga khalele mu vwa khenda mukunda nu imvuga ikima. ²⁹Nanyi wa hwila, eme ngu konde gu hwila? Gula muthu wa phusa muthu muko ha gu bwa mu masumu, ngu shi mu mona phashi go? ³⁰Gula nga di zalula, nga jiya gudi zalula gu ndaga jidi mu talela gu konda gikhesa giami. ³¹Nzambi udi Sha Fumu Yesu, mwene ta fetu kumisa tangwa dikima, udi mu jiya egi ngu shi mu mba mambo go. ³²Gu dimbo dia gu Damasi, fumu yonu wa khalele mu yala mu jina dia fumu Aretasi wa hagele athu a dimbo dienji ha mifulo ya dimbo ha gu ngu kwata tangwa dia gu zoga mu dimbo, ³³uvi nga hageye mu katshi dia mulongo ha gu zoleya ha ga mifulo ga gibagi gia luphango, hene nga monele phila ya gu tusuga gu mago enji ngu lenge.

Chapter 12

¹Ngu fetu gudi zalula, uvi ngu shi gami mu zula go ata gima. Lulu ngagi, nga tshigina gu jiyisa ndaga jia gimona meso jia gu yituga, mu ndaga jia funu jia ngu lezele Fumu. ²Ngu mu jiya mukilisto mu moshi, gwa balega mvula kumi nu ji wana wa kandugile gosa gwa tatu nu mwila wenji ukima to wa konda mwila, eme ngu shi mu jiya go, Nzambi ha khenji udi mu jiya. ³Ngu mu jiya muthu mwene, ikhale nu mwila wenji ta wa konda mwila, ngu shi mu jiya go, kaka Nzambi udi mu jiya mwene hakhenji. ⁴Wa kandugile gosa gu phaladisu gwa leha, gunu wa vile ndaga jia gu yituga jinyi muthu gwa shi go nu nswa ya gu zwela to ya gu tendula. ⁵Ngu mu di zalula mukunda nu muthu mwene, ngu shi mu di zalula go mukunda nu eme ha khami, idi mukunda nu gu leza egi ngudi nga muthu udi wa konda gikhesa. ⁶Ata nga di zalula, ngu shi mu kituga go nga unga mukunda nga mbo zwela ndaga kaka jia masonga. Uvi, ngu mudi kwata ha gudi zalula, mukunda ata muthu mu moshi ale gu ngu vudishila ndo ndaga gu ndaga adi mu ngu vila, nga ha gu mona ndaga jinyi ngu di mu kita. ⁷Kaka mukunda nga lezeya ndaga jia gu yituga jia phila inyi mukunda ngu konde gudi zalula, mukunda nga hwiye musunyi wa isongesa mu phila wanjio wa satana a hanele sango. ⁸Nga lombele gwa Fumu mbala ji tatu mukunda a ngu katule mu ndaga yene. ⁹Wa ngu lezele egi: "Gu tshigina nga nu gu tshigina gudi ndaga yaye ya funu, mukunda ngolo jiami jia nu monega tangwa dinyi udi wa hwila. Nga bala gudi zalula gu ndaga inyi ya nu ngu katula gikhesa, mukunda ngolo jia Kilisto ji khale mu katshi diami. ¹⁰Hene ngu di nu kiese mu tangwa ngu shi nu gikhesa go, mu mashingo, mu tangwa dia phashi mukunda nu Kilisto, mu tangwa dia mbangiga, mukunda tangwa nga nu khala nga hwila, kaka mu tangwa diene dinyi nga nu zula ngolo. ¹¹Nga kituga nga unga! Enwe mwa ngu bangiga ha gu kituga nganyi, mukunda ya lombele egi mu ngu zalule, mukunda nga nu monesa go egi ngudi nga galenge gu twama dia thumwa jenu koma-koma, ata ngu shi nu gima go. ¹²Idimbu ya kielega ya gisalo giami gia gi thumwa gidi mudi monesa mu katshi dienu nu phila nga nu kanga mutshima; yene idi mu monesa ndaga jia gu yituga nu idimbu ya khumbwa ya vula. ¹³Gubola khi nga mi kitile, nga kondele gu kita gu mangumba ako a isambu? Kaka gubola gu moshi, nga kitugile go ginemo mukunda nu enwe? Ngu lolulenu mukunda nu ndaga yene. ¹⁴Tala! nga tshigina guza ha gu mi tala mu mbala ya gi tatu, mba ngu shi nji gu mi hwa ginemo go, mukunda ngu mu mi tshigina enwe athu, uvi ishi go falanga jenu ngu di kamba ndo. Ishi go ana a nu swega ima ha gu salesa ibuti yawo, uvi idi ibuti ya nu swega ima, mukunda nu anawo. ¹⁵Eme mba ngu khala nu kiese gia vula ha gu mi kaphela ima ngu di nayo nu ha gudi tambiga mukunda nu enwe. Gula nga nu mi tshigina giben mwa vula, keti enwe mwa jiya gu ngu tshigina ga ndambu? ¹⁶Ata nganyi, ngu shi mu mi khalela go ginemo, uvi enwe mudi mu zwela egi ngu di nu mayele a bola, nga nu mi dimba. ¹⁷Keti nga mi dimbila mu njila ya muthu mu moshi yonu nga mi tumile? ¹⁸Nga lombele gwa Tito ha guza mu mi tala, ebuna nga tumile nji phangi mu moshi ha gu mu sumbiga. Ketu Tito wa mi dimbile ata mbala imoshi? Ketu ta wendele go n'enji mu mutshima umoshi? ¹⁹Ketu tangwa dinyi dikima, mudi mu yindula egi ta khalele mu kamba phila ya gu samba gu twama dienu? Gu twama dia Nzambi mu gimvuga nu Kilisto, mukunda ndaga jikima tudi mu zwela jidi mukunda nu gu mi salesa salesa. ²⁰Ngu mu vwa woma egi, tangwa mba ngu za mu mi vutugila, mba ngu le gu mi sanga ndo kaka mu phila inyi ngu mu tshigina, enji egi ngu le gu khala ndo phila mudi mu tshigina. Ngu mu vwa woma ha gu mi sanga mu katshi dia gumana, nu gingonzo, nu khabu, nu songi-songi, nu lulendo nu mavanga. ²¹Ngu mu vwa woma egi, tangwa mba ngu za gu dimbo dienu, Nzambi mba a konde gu ngu monesa sonyi gu meso enu, enji egi mba ngu dile mukunda athu a vula a kitile masumu mwa leha, uvi ti nu magino khanji a bemba gawo go ndaga jia uthambi, nu ndaga jiko jia bola jinyi adi mu kita.

Chapter 13

¹Iyi mbala ya gi tatu ngu mu za ha gu mi tala. Ndaga jia feto tshiginiya gidi egi gula themwe gia athu mu yadi nga ndo mu tatu a ta gimbangi gia ndaga jiene. ²Nga zwelele gala ndaga idi mu talela athu wanyi a kitile masumu, idi gwa wanyi ako, tangwa nge jile mu mi tala mu mbala ya giyadi, haha ngagi, gula nge za mu mi tala nji mba ngu vila ata muthu khenda go. ³Ngu mu mi leza nganyi, mukunda mwa tshigina gu mona gi jiyishilo mu phila Kilisto adi mu monesa mukunda nu eme. Gwashi wa hwila go mukunda nu enwe, uvi udi nu ngolo jia vula mukunda nu enwe. ⁴Wa shiyiye holu dia khulunji mukunda mwila wenji wa sudigile mwila wa muthu, uvi udi nu monyo mu ngolo jia Nzambi. Etwe nji tudi nu gi muthu nu mwene mu gimvuga, hene mba tudi mu jinga n'enji mu ngolo jia Nzambi. ⁵Di kaphenu enwe ha khenu ha gu tala gula mudi mu katshi dia lukwikilu. Di talenu ha khenu ha gu jiya phila mudi, to keti mushi mu jiya go egi Yesu Kilisto udi n'enu mu gimvuga? Gula ngo zwelenu egi mushi genu mwa nunga go. ⁶Ngu mu haga giben mu mutshima egi enwe ha khenu mba mu zwela egi tudi ta nunga. ⁷Lulu ngagi, tudi mu samba Nzambi mukunda mu konde gu kita ndaga jia bola. Tudi mu samba nganyi ishi go mukunda tu monese egi tudi ta nunga ndo, uvi mukunda nu gu kita ndaga jia bonga, ata tu shi mu tshiginiya go. ⁸Mukunda ta jiyile go gu kita ata gima gi moshi ha gu kanga masonga njila, uvi idi kaka mukunda nu masonga. ⁹Ta feto khala nu kiese gula tu shi nu ngolo go, uvi tudi nu ngolo, hene tudi mu mi lombela gwa Nzambi mukunda mu kituge athu a bonga. ¹⁰Ngu mu mi sonegela ndaga jiji haha ngu di gwa leha mukunda tangwa mba ngu khala n'enu phene-phene mba ngu le gu khala ndo nu ndaga jia ngolo ngolo tangwa ngu di mu salela giyega ginyi nga zudile gwa Fumu, giyega gia gu tunga, uvi gia gu konda gu phanza. ¹¹Hene, enwe aphanji a mala nu a akhetu, khalenu nu kiese, khalenu mudi hwa gikhesa, khalenu mudi visa mu katshi dienu, jingenu mu ngemba, nganyi Nzambi wa phungu nu maweze wa tu tshigina a khale mu katshi dienu. ¹²Khalenu mudi hwa mbote, nu gudi yamba. ¹³A Kilisto akima a mi tumila mbote. ¹⁴Khenda jia Fumu Yesu Kilisto, gutshigina gwa Nzambi, nu gimvuga nu Pheve-Santu ikhale n'enu tangwa dikima.

Galatians

Chapter 1

¹Eme pholo, nga phoneye ha gu khala thumwa, ishi go athu a ngu phonele, uvi idi mu njila ya Yesu Kilistu, nu mu njila ya Nzambi Tata yonu wa mu zugishile gu lufwa. ²Neme nu aphanji wanyi ngudi nawo haha, ta mi tumila mbote, nu enwe athu a gu gimvuga gia gu dimbo dia Galatiya ta mi sonegela egi. ³Khenda nu ngemba jia Tata Nzambi Sha Fumu wetu Yesu Kilisto ji khale nenu, ⁴yonu wa di hanele ha khenji mukunda nu masumu etu, mukunda nu gu tu katula mu gubola mu luzolo lwa Tata Nzambi. ⁵Gwa mwene gu khale nu khembo ya mvula nu mvula. ⁶Ngu mu di hula mu phila mwa mu balumugila mu phushi phushi mwene wa mi tamegele mu khenda jia Kilisto. ⁷Ishi mu tshigina gu leza go egi gudi nu malongi ako, uvi gudi nu athu a muza mu bata mavanga ha gu balumuna malongi a Kilisto. ⁸Uvi ata eme nga wanjio mu moshi wa gosa wa mi longa malongi ako wanyi nga mi longele go, mwa bonga a shinjiye. ⁹Mu phila ta mi longele ha thomo, ngu mu vutugila nji ha gu mi leza egi: "Gula muthu mu moshi weza mu mi longa malongi ako wanyi nga kondele gu mi longa mwa bonga a shinjiye." ¹⁰Hene ngu mu kamba gu zula lukumu gwa athu nga gwa Nzambi? Gula ngu di mu hwa athu kiese, ngu shi nga musadi wa Kilisto go. ¹¹Nga tshigina mu jiye a phangia'mi egi, sango yiye ya bonga nga mi longele ishi mu katuga go gwa athu. ¹²Nga i zudile go gwa muthu, nga ndo nga longeye gwa muthu. Yesu Kilisto mwene hakhenji wa ngu jiyishile nayo. ¹³Mwa vile lujingu lwami lwa kulu mu phila nga khalele mu kita ndaga jia bola, phila nga nga khalele mu monesa dibundu dia Nzambi phashi nu phila nga khalele mu di phanza. ¹⁴Nga kudile mu ndaga jia bola ya gu balega a phangia'mi. Nga khalele mudi kumisa mu ndaga jia khalele mu talela shigo jia a shami. ¹⁵Nzambi wa monele mwa bonga hene a ngu phonele katuga mu vumo dia ginami. Wa ngu tamegele mu khenda jenji ha gu monesa Munenji mu katshi diami, ¹⁶mukunda ngu longe sango jia munenji gwa aphagano, hene nga lombele gami go mayele a muthu. ¹⁷Nga kandugile ego gu Yelusalemi gwa athu wanyi a kitugile a thumwa gu thumwa diami, uvi nga yile gu dimbo dia enya gu arabia, gu nyima nga vutugile gu Damasi. ¹⁸Gu nyima ya mvula jitatu, nga kandugile gu yelusalemi ha gu monana nu Cefase, nga belege nenji ilumbu kumi nu itano. ¹⁹Uvi nga monele go ata a thumwa ako kaka Jake wa phangia Fumu. ²⁰Ngu mu mi leza gu twama dia Nzambi egi gu ndaga jikima nga mi sonegele, ngu shi mu mba mambo go. ²¹Gu nyima nga yile mu khanda ya membo a Siriya nu gu Silisia. ²²Gunu a kilisto a dibundu dia gu Yudeya a khalele gu ngu jiya mwa bonga go. ²³A khalele kaka mu vwa egi: "Tala muthu yogu wa khalele mu monesa athu phashi mwene u mu longa lulu ngagi sango ya bonga yinyi a shiyile." ²⁴Athu ene adi mu hwa Nzambi lukumu.

Chapter 2

¹Mvula kumi nu jiwana jia balegele nga vutugile gu yelusalemi nu balanabasi nu Tito. ²Nga kandugile mukunda nu ndaga imoshi ya gimona meso ya ngu monesele nzambi nu ngu leza ha guya. Nga a jiyishile Sango ya bonga ya nzambi nga khalele mu longa mu katshi dia aphagano, uvi Nga zwelele mu gingenga gwa athu a jiyana a nu twalesa. Nga tshiginile gu kwikila egi nga mbo zula phushi go, Nga ndo gu tuna gu zula phushi jia phamba. ³Ata Tito futa diami mwenia gu greki, wa ngu sumbigile, gwa lezele go mu gingolo ngolo ha gu mbiya gu mukanda, ⁴ata aphangi a mitshima ya bola a tumiye muza mu tala mi giswegi ngemba yetu tudi nayo mu Yesu Kilisto. A tshiginile gu tu haga ahiga a shigo. ⁵Ta a hwile go njila ata fioti, mukunda masonga a Sango jia bonga a beta a konda gu balumuga mu katshi diawo. ⁶Uvi wanyi a khalele mu hageya gwa athu egi Adi a twadisi a batele go ata gima. Phila yawo a khalele ishi mu ngu leza ata gima go mukunda Nzambi wa nu zula athu akima giteso gi moshi. ⁷A jiyile egi nga tamegeye ha gu longa Sango ya bonga gwa aphagano, Philadelphia Piele a tamegeye ha gu longa Sango ya bonga gwa wanyi a kwikila, ⁸mukunda kaka Nzambi mwene wa salele mu tangwa dia malongi a Piele gwa athu wanyi a kwikila, udi mu sala nji nu eme gwa aphagano. ⁹Tangwa amonele khenda jia Nzambi jia ngu hwiye, Jake, Piele nu Yonasi a khalele mu monega ule makunji a dibundu, a ngu hwile giyega nu gu ngu hwa ngolo jia mago, Balanabasi nu eme a tu tshiginile mu gimvuga giawo, mukunda tuye ha gu longa sango gwa aphagano nu gwa wanyi Adi a kwikidi. ¹⁰A tu lezele nji egi ha guyindula a sugami hene Nga batele ngolo jia gu kita nganyi. ¹¹Tangwa Piele a kumile gu Antiose, Nga mu balele gu meso a athu mukunda wa jiyile ndaga jia bola. ¹²Gu twama athu a ngu tumiye gwa Yakhobo eze a ngu kumile, Piele wa khalele mudia Hama ha moshi nu aphagano. Uvi tangwa athu a tumiye a kumile, wa katugile genji nu gu tuna gudua nu aphagano ene, mu woma wa athu wanyi a tshiginile gu zula luyotisi. ¹³Aphangi ako a ba yuda a kangamele ha guhata Piele gu ndaga jiji jia bola, nganyi Balanabasi nji wa batele ndaga jene jia bola. ¹⁴Tangwa Nga amonele egi ashi mu hata nji go njila ya masonga a Sango ya bonga, Nga lezele Piele gu twama diawo akima egi eye udi muyuda, uvi ole udi mu jinga ole aphagano, uvi ole ushi muyuda go, Philadelphia khi wa jiya gu zwela gwa aphagano ha gu jinga ole ba yuda? ¹⁵Etwe tudi ba yuda a gu butuga, uvi tudi getu aphagano go, ¹⁶tudi mu jiya egi muthu gwa nu tshiginiya go mukunda nu isalo ya guhata shigo, uvi mukunda nu lukwikilu gwa Yesu Kilisto. Netwe ta hagele lukwikilu gwa Yesu Kilisto, mukunda mba tu nungishiye mu lukwikilu lwa Kilisto, kansi lwa isalo ya shigo ndo, mukunda ata muthu mba gwa nungishiye go mukunda nu isalo ya shigo. ¹⁷Uvi gula tudi mu kamba njila ya Nzambi mu Phila egi a tu nungise mu njila ya Kilisto, tudi mu bwa etwe ha khetu mu masumu. Nganyi Kilisto udi mu monega ole mwenya masumu? Ndo sha! ¹⁸Mukunda gula ngu mu hata njila ya shigo, njila hene mba idi mu ngu bwisa, ngu mu kituga eme ha khami muthu udi mu shiya shigo. ¹⁹Mukunda nu shigo hene Nga file, haha ngagi ngu mu jinga mukunda nu Nzambi. ²⁰Nga hageye ha khulunji nu Kilisto. Hene ishi nji go eme ngu mu jinga, idi Kilisto udi mu jinga mu katshi diami, hene lujingu ngu di nalo Lulu ngagi ludi mukunda Nga hagele mitshima gwa Muna Nzambi yonu wa ngu tshiginile nu gu ngu fila. ²¹Nga jiyile go gu tuna khenda jia Nzambi, mukunda gula ngu mu jinga mukunda nu shigo, nganyi Kilisto wa file phamba.

Chapter 3

¹Enwe enya gu galatiya, mudi mwa ikata, nganyi wa mi lowa? Mwa amonele enwe ha khetu gu meso Phila Yesu Kilisto a file ha khulunji. ²Nga tshiginile gu mi leza egi, keti mwa zudile pheve ya Nzambi mukunda mwa batele shigo to idi mukunda mwa vile Sango ya bonga nu gu I kwikila? ³Mudi genu mwa ikata? Ha guyandiga mwa hagele mitshima mu ngolo jia pheve, lulu ngagi mudi mu manesa kaka mu ngolo jenu. ⁴Mwa monele genu phashi jia phamba? Ya kielega jia khalele sha jia phamba? ⁵Giteso gi moshi, yonu wa mi hwile pheve mwene wa kitile ndaga jia koma mu katshi dienu. Ketu wa nu kita nganyi mukunda nu gu hata isalo ya shigo Nga mukunda nu gu hata gwenu gwa Sango ya bonga nu gu I kwikila? ⁶Mu phila: " Abalayama a hagele mitshima gwa Nzambi, hene Nzambi a mu tshiginile." ⁷Jiyenu egi wanyi Adi mu kwikila Adi Ana a Abalayama. ⁸Mikanda ya santu idi mu jiyisa egi Nzambi mba udi mu sambesa aphagano mukunda nu shigo. Sango ya bonga ya longeye ha thomo gwa Abalayama egi: " Ikanda ikima mba idi mu zula Lusagumunu mu jina diaye." ⁹Hene, wanyi mu lukwikilu mba a sagumuga nu Abalayama yonu wa khalele nu lukwikilu. ¹⁰Wanyi Adi mu yindula ndaga ya shigo, MBA Adi mu shinjiya mukunda ya sonegeye egi: " Muthu yonu udi mu jinga konda gu hata ndaga jia sonegeye gu Mikanda wa shigo, enji gwa shi go mu salela shigo jene udi wa shinjiya." ¹¹Lulu ngagi idi pwelele egi Nzambi gwa nu nungisa to muthu mukunda nu shigo uvi mukunda: " Muthu wa masonga mba u jinga mukunda nu lukwikilu." ¹²Shigo ya nu katuga go gu lukwikilu, uvi ndo: " Yonu udi mu lemvuga gu ndaga jene jia shigo mba udi mu jinga mu katshi dia shigo." ¹³Kilisto wa tu katudile gu gushinzama gwa shigo tangwa a katudile gushinzama mukunda nu etwe, mukunda ya sonegeye egi: " Muthu yonu wa shiyiya ha mutshi udi wa gu shinza." ¹⁴Gikuma gia khalele egi gu shinza gunu gwa khalele gwa Abalayama gu khale mukunda nu aphagano adi mu yesu Kilisto, mukunda mba tu zule lukwikilu gu laji dia tu hwile Pheve. ¹⁵A phangia'mi, ngu mu leza egi ndaga jiji jidi mu gi muthu. Mu phila athu a nu di visa, gushi nu muthu go wa jiya gu katula laji dia Nzambi nga ha gu iga gima giko. ¹⁶Lulu ngagi ma laji akima a hwiye Abalayama nu anenji nu ajigulwenji. Ya sonegeye go egi: " Gwa ana nu ajigulu", ha gu talela gwa athu a vula, uvi ata nganyi ndo, kaka gwa muthu mu moshi phamba: " Gwa anaye, nu mujigulu udi mu Kilisto." ¹⁷Lulu ngagi ngu mu mi leza egi; gudi visa gwa tshiginile Nzambi gushi mu tala go laji dia tunyile mu shigo jinyi jia salamele gu balega mvula khama ji wana nu makumi a tatu. ¹⁸Mukunda gula gifugo gie jile mu njila ya shigo, nga gie jile mu njila ya laji, uvi Nzambi wa hanele gifugo gwa Abalayama mu njila ya laji. ¹⁹Mukunda nu ikhi shigo ya khalele gwene? Shigo ya yigiye mukunda nu gubwa gwa athu, ti nu guza gwa gikanda gia Abalayama yonu laji dia haneye, enji shigo ya tangeye gwa ba wanjio mu njila ya ngambi. ²⁰Lulu ngagi, Nzambi mu moshi udi mu vugisa athu a vula. Uvi Nzambi udi kaka mu moshi. ²¹Hene keti shigo idi mu tuna laji dia Nzambi? Ndo sha. Nga shigo ya nu hana lujingu, nga lujingu lwa haneye kaka nganyi enji masonga nga ejile mu shigo yene. ²²Gula ishi nganyi go, ndaga ya sonegeye idi mu haga ima ikima goshia gifumu gia masumu. Hene, laji dia Nzambi dia tu gulusa mu lukwikilu lwa Yesu Kilisto lwa haneye gwa wanyi adi mu kwikila. ²³Uvi gu twama lukwikilu mu njila ya Kilisto luze, ta khalele mu bologo, ta kwateye mu shigo ti nu mu tangwa ta yambeke lukwikilu. ²⁴Hene, shigo ya khalele mu tu langidila ti nu ha guza gwa tangwa dia Kilisto mukunda tu khale ta nunga mu lukwikilu. ²⁵Lulu ngagi, lukwikilu ludi gwene, tu shi nji go mu langidiya gwa muthu. ²⁶Tudi khungietu akima ana a Nzambi mu lukwikilu lwa Kilisto Yesu. ²⁷Enwe akima mwa zudile mbotiga mu jina dia Kilisto, mudi mwa sudiga Kilisto. ²⁸Gushi nji go nu yuda, greki ndo, muhiga ndo muthu wa yala nga mukhetu ndo, khungi tudi muthu mu moshi mu Kilisto Yesu. ²⁹Gula mudi mwa kangama nu Kilisto, mudi mwa ana nu ajigulu a Abalayama, ana a gifugo ha gu talela laji.

Chapter 4

¹Nga zwelele mwa leha egi mona wa gifugo udi mona, udi giteso gi moshi nu muhiga, ata udi mwene fumia ima ikima. ²Hene wa fetu lemvugila kaka shenji nu wanyi a hageye ha gu tala ima yene, ti nu tangwa dinyi shenji a hagele ha gu mu hwa gifugo giene. ³Etwe nji tangwa ta khalele ana, ta khalele goshia giyega gia ima ya ha mavu. ⁴Uvi gwa dile tangwa dia hageye dia lunga, Nzambi wa tumile Munenji, yonu wa butugile gwa mukhetu, yonu wa butugile mu njila ya shigo. ⁵Wa kitile nganyi mukunda nu gu katula wanyi a khalele mu jinga mu njila ya shigo, mukunda tu tshiginiye ole ta ana. ⁶Mukunda mudi mwa ana, Nzambi wa tumile Pheve ya Munenji mu mitshima yetu, Pheve yene idi mu kabuga egi; " Ndo Tata ". ⁷Mukunda nu nganyi, mushi nji go mwa a higa, uvi mudi mwa ana, guma mudi mwa ana , nganyi mudi n'enwe mwa ana a gifugo mu njila ya Nzambi. ⁸Uvi gu twama, mwa khalele khanji mu jiya Nzambi go, mwa khalele mwa a higa a wanyi a khalele athu a tu nzambi. ⁹Henyaha mwa jiya Nzambi, nga ndo lulu ngagi Nzambi wa mi jiya mukunda nu ikhi mudi mu vutugila ndaga jia bola nu jia phashi jinyi jidi jia phamba phamba? Mwa tshigina genu gu vutugila gihiga? ¹⁰Mudi mu talela ilumbu, nu sungi, nu mvula. ¹¹Ngudi nu woma ha gumona egi gisalo mba tu kita nenu mba gi khala gia phamba ¹²Nga mi bondila enwe aphangi, kitugenu phila ngudi, mukunda nga kituga ole enwe. Mwa kitile go ata gima gia bola, ¹³uvi mudi mu jiya egi mu mbala ya thomo nga mi longele sango ya bonga, ya khalele mukunda nu phete-phete ya mwila wenu. ¹⁴Ata gifu gia mwila wami gia khalele gudi leza gu twama dienu mwa ngu bishidile go, nga ndo mwa ngu tunyile go, uvi ata nganyi mwa ngu yambeke ole wanjio wa Nzambi, mu phila Kilistu Yesu mwene hakhenji. ¹⁵Lulu ngagi lusagumunu lwenu ludigi? Mukunda nga jiya gu mi tela gi themwe egi, gula ya jiya gu salama, nga mwa di katudile meso ha gu ngu hwa nawo. ¹⁶Lulu ngagi, nga kituga nga mbeni wenu mukunda ngu mu zwela ndaga gia masonga? ¹⁷Gudi athu ako adi mu monesa gu kangama gwawo gu khanda yetu, uvi ishi go mukunda nu gu bonga gwenu. Adi mu tshigina gudi kapha nu eme mukunda mu a hate. ¹⁸Idi ya bonga ha gu khala nu khenda gu ndaga jia bonga, ishi go kaka gula ngudi hene mu katshi diawo. ¹⁹Enwe anami, ngu mu nji phashi jia gihanji mukunda nu enwe, ti nu tangwa Kilistu mba adi zalesa mu katshi dienu. ²⁰Mba ngu tshigina ha gu khala hoho n'enwe tu zwelese ngu balumune phila ya gu zwela, mukunda ngu di nenu kiese. ²¹Ngu lezenu, enwe mwa nu tshigina gu lemvugila shigo, mushi genu mu vwa go phila shigo idi mu zwela? ²²Mukunda ya sonegeye egi Abalayama wa khalele nu ana muyadi, mu moshi wa butugile gwa mukhetu wa muhiga, muko gwa mukhetu wa makwela. ²³Ata nganyi, yonu wa butugile gwa muhiga wa khalele wa gi muthu, uvi yonu wa butugile gwa mukhetu wa makwela wa khalele wa laji. ²⁴Ndaga jiji jia jiya gu tendugiya mu phila iko. Mukunda akhetu ene muyadi adi ole gu di visa gu yadi, gudi visa guko gu mu katuga gu mulundu wa Sinayi, gwene gu mu buta ana adi a higa, idi Agar. ²⁵Lulu ngagi Agar udi mulundu wa sinayi mu ndinga ya arabe idi mu monesa Yelusalemi, mukunda wa khalele mu gi higa nu anenji. ²⁶Uvi mukhetu yonu wa khalele wa makwela mwene udi ginetu. ²⁷Mukunda ya sonegeye egi " khala mu kiese, eye mukhetu wa gikunya, eye ushi nu mona go; kabuga mu kiese, eye wa vile gaye go phashi jia gu buta, mukunda ana a vula adi a mukhetu wa bembeye gwa mulumienji adi a gu balega ana a mukhetu yonu udi nu yala mu moshi" ²⁸Lulu ngagi, enwe aphangi, phila ya Izaki, mudi mwa ana a laji. ²⁹Mu tangwa diene dinyi, yonu wa butugile mu luzolo lwa muthu, udi mu hwa yonu wa butugile lwa pheve phashi. Hene keti idi nganyi nji ti nu magino? ³⁰Mikanda idi mu zwela ikhi? " Kaya mukhetu wa muhiga nu munenji. Mukunda muna mukhetu wa muhiga mba gwa zudi go gifugo hama ha moshi nu muna mukhetu wa makwela." ³¹Hene, aphangi, tushi getu ta ana a mukhetu wa muhiga go, tudi ta ana a mukhetu wa makwela.

Chapter 5

¹Kilistu wa tu katudile mu gi higa mukunda tu khale mu ngemba, hene kwatenu ngolo, mu tshigina nji go mu khale mwa a higa. ²Eme pholo ngu mu mi leza egi, gula mwa mbiye gu luyotisi ishi mu leza go egi Kilistu gwa shi go nu funu. ³Ngu mu mi leza nji egi muthu mukima yonu wa mbiye gu luyotisi wa fetu hata kaka shigo nu gu ji jitisa. ⁴Enwe athu mudi mu kamba ha gu tshiginiya gwa Nzambi mukunda nu shigo, mwa di kaphele gale genu nu Kilistu, nganyi gwa jiyile nji go gu tu leza khenda jenji. ⁵Mukunda etwe mu njila ya pheve nu lukwikilu, tudi mu nenga masonga ⁶mukunda gula tudi mu gimvuga nu Yesu Kilistu, luyotisi nu gu konda luyotisi gu shi nu funu go. Uvi gima gidi nu funu gidi lukwikilu lunu ludi nu gutshigina, ⁷mwa khalele mu zula phushi mwa bonga, nanyi wa mi kanga njila ha gu konda gu lemvuga gu masonga? Mabanza a phila yiyi a shi mu katuga go gwa yonu wa mi tamegele. ?wa tshigina gu bolesa sango ya bonga ya Kilistu. ⁸Uvi, ata etwe, nga ndo wanjio mu moshi wa gosa weza mu mi jiyisa sango ya bonga inyi ishi ya fwanana go nu sango ya bonga inyi tudi mu mi jiyisa, wa fetu shinjia. ⁹Ga ndambu ga khishi dia mapha ga nu jimbisa photo-photo ya nu londaya mapha. ¹⁰Mukunda nu gimvuga mudi nagio nu Fumu, mba mushi mu khala go nu ngindu jiko. Uvi muthu yonu udi mu mi bata mu mavanga ata nanyi, mba udi mu zula ndola ¹¹Aphangi, gula ngu mu hata ha gu mi longa ndaga ya luyotisi, mukunda nu ikhi mudi mu ngu monesa phashi? Gula idi nganyi seso didi mu budisa sakuba dia katudiya. ¹²Ngu mu tshigina egi athu adi mu mi batela mavanga a katudiye ene gibeni mu katshi dienu. ¹³Aphangi, Nzambi wa mi phonele ha gu jinga mu ngemba, uvi mu salela go ngemba yene ha gu jinga mu njila ya gi muthu, kaka khalenu mudi kwatesa mu luzolo lwa bonga. ¹⁴Mukunda shigo jikima jidi mu zoga mu shigo yiyi egi: " tshigina phangi'aye mu phila wa nu di tshigina eye ha khaye". ¹⁵Uvi gula mudi mu sumana akwenu nu gudi dia enwe hakhenu, kebenu mukunda mwa jiya gudi shiya enwe nu aphangi'enu. ¹⁶Hene, ngu mu mi leza egi, khalenu mu wenda nu pheve, nganyi mushi mu hata go luzolo lwa gi muthu. ¹⁷Mukunda luzolo lwa gi muthu lwa nu di visa go nu luzolo lwa pheve, enwe hatenu ha gu kita ndaga jinyi mwa tshigina gu kita. ¹⁸Uvi gula pheve idi mu mi twameza, shigo jia jiyile go gu mi yala. ¹⁹Lulu ngagi, isalo ya gi muthu idi mu monega sha gu meso. Isalo yene idi: uthambi, ndaga jia sonyi, nu ndaga jia photo-photo, ²⁰gu sambela itege, ndaga jia wanga, gu salela gimbenyi, gudi kapha, gudi tuna, gingonzo, khabu, gu haga thembe, ²¹gu haga meso gu ima ya athu ako, gu lauga matombe, guya mudia hama ha mu zoleya wadi, nu gu kita ndaga jia bola. Lulu ngagi, ngu mu mi leza mu phila nga mi yibugishile mbala ya thomo egi, athu wanyi adi mu salela ndaga jia phila yene inyi, mba a zudi Gifumu gia Nzambi. ²²Uvi, ndaga jia nu salela athu mu gipheve jinyiji: gudi tshigina, kiese, ngemba, gu kanga mutshima, gu kita ndaga jia bonga, lukwikilu, ²³mawete, gudi yala ene hakhawo. Gushi go ata shigo imoshi idi nu tuna ndaga jiji. ²⁴Athu wanyi adi, athu a Kilisto Yesu a tuna gawo go gu kita nzala ya gi muthu, nu ndaga jiko jia bola. ²⁵Gula tudi mu jinga mu pheve, tu wendenu nji mu gi pheve. ²⁶Tu bembenu lulendo, tu monesa go pheve ya gudi tesa nu athu ako, nu gu konda gu vila athu ako gingonzo.

Chapter 6

¹Aphangi gula yala mu moshi wa kwateya nu mukhetu mu uthambi, enwe mudi nu gi pheve, mu vutulenu mu ngemba. Mudi keba enwe hakheni, mukunda ha gula gubwa ndo ha gu dimbiya. ²Di kwatesenu ginemo, nganyi mba mudi mu lungisa shigo ya Kilisto. ³Mukunda gula muthu mu moshi udi mu yindula egi udi gima gi moshi tangwa adi genji phamba, udi mudi mbila mambo mwene hakhenji. ⁴Muthu mukima a talulule isalo yenji, nganyi wa jiya gudi hwa lukumu, konda gudi fwanesa nu muthu muko, ⁵Mukunda muthu mba udi mu bata ginemo gienji. ⁶Muthu yonu udi mu longeya sango ya bonga wa fetu kapha ima yenji nu longi wenji. ⁷Mudi dimbi go, Nzambi gwa nu leleya go. Gima gikima muthu mba a kuna, mba udi mu gi katula. ⁸Mukunda yonu wa kuna khenyi mukunda nu ndaga jenji jia masumu, mba gwa katula go gima. Uvi yonu wa kuna mukunda nu pheve, mba udi mu katula lujingu lwa mvula nu mvula lwa gi pheve. ⁹Tu bembi go ha gu kita ndaga jia bonga, mukunda tangwa didi muza, mba tudi mu katula mabundu a bonga. ¹⁰Hene mu tangwa didi dia bonga tu kite ndaga jia bonga gwa muthu mukima. Tu kite ndaga jia bonga gwa wanyi tudi nawo mu gimvuga gia lukwikilu. ¹¹Talenu phila nga mi sonegele mikanda mu isonyi ya koma yami ha khami. ¹²Wanyi a tshigina gu leza gikalulu gia bonga mu musunyi adi gu mi phusa ha gu mbiya gu luyotisi, kaka mukunda ale gu moneseya ndo phashi ha khulunji ya Kilisto. ¹³Mukunda ata wanyi a mbiye gu luyotisi a shi mu bumba shigo go, uvi adi mu tshigina egi mu mbiye gu luyotisi mukunda a zule lukumu mu mwila wenu. ¹⁴Nga tshiginile go a ngu hwe lukumu, gula ishi go kaka mukunda nu khulunji ya Fumu wetu Yesu Kilisto, mukunda nu khulunji yenji mavu akima a file mukunda nu eme, enji eme nga file mukunda nu mavu akima. ¹⁵Funu gu thugu egi tu mbiye gu luyotisi to tu konde gu mbiya gu luyotisi, uvi gima gia funu gidi egi: muthu mu kima a kituge muthu wa pha. ¹⁶Wanyi akima mba a hata shigo yiyi, ngemba nu khenda ji khale nawo nu gwa enya gu izalayeke ya Nzambi. ¹⁷Yandiga henyaha, muthu gu ngu monesa nji phashi ndo, mukunda phuta jiji ngu di najio gu mwila jidi mu leza egi ngu di nga muhiga wa Yesu. ¹⁸Aphangi, khenda jia Fumu wetu Yesu Kilisto ji khale mu katshi dienu. Amen

Ephesians

Chapter 1

¹Pholo, thumwa wa Kilisto Yesu mu luzolo lwa Nzambi, gwa a santu athu a Nzambi a gu efezo, nu gwa athu a gimvuga gia dibundu mu Kilisto Yesu. ²Bemba khenda ji khale n'enwe, nu ngemba idi mu katuga gwa Nzambi udi Shetu nu gwa Fumu Yesu Kilisto. ³Nzambi udi sha Fumu wetu Yesu Kilisto a zule lukumu! Yonu wa tu sagumunile gu lusagumunu lwa gipheve udi gosa mu njila ya Kilisto. ⁴Nzambi wa tu phonele mu njila yenji katuga ha luyandigu lwa mavu, mukunda tu khale athu a santu a konda gu moneya gifu gu meso enji. ⁵Nzambi wa kanesele katuga mwa leha egi mba tu khala anenji mu luzolo lwenji. ⁶Gutshigina gwa tu tshiginile gudi mukunda nu gu mu hwa lukumu mukunda nu mutshima wenji wa bonga nu luzolo lwa bonga lwa munenji a nu tu tshigina. ⁷Mukunda nu menga a Yesu Kilisto ta katudiye mu gihiga gia masumu mu luzolo lwa khenda jenji. ⁸Wa tu lezele egi wa tu tshiginile mwa vula tangwa a tu hwile mayele akima. ⁹Nzambi wa tu jiyishile gikuma a swegele luzolo lwenji mu phila a tshiginile hene a i monesele mu njila ya Kilisto. ¹⁰Mabanza enji adi egi mu tangwa diene mba di lunga mba udi mu haga Kilisto ha guzula giyega gia gukhala Fumu wa athu akima nu ima ikima idi gosa nu haha hoshia mavu. ¹¹Mu Kilisto ta sonegeye ha gu khala enya gifugo. Ndaga yene ya kaneseye nganyi katuga ha thomo mu luzolo lwa yonu wa nu sala ima ikima, ndaga jene jia nu salama mu phila luzolo lwenji ludi mu tshigina. ¹²Nzambi wa tu sonegele ha gu khala ana a gifugo mukunda tu khale athu a gu diangela a gu haga mutshima gwa Kilisto, nganyi twa jiya gu mu hwa lukumu. ¹³Mu Kilisto, enwe nji, tangwa mwa vile sango jia ya kielega, sango ya bonga yinyi ye jile gu mi gulusa, enwe mwa kwikile gwa mwene hene mwa hageye gidimbu, tangwa a mi hwile pheve Santu mu phila a hanele laji. ¹⁴Pheve-Santu mwene udi mu leza egi mba tudi mu guluga, mwene mba u katula athu enji mu gihiga, tu fetu gu mu hwa lukumu. ¹⁵Mukunda nu nganyi, katuga tangwa nga vile egi mwa hagele mutshima gu lukwikilu lwa Fumu Yesu, nu phila mwa tshiginile athu akima a Nzambi. ¹⁶Nga bembele go ha gu hwa Nzambi matondo nu gu mi lombela Nzambi. ¹⁷Nga nu lombela egi Nzambi wa Fumu wetu Yesu Kilisto, Tata wa lukumu ha gu mi hwa Pheve ya mayele nu ha gu mi kangula ha gu mu jiya. ¹⁸Nga nu lombela nji egi a mi kangule mayele a meso enu mukunda mu jiye ndaga a mi lezele ha gu tshigina, mukunda mu jiye egi wa tele laji dia bonga dia lukumu mukunda nu athu enji. ¹⁹Mu isambu yami, ngu mu lombela egi mu jiye gu koma nu ngolo jia pheve gwa etwe a Kilisto. Ngolo jene jidi jia koma. ²⁰Idi mu ngolo jene Nzambi a zugishile Yesu gu lufwa ha gu mu tumbiga hoshi gu koko dienji dia gitata gunu gosa. ²¹Wa mu tumbigile hoshi, gunu wa mu hwile giyega gia gu tala ba wanjio, nu gu yala majina a athu. Kilisto udi mu yala mu tangwa didi, ti nu mu tangwa mba diza. ²²Nzambi wa

hagele ima ikima goshia malu a Kilisto, wa mu hagele ha gu khala ha twama ya dibundu mukunda a zule giyega gia ima ikima.²³ Dibundu diene didi mwila wa Kilisto, Kilisto yonu wa nu lungisa ndaga jikima mu khanda jikima Katuga gosa nu haha hoshi wa nu moneya mu katshi dia dibundu.

Chapter 2

¹Enwe mwa khalele ha thomo ole athu a fwa mu gipheve mukunda nu ndaga jia gu kita masumu. ²Mu tangwa diko mwa khalele mu hata shigo jene. Mwa khalele mu hata ndaga phila fumu wawo wa khalele mu mi leza. Fumu mwene udi pheve ya nu konda gu lemvugila Nzambi. ³Ta jingile tangwa diko nganyi mu katshi dia wanyi a konda lukwikilu. Ta khalele mu kita nganyi mu phila ya luzolo lwa gi muthu gietu. Ta khalele mu salela luzolo lwa gi muthu nu ngindu. Ta khalele mu jinga ole ana a viya khabu mu phila a vile khabu gwa ana ako. ⁴Uvi khenda jia Nzambi jia balega gu koma mukunda nu gu tshigina a tu tshiginile. ⁵Hene ta khalele ole athu a file mukunda ta shiyile shigo, mwene wa tu hwile monio wa pha mu Kilisto. Idi mu khenda jenji ta gulugile. ⁶Nzambi wa tu zugishile gu lufwa nu Yesu Kilisto njila imoshi, wa tu hagele gu koko dienji dia madia. ⁷Wa kitile nganyi mukunda mu mvula jidi muza mba a tu leze gu koma gwa khenda jenji. Udi mu tu leza gu bonga gwene mu njila ya Kilisto Yesu. ⁸Mukunda ta gulugile mu njila jia khenda nu lukwikilu lwa dile gu katuga ndo gwa enwe; idi makapho a tu hwile Nzambi. ⁹Mu zudi go lulendo mukunda nu ndaga jenu. ¹⁰Mukunda ta saleye mu gidimbu gia Nzambi, mu njila ya Kilisto Yesu ha gu kitila Nzambi ima ya bonga mu phila a yindudile ha gu tu kitila mambote katuga mu tangwa dikulu, enji tu khale mu wenda mu katshi dia mambote ene. ¹¹Yindulenu egi mbala iko mwa khalele athu a masumu, mwa khalele mu tamegeya egi: " aphagano " ata mwa nu tamegeya egi mwa batudile gu mukanda, udi mukanda wa kitiye gu mago a athu. ¹²Mukunda mu tangwa diene dinyi, mwa khalele mwa di kapha nu Kilisto. Mwa khalele mwa nzenza gu ndaga ya laji dia gudi visa. Mwa khalele mu jiya ata gima go gu ndaga ya lujingu lwa gu twama. Mwa khalele nu Nzambi go. ¹³Uvi lulu ngagi, mu njila ya Kilisto Yesu, enwe mwa khalele gwa leha nu Nzambi, mweza phene-phene nu Nzambi mu njila ya menga a Kilisto. ¹⁴Mukunda Mwene udi ngemba yetu. Mwene wa kitile egi imvuga yinyi iyadi i kituge gimvuga gimoshi, mwene nji wa bwishile ibagi ya ha katshi-katshi yinyi ya khalele mu a kabisa. ¹⁵Mu njila ya mwila wenji wa katudile shigo nu ndaga jiko jia sonegeye mukunda nu gu sala muthu wa pha. ¹⁶Wa kitile nganyi mukunda nu gu visa ikanda iyadi nu Nzambi mu njila ya muthu mu moshi holo dia khulunji. Mukunda nu khulunji, wa shiyile ndaga ya gu tuna athu ako. ¹⁷Yesu we jile ha gu mi longa ngemba, enwe mwa khalele gwa leha nu ngemba nu gwa wanyi a khalele phene-phene. ¹⁸Mukunda nu Kilisto khungietu akima ba yuda nu wanyi a shi ba yuda go, ta jiya gu magana gu meso a Nzambi mu lusadisu lwa pheve yenji imoshi. ¹⁹Hene enwe athu wanyi mushi go ba yuda, mushi nji mwa nzenza go uvi mudi mwa athu a dimbo di moshi nu wanyi a hageye mu khanda gwa Nzambi, athu a vumo dia Nzambi. ²⁰Mwa tungiye holu dia fondasho* ya athumwa nu ba profeta*. Kilisto Yesu mwene hakhenji udi seso dia kunji. ²¹Ha gudi bungisa nenji, gisapha* gia mvimba ginyi gia bungishiye mwa bonga bonga gidi mu kula mukunda nu gu kituga gisapha gia isambu ya santu ya Fumu. ²²Ha gudi bungisa nenji mudi mu tungiya mu gimvuga mukunda mu jinge hama hanyi Nzambi a jiya gu jinga mu nsadisa ya pheve.

Chapter 3

¹Hene eme Pholo, muthu wa bologo wa Yesu Kilisto mukunda nu enwe athu wanyi a shi ba yuda go. ²Ngu mu yindula egi mwa vile sango jia gisalo gia khenda gia ngu hwiye gwa Nzambi mukunda nu enwe. ³Ngu mu sonega mu phila monele gu gimona meso. Nga mi sonegele mukanda mukunda nu ndaga jia masonga jinyi jia swegeye. ⁴Hene gula mwa tanga mukanda wene mwa lenda gu jiya ngindu jiami mu ndaga jinyi jia swegeye jidi mu talela Kilisto. ⁵Mu khukho jia mwa leha, ndaga jene jia masonga, jia moneseye go gwa athu akima. Uvi lulu ngagi, jidi mu moneseya gwa a thumwa nu gwa ba profeta* mu njila ya pheve yenji. ⁶Masonga ene a swegeye adi egi athu wanyi a shi go ba yuda, adi mu kituga nu ene ana a gifugo nu gu khala athu mu gimvuga gia mwila umoshi nu ba yuda. Adi mu vugana nu ba yuda mu katshi dia laji dinyi mba a hwiya mu njila ya Kilisto Yesu mu phila adi mu longeya mu sango ya bonga. ⁷Nga nu kita gisalo gia gu longa sango ya bonga mukunda nu mabula wanyi nga hwiye gwa Nzambi mu mutshima wenji wa bonga, mu lusadisu lwa ngolo jenji. ⁸Ba Kilisto akima a ngu balega gu funu. Uvi Nzambi wa ngu hwile mabula wawa a gu longa sango ya bonga gwa athu wanyi a shi ba yuda go mukunda nu gimvwama gia konda suga gia Kilisto. ⁹Nga fetu jiyisa athu akima gu ndaga ya giswegi gia Nzambi, giswegi giene mu phila Nzambi a kitile ndaga katuga mu mvula gia balegele. ¹⁰Nganyi lulu ngagi mu njila ya gimvuga gia dibundu, a twadisi nu mafumu wanyi adi gosa a jiye mayele a Nzambi wanyi adi mu monana mu njila jia phila nu phila. ¹¹Ya salamele nganyi mu phila ya khalele mabanza enji a mvula nu mvula mu phila a di vishile nu Fumu wetu Kilisto yesu. ¹²Mu njila ya Kilisto tudi nu ngolo nu gu haga mutshima gwa mwene mukunda nu lukwikilu lwetu. ¹³Hene, ngu mu mi lomba ha gula gu hwila ndo mukunda nu phashi ngudi mu mona mukunda nenu mukunda nu lukumu lwenu. ¹⁴Hene mukunda nu nganyi nga nu fugama ha mabongo gu twama dia Tata ha gu mu sambela, ¹⁵mwene wa nu hana jina gwa ikanda ikima idi gosa nu haha hoshia mavu. ¹⁶Nga nu mu lomba egi, mu lukumu lwenji lwa koma a mi hwe pheve yenji mukunda mu zule gikhesa mu mitshima yenu. ¹⁷Ngu mu lomba egi Kilisto a khale mu mitshima yenu mukunda nu lukwikilu lwenu. Ngu mu lomba nji egi mu khale mu katshi dia gu tshigina gwenji. ¹⁸Mu khale mu jinga mu katshi dia gu tshigina gwenji mukunda mu mone phila ya gu jiya egi gu tshigina gwa nu tu tshigina Kilisto gudi gwa koma enji gwa konda suga. ¹⁹Nga nu lomba nji egi mu jiye mwa bonga sha egi gu koma gwa gu tshigina gwa Kilisto, gwa balega gu jiya gukima. Mwa jiya gu kita nganyi, mukunda mu khale mwa zala nu gutshigina gwa Nzambi. ²⁰Lulu ngagi, yonu udi nu giyega gia gu kita ndaga jikima jinyi ta nu lomba nu jinyi ta nu yindula, wa nu gu ji kita mu ngolo jenji jidi mu katshi dietu, ²¹gwa mwene gu khale lukumu mu katshi dia Dibundu nu gwa Kilisto Yesu mu mvula nu mvula. Amen*

Chapter 4

¹hene, Eme muthu wa bologo mukunda nu Fumu, ngu mu mi hwa gikhesa, ngu mu mi bondila ha gu jinga mwa bonga mu phila mwa phoneye. ²Khalenu mu jinga nu gudi kulumwisa, gu khala tululu nu gu kanga mutshima. Di kwatesenu mu katshi dienu nu gudi tshigina. ³Salenu ngolo ha gu kwata gimvuga gia pheve ya ngemba inyi ya nu mi vugisa. ⁴Mwila udi umoshi, pheve nji idi imoshi, mu phila givuvu ginyi mwa tamegeye mu katshi dia gio gidi gimoshi! ⁵Fumu udi mumoshi, lukwikilu lumoshi, mbotiga imoshi, ⁶Nzambi mumoshi, Tata wa athu akima. Mwene udi holu dia athu akima, wa nu kita mu njila ya athu akima gwa athu akima. ⁷Konso muthu mu katshi dietu wa zudile mabula a ofele mu phila Kilisto a tu kapehele nawo. ⁸Mu phila ya sonegeye egi : "Tangwa a kandugile gosa, wa batele ahiga akima wanyi a kwateye, wa hanele makapho gwa athu." ⁹Ikhi idi tendula ya ndaga yiyi : " Wa kandugile " idi mu tendula egi mwene wa bulumugile goshia mavu? ¹⁰Muthu yonu wa bulumugile, mwene wa kandugile gosa gwa leha mukunda wa lungishile ndaga jikima. ¹¹Kilisto wa kapehele makapho mu phila yiyi: ako ba thumwa, ako ba profeta, ako alongi a sango, ako ba pashitele, ako alongi. ¹²Wa kitile nganyi mukunda nu gu sungiga athu a kwikile mukunda nu gisalo gia gu salela athu ako ha gu tunga mwila wa Kilisto, ¹³udi mu kita nganyi ti nu gunu khungi'etu akima tu khale gima gimoshi mu lukwikilu ha gu jiya mwa bonga bonga nanyi yogu Muna Nzambi, udi mu kita nganyi mukunda tu zule makalegelo a muthu yonu udi wa kula, mukunda gu kula gwetu gu khale giteso gi moshi nu gukula gwa Kilisto. ¹⁴Hene ta jiyile go gu khala ole ana a mitumba. Ta jiyile nji go gu khala ole athu adi mu wenda ole lufunji. Ta jiyile nji go gu khala ole athu adi mu bateya gu lufunji lwa malongi a nu bata athu khanda nu khanda mu njila ya luvunu nu mayele a bola a athu. ¹⁵Hene, tu khalenu mu zwela masonga mu katshi dia gu tshigina enji tu kule mu ndaga jikima mu gu wagana nu muthu yonu udi mutwe, disongidila Kilisto. ¹⁶Kilisto wa vugishile mwila ukima wa athu a kwikila. Konso gitshidi gia mwila gidi gia di kwata mukunda mwila wene u kule nu gudi tunga mu katshi dia gu tshigina. ¹⁷Hene ngu mu zwela nu gu mi sungiga mu njila ya Fumu egi : mwa jiyile nji go gu wenda mu phila aphagano a nu wenda ha gu hata ngindu jia phamba. ¹⁸Adi mu phipha mu ngindu. Adi gwa leha gu lujingu lunu lwa nu katuga gwa Nzambi mukunda adi a konda mayele enji a shi mu kanga mutshima go. ¹⁹A shi mu vwa gawo sonyi go. Adi hana gu ndaga jia uthambi, gu ndaga jia bola nu gu ndaga jia mvindu jia segela. ²⁰Uvi ishi nganyi go mwa vile egi Kilisto wa khala. ²¹Ngu mu yindula egi mwa longeye mu jina dienji, mu phila kielega idi mu katshi dia Yesu. ²²Mwa longeye ha gu bemba gikalulu gienu gikulu nu gu tuna gi muthu gienu gikulu gidi mu katshi dia gu bola mukunda nu ndaga jia phamba. ²³Hene mu fetu hata kaka ha gu khala ole athu a pha mu ngolo jinyi jia nu twalesa mabanza enu. ²⁴Sudigenu gi muthu gia pha ginyi gia gangeye mu luzolo lwa Nzambi nu gu nunga mu masonga a kielega. ²⁵Hene, bembenu ndaga jia luvunu. " Khalenu mudi leza masonga ", mukunda tudi itshidi ya mwila umoshi. ²⁶" Gula mudi mu vwa khabu, mu kiti go masumu." Khabu jenu ji isa tangwa go. ²⁷Mu hwi go diabulu njila. ²⁸Nzangi a bembe unzangi. A kite gisalo. Gisalo giene a gi kite nu ngolo jia ha mago mukunda a zule gima gia gu kapha nu muthu yonu udi nagio funu. ²⁹Ndaga jia bola ji zogi go mu kano dienu. Uvi khalenu mu zwela ha ma kano enu ndaga jia bonga mukunda nu gu salesa athu wanyi adi nu funu ya lusadis, mukunda athu wanyi adi nu funu ya guvwa. ³⁰Mu hwi go pheve Santu ya Nzambi khenda, mukunda mwa hageye gidimbu mu njila ya pheve yene, mukunda mu gilumbu ginyi mwa katudiye mu gihiga. ³¹Katulenu mu katshi dienu ndaga jia sonyi, gimbenyi, khabu, gumana, mashingo nu ndaga jikima jia bola. ³²Monesenu gu bonga mu katshi dienu. Khalenu mu vila athu ako khenda mu mitshima yenu. Di lolulenu mu katshi dienu, mu phila Nzambi a nu mi lolula mu njila ya Kilisto.

Chapter 5

¹Khalenu mu hata mbandu ya Nzambi, mukunda mudi mwa anenji a nu tshigina. ²Khalenu mu wenda mu wenda mu katshi dia gu tshigina mu phila Kilistu a tu tshiginile mu phila a hanele lujingu, mukunda nu etwe. Wa di hanele ole mabula nu gimenga gia vumba dia mananashi a bonga gwa Nzambi. ³Nga uthambi, nga ndaga jiko jia mvindu nu waza jia jiyile go gu khala mu katshi dienu. Mu phila idi gikalulu gia athu a kwikila. ⁴Mu monesa go ikalulu ya sonyi, nga ndo gu zwela ndaga jia uzoba, nga ndo gu zwela izwele-zwele ya gu lelesa, idi ya sonyi, ishi mu fwanana go. Uvi kitenu ndaga jidi mu hana matondo. ⁵Mukunda mu fetu jiya egi, gula muthu udi mu kita uthambi, nga ndo wa nu kita ndaga jia mvindu, nga ndo udi nu waza disongidila muthu wa nu sambela itege, mba gwa zudi go mabula mu Gifumu gia Kilisto nga ndo gia Nzambi. ⁶Muthu gwa mi dimbi go gu ndinga jia konda funu. Mukunda khabu jia Nzambi jidi muza gwa ana a konda lujito, mukunda nu ndaga jia phila inyi. ⁷Hene lengenu athu adi mu kita ndaga jia phila inyi. ⁸Ha thomo mwa khalele athu a konda gu temuga, ⁹uvi lulu ngagi mwa kituga athu a temuga, ¹⁰mukunda nu gimvuga ginyi mudi nagio nu Fumu wetu Yesu. ¹¹Mu kala go gu di bungisa gu ndaga ja bola ja phipha, uvi kalenu mu tuna ndaga jene. ¹²Mukunda idi sonyi ha gu zwela ngada a nu kita mu giswegi. ¹³Uvi ndaga n ja nu tunyiya ja nu monega mu mwenya, mukunda ndaga ikima ya nu monega idi mwanya. ¹⁴Idi mukunda nu nganyi a sonegele egi: " Zuga eye udi gu tulo, zuga mu katshi dia athu a fwa, nganyi Kilistu mba udi mu guleza mwanya. ¹⁵Kebenu ha gu di twalesa ndo mu phila ya a mitshima ya bola, uvi mu phila ya athu a tema. ¹⁶Ilumbu yiyi tu di idi ya bola , hene mu kala mu salela tangwa mwa bonga. ¹⁷Hene kalenu mu jinga mu phila ya athu adi nu funu, uvi kalenu mu jiya luzolo lwa Fumu. ¹⁸Mu kala go mu lauga matombe, idi ndaga ya bola, uvi kalenu mwa zala nu pheve santu. ¹⁹Kalenu mudi salesa mu isambu, nu mu njila ya gu yimba khunga ja Nzambi nu gu Fumu lukumu mu mutshima wa bonga, ²⁰kalenu mu vutula matondo gwa Nzambi Tata mvula jikima mukunda nu ima ikima mu jina dia Fumu wetu Yesu Kilistu, ²¹nu gudi lemvugila mu katshi dienu mu katshi dia woma. ²²Enwe akhetu, kalenu mu lemvugila alumienyu ole mudi mu lemvugila Fumu; ²³mukunda yala udi fumu wa mukhetu, mu phila Kilistu adi Fumu wa dibundu, mwene udi mu gulushi. ²⁴Mu phila dibundu dia nu lemvugila Kilistu, akhetu nji a fetu lemvuga gwa alumi'awo mu ndaga jikima ²⁵Enwe amala, kalenu mu tshigina akajenu, mu phila Kilistu a nu tshigina dibundu, enji nu phila adi hanele mukunda nu dibundu diene. ²⁶Wa kitile nganyi mukunda dibundu di kituge gibenibundu dia nzambi. Kilistu wa wovele dibundu mu meya tangwa dia tshiginile Kilistu. ²⁷Mukunda wa tshiginile gu leza dibundu diene mwene ha khenji; ya lukumu ya santu nu ya bonga, ya gu konda mvindu, mwila khanji u kola go, ata gifu giko ndo mu mwila. ²⁸Idi mu phila yene amala a fetu tshigina akajawo mu phila a nu di tshigina. Yonu u mu tshigina mukajenji u mudi tshigina mwene ha khenji. ²⁹Mukunda gu shi nu muthu go wa konda gu tshigina mwila wenji; uvi wa nu gu u hwa ima ya gudia, mu phila Kilistu a nu kita mukunda nu dibundu, ³⁰mukunda tudi gimvuga gia mwila wenji. ³¹Hene, muthu mba u bemba shenji nu ginenji ha gu kangama nu mukajenji, ene muyadi mba a kituga mwila umoshi. ³²Ndaga yiyi idi ya koma, ngu mu zwela nganyi mukunda nu Kilistu enji nu dibundu. ³³Gwa enwe ako yala mukima a tshigine mukajenji.

Chapter 6

¹Ana lemvugenu gwa a shenu mu phila ya Fumu, nganyi idi ya bonga. ²"Jitisa shaye nu ginaye"(idi shigo ya thomo ya haneye nu laji), ³mukunda u kale mu kiese nu gu jinga mvula ja vula haha ha mavu. ⁴Enwe ibuti mu kala go mu hwa anenu khenda, uvi kalenu mu a longa mwa bonga mu phila ya Fumu. ⁵Enwe athu a gisalo, kalenu mu lemvuga gwa mafumienyu a isalo mu phila ya gu tshigina, nu gu a vila woma, nu gu di bulumwisa gu twama diawo mu mutshima yenu mu phila ya Kilistu; ⁶ishi go gu meso mu phila ya gu hwa athu kiese, uvi mu phila ya athu a gisalo gia Kilistu adi mu kita mu mutshima wa bonga gisalo gia Nzambi. ⁷Kalenu mudi salesa mwa bonga, mu phila ya Kilistu uvi ya athu ndo. ⁸Nu gu jiya egi konso muthu ata muhiga, ata yonu gwa shi mu higa go, mba a zula gwa Fumu mu ima a kitile ya bonga. ⁹Enwe a fumu a isalo, kalenu mudi visa nu athu enu a isalo, mu kala go mu a hwa phashi, nu gu jiya egi fumu wawo nu wenu udi gosa, gu twama dienji gwa nu katula go athu muthu. ¹⁰Gwa enwe ako, Di hwenu gikesa mu katshi dienu nu mu ngolo jenji. ¹¹Sudigenyu mata a Nzambi, ha gu kwata ngolo gu ndaga ja mambo a diabulu. ¹²Mukunda ita tudi nayo ishi ya mwila go nga ndo ya menga, uvi idi ita ya gipheve nu ya mafumu a haha ha mavu nu gwa mafumu a mu phipha nu gwa pheve ja bola jidi gosa. ¹³Hene, zulenu mata akima a Nzambi mukunda nu gu kwata mu gilumbu gia bola, nu ha gu kwata ngolo gu nyima ya gu manesa ndaga jikima. ¹⁴Kwatenu ngolo, sudigenyu masonga mu phila mwa nu sudiga mukaba, sudigenyu mukaba wa masonga; ¹⁵sudigenyu gudi zalula mu phila mwa nu sudiga saphatu gu malu mukunda nu ndinga ya bonga ya ngemba, ¹⁶lukwikilu lu kala gima gia gu lwila itumba, nganyi mba mudi mu jima tshiya twa nu haga mwenya mambo. ¹⁷Sudigenyu giphu gia gu guluga nu phogo ya khusa ya gi pheve idi ndinga ya Nzambi. ¹⁸Ndaga jikima mu kala mu ji kita mu njila ya pheve nu ya isambu nu gu di vila mu katshi dienu. Kalenu mudi bumba mwa bonga, nu gu sambela athu a Nzambi akima. ¹⁹Kalenu mu ngu sambela, mukunda nu gu ngu leza ndaga jinyi mba ngu zwela tangwa mba ngu tshigina gu zwela, nganyi mba ngu jiyise nu gikesa ndaga ja giswegi jinyi jidi mu ndinga ya bonga. ²⁰Ngu di nga thumwa wa ndinga ya bonga. Ata ngu di gami mu bologo mu tangwa didi, kalenu mu samba Nzambi mukunda a ngu hwe gikesa ha gu jiyisa ndinga ya bonga mu phila ngu feto zwela. ²¹Phangi'etu Tishike yonu mwa nu tshigina, yonu mwa nu hagela mutshima mukunda nu gisalo ginyi a nu salesa Fumu Yesu, mba udi mu mi jiyisa sango yami ikima mu phila egi mu ngu jiye. ²²Hene nga mu tuma mukunda mu jiye phila khi tu di, mukunda a mi hwe gikesa. ²³Tata Nzambi nu Fumu wetu Yesu a mi hwe ngemba nu mutshima wa gudi tshigina nu lukwikilu. ²⁴Nzambi a tale mu iso dia bonga athu wanyi akima a nu tshigina Fumu wetu Yesu mu gu tshigina gwa konda suga.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo , shidive , nu timoteyo a dibundu dia tesalonika gua nzambi Tata nu fumu yesu kilisto bemba ngemba nu mambote a nzambi akhale nu henue kama . ²Tudi mu vutula tangua di kima matonda gwa nzambi mukunda nu henuetangua ta khadi mu zuela ndaga jienu mu isambu wetu. ³Eswe tudi mu bambuga konda suga gua tuama dia nzambi udi Tata , isala yenu mu lukwikilu , nu gutshigina gwenu gua vula , nu mudi munenga guza gwa yesu mukunda nu ima idi muza gu matwania dia fumu wetu yesu kilisto. ⁴phangi nga eshigina mu nzambi twa jiya egi wa miponele. ⁵Mukunda ndinga wetu ya nzambi ya mikumile , ishi go mu ndinga phamba , uvi nu mu ngolo , nu pheve santu enji nu mu phila yene mudi muiya , athu tshi ta khalele mukatshi dienu mukunda nu nuta yenu. ⁶Mwa kituga wanyi adi mu hata ikalulu yetu nu inyi ya fumu , mu phila inyi mwa zudile ndinga mu katshi dia mavanga , nu kiese gidi mu katuga gwa pheve santu inyi mawa khalele munengela. ⁷Mwa kitugile mbandu gwa wanyia gu macedoine mu a gu achaie wanyi a kwikile. ⁸Uvi gwa henue , ndinga ya fumu ya budile ishi go gu macedoine nugu achaie uvi mu khanda ji kima gunu lukwikilu lwenu gwa nzambi lwa jiyishiye hene tushigo nu fumu ya gu , zuelela. ⁹Henehakawo aji tele , tala phila tweza mu ngila gukhanda yenu ene a zuelele mutshindo mwa vulugile gwa nzambi , nugubemba ikhokho inji mwa khalele n'ayo ha gusalela nzambi wa masonga nu wa monyo. ¹⁰Ene adi muzuelale egi mudi muringa gosa gua koma gua munenji , yonu a zugishile mukatshi dia athu afwa udi yesu yonu wa tu katula mukhabu mba jiza.

Chapter 2

¹Nu mudi mujiya enue hakeni egi guza guenu gua kalelego gua pamba. ²Nujiye egi tuamunene pashi gugudiangela nu tuazu diye gifwa nu sonyi gua fidipo, tua kadi nu ndima gua nzambi wetu ha gumilonga mbimbiya nzambi mukatshi dienza gibenye avula. ³Uvi gu longa guetu gua jilego gua bola , nu njigo muyima ya bola nji ya mambo. ⁴Uvi mupila ya tulezele nzambi ya lolo ngele nzambi mukanda yene tudimuzuela tushi mu zuela mukunda nu guhua athu kiese uvi mukunda nugu bua ngu luisa muene udi mutala mitshima yetu. ⁵Uvi tushi athu gilumbu gingoshi ha guzuelela ima ya gulemba pila mudi mujiya nu nji gifwa ima ya gudisuega nzambi udi temua. ⁶Nunji gukamba lukumm lua athu , udi muza gua enue nu gua athu ako mba yukalago gugulomba sua guyima yetu etue apostola a fumu. ⁷Uvi tuakalele ahima gu katshi dienu gifa mama mungoshi udi mukitila anenji ima ya bongana. ⁸Hene tuakalele nu zala ya yenu tuakalele nu kiese gia solola nenu ndo mukunda no malongi a nzambi , uvi mukunda nuluzingu luetu , uvi muadi nu fumu mukunda netue. ⁹Uvi muatamegeye , apangi , mudimo wetu nu pashi jietu. pipa nu muanya tuakalele mu sala ha gu lago ata gidizegemena gua muthu mukatshi dienu mukumbi dinyi , tua kadi mutonga mbimbi ya nzambi. ¹⁰Mudi matemua , nu nzambi udi nji tema ya mi , pilatshi tua dibatele nu gifwa asantu, mumasonga , nu mupila ingoshi ya konda gifu gutuama yenu imudi mujiya. ¹¹Mupila inyi imoshi , mudi mujia pila tshi mukatshi dienu gilua tata na anenji , tua longesele nu gua hua jingolo. ¹²Tua zuelele enyi mudi nayo ya guwenda gifwa mudi mutshigina nzambi wa mitamegele mulukuma luenyi nu kiese. ¹³Hene mupila inyi tuano kumisa nzambi kumbi nu kumbi mupila muahetele gua etue ndinga ya nzambi inwa vule , mua kumbudile mukumbi ndinga ya nzambi imua vule, imua kumbudile gifua ndinga ya muthu , hene mua ikumbu dile ifua idi , ndinga ya nzambi ndinga yenye yene idi ndinga ya gusalela gudi enue gua enue mudi mukukila. ¹⁴Uvi enue apangi , mua kuma hathu adimuhata ikalulu ya mabundu a nzambi idi mu yudee nu kilisto yesu , mukunda mu hetele lamba mukunga nu gudihana guenu , pashi jiene jigashi jia muenene amuyuda. ¹⁵Akalele a muyuda ashiyile yesu nu maprofeza nu amu yuda atukaye ana tshigina , nzambi go uvi akala khenda gua athu agaswe. ¹⁶Ano tutunisa gu longa ndo gua yuda mukunda mba huluishiwe , hene adi , adi hadi madibeleza mu masumu awokhabu mba jimua shiyisa gusuga. ¹⁷Tu kadi ya gudikapa , pangi mu kumbi dia zonda gua athu nu ndo gu mutshima tua tshiginine gugumona. ¹⁸Uvi tuatshiginine guza gua eye eme nu paulo makumbi avula uvi satana wa tukangele nzila. ¹⁹Uvi ya kadi gutshigina guetu mu kumbi dia gutuama , nu kiese , nu gifumu gia lukumu gutuala ya fumietu yesu gu lukuma luenji? ishigu enue , nu athu ako? ²⁰Uvi mudi lukuma luetu nu kiese gietu.

Chapter 3

¹Hene ha khalele go nu phila ta fwete gukanga mutshima ta yindu dile egi gwa khalele mwa bonga tubege ha khetu gu atene. ²Ta tumile timoteyo phangi 'etu udi muthu wa gisalo gia nzambi mukatshi dia malongi a kilisto , ha gu mibomba nu gu mihwa ngolo mu lukwikile luenu. ³Ezwe ta kitile nganyi mukunda ata muthu ale gubwa ndo ukunda nu phashi jiji mudi mujiya , enwe ha khenu egi ezwe ta yidigiye gale mukunda nu phashi jia nganyi. ⁴Mu masonga ta ngua ta khalele nenu , ta mijiyishe gutwama egi mba tudi mumona phashi , nu gudinana , hene mujiya egi ndaga jiene kuma. ⁵Mukunda nu nganyi , gwa khalele go nu phila ya gu mikingisa , hene nga mu tumile ha guzula sango jia lukuvilu lwenu uvimuenya mambo wa midimbile mu phila jiko egi gisalo gietu gia khalele gia phamba. ⁶Uvi timoteyo wa katugile mudimba dienu , wa tubatele sango jia pha jia lukwiluku nu gutshigina guenu wa tu lezele egi mudi mubimba sango jia bonga nu nzala mudi nayo ya gutumona , phila tudi muyindula n'eswe. ⁷Mukunda nu nganyi phangi , mu katshi jia phashi nu khenda , ta zangudile gikhesa mukunda nu lukwikilu lwenu. ⁸Lulu ngagi tudi muyinga , gula mwa kwata ngolo mu katshi dia fumu. ⁹Hene ikwatshi twa jiya guvutula matondo gwa nzambi , mukunda nu kiesa ginyi mudi gutu monesa gu twama dienji. ¹⁰Phipha nu mwanyu , tudi gu musamba a tuhue njila ha guza guminoma mukunda nu gu milungishila ndambu ya ndaga jidi mukonda jidi mukonda , u lukwikilu luenu. ¹¹Nzambi wetu yonu udi shetu muene hakhenji nu fumu wetu yesu a londe njila wetu ha guza mu mimona. ¹²fumu yesu a sale mu phila egi gutshigina gunu mwa nu ditshigina enue nu enue gukhale gwa vula , nu gwa koma gwa athu akima. ¹³Hene mwene a mihue gikesa mu mitshima yenu , mba mukhalago nu ifu gu tamua dia nzambi wetu udi , mu tangwa fumu wetu yesu mba uza muvutuga nu athu enji a santu.

Chapter 4

¹Ganyi , pangi , tumumikwatesa nu gumu mihaga hamago a fumu yesu mukunda mwalongugile gudi eswe pila khi ya guwenda mukunda nu gusuangudisa nzambi nu mwabonga mu wenda , salanu jingolo. ²Mukunda mu mujiya malongi tahwile nu jinadia fumu etu yesu. ³Mukunda idi luzolo lwa nzambi yenu wa miwovele mu menga , mukunda mudikwate muuthambi nu ima ya bola. ⁴Mukunda koso muthu ajiye mutshindo khi gudikwata mu mwila mukunda nu kipheve nu khembo. ⁵Gukonda gudihama gunzala ya ima yamavu (Mitshindo wenu sala apanyi eshi mujiya nzambi go). ⁶Muthuguzombologa lo nyi asale gubola gudi pangi endji mu ndaga iyi mukunda fumu mba ukhale nu gingonzo gia ima ya bola, hangenyi tamilezele mwa gaswe. ⁷Mukunda nzambi guatutamegele go mugubola kashi mu gipeve. ⁸Tangwedi muthu umubishila jishigo gueshi go mubishila athu , umubishila nzambi wenu tuhwa peve yendji ya monyo. ⁹Inyi imutalela guditshigina gwa mvila , mushi nufunu go nyi muthu amisonegele mukunda nzambi mzambi mwene hakhendji wa milongele haguditshigina enwe nu enwe. ¹⁰Lulu ngagi inji mu musalela akwenu idi ya bonga wanyi adi gu macedoinie tanguedi , tu mumikwatesapangi , gugusala mwabonga. ¹¹Tumu mikwatesa ndji hagujinga mu guhima hagutalanddaga jiaye , hagusala nu mago aye mutshindo ta milezele. ¹²Salenu iyi mukunda nu guwenda mwabonga nu wanji adi gonze lwa lukwikilu mukunda mba mule gukhale lo nu fumu ya gima. ¹³Tatunu , pangi nyi mukala nu sonyi gudi wanyi adi agubanda mukunda mule gukhala nu gikenene hangenyi wanyi adi mukonda gutshigina luzingo lwawo gutwama. ¹⁴Endji kana takwila nyi yesu wafile hene azugile , mutshindo umoshi , nzambi mba uvutula yesu nu wanyi ageswe adi gutulo nu muene. ¹⁵Talenu mukunda tumi mijiyisa mu ndinga ya fumu , eswe tudi nu monyo , ewse tumunenga guza gwa fumu mba tushi mudiangela ha matwama awanyi adi agubanda nu yesu. ¹⁶Mukunda fumu mba umuza gosa mba umuza nu mulolo , nu dizwi dia wanjo , mba uza nu gubula pungu ya nzambi , wanyi afile mu yesu ene mba diangela guzuga mu kilisto. ¹⁷Gugima eswe tudi mu monyo mba tuzangagudia nu wanyi adi mu matuta ayile mutagana fumu mu dilu , mukunda nu inyi mba tukala kaka nu fumu. ¹⁸Dishigisenu enue nu enwe mu ndinga.

Chapter 5

¹Lulu ngagi , mukunda nu inji idi mutalela tangua nu sungi , phangi ishigo nu fumu ha gumisonegela mu ndaga giene. ²Mukunda enue ha khenu mwa bonga - bonga mu jiya gilub bu gia fumu mba giza mu phila ya nzangi wa nu za mu phipha. ³Tangua mba azwela egi " Ngemba nu gudikeba " hene henyanyi mba gu mi jila gubolesa gia gisagumuisa mba gukhala mu phila misonga ya gubuta ya na khala gushigo nu muthu mba ubalega. ⁴Uvi enue aphangi mushigo mujinga mu phipha , mukunda gilumbu giene mba jiza ,u misusumuna ole nzangi. ⁵Mukunda udi ana a mwanya ,nu ana a gilumbu , uvi tushi getu ana a phipha nu gubuyila go. ⁶Hene tubandi go mu phila ya athu ako adi musala , uvi bandi go , tukhale twa tema. ⁷Enji adi mubanda a bande muphipha wanyi adi mu lauga matombe alaugemuphipha. ⁸Guvi mukunda eswe tudi ana a mu mwanya tu khale ta dikeba ; sudigenu mukaba wa lukuikilu nu wa gutshigina , nu giphu nu givuvu gia guguluga gwa gutwama. ⁹Nzambi gwa tu hagele go a gukhala nu khabu , uvi ha guzula guguluga mu njila ya fumu yesu kilisto. ¹⁰Udi muene wa file mukunda n'etue ukunda egi ata tudi mu tala nga tudi gutulo , tu jinge mu gimvuga nu muene. ¹¹Nganyi , tudi hueni gikesa eswe n'eswe , enji tudi hwa malongi eswe n'eswe , mu phila mwa ikitele. ¹²Tudi mu mi lomba phangi ha gubambuga athu adi musala gisala gisalo mu khatshi dienu , wanyi adi gu twama dienu mu fumu yetu enji adi mu mihwa malongi. ¹³Tudi mu milomba ha gujitisa athu a nganyi nu gutshigina mukunda nu idimba inyi adi mukita khalenu mu ngemba enue nu enue. ¹⁴Tudi gu mizonza phangi , lezenu wanyi adi muji nga mu katshi dia mavunga , hanenu gikesa gwa wanyi ashigo , mukhale nu gudi kwatesa mukhale mukanga mitshima gua athu akima. ¹⁵Mukeba , muthu guvutula go gubola nu gubola uvi , mu landula khuta ha gusala mambote gua athu akima. ¹⁶Swa ngulugenu mukunda n'eswe. ¹⁷Mukhala musamba gubemba ndo. ¹⁸Hanenu matondo mu ima ikima mukunda luzolo lua nzambi mu kilisto yesu ludi ngenyi. ¹⁹Mujimigo pheve. ²⁰Mu tunyi go ndaga jia ma profeta. ²¹Uvi ji talemu ji longogenu kanga menu mu ima ya bonga. ²²Lengenu dikalegelo dia ima ya bola. ²³Nzambi wa ngemba ami wove phe - phe sha pheve yenu ,monyo , nu muvila ukhale wa gubamba nu ha guza gwa fumu yesu kilisto. ²⁴Yonu wa mitamegele udi nu masonga muene enji mba uyisalela. ²⁵Phangi , sambenu mukunda nu eswe. ²⁶Mbote iye gwa aphangi akima, nu beze yagipheve. ²⁷Ngudi mu shilagwa enue mu fumu egi mukunda mu utange aphangi agaswe. ²⁸Khenda jia fumu yetu yesukilisto ji khale n'enu.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo , sidive nu timote , mu nzo ya nzambi ya tessalonige nzambi shetu nu fumu yesu kilisto. ²Mambole nu ngemba ya nzambi shetu fumu yesu kilisto ikale mukatshidienu. ³Tudinayo ya guhana hambadiagana gua nzambi mukunda nu enue ; apangi nu nji idi ya masanga lukwikilu luenu luakudi muavula , nu gutshigina gua enue agaswe imuvudishiwe muthu nu muthu. ⁴Hene enue agaswe tuano zuela nu kiese mukunda mukatshi dia tampelo dia nzambi tuano guela mukunda nu gubuisa mutshima nu gukumbulula pashi jia gaswe tudi muzuela pashi jiwa muenene. ⁵Idi gidimbu gia kieleka gia masonga akulega a nzambi gusuga idi egie mba munuega amasonga mugifumu gia nzambi ginyi gi muanwenene lamba. ⁶Idi yamasonga nzambi mbo mihwa ndola gua anyi mba mihwa ndola. ⁷Nu nji mudi kwatese enue mudi mupashi gifua etue mba muisala mukumbi dia guza gua fumietu yesu kilisto udigosa nu angelo mungolo jienji. ⁸Mba umboa athu utshiya wanyi adi mulagujia nzambi lo nu wanyi amula gutshigina nda malongi a fumietu yesu. ⁹Mba muna pashi jia ndola mavula nu nji mba eshi mukala pene - pene mufumu nu lukumu luenji ndo. ¹⁰Mba umukita mukumbi mba dieza gilumbu ginyi mukunda na gumukumisa ya gua athu enji agutaya gua athu agasue akadi mukukila nu mukunda nua gu ima yi tuazelele. ¹¹Mukuna nayo yituno sambela lunugu nu lusungu mukunda neye ,tuano samba mukunda nzambi wetu ha guhana lukumu gu gutame ga guenji tuano samba ha gugulungisa luzolo luenji nu ima ya gutshigina nu ngolo. ¹²Tudi musamba ha gugutumbuisa gua muene mukunda nu lukumu lua nzambi wetu nu fumu yesu kilisto.

Chapter 2

¹Lulu tudi mu mi hula , enue aphanzi mu ndaga ya guza gwa fumu yetu yesu kilisto , enji nu gimvuga gietu nu muene. ²Ngindu jienu , nu pheve gukhala ndo mu mavanga mukunda nu ndinga nga nu mukanda udi ule etwe ta tuma , ha gumileza mu kwikile egi gilumbu gia fumu gia kuma gale. ³Muthu gumidimba ndo mu phila iko mukunda mba ishi mu kuma go gutwama malongi a bola eze. ⁴Muthu wa konda shigo gumukatula , nu muna gubolesa udi yonu watunile enji udi mu dikandwisa nu gukonda gundima inyi udi mukhala mu katshi dia inzo ya nzambi idi mu gifwani gia nzambi. ⁵Mushi mu bambuga go egi nga milezele gale ima iyi tangwa nga khalele n'enu? ⁶Lulu ngayi mudi myiya ingi udi mu mikanga njila akhale wa gutupula mu tangwa gia bonga. ⁷Gimagia guyitugisa ha gukonda lujitu gidi musala gisalo , kana muthu udi mu gikwata mu tangwadi moshi ti nu gunu mba gikatuga mu njila. ⁸Uvi yonu gwa nu lemvuga go gu shigo mba ukatidiya , enji fumu yesu mba ushiya mu muphephe wa kano dienji fumu mba udi mu mushiwula mu phamba ha gumumonesaguza gwenji. ⁹Guza gua muenya mubulu mba guza mu isalo ya satana nu ngolo jienji , nu idimbu nu idimbu ya nkumbwa ya mambo. ¹⁰Nu ndaga jia luvunu jia gukonda masonga ima yene mba ikhala mukunda nu wanyi mba adi mufwa mukunda a hetele go gutshigina gwa masonga ha guguluga. ¹¹Mukunda nu nganyi , nzambi wa abatele mu njila ya gutota mukunda adi mukwikila gu ima ya mambo. ¹²Gikuma giene mba asambesewa , wanyi adile gukwikila go mu masonga uvi a zudile kiese ha gukonda masonga. ¹³Tudi gu mi vutudila matondo , tangua dia gaswe gua ene aphanzi nga tshigina mu fumu utetu , nzambi wa mi phonele mabundu a lusagu munu , mukatshi dia gukatula masumu mu gipheve nu gukwikila mu masonga. ¹⁴Mukunda nunganyi muene wa mitamegele mu katshidia malongi ha guzulakhembo ya fumu yesu kilisto. ¹⁵Hene phangi , kwatenu ngolo bumbenu gishigo ginyi gi mwa longeye ikhala mu malongi , nga mu mukanda wetuta misonegele. ¹⁶Lulu ngagi fumu wetu yesu kilisto mwene akhenji , nu nzambi Tata watutshigina yonu wa tu huile ngolo jia mvula nu mvula, nu gutuhaga mutshima wa bonga mu ilumbu idi muza mu matondo. ¹⁷Muzule ngolo nu gu mihaga mu mitshima isalo ya bonga nu ndinga yabonga.

Chapter 3

¹Tangwedi apangi , sambenu mukunda ndinga ya nzambi imwagane muthoto ya gaswe nu khembo mutshindo idi gukhanda yenu. ²Sambenu mukunda tugulushiye gwa athu abola nu ngolo jia bola abele , mukunda ashi go nu lukwikilu .³lukKashi fumu udi nu masonga mba utuhaga nu gugununga gutukwatesa gununga mbenyi.⁴Tudi nu gutshigina gua fumu mukunda mwa yandinga gusala ndenu nungusala gu matwama ima ima ya bonga ta milegele.⁵ Bemba fumu atwalese mitshima yenu nu gutshigina gwa nzambi nu jingolo jia kilisto.⁶Tangwedi apangi , tumumituma mu jina dia fumu yesu kilisto hagugonda gumibungisa mu athu amuya nu guwenda gisagasanga , gima gishi go giabonga mu gishina gikulu gimwagiyile.⁷ Mukunda mu mujiya nyi gutambula gima idi gutulandula mukunda tawendele go nenu hangenyi athu akonda luzito.⁸ Tadile go musa wa muthu athugu kashi ta kalele musala mwa nya nu pipa mu shigo jia bala nu gukhola mukunda gile gukala ginemo go mukunda nu enwe.⁹ Tasalele go ndaga jiji mukunda takhale ngwambandu mukunda nu enwe , mukal gu tulandala .¹⁰Tangwa takalele nenu , tamilezele nyi : "kana muthu wa tuna gusala , muthu munu gwa lenda gudia go ". ¹¹Mukunda tavile egie athu ako mukatshi dienu enutuna gusala eshi musala go kashi adi imonya.¹² Athu a mutshindo unu , tumu aleza nu gu alongesela nu jina dia fumu yesu kilisto inyi asala gisalo mu guhwima mukunda adie musa wa gisalo giawo.¹³Kashi enwe ,apangi,guhwila lo gugusala ndaga fiabonga jia kielega.¹⁴ Koma muthu watuna gulemvuga ndaga jia mukhanda wetu uhu , mulengenu , gudibungisa nawo mukunda ufutu umukwate. ¹⁵Gumukitula lo mbenji wenu , kashi mujiyise ndaga hanga pangi. ¹⁶Bemba fumu mwene hakhendji amihwe guhwima tangwa dia geswe mukunda mu koso gima. ¹⁷Akhale nenwe akhima eme polo ngu mumihua mbote nu khogo wami mutshindo ngenusala mu mikhanda ya gaswe. ¹⁸Bemba ngemba ya fumu etu yesu kilisto ikhale nenwe agaswe.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paula , ntumwa ya yesu kilisto ,enji mukunda nu shigo ja nzambi. wa muhushi wetu yesu kilisto to no haga mundana wetu. ²Timoteo munetu wa bonga mu shigo mambote , khenda , ngemba jia na katuga gua nzambi , sha yesu kilisto fumu yetu. ³Mushindo ga mulezele ha gukita gutua ya guya guami gu masedoni ha gu bega gu efeso hu gukangu nzila wa hathu akohu gulonga malongi ako. ⁴Ata guva ma yinutesa nu yitege , enji nu ga kamba gishima ya yihanda nu yishima a ya mambo ima ya mutshinda u , yo benda , yo benda , yo malunga ishi mu lungisa go o matangi a nzambi idi mukunda nu lukwikulu. ⁵Mutangua didi shigo idi gu tshigina gi mukatuga mu katshi ya mutshima wa gupe legeta dia matangi a bonga eji nugu shigina gwa mayilago. ⁶Athu ako adi mu ngindu eji a tumine ima yene eji tu yizwele zwele avu ako a mutshigina gukala ma doshi a mukunda guvi gweshi mujiya ndo guvi , a muzula guvi ima yene , yene amukubwisa. ⁷Guvi tumujiye egi shigo idi ya bonga guvi kama tu muyi salele mwabonga. ⁸Eji tu muyijiya , shigo ja sale yego mukunda no athu. ⁹Abonga guvi mukanda na athu adi hoze ya shigo no a bola , athu a yima ya bola no anya masumu wayi eshi mu ginzambi no wayi eshi muzi ya nzambi no wanyi. ¹⁰ana gushiya athu shigo jisaleye mukunda no yanyi a musija a shawo na ginawo ejimukunda na wa nyi o,noshiya athu. ¹¹ Mukunda no athu a bola , mukunda no mala a mudi wata ene nene , mukunda no wanyi a mukanda. ¹²A kumisa a higa wo , mukunda nu nga mambo mukunda no matemwe eji ukunda na tshi. ¹³Dogishila iji yidi ele sangu ja bonga eja ya mamboteya nzama. ¹⁴Eji yene ya gukumishile giye ga gigiya yesu kilisto wa lukumu fumu na beto wa guvile gikesa mukunda wa gusangele wa adilonda eji wa gu hangele mu gisalu. ¹⁵Koso muthu uyegula o samuni anji muthu wa mangula ngala. ¹⁶Guvi uma ga viye kanda mukunda nga kanu munga ma guzimbila enji ya konda gukwila luvu gudiyama mun gu dizumba , ya konda gudivisa egi yesu kilisto wejile mu mavu mukunda no gulusa maswaki mono ikiba ti bayina. ¹⁷guvi mukunda no mudiso u , gazangile o khada mukunda egi gwa ene , buta weswe yesu kilisto bo muyala ngolo jiagasue waikilile ele mbangu gwa wanyi agaswe a magashigina mukunda no monyo ya mayilago. ¹⁸Luemielu gwa fumu wa mawajio ajiya ndo gufa nzambi hu keji ha bushiwe , mambote mu ivo ikala genyi. ¹⁹Haga o mukwala u ha ntwama diaye yimoteo mu nami go mukita yiji , mbohindo wa guhata ya thonoha hangeye mukunda da na eje , mukunda egi atezuelele nu yita ya bonga. ²⁰Guvi yaguswe yayi mukunda ukala no lukula yi no gujiya gwa bonga , athu ako a imbashidile enji a buile gawo yinyi imutadila gushigina ; adi hyme enji no alezamelele ga huile gwa satana mukunda egi a longesewe ha gase mbulula.

Chapter 2

¹Nga mi bondila gutwama dia ima ikima egi tangua mudi mu samba , nu guvutula matondo , nu gulomba ima iko yovula , ha tomo lombenu mukunda n'enji nu athu ako. ²Mukunda nu mafumu nu athu ako adi mu phila egi athu akhale mu lujingu lua ngemba nu lua hima , ha guyinga mu ginzambi nu lwa lujitu. ³Inyi idi ndaga jia bonga jidi muhua nzambi kiese udi mutugulusa. ⁴Muene udi mu tshigina egi athu akima aguluge enji ajiye ndaga jia masonga. ⁵Mukunda nzambi udi mumoshi , enji muthu mu moshi udi mu tu vugisa mukatshi dia athu nu nzambi , yesu kilisto. ⁶Muene wa di hanele muene akhenji ha gutukatula nu gubola idi gimbangi gia bonga gia zueleye mu tangua dia bonga. ⁷Mukunda nu nganyi , wa soleye ha gukhala longi nu tumwa ngudi gumi leza masonga ngu shigo mumba mambo ngudi nga longi mukunda nu gujisa malongi nu gwa athu adi apanyi mu lukwiluku wa masonga. ⁸Nga tshigina egi athu a sam,e nzambi muma mukima , atuphule mago ala phephephe , konda guvwa khabu , nu gumonda gumana. ⁹Ngudi nji mutshigina egi akhetu asudige milele ya bonga muphila ya bonga gutunga ndo sugi, gusudiga ndo mayaga mushingo , gusudiga ndo mulele ya thalo , uvi a sudige mu phila ya bonga. ¹⁰Uvi asudige mwa bonga milele inyi idi ya akhetu , enji asalo ya bonga ya kuwa nuakhatu inyi idi mu hana lukumu. ¹¹Mukhelu udi nu ya guhata malongi kanodia gukanga nu gu lemvugela malongi ene. ¹²Ngushi go mu hana njila gwa akhetu ha gulonga to guyala a mala , uvi adi ne ya gukhala tedie. ¹³Mukunda nzambi wa salele na thoma adama , gungima eva. ¹⁴Ishigo adama wa dimbiye gwa nioga , uvi ya khalele mukhetu wa dimbiye hene mukhetu ashiyile shigo jia nzambi. ¹⁵Lulu ngayi mba ugulushiya tangua mba a buta ana kana udi mu jinga mu lukwikilu nu gutshigina , nu ginzambi gula udi nu mabanza a konda gifu.

Chapter 3

¹Ndinge ya bonga gudi muthu mutshigina gu piskopa , ya tshigina gima gialujitu.² Edi piskopa udi nayo kukala ata gifi gingoshigo udina yo ya gukala nu mukhetu mongoshi udi nayo ya huminine gima gingoshi gumubalega ndo mutu wa gubamba athu udi na ya yo kukala walunga ha gulonga ndaga ya nzambi .³ Gudi hana ndo gugunua matombe gukala ndo nu gingolo , uvi udi nayo yagukala wa huminina nu muenia gamba gueshi nayo ya gukala nu nzala ya ima.⁴Udi na yo ya gubata nzo yenji muabonga nu anenji nu adi nayo gumuhua lujitu.⁵ Gudi muthu gua jiya gubata nzo yenji muabonga go , mpila tshimba abatesa nzo ya nzambi ?⁶Gushi nago ya gukala muthu wampa mukunda udi nayo ya gukala nululendo wajia gubua mumasumu adiabulu.⁷ Udi naya yagu kala nu gimbangigia bonga hagula muene gubua ndo ginda nu milato ya satana.⁸Akulu nji adinayo ya gukala lohala lungoshi nu lukumu luabonga gulenga ima ya bola , gunua matombe avula ndo , gukala mulaugi wa matombe ndo.⁹Adi naya yo ya gukala nu lukwikilu lua masonga lua kielega adi naya ya gubumba omabonga alezele mugutshigina guao nu gujia gua bonga.¹⁰Adi nayo gua mega thomo , kana ashigo ata gife gingoshi wajiya gu salela nzambi.¹¹Akhetu nji giteso gingoshi adi nayo ya gukala nu lukumu ashinayo ya gukala go nu songisongi adinayo ya gu hana bandu nu masonga mu ima ya gasue.¹²Akulu adi nayo nu gu kala nu mukhetu mu moshi adi nayo ya gubata anawomuabonga nu nzo jiao.¹³Uvi anyi asalele mudimo ya bonga mba mukala mundo nga ya luku mu nu lukumu lua bonga mulukwilu mu yesu kilisto.¹⁴Nga suso negene ima inyi , nu gudi mukwila enyi agudi muza pene - peve neye luenyelu.¹⁵uvi kana nga kinga , ngudi musonega ha aye gujiya pila ya eye gudibata mungo ya nzambi , idi ikelejia ya nzambi wa monyo mu ndonga nu ya masonga.¹⁶Nunji udi wajiya gunyi udi wajiya gutuna ndo egie masonga azueleye mukunda nu khenda adi avula wa muenegene mugimuthu anungishiwe mugipeve ,amuegeye gua anjelo apanzele muagasue , yaviye muaganue ya wendele muaganue mungemba.

Chapter 4

¹Kashi pheve ya zuelele mvubonga egie mutangwa dia suga , athu avula mba bebesa gutshigina gwawo mukunda nu guya mukangama nu yipheve jia gusebulula.² Nu malongi a satana.³ Mukinda nu luvunu lumilezeya gu matangi. ⁴Atunine gukwela nu gudia ima inyi ya salele nzambi mukunda azudiye nu matondo mukhati dia akwidi akumine gugujiya masonga mukunda ima yagaswe ya salele nzambi idi ya bonga , ata gima lo tenudia mu matondo ishi go ya gubishila.⁵ Mukunda ima ya gaswe idi ya guwova mu menga a yesu mu ndjila ya ndinga nzambi nu isambo. ⁶Kana heye wa longa ima gwa apanngi , mba ukhala musadi wa bonga wa yesu kilisto wa gudisa ndinga ya lukwikilu mu malongi abonga wa landele. ⁷Kashi bishila ishima nu jiso jenu kumbula akhetu a kolela gale tagwedi kamba gutshigina mukunda gunyigisa mwila gudi nu funu a zonda , kashi gutshigina gudi nu fumu ya gubalega. ⁸Ndji gumukwata lazi dia luzinzo lulu nu dia luzingo mba luza.⁹ Malongi wawa adi awaha nu masonga a gukumbudiya. ¹⁰Mukunda nu ene tumulwa nu gusala ngolo mukanda tahagele matangi gudi nzambi wa monyo , udi mugu lushu wa athu agaswe , wanyi a mu kwikila.¹¹ zwela ema iyi ndji ilonge.¹² Mwabonga muthu gusagisa alenge lo , kashi kala mbandu mukunda nu wanyi a mukwikila , mu makalelo , mu gutshigina mu lukwikilu nu gubonga gwa mutshima.¹³ Nu haguza gwami , dihanegugutanga , gu gulonga nu mugilongi. ¹⁴Guzangela lo dikapo di udi nadio diguhwiye guguhageya gwaye gwa mago gudi athu akulu adibundu. ¹⁵Tala ima iyi, kala mukatshi dia yo mukunda ngolo jiaye mba jikale jia makhidia gwa athu agaswe.¹⁶ Dibambe eye akhayethomo , ndji numu malongi aye , wenda mage - mage mu ima iyi , mukunda usadi ngenji mba ugulushiya nu eye mba ugulushiye athu enoguvila.

Chapter 5

¹Gubalela ndo mthu wa mbuta uvi mu bondila mu phila inyi wana solula nu shaye bondila anamala mu phila wana solula nu aphanzi aye a mala. ²Bondila akhetu ama mbuta mu phila inyi wana bondila ginaye ; ana akhetusaleze mu phila wana solula nu aphanzi aye a akhetu. ³Hana lukumu gwa mifidi ya akhatu , wanyi adi diago mifidi , ashigo nu athu a gu asalesa go. ⁴Uvi gula mufidi mu moshi gwa shigo nu ana to nu ajigulu mu fweti longuga thomo ha gusale sa familia yenji , inyi idi gisalo giene akilisto nganyi mba avutuka fuga ya lusadisu lwa akhakha nu ibuti , enyi idi ndaga nzambi adi mutshigina . ⁵Mukhetu wa mufidi wa kielega gwa shi go nu muthu wa gumusalesa , udi mu haga mutshima wenji gwa nzambi , gwa nu huila go ha gusamba ,wana lomba lusadisu phipha nu muanya. ⁶Uvi mukhetu wa mufidi udi mu jinga nu kiese , ata udi mujinga , udi wafile gale , ata udi mujinga. ⁷Iyi idi ndaga jinyi,wa fuete zuela mukunda athu mba amonigo ndaga jia gutonga. ⁸Gula muthu yonu gwa shigo musalela athu a gikanda gienji ,nu wanyi a vumo dienji go , watotesele gale lukwikilu , udi muphagano sha. ⁹Mukhetu yonu mba usonega gu mukanda ule mufidi muene gulungisa mvula makumi nu sambano mukhetu muene ufwele khala mukhetu wa makwela. ¹⁰Wa fweti khala yonu wa khalele musala ndaga jia bonga ndaga giene jidi gutala ana mwa bonga ,guyamba nzenza , guwova malu a akilisto gusalela athu akhalele nu phashi , gusala ndaga jiko jia bonga jia phila nu phila. ¹¹Uvi mifidi inyi ya ana akhetu ashi go anuna guaso nega ndo, mukunda adi gudi hana gu ndaga jia ha mavu , nzala ya gukhala nu mala , adi mubemba njila jia kilisto. ¹²Hene ndaga mba ji bwa holo dia mitue yawo ,mukunda a shiya lusilu lwa thomo. ¹³Adi mu zula gifu gia guya muwenda inzo nu inzo nu gusala ima ya bola bola akituga athu a songi songi , gungila mu ndaga jikima jishi mu atalela go hene nji adi muzuela mwa vula adi muzuela ndaga jinyi adi muzuela mwa vula adi muzuela ndagajinyi afwetele go guzuela. ¹⁴Nga tshigina egi mifidi ya phila inyi a zudiye mu mabala , abute ana , ayidige inzo , ukunda ha gula gu hwa ndo mbene njila ha guzuela ima ya bola. ¹⁵Mukunda avula ajimbile njila ya bonga ha guhata satana. ¹⁶Uvi gula mukhetu wa mu kilisto udi nu mufidi ya akhetu , muene wa jiya gu asalesa mukunda dibundu di zule ginemo gia gusalesa wanyi adi mifidi ishi go nu gima. ¹⁷Gwa mambuta wanyi adi mu twalesa dibundu nu wanyi adi mukita ngolo ha guhana malongi ana zula lukumu. ¹⁸Mukunda wa nzambi udi muzuela egi ukangi go kanu dia ngombe tangua idi mu diata mbuma enji muthu wa gisalo guzula lufutu mukunda nugisalu gienji. ¹⁹Guvua ndo ndaga jidi muza mufunduya mambuta a dibundu , kaka gula gufunda gualungisa mbala jiyato jitatu nu matenu. ²⁰Katula athu a masumu gu twama dia athu , nganyiathu govu woma. ²¹Nga gu hwa nyila gu twama dia nzambi nu gutwama dia kilisto yesu nu gutwama dia ma wanjo aphoneye , nga guleza ha gusala ndaga jiji ! hata malongi wawa. ²²Guhaga ndo muthu mago phushi phushi mukunda nu gisalo gungila ndo mu ndaga jia masumu a muthu khala mutshima phe. ²³Gunwa ndo khuta meya , uvi nwa ndambo ya vino mukunda nu gusalesa vumu diaye mukunda nu gukata guaye. ²⁴Masumu a athu ako mba amonega gu matwama ha gusambesewa. ²⁵Giteso gimoshi , isalo ya bonga mba idi mu monega uvi iko ya bola mba ikhala ya guswega.

Chapter 6

¹Agaswe adi mu monešeya pašhi enji adi ahiga atale fumu walunga enji nu lukumu luaganue afete gusalae egi jina dia nzambi enji malongi guvuzeya ndo. ²Enji ahiga adi nu mafumu awa khanji akwikula ndo agitise ha guajia egi adi apangi guvi akitile gisalo ya gubalega mukunda mafumu adi mukwa tesewa gu gisalo gia wo adi andimi atshigini we longa enji uzuele ima yene. ³Imumuegegi muthu umulonga phila iko gushigina muabongago o khigu malongi etu abonga, idi ndinga ya fumu wetu yesu kilisto wa nyi etshi mutshigina go malongi a yima ya bonga. ⁴Athu anji adi muthu lulendo eshi mujiya gima ndo, iko udi wa ndala mu inyi idi mutalela gubinda ima; ima yene idi mukunda nu guminyila ima ya athu ima gumana, mashingo, gubanzela athu ima yabola. ⁵Mavanga avula mukatshi dia athu nu ngindu jia gisagasaga guwagana ndo na hathu amudimo nu pheve jia ma vanga a mutuno gima gia masonga a muyindulegie gu konda gukala nu masumu idi nzila ya gukala. ⁶Mwama enji, gukala ya konda masumu idi nuta ya vula. ⁷Tumujimu tuabalego ata gima ha shia mavu enji mba tushimubatago ata gima ndo. ⁸Guvi tukale nu kuse mukunda nugudia nu milele tudi nayo. ⁹Athu amutshigina gukala mwamua amu sumuga nenji ha mumiheto yabola enyi ya pašhi ma ya gahue ya mukita imua buisa athu mu gutota enji mugu bebisa. ¹⁰Guvi nzala ya mbongo idi midu ya gubola gua esuelele avula a itshiginine atotele gua leha ngu lukwikilu adi wasele nu jikhabu mukunda nu kikenene. ¹¹Uvi eye muthu wa nzambi lenga ima yene kamba masonga, usantu, masonga, gutshigina, gigolongolo, pašhi. ¹²Lua gulua guabonga nu matangi gualelela monyo wa mvula na mvula yene inyi wata megeye. ya kedi mukunda eye wazuelele masonga hakatshi dia matemwe avula inji umutalela masonga. ¹³Ngumu guleza gutwama dia nzambi wanu hana monyo gwa ima yagaswe endji gutwama dia yesu kilisto wa zwelele wamasonga gutwama dia pilato. ¹⁴Bamba mikwala mwabonga ya konda muthu egie ya konda gumona gima giabola lo gweye nu mba guza fumu 'etu yesu kilisto. ¹⁵Nzambi wa lezele ima yene gutwama. ¹⁶Nzambi wa asagumune kaka mwene udi nu jinga, totshila umu yala, fumu umu yala. ¹⁷Mwene hakendji gueshi nu lufwa go wenu mwanya unu wenu kutalego gueshi muthu weno munogo ndji nu wakonda gumumona, gudi mwene udi khembo nu jingolo jiamajilago idi ngenyi leza jimwama jia ahamavu abembe lulendo endji guhaga lo mitshima gu gimvuama gia ima ya hamavu guvi adihane gia nzambi mwene wenetuhua gimvuma giabonga toma muvila kiese. ¹⁸Aleze hagukita mbote hagukala mvuma mu ima ya bonga, hagukala athu amukapa, endji hagukala mu ngemba. ¹⁹Ngenyi mba mukita gia bonga gia mashina mukunda hagukala nu monyo wa mayilago. ²⁰Timoteyo bamba ima wa gukwiye, tuna ndinga jiapamba nu gumana mukunda nuima yapamba. ²¹Athu ako amulonga ima, guvi eshi musa lelago endji akatugile gawo mwene bamba mambote a nzambi akale nenwe.

2 Timothy

Chapter 1

¹Paulo, thumua ya yesu kilisto luzolo lua nzambi ha gutala laji lua lujingu idi mu yesu kilisto. ²Gua thimote munami wagutshigina: bamba mambote, khenda nu ngemba yo idi mukatuga gua yesu kilisto ikale maye gua nzambi tata yesu kilisto muneji ikale maye fumu wetu. ³Ngumuhana hamba diagana gua nzambi ngu musalela nu matangi ami abonga ele mambutami athomo akitile, ngono tangiza pipa nu muanya mu isambu yami. ⁴Nga tangijile o masoji aye, ngudi nu fumu ya gomona mukunda gukale nu kiese gia vula. ⁵Nga bamba gukumbulula guaye gua kalele nu khakhaye luisa, ne nji gua ginaye ENISA, ngakumbulula inji udi mukala nu neye. ⁶Mukunda na ngenyi hene gudi go guhunguisa ha guzingila makapu a nzambi adi gueye enji inji yo hageye mago. ⁷Uvi nzambi wa mihuile genugo peve ya woma, enji ya ngolo, ya gudutshigina nu gulujitu. ⁸Uvi sonji ha guhana gitemue gia fumietu, ata guene paula, muenya bologo wenji, mono pašhi mukunda nu sango ya bonga mungolo ya nzambi. ⁹Nzambi watuhudishile, watumegele nu gutamega guagisantu, watilego kaka midimo yenji idi mutalela mutshindo wenji wa mudimo, watuhule njila yene munzila ya yesu kilisto ima iko ya kalele gu kitiya ndo. ¹⁰Uvi luenyelu, guhuluisa gua nzambi guakalele guleya gale gugumueya fumuetu yesu kilisto. ¹¹Kilisto wa sugishile gufwa nu mbalubata lujingu lua konda suga mumuanya munjila yasango ya bonga. Mukunda nu yenyi angosolele samunyi, thumua nu longi. ¹²Gikuma giene ngu muenena lamba guvi ngushi muvua sonyiga, mukunda ngu mujiya nanyi ngakumbudile ngakumbulula egi udi nu ngolo ya gubamba lusunguluene inyi nga muhule. ¹³Bamba nu lukwikilu nu gutshigina idi nu kilisto yesu mbandu ya malongi abonga inyi wavile wa vile gueme. ¹⁴Shigu jia bonga jia fumunuyibambe mulalusu lua pheve santu yono kala guesue. ¹⁵Umujie gie agaswe anakala gu asie a ngubembe. ¹⁶Mu gibuga gia athu anyi mudi fimogene nu hermogene. ¹⁷Nu nji fumu avile khenda nu nzo ya onezifore mukunda muavula wono nguhua gikesa enji guavile sonyi go gu ngonji jia kanda nga

kadi nayo. ¹⁸Uvi nzambi a mufile khenda gua muene mu ilumbu inyi,umujiya mua bonga pila yo wa mukwa tesele go efeso.

Chapter 2

¹Eye munami, khjala mi gikhesa mukunda nu mambote adi mu katshi dia Kilisto Yesu. ²Ndaga jinyi wa vilegua ene ha meso a athu avula, ji longo gio gwa athu ako, wanyi a kuwa nyi ha gulonga athu aho. ³Ukhala ule suta dia Kilisto Yesu, yonu udi mu mona phashi me eme hama ha moshi. ⁴Suta yonu udi mu sala gisalo giengi, gwa lenda go gongita mu ndaga jishi go mu talela go gisalo gienji. ⁵Muthu udi mu sala saga gwa lenda gununga go kana gwa nu hata go shigo jia saga. ⁶Muthu yoni udi mu sala gisalo gia phashi gia ilanga, ufute khala muthu ya thomo ha gudua mambuma a ilanga. ⁷Yindula fiote ndaga jinyi ngumu guleza mukunda fumu a guhue njila ya giyi jiya. ⁸Yindula Yesu Kilisto wa zoga mu gikanda gia dividi, yonu Nzambi azugishile ya mu katshi dia athu afwa mu phila sango gia ndinga ya Nzambi jidi muzuela. ⁹Mukenda nu phashi ngadi mu bologo ule muthu yonu wa salele ndaga jia bola. Uvi ndinga ya Nzambi ya lendele go gu ngila mu bologo. ¹⁰Hene nga kanga musthima mukunda nu ndaga gia bonda jia athu aponeya gua Nzambi mu phila ya guguluga, hene nyi azule lukumu lwa mvula nu mvula. ¹¹Tala ndaga jia bonga gula tudi mufwa njila imoshi nu Yesu, mba tudi mujinga nenji. ¹²Kana tudi mukanga mutshima mba udi mu tutuna. ¹³Kana tushigo mu lemvuga gwa muene, muene akhenji wa na lungisa kaka ndaga jienji mukunda muene akhenji gwa nu tuna go ndaga jienji. ¹⁴Tangwa di kima leza athu aye egi a jimbila go ndaga jiji ajiyise gu twama dia Nzambi egi akhala go athu a thembe gu ndaga jikima, adi athu phamba, adi mu shiya ndaga jinyi athu ano avile. ¹⁵Ufwete gu khala ngolo ha gumonega muthu wa bonga gu meso a Nzambi, ule muthu wa nu gisalo yonu wa nu vua go so sonyi, vui yonu wa nu jiyisa ndinga ya kielega nu ya masonga. ¹⁶Gusolula ndo ndaga jia phamba jinyi jidi mu guphasa gua leha nu Nzambi. ¹⁷Ndaga adi mu longa jidi mu wenda ole phuta inyi idi mudia musunyi. Hymeneo nu filete adi mu jinga mu katshi diawo. ¹⁸Athu ene abombebe masonga gua leha adi mu yindula egi mba gufutumuga gua jile gale, atotesele gale lukwikilu lua athu ako. ¹⁹Guvifondasho ya ngolo yinyi Nzambi ahagela idi kaka mgolo yene ya sonegeye egi : Fumu Nzambi udi mu jiya athu enyi konso muhtu yonu mba ujiya egi fumu fweti bemba ndaga jia bola. ²⁰Mu inzo ya mvwama, mua kala kuta nu nzungu jia wolo nu jia arza mua nu khale nyi nu nzungu jiko jia mitshinu jia wuma, jia na monega mu tangwa dia lukumu, uvi jiko jia na saleya ilumbu ukima. ²¹Kana muhtu wa bemba bdaga jia bola, Nzambi mba umu haga ha gusala gisalo gia lukumu, mba ukhala muhtu wa funu fumu yenji mba umu haga musala gisalo gia lukumu. ²²Tuna ndaga jia bola gilenge hata, khuta ndaga jia masonga, khala muthu wa ngemba muj kasthi dia athu adi mu samba mu mutshima wa bonga. ²³Guhaga ndo thembe jia uzola, jiya egi thembe jiene jidi mubata nuthu ha gumana. ²⁴Muthu udi mu salela fumu Yesu ufete tuna ndaga jia gumana nu athu ako, muene gukhala mwa bonga athu ako, gukhala muhtu wa gukanga mutshima. ²⁵Ufete gukhala muthu udi mu longa athu wanyi adi mu haga thembe nu muene nu gudikulumwisa Nzambi mba uhana njila gua athu ene ha gubaluma mitshima nu gujiya kielega. ²⁶Mba akituga athu a bonga, nu gulatuga mu miheto ya diabulu yonu wa akwatele nu gu ahaga mu luzolo lwenji.

Chapter 3

¹Jiya egi : Mu ilimbu ya suga, mba gukhala nu phasi. ²Athu mba atshigina go athu ako, mba akhala afutaa mbongo, gudihaga, guvweza athu. ³Guhaga mutwe ngologua tata nu mama, guzitisa ndo ndaga jia Nzambi athu a khu mbeni jia ima ya bonga, ⁴Gudiga athu ako, gilau, gukonda guyindula, gutshigina kiese gia ha mavu uvi Nzambi ndo. ⁵Mba akhala muleza gu mesu a athu egi adi nu ginzambi, uvi mba atuna ngolo jia kielega gukhala ndo nu athu anyi mugimvuga. ⁶Athu akomu katshi, dia athu ene, adi mu ngila mu inzo ya akhetu wanyi adi mitshima phete phete wanyi adi musala ndaga jia bola jia masumu, adi mubate akhetu ene mu nyila jia bola. ⁷Ahetu ene adi nu nzala ya gu longuga ivu ashigo mu mona phila ya gujiya ndaga jia kielega. ⁸Mba ashigo muya gu ma twama, mukunda ashu mu bagisa go egi adi mu sala ndaga jia bola mu phila wa yanesa nu yambelesi. ⁹Mukunda nu eye, wa batele malongi ami nu ikalulu yami, nu mabanza ami, nu lukwikilu livami, nu gifu giami gia gukanda mutshima, nu gifu giana gia gutshigina mu gifu giami gia guhaga ngolo. ¹⁰Nu phila ngudi mu moneseya phasi, nu phashi jinyi jia bwila tangua nga kumile mu dimbo dia antioche, ni gu ikonvimi, nu gu listre. Nga kangele mutshima mukunda nu phasi jiene. ¹¹Uvi fumu wetu wa ngu katudile mu phashi jiene. Udi ne wa gujiya egi, athu akima adi mu tshigina gujina mu gulemvuga mu kilisto yesu adi mu noneseya phashi. ¹²Uvi athu abola nu athu a luvunu, mba avutudiya gubola mba akhala mudimba athu ako, athu ako mba akhala mu adimba. ¹³Uvi aye, hata khuta ndaga nga gulongele nu jinyi wa tshiginele mu mutshima mukunda udi mujiya gua manyi wa zudila malongi ene. ¹⁴Udi nu ya gujiya egi katuga gilenge giaye egi wa jiyile malongi a Santu wanyi adi mu hana gutema nu mayele nu guguluga mu lukwikilu mu Kilisto Yesu. ¹⁵Mukunda muhtu wa Nzambi akhale wa guyilama, akhale nu ndaga jia bonga ha gusala gisalo gia bonga.

Chapter 4

¹Ngu muhana mukwala uyu gutwa ma dia Nzambi nu yesu Klisto, mba usambesa athu amonyo, nu wanyi afile, nu mukunda nu guza, endji nu gifumu gia Nzambi. ²Longa ndinga ya Nzambi kala wa guylama koso kumbi nu kumbi. Bala, longanga, kwatesa mu gunengena nu gulonganga. ³Mukunda tangwa mba diza athu mba atuna gukwata malongi dia bonga, mbala iko, mba kungiga mukunda nu eswe malongi mba alonga inyi ya mukumbula mukunda nu nzala jia mwila yawo. imushiya matshi. ⁴Amubalula matshi mukunda nu masonga, na mba imuya mu ndaga jia gutangiza. ⁵Kashi eye kala wa gukenza mu ima ya gaswe; lwa nu gipashi jia gaswe, sala gisalu gia mulongeshi lungisa mwa bonga isalo ya Nzambi. ⁶Mukunda nga dihanene gale mwavula. Kumbi dia guya gwami dialungu. ⁷Nga lua makembi avula abonga; nga manesa gulenga ji pushi; Nga kwatele lukwikilu ; gipu gia lufuto gia masonga gia hageye mukunda nu eme, gipu ginyi. ⁸Fumu nzuji wa makhidia mba nguhua gilumbu ginyi. ishigo eme kakami endji nu athu agaswe akumbudila guza guna. ⁹Sala mu pila yaye uza gututala mupushi. Mukunda Demas wa ngu tuna. ¹⁰Umu kumbula ivo iyi endji wayi gu Tesalonika. n umu kumbula ivo iyi endji wayi gu Tesalonika. Crescens wayi gu ngalatiya, endji Tito wyile gu Dalmatiya. ¹¹Luka udi nu eme. Zangula malako ndenu nendji, mukunda udi nu funu mukunda nu gisalu. ¹²Nga tumu Thychiaue gu Epheso. ¹³Gazau nga bembele gu Troas gumba Carpus, iza na go, nu mikanda iyi ya isonyi ya sonegeye ha ile nu mayizi. ¹⁴Alexandres wa kalele mbembo wasalele ndaga jia bola jiavula gwa eme. Fumu mba umumu vutudila ima inyi mutshindo kisalu giasolele. ¹⁵Mwabonga enwe mu mutune mukunda wa kalele mutuma ndaga jietu jia gaswe. ¹⁶Tangwa dia gutuna gwami gwa thomo, ata muthu mumoshi gwa ngu kwatesele go. Athu agaswe angutunine. Mbemba ndaga iyi yi anyini igo. ¹⁷Kashi fumu wa ngu kwatesele mba umu nguhwa jingolo, mukunda nu eme, malongi mba ahaneya, endji apanyi mba avua. ¹⁸Nga ungugulushiya mu ndaga jia gaswe ya bola tii na guza gwa gifumu giendji gia gosa. Gua mwene gukhale khembo ya ivo na ivo. Ikhale ngenyi. ¹⁹Menega Priscille nu Aulas nu athu a ginzo gia Onesiphore. ²⁰Eraste wabega gu dimbo dia Kolinto, kashi nga bembi Trophime wa kata gu millet. ²¹Kita swalu guguzi gutwama dia sungi dia muhehe. Eubulus wa guhua mbote. Pudens, Lunis, Claudia nu apangi agaswe amuguhua mbote gavula. ²²Bemba fumu akale naye mu gipeve. Khenda jia Nzambi jikale mu eye idi ngenyi.

Titus

Chapter 1

¹Paulo musadi wa nzambi ngenji ya Yesu kilisto mukunda nu gutshigina gua athu aponeye gua Nzambi nu gujia ima ya masonga idi mudi gubungisa nu gunjia gua masonga gudibungisa mu yima ya bola . ²Idi muhululuga mu gudifelela gua monyo wa mayilago ya Nzambi gua na mba mambo go wa : ahule laji sendesele mua leha . ³Mukumbi diene wa lezele nginga yenji mu malongi a nguhuile ha gulonga , Nga muene go ikita mushigo jia Nzambi mugulushi . ⁴Gua tito , mona wa mayilago mu gutshigina gua gimvuga ; mambote nu ngemba ya Nzambi Tata nu Yesu Kilisto mugulushi yetu . ⁵ Mukunda nu nganyi , nga gubembeya gu veta mukunda uhage ima ikima mu ngonga inyi gisala giayo giahuilego , enji uhage mu gifundo mu membo akoma ma mbuta wanyi azudile malongi . ⁶Mbuta wa dibundu ufeto khala go nu gifu , gukhala nu mukhetu mumoshi , nu ana adi nu masonga , wanyi ashi go athu a bola ashigo nu lujito . ⁷ Idi ya bonga gua mubande meno , mu gisalo gienji gia Nzambi , nu muene ufeto khala go nu gifu . gua fetu khala go muthu wana zuela muavula enji udi gisaga - saga gua fetu khala go muenya khabu , enji muthu wa nu langa matondo , gukala ndo muenya gingolongolo gukhala ndo muenya nzala ya ima ikima . ⁸Uvi ufeto khala , muthu udi muyambi wa athu , futa dia ima ya bonga . Muenya khenda , wa masonga , udi mutshima ula phe , enji udi mu gudikeba . ⁹Ufeto khala wakwate nginga ya makielega mutshindo ya longeye , asuga ufeto hana gikesa gua athu ako , nu malongi a bonga , nu gu katula ifu gua anyi adi n'ayo . ¹⁰Athu avula adi nu ndinga jia phamba adi muzula athu , ha gu abata mu njila ya bola . ¹¹Idi ya bonga , ha gu aleza a bembe . Adi mulonga ndaga jinyi jidi jia phamba - phamba jinyi jidi mu yunganesa familia jiko . ¹²Mu moshi mu katshi dia athu ene , muthu wa gutema nu ndunge wa zuelele egi " Enya gu dimbo dia kreta enya mambo , shitu jia bala nu mavumo a imonya " . ¹³ Gimbambi gigi gia masonga , hene abalele mu phila ezula lukuikilu ludi lua phelegeta . ¹⁴Mu zudi go ngindu jia shimbu jia enya yuda , nga shigo jia athu adi mubalugila masonga . ¹⁵Mukunda nu anyi adi athu a phelegeta , ndaga jidi jia phelegeta ; uvi gua wanyi adi ajiyago gima , ngindu , nu mabanza adi . ¹⁶ Adi mu monesa egi ajiya Nzambi , uvi ndaga adi mukita jidi mu leza gima gia gukunda . Adi a shaga , atu niya . Ashigo nu phila ya gusala gima gia bonga go .

Chapter 2

¹Kashi eye , zwela ndaga ya bonga ya gulongoga gwa bomba . ²Makulupi akale a bwisa matangi , adibambe , atangize , akwate gukumbulula nu guhima . ³A khetu amambuta adibambe hange nyi athu a lujito , guzwela lo izwele - zwele. Akhala mukwateya matombe go. Mbakala mulonga ndaga jiabonga : ⁴ Mukunda nu gulonga ana a akethuha guku mbula a lumiawo nu anawo . ⁵Afeti gu alonga hagutangiza mwabonga , gubemba uthambi mukunda nu gukwata mahata awo, akhale atumaga gutwama dia alumwiawo. Asale ima (to ndaga) ya bonga mukunda mbimbi ya Nzambi ile gushinga neya lo . ⁶Pila imoshi , akwatese mawala mu gatangisa . ⁷mukunda nu gima gia gaswe , adileze hangenyi nzwambandu mukunda nu ima ya bonga. Kana umulonga leza gutema gwagaswe nu gunema gwaye . ⁸ Leza ndaga ya bonga nu ubwa nya mukunda koso muthu mbagutuna , ufuta mba wakwata mukunda mba kamba gugufeta phamba . ⁹Ahiga afete gutu maga mafumu yawo mu koso gima. Afete guswangulusa fumu wawo kashi gumulwisa lo. ¹⁰Afetele go gugumuwiya. Kashi afete leza mutshima wa bonga , mukanda na guswanguluisa malongi a Nzambi wa tukudile mu uhiga. ¹¹Mukunda gubonga gwa Nzambi gwa dilegele gale gwa athu ageswe. ¹² Gubunga guna gu mututuna hagutuna guhima nu matangi abola a hadia mavu gumututuma gujinga nu gutema , mabonga nu gudi bamba nu ivo ya tangwa didi. ¹³Tangwedi tumunanga gutambula gushishiga gua bonga .Guzoga gwa guswanguluga gwa Nzambi wa koma , nu mubambi Yesu kilisto. ¹⁴Yesu wa dihanene mwene khendji mukunda eswe tusubuluge mu kembe , mukunda nu gudihagiga wa bomba . ¹⁵Leza gukwatesa gwa ima yene , londa ima mu gifumu.muthu gwa gusungisa go.

Chapter 3

¹Awungu - tusenu , ha gukala nu guvila adi mutangu dignigni gumbata , nu gua mafumu ; ha gua avila nu ha gukala pene - pene mu ima ya bonga. ²A wugudisenu ha gu segulula muthu ndo , gukalando nu yipapa , guzala pha nu gudine mesa , gudikulu muisa gu thuama dia athu. ³Uvi etue nji tuakadi mu ilumbu iko gu vando nu gukonda guva tuakalele tua gutota nu tuabuile tua gutota nu tuabuile ahiga nu kiese. Tujingile mu ima ya bola , tuakadi ya gumuangana nu nji tukalele gudi feta etue nu etue. ⁴Uvi gutshigina gua Nzambi muhuluishi wetu nu gutshigina gue nji gua athu a zoge. ⁵Watuhului shile , gutshigo mukunda nu mudimo ya masonga itua kadi nayo ya gukita , uvi mu khenda jienji watu hulu shile munjila ya mbotika umu mubuisa muthu wa mpa nu guhetenji pheve ya mpa. ⁶Nzambi wa muangela mua vula pheve ya bonga holo dietu mu nzila ya Yesu kilisto mubambi wetu. ⁷wa ikitile ha gulagi , gukotolola lusagumunu , tua buile suana mu njila ya gu kita luzengu lua mayila go. ⁸Ndinge idi ya lukumu lua gutshigina gu ima ya bonga nu nji adi nu gudindamana mu Nzambi , nu gudi hana mu ima ya bonga ya muhaga ha tuama ima yene idi ya bonga idi nji nu funu gua athu a bonga. ⁹Uvi mutengigo gudi nana mumazuele selo eгна diboma dia gishina nu gumuna nu gimbegni gidi muyila mu mikhwala , idi ima ya boma sogni. ¹⁰Katuga pene - pene nu eye , gugnima dia wathomo nu gugnima dia gutemezeya gua giyadi, muthu wagaswe udi mukamba gudi kapumuna mukatshi dienu. ¹¹Nunji muthu munu udi mukita gubola , udi gudi shiya ha khenji. ¹²Mukumbi mba ngu gutuma gu artemas nu gu tychiga , dikatule ha guza gu ngusanga gu nicopolisa , nu hene nga muenene sungi ya guhuma gua vula. ¹³Dikatule mba ungutumine zenasa , ngambi wakoma wa mikwala nu apolosa hamuene gukonda gima ndo. ¹⁴Athu etu adi nayo ya gukita ima ya bonga ha guheta ima ya funu akadi go ikunya. ¹⁵Agaswe adi neme adi gumi hanena lumene , hanenu lumene gua agutshigina. Mambote akhale nenu agaswe.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo muegnia bologo wa Yesu kilisto nu pangnienji timoteyo nu filemo futa dietu nu dietu wa gutshigina. ²Nu aphia pagnietu wa mukhetu , nu archippe futa dietu dia ita nu mu gimvuga gimvuga gia tu yambele monzo. ³Gu hima nunji nga hana hamadiagana ilumbu ya gasue gua nzambi wami ngono gu muhana mu isambu yami. ⁴Nga lezeze gu thigina guaye. ⁵Nga lezeze mukunda nu gutshigina guaye nu fumu yesu _ kilisto gua a ndimi agasue. ⁶Ngudi musamba egi gimvuga nu gutshigina guaye gukala nu gujiya mu ndaga jia bonga mu kilisto. ⁷Ngudi nu kiese gia vula ha guguhua ngolo, mambote a nzambi yahuiye ngolo mu eye phangi. ⁸Hene ngudi nu ngolo jia kilisto ha gusala ima inyi ya gusala. ⁹Lulu ngagi mukunda nu mambote a gutshigina , nga gu lombame paulo muthu wa kolale , lulu ngagi nga muthu wa boloko mukunda nu kilisto yesu. ¹⁰Nga guhua phashi jiji egi mukunda nu munami onezime yonu nga butile mukatshi jia shinga. ¹¹Mukunda wa muzudila muthu wa pamba magino wabwa wa mayilago gweye nu eme. ¹²Nga gutumile nenji , mwene nga tshiginele mu mutshima wami. ¹³Nga mukwata mukunda agu salese tangwa ngudi nga kwateya mukunda nu malongi enji. ¹⁴Ngushi nu gima gia gusala go hakami konda ngindu giaye. ¹⁵Bemba ngindu jia gusala gima gia bonga sambu uzule giko , gisale mu luzolo lwa bonga sha. ¹⁶Mwa dikapele n'enji mukunda nu ngindu. jinyi , udi n'enji ilumbu ikima. ¹⁷Mukunda tudi na eye gifuta muku mbule numwene. ¹⁸kana wa gusalele gima gia bola mutotesele, ata kana wa fete futa. ¹⁹Eme pabo , ngumuguso negela mu. ²⁰Kago wami gni mba ngufuta fuga igni nga tunu guguleza gni mbo futa mognio waye. ²¹Idi nu gudi hana , nu gulemvuga guaye , hene ngudi mu gusonegela. Nga jiya egi mba umusala ima ya vula mu inyi nga gulombe. ²²Mu tangwa diene ngu londele inzo , mukunda mba nguza mukunda nu yisambu yenu. ²³Epafrasa phangi ani wa bologo mu kilisto yesu wa gutumila mbote. ²⁴Giteso gimoshi nu malako , aristake , demashi nu luka aphangi' ami a gisalo. ²⁵Bemba khenda gia fumi' etu yesu kilisto ikhale nu pheve yenu I khale nganyi.

Hebrews

Chapter 1

¹Mu tangwa dikulu, Nzambi wa khalele mu zwela gwa a khakha mu njila ya ba profeta a vula mu phila jia vula. ²Uvi mu ilumbu yiya ya suga, udi mu tu longa mu njila ya munenji, yonu a phonele ha gu khala mona wa gifugo gia ndaga jikima. Idi mu njila yenji Nzambi a salele thotho ikima. ³Udi muthu wa nu monesa lukumu lwa Nzambi.

Udi mu bumba ndaga jikima hama ha moshi mu njila ya ndinga nu ngolo jenji. Gu nyima ya go wova masumu, udi wa di tumbiga gu koko dia gi tata dia Fumu udi gosa gwa leha.⁴Wa kitugile wa gu balega ma wanjio mu njila ya jina a zudile didi dia lukumu dia balega diawo. ⁵Mukunda wanjio khi mu katshi diawo khanji a zwela go egi: " Udi wa Munami wa yala, magino nga kituga nga shaye? Wa zwelele nji egi; " Ngu mu khala nga shenji, mwene Munami wa yala?"⁶Tangwa Nzambi a bulumwishile munenji wa thomo haha ha mavu, wa zwelele egi: " Ma wanjio akima a Nzambi a fetu gu mu hwa lukumu." ⁷Mu ndaga idi mu talela ma wanjio , wa zwelele egi: " Mwene udi mu kitula ma wanjio pheve, nu athu a gisalo sogu jia tshiya."⁸Uvi mukunda nu Munenji wa zwelele egi: " Gife giaye gia Gifumu , Nzambi udi hene tangwa dikima. Gishina gia Gifumu giaye gidi gishina gia kielega. ⁹Wa tshiginile masonga wa tuna ndaga jia bola, hene Nzambi, Nzambi waye a gu kungudile mafuta a santu a kiese a gu balega aphanji'aye."¹⁰Fumu, ha luyandigu wa hagele makunji a ha mavu, gosa gudi eye wa gu salele nu ngindu jiaye. ¹¹Mba adi mu fwa, eye mba udi mu jinga, mba a mu bwa mambuta mu phila mulele wa nu kituga u kulu. ¹²Mba adi mu khala mu phila wa nu sudigiya gilumbu nu gilumbu, uvi eye udi gaye mu jinga phila imoshi mvula nu mvula. ¹³Wanjio khi yonu Nzambi khanji a mu leza go egi: " Giza di tumbige haha gu koko diani dia madia ti nu tangwa nga mbo bwisa mbeni jiaye? ¹⁴Keti ma wanjio a shi go pheve jinyi jia nu salesa ha gu tumiya muya mu keba athu wanyi mba a guluga?

Chapter 2

¹Mukunda nu nganyi tu fetu keba mu ndaga ta vile. Mukunda muthu gu tu dimba ndo.²Mukunda nu ndaga jia zwelele ma wanjo jia kalele jia kielega. Enji gu kulula shigo imoshi nu gukonda gu lemvuga gwa batele ndola.

³Phila khi etwe lulu tu fetu kita mukunda tu zangule lugulugu lwa koma? Lugulugu lwene lwa kalele Fumu wetu mbala ya thomo enji ya kumbudile ayi vile. ⁴Nzambi wa zwelele mu njila ya idimbu ya khumbwa egi idimbu ya saleya ya phila nu phila, nu ndaga jia phila nu phila jia pheve santu ya kaphela muthu nu muthu mu phila ya luzolo, lwenji. ⁵I shi gwa ma wanjo go Nzambi a vile mavu ha gutala ndaga yiyi tu mu zwelele. ⁶Uvi muthu mu moshi wa zwelele khanda iko egi: " Muthu udi nanyi mukunda u mu yindudile? nga ndo Muna muthu udi nanyi u mu kwatese?" ⁷Wa salele muthu ndambu gosha ma wanjo. Wa sudigile lukumu nu mambote. ⁸Nzambi wa hanele ima ikima gwa mwene, egi gwa mwene a hwiye ima ikima. Gwa bembele go ata gima gi moshi ha gu mu lemvugila. Lulu tu shi mu mona go ata gima gi moshi nu gu mu lemvugila. ⁹Uvi tu mu mona yonu wa saleye mu ga tangwa ga moshi gosha ma wanjo: Yesu Kilistu, mukunda nu phashi nu lufwa lwenji, wa zudile lukumu nu khembo. Hene mu njila ya khenda ja Nzambi wa taphudile lufwa lwa muthu nu muthu. ¹⁰Ya kalele ya bonga mukunda nu Nzambi mukunda ima ikima idi mu jinga mukunda nu mwene gwa mwene, nu ha gu twala athu a vula gu khembo. Ya kalele ya bonga ¹¹Mukunda yonu wa nu tambiga athu wanyi a tambigiye a nu katuga gwa muthu mu moshi. Mukunda nu nganyi gwa shi go nu sonyi ha gu a tamega nji egi aphangi. ¹²Wa zwelele egi: " Mba ngu mu jiyisa jina diaye gwa aphangi'ami, mba ngu mu gu yimbila khunga mu katshi dia gimvuga ."¹³Wa zwelele nji egi: " mba ngu mu mu hagela mutshima." Wa zwelele nji egi: " Tala, ngu di nu athu a ngu hwila Nzambi." ¹⁴Hene, mukunda athu akima adi ana a Nzambi a nu kapha mwila nu menga, nu Yesu wa nu kapha nawo ima, mukunda mu njila ya lufwa, wa belesele yonu wa kalele nu giyega gia gu shiya, disongidila diabulu.

¹⁵Ya salamele nganyi mukunda nu gu gulusa wanyi akima, mukunda nu lufwa a balegele mu njila ya gihiga. ¹⁶Mu kielega ikima, gwa shi mu salesa ba wanjo go, uvi idi gwa gikanda gia Abalayama adi mu salesa. ¹⁷Mukunda nu nganyi, ya kalele nu funu mukunda nu mwene ha gu kala ole aphangi'enji mu phila ikima mukunda a kituge fumu wa nganga-Nzambi wa masonga nu wa khenda mu ndaga ja Nzambi, enji mukunda nu gu totesela enya masumu. ¹⁸Mukunda Yesu mwene ha khenji wa monele phashi enji wa phageye, lulu udi nu giyega gia gu salesa wanyi a nu phageya mu tangwa dikima.

Chapter 3

¹Aphangi'ami, gula mudi nu dikapho mu Gifumu gia Nzambi, mukunda mu shi nu gubola go mu mutshima yenu. Tshigenu Yesu udi nganga wa nganga Nzambi mu gitshidi gietu. ²Wa kalele wa gu konda gubola gu twama dia Nzambi. Wa mu solele mu gifwanisu gia Moyize. ³Enji Yesu wa kalele wa gu tshiginiya mwa vula mu lukumu ole Moyize mukunda muthu udi mu tunga gisapha udi nu gubonga gwa vula gwa gu balega gisapha giene. ⁴Muthu mukima udi mu tunga isapha, gwa shi go ole Nzambi, udi mutungi wa ima ikima. ⁵Gula ta tala, Moyize wa kalele musadi wa kielega mu gifumu gia Nzambi; wa kalele temu wa mayilago mu ima ikima mba iza gu ma twama. ⁶Yesu muna Nzambi udi Fumu wa ima ikima ya salele Nzambi. ⁷Hene, pheve ya Nzambi idi mu zwela egi: " Magino gula mwa vwa gu zwela gwenji, ⁸mu kolesela go mitshima yenu mu tangwa a kitile ilumbu makumi a wana nu phipha makumi a wana. ⁹Ima yiyi ya bwile mu tangwa dia kalele a khakha; jiyenu a ngu hwile phashi; nga kitile mvula makumi a wana, a monele gisalo giami. ¹⁰Athu wawa a ngu hwile khabu mukunda nu mitshima yawo, ngu shi nu hama go. ¹¹Mukunda nu khabu a ngu hwile mu gifumu gia Nzambi mba a shi mu ngila go. ¹²Aphangi'ami kebenu, ngu shi mu tshigina go ha katshi dienu muthu mu moshi a kale nu mutshima wa bola, mukunda nu eme. ¹³Di hwenu ngindu jia bonga mu phila egi mitshima ya bola ile gu kala ndo. ¹⁴Gula tu di nu gu tshigina gwa vula, ta haga Yesu mu mitshima yetu tu mu kala mafuta enji gu yandiga ha luyandigu ti nu gu suga gwa ndaga jikima. ¹⁵Ngambi ya Nzambi idi mu zwela egi: "gula mwa vwa gu zwela gwenji mu kolesela go mitshima yenu. ¹⁶A kwatshi a vile gu zwela gwenji, uvi nu gu mu tshigina ndo? Ishi go ya kalele athu wanyi Moyize a zolele gu Egipito go? ¹⁷Ya kalele mukunda nu athu khi? Ya kalele go athu wanyi a kitile gu bola gwa mvumbi jiawo jia fundiye mu mavu a zala fufuta. ¹⁸Gwa athu khi mwene a zwelele egi mba a ngila go mu gifumu gia Nzambi, gula a kalele go athu a dile nu gu mu lemvugila. ¹⁹Tu di mu zwela egi mukunda nu mitshima yawo ya bola mba a shi mu ngila mu Gifumu gia Nzambi go.

Chapter 4

¹Ngagni tu kitenu ha gulegi mukatshi dienu muthu gu kanda ndo mu lagi dia zueleye ha gungila mu sango jabonga . ²Ngagni gu zwela gugu gua bonga gwa ezeye , gua kwatesele go, any adile gukala nu gutshigina ndo. ³Hene a kumbudile gi eswe mba tudia hana ha mashinawo . ⁴Mwene wa zwelele mukunda nu gilumbu gia sambadi. ⁵Wa zwela ndji egi , mba gila gawo go mudia nu eme. ⁶Hene , gudi nu athu ako , mba gwadi gawo hama ha moshi nu ame go mukunda , nu gubola . ⁷Nzambi wa zwela egi , avula mbashi muhima hama ha mase mujinga nu hame mukunda nu gubola guawo. ⁸Gu ngima gia ilumbu ya viha nzambi wa zwelele gwa Davidi egi. ⁹Gu twama dia ilumbu yavila , gula mitshima yenu ishi ya bonga ndo, yosué wa khalele nu gu gujinga mu mutshima wendji. ¹⁰Guva khala ndji gilumbu gia gula ama a nzambi gu kita mudimo ndo. ¹¹Nagny tu zulenu pushi ha gungila mu gima gia nzambi wa pungu nu maweze. ¹²Ngangy mutshu mumashi gubega ndo ha gungila mu gima giendji . ¹³Ngagny ndaga ya nzambi ya balega gu bonga , yene ndji pogo ya mazo abala .ndinga ya nzambi yona batula ji shinga ja ima ya bola yona khala mu muthina wa muthu, sango ya bonga .ya nu ikaya. ¹⁴Ngagni tudi nu fumu wa mafumu wa manganga nzambi . Tutshiginenu yezu muna nzambi. ¹⁵Gushi go nu fumu wekha wa balega yezu ha gu tutotesela gubola gwetu.Mwene gweshi gendji nu masugu go. ¹⁶Anetu gizenu gudi yezu muna nzambi amu vila ji khenda , a gu u kwatese.

Chapter 5

¹Mukunda konso fumu wa fumu wa ma nganga nzambi wa phoneye mu katshi dia athu enji, wa hageye ha gu zwela mu jina diawo gu ndaga jidi mu talela Nzambi, mukunda a hane mu mbala imoshi makapho nu mulambu wa nu haneya ha gu katula masumu. ²Wa jiya gu khala muthu wa konda gima gwa wanyi a jiya go gima nu gwa wanyi a tota, ole mwene gu ndaga idi mu talela gu konda ngolo. ³Nganyi, mwene nji u fetu hana mulambu wa masumu enji, mu phila a nu kita mukunda nu masumu a athu akima. ⁴Gushi nu muthu wa jiya gu zula lukumu lwene mukunda nu mwene ha khenji go, uvi udi wa tamegeya gwa Nzambi, mu phila Aron a tamegeye. ⁵Phila imoshi, Kilistu gwa di hwile lukumu go ha gudi monesa Fumu wa mafumu a ma nganga Nzambi. Uvi Nzambi wa mu lezele egi: " Udi wa Munami, magino nga kituga nga shaye." ⁶Phila imoshi wa zwelele nji hama hako egi: " Eye wa Fumu wa mafumu mvula nu mvula mu nswa ya Melkisedeki." ⁷Mu ilumbu ya phashi mu gi muthu, Kilistu wa yandigile gu lombu mu njila ya isambu, nu gu lombu nu gu dila, nu gu haga makelele gwa Nzambi, yonu udi nu nswa ya gu tu gulusa gu lufwa. Mukunda nu gi santu gienji gwa nzambi, ndaga jenji jia tshiginiye. ⁸Ata wa khalele mona, wa longugile ha gu hana lujitu mu ilumbu ya phashi jenji. ⁹Mukunda nu nganyi, wa kitugile muthu wa bonga, enji muthu yonu wa gulusa athu mvula nu mvula wanyi a fetu gu mu lemvugila. ¹⁰Wa phoneye gwa Nzambi ha gu khala Fumu wa mafumu a nganga nzambi mu nswa ya Melkisedeki. ¹¹Tu di nu ndaga jia vula jia gu zwela mukunda nu Kilistu, uvi idi phashi ha gu tendula mukunda mwa mbo bagisa go. ¹²Hene mu tangwa didi enwe mwa fetu khala mwa ma longi, mu di nji nu funu egi muthu muko eze a mi longe ndaga idi mu talela sango ya Nzambi. Mu di nu funu ya gu hwiya meya a gu nwa a bonga nu ima ya gudua idi mu hana ngolo! ¹³Mukunda muthu mukima gwa nwile go meya ene a bonga, gwa shi mu bagisa go ndaga ya sango ya kielega mukunda udi ti nu lulu ngagi ole mona mutumba wa butuga ilumbu yiyi. ¹⁴Uvi idi kaka mambuta a lunga ha gudua madia a nu hana ngolo mukunda a yigamele tangwa dikima ha gu swasugisa ndaga jia bonga nu jia bola

Chapter 6

¹Mutangwa didi , tshiyenu gu twama tu hetuenu malongi a gukula .Tutungi go jifondaso jiko jimubata lufwa mukunda nu gubalula mutshima gu ndaga jia bola tudihanenu gwa nzambi. ²Ata guyandiga gua malongi a ji mbotiga .Nu gumbiya mago , guzuga a guathu afilegale nugu sambisa gua ji mvula jia gaswe. ³Mba tumukita ondaga jia ngagni kana nzambi wa tshigina.⁴Idi ngagni athu a gazwe wagni nzambi wa katwile ohipha yilabwi gumeso ano mona mwinda , athwene avile gufula gua yima ya gosa , nathwako a dihanene mu pheve ya nzambi .⁵No wagni avile gufula gua malongi a nzambi nu ji ngalo gia gaswe bajinga jimvula jigni . ⁶Kaji a bwile , nzambi , nzambi wa kitshile ya gaswe hale athwene avutwile wo nzambi. Ndaga gia ngagni mukunda a muvutula wo yezu mona wa nzambi hadila ya gukikisa ya mbala ya giyadi. A muhagile ele gima gia gumonegesa sogni gua thu agaswe.⁷Mukunda mavu amuzulo meya a mvula amubua tangua dia gaswe hadilendji ano buto mitshi ya bonga gua wagni anukita oyilanga, anubeto lusakumunu lua nzambi . ⁸Kandji kana mavu a buto oyisongesa nu makala , mavu ene anuhana go kiese gu mutshiema wendji nu tangua diko walenda guashinza. suga yendji anumbiya tshiya.⁹Ata tazwela ngegni , a phangietu amala, mambo a bonga a mukatuga mo mutshima wetu mukunda nenwe nu lugulusu lueni . ¹⁰Nzambi gueji go muthu wa mambo hagujiimbila yima yenu ya bonga nu gutshigina gua gaswe go ma kitshile mujina diendji, nu ndaga jo makita athu anosambilo nzambi nu gukamba hagukita yima ya bonga tangwa dia gaswe , ha gu musalela .¹¹To nu tshigina gie khungieniu aswe mukite gingolo - ngolo tii nu haguzoga , kua phila to muhaga o matangi. ¹²Tu shi mutshigina go mukale gimonia, kanji, mubwe athu agni adi azudile malaji mukunda no gutshigina no gu kingila.¹³Mutangwa dia nzambi gua kemu hana dilanji gua Abalayami , waba tudile mujina dia muene nzambi . Mukunda guejigo muthu wa balegela mwene nzambi . ¹⁴Wa zwela : "Mbango musakumuna mayilago, ana ye nu anendji". ¹⁵Muphila ignigni Abalayami wa sudile malaji agaswe a nzambi muphila ya gu kingagwe ndji.¹⁶Mukunda athu a gaswe anuzenga gua muthu udi fumu wendji.Gu dia gwa ndefu gudi gutshigina gue ndji gu yima ya gaswelele. ¹⁷Tangwa dia nzambi dia tshiginine gu dimonisa gia gaswe gua thu wagni a hwile dilaji, gubonga gueshi go no balugo go ha gu lungisa ndaga yendji , wono mba dikoko diendji. ¹⁸Wono kita ngagni hwule go ima iyadi kuambi go mambo. Eswe ta monene guma gua disuega , tuzulenu gi ghesa jia vula gu meso guendji.¹⁹Tudi nu matangi a vula ele ditondji dia gilabi digni dia kola dia mioyo yetu gu mitshima wa muthu. ²⁰Yezu klisto wa dia ngele gungila guene gumatwamena guetu. Hene wabua fumu wama fumu wa gaswe muyilumbu jia gaswe ele miguala ya melechisedeki

Chapter 7

¹Muthu muna melchisedeke, fumu wa gu salemi, nganga dia nzambi mu dilu wa tagenene mu abalahami tangwa dia guvitaga hene amusagumunine, gunyima mwene wezile wa shiyo mafumu a nyi agaswe. ²Abalahami wa muhwile muthu wa dikumi a kwatale. Jina dienji "melchisedeke " dimuzwelegi:"fumu wa masonga " nu wa gusalemi".Dimuzwelenji egie "fumu wa guhwima". ³Gwa kalele gendji nu ginendji , nu shendji nu afumiendji go,Gwakalele go nu gilumbu gia gusendesa nu giasuga mu lujingo.Mwene wa kalele nganga nzambi mayilago hangenyi yesu klisto muna nzambi.⁴Lulu tangizenu pilakhi akalele muthu wa koma.Khaketu abalahami wa muhwile dikumi dia ima ya tambidile gwayile gu ita. ⁵Athu a levi azudile mudimo wa ginganga ahwiye mukwala ya gutambula makapo gwa athu agaswe nugudi apangiayo agu isalele ata akalele athu a Abalahami. ⁶Kashi melechisedeke , wadile kukala lo muthu ya levi, wa zangudile makapo gwa Abalayami nu lusagumunu mukunda ya kalele nu malaji a nzambi.⁷Gua kalele nu mukwala go egie muthu wa mukulupi asagumune galenge. ⁸Hene , ata athu mbafwa gawo amutambula makapo hanyi imuleza egie muthu umutambulo makapo udi muthu wa monyo. ⁹Mukunda nu guzwelegie , levi wakalele muzula makapo wa kalele ndji mwafuta mukunda nu Abalayami. ¹⁰Levi wa kalele mu gianda gia khakendji Abalayami tangwa dia tagenene nu melechisedeke. ¹¹Tangwedi kama gisalo gia nzambi gia levi gikale giabonga , nzambi gwambolo tuma go nganga - nzambi weka mukunda nu gudiwenzegesa gua melechisedeke ngalo gua Abona. ¹²Jiye nu egie kana mudimo ya nzambi wabaluga, nu mikwala kubalumuga. ¹³Muthu tumu zwelela ndaga jiji , udi mu gikanda gieka , ata muthu weka khendji asala galego monja nzambi. ¹⁴Lulu idi mwabonga fumu mietu yesu - klisto adi mu vumo dia juda , mu gikanda moise adile guzwelela lo ndaga ya nganga nzambi. ¹⁵Ndaga tumuzwelela idi ya makhidia , kana nganga nzambi muko mba lukala hangenyi Melechisedeke. ¹⁶Nganga nzambi munu mba gweji , go mukunda nu mikwala ya kiputa kashi mukunda nu monyo wa mayilango. ¹⁷Mukunda malongi a nzambi amuzwela egie "Eye udi nganga - nzambi wa mayila go hangenyi melechisedeke". ¹⁸Mukunda mukwala unu ukulu wakalele wa leba nu gubola hene watuniye. ¹⁹Mikwala udi ikulu ya moise ya kalele go ya bonga , tenukala mujibamba mukunda imutubata guguhata njila ya nzambi. ²⁰Gutaya gugu gushigo gutugu.Mukunda athu ako akumile a nzambi . ²¹Yesu klisto wa diangele gudita nu gudiva nu nzambi hene fumu nzambi azwelele egie mbangu shigo mubalumuna ata ndaga imoshi go mukunda eye udi nganga - nzambi wa mayilago , ivo na ivo. ²²Mukunda nu gudiva gugu guapa , yesu klisto wa kitugile wa makidia. ²³Tangwa dikima gufwa gwakalele mubinda a nganga - nzambi akima gugusala gisalu gia nzambi mvula jia mvula , hene a nganga - nzambi akalele muhageya avula - vula . ²⁴Mukunda yesu klisto udi ivo na ivo , gufwa lo , kifumu giendji mba gishi mubaluga go. ²⁵Tangwedi mwene udi ngendji yenu zwelelo athu gutwama dia nzambi . ²⁶Tangwedi mwabonga tukale nganga - nzambi wa makidia udi yesu klisto.Gueshi gendji go nu masumu, nu gubola go, udi wa waha gutwana dia athu adi nu gubola. Udi wa koma gosa mu dilu. ²⁷Udi wa balego a nganga nzambi atomo .Gueshi gendji na ndaga ya guhana milambu mukunda nu masumu endji go, nu a athu endji.Mwene wa dihanene gale hakendji hangenyi mulambu ha gifundu gia athu agaswe . ²⁸Mikwala ya kalele muhaga athu aleba mafumu kashi malongi a nzambi ahagele yesu klisto muna nzambi fumu wa mayilago, ivo nu ivo.

Chapter 8

¹Lugnelugima tu mu zwelagidi ngagi : tu di nu fumu wa mafu wa nganga nzambi , udi wa khala gu koko wa tata nzambi gosa. ²Udi mwegna gukwatesa athu ako udi mu kwatesa muma mwa santu , udi nzo ya nzambi ya kielega ya fumu , gueshi muthu, wa butile go. ³Hene fumu wa fumu wa nganga nzambi wa hageya mu ufumu mukunda nu guleza egi udi makapo , wa di hana gu gufwa .Hene , idi mwa bonga ha gukala nu gima gia guhana gwa nzambi. ⁴Lugnelu gula nzambi wa khalele hashi gwa bendele gukla muthu wa di hanene gwa nzambi ndo.mukunda gudi nu athu a muhana makapo gulegi mukhwala. ⁵A mu salele gidimbu nu givule dia ima ya gosa ya kielega ulegi moise wa lezeze gudi nzambi tangwa dia dile gi utunga nzo ya nzambi : "zui" nzambi egi : "honda ima ya gaswe ulegi ima ya gulezele ha ludia mulundu ." ⁶Lugnelu ngai , yezu klisto wa zudile giyega gia gosa mukunda udi katshi na katshi wa bonga dia athu , wa hageye gu gutshina gwa nzambi. ⁷Ngagni gudivisa gwa muthu nu nzambi gwa khalele nu gubala go, hene , ya khalele mwa bonga go, ha muthu gudivisa nu nzambi mba ya giyadi go. ⁸Hene , gula nzambi wa mona egi athu adi nu gabola , wa zwelegi , nzambi wa zwela egi talenu ilumbu imuza.gu matwama ,mba ngu londa gudi va gwa longo nu yelusami , nu gudi va gwa juda . ⁹Mba ikha go gulegi gudiva twa divile nu a khakha jao gu ilumbu nga akwalele mu koko ha gwazola mu mavu a khalele mu uhiga mavu a egibiti.gwa hagele gao ji ngolo go ha gudiva nu ame go , hene nga khe mula gwatala gami ndo, guzwela gwa nzambi. ¹⁰ "Hene , tala gutshigina mba tudi va nu yelusalemi mu ilumbu imuza" nzambi udi muzwela."Mba ngu haga mikhwala mu matangi yao.Mba ngwa sonegena ndji mu mithima yao.Mba ngu kha nzambi wao, ene mbaklala gianda giami. ¹¹Mba gwa longi go muthu adi nendji mu mwila - mwila , ata pangiendji , nzambi egi gujiya gwendji, Hene athu a gaswe mba angujiya , gudi athu akula gale ,nu ana mitumba mukatshi diawo. ¹²Hene , mba ngudi gudileza mu gikita gwawo gwa ima ya bola nu ako, mba ngushi mutangizendji go gubola gwawo. ¹³Wa zwelegi mba ngu"balumuna "gudivisa gwa athomo gwa bwa gu khulu.Gugni gu khulu mba gu tota.

Chapter 9

¹Lulu ngagi , ata gudi visa gwa thomo khalele nu shigo ya talele isamba nu gifundu gia gu sambela nzambi haha ha mavu. lulu inzoya nzambi ya kitiye ²sugu ya thomo lulu ngagi ya khalele nu michele gadinga mesa a madia a yidigiye, ya tamegeye hama ha shigo³Lulu ngagi nyima gwa mulele wa giyadi gwa khalele nu sugu yiko ya tamegeye hama ha shigo. ⁴Mwa khalele nu di jigo dia tshiya twa wolo nu twa vumba dia ma nanashi. mua khalele nji nu sandugu ya gudivisa ya wolo .Mukatshi,mua khalele nu nzungu ya wolo nu madia mukatshi , mu hango wa ARON wa kemu monega ule githunthu gia mu gikhela nu ga mesa ga gudivisa . ⁵Mu katohi dia sandugu ya gudi vishila , ba wanjio a lukumu a nzambi gi vudivudi gia , wo gia tshigile ima ikima yinyi ya khalele mukatshiyi nu yiko ya ta lendele gu zuela go ikima.⁶Gu nyima ya ndaga yinyi gua londeye gi funda ye nganga ya nzambi wa ngidile mu katshi dia sugu ya katshi katshi dia inzo nzambi mu kita gisalo gia . ⁷Kaka mbuta wa ma nganga - nzambi wa beto ngila mu sugu ga giyadi mbala yi moshi mu mvula , endo mukunda nu ma kabua menga yene hana mu kunda nu muene nu masumu adile gu saleya mu luzolo ya hatu⁸Peve ya nzambi yene tu leza djila ya longo ya kadilego ya kanguga gula ne yini ya nzo ya nzambi ya tomo ya kadi hene. ⁹Ya khalele sago ya gufanesa dia taguedi .makapo nu mulambo yi mu haneya yidigo nu ngolo ya gujiya gua bonga gua mutu mulomba. ¹⁰A khalele mutalela ma bua gudia nu gu nua nu gu kuma gua pembe gibeni .dia khalele dji mikuala ya hatu à sonegele ti nu ditagua dia mikuala iko mbejiya gu haneya.¹¹Klisto we jile gula né fumu wa nganga - nzambi mukunda nu mabua bonga wa balegele mukatia ma mbuta nu mu nzo nzambi ya bonga ya saleyego gu magua tu wani a khalelego atu a monio. ¹²Ya kalelego mukunda nu menga kombo nu mendedji gua ngidile mu gifundo gia longo mbala yi moshi pamba mu gu tu gulusa mvula na mvula.¹³Hunulu kana menga kombo nua ngombe nu gu tila fupi gu muna ngombe mukunda nuatu masumu mba kale mu gingenga mukunda nu nzambi gu gu wova muila wa wo. ¹⁴Mbala guti menga klisto mu djila peve ya mvula na mvula wa di hanele muene ha kedji gua konda mvindu gu tuama dia nzambi mbe mu wova ma banza bola hatu , lununu mba salele nzambi fumu. ¹⁵Hene ngani udi ngambi umu bungisa atu mu gudivisa gua mpa , mukunda gu fua guegile a gukula atu akedi gudivisa gu kulu , mukunda nu masumu awo wani atameye awiye gi fugo gia mayilago.¹⁶Mukunda nu gudivisa idi fumu ha gu belesa gufua gua mutu munu wa gi kitile. ¹⁷Lulu ngagi gudivisa guenekala nu funu gula gufua gudi guene , mukunda ushigago go nu funu gula mutu wa gi kitile yogo nu monio.¹⁸Tu jiye egi gudivisa gua tomo gua ka mulombe dji menga go. ¹⁹Mukunda noze wa hanele shigo gua tu haga sue, wa zangudile menga a ngombe nu akambo, nu meya , nu mulele ya gu tiga nu yima ya washa - washa , nu mutshi ha gu muangela mumbale moshi nu mukunda wa shigo nu hatu. ²⁰Lunielu wa zuelele gie : wawa hadi menga ha gudivisa mutshindo ya zuelele nzambi²¹Pila imoshi yene wa muangele menga mu nzo nzambi nu malonga nu yima ya gaswe ya mu nzo nzambi. ²²Shigo yi mu zuele gie yima ya ga swe yo ne woveya nu menga , kana menga guzoga ndo ho kenda gwa le viya go. ²³Tu jiye gie ya kelele funu egi dji photo ya yima ya gosa yi woveye nu mulambu wa mbiji ata ngani yima ya gosa ya kayo yi woveye nu mulambu ya bonga sha. ²⁴Gu vu klisto gua ngidilego mu gi fundo gia gi santu gia tungiye mu magua tu, idi kaka gifaneso gini gia bonga gibeni . guvu diago wa ngidile gosa a gudi leza gu meswa nzambi mukunda neswe. ²⁵Wa ngidilego mukunda na gu mona pashi mbala na mbala ele ana kita mafumua nzanza - nzambi mu gifundo gia gi santu konso vmvula nu menga aka. ²⁶Kana kedi ngani ya kene nu funu gua mwene agu mona pashi mbala na mbala gua yandigile mavu.gu vu lulu mbala imoshi wa ngidile mu suga dia tagua ya mu lezele hagu katula masumu mudjila ya gu di hana ha kedji hele mulambu.²⁷Mutu ya ga swe ufeti gufwa mbala yimoshi gunima diedji gu sambesa mba gu kala. ²⁸Gi teso gi moshi , klisto dji wa waneye mbala yimoshi ha gu katula masumu hatwavula , mbo mu vutuga mbala iyadi mbo shi dji muvutuga mutala mambwa masumu kanshi mambwa gu guluga watu wani amu kanga mutshima.

Chapter 10

¹Mukunda shigo jidi givule vule ya yima yigni mba yi muza , ijigo gima yo to mumona lulu go . Wagni amuza gutwama dia nzambi ano khala go athu ala phe mukunda no mulambu wa nganga nzambi gwa no hana konso mvula . ²Gula ngagni tubembenu gu hana omila mbu iko? Muphila iyi , kana akalele a godiwofa mbala jimoshi , athu a wo mu mpala yimoshi phamba .A masumu.Hene amue nene guhana lukongo. ³Masonga diago athu a nokamu jindula omasumu awo a konso mvula. ⁴Mukunda menga ngombe nua khombo a lenda gukatula go masumu athu.⁵Mukunda no ngagni tagwa dia klisto weza ha mavu , wa zwelale gua nzambi egie: "wo no tshigina go mulambu wa menga ya mbigi go mulambu wa jima ya mo yilanga , hene wa kitile omuvila wami mukunda no milambu. ⁶Mulambu wa mbiji igni yo no wotshega ha jigo dia tshiyo dia gu betelela ha gukatula oma sumu athu ima ya ngagni yo no go guhwa kiese go. ⁷Hene eme nga swelele egie : wo nzambi eme monyo nge ji mukita yima yo wo no tshigina.Muphila ya sonegele mikanda yaji shigo mukunda ne me.⁸Yezu klisto wa zwelele hathomo egie: wono tshigina go mulambu wa menga ya mbyi go mulambu wa guwotsha ha tshia dia gubetelela na gu katula o masumu athu .Yima ya ngagni yo no gohwa kiese go.Kashi a no kita ngagni hagu jita jigo jo maleza ngagni ha gukita . ⁹Hene wa swelele ndji: o nzambi , ngu diha ngeshi mukunda hagu kita yima yo wo notshigina.Nzambi wa katwile milambi ya ngagni ya mwale ha ya kalele muhanega mpala ya thomo.Hene ha yima igni ya gaswe wa hingishile klisto ele milambu. ¹⁰Yezu klisto wakitle yima yigni ya ke musthigina nzambi ,hene , mulambu wa yezu klisto wa ha nene o mulambu mbala yimoshi gwa suga , yo no katula masumu etu.¹¹Kilumbu gia gaswe , a nganga - nzambi eswe a no zuga mukunda nu gukito gisalu gia ho; tangwa diagaswe a no hana milambu ya phila yi moshi, kashi milambu yene yo no katula go masumu. ¹²Mwene ha gnima dia gu hana mulambu mukunda no masumu wakhala masugu a gaswe mukogo diatata wendji . ¹³Banda gilumbu gignigni mbeni jendji wono jidiata nu malu. ¹⁴Mukunda no mulambu humoshi , wakitle gima gia bonga gudi nzambi.¹⁵Yima yne , yene pheve ya bonga yo motuleza , gu ma gnima ya guzwela egie: . ¹⁶Tala gifuta mba tuda kwata nao: gumagnima ya yilumbu yene , gwa suela fumu : mba ngo mumba mijigo mukatshi dia mitshima yao, wa lunda ji: mbango mwa sonegela mu pheve yao.¹⁷Mba ngushi muyindula go masumu a ata gubola gwao. ¹⁸Guma gudi gutotesela gwa masumu mulambu wa masumu wano khala go.¹⁹Munetu , tu hageni mutshima hagu ngila hama ha shigo no menga yesu. ²⁰Talo ndjila ya bonga no lujingu yo motuhana gu muila hendji. ²¹Mukunda twa khala no fumu wa ma fumu wa hayile nzambi mo ginzo gundji. ²²Tshienu mage - mage nu mitshima ya bonga no gutshigina gu kima no mutshima wula phe.²³Tukwateno no ngolo ja gaswe gisalu gietu gia godi felela , mukunda muthu watele dilaji udi wa makudiga . ²⁴Tutangijilenu athu ako mukatshi dietu hagwa ho jingolo jia gu tshigina athu ako gidi gima gia bonga no gwa sadisa mu yima ya bonga. ²⁵Tangwa dia gaswe tuda mone mujisambu , tu ghala go ele athu a ko anoya go muyisambu . Kashi tu di hwenu ji ngolo mukatshi dietu.Mukunda tumumona egie gilumbu yezu klisto mba usambisa athu gidi mundjila.²⁶Kana ta jiya thomo ndaga jia mayila go , kashi to mukita kaka masumu miphila yetu.Ndaga jignigni jia uda go gukatula masumu etu mu phila iyi. ²⁷Tu kalenu kaka nu woma, mutangwa diatumukingingi guza gua muna muthu: Ndola nu tshiya twafula mba tu shiya mbeni ja nzambi.²⁸Muthu wa gaswe wono jidisa go ji shigo jia moyize , mba amo mushiya gukonda gumuvila ji khenda, kana athu mu tatu go mu yadi ene ndji a to gitemue gia mambo mukunda n'endji. ²⁹Haha ngagi, muthu wagaswe wa vweza menga a godi fisa nu nzambi n'athu gaswe kuvweza yo gula gima githugu, ata menga ene amukatula o masumu endji , muthu yogni wa vweza pheve ya katuga mu mutshima wa nzambi mbo mukita gikwandji ? ji Yezu egie: muthu wa ngai wa lenda guzula ndola ya koma.³⁰Mukunda to mujiya egie : eme mba ngu wata athua kimbeni, eme mba ngu futula ndaga jia bola gwa wagni ano tshita ndaga jio mbola.Buji yenu muthu wa zwelele egie: "Fumu nzambi mba usambesa athu endji." ³¹Idi ngadajia whuma , kana muthu wabwa muheto wa nzambi.³²Yindulenu yi lumbe ya ntomo mwenda nga mi lezele , yindulenu yitumba ya koma ma luile mu phashi. ³³Mukunda no lukuikilu luao, atambuile gifumu y'athuako mutangwa dia gulua , akitile yima ya bonga , azudile ndji yima igni nzambi wazweghele mukunda nao.Akangele o jikano jia nkoy. ³⁴Mukunda ,ma mwene ne khenda gwatu angidile mubologo , mutangwa dia ke go mizola yima , ma tshigine no kiese gia gaswe eye aye na yo.Mujegie mufuete jiya egie mudi no givwama gia koma gi mu mukinga gia mvula jia konda suga.³⁵Hene mukozu go, mukunda nzambi wa miswegele matabishi moshi akoma mukunda no gighesa gigni mudi nagio. ³⁶Kwatenu mutshima hagu kito yima ya bonga ya nzambi wo mutshigina , no guzula ndaga jigni nzambi wa zwelele mukunda n'enue. ³⁷Mukanda wa nzambi wo muzwele egi: ga tagwa gabi muthu yogni ufele guza wo muza.Muthu muene gueshi mushipa go. ³⁸Uvi , muthu yogni nga tshigina , mba wo mujinga. mukunda no lukwikilu luendji uvi muthu yogni wa futuga ndji gu magnima mba ngushi muva kiese go. ³⁹Mushi go athu wagni aguvutuga gumagnima , mukunda no gu totesa mogno wao. tuda na kukuikila egie: tuda no monyo wa mvula no mvula.

Chapter 11

¹Gukwabula gudi gutaya jindanga nu ima ya geswe ya guzangula . Adi ya mayilago mukunda na ima iko itenumona go. ²Nzambi wa kumbudile a khakha jietu mukunda nu gutigina gwayo. ³Mukunda nu gutshigina guetu hene athu enutshigine egie nzambi wa kitile dilu nu mavu nu ima ya geswe tenumona. ⁴Abel , mukunda nu gitshigina gwenji hene ahanene makapo endji abonga abalega mukulu wendji Gayino. Mukunda nu gutshigina gunu hene nzambi akumbudile makapo anyi nzambi wa akumbudile. Mukunda nu gutshigina hene tenu tangiza Abel ata wa file gale. ⁵Mukunda nu gutshigina hene Enoki ahile gosa nu monyo wakonda gufa . "Athu a mumonene mukunda nzambi wejila mu muzangula." mukunda gumatwama aye gosa , mukanda ya nzambi wa sonegele egie Enoki wa kalele muswanguluvisa nzambi. ⁶Muthu wa geswa umutshigina nzambi, umuya munjila ya nzambi nu gutshigina guenji , udi fumu wa athu ageswe enu mukanda. ⁷Mukunda nu gutshigina hene nzambi adiangele gujihisa nowa ndaga ja lamba mba jiza gu matwama , nu woma wa nzambi. Nowa walondele masuwa mukunda gumba athu endji .Tangwa diakalele muhangiga wato wenji , wa fundile athu ageswe gudi nzambi mukunda nu gutshigina gwenji. Nzambi wa hwile athu a ha mavu ndola . ⁸Abalayami , mukunda nu gutshigina , wa tayezele nzambi tangwa dia mutumine guguya gu khanda ya mavu amutumina mukunda ba azule gifugo ginyi. Guakalele mujiya go guma gua kalele muya. ⁹Mukunda nu gutshigina gwendji a ile mukala gu khanda ya mavu ene hangenji mwenji .wa kalele mubanda gosha tenda mwene nu ISAAC, nu YAKOBO, mukunda nu gunenga malaji a awile nzambi. ¹⁰Iyi ikima , Abalayama wa kalele munenga gukanguga nu gutunga gwa dimbo dia koma (Mbanza) dinyi nzambi asalela fondasio nu pula. ¹¹Abalayama, mukunda nu gitshigina gwendji wakalele wa kolagale , mukajienji gwakalele mubuta go, gekunya kashi nzambi wa muwile jingolo nu gifumu hene a asagele. Abalayama malaji a nzambi mukunda nu gutaya gwendji. Mwene wa kalele munenga lufwa . ¹²Tangwedi nzambi hene amuvile ana nu ajigulu avula .Athu abutugila avula hangenji temwa gosa , ha ngenji lusenga gukudia kiawo pila ya gutanga lo. ¹³Akalele athu afwile nu gitshigina kashi nu gulungisa malaji a nzambi lo. lulu , amwenene malaji ene nu gu akumbula gua leha . athu ene amonene gu bonga gwa malaji go, alagetele go gubonga gwa malaji .ajile egie adi enyi hadia mavu . ¹⁴Athu akima enuzwela ndaga jiji, enukamba kapo diawo diahakawo . ¹⁵Kana nga akalele nu matangi agukala muthoto nga ambolo vutuga gawo Tangwedi avutugile go, akalele mutshigina akala mu mavu abonga , wanyi adi gosa. ¹⁶Tangwedi nzambi guakalelenu ufutu go mukunda amutamege egie athu enji mwene wa alondele dimbo gosa. ¹⁷Mukunda nu gutshigina , nzambi lombela Abalayama munendji mumoshi ,ISAAKI mukunda amushiye. Abalayama wamuwile nendji mukunda wa kalele gale nu malaji avula a nzambi. ¹⁸Nzambi wa lezele Abalayama egie: "Mukunga nu ISSAKI , mbangu muguhwa athu avula" ¹⁹Abalayama wa tshiginine nzambi egie mba umuzugisa munendji ISSAKI mu lufwa mu matangi enji mukunda mba umuza ndji. ²⁰IzAKI , mukunda na gutshigina , wasaguminele Yakobo nu Esau mukunda nu jindaga mbajiza gumatwama. ²¹Mukunda nu gutshigina yakobo , tangwa diadile egie ufwa wasagu munile ana agaswe a Joseph. Jakobo wa kalele muwendela gu muhango mwene nu gasamba. ²²yozezi mukunda nu gutshigina , halungile tangwa dia gufwa guendji wa tamegele ana agu izayeze mu aleza egie kana wafwa , ene guguvituga guenu gu izayeze , mba muvumbulo ifa yami mba muyena yo gembo dietu . ²³Moyize , mukunda nu gutshigina , havaleye (habutugile) , shenji nu ginendji amuswegele mu ginda mukunda wa kalele wa bonga diago. ²⁴Moyize , mukunda nu gutshigina guendji , wadile wakula watunile egie athu amutamega "egie muna FARAON wa mukhetu ginenji". ²⁵Mwene wa kumbudile gu mona phashi nu athu a gikanda gia nzambi .Watunile gu mona kiese gia kumbi dia zonda. ²⁶Moyize wa tshiginile sonji ji mukwate ha gu hata Yesu Kilistu hene a tunyile gu hata gimvwama gia gu Ejipito. Mukunda mwene meso enji a kalele mu tala gu gifumu gia mayilago. ²⁷Mukunda nu gutshigina Moyize wa katugile gu Egypito .Guakalele genji nu woma totila , wa tshiginine jipashi hene akalele mutala gutwama gudi yesu klisto . ²⁸Mukunda nu gutshigina , Moyize atayezele gubamba mikwala ya Paques nu gubatula mitwe ya mbiji mukunda totila munu wa kalele mutangiza gushiya ana asomi a gu Yizayezele mba abele . ²⁹Gugu zoga guawo nu Ezipito , mukunda nu gutshigina gwa Moyize , "Mere rouge" ahumile , ana gu Ezipito a azahugile hamalu. Tangwa dialabele athu gu Ezipito , adile angila , nzambi wa ashihileene agaswe. ³⁰Mukunda nu gitshigina ibagi ya lupango lua Yericho ya bwile tangwa ana agu Yizayezele ajetele hene gu nyima dia ilumbu isambwadi nzambi abwishile hoshi. ³¹Rahab, mukhetu wa ndumba mukhanda inyi, mukunda nu guyamba mawanzio a nzambi atumiye mu gitshigina guendji, nzambi wa mukatudila na njila ya lufwa nu athu akalele gutuna gulemvugila nzambi. ³²Ngaga khi jiko nguzwela! Tangwa dishigo dia guzwelela gitenu gia Gedeyoni , Baraki, Samsoni, Yefte, Dawidi, Samwela nu gitemu gia aprofeta. ³³Mukunda nu gutshigina guawo , gu make mbe akalele mutambule ufumu nu membo a jimbenyi jiawo. Akalele musambesa athu hene nzambi awhile malaji aguasalesa. Mukunda nu jingolo ja nzambi , ashitile makano ayi supa nu jikoy. ³⁴Akalele mujimo tiya twakalele mumba ambenyi jiawo. Akalele muhulu gu mazo apogo jia kalele muambiya akalele musageya misongo ya

gueswe abeluga .Akalele abala gu makemba agaswe akalele mulwa mukunda akalele mukaya jimbenyi jiawo jikima .Twakalele mumba ambenyi jiawo.Akalele muhulu gu mazo apogo jia kalele mwambiya akalele musageya misongo ya gueswe abeluga .Akalele abala gu makemba agaswe akalele mulwa mukunda akalele mukaya jimbenji jiawo jikima³⁵Akhetu ako mukunda nu gutshigina akalele munona apangi jiawo afile gale muzuga mu lufwa amuzula monyo.Athu ako atunine egie akatula go mupashi mukunda awhile jipashi tii mba bafwa gawo mukunda gunyima dia lufwa mba azule monyo wa bonga .³⁶ Athu ako kalele mu alela, ako akalele muakupule fimbo tangwedi akalele mu amba mubologo.³⁷Athu ako akalele mwashiya nu maseso, ako akalele mu abatula itshidi iyadi nu shi : ako ashiyile nu jipago. Ene akalele musudiga ilema ya mameme nu jikhombo tangwa diakalele guya nu gu awendesa gisaga - saga , akalele athu agitugu , akalele mu awhua pashi , gu alela.³⁸Hadia mavu halungile go gukala nu athu a luholo lulu .Athu wawa akalele muwenda mu zelu nu mumilundu , akalele mukala mu mawina a maseso nu wanyi ako enukala hadia mavu.³⁹Mukunda nu gutshigina guawo, nzambi wakumbudile athu ene agaswe kashi gua awhile go makapo a malaji a awhile go.⁴⁰Nzambi wa alungile ndaga jia bonga hene akumbudile gu ahaga athu abonga mayilago njila imoshi nu eswe akhima.

Chapter 13

¹Gu tshigina gwa gi phangi gu khale kaka mu katshi dienu. ²Mu jimbila go gu yamba a nzenza, mukunda athu ako a yambele ma wanjio konda gu jiya. ³Khalenu mu yindula enya bologo, ha gu mona egi mudi mu mona nawo phashi. Khalenu mu yindula athu wanyi a nu moneseya phashi, n'enwe nji mu mone phashi adi mu mona. ⁴Muthu mukima a jitise makwela. Muthu mukima wa kwela a jitise mbeto ya makwela, mukunda Nzambi mba udi mu sambesa enya uthambi nu enya ndaga jia bola. ⁵Mu gu wenda gwenu mu kala mu haga mutshima gu falanga go. Khalenu mu jingila ima mudi nayo, mukunda Nzambi mwene ha khenji wa zwelele egi: " Mba ngu shi mu gu bemba go ata gabiyo." ⁶Tu kalenu nu gikesa tangwa tudi mu zwela egi: " Fumu mwene wa nu ngu salesa, ngu shi mu vwa woma wa gima go." Ikhi muthu a jiya gu ngu kita?" ⁷Yindulenu mambuta enu a dibundu wanyi a mi longele ndinga ya Nzambi, enji yindulenu ndaga jia bonga jidi mu katuga mu lujingu lwawo. Hatenu lukwikilu lwawo. ⁸Yesu Kilistu udi giteso gi moshi hamene, magino ti nu mvula nu mvula. ⁹Mu kala go mu hata malongi a phila nu phila nu malongi a nzenza, mukunda idi ya bonga mutshima u zule gikesa mu njila ya luzolo, uvi mu njila ya ima ya gudua ndo inyi ya nula gu kwatesa ndo wanyi a nu lemvuga. ¹⁰Tu di nu gathamba ga gu tambigila ima mu katshi dia gisapha gia tenta, wanyi a nu kita gisalo mu katshi dia gisapha giene a shi nu nswa go ya gudua ima idi mwene. ¹¹Menga a mbiji jinyi jia shiye mukunda nu masumu a nu balega gwa fumu wa nganga nzambi hama ha shigo, uvi mbiji jene jia nu wokieya go mu katshi dia dimbo. ¹²Mukunda nu nganyi Yesu gwa fila mu katshi dia dimbo, uvi wa file gonze, mukunda menga enji a katule athu enji mu masumu. ¹³Tu zogenu gu ngando, tu ye gonze, tu ye gwa mwene mukunda a tu yegule mu phila a mu yegudile. ¹⁴Mukunda haha ha mavu tu shi getu nu dimbo go dinyi dia nu jinga mvula nu mvula. ¹⁵Tangwa dikima tu hanenu lukumu gwa Nzambi, lukumu lwene ludi ole makapho a mu jina dia Yesu. Disongidila egi, ta jiyile gu hwila go ha gu kumisa jina dia Nzambi mu makano etu. ¹⁶Mu jimbila go ha gu kita ndaga ja bonga enji mu kala mu salesa aphan'enu ako, mukunda Nzambi wa nu tshigina makapho a phila inyi. ¹⁷Kalenu mu lemvugila mambuta enu a dibundu, enji mu kala mu a vila. A nu langidila mionyo yenu, mukunda a feto jiyisa ndaga jene gwa Nzambi mukunda nu gisalo giawo. Gula mudi mu a lemvugila gisalo giawo a mu gi sala nu kiese, uvi nganyi ndo, mba a mu kita gisalo nu phashi, ebuna ndaga ja phila yiyi ja jiyile go gu mi salesa. ¹⁸Kalenu mu tu sambela Nzambi tangwa dikima. Tu jiyenu mwa bonga bonga egi tu di nu mutshima wa bonga, mukunda tu di nu luzolo lwa gu kita ndaga ja bonga tangwa dikima. ¹⁹Uvi gima gia thomo gi ngu di gu mi bondila, mu kala mu samba Nzambi mu phila egi a ng hwe njila ya guza mu mi vutugila. ²⁰Nzambi wa zugishile Fumu wetu Yesu gu lufwa, mukunda nu menga enji. Yesu wa kitugile muthu wa koma yonu wa nu tala mameme. Mukunda nu menga enji, gudi visa gwa mvula nu mvula gwa nu monega. Nzambi wa ngemba a mi hwe ngolo mukunda nu gu kita ndaga jikima jinyi ja bonga jinyi a nu tshigina. ²¹A tu kitile mu jina dia Yesu Kilistu, ndaga jinyi mwene a nu mona ja bonga, enji tu hane lukumu gwa Yesu Kilistu mvula nu mvula. Amen. ²²Aphan'ami, ngu mu mi bondila ha gu kita ndaga yiyi ngu mu mi leza mukunda nu gu mi hwa gikesa, mu kange mutshima ha gu ji vwa, mukunda ndaga jiji ngu mu mi sonegela gu mukanda wuwu jishi ja vula go. ²³Nga tshigina mu jiye egi phangi'etu Timote wa zoga mu bologo. Gula weza mu phushi phushi, mba ngu mu mu zula ha guza nenji njila imoshi tangwa mba ngu za ha gu mi tala. ²⁴Hanenu mbote ya vula gwa mambuta a dibundu nu gwa a kilistu akima. Aphan'gi a gi Italia a mi tumila mbote. ²⁵Luzolo lwa Nzambi lu kale mu katshi dienu.

James

Chapter 1

¹Eme Yakobo, yonu wa nu salela Nzambi nu fumu Yesu Kilisto nga mitumila mbote enue athu a ikkanda kumi nu uyadi. ²Azulenu nu kiese, tangua mudi mukapha ndaga jia phila nu phila, adi Aphan'gi. ³Gula mudi mujiya egi lukwikilu lwenu ludi nu mu tangwa dia phashi, mba udi mu leza egi wana knga mutshima. ⁴Gukanga mutshima gukhale n'enu ti kuna mukunda mukhale mua kuwa, enji gukonda ndo ata gima. ⁵Uvi gula muthu mu moshi mu katshi dienu udi wa konda mayele, alombe mayele gwa Nzambi, enyi Nzambi mba udi gumuhwa mayele mu kunda Nzambi wana tshigina mwa vula athu anyi adi nu mitshima ya bonga. ⁶Uvi muthu yonu udi mu lombwa gwa Nzambi ufweo haga mutshima kaka ha guheta inyi adi mulomba. Muthu yonu udi fwa gitembo gia meya gia na nyigishiya gu muphephe wa na gu mubata khanda ikima adi muya. ⁷Muthu yonu, gwa lenda go guyindula ha guheta gima gwa fumu Yesu Kilisto. ⁸Mukunda udi muthu wa mitshima iyadi udi mu balula ikalulu konso tangua. ⁹Phangi yonu udi mago agithugu akhale nu kiese mukunda mba ukhala gutwama. ¹⁰Uvi muhtu udi mvwama, mba udi mi khala gu ngima mba ubalega phila gintuntu gia mu temu giana uma. ¹¹Gula tangua dia zoga ni tshiya twa

ngolo, nu guvmisa gintuntu, gidi mu bwa nu gutoseza gubonga. Giteso gimoshi nu muthu udi mvwama mba udi mubwa nu katshi dia gisalo gienji.¹²Kiese gua muthu udi mukanga mutshima. Nu kunda gungima ya gumona phashi mba udi mu heta gipu hia lukumu gia lujingu lwnu Nzambi mba ahwa athu anu mutshigina.¹³Ishi ata muthu kula wa bwa mu masumu azuedi egi Nzambi wa ngu buisa mu masumu mukunda Nzambi ga na bwa go mu ima ya bola, nga gutwala muthu mu masumu.¹⁴Uvi konso muthu wa na bwa mu masumu mukunda nu ndaga gienji gia bola jinyi jia mu mutwala mu masumu tangwa udi mu yindula ndaga jia bola jidi mu buta masumu.¹⁵Tangua masumu adi mu vula, adi mu bata lufwa.¹⁶Aphangi'ami nga tshigina mu khala go gudi dimba.¹⁷Makapo a bonga adi mu katuga gosa, ana katuga gwa Nzambi mwene udi giteso gi moshi, gua mwene phipha gu thugu.¹⁸Nzambi wa phonele a gutuhua monyo nu gu tu sadisa mu ndinga ya masonga, mukunda tu khale athu a thomo mu katshi dia ima ikima asalele.¹⁹Enue aphangi nga tshigana mu fweti jiya egi : muthu nu muthu akhale wa guyilama ha guvwa ndinga ya Nzambi, uvi muene gukhala ndo muenya khabu nu izuele.²⁰Khabu jia muthu jiana lungisago masonga a Nzambi.²¹Mu bemba masumu nu ndaga jia bola, mu katshi dia gudikulumusa ba mudi muheta ndinga mba ikuniya , mba idi mu nigulusa monyo.²²Mukhala athu adi mu salela ndinga ya Nzambi, uvi gukhala ndo athu adi mu uva phamba, adi mu di mbila mambo.²³Uvi gula muthu udi muvua ndinga ya Nzambi kansi guyisalela ndo udi gi fwa muthu udi muditala gu thala thala.²⁴Udi muditala mu mbala imoshi udi mujimbila phila ya gifwaniso gienji.²⁵Muthu yonu udi mutala mua bonga mu katshi ya shigo jia ngemba jia bonga ufwete gusale mu phila yene, uvi gula udi khuta muthu wa nu vua phamba ebuna wa totesa ndaga yene, muthu mba udi muzula lusagumunu mukunda nu ya bonga.²⁶Muthu udi mu kwikila egi wa jiya ginzambi uvi gwa shi ndo mu keba kano dienji udi mu dimbila mambo, ginzambi gienji gidi gia phamba.²⁷Ginzambi gia bonga gu twama dia Nzambi Tata gidi : gusalela ana akobda ibuti nu akhetu wanyi adi mi fidi mu phashi, nu gutala mavu mua bonga.

Chapter 2

¹Apangiami, gujima ndo lukwikilu lueni gu fumu Yezu Klisto, fumu wa lukumu kana mudi mu kutila athu aka ima idi guakitiya ndo gua athu ako. ²Kana muthu muko wangila mogi mvuga gienu wa sudiga mitago ya wolo nu mulele ya mibando ya kola enji nu muthu wa uputhu wangila nu milele ya mvindu. ³Waleza muthu wa sudiga muabonga egi kana watshigina kala haha ha gifundo gia bonga ivu waleza ugami aye kala ya gui magana hanyi luko khala musha malu ami. ⁴Ushi mudika sambesa ha khaye go? ushigo ngambi ya matangi abolago? ⁵Venu apangi agutshigina, Nzambi gua ponene go aputu ha gu balumuga mvamago nu mulukwililu enji pingua jia gifumu gia hagene lukhano gua anyi anatshigina. ⁶Mwa kua tesele aputhu sonyi ishigo mvama jidi guminyogolago eshi ene adi gumibata gu gisapa gia gusambesago. ⁷Ano shinga na go ojisa diabonga dinyi mudi guene? ⁸Luenyelu kana wajiya mi kusala ya gifumu ele idi gumikanda : mbo tshigina pamgiaye ele eye diogo umu tshita muabonga. ⁹Uvi kana athu ako udi muakitilo ima inyi ishi yene yo akilago udi mukita masumu. enji shigoji mugu jiyegie wa sa bolesi. ¹⁰Mukunda athu agasue amu lemvugila ashigo, guvi wanyi adimubua mu mbalengoshi amu nelagaoenyi imulala shigu jia gasue. ¹¹Enji mwene wazuelegi gu bita mukhetu ndo inyi udi mukita idi lufua, wa kumi gaye mubebishi. ¹²Ngenyi zuela enji kita mutshindu ele yanyi mba sambenewa mu njila ya shigo ya mikwala. ¹³Gusambeseya guano kitiya nu khenda ndo gua anyi akedi gu ula ako khenda ndo. khenda idi gununga guagu sambeseya. ¹⁴Apangiami idi ya bonga kana muthu wa zuelegi udi nu gutshigina me wa mona pamgienji me muene gumutshigina ndo uvi gueshi mutshita midimo ya bonga ndo, gu shigina gunu gua jiya gu muthu luisago? ¹⁵Si pangi wa mukhetu go wayala wasudiga muabola nu gueshi ngo nu yima ya gudia gua gilumbu gi nyinyigo. ¹⁶Gula mu moshi ha ktshi dienu wa mu leze egie nda gaye mu ngemba ndo uwote thiya, kuta gaye. guvi mushi mumu hua ndo ima ya funu mukunda nu muila, gukukila guenu gudi nu ifunu isthi. ¹⁷Pila yene ingoshi likwililu, kana ishigo nu midimo yidi ya fua. ¹⁸Gudi muthu muko mbo zuelegi : udi nu lukwikilu ene nu midimo. Leza lukwikilu lua yeye lua konda nidimo mbangu muleza lukwikilu luami mu nzila ya midimo. ¹⁹Unu kwikila egi gudi Nzambi umu tshita muabonga enji pepe jia Satana jiano kwikila nu jiano digima gu thwama dienji. ²⁰Umu tshigina muthu wa konda ngangu nu mayele jiye gi lukwikilu wa konda midimo lua fua ludi galo. ²¹Abrahama shetu mukulu wa tshiginiye mukunda nu ima mukunda wa hanene munenji izagi holo dia tumbu dia tshiya. ²²Umumo lukwikilu luenji luakadi giteso gimoshi hene lukwikilu luenji lua kudile muavula. ²³Enji ndaga jia gasue jia kuhile Abrahama wa humbidile Nzambi yene ima yenyi ya munu ngishile hene Abrahama a mutamegele futa dia Nzambi. ²⁴Mukunda nu midimo ana nungishiya enji ishi mukunda nu lukwikilu pamba ndo. ²⁵Mutshindo wene ungoshi, Rahab mukhetu wandu wa tshiginiye go mukunda nu midimo mukumbi dia ya mbele anzenza, enji wa lengesele munzila iko. ²⁶Mutshindo ingoshi muila ushigo mu muinda wa fua enji lukwikilu lua konda midimo luafua.

Chapter 3

¹Apangi ami, tushi go nu thalo ya malongi avula mukatshi dienu, ngu mujiya nyi mba tu musambeseya mwavula.

²Mukunda tumubwenu mbala jia vula eswe agaswe mu pila jia vula. ³Kana muthu gwenubwa go mu guzwela guendji go, zwelenu nyi na udi muthu na wakula, wa lunga gubamba mwila wendji. Tanwedi kana tahaga ibende mukano ya punda mukunda itulemvugile, tajiya ndji gubamba mila yawo ya gaswe. ⁴Tangiza masuwa ata adi akoma amupushiya gudi mupepe wa ngolo, wowo amutwaleseya gu gama gagabibila gouvernail talela luzolo lwa wa masuwa. ⁵Mutshindo umoshi nu didimi didi gama gagabibila mu mwila wa muhtu mu kano kashi dieno dishimana mukunda nu ima ya koma. tala, gatshiya gagabibila geno konda gishitu gia koma. ⁶Dimi didi ndji tshiya, gifutshi tshiya, gifutshi gia masumu giahageye mukatshi dia athu gia hageye mukatshi dia athu. Gimubebesa mwila ya muthu wa gaswe; umu lemesa gukola gua lujingo. Lujingo lwene kakhalo lwa mbiye tshiya twa gu milungi. ⁷Makanga agaswe jia mbiji jia gishitu, tunjila nyoga nu ihangela iko unyi ya mu meya, muthu wenu isetula gudi mwene endji wa isetudile gale. ⁸Kashi muthu mumoshi gua lenda gusetula nga hgumba dimi ha muzulu. Gudi gubola gua lungile go guhangiga, gubola gugu gudi gwazala nu ndikila ya lufa. ⁹Ha dimi, tudi mutumbwisa fumu, Tata wetu nundji mu njila ya dimi tu mushinga athu akalegeye mu gifanyi gia Nzambi.

¹⁰Mutshindo umoshi nu kano umuzola lusagumunu nu gushinzama, apangi, ikala go ngenyi mukunda nu enwe.

¹¹Mba, muta umoshi wenu zola mbala imoshi meya a bonga nu meya a lula. ¹²Mutshi wa fige, apangi ami, wa lenda gubuta mabundu a oleve ngando vinu dia fige? Nu meya a mungwa a lenda gikituga meya a bonga agunwa.

¹³Nanyi mukatshi dienu mu ngangu nu gutema? aleze mbandu ya lujingo mu njila ya isalo ya gudikulu misa imuza mu gutema. ¹⁴Kashi kana udi nu gikenene goshia mutshima nu matangi a bola gudishimana lo, gumba mambo lo. ¹⁵Gutema gwenuza go gosa gudi nandu guabonga enendji gudi gutema gwa hamavu, gwakonda peve mundji gwa Satana. ¹⁶Mukunda hanyi kadi gikenene nu matangi abolu, hanyi ndji hadi ima mwamwa nu makalegelo a ndaga jiabola. ¹⁷Kashi gutema gwa gosa gidu guabonga, gwa guhwima, gua guswanguluga, gua gutagenesa athu mukunda gudi gua khenda, gwa mbuma ya bonga, gwa konda gubola mu katshi mundji gwa masonga. ¹⁸Bundu dia masonga dienu kuniya mu guhwima mukatshi dia hathu amukamba guhwima.

Chapter 4

¹Guhwi gwenu za gulwa nu gudasagisa mukasthi dienu? ishigo mukanda mu jinzala jienu jia mwila imubata kembe gua athu enu. ²Mudi mu nzala ya ima kashi mushigo ma yo. Mu mushiya endji mu muhaga enzala ya ima kashi mushigo nu pila ya guzula Mu muhwa, mu mugudisagisa. Mushigo nu gima mukunda mweno lombamba go. ³Mweno lombamba kashi meno kwiya go mukunda mweno lombamba mwabola, mukunda nu guswangulusa nzala yienu jia mwila. ⁴Athu a uthambi mudi mushi gujiya lo nyi gifuta nu athu a hamavu gishigo gifuta mukunda gi mutuna Nzambi. Muthu umukumbula gifuta gia mukidi umu kituga mbenyi wa Nzambi. ⁵Kana lo, tangisenu nyi ndinga ya Nzambi imuzwele nupamba kana ya zuela egie : Peve ya hageye mukhatshi diami idi nu gikenene gia vula. ⁶Kashi Nzambi wenu hana ojikenda jia balega gubonga. Mukunda malongi a Nzambi amuzwela egie Nzambi umutuma athu alulendo. Kashi umusala mambote umusala mamba a bonga jiendji gwa athu ahima. ⁷Lembugenu gwa Nzambi tunenu Satana mba alenge gwaleha. ⁸Pasunenu jia Nzambi nu mwene mba pusana gua enwe wovenu mago enu, anya masumu, bongesenu mutshima yenu, enwe athu a luvunu nu mambo kalenu nu gikenene, nyongotenu, dilenu. ⁹Bemba gulela gwenu gubalunuge nu mukenene gia lufa, ndji giese gienu mu pashi. ¹⁰Diku lumwisenu gutwama fumu, mba umu mizugisa. ¹¹Pangi, guzelela gubola lo gubola gwa mukwenu udi latugu. Muthu umuzwela mwabola mukunda nu muko, enji gumusambesa umu zwela mwabola mukunda nu shigo, nundji usambesa eshigo. Kana wasambesa e shigo, ushigo mubambi wa shigo, kashi udi nzuji. ¹²Muthu mumoshi wenu mba eshigo endji weno sambesa. mwene hakhendji udi wa lunga gu gulushiya endji nu gushiya shigo. Aye udi nanyi, umusambesa pangi aye? ¹³Venu, enwe mu muzwelw egie : mamino kana lo hamena mba tu muya gu dimbo dia koma, mba tusala mvula imoshi, mba tumudiga, nendji mba tuzula nuta. ¹⁴Nanyi umuziya fima mba giza hamene endji mwila waye ikhi mba igujila? mukunda udi kangenyi mupepe umuzoga gu gima dia tangwa ndambu, gugima wa bila. ¹⁵Mwambolo zwela nyi : Kana fumu wa tshigina, mba tujinga nundji mba tusala gima gigi nu ginyi. ¹⁶Tangwedi, dishigisenu mu ndaga jienu jia lulendo. Gudshigisa gukhima gwa pila inyi gudi guabola. ¹⁷Nundji muthu ujiya gusala gima mwabonga, kana wa gisalele go wasadi disamu.

Chapter 5

¹Luenyelu enue mudi mvuma delenu enji mudikuetsa mazo mukunda nu pashi mba jimejila. ²Imvama yenu ya pola, mulele yenu ya diye gua sualala. ³Usoo wenu nu gibende gia funu udi no ukelenge. ukelenge unyi mbo hano gitemu mukunda nu enue. Mba mudia omisungi yenu eletshiya. makungile gimvuma gienu mukunda nu gilumbu gia suga. ⁴Talenu kufutu lua asadi o ilanga mua kuatle mudile gua ahua ndo, enji gudila gua akunineguaguya fumu ya matha. ⁵Mu jingile holo dia mavu nu gubonga guabalega gitesu, mu hamudi hana ya balega, mikala yenu ya zalele to nu ima muake mukatula muyilanga. ⁶Mubelele enji mwa shiyele athu amasonga. wake mudinanesago. ⁷Kangenu mutshima, phangi ti nu gu vutuga gua fumu. Athu ono dimano kinga mbuma jia mavu, ono kinga kaka mvula ya thomo inoge no ya suga. ⁸Enue nji kingilenu buisenu mitshima yenu tululu mu kunda gu vutuga gua fumu pene pene. ⁹Mubogotago pangiami enue nenue mukunda egi mba mumbe sewago talenu mangambi amagano ha mufulu. ¹⁰Talenu mbandu jia pashi jia ba thumua nu ba profeta azulele mujina dia fumu. ¹¹Talenu lumu zangula usanyi akangele mitshima egi asagu muine, muavule ako muzuela go gudinda mana gua yobo mujiya kalelo dia fumu wa khala mu nya khenda. ¹²Uvi apangiami mudi madi ndifigo nga gosa nga haksi ata mulushilu loku ndo. uvi ndo yaye ikadi ndo eh yaye ikale eh. Ngenyi mbashigo misambesago. ¹³Kano mungoshi ha katshi dienu udi mumueneseya pashi, asambe kana momoshi udi nu kiese avue kiese? ayinibe nugukumisa. ¹⁴Kana mumoshi ya katshi dienu udi mukata atamege ma mbuta adi bundu amuhage mago nu gu mulombela Nzambi mukunda na gulomba gua athu a masonga guana belula mbefo amakunge ma futa mujina dia fumu. ¹⁵Isambu ya gutshigina mba mubela mbefo inji fumu mbo mono zugisa luko kanawa salele masumu, Zambi mbo mumu fila khenda. ¹⁶Tubileni masumu enu enue nu enji dilombe nu enuenenue mukunda egi mubeluge isambi ya ngolo gufubidila idi nu ngolo jia vula. ¹⁷Elia usa kadi muthu gifua eye waka mulonga nu gudindamana mukunda mvula gunoga ndo enji mvula ya nolege hoho dia mavu gitesu gia mvula jitatunongo nda ji sambano. ¹⁸Apangiami kana mumoshi ha katshi dienu watota muyima ya masonga enji muko wa muvutula. ¹⁹Uyegi muthu uno mbo vutula muthu wa masumugu lukwikilu. ²⁰Bo mugulusa monyo yenji enji masumu enji mba tota.

1 Peter

Chapter 1

¹Petelo mulongogi wa Yesu kilisto gu anzenza amwa aga nene ha mavu , gua wanyi atombeye , mukunda nu gikandogalatiya , kapadoce , swa asiha nu bithinia. ²Mukunda nu gudiangela gua Nzambi Tata gwa tayeye gudipeve mugulemvuga nu gunoga gwa mahatshia Yesu kilisto khenda jimiviye mu gusuanguluga. ³Nzambi sha fuu wetu yesu kilistoatumbuishiye mukhenda jiendji wa tuhwile gubutuga guapamukunda a guzula. ⁴dikapo dikapo dinyi didiphila ya guwugagwa yesu kilisto mu lufa. dika po diene mbadifugo , mba dibebi go , mba dibolu go kapo diene dia mihageya gosa mu dilu. ⁵nzambi umu mikwatesa munngolojiendji mundjila ya gutaya guenu mukundu mu lufuto lweno mbaludileza gu matwama mu tangua dia suga. ⁶Swangulugenu ata lulu mu mumona gikenene mukatshi dia gusagila. ⁷Ikale ganyi , kukumbula guenu gumonega , kukumbula gwenu guabonga gwa balega wolo wenu beba ta umu dileza mundjila ya tiohiya ima imudileza mukunda gutaya gwenu gukale mvutu ya gukombela , khembo nu lukumo lukale hu guza gwa yesu kilisto. ⁸Mwa mumonege go , kashi mwene gumukumbula. ⁹mwene gu mumona go kashi mwene gumu kwikila nu mudi nu guswanguluga gwa koma nu khembo. Tangwedi mba muzula mvutu ya gukwikila gueno , dikapo dia monyo guhuga gunu. ¹⁰Dikapo nu khenda jia mihageya ji mituma a profeta muya mu gukamba nu gibiga. ¹¹Enu kamba gujiya nanyi , tangua khi pheve ya kilisto yadi nayo yazuelele ya kalele mu aleza gumatuvama pashi ja kilisto , khembomba iza gugima. ¹²Alezeye egie , akalele musalesa hakhawo go , kashi enue , tangwa dia kalele muzwela ima imuzwele ya lulu gudi wawa amumulonga malongi a bonga mu ndjila ya pheve ya tumiye (ima inyi awandjo amutala). ¹³Kalenu finama kalenu mwa gukenza kalenu nu kukumbula mu khenda mba jinibateya mu guza gwa yesu kilisto. ¹⁴Mudi ana alulemvu , gusala ndji lo ima ya mwakalele musala mukonda gujiya. ¹⁵Yenu wa mitamegele udi pheve ya dikenza , enwe kalenu ya gudikenza mu makalegelo enu. ¹⁶Mukunda asonegele kalenu ya gudikenza mukundu ngudi ya gudikenza. ¹⁷Kana mu mutamega "Tata" mwene wenu we sambesa wa konda gutala muthu kashi gisalo giaye , balegesa dikumbi ha gumutshita mu wenyi waye. ¹⁸Jiyenu nyi ishigo mukunda nu mbongo , nu wolo hene mwa sumbiye mu makalelo enu a bola a mwa longogele gudi ashenu. ¹⁹Ndo , mwasu mbiye nu menga ya kilisto wa kalele hanga muna dimeme wa khonda mataba , u gifu gumvila. ²⁰Kilisto wa soleye gutwama asale ima yagaswe , lulu ngagi mukumbi didi dia suga , amilezele. ²¹Kwikile nzambi mu jina diendji wa zugisiye mu lufa mukatshi dia athu afa , wamuhwile a khembo mukunda nu gitshigina gwenu nu gutaya gudi nzambi. ²²Mwa hanene mitshima

yenu ya bonga ya gulemwu nu masonga yiyi ya kalele gutshina.²³ gwa mwila nu masonga ditshiginenu enwe na enwe mu mitshima ya geswe.²⁴ Kashi ndinga ya nzambi mba imukala mvula na mvula. Malongiya bonga a longeya.²⁵ Mwa butuga athu apha gudi mbutu yenufa , kashi inyi yenufa go mu ndinga ya moyo nu ilumbu ikhimaya nzambi mukunda musunyi wagwese udi hangenyi mwangu khembo idi hangenyi gitundu gia mbote , mbole yenu huma , gitundu gia homoga gia bwa.

Chapter 2

¹Katulenu ngunge jia bola , nu gudimba nu gudiswega ifi , nu nzala ya ima yathu nu songi songi. ²Gifua ana mitumba , adimuthigina mele agipeve abonga mukunda gu mi kudise mu gipeve. ³Kana muajilege matangi a fumu idi abonga. ⁴Izenu gua udi diseso didi muzinga dia bishidiye gua athu nu diaponeye gua nzambi nu ya bongele. ⁵Giteso gigoshi mudi gifwa maseso mujinga , abalumuye ha gubua nzo ya mpeve ha gukala muginzambi gia bonga gu muhana mpeve jia bonga jia gukumbuduya gua nzambi gu nya dia yesu kilisto. ⁶Zuelele didi muzuelegi "talenu nga haga guyoni dia makhoma fumu yonu mbo kukila gua muene mba ethigo sonyi " ⁷Lukumu ludi guenue mudi nu lukwilu uvi"seso dibishidile mitungi ya nzo dinjidi diabule dia funu mukhomo". ⁸Nu "diseso dia gu hana nu seso dia sakuba " a shelumugile , eshimo lemvugila ndinga , udi gu yenyenyi guene gua tumie. ⁹Uvi muanoleye mudi nganga nzambi gia fumu giputha , athu mavu a gifumu mulonga ima ya bonga ya mutamegele muene metamene mupipa muakedi ha gungila mu muanya ya luelega. ¹⁰Tangua diko wakalego athu , uvi luenyielu mudi athu a nzambi. ¹¹Muhuyego khenda , lueyielu mua vuya khenda ana gutshigina , nga milonga gifua nzenza weno diwendela , nu gudibamba mu ima muila imu hana itumba gumonyo. ¹²Guwenda guenu gukale gua bonga mukatshi dia apagano, kana adi gumiwuela ifua mukite ima ya bola hadi mutala ajiya gutala ima ya bonga nu njiya yiya gunemesa nzambi ha guza guenji. ¹³Lemvugenu gua mafumu adigumibata hashia mavu mukunda nu fumu , gumule vuga fumu udi holo gifua. ¹⁴Nunji gumafumu agiputa atumiye mukunda nu guhana ndola nu gunemesa amukuta ima ya bonga. ¹⁵Udi gutshigina gua nzambi ha gukita ima ya bonga mua muleza gubonga guenu athu ima ya kalele gumidiga mukalele muhana guenu. ¹⁶Gifua athu ashigo nu gima gukita uvi ngemba yaye yaye ikadi ya bonga mukunda nu khabu , uvi mukale gifua asadi a nzambi. ¹⁷Hanenu lukumu gua athu agasue ,tshiginu gipangi , bangenu nzambi , kumisenu to tila. ¹⁸Asadi kalenu nu gulemvugila mafumuienu nu gua abanga , mukadigo mulemvugila ma fumu enu adi mumitshitila ima ya bonga nu gusuangu luga nu gua anyi adi abola. ¹⁹Ya bonga yula muthu wakonga mu tshima gu gulomba nu gumona pashi mu yima ya bola mukunda nu nzambi. ²⁰Uvi funu tshi ya gumona mutshima mumona pashi mukunda nu masumu? uvi kana ya kitile ima ya bonga uvi eye nu gumona pashi mukumbi di udi mulamba gua eye idi eswe. ²¹Ndaga wa tamegeye muyima ima inyi mukunda kilisto wa file mukunda nu eswe. wa mibembe mukunda nu enue wa mibembe mbandu ya guhata. ²²Wa kitilego ata disumu dingoshi ata gilumbu gingoshi gia luvunu mu kano dienji. ²³Mutangua dia kalele munona pashi, wa kadigo muhana pashi wa kadimudihana gua yono udi musambeya muabonga. ²⁴Wa batele muene hakheji masumu hetu mukunda masumu etu gusadigo, nu nji tujinge mumasonga ,puta inyi musasewe jia mibelule. ²⁵Muakadi agaswe iwende wende gifua gimeme gia gutota , uvi luenyetu muavutugile guyimene ya gutota nu mubambi wa monyo yenu.

Chapter 3

¹Mupila yene n enue mudi a khetu , lemvugila , nu a lumenu. ²Kitesu mishindu wene mukanda. ³Egie kana mala ako eshi mukemvuga go ndunga mukanda na no makhale awo eji na ya kajawo. ⁴Ba muny mukunda guyuya ndunga , Mukunda a mwenene o mushindu wenu wa muonga nu zitu. ⁵Eji muyikite ya konda lamba gutuga sukhi adi nu yima ya gamutshi ya wola , nu milele ya bonga. ⁶Guvi yene yi dalama mu gimuthu gie mukutshi no mutshima tululu no mambote a lu gui , nu peve tulelu gi tedie. ⁷Mukunda a kaja mala ha thomo , a ka mukale ngeyi sala wa kanutamega abalehana fumu eji mudi maguno a neji , kana ma kitu gu bonga. ⁸Mu kite yenji ya bonga , eji kanu mishi milonga mu pashi. ⁹Gitesu gimoshi enye mala mukanda vila a ka jenu muthindu umoshi nu ginda gishi go gu dimbu ana , muykhetu , mufete guva gushiguna lukumu "lwendu" lulevu koso ya luyingu. ¹⁰Shitenu yenyi mukunda yisamba yitunu gukala yitugu. ¹¹Gisuga enyi a gasue kalenu matungi a mosi dimvule nu ,dishigina diago nu giphangi gu gaswe khalenu mwa bonga nu mawete. ¹²Gutshigina guvutula gubola mu gubala eji gibenji mu gibenji kitesu o gubonga mukunda matamene mukunda na ngenji mukunda ba muzangula lufutu. ¹³Yonyi wo mutshigina luzinga eji nonu yima giya bola eyi umukita yima ya bonga , akambe guwima ngemba a yihetelele gabemba ndo. Meso a fumu a munana athu a bonga eji matshi eji a mava o pashi jawo givu pala ya fumu yana gutshigina ndo anyi atshita mwa bola. Nani mene wo mogukitula ogabama guvi mu lemvuganu yinyi yidi ya bonga. ¹⁴Guvi mumunona lamba mukunda no nu misungi enu , a mu misagununa muvi woma go numu ima ya woma gukala gisaka salka ndo. ¹⁵Sagumune fumu kilisto mu nutshi ma yenu kalenu ya guyilama gilumbu gia agaswe guvi mu kamu belela wunji a momilega egie mukunda etshi wa ma haga mutshima waye gwa nzambi ? tshita yagaswe nu mutshima tululu nu luzitu. Kala miziya yima mukunda athu a muhatao luzinga luaye , ayindule. ¹⁶O khatu adi nu sonyi mukanda a muswela ele , eleji makalele athu a bola. ¹⁷Yidi mwabonga kana matangi a nzambi adi ngenyi mumone lambaha gukita mwa bonga enji gukita ndo gubola. ¹⁸Kilisto enji wamonela phashi mbala imoshi mukunda masumu muene udi masonga wa muenele phashi mukunda nu eswe takalele go masonga ha gutubata gua nzambi a nushile mu sunji uvi amuvutu dile nu luzingu mu gipheve. ¹⁹Na gipheve wayile mulonga o phesu jidi tangwa didi mubologo. ²⁰A khalele mu lemvuga tangwa dia gukinga gwa nzambi gwakhalele munenga mu ilumbu ya nowa , muyilumbuya gutunga masuwa enji nzambi wa gulusi shile athu ako (monyo mana) mu meya. ²¹Idi gidi mba gia mbotiga gia migulusa tangwa didi (ishi go ele guka tula gwa masumu a mwila , uvi gu hana gikhesa ya matongi a bonga gwa nzambi) mu nzila ya gu futumuga gwe yesu kilisto. ²²kilisto udi gukoko dia madia dia nzambi wayile gosa mafumu na ngolo afana gumulemvuga.

Chapter 4

¹Yesu wa muelele pashi mu musunji , zulenu mota kiteso gi moshi mu mabanza , mukunda yonu mukima wa mona phashi mu musunyi udi mu manena phashi jia masumu. ²Hene nu nganyi muthu wa phila iyi guashi go mujinga nu nzala ya ima ya athu , uvi udi mu jinga nu luzolo lua Nzambi. ³Tangua dia vula dia balega , mwa khadi musala luzolo lwa mphagano ; nzala gia bola , gu lauga matombe , gudikapa, gukhala nu khabu gia vula , gusambela itege. ⁴Adi muyituga mushigo mukhala luko hama ha moshi go ha gusala ima ya gisagasaga , hene adi mu zuela ndaga jia bola mukunda nu enue. ⁵Mba adi mufuta gu twama dia yonu , mba usambela wanyi adi mujinga , nu wanyi afile. ⁶Mukunda nu nganyi ndinga ya Nzambi ya longeye gua athu afile, ha gumona egi ata a sambeseye mu musunyi gifwa athu adi muinga , nu Nzambi mu gipheve. ⁷suga ya ima ikima idi phene phene hene tukhalenu asantu mu gipheve , nu ngindu jia magana mu lujingu lwa isambu. ⁸Holo dia ima ikima , khalenumuditshigina enue n'enue , mukunda gutshigina gudi mutshiga (gubola) guene gwa masumu. ⁹Mukhala athu adi mudiyamba enue , konda guditenda. ¹⁰Muthu ya gaswe wa hetele kapo , akwate kapo diene ha gudi kwatesa enue n'enue khalenu mu sala gifwa ba intendant a bonga adi mu makhapo a guhwa Nzambi. ¹¹Gula muthu adi mezuela ata udi mulonga nu dimbu ya nkumbwa ya Nzambi uvi ghula muthu udi mu sulesa , asalele nu ngolo jinyi Nzambi adi muhua gusala ima yene mukunda Nzambi adi muhua gusala ima yene mukunda Nzambi a tumbwishiwe mu Yesu kilisto gwa Yesu kilisto gu khala lukumu , ngolo mu mvula na mvula. Ikhanyi ngenyi. ¹²Aphangi nga tshigina mu itugago o gumugeya gwa tshiya gudi muza we gima ginyi gia nula gu mijila go. ¹³Wi gia mijila. Hene muhati go phashi jia kilisto ji mudi mujiya , uvi khalenu nu kiese gienu gikhale tangua lukumu lwenji mba lumonega. ¹⁴Gula athu adi mu mishigana mu kunda , nu jina dia kilisto , mudi nu lusagumunu , mukunda pheve ya lukumu , pheve ya Nzambi idi mukatshi dienu. ¹⁵Gushigo muthu wa jiya gumona lamba gula wa shiyiya , to nzangi , to musadi wa ina ya bola , to gukhala ule gua jiya go ata gima, go. ¹⁶Uvi yonu udi mu mona phashi mu phila ya mu kilisto gua khala go nu sonyi , a hane lukumu gua Nzambi mu jinadiene. ¹⁷Tangua dia kuwa gusambesa mba guyandiga mu inzo ya Nzambi gula mba guyandiga gwa etwe , ikhi mba ikala khanu jia wanyi a nu lemvuga go gu ndinga ya Nzambi? ¹⁸Gula muthu wamasonga mba ugulushiya mu phashi , ikhi mba imbwa gua yonu wa nu kwikila go , to musumuki. ¹⁹Hene wanyi adi mu mona phashi mu luzolo lwa Nzambi , a hane monyo gwa Nzambi wa kielega nu gusala ima ya bonga

Chapter 5

¹Nga ,zonza mambuta adi mu khatshi dienu eme ngudi mbuta , futa nu temu jia phashi jia kilisto. Nanyi udi yona wa khalele mu nkembo mba ukhale wa tuphuga.² Mukunda nu nganyi , nga mi zonza , mambuta , disenu gimvuga jia Nzambi gidi mu katshi dienu. Azangulenu mua bonga , mu gingolongo ndo , uvi mu luzololua Nzambi. Kkhalenu n'enji ha guzula lufutu lua bola mu luzolo.³ Mu kadi go mu kita ule fumu holo dia athu adi mu Tata uvi khalenu mbandu mukunda nu gimvuga. ⁴Tangua fumu udi mvungi mba uza , mba mudi mu zangula giphu gia lukumu gia konda gupola mu khembo.⁵ Giteso gi moshi henue ana a mala , lemvugenu gua mambuta. Henue akima , sudigenu gudikulumusasa , dikaphelenu enue nu enue , mukunda Nzambi gua na tshigina go enya lulendo , uvi udi mu sala mambote gua wanyi adi mu dikulumusa.⁶ Dikulumusenu gu magoa ngolo a Nzambi , mukunda Nzambi ma ami taphule mu tangua dia kuwa. ⁷Mu bembelenu inemo , ikenene , mukunda ami zule muabonga.⁸ Khalenu mula phe , mudimukeba. Mukunda mbeni wenu diabulu udi mu zomba ule khoy idi mu kamba nanyi ya jiya gudua. ⁹Koleselenu mu khale nu ngolo mu lukwikilu mudi mu jiya egi a phangi jienue adi ha mavu adi mukolesela mu phashi.¹⁰ Gu nyima dia phashi , tangua di moshi , Nzambi wa lukumu yonu wa mitamegele mu kilisto mu lukumu lwa konda suga mba udi gu milonda , mba udi gumihaga nugu hwa ngolo.¹¹ Gwa muene gukhale nu gujala gwa mvula nu mvula , idi ngenyi !¹² Sylvain nga mu zula phangi'ami wa masonga mukundu nu muene nga sonoga ndaya jiji Nga mi bondila ha gutshigina egi ndaga nga misonegele jidi mambote a kielega a Nzambi kanga menu nawo.¹³ Dibundu didi gu babilona dinyi dia phoneye gifwa henue dia mitumila mbote. Malako wa munami wa mitunila mbote. ¹⁴Di hanenu mbote enue nu enue , nu gudi yamba gua guditshigina. Bemba Ngemba ikhale gwa enue mu kilisto.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni petelo muhiga enji ntumwa ya yesu kilisto , wangi a mutshigina mu tu kurkulu lua bonga ta zangudile lukwikilu mu masonga a nzambi wetu gwa fumu yesu mugulushi wetu. ²Bemba mambote akhale nu enue ngemba iyige gujiya gwa nzambi , nu gwa yesu fumu wetu.³ Yima ya gaswe idi mu talela ngolo jia nzambi mukunda nu lujingu ya tu huiye , nu njila ya gujiya gua nzambi ,muene wa tu tamegele mulukumu lwenji nu masonga enji. ⁴Muyima yiyi watu huile laji dia koma nu dia bonga ya khele ngenyi mukunda mukhale enji athu adi mu ima ya ginzambi , mukunda mwa gulugila gu lufwa gudi ha mavu , mukunda nu nzala ya ima ya bola. ⁵Mukunda nu ngenyi , kiteni mwa bonga mukunda nu kuzula masonga ,u lukwikilu lwene , nusigiya guenu ,u masonga. ⁶Mukunda nu gujiya guene igenu gu kanga mutshima , enji nu gukanga mutshima ye gingolo - ngolo , mu gingolo ngolo gienu mu ige gisantu.⁷ Mugisantu gienu mu ige guditshigina gua gipangi.⁸ kana yima yiyi yidi gue hene , idi mukula , mba mukhala go ikunia mu gujiya ima ya fumu yetu yesu kilisto. ⁹Guvi yonu guashi go nu ima yiyi , enji uvi mukanda ima idi pheve - pheve nu muene udi gifofo wa jimbidile gukhatula gua masumu enji a kulu.¹⁰ Hene , phangi sala mua bonga ha gujiya egi wa tamegeye nu gusolama guaye kana udi mukita ima inji mba ushigo mu bwa go. ¹¹Mu phila inyi gungila mu gifumu gia mvula na mvula gia fumu wetu nu mugulushi wetu yesu kilisto mba gudi gumiwewa mwa vula.¹² Hene mba ngukhala phene - phene a gu miyibugisa ima yene ata mua nu yiya , henyaha mudi nu ngolo mu masonga.¹³ Ngudi mu indula egi , dia lunga ha gu mi zugisa , nu gumiyibugisa mu tangua didi ngudi mu tenta. ¹⁴ N gajiya egi gushi gu gwa leha mba ngu zoga mu tenta yiyi , muphila ya ngu lezele fumu wetu yesu kilisto. ¹⁵Mba ngu kita mu phila ya bonga mukunda mba mu bambuga ima iyi gu nyima gua guya gwami.¹⁶ Mukunda ta hatele getugo sago jia mambo , jia khalele muzuela tangua dinyi ta mi lezele ngolo jia gumonega gua fumu wetu yesu kilisto , uvi ta khalele go athu a monele ginene gienji nu meso.¹⁷ Nzambi tata wa muhuile lukumu nu khembo mu tangua ndinga imoshi ya lukumu lwenji lwa koma lwa viye " yoyo munami wa gutshigina nga nu haga mutshima " ¹⁸Ta vile ndinga yene ya katugile gosa mu tangwa dinyi ta khalele n'enji ha mulundu ya santu.¹⁹ Tudi nu ndinga yene ya zueleye inyi ya bonga , mudi mu kangama nayo idi ele mwinda udi mu lema ha gifundo gia phipha , mu tangwa dinyi mwanya mba uzoga enji temwa ya gimegena mba izoga mu mitshima yenu. ²⁰Ha guya ndiga jiyenu ima iyi egi , gushi ata ndinga ya thomo ya zueleye mukunda nu ndinga ya nzambi ishi go mu katuga mu gubalumuna gwa gimuthu go.²¹ Mukunda gushi ata ndinga wa zueleye go mu luzolo lwa muthu uvi athu a zueleye mu ngolo ya pheve santu ya katugile gwa nzambi.

Chapter 2

¹Ma profeta amambo ayile mutala athu ; nu alongi amamba mba muza gudi enue. Mba mibatela malongi abola nu mba tuna ima ya malongi ao. Adi nugudiyindudila ima ya bola. ²A vula mba aheta pila ya muila wao , mukunda nene ndinga ya bonga , mba ikala muzoga hapelo. ³Mukunda nu nzala ya gudia , gu nyima nyima dia athu ako mba zuela ndinga dia mambo. Lufwa luao mba lukingigo. ⁴Gula Nzambi watotesele go ata anjelo wenji wakitile gu bola , uvi wa hanene gua tarturus mukunda guanu gubamba muyima ya bola nu nji dia gusambeya. ⁵Nu nji wa katu dilego kangu dikulu uvi wadinda mesele nao wakadi mulongi wa malongi amabonga nu ako sambuadi , nu tangua dia tumune lufua ha mavu ya itshitshi. ⁶Nzambi wa shiyile dimbo dia sodomo no gomorhee mu fuphi nu wa shiyi le ha guhana mbandu iza gu itshitshi. ⁷Idi ya masonga lot wa huye lamba mukunda nu ima ya kadigo mushigo Nzambi wa mukudishile. ⁸uvi muenya masonga wa tungile mukathi dietu gilumbu nu gilumbu ya kadi muhana pashi gu monyo wenji wa masonga. Nu ima yakadi muvua nu gumana. ⁹Fumu udi mujiya pila tshi ya gutshigina pheve jia athu mugizanga; nunji pila tshi gubamba athu muyima ya bola mukunda nu gubola. Mugilumbu gia gusambeseya¹⁰Yenyeyi idi ya masonga gwa anyi adi muya kaka munzala ima ishigo waye mumisunyi nu guvueza gifumu. Akhala mudi hana nu muthu wakola mutue. ono kala gao nu woma ha guzoga ha pelo athu a lukumu. ¹¹Anjelu adi nu ngolo adi alunga mu yima ya koma. Gugisambeselo , enji gua singanene go gutuama dia fumu. ¹²Shitu pene pene jishi mujiya ata gimago jia londeya mukunda nu gujikwata nu gushiya ishi mujia nanyi adi mushingana. Mba muashiya . ¹³Mba muzangula lufutu luao muyima ya bola. Jidi jia mvindu nu jia bola. Adi muvua kiesemukunda nu mambo awo mutangua dia khinji. ¹⁴Adi nu meso agutala gua akhetu athambi. Ata gilumbu gimoshikhanji akala nu kiese gu masumu. Abenda monya athu khanjiava mbimbi ya Nzambi. Mutshima yawo idi kaka guima ya athu; adi agutshigina. ¹⁵Abembe njila ya bonga atotele , nu ahatele nzila ya bolaam , muna bobom. ¹⁶Uvi wa vutudiye mu yima yenji ya konda guzuela uvi gazuelele ule muthu nu mugilao gia profeta ndo. ¹⁷Athu adi nuluenyilu ele meya amutumbu akonda meya. ¹⁸Umuenda nu gudi haga amunana athu mukunda nu nzala ya ima. guaya guanyi amutshigina gujinga gua gutota. ¹⁹Adi muhaga tushilu twa guhua ngemba uviathu ene adi ahiga abola. Hene muthu muene udi muhiga udi nungisa ifundo ya gaswe. ²⁰Muthu wa gaswe waguluga gumvindu mu ima ha mavu guziya gua fumu nu ngulushi nu fumu Yesu kilisto , enji adi vugile gubola guene shigo. ya suga mba yibwa gulenyi ya hathomo. ²¹Ya bongele gua ene ha guajilego ima ya mabonga hene nji ayile ha gu balumuna shigo. Ya bonga ya ahuye. ²²Gishima gidi gia mukunda nuene mba ya vutugila ya lushile. Ngulu yu vutugila potopoto.

Chapter 3

¹Tanguedi , ngu mumisonegela mukhanda wa giyadi enwe a pangiami nga tshigina mwavula mukunda muhungulule.² Ndaga ja diangele gumijishisiya gudi aprofeta nu lukhano hua fumu nu muguluhi wetu mukunda na alongogi.³Jiyenu thomo nyi iledia ya tola mba imuza mu gilumba gia suga , mba imulela , mba imuwenda mukunda nzala giawo jiamvila.⁴Egie "laji dia guvutuga guendji didigwi"? a tata afwa , ima ya bega mutshindo umoshi yandiga gukalegela gwa ima yagwese.⁵Akalele nu guji mbila mayilago egie dilu nu mavu azogele mu meya , nundji mu fila meya , gwaleha gunu mujila ndinga ya nzambi.⁶Mukunda nu ima hene mavu adindile mu meya nundji amwagenene.⁷Tala madilu nu mavu ahageye mukunda nu tuya mu mukwala hunu ya hageye mukunda nu gusambesa gwa suga nu gumwanga gwa ima ya bola .⁸Apangi aluzola mwa lendago gujimbila gima , gilumbu gimoshigudi fumu gidi ilumbu funda dimoshi dia , ivo funda dimoshi idi gilumbu gimoshi.⁹Fumu guenu shipa go gulungisa malaji enu hana hangenyi athu amukwila udi nu gunengena mukunda muthu gubila lo , umutshigina egie mthu gubilan lo.¹⁰Kashi athu agaswe afu go , kashi abalumune mitshima tangwedi , gilumbu gia fumu mba giza hangenyi muiy dila uba dibalega mbala imoshi nu mwalu wa koma ima ya hamavu mba imuhia tshiya , isalo yagaswe mba izoleya apelo.¹¹Mukunda ima ya gaswe mba ikala ya gushiya mu pila yene igni enwe mbamukala athu apila khi mwambolo kala gujinga mu gipeve nu gudikenza.¹²Jingienu gunenga guza gua gilumba gia nzambi tangwa dinyi dilu mba dihio tshiya nu ima ya gaswe mbailema.¹³Tumunenga laji diendji , nu dilu nu mavu apa anyi mba akala nu masonga mu ndaga jagaswe.¹⁴Hene apangi ami agutshigina tunengenu ima yene , enue salenu ngolo mule gukala nu mvinda lo nu mataba , ale gumubalela lo.¹⁵Jiyenu nyi gunenga gua fumu mietu idi lufutu luetu gifenyi polo asonegele ha gumona gu tema guamuhwiye.¹⁶Polo umuzwela ima iyi mu mikanda gunu umuleza ima ndaga ya kola hajiya athu agujimbila nu ulegelege amubolesa jindaga hangenyi amubebesa ya.¹⁷Nzambi mukunda ife mayilago mu njila ya gufutama , kalenu mwatema¹⁸Ndenu mutagana khenda nu gujiya ya fumu numugulushi wetu yesu kilisto , lukumo nu kembo gwa yesukilisto.

1 John

Chapter 1

¹Ndaga ta vwile ha guyandiga , (jinji ta vwile jinji ta mwenele gu meso etu , yinji mago etu akwatele mukunda nu ndinga ya monyo .²Monyo ta umonele mwa bonga tu hane matondo ,avula nu kimbangi gietu gu monyo wa mvula nu mvula .³Wa khala nu tata myi ta uwile , nu ta monele ,tudi gu ,milonga nayo , n'enwe mba mukhala mu gimvuga n'etwe gimvula gietu gidi nu nzambi nu yesu kilisto munenji.⁴Ta sonya ndaga jigi mukunda kiese (zumba) gietu gikale gia vula .⁵Ndinga y'enji ta longuvila , tudi gu milonga nayo egi nzambi udi mwanya gwa mwene pipa gutuhu .⁶Gula tazwela gni tumuwe nda nu yesu mu gudi bungisa kasi tuza hani tawenda njila ja pipa tumumbo mambo ndji tushi muzwela masonga go .⁷Mukunda gula tuwenda mu mwagna nu yesu guguziya egni mwene udi mwagna nu menga Imahatshi ha yesu muna nzambi hudi muthu humuwova masumu ege swe .⁸Gula tazwela egni tushi nu masumu go , tudi mudi mbilo mambo mukunda masonga logetu .⁹Gula tadila masumu etu ageswe , nzambi udi wa koma gututo sela mukunda udi peve ya masonga , ndji mbo utu wova mumenga a' munendji yesu .¹⁰Gula ndji tazwela egi tenusalao musumu go , tumukwata nzambi wetu gni umumba mambo , ndji zwi diendji dishi muwenda neswe go .

Chapter 2

¹Ana nga misonegela ndaga jiji mukunda musadi go masumu ; guvi gula muthu mumoshi wasala masumu , tudi nu ngambi udi mutuzuela gutwa ma dia tata yesu kilisto mwenya masonga . ²Udi muthu umu tukatula masumu ishi go eswe phamba go , uvi gua athu a ha mavu a kima mukunda nu nganyi tajiya egi tudi mumu jiya hene tudi mu bamba shigo . ³Jenji muthu unu zuela egi ; Nga jiya nzambi uvi guashigo mu salela shigo jene go udi muthu wa luvunu , guashigo . ⁴Nu masonga henyaha , muthu mukima . ⁵Di mu salela ndinga y'enji mu masonga , mukhatshi dia muthu yonu gutshigina gua nzambi gua khalele gua bonga ; nganyi t'ajiy ' egi tudi mukhatshi dienji . ⁶Muthu udi muzwela egi nga khala nu nzambi , guwenda guenji gukhala giteso gimoshi mu yesu kilisto gua ha khalele muwenda . ⁷A phangi agu tshigina , nga mi sonegele go shigo jia mpa go , guvi jikulu jinyi mwakala nayo ; yandiga gu matwama . shigo ukulu idi ndinga inyi mvavile . ⁸Ngudi gumisonegela shigo ya mpa ya masonga mu yesu nu gua enue akima , mukunda pipa ya huile myanya wa zogela gale . ⁹Yonu udi muzwela egi ngudi mu myanya uvi gueshigo mutshigina phangienji udi muphipha nu magino . ¹⁰Yonu watshigina phangienji udi mukatshi dia mwanya , gua jiyile go gubua , guene gubua gushigo mukatshi dienji . ¹¹Muthu udi me feta phangienji udi mu phipha udi mu wenda mu phipha ; gua shigo mujiya guma guadi muya , mukunda phipha ya mushiya meso . ¹²Nga misonegela enue anami mukunda masumu enu amiviya jikhenda mukunda nu jina dienji . ¹³Nga misonegela enue a tata mukunda mua jiya muthu muene ha luyangigu ; nga misonegela enue ana mala egi mua nungile muthu wa bala nga misonegele ana mitumba egi mujiye Tata . ¹⁴Nga misonegela enue a Tata , mukunda mu jiya yonu wa yandigele , nga mi sonegela ana mala mukunga mudi nu ngolo enji ndinga ya nzambi idi nenu , mua nunga muthu wa bola . ¹⁵Mutshigina go mavu , nu ima yi kima ya ha mavu uvi muthu wa tshigina mavu , gutshigina gua Tata gushi mukatshi dienji go . ¹⁶Inyi yikima idi ha mavu ,(gutshigina gua mvila gutshigina gua meso , nu lulendo lua lujingu) ishigo mukatuga gua Tata , gudi muza ha mavu . ¹⁷Mavu nu ima y'enji Ikima mba idi mubalega ; uvi muthu mukima udi mukita luzolo lua nzambi udi nu luzingu lua konda suga . ¹⁸Ana mitumba , didi tangua dia suga kiteso gimoshi mua lezeze egi mbeni wa kilisto udi muza lulu ngagi mambeni azula azoga gia henya ha tajila egi didi tangua dia suga . ¹⁹A zogela hakhatshi dietu , uvi akalele go n'etue mukunda kana akalele etu , abolele gukhala mu katshi dietu tangua dinyi azogele mu katshi dietu , akedi go etu . ²⁰Uvi muazangudile mafuta a muthu ya kielega , nganyi khungiene akima mua jiya masonga . ²¹Nga misonenelego mukunda mushigo mujiya masonga , uvi mukunda mua mujiya egi luvunu guthuhu ha katshi dia masonga . ²²Nanyi muenya mambo , gula gushigo muthu udi mutuna egi yesu udi kilisto , muthu muene udi mbeni diago dia kilisto , ata wa tuna Tata nu mona . ²³Ata nanyi udi mutuna mona guashigo nu Tata ; uvi mukima udi mujiya mona , Tata udi n'enji . ²⁴Mukunda n'enue akima mwa vile mu luyandigu udi mukatshi dienu uvi gula ndaya mua vile mu luyandigu jidi mukatshi dienu ,mudi mukatshi dia mona mukatshia dia Tata . ²⁵Talenu laji dia mi hanele ;wjingu lua mvula nu mvula . ²⁶Nga misonegela ndaga jiji mukunda nu athu anyi atotele . ²⁷Luenyelu mukanda nu enue mafuta anyi mua kungiye adi mukatshi dienu , enji mushigo nu funu ya muthu wa gumilonga ndo . Uvi mukunda mafuta enyi adi mumilonga ima ikima , idi masonga , uvi mambo ndo , enji a milongele khalenu mukatshi dienyi . ²⁸Luenyelu , anami khalenu n'enji mukunda , gilumbu mba eza mu vutuga pushi - pushi , mba tuvua sonyi gutuama dienji . ²⁹Gula mua jiya egi udi wa bonga , mua jiya egi , muthu yonu udi musalela masonga wa butugile mu katshi dienji .

Chapter 3

¹Talenu phila ya gutshigina gua Tata Nzambi gu tuhule hagula tutanegeye ana Nzambi . ²Apagiami tudi ana a Nzambi nu tukala khanji gu iheta ti mbatukala khanji ito tendela go ;tudi mujia kilisto mbo muzuga , mba tukala pila igni . ³wagasue mba umutshigina , mbo mudiwova gifua muegnia giana khidia .⁴wagasue udi mutshita gubola ,gueshigo mulemvuga gu mikwala .⁵ Mudi mujiya egi kilisto wazogele ha gu tutotesela masumetu , uvi gua muene wakitilego masumu .⁶ Wagasue udi kaka musumuga gua mujia go .⁷Ana mudibenbi go mu gubola udi mukita ima ya giamakhidia muzina dia Yesu munenji .⁸Udi mukita masumu , udi muna diabulu .⁹Udi musendesela gugisendeselo , khuta ima idi mutshigina nzambi gueshi nu tangua dia gukita ima ya bola go .¹⁰Ana a nzambi adijia gegni mukunda ngasa ya nzambi idi nu muene wanona gutshigina pangienji , gueshi go muthu wa nzambi .¹¹Ndinga imwava mudi nayo ya gutshigina nu athu agasue .¹²Mukadi go gifua caino wakadi diabulu wa shiyile panguenji mukunda na tshi ha mushile ; mukunda ima yenji ya hadi ya bonga uvi ya pangienji ya bonga .¹³Mudihudi go kana henia ha mavu a mu mifeta .¹⁴Tujiye egi tuakatuga gugufua nu gumogno mukunda nu gutshigina apagnietu udi ushi go nu gutshigina udi wagufua .¹⁵Wagasue udi gutshigina ndo apagnienji udi muegnia gufua , udi muthu udi mushiya .¹⁶Tujiye gutshigina mukunda Yesu kilisto wa hanene monyo wenji mukunda nu lufwa etuenji tudi nayo ya gudi hana mukunda na pangietu .¹⁷Muthu wagasue udi nu ima udi mumona pangienji , mumona pashi gumusadisa ndo , pila tshi udi nu gutshigina gua Nzambi udi mukhatshi dienji .¹⁸Anami tutshigina go gusongi dia dimi uvi mumidimo .¹⁹Hene mba tujiya egi tudi engnia masonga mba tubuisa mitshima .²⁰Luenyelu gula ndo mutshima wetu watubelesa .²¹Apangietu agasue agutshigina gula mutshima wethu ushi mutubelela go tudi nu gu haga mutshima gua Nzambi .²²Yagasue tu muhete sewa mukunda tuana lemvuga gu ima yano lombaga gugukita .²³Igni idi mikwala ya munenji Yesu kilisto nu gutshigina etue nu etue gifua tuadi tshigina etue ha khetu .²⁴Watshigina mi khwala ya nzambi udi mukhatshi dienji nu tudi mujiya egi mukhatshi dienu nu pheve ya tu huile .

Chapter 4

¹A pangiami mu kwikila go mu pheve jikima , dianga gujiya pheve jene kana jidi muza gua Nzambi mukunda profeta jia vula jia mambo jiaza ha mavu . ²Hanyi mba , mujiya pheve ya nzambi mu phila inyi pheve ikima ya jiya egi Yesu kilisto wa jila mu mvila ya Nzambi . ³Pheve iko ishi mujiya nganyi go ; jiya egi pheve yene ya mbeni wa kilisto iyi mwa vile yene inyi yeza galehashi ha mawu . ⁴Apangiami , mudi athu a Nzambi mwa imonegasa mu pila egi muthu yonu udi mukhasthi dienu , udi mbuta wa koma wa balega muthu yonu udi hoshi ha mavu . ⁵Adi athu a hoshi ha mavu , mukunda ndaga gia muzwa di ya hoshi , hene athu adi mu avila . ⁶Tudi athu ' a Nzambi muthu mu kima wajiya Nzambi udi muthu vila , muthu yonu wajigo Nzambi ,gua na tuvilago nganyi tudi mu jiya pheve ya masonga nu ya luvunu . ⁷Anetu apangi , tuditshi gimenu , sambu gutshigina gua Nzambi gudi egi muthu wa butuga gua Nzambi , wajiya Nzambi . ⁸Athu ano ajiya go , Nzambi . ⁹Mukunda nu nganyi , gutshigina gua Nzambi gua giyishaye guetwe gutshigina gua Nzambi gudi mukhatshi dietu , hene Nzambi watumile Yesu kilisto munenji mumoshi tu jinge mukhatshi dienji . ¹⁰Gutshigina guene gushigo mukunda ta tshigina Nzambi , mweme watutshigina mukunda watumile munenji mumoshi wadi ha nele ha gufwa mu fundo dietu . ¹¹Apangi nga tshigina , tuditshiginenu eswe n'eswe pila Nzambi atu tshigina . ¹²Ata muthu gua muene nego Nzambi ,gula ta ditshigina eswe n'eswe ,Nzambi udi mukatshi Nzambi gukhala mukhatshi dietu , luzolo luenji lua bwisa athu a bonga . ¹³tujiye egi mu khatshi dienji muene watu hwile pheve y'enji . ¹⁴Mu phila inyi ta muenele,ta kumbulula egi Tata watumile munenji ha gugulusa athu a ha mavu . ¹⁵Muthu mukima wajiya egi Yesu udi muna Nzambi , Nzambi udi mukhatshi dienji , muene nji mukhatshi dia Nzambi . Tua jiya , enji ta kwikila egi gutshigina gua Nzambi gudi n'eswe . ¹⁶Nzambi watshigina , muthu udi mukatshi dia gutshigina guene Nzambi udi n'enji , muene nu Nzambi . ¹⁷Mukunda nu nganyi gutshigina guene gua tu aga ta bonga mukhatshi dietu a gula tukhale gua muene mu gilulu mbu gia gusambesewa , mukunda muphila idi muene , muphila tu fete khala haha ha mavu . ¹⁸Guvua ndo woma mukatshi dia guditshigina , mukunda gua bonga gu mukatula woma ,woma wene udi ole ginemo . muthu udi muvua woma gua zudiyego mugutshigina gua bonga go . ¹⁹Tua tshigina mukunda Nzambi watutshiginile muthu wa thoma . ²⁰Gula muthu wazuel'egi " Nga tshigina Nzambi " gugu muthu muene watuna phangi ' enji , udi muen'ya mambo . mukunda muthu yonu watshigina go phangi 'enji yonu adi mu mona ha meso ,wajiya gutshigina Nzambi yonu guashi go mu mona ha meso . ²¹Enji shigo ya Nzambi yago ta zudile gua muene : muthu gua tshigina Nzambi , gutshigina nu phangi 'enji giben .

Chapter 5

¹Muthu wa gaswe umu kumbulo yesu eghie udi muna nzambi ; mukunda muthu wa gaswe umu kubula tata mumosi , umu kumbulo mona wa butuga gudi tata mwene . ²Mukunda nu ngagi ,tumu kumbila ana nzambi kana takumbula gwa nzambi nu gubambo mu kwala yendji . ³Tato gukumbula gwa nzambi : gubambo mukwala yendji mikwala yendji ishi ya sagisa go. ⁴Koso muthu wa butugile gudi nzambi wa batele gibingo mu gifutshi gigi ; talo gibingo gia nungile gifutshi : guku mbulula gwetu . ⁵Nagni wa nungila gifutshi giene koso muthu umuku mbula yesu kilisto muna nzambi. ⁶Tata muthu wezile nu meya nu mahatshi : yesu kilisto wezile go kaka nu meya pamba go ndji nu mahatshi . ⁷ Mukunda adi pepe zitatu : ⁸pepe , meya nu menga adi mugimvunga . ⁹Kana takumbula gitemu gia athu , gitenu gia nzambi gia balego gukoma , mukunda gitemu gia nzambi wa tuleza na gio gumvila wa mu nendji . ¹⁰ Koso mutu umu kumbula muna nzambi , umu kumbulo gitemu gundji ; muthu wa geswe umuthu no nzambi wa dibwisile mwegna hakendji ya mambo , mukunda gua kumbudile go gitenu gia nzambi mukunda nu mu nendji. ¹¹Tala gitemwe gwene : nzambi watuwile monio wa mayilago ; monio wene udi nu munendji . ¹²Muthu umutigina mona udi nu magnio muthu gweshi go nu mona wa nzambi gweshi go nu monio. ¹³Ngumu misonegelo ndaga zizi mukunda muziye gni mudi nu monio wa mayila go gudi enwe mwakumbi dila muna nzambi. ¹⁴Talenu gukumbula gwetu gutwanaa dietu mukunda koso gima twenu lombwa mwaga swe we totuvila . ¹⁵ Nundji kana tajiye gni wenu tuvila tangwa diegesu tenu mulomba mu gutshigi na gwendji we nutuvila nundji we nu tuhwa igni ya gweswe tenu mulomba . ¹⁶Kana muthu wa gaswe wa mona pagniendji umusala masumu eshi mubata gale gulufwa go , mwabonga asambele , nzambi mbo , muhwa monyo ngumi tangila gni ndaga yiyi idi mukunda kaka nu masumu eshi mubata gale gulufwa go ; hadi nu disumu dimubata mbala imoshi gu lufwa , nga zwelele go gni gumu sambela . ¹⁷ Gukonda gwa masonga gna geswe gudi masumu , kashi disumu diko dienu bata gale gu lufwa go . ¹⁸Tumu ziye egie koso muthu ya butugile mu nzambi gwalenda go gusalo masumu ; ngagni muthu udi mu nzambi ufeti lengo masumu mukunda mba azule monio ; wa mayela go , mukunda muthu wa geswe wa bola gwalenda go gumusalo gubola . ¹⁹ Mukunda tajiye gni tudi ana a' nzambi , mukunda gifutshi gia geswe gidi ha . ²⁰Guvi tumujiye gni muna mago a mwegna ngandu jabola Nzambi wejile mukunda nu gutugwo gutema , mukunda tujiye gni udi wa makhidia udi munendji yesu kilisto Mwene nzambi wa makhidia nu wa mognio wa mayilago . ²¹ Anami bembenu itege .

2 John

Chapter 1

¹Nu mbuta dibundu , nu mu kwetu yogo waponeye nji on'enji , wanyi nga tshigina mu masonga . ²Ishi go eme nga mitshigina hakhami , uvi nu athu akima wanyi ajiya masonga . ³Bemba khenda , nu kuzumba , nu ngemba idi mu katuga gua Nzambi Tata nu Yesu kilisto Muna Tata ikhale n'enue mu masonga nu gutshigina . ⁴Ngudi nu kiese giavula ha gumona anaye ako adi muwenda mu khatshi 'a masonga mu phila tua zudile shigo gua Tata . ⁵Lulu ngagi nga gu bondila mukhetu ndo mu phila wa hwiya shigo yampa , uvi ule muthu tazudile ha guyandiga , hene tudi tshigine eswe n'eswe . ⁶Mukunda gutshigina gunu mua giyile mu luyandigu gumutala phila ya guwenda mu shigo , shigo yene inyi mua longogile ha guyandiga idi egi mu fete wenda . ⁷Hene athu avula adi mudimba athu ano azoga , eza mungila hoshi 'a mavu , athu hene ashigo mujiya egi Yesu kilisto wejile mu gifwanesa gia musunyi muthu muene muenya mambo udi mbeni wa kilisto . ⁸ Kebienu , muphila egi mule gutotesa ndo mabundu a gisalo gienu gia phashi , ginyi mba muzidela makapo avula . ⁹Muthu mukima yonu umuya gua leha , uvi guashi nuyi nga nu khatshi 'a malongi a kilisto go , gueshi wa Nzambi go . muthu yonu udi mujinga mu khatshi 'a malongi a kilisto , yonu udi nu Tata nu mona . ¹⁰Gula muthu weza gudi enue wa tuna gu bata malongi wawa , muthu yonu gua ngila go mu inzo , mumuhwi go mbote yenu . ¹¹Muthu yonu mba umuhua mbote , isalo yenji yabua ya masumu . ¹²Ngudi nu ndaga jia vula ha gumisonegela uvi nga tshigininego gu misonegela najio ha yiji nu tinta . uvi nga indulegi mba nguza guminona tuzuela kano nu kano , mu phila egi kiese gietu mba gikhale gia bonga . ¹³Ana a pangiahe a mukhetu wa poneye agutumila mbote .

3 John

Chapter 1

¹Mbuta dibundu , nu phangi nga tshigina gayusi , nga tshigina mu masonga . ² Phangi ngatshigina , nga lombwa

hule ukhale mua bonga nu ima yaye ikima nu mulla waye mu masonga nu monyo waye . ³Heniaha ngudi nu gimbangi giaye mu masonga muphila udi mu wenda mu katshi'a masonga . ⁴Ngudi nu kiese gia vula ha guvua egi anaye akima adi muwenda mukatshi 'a masonga . ⁵Phangi , nga tshigina egi udi musala mu phila ya bonga mbala jikima udi mu sala gisalo mukunda nu aphanzi nu a nzenza . ⁶wanyi atelete gimbangi gia gutshigina guaye ha meso 'a dibundu , udi musala mua bonga ha gu atuna mu phila ya bonga ya Nzambi . ⁷Mukunda nu diene jina dinyi azogele , nu guzula ndo ata gima gimoshi gua athu wanyi ajiyigo gale Nzambi . ⁸ Etwe tufeto yamba athu a gisalo mukunda nu masonga . ⁹Nga sonegele ndaga imoshi gu gimvuga gia athu , uvi diotrefes yonu watshigina ha gukhala muthu wa thomo mukatshi dia athu akima gua tu yambelego . ¹⁰Gula nzeza , nga ibuga isalo inyi ya muene asalele , ikwatshi azuelele ima ya bola - bola nu jindaga jia bala mukunda nga vilego kiese mu isalo yenji , muene gua nu yamba go aphanzi enji udi mu tunyisa athu anyi adi musala ndaga jia bonga , udi mu akaya mu gimvuga . ¹¹Phangi 'ami nga tshigina uhati go makalegelo anyi abola , uvi kita ima ya bonga udi muenya Nzambi , uvi muthu yonu udi musala ima ya bola gua jiyilego Nzambi . ¹²Demetrusi wa zudile gimbangi gia athu akima mu masonga diago , etue tu hane gimbangi , mua jiy'egi gimbangi gietu gidi gia bonga . ¹³Tangwa nga yandiga ha gusonega mukanda , nga khalele nu ima ya vula , uvi haha , ngushi go mu isonega mu mukanda go . ¹⁴Nga tangiza ha guza tudimone , n'aye lulu ngagi mu phila nyi tuzuelese ame nu aye . ¹⁵Nga lombi gudi Nzambi aguhue Ngemba . Mafuta etu gugu ngagi agutumina mbote .

Jude

Chapter 1

¹Yude, mukwwateshi ya Yesu - Klisto, udi pangi ya jake, gwa Athdu agaswe apaandgi agwtshigina mu zina dia Nzambi Tata amubambeya gudi Yesu Klisto. ²Bemba gutshigina, guhima nu gukumbuka gumikwiye gua vula.Pangi wa gutshigina. Nga kadi musala ngolo giavula hoa gumisonegela mukunda nu guhuiluga guetu. Nga dile nyi ngumisonegele gumi kwatesa gugulwisa ima ya kalele mutumiya gwa akwikidi mbala imoshi. ⁴Mukunda gwa ngidile Athu abola mu giswagi. Athu anyi akallele afete ahiyiya Athu akwikidile akalele mubalumana jikenda jia Nzambi mdu nyila ya gutangi za nu Gumona, wanyi atunine longi wetu mumoshi nu Fumfu Yesu Klisto.Tangwedi ngu mushigina gu muhungulage (ata mwa muiya gale yagaswe) nyi Fumu wa tuhulusile athu anuoshi gu Egipti, Kaashi gu nyima washihile wanyi akele mukonda gukwila. ⁶A wanjo adile gubamba gifumu lo kashdi abembelemuma mwawo mwa gukala (Nzambi wa abembelemuya gu pipa muku nda mbasambeseye mu gilumbu gia suga.⁷Boso sodomdu nu Gomore nu membo amulwega amudihana gu gabola nu ndaga jia bola jia hanavu. Membo wawa amuleza mukunda nu athu anyi amukita ima ya ya bola, mba ambiya ha tohiya tua ivo na ivo. ⁸Mutshindo umotshi nu iloti ya nzoji imubebesa mwila wawo; Amubishile gifumu, amusembelega Athu amakhidia.⁹Nu wansjo wa bonga mikaye le tangwa dia kalele mudisagisa ndu gutenda mvumbi ya Mose, gwazwelele ata sembele ga imoshi go gwa mwene, kashi wazwelele egie: "Bsemba Fumu agubalele " . ¹⁰Kashi Athu wawa amushingana mukunda nu jindaga jiamula giya go. Inyi ya mujiya inyi mbiji ji mujiya muf mangi apamba a mbiji). Yene inyi imushiya. ¹¹Pashi gusdi athfu wawa mukunda amuwenda njila ya bola ya Balaami mukunda nu gubonga gwa muthu. Afile mu mubulu iya Core.¹²Ima iyi immubega gu khindji jia makwela. Amusala khindji jinyi ya konda aonyi. Amudia mukonda nu guswangula, Adi matuta a mvula akonda mujiya amunaneya gudi Mupepe. Adi mutsi ya mugishiyo ya konda mambuma (Agukfa mbala jiyadi, akonda muji). ¹³Adi mupepe ya Kola umuzugisa neya medu muta, amukatula ufutu wawo . Adi te mwu jivenda mupipa ya bola jiahahuje mayilago.Inoki, muthu wa gisambwadi mu makanga a Adamu, wadiangela zwela egie: " Taalenu, Fumu wejile nu mafunda nu mafunda a balongo. ¹⁵Weji mu gusambusa athu mdu lusugu lwa suga. Mba Umuza muleza athu abola uma jya bola amusala mukunda nu gukalilio gwawo guabola nu ndaga jiabola athu a masumu azwele le muku nda nu mwene. ¹⁶Adi athu amubogota nu gudihula,c nu gulaba gipushi gunyima gwa gubola gwawo. Adi athu a kulendo, mukunda nu kapo diawo a mu milangata.¹⁷Kashi enwe a pangi a gutshigima unguluge nu jindinga jikulu jia zwelele alongogi a fumu yetu Yesu-Klisto. ¹⁸Amilezele egie: "Gusuga dia kumvbi, mba gumukala iledi ya tola mba muko mukala mugulaba nzala yawo jimwila". ¹⁹Athu anyi amukapesa athu Adi Athu amumu kidi, Eshigo nu peve.²⁰Kashi enwe amumu atshigina, ditungwenu enwe haklenu nu gitshigina gwenu gwa bonga, sambenu peve ya longo. ²¹Khulenu nugutshina gwa Nzambi, nengelenu khenda jia Fumu wetu Yesu Klisto imubata luzingo lwa mvula na mvenla.²²Kalenu gutshi gina gwa Athu adigala gutshigina lod. ²³Hulwi senu athu amuya gu tshiya. mukunda nako, atshiginenu nu woma. Tumenu milele yagwese ya nayilo a mwila²⁴Tangwedi gwa muthu umutuna egie ubu go mu wina nu umogubata mwabonga nu gusuanguluga nu khembo, mukunda numwemu akhendji. ²⁵Nzambi ya mugulushi wetu na nyila Yesu Klisto Fumu wetu, bemba klembo, gifumfu, guyala nu ngolo, hamene, mamino nu gumatshama gunu. Ikale ngenyi

Revelation

Chapter 1

¹Gugu gumonesa gunu Nzambi a hwile Yesu Kilisto ha gu leza gwa athu enji a gisalo: gu mudi monesa kaka henyaha. Idi mu njila ya musadi wenji Yowani a monesele ndaga yene. ²Yowani wa tele gi themwe gia ndaga jikima a monele jinyi jia khalele mu talela ndinga ya Nzambi nu Yesu-Kilisto. ³Lusagumunu lu khale nu muthu yonu udi mu tanga nu wanyi adi mu vwa nu gu salela ndinga ya zweleye, mukunda gu lungisama gwa ndaga jene gudi phene-phene. ⁴Yowani, gwa mangumba mu sambwadi wanyi adi gu khanda ya gu Aziya: khenda nu ngemba idi mu katuga gwa yonu wa khala, yonu wa khalele, yonu mba uza enji nu gwa pheve ji sambwadi jidi gu twama dia kiti gienji gia Gifumu, ⁵nu gwa Yesu-Kilisto, yonu udi themwe wa masonga, mona wa thomo wa athu a fwa enji udi Fumu wa mafumu a haha ha mavu. Mwene wa nu tu tshigina enji wa tu katudile mu masumu mu njila ya menga enji, ⁶wa tu kitudile enya gifumu, a nganga-Nzambi a Shenji Nzambi: gwa mwene gu khale nu khembo nu ngolo jia mvula nu mvula! Amen! ⁷Tala ! udi mu za mu matuta; diso dikima mba di mu mu mona, ata wanyi a mu tobolele luphanji nu ikanda ikima ya haha ha mavu mba adi mu di niema mukunda nu mwene. Eya! Amen! "

⁸Ngu di nga muthu wa thomo nu wa suga" phila Fumu a zwelele" yonu udi gwene, wa khalele enji mba udi muza, Muthu wa bala ngolo. ⁹Eme Yowani phangi'enu yonu wa nu kapha n'enu phashi, gifumu nu gu kangama mu njila ya Yesu; Nga khalele gu ga gitumbu ga nu tamegeya egi Patmos mukunda nu ndinga ya Nzambi nu gi themwe gia Yesu-Kilisto. ¹⁰Nga khalele mu gipheve mu tangwa dia ilumbu ya Fumu. Nga vile gu nyima diami ndinga imoshi ya didile ole gilolo, ¹¹ndinga yene ya zwelele egi: " Sonega mu mukanda ndaga jiji udi mu mona ji tume gu mangumba wawa sambwadi: gu Efezo, gu smirne, gu Pergame, gu tiyatire, gu sarde, gu filadelfi, nu gu laodise. ¹²Nga balugile gu nyima ha gu tala ngu jiyise ndinga yene ya khalele mu ngu zwelesa, kaka tangwa nga balumugile , nga monele sog a jia tshiya jia wolo ji sambwadi. ¹³Mu katshi dia sog a jene jia tshiya gwa khalele muthu mu moshi wa fwanana nu muna muthu mu moshi wa sudiga lopho dia leha dia suga mu ikanzo ya malu enji wa sudiga mukaba wa wolo wa jeta thulo yenji. ¹⁴Mutwe nu sugi jenzi jia khalele jia phelegeta, gu phelegeta gwene gwa fwana mbundu, meso enji a khalele a fwana zenji dia tshiya. ¹⁵Ikanzo ya malu enji ya khalele ya fwana maseso a wolo a thalo, maseso a wolo a thalo a kameya mu katshi mu nzungu ha jigo dia tshiya, ndinga yenji ya khalele mu yagana gifwa makelele a meya a muta wa koma. ¹⁶Mago enji a kwatele themwa ji sambwadi gu koko dia gi yala, mu kano dienji gwa zoglele phogo ya khusa imoshi ya bala mazo. Wa khalele mu sema gifwa tangwa mu phila dia nu sema. ¹⁷Tangwa nga mu monele, nga bwile ma malu enji ole muthu wa fwa. wa ngu kwatele nu koko dienji dia gi yala, wa zwelele egi": guvwa ndo woma! Eme muthu wa thomo nu wa suga. ¹⁸Ngu di nga muthu yonu udi nu monyo, nga file, uvi lulu ngagi ngu di nu monyo wa mvula nu mvula. Ngu di nu saphi ya lufwa nu ya athu wanyi a file. ¹⁹Hene sonega ndaga jiji udi mu mona: ndaga jiji jidi mu bwa tangwa didi, ndaga jinyi mba ji bwa gu nyima. ²⁰Disongidila gia giswegi gia themwa ji sambwadi jinyi udi mu mona gu koko diami dia gi yala nu sog a jia tshiya sambwadi jia wolo jidi ngagi: themwa jinyi ji sambwadi jidi ma wanjio a mangumba sambwadi, sog a jia tshiya sambwadi jidi mangumba sambwadi.

Chapter 2

¹Sonegela wanjio wa gu dingumba dia gu Efezo egi; "Tala ndaga jidi mu zwela muthu yonu udi wa kwata themwa ji tano gu koko dienji dia gi yala. Yonu udi mu wenda mu katshi dia tu mesa tu tano twa wolo twa sog'a jia tshiya udi mu zwela ngagi: ²ngu mu jiya egi wa kitile gisalo gia ngolo nu gu kanga mutshima nu phila udi mu tuna ha gu vugana nu athu a nu kita ndaga jia bola, nu phila udi mu monesa ha gu phaga athu wanyi a nu zwela egi adi a thumwa uvi a shi gawo a thumwa go, enji nu phila wa monesele egi adi enya luvunu.³Ngu mu jiya phila wa nu kanga mutshima nu phila wa nu mona phashi mukunda nu jina diami nu phila wa nu la gu hwila ndo. ⁴Uvi, gima ngu mu gu mona gu bola gu nugu: wa nu ngu tshigina nji go mu phila wa khalele mu ngu tshigina ha thomo. ⁵Yindula fioti gwi wa katuga. Balula ikalulu yaye, sala ndaga mu phila wa khalele mu kita ha thomo. Bemba gu kita masumu, mba ngu mu gu vutugila ha guza mu katula ga mesa ga sog'a ya tshiya hama ga hageye.⁶Lulu ngagi, gima ngu mu gu mona mwa bong'a gi nyigi: " Wa nu tuna ndaga jinyi athu a Nikolayi adi kita, mu phila n'eme nga nu tuna ndaga jia wo. ⁷Yonu udi nu matshi a gu vila a hate ndaga pheve jidi mu zwela gu mangumba. Gwa yonu mba u nunga mba ngu mu hwa giyega gia gudua mbuma jia mutshi wa monyo wa mu luphango lwa Nzambi. ⁸Sonegela wanjio wa gu dimbo dia Smirne egi; Tala ndaga jidi mu zwela muthu yonu wa thomo nu wa sug'a; yonu wa file nu gu zuga gu lufwa udi mu zwela egi: ⁹" Ngu mu jiya phashi jia ye nu uphutu waye, uvi udi wa mvwama; ngu mu jiya ndaga jia mambo jia athu wanyi a nu zwela egi adi ba yuda uvi a shi gawo ba yuda go, a nu zwela ndaga jia bola mukunda nu eye, ebuna ngu mu jiya ndaga yene; athu ene adi mu gimvuga gia satana.¹⁰Gu mona woma ndo mukunda nu phashi jidi mu gu nenga. Tala, Satana udi phene-phene ha gu ngidisa athu ako a mu katshi dienu mu bologo ha gu mona phashi mu ilumbu kumi. Jingidila kaka mu ngolo ti nu ha lufwa, mba ngu mu guhwa monyo wa fwana giphu gia lukumu. ¹¹Yonu udi nu matshi a gu vila a hate ndaga pheve idi mu zwela gu mangumba. Yonu mba u nunga mba gwa shi go mu fwa mbala ya gi yadi.¹²Sonega ndaga jiji gwa wanjio wa gu dimbo dia Pergame: " tala ndaga jidi mu zwela yonu udi wa kwata phogo ya khusa: ¹³Ngu mu jiya hama wa nu jinga: Ha dimbo didi gife gia gifumu gia satana. Uvi eye wa nu bumba jina diami, nu gu ngu lemugila kaka, ata mu gilumbu jinyi gia shiye Antipasi themwe wami wa kielega gu dimbo dienu, gunu satana a nu jinga, eye wa ngu tunyile go.¹⁴Lulu ngagi, gima ngu mu mona nagio gia bola ginyi gi: gunu gu gimvuga giye gudi nu athu ako adi mu hata malongi a Balam yonu wa khalele mu longa Balak phila ya gu bata enya gu Izalaye ha gu kita ndaga jia bola, ha gu a longa ha gudua misunyi ya mbiji jinyi jia haneye makapho gwa itege nu phila ya gudi hana gu ndaga ya uthambi. ¹⁵Kaka mu phila yene, gudi nu athu mu katshi dienu adi mu kwikila gu malongi a athu a Nikolayi. ¹⁶Eye balula mutshima! Gula ndo gwa beg'a ga tangwa gabiyo, ngu mu za mu lwa nawo ita nu phogo ya khusa inyidi mu katuga mu kano diami. ¹⁷Yonu udi nu matshi a gu vila a hate ndaga jidi mu zwela pheve gu mangumba. Yonu mba u nunga, mba ngu mu hwa madia a mana wanyi Nzambi a swegele nu gu hana gwa muthu mukima seso dia phelegeta mba di sonegeya jina di moshi dinyi didi mu jiyana kaka gwa wanyi mba adi zula. ¹⁸Sonega ndaga jiji gwa wanjio wa gu dimbo dia Tiyatire: " Tala ndinga ya Muna Nzambi, yonu udi nu meso a fwanana nu tshiya tudi mu lema, yonu udi nu malu adi mu lema ole gibende gia wolo gia muselu u mu zwela egi: ¹⁹Ndaga jia ye jikima wa nu kita ngu mu ji jiya, ngu mu jiya gu tshigina gwaye, lukwikilu lwaye, isalo yaye nu phila wa nu kanga mutshima nu phila wa nu di hana gu isalo tangwa didi isalo yene idi khanji i balega go²⁰Lulu ngagi, ndaga ngu mu gu mona gu bola jidi egi: Wa nu tshigina gaye mukhetu yonu Jezabel, wa nu zwela egi Nzambi muthu wa nu mu leza ndaga a nu zwela. Mu malongi enji wa nu longa athu ha gu kita pite, nu gudua misunyi ya mbiji jia nu haneya makapho gwa itege. ²¹Nga mu bembela tangwa dia leha mukunda a balule mutshima, uvi gwa shi mu tshigina go gu bemba pite. ²²Hene mba ngu mu mu haga ha gididi gi moshi gia phashi, ebuna wanyi a kitile nenji uthambi mba adi mu monesa phashi, gula a baludile go mitshima gu ndaga Ja bola jinyi a mu kitile. ²³Mba ngu mu shiya anenji, nganyi mangumba akima mba a jiye egi ngu di nga muthu yonu wa nu jiya ngindu ja athu nu lozolo lwawo. Mba ngu hana mabula gwa muthu mukima mu giteso gia ndaga a kitile. ²⁴Uvi gwa enwe ako mudi gu dibundu dia gu Tiyatire, mwa hatele genu go malongi wanyi a bola; mwa longugile genu go ndaga jinyi ja nu tamegeya egi ndaga ja giswegi ja Satana, hene ngu mu mi leza egi, ' mba ngu shi mu mi hwa ginemo giko ndo. ²⁵Uvi kwatenu kaka ndaga jinyi mudi najo ti nu gu vutuga gwami. ²⁶Gwa athu wanyi mba a nunga, nu gu hata gu kita kaka ndaga jinyi nga nu tshigina ti nu ha sug'a, mba ngu mu a hwa giyega jinyi nga zudile eme hakhami gwa Shami; mba ngu mu a hwa giyega gia gu yala athu a ikanda ikima ya ha mavu. ²⁷Mba adi mu a yala nu fimbu ya gibende ha mago, mba adi mu phasudiya phila mabungu a mavu a nu phasudiya. ²⁸Mba ngu mu a hwa themwa ya mu gikhela. ²⁹Muthu mukima udi nu matshi a gu vila, a vwe ndaga pheve ya Nzambi idi mu zwela.

Chapter 3

¹Sonegela wanjio wa gu dingumba dia gu dimbo dia gu Sardes ndaga jiji: " Yiyi ndinga ya muthu yonu udi wa kwata pheve ji sambwadi jia Nzambi, nu themwa ji sambwadi. Ngu mu jiya ndaga jiaye jikima wanu kita, athu a nu yindula egi udi nu monyo, uvi udi gaye wa fwa. ²Zuga, haga ngolo ha gu keba ndaga jinyi jia gu bega, mukunda jia tshigina gufwa, mukunda nga jiya egi ndaga jinyi wa nu kita jishi jia bonga go gu meso a Nzambi wami. ³Hene, yindula mwa bonga ndaga jinyi wa longeye, enji phila khi wa vile ndaga jiene, kwata ndaga jene, uvi gula wa zugile go, mba ngu mu za gifwa nzangi, mba ushi mu jiya go tangwa khi mba ngu za. ⁴Uvi gunu gu gimvuga gia gu Sardes, gudi nu athu ako milele yawo ishi ya mvindu go, mba ngu mu wenda nawo, mba a khala a sudiga milele ya phelegeta, mukunda adi a kuwa. ⁵Muthu yonu mba u nunga, mba udi mu sudiga milele ya phelegeta, mba ngu shi go mu phanza jina dienji gu mukanda wa monyo, mba ngu tanga jina dienji gu twama dia Shami nu gu twama dia ma wanjio. ⁶Yonu udi nu matshi a hate ndaga jiji jidi mu zwela pheve gu mangumba. ⁷Sonegela wanjio wa gu dimbo dia gu dimbo dia Filadelfi ndaga jiji " Tala ndinga ya yonu udi wa kielega nu wa santu. Udi wa kwata saphi ya Davidi. Gula wa kangula, muthu wa gu kangula gu thugu, gula wa kanga muthu wa gu kangula gu thugu. ⁸Ngu mu jiya isalo yaye tala, nga haga gu twama diaye mufulo u moshi wa gu kangula unu muthu gwa jiyile go gu kanga. Ngu mu jiya egi ngolo jiaye jidi gabiyo, uvi wa ngu tunyile go, wa nu lemvuga gu ndinga yami, enji wa tunyile go jina diami. ⁹Tala, wanyi adi mu gimvuga gia satana, a nu di tamega ba yuda uvi a shi ba yuda go, adi enya mambo. Mba ngu mu a leza ha guza mu fugama gu malu aye, nganyi mba a jiye egi nga nu gu tshigina. ¹⁰Mu phila wa nu hata shigo jiami, n'eme nji mba ngu mu gu keba mu tangwa dia phashi jinyi jia nu bwila athu akima mukunda nu gu a phaga mu phashi. ¹¹Gwa bega ga tangwa gabiyo eme ngu ze, hene kwata sha ndaga wa longeye mu phila egi muthu muko ale gu tambula ndo mabula aye. ¹²Yonu mba u nunga, mba ngu mu haga kunji mu katshi dia inzo-Nzambi ya Nzambi wami, mba u khala mu jinga mwene. Ha mbombo yenji mba ngu mu sonega jina dia Nzambi wami, nu jina dia dimbo dia Nzambi wami (Yelusalemi ya pha idi mu katuga gosa gwa Nzambi wami), mba ngu sonega jina diami dia pha. ¹³Yonu udi nu matshi a hate ndaga jidi mu zwela pheve gu mangumba. ¹⁴Sonegela wanjio wa gu dingumba dia gu dimbo dia Laodise ndaga jiji egi: " Tala ndaga udi mu zwela yonu udi Amen, themwe wa kielega yonu udi mu yala ima ikima inyi Nzambi a kitile. ¹⁵Ngu mu jiya ndaga jiaye jikima wa nu kita, ngu mu jiya egi ushi wa huma go nga ndo udi nu ga muzuza ga tshiya go. Nga tshigina u khale wa huma nga ndo nu ga muzuza ga tshiya! ¹⁶Uvi mukunda udi nu ga muzuza ga tshiya, disongidila gu huma ndo, muzuza wa tshiya ndo, ngu di phembeni ha gu gulusa". ¹⁷Udi mu zwela egi: udi wa mvwama, ngu di nu falanga jia vula, ngu shi mu konda gima go. Uvi jia egi udi wa muthu wa phashi, wa gifwa meso, udi thowa. ¹⁸Hene vwa malongi ngu mu gu hwa egi: " Giza gwa eme u sumbe wolo unu wa yidigiya nu tshiya mu phila egi u khale wa mvwama. Giza gwa eme mukunda u sumbe milele ya phelegeta mukunda nu gu sudiga, ha gu katula sonyi, nu ha gu sumba khishi dinyi wa jiya gu mba mu meso mukunda meso aye a mone nji. ¹⁹Ngu mu longa athu wanyi nga nu tshigina, mu phila a feto jinga. Eye haga ngolo, enji balula mutshima. ²⁰Tala! Nga magana ha mufulo ngu mu kokola. Gula muthu wa vwa ndinga yami, gula wa kangula mufulo, mba ngu mu ngila mu inzo yenji, mba ngu dia n'enji mesa a moshi. ²¹Muthu yonu mba u nunga, mba u zula nswa ya gudi tumbiga ha gife giami gia Gifumu, mu phila n'eme nga nungile, nu ha gu mona phila n'eme nga di tumbiga ha gife gia Shami. ²²Yonu udi nu matshi a hate ndaga pheve idi mu zwela gu mangumba".

Chapter 4

¹Gu nyima ya ndaga jiene, nga monele mufulo wa gosa wa kangugile. Ndinga ya thomo ya fwanana nu gilolo ya yandigile gu zwela egi: ²"Kanduga gugu, nga mbo gu leza ndaga jia mbo bwa gu nyima" Kaka mu tangwa diene dinyi, pheve ya ngu zudile mu mbala imoshi ti nu gu ngu kandwisa gosa, gunu muthu mu moshi wa khalele wadi tumbiga ha gife gia Gifumu. ³Muthu mwene wa khalele wa fwanana nu seso dia thalo. Gwa khalele nu khongolo makambo ya fwana seso dia nu tamegeya egi emerode dia jeta gife gia Gifumu. ⁴Gu lwega lwa gife gia Gifumu gwa khalele nu ife iko makumi mu yadi nu a wana, mambuta makumi mu yadi nu a wana a khalele a gudi tumbiga ha ife yene, a sudigile milele ya phelegeta, nu iphu ya wolo gu mitwe. ⁵Ha ife ha yandigile gu zoga makelele a nzaji . Gu twama dia gife gia Gifumu gwa khalele mu lema mwinda ya tshiya sambwadi. Mwinda yene sambwadi idi pheve ji sambwadi jia Nzambi. ⁶Gu twama dia gife giene gia Gifumu nga monele gima gi moshi gia koma gia fwana muta, muta wene wa khalele wa fwana thala-thala. Khanda nu khanda ya gife giene gia Gifumu, gwa khalele nu ima ya monyo iwana ya zala meso ya magana gu twama nu gu nyima. ⁷Gima gia thomo gia monyo gia fwana thambwe, gia giyadi gia fwana gana ga ngombe, gia gitatu gia fwana muthu, gia giwana gia fwana gikwanga. ⁸Mu ima yiyi ikima iwana ya monyo, konso gima gia khalele nu mahambu mu sambano, ima yene ya khalele ya zala meso Khanda nu khanda. Phipha nu mwanya ima yene ya khalele mu zwela egi: " Santu, Santu, Santu mwene Fumu Nzambi wetu, mwene wa nu yala holu dia ima ikima, mwene wa khalele, udi gwene, nu mba uza". ⁹Tangwa dikima ima yene ya monyo ya khalele mu hana lukumu, nu khembo nu gu vutula matondo gwa yonu wa khalele wa gudi tumbiga ha gife gia Gifumu, yonu udi mu jinga mvula nu mvula, ¹⁰mambuta wanyi makumi muyadi nu muwana a khalele mu fugama gu twama dia yonu wa khalele wa di tumbiga ha gife gia Gifumu. A khalele mu fugama gu twama dia yonu udi mu jinga mvula nu mvula, a khalele mu bishila iphu yawo ya Gifumu gu twama dia gife gia Gifumu nu gu zwela egi: ¹¹"Eye Fumu wetu, Nzambi wetu, wa kuwa ha gu zula lukumu, lujitu nu ngolo. Mukunda eye wa gangele ima ikima, mu luzolo lwaye ikima ya gangeye hene idi mu jinga.

Chapter 5

¹Gu koko dia madia dia muthu mwene wa khalele wa di tumbiga ha gife gia Gifumu, nga monele mukanda umoshi wa sonegeye gu twama nu gu nyima, wa kangeye gu idimbu sambwadi. ²Nga monele wanjio mu moshi wa ngolo wa khalele mu zwela mu ndinga ya ngolo egi: nanyi wa jiya gu phasula idimbu yiyi nu gu kangula mukanda wuwu?³Gushi go ata muthu, haha ha mavu, nga goshia mavu wa jiya gu kangula to gu tanga mukanda wene. ⁴Nga didile mwa vula mukunda gwa khalele go ata muthu wa jiya gu kangula to gu kanga mukanda wene. ⁵Uvi mbuta mu moshi wa ngu lezele egi: " U didi go! Tala thambwe ya gikanda gia yuda, muthu wa gikanda gia Davidi, wa bishidiye, yonu wa nungile mwene udi wa kuwa ha gu kangula mukanda wene nu gu jitulula idimbu inyi sambwadi".⁶Nga monele muna Dimeme di moshi dia magana ha katshi dia gife gia Gifumu, ima inyi iwana ya monyo nu mambuta wanyi a junga khanda nu khanda, mwene wa khalele ole muthu wa fwa, wa khalele nu mihembo sambwadi, meso a sambwadi adi pheve ji sambwadi jinyi jia tumiye gwa Nzambi haha ha mavu. ⁷Muna dimeme wa setugile ha gu zula mukanda unu wa khalele ha koko dia madia dia Muthu yonu wa khalele wa di tumbiga ha gife gia Gifumu.⁸Tangwa a zangudile mukanda wene, ima inyi iwana ya monyo nu mambuta wanyi makumi muyadi nu muwana a bwile hoshi gu twama dia Muna dimeme adi tshiga gu meso. Konso mbuta wa khalele nu gitadi ha mago nu kopho ya fwana mbungu ya wolo ya zala mananashi a vumba, adi isambu ya athu a santu.⁹Mambuta wanyi a yandigile gu yimba khunga ya pha egi: wa kuwa ha gu zangula mukanda nu gu phasula idimbu inyi sambwadi, mukunda wa shiyiye, ebuna mukunda nu menga aye, wa sumbile athu a ikanda ikima, a ndinga jikima mukunda nu Nzambi. ¹⁰Wa kitudile athu akima ha gu khala mu Gifumu gia nganga-Nzambi ha gu salela Nzambi wetu gisalo, ebuna mba adi mu yala haha ha mavu.¹¹Gu nyima, nga monele nji, nga vile ndinga ya ba wanjio mafunda a yadi a jetele gife gia Gifumu nu ima inyi ya monyo nu mambuta wanyi. ¹²Ebuna a khalele mu yimba mu ndinga ya ngolo egi: " Muna dimeme yogu wa shiyiye, mwene wa kuwa ha gu zula giyega, gimvwama, mayele, lujitu, lukumu nu ngolo!¹³Nga vile nji ndinga ya ima ikima ya saleye gwa Nzambi ima idi gosa, haha hoshi, goshia muta ya khalele mu yimba egi: " lukumu, lujitu, khembo nu Gifumu gi khale gwa yonu udi wa di tumbiga ha gife gia Gifumu nu gwa Muna dimeme mvula nu mvula". ¹⁴Ima inyi ikima iwana ya monyo ya khalele mu zwela egi: " Amen" ebuna mambuta wanyi a fugamele ha malu a Nzambi ha gu mu sambela.

Chapter 6

¹Nga monele Muna dimeme mu phasula gidimbu gi moshi mu katshi dia idimbu sambwadi, hene nga vile gima gi moshi mu katshi dia ima inyi sambwadi ya monyo mu kabuga mu ndinga ya ngolo ole makelele a nzaji mu zwela egi: " Giza". ²Tangwa nga talele, nga monele phunda imoshi ya phelegeta. Muthu yonu wa di tumbigile holu diayo wa kwatele toma gu mago, wa sudigile giphu gia Gifumu. Wa zoge le mu phila muthu wa nunga ita wa nu zoga mukunda nu gu nunga. ³Tangwa Muna dimeme a kangudile gidimbu gia giyadi, nga vile gima gia giyadi gia monyo gia khalele mu zwela egi: " Giza". ⁴Phunda iko ya banga ya zoge le. Muthu yonu wa di tumbigile holu diayo wa khalele nu giyega gia gu manesa ita ya ha mavu, mu phila egi athu a konde gudi shiya. Wa hwiye phogo ya khusa ya koma. ⁵Tangwa Muna phunda a kangudile gidimbu gia gi tatu, nga vile muthu wa gi tatu wa monyo mu ngu leza egi: " Giza". Nga monele phunda imoshi ya bwiyla mu zoga, muthu yonu wa di tumbigile holu diayo, wa kwatele gu mago gima gi moshi gia gu tesela ima. ⁶Nga vile ndinga ya gima gi moshi gia fwana ndinga mu zoga mu katshi dia ima inyi iwana ya monyo mu zwela egi: " Tesa gilo gi moshi gia mbuma jia ble, ilo itatu ya mbuma jia orge jia jiyile go gu bolesa mafuta nga ndo matombe". ⁷Tangwa Muna dimeme a phasudile gidimbu gia giwana, nga vile ya muthu wa giwana mu zwela egi: " Giza". ⁸Tangwa nga talele, nga monele phunda imoshi ya khalele go nu mwila wa bwiyla nga ndo wa phelegeta, muthu yonu wadi tumbigile holu diayo jina dienji lufwa, muthu udi fumu wa athu a fwa, muthu mwene wa khalele mu hata lufwa. Wa hwiye giyega gia gu yala gitshidi gi moshi mu katshi dia itshidi iwana ya ha mavu. Giyega giene gia khalele gia gu shiya athu nu phogo, nu gu nzala, nu gu misongo, nu gu mbiji jia bala. ⁹Tangwa Muna dimeme a phasudile gidimbu gia gi tano, nga monele mionyo ya athu a file ya hena goshia gathamba, wanyi a khalele mu longa sango ya Nzambi nu gu jiyisa malongi a kielega. ¹⁰A khalele mu kabuga mu ndinga ya ngolo egi: " Nzambi Fumu, udi nu mutshima wa phelegeta sha, udi wa kielega, ikhi udi mu nenga ha gu sambesa athu a hoshia mavu, nu ha gu hwa ndola a tu shiye? ¹¹Gwa konso muthu yonu wa file, wa hwiye mvwela imoshi ya phelegeta, ebuna a lezeye ha gu nenga ga ndambu mukunda nu gu nenga aphanji'awo akima a Kilisto wanyi mba a fwa phila ene a shiye. ¹²Tangwa Muna dimeme a kangudile gidimbu gia gisambano, nga monele mavu mu nyigana. Tangwa dia kitugile phipha, dia fwana mulele wa ngoto wa nu tungiya nu mika ya bwiyla, ngonda ya kitugile ya banga ya fwana menga. ¹³Themwa jia katugile gosa, je jile mudi tulula ha mavu mu phila mabundu a mubisu a mutshi a nu bwa gula muphephe wa ngolo udi mu nyigisa mutshi. ¹⁴Gosa gwa phasugile gwa di kangele phila mukanda wa nu kangeya; ngumba jikima nu itumbu ikima ya katugile hama ya nu khala. ¹⁵Gu nyima, mafumu a ha mavu, nu mambuta, nu mafumu a masuta, mvwama, athu a ngolo, nu athu ako akima, ata akwa dimbo, akima a yile mudi swega mu katshi dia ingungu nu mu katshi dia maseso a mu milundu. ¹⁶A khalele mu leza maseso nu milundu egi: " Tu bwilenu, mu tu tshige mukunda tu konde gu mona muthu yonu udi wadi tumbiga holu dia gife gia Gifumu, Muna dimeme a konde gu tu vila khabu. ¹⁷Mukunda gilumbu gia koma ginyi a fetu vwa khabu gidi phene-phene! ebuna nanyi wa jiya gu nunga gu gilumbu giene?

Chapter 7

¹Gu nyima, nga monele ma wanjio mu wana a magana mu khanda jiwana gia ha mavu, a khalele a kwata miphephe ikima iwana ya ha mavu, mu phila egi ya jiyile go gu wenda ha mavu, nga holu dia meya, nga ndo gu mitshi. ²Nga monele wanjio mu moshi wa katugile gu khanda ya nu zoga tangwa wa kwatele gidimbu gia Nzambi wa monyo. Wa kabugile mu ndinga ya ngolo gwa ma wanjio mu wana a khalele nu giyega gia gu kita gima gia bola ha mavu nu gu muta egi: ³" Mu kiti go gima gia bola ha mavu, gu muta, nga ndo gu mitshi ti nu tangwa ta mbo haga gidimbu ha mbombo ya muthu mukima yonu wa nu salela Nzambi wetu." ⁴Nga vile a ngu lezele thalo ya athu wanyi a hageye gidimbu gia Nzambi ha mbombo: a khalele mu mutango wa mafunda khama iwana nu iwana ya athu a ikanda ikima ya enya gu izalaye. ⁵Gu gikanda gia yuda athu mafunda kumi nu muyadi, gikanda gia Ruben mafunda kumi nu muyadi, gikanda gia Gadi mafunda kumi nu muyadi, ⁶gikanda gia Aser mafunda kumi nu muyadi, gikanda gia Neftali mafunda kumi nu muyadi; gikanda gia Manasse mafunda kumi nu muyadi; ⁷Gikanda gia Simeyoni mafunda kumi nu muyadi; gikanda gia Levi mafunda kumi nu muyadi; gikanda gia Izakar mafunda kumi nu muyadi; ⁸gikanda gia Zabuloni mafunda kumi nu muyadi; gikanda gia Yozefi mafunda kumi nu muyadi; gikanda gia Benjamin mafunda kumi nu muyadi a hageye idimbu. ⁹Gu nyima tangwa nga talele, nga monele ndonga ya athu a vula ata muthu gwa jiyile go ha gu a tanga, a khalele athu a ikanda ikima ya ha mavu, athu a ndinga jikima a maganele gu twama dia gife gia Gifumu nu gu twama dia Muna dimeme. A khalele a sudiga mvwela jia phelegeta, gu koko dia muthu mukima dia kwata dindala dia samba, ¹⁰a khalele mu kabuga mu ndinga ya ngolo egi: " Gu guluga gudi nu Nzambi wetu yonu udi wadi tumbiga ha gife gia Gifumu nu gwa Muna dimeme". ¹¹Ma wanjio akima a maganele mu lwegu lwa gife gia Gifumu, mambuta nu ima inyi ya monyo a bwile gu twama dia gife gia Gifumu a di tshiga gu meso, a khalele mu kumisa Nzambi ¹²egi: " Amen! Lukumu, mayele, matonda, lujitu, giyega nu ngolo jikima jidi jia Nzambi wetu mvula nu mvula! Amen!" ¹³Gu nyima, mbuta mu moshi wa ngu hudile egi: " Wanyi akwatshi adi a sudiga mvwela jia phelegeta, a Katuga gwi? ¹⁴Nga vutudile egi: " Fumu Eye hakhaye udi mu jiya" wa ngu lezele egi: Adi athu wanyi a moneseye phashi jia vula uvi a file gawo go. A wovele mvwela jia wo, jia kitugile jia phelegeta mu menga a Muna dimeme. ¹⁵Hene adi a magana gu twama dia gife gia Gifumu gia Nzambi, ha gu mu salela mwanya nu phipha mu inzo yenji. Muthu yonu udi wadi tumbiga ha gife gia Gifumu udi mu a keba. ¹⁶Mba a shi mu vwa nzala ya gudua go, nu gu konda gu vwa luhungu lwa meya. Mba a shi mu mona phashi jia gi zuza go. ¹⁷Mukunda Muna dimeme yonu udi mu katshi dia gife gia Gifumu mba u khala mu a keba mu phila muthu a nu keba mameme enji, mba u khala mu a twameza ha gu a bata gu muta wa meya a monyo, ebuna Nzambi mba udi mu a katula masoji gu meso."

Chapter 8

¹Tangwa Muna Dimeme a kangudile gidimbu gia sambwadi, makelele a gitshidi gia tangwa a hwile gosa. ²Nga monele ma wanjio sambwadi a magana gu twama dia Nzambi a hwiye ilolo sambwadi. ³Wanjio muko we jile mu magana gu twama dia jigo dia nu tambigiya ima, wa kwata gima gi moshi gia wolo gia nu telegeya mananashi a mafuta. Wa hwiye ga ndambu ga mananashi mu phila egi a tambigile makapho a nu wokieya ha jigo dia wolo dia tshiya gu twama dia gife gia Gifumu, njila imoshi nu isambu ya a kilisto akima. ⁴Mishi ya mananashi nu isambu ya a kilisto ya kitugile ha mago a wanjio yonu wa maganele gu twama dia Nzambi, ya kandugile gosa. ⁵Wanjio mwene wa zudile gima ginyi gia nu wokieya mananashi ha jigo dia tshiya, wa zudile tshiya ha jigo wa tu phanzele holu dia mananashi, ebuna wa bishidile tshiya twene ha mavu, gwa zogeke makelele a fwana nzaji, hene mavu a nyiganele. ⁶Ma wanjio wanyi sambwadi a khalele nu ilolo sambwadi a yilamele ha gu bula ilolo yene. ⁷Wanjio wa thomo wa budile gilolo gienji, gwa zogeke mvula ya maseso nu tshiya tunu twa vuganele nu menga twe jile mu bwa ha mavu. Gitshidi gi moshi mu katshi dia itshidi itatu ya ha mavu ya hile tshiya: nu mayiji a gibisu a hile tshiya. ⁸Wanjio wa giyadi wa budile gilolo gienji, gima gi moshi gia fwana mulundu wa koma unu u mu lema tshiya wa bwile mu muta wa koma. Ebuna muta wa kitugile menga. ⁹Ga gitshidi ga moshi mu katshi dia itshidi itatu ya ima inyi ya monyo inyi ya khalele mu muta wa koma ya file, ga gitshidi ga moshi mu katshi dia itshidi itatu ya masuwa ya file. ¹⁰Wanjio wa gi tatu wa budile gilolo, themwa imoshi ya koma ya khalele mu lema gifwa zenzi dia tshiya dia katugile gosa dia bwile hoshi, dia bwile mu ga gitshidi ga moshi mu katshi dia itshidi itatu ya mita nu ha ito ya mita. ¹¹Themwa yene ya nu tamegeye egi gulula. Ga gitshidi ga moshi mu katshi dia itshidi itatu ya meya ya kitugile ya lula, athu a vula a file tangwa a nwile meya ene, mukunda a khalele a lula. ¹²Wanjio wa gi wana wa budile gilolo, ebuna gitshidi gi moshi mu katshi dia itshidi itatu ya tangwa, ya ngonda nu ya themwa ya kitugile phipha: hene ga gitshidi ga moshi mu katshi dia itshidi itatu ya gieji-gieji ya totele. Ga gitshidi ga moshi mu katshi dia itshidi itatu ya mwanya nu ya phipha ya khalele nji go nu gieji-gieji. ¹³Nga talele, nga monele gikwanga gi moshi gia zugile mu katshi katshi dia gosa nu gu kabuga mu ndinga ya ngolo egi: "Phashi jia vula jia mbo khala gwa athu a ha mavu mu tangwa dinyi ma wanjio wanyi ako a mbo bula gilolo!"

Chapter 9

¹Gu nyima, wanjio wa gitano wa budile gilolo gienji. Nga monele themwa imoshi ya katugile gosa ya bwile hoshi. Themwa yene ya hwiye saphi ya gu kangula wina dia leha. ²Themwa yene ya kangudile wina diene dia leha, mishi ya fwanana nu mishi ya nu katuga gu tshiya twa mayiji a vula, ya zoge mu wina diene dia leha. Mukunda nu mishi yene tangwa nu muphephe wa kitugile mu phipha ya mishi. ³Matulu a zoge mu mishi yene e jile mu bwa hoshi ha mavu, matulu ene a hwiye ngolo jia fwanana nu ngolo jia tumvwanga. ⁴Matulu ene a lezeze egi: " Mu monesa go mayiji to mitshi, to gimenina gi moshi phashi; uvi monesenu phashi kaka gwa athu a phamba wanyi a shi go nu gidimbu gia Nzambi ha mbombo." ⁵A zudile go giyega gia gu shiya athu ene, uvi giyega gia gu a monesa kaka phashi ngonda jitano. Phashi jene jia nu hana matulu gwa athu jidi phashi jia nu mona muthu gula ganvanga ga mu sumana. ⁶Mu ilumbu yene, athu mba a mu kamba phila ya gufwa, uvi lufwa mba lushu mu a kwata go, mba adi mu tshigina gufwa, uvi lufwa mba ludi mu a lenga gwa leha. ⁷Matulu ene a khalele mu monega a fwana phunda jinyi jia yilamele ha guya mulwa ita. Holu dia mitwe yawo gwa khalele ima ya fwanana nu iphu ya wolo ya Gifumu, ima yene ya khalele ya fwana athu gu meso. ⁸Sugi jia ima yene jia khalele jia fwana sugi jia akhetu, mazo a ima yene a khalele a fwana mazo a thambwe. ⁹Ima yene ya sudigile mikaba ya fwana mikaba ya ibende, mahambu ayo a khalele mu zola makelele a fwana makelele wanyi a nu zola phusu-phusu jia nu naneya mu phushi ha guya mulwa ita. ¹⁰Matulu ene a khalele nu mikila ya songi ya fwana mikila ya tumvwanga ha gu sumana athu, mikila ya matulu ene idi nu ngolo ya gu monesa athu phashi ngonda jitano. ¹¹Matulu ene a khalele nu fumu wawo wa khalele wanjio wa wina dia leha dia phashi, jina dienji mu gi hebelezo didi egi: " Bemba"; mu gi greki idi egi " Apollion" disongidila egi: "Muthu yonu wa nu shiya ima ya athu") ¹²Phashi jia thomo jia balegele: Tala! Gu nyima ya ndaga yene, phashi jiko jiyadi jidi muza. ¹³Wanjio wa gi sambano wa budile gilolo gienji, nga vile ndinga ya katugile gu khanda jikima jia jigo dia wolo dia tshiya dinyi dia khalele gu twama dia Nzambi. ¹⁴Ndinga yene ya lezele wanjio wa gi sambano yonu wa khalele nu gilolo egi: " Jitulula ma wanjio wanyi mu wana adi a kangama mu shinga phene-phene nu muta wa koma wa nu tamegeya egi Efrata" ¹⁵Ma wanjio mu wana a yidigiye ha guya mu shiya khanda imoshi mu katshi dia khanda jitatu jia athu akima mu tangwa diene mu gilumbu giene gia konda yene gia mvula yene. ¹⁶Thalo ya masuta wanyi a nu lwa holu dia phunda a khalele mu mu tango wa mafunda million khama jiyadi. ¹⁷Tala phila nga monele ole gu nzoji phunda nu athu wanyi a nu wendela holu diajio: masuta ene a sudigile tuzau twa ibende twa banga twa fwana tshiya tuko twa bule tuko twa fwana seso dia sufere dia langi lwa mafuta. Mitwe ya phunda jiene ya khalele ya fwana mitwe ya thambwe, gu makano ayo gwa khalele mu zoga tshiya, nu mishi ya ya sufere. ¹⁸Ga ndambu ga moshi ga athu mu katshi dia ndambu jitatu ga file mukunda nu phashi jinyi jitatu: tshiya, mishi, nu sufere inyini ya khalele mu zoga gu makano a phunda jiene. ¹⁹Mukunda ngolo jia phunda jiene jia khalele gu makano ajio nu gu mikila. Ha gu tala mwa bonga mikila ya phunda jiene ya khalele ya fwana mikila ya nioga, ya mikila yene ya khalele nu mitwe ya khalele mu monesa athu phashi. ²⁰Athu wanyi akima a belegele, wanyi a shiyiye go gu phashi jiene, a baludile gawo mitshima go gu ndaga a khalele mu kita, a bembele go a gu sambela pheve jia bola nu itege ya wolo, nu ya maseso nu ya ikhokho ya mitshi; ima inyini ya nu la gu monega ndo, gu viya ndo, nu gu konda gu wenda. ²¹Athu ene a bembele go ha gu shiya athu, ha gu bemba ndaga wa wanga, ndaga ya uthambi, nu ya gu kuya.

Chapter 10

¹Hene, nga monele wanjio mu moshi wa ngolo wa katugile gosa wa khalele wa gu tshiga mu katshi dia tuta, gwa khalele nu khongolo makambo holu dia mutwe wenji. Gu meso wa khalele mu monega wa fwana tangwa, malu a fwana makunji a tshiya. ²Wa khalele gu koko wa kwata ga mukanda ga moshi ga gu kangula, wa hagele kulu dienji dia giyala holu dia meya, kulu dia gihidi ha mavu. ³Wa kabugile mu ndinga ya ngolo mu phila thambwe ya nu kabuga; tangwa a kabugile, nzaji jitatu jia budile. ⁴Tangwa makelele a nzaji a sugile gwahwa, nga khalele phene-phene ha gu sonega uvi nga vile ndinga imoshi ya katugile gosa mu zwela egi: " Swega ndaga jinji nzaji ya katuga gu zwela mu katshi dia makelele u sonega ndaga jiene go." ⁵Gu nyima, wanjio yonu nga monele wa magana kulu di moshi holu dia meya, kulu diko ha mavu wa tuphudile koko dienji dia madia gosa, ⁶wa batudile giba mu jina dia Nzambi wa nu jinga mvula nu mvula yonu wa salele ima ikima ya nu jinga ha mavu, nu mu kiawo: wa zwelele egi: " Gushi mu khala nji go ata gima! ⁷Uvi gilumbu ginyi wanjio wa sambwadi mba a bula gilolo, Nzambi mba u monesa ndaga jinyi a swegele mu phila egi a jiyishile ndaga jene mu njila ya athu enji a gisalo nu gwa ba profeta." ⁸Ndinga iko nga vile ya katugile gosa ya zwelele egi: " ginda, zangula ga mukanda ganyi ga gu kangula, gadi ha koko dia wanjio yonu udi holu dia muta nu ha mavu." ⁹Hene, nga yile gwa wanjio nga mu hudile ha gu ngu hwa ga mukanda gene. Wa ngu lezele egi: " Zula mukanda wene u tafune. U mu khala wa lula mu vumo diaye uvi mu kano u mu khala ula mbembembe wa fwana wemba." ¹⁰Nga zudile ga mukanda gene gu koko dia wanjio, nga u tafunile. Wa khalele mbembembe gifwa wemba mu kano, uvi tangwa nga manesele gudia, vumo dia kitugile dia lula. ¹¹Hene a ngu lezele egi: " nda u jiyise nji sango ya Nzambi mukunda idi mu talela athu a ikanda ya vula, nu ya ndinga jia vula, idi nji mu talela mafumu a vula a koma."

Chapter 11

¹Gu nyima nga hwiye gima gi moshi gia fwana ga mutshi mukunda nu gu tesa ima, wa ngu lezele egi: " Zuga, nda u tese hama ha shigo ha gisapha giami nu jigo dia tshiya dinyi didi hene, gu nyima tanga thalo ya athu wanyi a nu ngu samba mu katshi dia inzo yene. ²Uvi ha gibanzala gia honze gu gi tesa ndo, mukunda ngu mu gi hana gwa athu wanyi a shi go ba yuda. Mba adi mu diata dimbo diami ngonda makumi a wana nu muyadi. ³Mba ngu mu tuma athu ami muyadi a sudiga milele ya sagi jia ngoto: mba adi muza mu jiyisa sango yami mu ilumbu funda di moshi khama jiyadi nu makumi sambano. ⁴A thumwa wanyi muyadi adi mitshi iyadi ya ba olive nu tu mesa tuyadi twa nu hageya mwinda inyi idi ha twama dia fumu wa aha mavu. ⁵Gula muthu wa kamba phila ya gu a kita gu bola, tshiya mba tu zoga gu kano diawo, ha gu shiya gu bola, mba udi mu fwa phila yene. ⁶Adi nu giyega gia gu kanga gosa mu phila egi mvula gu noga ndo mu tangwa adi mu jiyisa sango ya Nzambi. Adi nu giyega gia gu kitula meya menga; nu giyega gia gu tumila athu phashi jia phila nu phila haha ha mavu tangwa dikima a tshigina. ⁷Gula a manesa ha gu jiyisa sango yawo, mbiji inyi ya nu zoga mu wina dia leha mba idi muza ha gu a lwisa; mba udi mu nunga, enji mba udi mu a shiya. ⁸Mvumbi jiawo mba ji mu bega mu katshi dia ma bala-bala a dimbo, hama hanyi ha hageye Fumu wawo holu dia khulunji. Dimbo diene didi mu fwaneseya nu dimbo dia sodome to egipito. ⁹Athu a ikanda ikima, a ndinga jikima mba a khala mu tala mvumbi jiawo ilumbu itatu nu ndambu, gu nyima mba a hwiya go nswa ya gu funda mvumbi jiawo. ¹⁰Athu a ha mavu mba adi mu mona kiese mukunda nu lufwa lwa athu wawa muyadi; mba adi mu zola wadi, mba adi mudi hwa mabula mukunda alongi wanyi muyadi a Nzambi mba a khala a hwi gale athu a ha mavu phashi jia vula. ¹¹Gu nyima ya ilumbu inyi itatu nu ga ndambu, muphephe wa monyo wa katugile gwa Nzambi, muphephe wene wa a ngidile, hene a zugile. Athu wanyi akima a monele nganyi a vile woma wa vula. ¹²Ndinga imoshi ya katugile gosa ya lezele alongi wanyi muyadi a Nzambi egi: " Gizenu mu kanduge haha!" A kandugile gosa mu katshi dia tuta mbeni jiawo nu gu tala. ¹³Mu tangwa diene dinyi, mavu a nyiganele sha, ga ndambu ga moshi mu katshi dia ndambu kumi ya dimbo ya file, ebuna athu mafunda sambwadi a file tangwa mavu a nyiganele. Athu ako a vile woma hene a hanele lukumu gwa Nzambi yonu udi gosa. ¹⁴Phashi jia giyadi jia balegele, uvi keba, gwa bega fioti phashi jia gitatu jize. ¹⁵Gu nyima wanjio wa sambwadi wa budile gilolo, ndinga imoshi ya ngolo ya katugile gosa ya zwelele egi: " Lulu ngagi giyega gia gu yala mavu gidi a mago a Fumu wetu Nzambi nu ha mago a Mesiya yonu udi mu yala mvula nu mvula!" ¹⁶Mambuta wanyi makumi muyadi wa muwana wanyi adi tumbigile ha ife yawo ya gifumu gu twama dia Nzambi a bwile adi tshiga gu meso, ebuna a sambele ¹⁷egi: " Nzambi phungu, Eye muthu yonu udi kaka, tu di mu hana matondo mukunda wa salele ima ikima mu ngolo jiaye jia koma, nu mu phila wa yandigile gu yala. ¹⁸Athu wanyi a shi ba yuda go a vile khabu, uvi tangwa dia lunga eye ha gu leza khabu jiaye, nu gu sambesa athu wanyi a file; tangwa dia lunga eye ha gu hana mabula gwa malongi aye wanyi a gu kitile gisalo, nu gwa athu wanyi akima a gu lemvugile, ikhale mambuta nga ndo ana mitumba; tangwa dia lunga eye ha gu shiya athu wanyi adi mu bolesa mavu." ¹⁹Gu nyima inzo-Nzambi inyi ya khalele gosa, ya kangugile, ebuna a monele mu inzo-Nzambi yene sandugu inyi ya nu leza gudi visa gwa Nzambi nu athu. Nzaji jia budile, jia hagele makelele, mavu a nyiganele, mvula ya maseso ya nogele

Chapter 12

¹Ndaga imoshi ya koma nu ya gu yituga ya monegele gosa; mukhetu mu moshi wa sudiga tangwa ole mulele, ngonda ya khalele goshia malu enji; holu dia mutwe wenji nu giphu gia gifumu gia themwa kumi nu jiyadi.

²Mukhetu mwene wa khalele gu vumo mu nenga gubuta, wa khalele mu kabuga mu ngolo mukunda nu misongo ya gubuta.³Ndaga iko ya gu yituga ya monegele gosa; mbiji imoshi ya koma ya banga ya fwana nioga yiya dragon ya monegele, ya khalele nu mitwe sambwadi nu misengo kumi, nu giphu gi moshi gia gifumu holu dia mutwe.

⁴Mukila wa nioga yene wa bendele gitshidi gi moshi mu katshi dia itshidi itatu ya themwa jia gosa ha gu ji bishila haha ha mavu. Nioga yene ya maganele gu twama dia mukhetu yonu wa khalele mu nenga gubuta mu ngindu ya gudia mona mwene wa mbo butuga.⁵Mukhetu mwene wa butile mona wa yala yonu udi phembeni ha gu yala thotho ikima nu mutshi wa gibende. Munenji wa zudiye, wa bateye ha guya mu khala phene-phene nu Nzambi ha gife gienji gia Gifumu, ⁶mukhetu mwene wa lengele mu temu dia zala fufuta, ti nu hama hanyi Nzambi a mu yidigile ha gu mu disa ilumbu funda dimoshi, khama jiyadi nu makumi sambano (1260).⁷Ita ya koma ya lwiye gosa. Mikayele nu ma wanjio enji khanda, nioga nji nu ma wanjio enji khanda iko a lwile ita ya bala. ⁸Uvi nioga yene ya khalele nu ngolo ha gu nunga. Hene mwene nu ma wanjio enji a khalele nji go nu nswa ya gu jinga gosa.

⁹Dragon yene ya koma, nioga inyi ikulu ya nu tamegeya egi diabulu nga ndo satana; mwene wa nu dimba athu akima, wa bishidiye nu ma wanjio enji haha ha mavu.¹⁰Nga vile ndinga imoshi ya koma gunu gosa mu zwela egi: " Lulu ngagi ta guluga, ngolo nu Gifumu gia Nzambi gieza, Mesiya wa leza giyega gienji. Mukunda muthu yonu wa nu funda aphanienji wa bishidiya ha mavu, yonu wa khalele mu a funda phipha nu mwanya gu twama dia Nzambi wetu."¹¹Aphanienji a nungile mu menga a Muna Dimeme, mukunda nu ndaga jia kielega jinyi a khalele mu jiyisa athu; mukunda a tshiginile lufwa. ¹²Hene, vweni kiese, enwe mudi gosa nu athu wanyi akima mwa nu jinga gwene. Uvi khenda jia vula gwa mavu nu meya mukunda diabulu weza mu mi sanga. Udi nu khabu mukunda udi mu jiya egi tangwa dienji didi gabiyo.¹³Tangwa nioga inyi dragon ya monele egi ya bishidiya ha mavu, ya hatele mukhetu yogu wa butile mona wa yala. ¹⁴Uvi mukhetu mwene wa hwiye mahambu a yadi mukunda nu gu zugila ha guya hama hanyi ha yidigiye mu katshi dia temu dia zala fufuta, hama hanyi mukhetu mwene a feti saseya mu tangwa dimoshi, hama hene nioga ya jiyile go guya ha gu mu lwisa.¹⁵Nioga yene ya lushile meya a vula mu kano ole muta mu phila egi mukhetu mwene a koboge. ¹⁶Uvi mavu ejile ha gu salesa mukhetu mwene, hene mavu a kangudile kano ha gu minya meya wanyi nioga ya zolele gu kano dienji. ¹⁷Ha gu mona nganyi, dragon ya dasugile mukunda nu mukhetu mwene, hene ya ile ha gu lwisa athu ako wanyi a butugile gwa mukhetu mwene, wanyi a nu hata nu gu salela shigo jia Nzambi, wanyi a nu tshigina ndaga jia kielega jidi mu talela Yesu. ¹⁸Gu nyima dragon ya ile mu magana gu khanda ya muta wa koma.

Chapter 13

¹Gi nyima nga monele mbiji imoshi mu zoga mu muta. Ya khalele nu misengo kumi holu dia mutwe. Holu dia misengo yene ha khalele nu iphu kumi ya gifumu, holu dia mitwe yene ha sonegeye majina a nu vweza Nzambi.

²Mbiji yene nga monele ya khalele ya fwana gisupha, mabotela enji a fwana mabotela a mbiji yiye urse wa fwana muyegu, gu kano gwa fwana thambwe. Dragon ya mu hwile giyega gienji nu gife gienji gia gifumu, nu giyega gienji gia koma ha gu yala.³Mutwe umoshi mu katshi dia mitwe yenji wa khalele mu monega ole udi nu phuta ya tshigina gu mu shiya, uvi phuta yene ya belugile, enji athu akima a yitugile, ebuna a hatele mbiji yene. ⁴A yandigile gu sambela dragon yene, mukunda ya hanele giyega gienji gwa mbiji yene. A khalele mu sambela mbiji yene nu gu zwela egi: " Nanyi wa fwanana nu mbiji yiye? Nanyi wa jiya gulwa nayo?"⁵Mbiji yene ya hwiye giyega gia gu zwela ndaga jia lulendo nu jia gu yegula Nzambi, nu giyega gia gu kita ndaga jiene ngonda makumi a wana nu muyadi. ⁶Hene mbiji yene ya yandigile gu zwela ndaga jia bola, nu gu shingana Nzambi, hama ha khalele mu jinga mbiji yene hadi hanyi hadi gosa.⁷Mbiji yene ya hwiye giyega gia gu lwa nu a kilisto nu gu a nunga. Mbiji yene ya zudile giyega gia gu yala athu akima, a ikanda ikima, ndinga jikima. ⁸Athu akima a ha mavu a fetu gu mu sambesa, nu wanyi a shi a sonegeye jina go gu mukunda ya monyo wa Muna Dimeme yonu wa shiye.⁹Muthu yonu udi nu matshi a vwe! ¹⁰Muthu mukima wa fetu kwateya, a jiye egi wa fetu kwateya kaka. Yonu wa fetu shiye gu phogo, wa fetu fwa gu phogo. Hene a kilisto a fetu kanga mutshima, nu gu kwata lukwikilu.¹¹Gi nyima, nga monele mbiji iko ya zoge goshia mavu. Mbiji yene ya khalele nu misengo iyadi ya fwana misengo ya Muna Dimeme, ebuna mbiji yene ya khalele mu zwela gifwa nioga inyi dragon. ¹²Mbiji yene ya khalele mu kita ndaga jikima mu giyega gia mbiji ya thomo; inyi ya khalele nu phuta jia gu mu shiya, jinyi jia belugile. Nga monele mbiji iko ya kalele mu zoga ma mavu. Ya kalele nu misengo iyadi ya fwana misengo ya muna dimeme, ya kalele mu zwela ole Dragon. ¹³Ndaga jikima ya kalele mu i kita nu giyega gia mbiji ya thomo, nu yene ya kalele nu giyega. Ya kalele mu leza mavu mu ngolo nu gwa athu egi a fetu sambela mbiji inyi ya thomo inyi ya kalele nu phuta ya tshiginile gu mu shiya uvi ya belugile.¹⁴Mbiji yiye ya giyadi ya kitile idimbu ya khumbwa ya vula, nu ha gu bulumuna tshiya katuga gosa ti nu ha mavu gu meso a athu akima. ¹⁵Mu idimbu yene ya khumbwa mbiji yene ya khalele nu giyega gia gu dimba athu nu gu a lombha ha gu kita gifwanesa gia gu hanela lukumu gwa mbiji inyi ya namaneseye gu phogo ya khusa, uvi idi mu jinga kaka.¹⁶Mbiji yene ya zudile giyega gia gu hana muphephe wa monyo mu gifwanisu gia mbiji inyi ya thomo, mukunda gifwanisu giene gia yandigile gu zwela nu gu shiya athu wanyi akima a tunyile ha gu hana lukumu gwa mbiji yene. ¹⁷Mbiji yiye ya giyadi ya khalele mu bangiga athu mu gingolo-ngolo, ikhala mbuta, galenge, mvwama, nga ndo muthu yonu wa konda gima, ata muhiga, nga ndo yonu gwa shi muhiga go, ha gu tshigina egi a hageye gidimbu gu koko dia madia nu gu meso. ¹⁸Gwa khalele go nu muthu wa zudile giyega gia gu sumba, nga ndo gia gudiga ima gula gwa shi go nu gidimbu, nga ndo jina dia mbiji, nga ndo thalo ya mbiji yene.¹⁹Gu ndaga yiye muthu wa fetu khala nu gutema. Muthu mukima udi nu gu tema mba udi mu mona phila ya gu jiya gu tendula gwa thalo ya mbiji yene, mukunda thalo yene idi ya fwanana nu jina dia muthu. Thalo ya muthu mwene idi khama ji sambano nu makumi a sambano nu sambano (666).

Chapter 14

¹Tangwa nga talele, nga monele Muna Dimeme wa magana gu twama dia mulundu wa Siyoni. Gwa khalele nu athu funda di moshi khama makumi a wana nu a wana (144000) a sonegeye ha mbombo jina dienji nu dia Shenji.

²Nga vile ndinga imoshi ya katugile gosa ya zolele makelele a fwana makelele a muta gugu a fwana makelele a nzaji. Ndinga yene nga vile ya khalele ya fwana mungungu ta nu vwa tangwa gitadi gia nu shigiya.³Athu ene a khalele mu yimba khunga imoshi ya pha gu twama dia gife gia Gifumu nu gu twama dia ima inyi iwana, nu gu twama dia mambuta. Gwa khalele go nu muthu mu moshi wa khalele nu phila ya gu yimba khunga yene, katula kaka athu wanyi funda di moshi khama imoshi nu makumi a wana nu a wana (144000) wanyi Muna Dimeme a katudile mu gihiga. ⁴wanyi adi athu a bolesele go lujingu lwawo nu a, nu gu hata kaka Muna Dimeme hama ha kima a khalele mu wenda. Wa a katudile mu katshi dia athu mukunda nu gu a hwa makapho a thomo gwa Nzambi nu gwa Mwene ha khenji. ⁵Athu ene khamji a viya go nu ndaga jia mambo; a shi gawo nu gu bola go.⁶Nga monele wanjio muko wa khalele muya mu katshi katshi dia gosa, nu sango ya bonga ya mvula nu mvula ya jiyishile gwa athu wanyi akima a nu jinga ha mavu, a membo akima, ikanda ikima nu ndinga jikima. ⁷Wa yandigile gu zwela mu ndinga ya ngolo egi: " Vwenu Nzambi woma, mu hwenu lukumu, mukunda gilumbu mba a sambesa athu gia lunga. Hanenu lukumu gwa Nzambi yonu wa salele gosa, mavu, mita ya koma nu twana twa mita.⁸Wanjio wa giyadi wa hatele wanjio wa thomo, wa zwelele egi: " Babylone dimbo dia koma dia fwa gadio, dimbo diene dia ni nwise athu a ikanda ikima ya ha mavu vinu dienji dia uthambi, vinu diene dia nu mu batela khabu.⁹Wanjio wa gitatu wa hatele ma wanjio wanyi muyadi ejile ha thomo, wa zwelele mu ndinga ya ngolo egi: Gula muthu wa sambela mbiji inyi nu gifwanisu gienji, gula wa hageya gidimbu gu mesa, to gu koko, ¹⁰mwene ha khenji mba u nwa vinu dia khabu jia Nzambi, vinu dinyi dia konda gu mbiya meya, dinyi a mbile mu kopho dia khabu jenji. Muthu yonu mba u nwa vinu diene mba udi mu mona phashi jia tshiya nu jia sufre gu twama dia ba wanjio nu Muna Dimeme.¹¹Mishi ya tshiya twene ya nu bata phashi, ya nu kanduga gosa mvula nu mvula. Athu wanyi akima a nu sambela mbiji yene to gifwanisu ya gio, nga ndo muthu mukima yonu wa hageye gidimbu gia jina ya gio, mba gwa shi go mu mona phila ya gu hima phipha nu mwanya." ¹²Hene a kilisto wanyi a nu hata shigo jia Nzambi nu gu haga mutshima gwa Yesu, a fetu kanga mutshima.¹³Nga vile ndinga ya katugile gosa ya zwelele egi: " Sonega ndaga yiye: Kiese gwa athu wanyi a nu fwa mu gisalo gia Fumu Yesu katuga tangwa didi." Pheve egi: Eya ndaga yene idi ya kielega, mba adi mu mona phashi jia gu hwa isalo yawo ngolo mukunda nu ndaga jia bonga jinyi a khalele mu kita, mba jidi mu a hata."¹⁴Tangwa nga talele, nga monele tuta di moshi dia phelegeta, nga monele gima gi moshi gia fwana muthu wa di tumbiga holu dia tuta diene, holu dia muthu wa gima giene nu giphu gia wolo gia gifumu, gu koko wa kwata phogo ya bala mazo. ¹⁵Wanjio muko wa zoge mu inzo Nzambi wa zwelele mu ndinga ya ngolo gwa muthu yonu wa di tumbigile holu dia tuta egi: " Zula phogo yaye , yandiga gu katula mabundu, mukunda sungi ya gu katula mabungu ya kuwa, mabundu a ha mavu a kula! ¹⁶Muthu yonu wa di tumbigile holu dia tuta wa bishidile wa bishidile phogo ha mavu, gu nyima wa yandigile gu katula mabundu a ha mavu.¹⁷Wanjio muko wa zoge mu inzo nzambi ya gosa wa khalele nu phogo ya bala mazo. ¹⁸Wanjio muko wa zoge ha katshi dia jigo dia dinyi dia nu tambigiya ima, mwene ya khalele nu giyega gia tshiya. Wa zwelele mu ndinga ya ngolo gwa wanjio yonu wa khalele nu phogo ya bala mazo egi: " Zula phogo yaye yandiga gu katula mabundu a mitshi ya vinu ya ha mavu, mukunda mabundu a kula."¹⁹Wanjio mwene wa yandigile gu katula mabundu a mitshi ya vinu ya ha mavu, wa mbile mabundu ene mu gima gi moshi gia nu leza khabu jia Nzambi.

²⁰Mabundu ene a mbiye mu gima giene a vugiye go mu katshi dia dimbo. Menga a vula a zoge mu katshi dia gima giene a yandigile gu bulumuga phila muta wa nu bulumuga, mu gu leha gwa funda di moshi, khama makumi a sambano a ilometele (1600).

Chapter 15

¹Gu nyima , nga monele gidimbu giko gia koma gosa gia gu yituga, nga monele ma wanjio mu sambwadi a kwata phashi ji sambwadi. Phashi jene jidi phashi jia suga jidi mu leza khabu jia Nzambi, mukunda gu nyima dia khabu jia Nzambi gwa nu zoga gu guluga.²Nga monele gima giko gia fwana muta wa koma wa di bungisa nu tshiya, gu nyima dia muta wene gwa maganele athu a vula wanyi a nungile mbiji inyi nu gifwanisu giayo, nu thalo inyi idi mu leza jina diayo. Athu ene a maganele a khalele a kwata itadi inyi a hwiye gwa Nzambi.³A khalele mu yimba khunga jia Moyize, yonu udi muthu wa Nzambi, nu gu yimba khunga jia Muna Dimeme egi: " Fumu Nzambi, isalo yaye idi ya koma, nu ya gu yituga! Njila jiaye jidi jia bonga, jia masonga, Eye udi Fumu wa thotho ikima. ⁴Fumu nanyi wa konda gu gu vwa woma nu gu konda gu hwa jina diaye lukumu? Mukunda kaka Eye udi Santu. Athu a thotho ikima mba adi muza ha gu gu sambela mukunda nu ndaga jia bonga jinyi wa salele jidi mu monega."⁵Gu nyima , nga monele inzo nzambi ya gosa inyi idi inzo Nzambi ya thentha ya Nzambi ya gu kangula. ⁶Ma Wanjio wanyi mu sambwadi a khalele a kwata phashi ji sambwadi a zoge mu katshi dia inzo nzambi yene , a sudigile milele ya phelegeta ya londeye nu mika ya mameme, ha luketu yawo a khalele nu mikaba wa wolo.⁷Gima gi moshi mu katshi dia ima inyi iwana ya monyo gia hwile ma wanjio wanyi mu sambwadi mbungu ji sambwadi jia wolo jia zala nu khabu jia Nzambi yonu udi mu jinga mvula nu mvula. ⁸Mu inzo Nzambi inyi ya thentha mwa zoge mishi ya nu katuga gu lukumu lwa Nzambi, nu gu Gifumu nu ngolo jenji. Gwa khalele go nu muthu mu moshi wa ngidile mu inzo nzambi yene, ti nu gunu phashi ji sambwadi jinyi jia bateye gwa wanjio jia hwile.

Chapter 16

¹Nga vile ndinga imoshi ya ngolo ya katugile gu inzo nzambi ya thentha mu leza ma wanjio mu sambwadi egi: "Ndenu mu bishile khabu jia Nzambi jinyi jidi mu katshi dia mbungu ji sambwadi hoshi mu mavu!"²Wanjio wa thomo wa yile mu bishila khabu jia khalele mu katshi dia mbungu yene ha mavu, ebuna athu wanyi akima a hageye gidimbu gia mbiji inyi, nu wanyi a khalele mu sambela gifwanisu gia mbiji yene a namanele phuta jia bala, jia phashi.³Wanjio wa giyadi wa bishidile mu muta wa koma khabu jinyi jia khalele mu mbungu yene, meya ene a kitugile menga a muthu wa file, ebuna ima ikima ya khalele mu muta wene ya file.⁴Wanjio wa gitatu wa bishidile mbungu yene mu muta nu mu twana twa mita, ebuna mita yene nu twana twa mita twa kitugile menga-menga.⁵Nga vile wanjio yonu wa khalele nu giyega gia gu yala mita mu zwela egi: udi wa muthu wa kielega: udi muthu udi gwene, mba u khala, muthu wa Santu, mukunda wa batula ndaga mwa bonga.⁶Mukunda a bishidile menga a athu wanyi a khalele a kilisto, nu menga a ba profeta, wa a hwile menga ene ha gu nwa: A zula ha khawo ndaga a khalele mu kamba."⁷Nga vile ndinga imoshi ya katugile ha jigo dia tshiya mu zwela egi: "Eya Fumu Nzambi phungu, wa nu batula ndaga mu njila jia kielega."⁸Wanjio wa giwana wa bishidile mbungu ya khabu gu tangwa, ebuna tangwa dia zudile ngolo jia gu wokia athu gu tshiya twenji.⁹Athu wanyi a hwile tshiya twa ngolo a yandigile gu vweza jina dia Nzambi udi nu giyega holu dia phashi jene. A tunyile gawo ha gu balula mitshima nu gu hana lukumu gwa Nzambi.¹⁰Wanjio wa gitano wa bishidile ha gife gia gifumu gia mbiji yene, khabu jinyi jia khalele mu katshi dia mbungu; hene phipha ya bwile mu gifumu giene. A yandigile gudi sumana ludimi mukunda nu phashi jene.¹¹A shinganele Nzambi wa gosa mukunda nu phashi jia phuta, nu mukunda nu phuta jiawo, uvi a bembele go ha gu kita ndaga jiawo jia bola.¹²Wanjio wa gi sambano wa bishidile mbungu ya khabu mu muta wa koma wa nu tamegeya egi Efrata, gu nyima, muta wene wa umile ha gu bemba njila mukunda mafumu a koma a katugile gu khanda ya nu zogela tangwa a balege.¹³Nga monele pheve jia bola ji tatu jia fwana ilwa, jia katugile gu kano dia dragon, dia mbiji inyi, nu gu kano dia profeta wa luvunu.¹⁴Mukunda adi pheve jia diabulu jia nu kita idimbu ya khumbwa. Pheve jene jia nu katuga gwa mafumu a ha mavu mu phila egi jidi bungise hama ha moshi ha guza mulwa ita mu gilumbu gia koma gia Nzambi wa ngolo jikima.¹⁵Tala! Ngu mu za mu phila nzangi a nu za! Kiese gwa muthu yonu udi meso a gu kanguga, wa nu di keba, nu gu keba milele yenji ha gu konda gu wenda thowa nu gu konda gu vwa sonyi."¹⁶Pheve jene jia bungishile mafumu hama ha moshi ha nu tamegeya mu gi hebeleyo egi: "Armagedon."¹⁷Wanjio wa gi sambwadi wa bishidile mbungu ya khabu mu muphephe. Ha gife gia gifumu ha zogeke ndinga imoshi ya ngolo ya zwelele egi: "Gwa suga."¹⁸Nzaji jia budile mwa vula, jia salele makelele a bala, mavu a nyiganele mu ngolo, gu nyigana gwene, khanji gu salama go katuga Nzambi a salele athu: gugu gu nyigana gwa ngolo sha.¹⁹Dimbo diene dia koma dia di kapele mu itshidi itatu, membo akima a ha mavu a file. Hene Nzambi a yindudile dimbo didi dia koma Babylone, wa hwile dimbo diene mbungu ya zala nu vinu dia bala dia katugile gu khabu jenji.²⁰Itumbu ikima ya totele, milundu ya monegele nji go.²¹Mvula ya maseso ya nogele; seso di moshi dia khalele nu ngolo gia makumi a wana, maseso ene a katugile gosa, muza mu bwila athu, ebuna athu ene a shinganele Nzambi mukunda nu phashi jia maseso ene, mukunda phashi kia khalele jia bala sha.

Chapter 17

¹Wanjio mu moshi mu katshi dia ma wanjio wanyi mu sambwadi a kwatele mbungu ji sambwadi a phusanele ha gu ngu leza egi: " Iza, ngu gu leze ndola ya bala inyi ya mbo zula mukhetu wa ndumbu yonu udi wa di tumbiga holu dia mita ya vula, ²yonu wa nu kita uthambi nu mafumu a haha ha mavu, yonu wa nu laugisa athu a ha mavu uthambi." ³Wanjio wa ngu batele mu gi pheve mu katshi dia temu dia zala fufuta, gunu nga monele mukhetu mu moshi wa di tumbiga holu dia mbiji imoshi ya banga ya gu sonega ndaga jia mashingo a vula. Mbiji yene ya khalele nu mitwe sambwadi nu misengo kumi. ⁴Mukhetu mwene wa sudigile milele wa banga wa gu lumbiga ima ya banga ya wolo, nu maseso a thalo nu mayaga. Ha mago wa kwatele mbungu imoshi ya wolo ya zala ima ya bola ya uthambi. ⁵Ha mbombo ya mukhetu mwene ha sonegeye jina di moshi didi nu gisongidila gia giswegi egi: " Babilone ya koma, gina akhetu a ndumbu adi nu ndaga jia bola jia ha mavu." ⁶Nga monele egi mukhetu mwene wa laugile menga a athu wanyi a shiye mukunda a khalele mu hata Yesu. Tangwa nga mu monele, nga yitugile mwa vula. ⁷Uvi wanjio wa ngu lezele egi: mukunda nu ikhi udi mu yituga? ngu mu gu tendudila gisongidila gia mukhetu mwene nu gwa mbiji yene, ya khalele nu mitwe sambwadi nu misengo kumi. ⁸Mbiji inyi udi mu mona, ya khalele nu monyo ha thomo, lulu ngagi i shi nji go nu monyo, uvi idi phene-phene i zoge mu wina dia leha ha guya mu fwa. Athu a ha mavu, nu wanyi adi khanji a sonegeya go majina gu mukanda wa monyo katuga gu salama gwa mavu; mba adi mu yituga ha gu mona mbiji yene ya khalele nu monyo, lulu i shi go nu monyo uvi idi mu yilama ha guza mu vutuga. ⁹Ha gu bagisa ndaga jiji athu a feto khala nu mayele a gu vugisa nu ngangu. Mitwe yiyi sambwadi idi mu leza milundu sambwadi inyi mukhetu adi tumbiga. ¹⁰Gudi nji nu mafumu sambwadi. Mu tano a file, mu moshi udi mu yala ti nu magino, mu moshi muko khanji eza mu vutuga go; tangwa mba eza, mba udi mu khala kaka ilumbu ga ndambu. ¹¹Mbiji yene ya khalele thomo nu monyo, lulu gwashi nji nu monyo go. Mbiji yene idi fumu wa ginana, yonu udi mu katshi dia mafumu wanyi a thomo sambwadi, udi mu ya gu lufwa. ¹²Misengo inyi kumi wa monele idi mu leza mafumu a koma wanyi khanji a zula gale gifumu go, uvi mba adi mu zula giyega gia gifumu tangwa di moshi nu mbiji yene. ¹³Khungiawo akima adi nu dibanza di moshi; adi visa ha gu hwa giyega nu ngolo giawo gu mbiji yene. ¹⁴Mba adi mu lwisa Muna Dimeme, uvi muna dimeme mba udi mu a nunga mukunda mwene udi Fumu wa Mafumu akima, mwene nu athu enji mba adi mu tamegeya egi athu a nunga. ¹⁵Wanjio wa ngu lezele egi: " Mita udi mu mona inyi, idi mukhetu wa ndumbu yonu udi wa di tumbiga holu diayo, idi mu leza athu a ikanda ikima, nu ndinga jikima jia ha mavu. ¹⁶Misengo inyi kumi udi mu mona, idi mbiji inyi mba idi mu yegula mukhetu yonu wa ndumbu. Mba adi mu mu tambula ima ikima nu gu mu bemba thowa, gu mu dia misunyi, nu gu mu wokia ha tshiya. ¹⁷Mukunda Nzambi wa hagele mu mutshima yawo mabanza a moshi mukunda nu gu hana giyega giawo gwa gifumu gia mbiji yene, ti nu gu ndaga ginyi Nzambi a zwelele mba ji lungisama. ¹⁸Mukhetu yonu udi mu mona, udi gifwanisu gidi mu leza dimbo dia koma dinyi dia nu yala mafumu a haha ha mavu.

Chapter 18

¹Gu nyima, nga monele wanjio mu moshi wa katugile gosa. Wa khalele nu giyega gia ngolo; lukumu lwenji lwa hwile gieji-gieji gu thotho ikima. ²Wa kabugile mu ndinga ya ngolo egi: " Dimbo diene dia tuluga, dia tuluga gadio sha, Babylone ya koma! Dia kituga gisapha gia ba diabulu, gisapha gia pheve jia bola, nu gia tunjila twa phila nu phila twa bola. ³Mukunda membo akima a ha mavu a nwile vinu dia nu tuma athu ha gu kita uthambi nu gu hana khabu. Mafumu a koma a haha ha mavu a kitile uthambi nu mukhetu mwene. Athu akima nu kita gisalo gia gu diga a kitugile ma mvwama mukunda nu nzala ya gu kita uthambi nu mukhetu mwene. ⁴Gu nyima nga vile ndinga imoshi ya katugile gosa mu zwela egi: " Enwe athu ami, katugenu mu dimbo mukunda masumu a dimbo diene a konde gu mi kwata; nu gu konda gu mona phashi jia dimbo diene. ⁵Masumu a dimbo diene a zala mwa vula, a kuma ti nu gosa, hene Nzambi wa yibuga ndaga jiawo jia bola a nu kita. ⁶Mu vutudilenu ndaga mu phila a mi kitile, ndaga jikima a mi kitile, mu a vutudila najio mbala jiyadi. Kopho dikima dinyi a mi nwishile mu nwisenu nadio mbala jiyadi. ⁷Mu hwenu lukumu nu kiese mu phila a mi hwile, phashi nu khenda mu phila a mi hwile. Mukunda mwene hakhenji wa khalele mu zwela mu mutshima wenji egi: " Ngu di nga di tumbiga mu phila fumu wa koma a nu di tumbiga, ngu shi nga mufidi wa yala go, ngu shi mu mafwa go." Mba ngu shi gami mu sudiga phidi go. ⁸Hene, phashi jiji, lufwa, khenda, ,zala, mba ji ngu bwila go ata gilumbu gi moshi. Mba jidi mu shidila ha tshiya. Mukunda Fumu Nzambi udi nu ngolo, nu gu khala nzuji wa bonga. ⁹Mafumu a koma a haha ha mavu a kitile uthambi, a khaphele ndaga jiawo jia bola, mba adi mu dila nu gu mona phashi tangwa dimbo diene mba di lema tshiya. ¹⁰Mba a khala mu talela ndaga jiene gwa leha mukunda nu woma wa phashi jinyi mba a mona gu meso, hene mba a zwela egi: " khenda, khenda! gwa eye babilone dimbo dia koma dia ngolo. ¹¹Enya gu diga ima a haha ha mavu adi mu mona phashi nu gu dila mukunda nu dimbo diene, mukunda gu shi go ata muthu mba u sumba ima yenji: ¹²wolo, maseso a thalo, mayaga, milele ya lino ya banga, ya sware, nu mitshi ya phila nu phila inyi ya nu hana vumba dia bonga; ima ya phila nu phila iko ya ya bonga ya londye mu mazo a njogo, ya ibende nu ya marbre; ¹³ima ya gudua ya bonga; ima ya vumba ya mananashi ya phila nu phila ya fwana vinu, mafuta, phupha, ble, ngombe nu mameme; phunda nu phusu-phusu jia nu bendeya gwa phunda, a higa nu monyo ya athu. ¹⁴Gi mvwama giaye gikima nu lukumu lwaye lukima, ima yaye ikima wa nu tshigina ya gu lenga gwa leha, mba u shi nji mu imona go. ¹⁵Enya gu diga ima wanyi a vwamele tangwa a khalele mu diga ima yene mu dimbo diene, mba adi mu lenga dimbo diene hwa leha mukunda nu woma mba a vwa tangwa phashi mba ji bwila dimbo diene. Mba adi mu mona phashi, nu gu dila mwa vula m nu dimbo diene. ¹⁶Mba adi mu zwela egi: " Khenda, khenda gu dimbo didi dia koma didi dia gu sudiga milele ya lino nu ya banga, nu wa wolo, ima ya gu matshi ya wolo, nu mayaga a banga." ¹⁷Ebuna mu tangwa dimoshi, gimvwama gienji mba gidi mu tota. Athu wanyi a nu twalesa masuwa, nu athu wanyi a nu ngila mu masuwa, enya gisalo gia mu masuwa, nu wanyi akima a nu kita gisalo mu kiawo dia koma ha gu zula falanga, mba a magana mu tala dimbo diene gwa leha. ¹⁸Ha gu mona mishi ya tshiya mba izoga gu dimbo diene a zwelele mu ndinga ya ngolo egi: " Gu shi go nu dimbo dimoshi dia fwana dimbo didi dia koma ?" ¹⁹Adi mwangele fuphi ya tshiya holu dia mitwe, ha gu leza egi a khalele mu dila nu gu mona phashi. A zwelele: " khenda khenda gu dimbo didi dia koma dia kitula enya masuwa mvwama. Mukunda mu tangwa dimoshi gi mvwama giene mba gidi mu tota." ²⁰Gosa, a kilisto, enwe athumwa, nu enwe ba profeta, khalenu mu kiese mukunda Nzambi wa hana ndola gu dimbo diene mukunda nu ndaga jia bola dimbo diene dia mi kitile! ²¹Wanjio mu moshi wa ngolo wa zudile seso di moshi dia koma, wa di kwembele mu muta wa koma wa zwelele egi: " dimbo didi Babylone, dimbo dia koma mba didi mu bishidiya mu ngolo, ebuna mba di shi mu monega nji go. ²²Athu a nu bula madimba, enya gu bula gitadi, enya gu yimba khunga, enya gu bula miheho, mba gu monega go ata muthu, nga makelele mba a viya go. Ata mwenya gisalo mu moshi mba gwa monega go, ata makelele a gimvuga gia athu mba a shi mu viya go mu katshi diaye go. ²³Mwinda udi mu lema nu tshiya, mba u shi mu lema go mu katshi diaye, ndinga jia a mala ndo nga ndo akhetu wanyi a mu nenga gu kwela mba ji viya go mukunda athu aye enya gudiga ima a khalele mu di fwanesa nu ana a mafumu a haha ha mavu, a khalele mu dimba athu mu njila ya uloji. ²⁴Mu dimbo diene mwa moneye menga a ba profeta, nu menga a ba kilisto, nu menga a wanyi akima a shiyelele haha ha mavu.

Chapter 19

¹Gu nyima ya ndaga jiji, nga vile ndinga ya katugile gosa ya fwana ndinga ya athu a vula mu zwela egi: " Alleluya, gu guluga, lukumu nu ngolo, jidi jiaye Eye Nzambi. ²Gu sambesa gwenji gudi gwa masonga mukunda wa sambesele mukhetu wa ndumbu, yonu wa khalele mu bolesa mavu gu ndaga jia uthambi, hene Nzambi a hwile mukhetu mwene ndola mukunda nu menga a athu wanyi a shiyile." ³A zwelele nji egi: " Alleluya! mishi ya tshiya ya zoga mu dimbo diene idi mu kanduga gosa mvula nu mvula." ⁴Mambuta wanyi makumi muyadi nu muwana, nu ima inyi iwana ya monyo ya fugamele ha gu kumisa Nzambi yonu udi wa gu di tumbiga ha gife gia Gifumu. Wa zwelele egi: " Amen, Alleluya!" ⁵Ndinga imoshi ya katugile ha gife gia Gifumu ya zwelele egi: " Kumisenu Nzambi wetu, enwe akima athu enji a gisalo, enwe mwa nu mu vwa woma, mambuta nu alenge." ⁶Gu nyima, nga vile ndinga imoshi ya fwana makelele a athu a vula, gugu ole makelele a nu haga meya nu makelele a nzaji mu zwela egi: " Alleluya! Nzambi Fumu a zule lukumu, mwene udi mu yala ima ikima, tangwa dikima." ⁷Tu khalenu mu kiese, tu mu hwe lukumu mukunda gilumbu gia makwela a Muna Dimeme gia lunga, mukhetu wa makwela udi wa yilama." ⁸Wa hwiye nswa ya gu sudiga milele ya lino ya ngedi-ngedi, mukunda milele ya ngedi-ngedi idi mu leza ndaga jia bonga jinyi a kilisto a nu kita. ⁹Wanjio wa ngu lezele egi: " Sonega ndaga jiji: " kiese gwa athu wanyi a tamegeya gu makwela a Muna Dimeme." ¹⁰Wa ngu lezele nji egi: " Ndaga jiji jia Nzambi jidi jia kielega." Nga di londele ha gu fugama mu malu enji, uvi wa ngu lezele egi: " U ngu fugamela go! Ngu di nga phangi'aye wa gisalo nu yonu wa aphangi'aye wanyi a na hata ndaga jia masonga jia Yesu. Fugamela Nzambi mukunda ndaga jia nu zwela Yesu mu njila ya pheve jidi jia kielega." ¹¹Gu nyima nga monele gosa gwa kanguga, ebuna nga monele phunda ya phelegeta! muthu yonu wa di tumbigile holu diawo jia dienji kielega. Wa nu sambesa ndaga mu masonga, wa lwile ita ya kielega. ¹²Meso a muthu mwene a khalele mu sema ole zenzi dia tshiya, holu dia mutwe wenji wa khalele nu iphu ya gifumu ya vula. Udi nu jina di moshi dia sonegeye mu mwila wenji, jina diene ata muthu gwa jiya go gisongidila gia jina diene. ¹³Wa sudigile mvwela ya teba nu menga, jina dienji didi: " Ndinga ya Nzambi." ¹⁴Masuta a gosa a khalele mu mu hata nu phunda jia phelegeta; a sudigile milele ya phelegeta ya konda mvindu. ¹⁵Mu kano dienji mwa zoge phogo ya khusa, nu phogo yene wa maneke mu batula mitwe ya athu a ha mavu, nu gu yala athu nu ga mutshi ga gibende, udi mu vuga mabundu a vinu wanyi adi ngolo jia Nzambi phungu. ¹⁶Holu dia mvwela yenji nu gu kulu dienji a sonegele jina didi: "Fumu wa Mafumu akima." ¹⁷Nga monele wanjio mu moshi wa maganele mu katshi dia tangwa. Wa tamegele tunjila tukima twa nu zuga, wa tu lezele egi mu ndinga ya ngolo egi: " Gizenu haha tudi bungise hama ha moshi tudie madia a Nzambi. ¹⁸Gizenu mu die misunyi ya mafumu, misunyi ya masuta nu ya masuta a mafumu, misunyi ya athu wanyi a ngolo, misunyi ya phunda nu athu wanyi a nu ngila holu diajio, misunyi ya athu akima, a higa nu wanyi a shi a higa go, ata mambuta nga ndo alenge." ¹⁹Nga monele mbiji yene nu mafumu a haha ha mavu nu masuta awo. A khalele a yilama ha gu lwa ita nu muthu yonu wa nu di tumbiga holu dia phunda nu gu lwisa masuta. ²⁰Mbiji yene ya kwateye nu profeta wa luvunu yonu wa khalele mu kita idimbu ya khumbwa gu meso enji. Mukunda nu idimbu ya khumbwa, wa dimbile athu wanyi a hageye gidimbu gia mbiji yene, nu gia athu wanyi a khalele mu sambela gifwanisu gienji. Mbiji yene nu muthu yonu mwenya mambo a mbiye nu monyo mu gijiba gia koma gia tshiya. ²¹Phogo inyi ya zoge mu kano dia muthu yonu wa di tumbigile holu dia phunda, phogo yene ya shiyile athu wanyi ako, hene tunjila twa dile mvumbi jiawo.

Chapter 20

¹Gu nyima, nga monele wanjio mu moshi wa katugile gosa nu saphi ya wina dia leha, nu muniololo ha koko dienji. ²Wa kwatele dragon, nioga inyi ikulu ya nu tamegeya egi diabulu nga ndo satana, wa kangele nioga yene mu wina mu mvula jitatu. ³Wa bishidile nioga yene mu wina dia leha, ebuna wa kangele wina diene nu saphi mu phila egi satana ale gu khala ndo nu phila ya gu zoga. Wa kitile nganyi mu phila egi nioga yene gu mona ndo phila ya gu dimba athu ti nu ha gu mona mvula funda di moshi di balege. Gu nyima mba a zoleye mukunda nu ilumbu ga ndambu. ⁴Gu nyima nga monele ife. Athu wanyi a di tumbiga holu dia ife yene a kalele wanyi a hwiye giyega gia gu sambesa. Nga monele nji mionyo ya athu wanyi a batudiye mitwe mukunda nu gi twemwe giawo gwa Yesu nu gia ndinga ya Nzambi. A hanele go lukumu gwa mbiji nga nu gwa gikhokho enji a tunyile ha gu hageya gidimbu gu mitwe nu gu koko. A futumugile nu gu zula lujingu ha gu yala nu Kilistu mvula funda dimoshi. ⁵Athu wanyi ako a fwa a futumugile go ha gu zula lujingu ti nu ha balegele mvula funda dimoshi. Yene idi gufutumuga gwa thomo! ⁶Lusagumunu enji nu gi Santu gwa muthu mukima u mu zula ga kapho gu lufutumugu lwa thomo. Lufwa lwa giyadi lushu nu ngolo go holu dia athu ene. Mba a mu kala ma nganga a Nzambi enji a Kilistu ha gu yala nenji mu mvula funda dimoshi. ⁷Ha suga ya mvula funda dimoshi, satana mba u mu zoleya mu bologo. ⁸Mba u muya mu jinga ya ibagi iwana ya mavu mukunda nu gu dimba athu a ikanda ikima. Gog nu Mogog, ha gu a vugisa mukunda nu gulwa ita. Mba a kala nji a vula a gu balega mavu nu muta. ⁹A kandugile holu dia mavu enji a jetele dimbo dia athu a santu, dimbo dia tshiginiya. Uvi tshiya twa katugile gosa twa a minyile. ¹⁰Diabulu wa nu gu a dimba wa bishidiye mu gijiba gia tshiya gunu mbiji nu ba profeta a mambo a bishidiye. Mba a kala mu mona phashi mvula nu mvula. ¹¹Gu nyima nga monele gife gia koma gila phe enji nga monele muthu wa di tumbigile ha gife giene. Mavu nu gosa a kalele mu lenga gwa leha uvi gwa kalele go nu hama hako ha guya. ¹²Nga monele athu a fwa, mambuta nu alenge a magana gu twama dia gife enji mikanda ya kangudiye. Gu nyima, mukanda uko wa kangudiye. Mukanda wa monyo. Athu a fwa a kalele mu sambeseya ha gu tala ndaga ja sonegeye gu mikanda yawo, mvutu ja ndaga a kitile. ¹³Muta wa zolele athu wanyi a file mu katshi dia muta. ¹⁴Lufwa gosha galunga ga athu a fwa a bishidiye mu gijiba gia tshiya. Lulu lufwa lwa giyadi. ¹⁵Muthu mukima yonu jina dienji dia monegele go gu mukanda wene wa monyo wa bishidiye mu gijiba gia tshiya.

Chapter 21

¹Gu nyima nga monele gosa gwa pha nu a pha, mukunda gosa gu kulu nu mavu a kulu a totele, muta wa koma nu wene wa totele. ²Nga monele dimbo dia santu, Yelusalemi ya pha ya katugile gosa gwa Nzambi ya yilamele gifwa mukhetu yonu wa yilama ha guya mu yamba yala wa makwela. ³Nga vile ndinga imoshi ya katugile ha gife gia gifumu mu zwela egi: " Tala! lulu ngagi Nzambi u mu jinga mu katshi dia athu. Mba a khala athu enji, mwene ha khenji mba u khala Nzambi wawo. ⁴Mba udi mu a humuna masoji gu meso, nganyi lufwa lushu mu khala nji go, phashi ndo, gu dila ndo, khabu ndo. Ndaga jikulu mba ji khala go. ⁵Muthu yonu udi wa di tumbiga ha gife gia Gifumu wa zwelele egi: " Tangwa didi ngu mu sala ima ikima ya pha." Wa zwelele nji egi: " Sonega ndaga jiji, mukunda ndaga ngu mu gu leza jidi jia kielega." ⁶Wa zwelele nji egi: " Ngu di nga Alfa nu omega: luyandigu nu suga. Muthu yonu udi nu luhungu lwa meya, eze ngu mu zudile meya a thugu ha gito gia muta wa monyo. ⁷Muthu yonu mba u nunga ndaga jiji jikima, mba ngu khala nga Nzambi wenji, mwene mba u khala munami. ⁸Uvi wanyi a konda gikhesa, wanyi a konda lukwikilu, enya uthambi, aloji, enya gu sambela itege, enya mambo, gifundo giawo gidi gu gijiba gia tshiya twa sufere. Lufwa lwa giyadi. ⁹Wanjio mu moshi mu katshi dia ma wanjio sambwadi, yonu wa kwatele mbungu ji sambwadi jia zala phashi sambwadi jia suga, wa ngu lezele egi: " Iza haha, ngu gu leze mukhetu wa makwela wa Muna Dimeme." ¹⁰Hene wa ngu taphudile mu gi pheve wa ngu batele ha songi ya mulundu, gunu wa ngu lezele Yelusalemi, dimbo dia santu, dia katugile gosa gwa Nzambi, muza mu bulumuga ha mavu. ¹¹Yelusalemi ya khalele dimbo dia lukumu dia Nzambi, ya khalele mu ngenga mu phila gima gia wolo gia gu matshi gia nu ngenga, ginyi gia fwana seso dia thalo. ¹²Dimbo diene dia khalele dia koma, lu luphango lwa leha, nu mifulo kumi nu iyadi, ma wanjio kumi nu muyadi a khalele mu langidila mifulo yene. Mifulo yene ya khalele ya gu sonega majina a ikanda kumi ni muyadi a athu a gu Izalaye. ¹³Gwa khalele nu mifulo itatu gu khanda ya nu zogela tangwa, mifulo itatu gu khanda ya nor, itatu gu khanda ya sude, iko itatu gu ma totelo a tangwa. ¹⁴Luphango lwa dimbo diene lwa khalele nu makunji kumi nu muyadi, holu dia makunji ene ha sonegeye majina a alongogi kumi nu muyadi a Muna Dimeme. ¹⁵Muthu yonu wa khalele mu ngu monesa ndaga jene, wa khalele ha mago nu ga mutshi ga moshi ga wolo ga gu tesela dimbo, nu mifulo nu luphango. ¹⁶Dimbo diene dia khalele nu ibagi iwana ya leha giteso gi moshi. Wa tesele dimbo diene nu ga gi teselo ga mutshi, wa monele egi ikhala gu leha, gu koma gwa dimbo, ibagi ya khalele nu ba metre mafunda mu yadi, khama makumi mu yadi nu makumi muyadi (2220). ¹⁷Wa tesele nji luphango lwa khalele nu gu leha gwa khama makumi a wana nu a wana a ba metre (144), gu tesa gienji gudi giteso gi moshi nu gu tesa gwa athu. ¹⁸Luphango lwene lwa tungiye nu maseso a zasphe, uvi dimbo dia tungiye nu maseso a wolo, a fwana thala-thala. ¹⁹Makunji a luphango a khalele a gu shangula mwa bonga nu maseso a thalo. Kunji dia thomo dia tungiye nu seso dia zasphe, kunji dia giyadi nu seso dia safir, dia gitatu nu seso dia kalsedwane, dia giwana nu emerode, ²⁰dia gitano nu sardonix, dia gi sambano nu sardwane, dia gi sambwadi nu krizolite, dia ginana nu beril, dia uvwa nu topaze, dia kumi nu krizopraze, dia kumi ni imoshi nu yasente, dia kumi nu giyadi nu ametiste. ²¹Mifulo kumi nu muyadi ya tungiye nu maseso kumi nu muyadi a perle. Konso mifulo wa tungiye nu seso di moshi. Ma bala-bala a dimbo diene a khalele a wolo wa fwana thala-thala. ²²Nga monele go ata inzo Nzambi mu dimbo diene, mukunda Fumu Nzambi nu Muna Dimeme ene ha khawo a khalele inzo nzambi ya dimbo diene. ²³Dimbo diene dia khalele gadio nu funu ya tangwa go, nga ndo mweji go, mukunda lukumu lwa Nzambi nu lwa Muna Dimeme lwa khalele mu sema ha dimbo diene. ²⁴Athu akima a thotho ikima mba a khala mu wenda mu mwanya wa dimbo diene. Mafumu a ha mavu mba eza mu batela dimbo diene gimvwama. ²⁵Mifulo ya dimbo diene mba ikhala go ya gu kanga phipha nu mwanya. ²⁶Athu mba eza mu bata lukumu, nu khembo a membo akima gu dimbo diene, ²⁷gima gia bola mba gi ngila go mu dimbo diene. Mba gu ngila go mu dimbo diene ata muthu mu moshi wa ndaga jia sonyi, nga ndo mwenya mambo, uvi athu mba a ngila adi wanyi a sonegeye majina gu mukanda wa monyo wa Muna Dimeme.

Chapter 22

¹Gu nyima, wanjio wa ngu lezele muta wa meya a lujingu, meya ene a khalele a phelegeta a fwana seso dia nu tamegeya egi kristal. Meya a muta wene a zogle ha gife gia Gifumu gia Nzambi nu gia Muna Dimeme, ²a khalele mu bulumuga mu bala-bala dia dimbo diene. Gu konso sambwa dia muta wene gwa khalele nu mutshi wa monyo unu wa nu haga mabundu mbala kumi nu muyadi mu mvula imoshi, disongidila mbala imoshi mu ngonda imoshi. Mayiji a mutshi wene a nu belula athu a thotho ikima. ³Gu shinzama gu kima gwa katugile mu dimbo diene. Gife gia Gifumu gia Nzambi nu gia Muna Dimeme gia khalele mu dimbo diene, athu a gisalo gia Nzambi mba a khala mu mu salela. ⁴Mba adi mu mu mona gu meso, nu gu sonegeya jina diene ha mbombo jiawo. ⁵Phipha mba ikhala go, funu ya mwanya mba ikhala go mukunda Fumu Nzambi mba ukhala mwanya wawo, mba udi mu yala mvula nu mvula. ⁶Wanjio wa ngu lezele egi: " ndaga ngu mu gu leza jidi jia masonga. Fumu Nzambi yonu wa nu hana pheve yenji gwa ba profeta wa tumile wanjio wenji ha guza mu leza athu wanyi a nu mu salela ndaga jinyi mba ji bwa , gwa bega ilumbu gabiyo. ⁷Ebuna Fumu wa zwelele egi: " Tala! gwa bega ga tangwa gabiyo ngu mu za! lusagumunu lu khale gwa muthu yonu wa nu hata ndaga jia Nzambi mu phila mukanda udi mu zwela." ⁸Eme Yowani, nga vile nu gu mona ndaga jene. Tangwa nga vile nu gu mona ndaga jene, nga fugamele gu malu a wanjio yonu wa ngu lezele ndaga jene ha gu mu sambela. ⁹Wanjio mwene wa ngu lezele egi: " Bemba gu ngu fugamela! ngu di nga phangi'aye wa gisalo, nu wa aphangi'aye ako a ba profeta, nu wanyi a nu lemvuga gu ndinga ya mukanda wuwu. Fugamela Nzambi." ¹⁰Wa ngu lezele nji egi: " Gu tuna ndo ndaga jia mukanda wuwu mukunda tangwa dia ndaga jene dia phusana. ¹¹Muthu yonu mukima udi mu kita ndaga jia bola a kite kaka ndaga jenji jinyi jia bola. Yonu udi nu mvindu a khale kaka nu mvindu yenji. Yonu wa nu kita ndaga jia bonga a kite kaka ndaga jia bonga. Yonu udi muthu wa Nzambi a khale kaka muthu wa Nzambi." ¹²Tala, gwa bega fioti ngu ze! ngu mu za nu mabula ha gu hwa muthu mukima mukunda nu ndaga a kitile. ¹³Ngu di nga Alfa nu omega. Luyandigu nu suga. Muthu wa thomo nu wa suga. ¹⁴Kiese gwa athu wanyi adi mu wova milele yawo, mukunda adi nu nswa ya gudua mabundu a mutshi wa monyo, adi nu giyega gia gu ngila ha mifulo ya dimbo. ¹⁵Athu wanyi akima a nu kita ndaga jia sonyi, enya uthambi, aloji, wanyi a nu shiya athu ako, enya gu sambela itege, enya mambo, mba adi mu zoleya honze. ¹⁶Eme Yesu, nga tumile wanjio wami, ha gu mi jiyisa ndaga jidi mu talela mangumba. Ngu di mu gikanda gia Davidi, nga themwa inyi ya nu lema mu gikhela. ¹⁷Pheve ya Nzambi nu ya mukhetu yonu udi mu nenga ha gu kwela jidi mu zwela egi: " Giza gaye! " Muthu yonu udi nu luhungu eze, yonu mukima wa tshigina gu nwa meya a monyo eze a zule meya ene a thugu. ¹⁸Ngu mu kebesa muthu yonu mukima udi mu hata ndaga jia mukunda wuwu egi, gula muthu wa lunda gima gu mukanda wuwu, Nzambi mba udi mu mu lunda phashi jidi jia gu sonega mu katshi dia mukanda wuwu. ¹⁹Gula muthu mu moshi wa katula ndaga jidi gu mukanda wuwu, Nzambi mba udi mu katula ga kapho dienji ga mabundu a mutshi wa lujingu, nu gu mu katula mu dimbo dia santu phila mukanda udi mu zwela. ²⁰Muthu udi mu jiyisa ndaga jiji udi mu zwela egi: " Eya, guza ngu za." Amen! Iza Fumu Yesu! ²¹Luzolo Iwa Fumu Yesu lu khale mu katshi dienu akima. Amen!